

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT
RAPORT PËRFUNDIMTAR PËR AUDITIMIN E USHTRUAR NË
MINISTRINË E FINANCAVE

RAPORT PËRFUNDIMTAR AUDITIMI

“PËRPUTHSHMËRIE”

NË

MINISTRINË E FINANCAVE

Tetor, 2024

Nr.	Përmbajtja	Faqe
I.	PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE	4-9
1.	Përshkrim i shkurtër i Projekt Raportit të Auditimit	4-5
2.	Përshkrim i gjetjeve kryesore dhe rekomandimeve	5-7
3.	Konkluzion i përgjithshëm dhe Opinioni i auditimit	7-9
II.	HYRJA	9-12
1.	Objektivat dhe qëllimi i auditimit.	9
3.	Identifikimi i çështjes.	9-10
4.	Përgjegjësitë e strukturave drejtuese.	10
5.	Përgjegjësitë e audituesve.	10-11
6.	Kriteret e vlerësimit.	11
7.	Standardet e auditimit.	11
8.	Metoda e auditimit.	11-12
9.	Dokumentimi i auditimit.	12
III.	PËRSHKRIMI I AUDITIMIT.	12-272
1.	Informacion i përgjithshëm mbi subjektin nën auditim.	12-13
2.	Përshkrimi i rezultateve sipas drejtimeve të auditimit	13
2.1.	Mbi zbatimin e rekomandimeve të dhëna në auditimin e mëparshëm.	13-30
2.2.	Mbi veprimtarinë e Drejtorisë së Përgjithshme të Buxhetit	31-134
2.2.1	Mbi procesin e planifikimit dhe përgatitjes së dokumentit të Programit Buxhetor Afatmesëm 2023-2025 dhe Projekt Buxhetit vjetor 2023, kryerja e analizave dhe dhënia e rekomandimeve për njësitë e qeverisjes së përgjithshme. Ndjekja e regjistrimit të kërkesave buxhetore të PBA 2023-2025 të njërive të qeverisjes qendrore përmes sistemit.	31-43
2.2.2	Vlerësimi i veprimtarisë në drejtim të detajimi të planit buxhetor dhe çeljeve fillestare, bazuar në ligjin e buxhetit të shtetit për vitin 2023. Rishpërndarja e fondeve buxhetore me ndryshimet sipas Akteve Normative.	43-60
2.2.3	Mbi menaxhimin e buxhetit të Njësive të Vetëqeverisjes Vendore, planifikimi dhe transferimi i transfertës së pakushtëzuar, monitorimi dhe analiza e treguesve të buxhetit vendor.	60-69
2.2.4	Monitorimi dhe raportimi i zbatimit të buxhetit. Monitorimi dhe analiza e shpenzimeve të përgjithshme buxhetore, dhënia e rekomandimeve, për të gjithë strukturën programore të çdo ministrie linje/institucion qendror. Raportimi i treguesve fiskalë të realizuar dhe monitorimi i tyre. Vlerësimi i projekteve të investimeve, monitorimi dhe raportimi i tyre me qëllim parandalimin e krijimit të detyrimeve të prapambetura.	69-108
2.2.5	Mbi auditimin e përputhshmërisë së përdorimit të Fondit Rezervë të Këshillit të Ministrave dhe Fondit të Kontigjencës për vitin 2023	108-114
2.2.6	Risqet fiskalë dhe detyrimet kontigjente. Monitorimi i pagesave për kontratat e koncesioneve/PPP me mbështetje buxhetore. Monitorimi i detyrimeve të prapambetura.	114-134
2.3.	Mbi veprimtarinë e Drejtorisë së Përgjithshme të Thesarit.	134-180
2.3.1	Kryerja e Pagesave dhe ndjekja e detajimit të planit buxhetor dhe çeljeve fillestare në SIFQ nëpërmjet sistemit informatik financiar të qeverisë (SIFQ). Regjistrimi, kontrolli, kontabilizimi dhe përpunimi i informacionit të transaksioneve të qeverisjes së përgjithshme.	134-135
2.3.2	Saktësia e veprimeve mbyllëse për raportimin në treguesit fiskalë dhe paraqitje në pasqyrat financiare të konsoliduara të shtetit.	155-158
2.3.3	Menaxhimi i likuiditetit të qeverisjes së përgjithshme për sigurimin e	158-164

	nevojave për mjete monetare për kryerjen e pagesave brenda kufijve të limitit të cash-it.	
2.3.4	Mbi rregullshmërinë dhe saktësinë e regjistrimeve në llogarinë “Depozitë e Qeverisë” dhe rakordimi i saj me Bankën e Shqipërisë. Konsolidimi i njësive që operojnë në llogari speciale në Bankën e Shqipërisë nëpërmjet transfertës nga Llogaria e Unifikuar e Thesarit.	164-167
2.3.5	Menaxhimi i procesit të shpërndarjes së dëmshpërblimit financiar të ish të dënuarve dhe përndjekurit politikë mbi bazë të buxhetit vjetor në dispozicion; Rakordime me MSHMS dhe bankat e nivelit të dytë mbi shpërndarjen dhe përfitimin e dëmshpërblimit financiar.	177-180
2.4	Mbi veprimtarinë e Drejtorisë së Përgjithshme të Borxhit Publik	180-202
2.5	Mbi veprimtarinë e Aparatit të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë.	202-238
2.5.1	Mbi hartimin e zbatimin e buxhetit të Aparatit të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë.	202-214
2.5.2	Mbi administrimin e burimeve njerëzore në përputhje me kuadrin rregullator.	214-218
2.5.3	Mbi planifikimin dhe zhvillimin e procedurave të prokurimit publik, si dhe zbatimin e kontratave për punë, mallra dhe shërbime.	218-219
2.5.4	Auditim i llogarive vjetore të institucionit.	219-230
2.5.5	Përputhshmëria e veprimtarisë së Drejtorisë së Auditit të Brendshëm.	230-234
2.5.6	Mbi funksionimin e sistemit të menaxhimit financiar dhe kontrollin.	234-238
2.6	Mbi veprimtarinë e Drejtorisë së Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik	238-272
2.6.1	Veprimtaria e Drejtorisë së Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit.	238-248
2.6.2	Veprimtaria e Drejtorisë së Harmonizimit të Auditimit të Brendshëm.	248-272
IV.	REKOMANDIME	272-311
V	ANEKSE	312-330

I. PËRMBLEDHJA EKZEKUTIVE

a. Përshkrim i shkurtër i objektit të auditimit

Ministria e Financave e ushtron veprimtarinë e saj në funksion të zbatimit të Buxhetit të Shtetit përmes aktiviteteve të hartimit të PBA, projekt buxhetit vjetor, detajimit të fondeve buxhetore pas miratimit të ligjit të buxhetit të vitit, ndryshimet e planit gjatë vitit buxhetor, ekzekutimin e fondeve buxhetore dhe monitorimin e raportimin e transaksioneve. Të dhënat mbi planin përfundimtar dhe faktin mbi zbatimin e Buxhetit të Shtetit gjatë vitit buxhetor publikohen në tabelën e treguesve fiskalë sipas buxhetit të konsoliduar.

b. Rëndësia e institucionit dhe auditimit të tij

Rëndësia e auditimit të përputhshmërisë të Ministrisë së Financave për periudhën e aktivitetit gjatë vitit 2023, qëndron në të bërit sa më transparente të veprimtarisë menaxhuese dhe administruese, nisur nga roli i Ministrisë në arritjen e stabilitetit ekonomik nëpërmjet drejtimit me efektshmëri, efektivitet dhe transparencë të financave publike. Ministria e Financave e ushtron veprimtarinë në këto fusha përgjegjësie shtetërore, në përputhje me legjislacionin përkatës: politikën makroekonomike dhe fiskale; administrimin e të ardhurave; administrimin e buxhetit të shtetit; menaxhimin e borxhit publik dhe garancive shtetërore të huasë; administrimin financiar; menaxhimin financiar dhe kontrollin; menaxhimin e asistencës financiare të Bashkimit Evropian; inspektimin financiar publik; bashkërendimin e përgjithshëm të auditimit të brendshëm; parandalimin e pastrimit të parave dhe terrorizmit; lojërat e fatit. Auditimi i Ministrisë së Financave është i rëndësishëm për KLSH në plotësim të detyrimit kushtetues të institucionit për raportimin e zbatimit të buxhetit të shtetit të vitit 2023 në Parlament.

c. Qëllimi i auditimit

Qëllimi i këtij auditimi është dhënia e opinionit mbi nivelin e përputhshmërisë të veprimtarisë së Ministrisë së Financave me aktet ligjore dhe nënligjore, për periudhën 01.01.2023-31.12.2023.

Në përmbushje të qëllimit të auditimit, janë shqyrtuar çështjet e mëposhtme:

- Veprimtaria e Drejtorisë së Përgjithshme të Buxhetit;
- Veprimtaria e Drejtorisë së Përgjithshme të Thesarit;
- Veprimtaria e Drejtorisë së Përgjithshme të Borxhit Publik;
- Veprimtaria e Aparatit të Ministrisë;
- Veprimtaria e Drejtorisë së Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik;
- Të tjera.

d. Metodologjia e përdorur dhe metodat e mbledhjes dhe analizimit të të dhënave

Metodat e auditimit janë bazuar tek kombinimi i testeve të ndryshme të auditimit, në procedurat bazë dhe në procedurat analitike pas testeve të kryera, me qëllim arritjen e objektivave të auditimit në bazë të vlerësimit të riskut.

Në këtë auditim janë përzgjedhur metoda, metodologji apo teknika auditimi dhe shtrirje të procedurave të auditimit, për të dhënë siguri të arsyeshme në arritjen e konkluzioneve të auditimit.

Në varësi të çështjeve të auditimit dhe vlerësimit të audituesve janë përdorur veçmas ose të kombinuara metodat dhe teknikat e mëposhtme:

- Intervistimi* - duke komunikuar dhe marrë informacion nëpërmjet pyetjeve drejtuar personelit kyç të subjektit dhe atij të përfshirë për një çështje të caktuar, e kombinuar kjo me shqyrtimin e evidencave përkatëse;
- Raporte dhe informacione* - shfrytëzimi i raporteve, informacioneve relevante dhe që kanë lidhje me objektivat e auditimit dhe specifikisht me drejtimit e auditimit;
- Verifikimi në sistemet elektronike të Ministrisë së Financave*- me përzgjedhje të çështjeve të veçanta të auditimit, sipas drejtimeve të auditimit;

-*Teknikat me ndihmën e kompjuterit* - për procedura të programuara, për të bërë testimet ose për nxjerrjen të dhënave për testim të mëtejshëm;

-*Verifikim transaksionesh* – me përzgjedhje të çështjeve të veçanta të auditimit, sipas drejtimeve të auditimit;

-*Të kombinuara*, sipas rastit dhe vlerësimit të audituesve.

Audituesit e KLSH janë përpjekur në çdo rast në përzgjedhjen e arsyeshme dhe të mjaftueshme të metodave dhe teknikave veçmas dhe/ose të kombinuara, si dhe shtrirjen e tyre për të dhënë siguri të arsyeshme në arritjen e konkluzioneve të auditimit në tërësi, dhe sipas drejtimeve në veçanti.

e. Numri i gjetjeve dhe rekomandimeve.

Nga shqyrtimi i evidencave, rezultoi se institucioni për periudhën objekt auditimi paraqet problematika dhe mangësi në disa drejtime të veprimtarisë. Grupi i auditimit ka konstatuar 53 gjetje dhe ka dhënë 53 rekomandime, nga të cilat 51 masa organizative dhe 2 masa 3E.

f. Paraqitja e gjetjeve kryesore

- Konstatohet krijim i detyrimeve të reja në shumën 2,474 milionë lekë të subjekteve nënhuamarrëse si pasojë e mos shlyerjes së detyrimeve përkatëse.

- Me ligjin vjetor të buxhetit, i ndryshuar, është planifikuar fond kontigjence në vlerën 14,980 milionë lekë, i cili nuk parashikohet si zë më vete në ligjin organik të buxhetit. Gjithashtu, fondi rezervë rezulton të jetë përdorur në 5 raste, në shumën 304.6 milionë lekë edhe për shpenzime të tjera, të cilat nuk plotësojnë kriterin e “paparashikueshmërisë”. Fondi Rezervë i miratuar ka tejkaluar kufirin e miratuar, përkatësisht me Aktin Normativ nr. 5 përlllogaritet në 3.13% dhe me Aktin Normativ nr. 6 në 3.38% të totalit të shpenzimeve të miratuara;

- Gjatë procesit të planifikimit buxhetor në ministrinë e linjës kanë rezultuar vonesa në paraqitjen e kërkesave, mangësi në plotësimin e formateve dhe kërkesa shtesë të paraqitura në fazën teknike, përtej tavaneve përfundimtare.

- Është konstatuar se gjatë vitit 2023, pas datës 15 Nëntor, janë kryer 454 rishikime buxhetore të cilat konsistojnë në 4,478 transaksione.

- Konstatohen 2,427 transaksione pagesash për vitin 2023 në shumën totale 9,226 milionë lekë të cilat i përkasin faturave me datë të viteve buxhetore të mëparshme;

- Konstatohen 167 raste kur data fizike dhe regjistrimi në sistem i urdhër prokurimit i përkasin vitit buxhetor 2023, ndërsa data e kontratës fizike i përket viteve paraardhëse dhe 594 raste kur urdhër prokurimi është regjistruar në vitin 2023 por kontrata dhe urdhër prokurimi fizik i përkasin viteve paraardhëse.

- Në 9,137 kontrata që janë lidhur gjatë vitit 2023, nuk është respektuar afati 5-ditor për regjistrimin e kontratave në modulën e kontratave në SIFQ, nga data e nënshkrimit të tyre, ku 27% të totalit e zënë kontratat e njëjësive të vetëqeverisjes vendore.

- Problematika mbi detajimin dhe rishpërndarjen e fondeve buxhetore përgjatë vitit për mbulimin e detyrimeve të prapambetura mbartur nga vitet e kaluara në vlerën rreth 14 milionë lekë, ku vlera e fondeve të detajuara përputhet plotësisht me vlerën e pagesave të kryera;

- Konstatohen 31,717 fatura në total me vlerë 74,084 milionë lekë të dorëzuara në Thesar jashtë afatit 30 ditor;

- Gjatë vitit 2023, pas marrjes së Eurobondit teprica e likuiditetit total të të gjithë monedhave paraqitet në intervalin 75-131 miliardë lekë. Pjesa më e madhe e tepricave është akumuluar gjatë vitit në TSA në Euro, duke mos administruar si duhet mjetet monetare së bashku me konvertimin e panevojshëm të valutave të cilat kanë sjellë shpenzime të pa nevojshme;

- Detajimin e projekteve të investimeve publike pa kaluar ciklin e plotë të investimeve publike;

- Detajimin e planit buxhetor në 3 vite për kontrata që parashikojnë periudhë faturimi më të vogël se një vit, shkurtimin e fondeve të investimit në momentin e lidhjes së kontratës dhe rialokimin drejt projekteve të tjera të investimeve, duke rrezikuar krijimin e detyrimeve të prapambetura;

- Janë paguar detyrime të prapambetura për investime në vlerën 6,791 milionë lekë, ose rreth 7.7% të investimeve kapitale me financim të brendshëm, duke deformuar vëllimin e investimeve të realizuar për vitin fiskal 2023;
- Konstatohet se nga të dhënat mbi marrjen e angazhimeve përtej datës 15 Tetor rezultojnë potencialisht 23 raste të urdhër prokurimeve në vlerën 2,315.97 milionë lekë.
- Janë raportuar investime kapitale me financim të brendshëm të realizuara nga të ardhurat dytësore në vlerën për 1,176 milionë lekë, investime që nuk kanë plan buxheti të miratuar, në tabelën e treguesve fiskalë të konsoliduar;
- Nga FSHZH në 6 raste për 4 projekte investimi në vlerën 133,144 mijë lekë është bërë parapagim i kontratave, të cilat janë përfshirë në investime të realizuara;
- Janë 39 projekte investimi, me kredi dhe grant, në vlerën 1,216 milionë lekë të realizuara pa pasur plan buxhetor dhe 47 projekte në vlerën 775,769 milionë lekë janë realizuar në tejkalim të planit të buxhetit të miratuar; ndërsa 81 projekte në vlerën 1,120 milionë lekë, janë keq klasifikuar në llogarinë 231 “Investime për rritjen e aktiveve afatgjata materiale” pasi përfaqësojnë natyrë tjetër shpenzimi;
- Vlera e fondeve të rindërtimit e shpërndarë me VKM përgjatë viteve, është mbi vlerën e përcaktuar në ligjet e buxhetit të vitit 2020, 2021, 2022 dhe 2023 për shumën 29,428 milionë lekë, pasi shpërndarja e fondeve me VKM nuk është shoqëruar me ndryshim të vlerës së fondit të rindërtimit në vitet pasardhëse buxhetore sipas tabelës 4 të ligjit të buxhetit vjetor;
- Detyrimet e prapambetura të raportuara nga MFE rezultojnë me diferenca nga testimet e kryera nga KLSH;
- Vlera e interesave/kamatëvonesave që i rëndon buxhetit të shtetit për mosekzekutim në afat të 3 vendimeve kryesore të GJEDNJ-së deri më datë 31.12.2023 rezulton e vlerësuar në 3,442,744 Euro;
- Konstatohen problematika dhe mangësi në metodologjinë për vlerësimin e sistemeve të kontrollit, si dhe nuk është kryer vlerësim mbi cilësinë e sistemit të kontrollit të brendshëm për shoqëritë tregtare

f. Paraqitja e rekomandimeve kryesore

- Ministria e Financave në bashkëpunim me Agjencinë e Menaxhimit të Garancive dhe Kredive të Pakthyera të marrë masa për rikuperimin e të drejtave për të arkëtuar nëpërmjet ushtrimit të instrumenteve ligjore që rrjedhin nga marrëveshjet e nënhuasë.
- Ministria e Financave të marrë masa për rishikimin e dokumenteve dhe metodologjisë së vlerësimit, duke parashikuar afate të qarta të publikimit dhe dërgimit të raportit të vlerësimit.
- Drejtoria e Analizave dhe Programimit Buxhetor në Ministrinë e Financave, të marr masa për të standardizuar formën e paraqitjes së kërkesave buxhetore, sipas formateve të përcaktuara, me qëllim shmangien e mospërputhjeve, kryesisht të kërkesat buxhetore shtesë.
- Nga ana e Ministrisë së Financave të ndërmerren masa (i) për evidentimin dhe analizimin e kontratave të viteve të mëparshme buxhetore me qëllim evidentimin e ligshmërisë ose jo të lidhjes së tyre në momentin e marrjes së angazhimit, si dhe (ii) për marrjen e masave administrative për rastet e konstatuara në shkelje të afatit të regjistrimit.
- Nga ana e Ministrisë së Financave të merren masa për analizimin e rasteve të konstatuara me detajim fondesh për detyrime të periudhave të kaluara me qëllim evidentimin e përgjegjësisë për regjistrimin, miratimin dhe procesimin e transaksioneve për pagesë edhe në rastet e paradhënies, si dhe shmangien e këtij fenomeni në të ardhmen.
- Nga ana e Ministrisë së Financave të merren masa për analizimin e rasteve të konstatuara në tejkalim të afateve të ekzekutimit për pagesë me qëllim shmangien e praktikës së detajimit të copëzuar të fondeve përtej detyrimeve të Njësisë të Qeverisjes së Përgjithshme në rastet e vlerësimit të ligjshëm të këtyre detyrimeve pas kryerjes së investigimeve përkatëse.
- Ministria e Financave, në bashkëpunim me ministritë e linjës dhe institucionet e tjera, të marrin masa për vlerësimin dhe analizimin e problematikave të konstatuara nga auditimi, me qëllim shmangien e detajimit të investimeve pa kaluar ciklin e menaxhimit të investimeve publike,

marrjes së angazhimeve nëpërmjet kontraktimit të fondeve publike të pa miratuara në momentin e nënshkrimit të kontratave nga nëpunësit autorizues, shtyrjes së planit buxhetor përtej periudhës së parashikuar për kohëzgjatjen e kontratave; të marrin masa për regjistrimin në kohë të fondeve të obliguara në SIFQ, të shmanget detajimi i projekteve të reja të investimit publik me akte normative gjatë si dhe në përfundim të vitit buxhetor, të cilat nuk krijojnë mundësinë e përdorimit të buxhetit prej 20% të kërkuar në vitin e parë të zbatimit të tij shoqëruar me kryerjen e inspektimeve dhe marrjen e masave administrative përkatëse.

-Ministria e Financave në bashkëpunim me ministritë e linjës, për projektet me financim të huaj që realizohen pa pasur plan buxhetor apo në tejkalim të planit buxhetor, të marrin masa për rialokimin e fondeve gjatë vitit apo gjatë procesit të rishikimit të buxhetit.

-Ministria e Financave dhe Ekonomisë të marrë masa për reflektimin në vitet pasardhëse buxhetore në tabelën nr. 4 shoqëruese të ligjit vjetor të buxhetit, të efekteve të krijuara nga shpërndarja e fondeve të rindërtimit me VKM dhe në komponentët e treguesve fiskalë, me qëllim programimin brenda limiteve buxhetore të miratuara në ligjin vjetor të buxhetit, shmangien e krijimit të detyrimeve të prapambetura dhe mbylljen e procesit të rindërtimit.

-Ministria e Financave të marrë masa për vlerësimin e problematikave të konstatuara nga auditimi me qëllim parandalimin e rritjes së detyrimeve të prapambetura dhe risqeve fiskalë në të ardhmen.

-Ministria e Financave dhe Ekonomisë të marrë masa për ekzekutimin e vendimeve gjyqësore brenda afatit të përcaktuar në dispozitat ligjore me qëllim uljen e riskut të akumulimit të kamatëvonesave si dhe minimizimin e kostove si pasojë e mosekzekutimit në kohë të tyre.

-Ministria e Financave të marrë masa për eliminimin e praktikave të deritanishme për krijimin e fondit kontigjencë të parashikuar në LOB dhe përfshirjen në ciklin normal të shpenzimeve të kërkesave të NJQQ-ve.

1.1 Konkluzion dhe Opinioni i auditimit

OPINIONI I AUDITIMIT

Ne kemi audituar përputhshmërinë e veprimtarisë së ish Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë (MFE), aktualisht Ministria e Financave (MF) në drejtim të planifikimit të PBA-së, detajimit të planit buxhetor dhe çeljeve fillestare, monitorimit dhe raportimit të zbatimit të buxhetit, përputhshmërisë së përdorimit të fondit rezervë, monitorimit të risqeve fiskalë dhe detyrimeve kontingjente, regjistrimit dhe kontrollit të transaksioneve nëpërmjet SIFQ, planifikimit dhe realizimit të treguesve të borxhit publik, vlerësimit të auditit të brendshëm dhe menaxhimit financiar, për periudhën e aktivitetit nga data 01.01.2023 deri më 31.12.2023 me ligjin nr. 9936, datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar; ligjin nr. 10296, datë 08.07.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin” i ndryshuar; ligjin nr. 9665, datë 18.12.2006, “Për huamarrjen shtetërore, borxhin shtetëror dhe garancitë shtetërore të huasë në Republikën e Shqipërisë, i ndryshuar; ligjin nr. 9896, datë 04.02.2008, “Për huamarrjen e qeverisjes vendore”; ligjin nr. 84/2022, datë 24.11.2022 “Për buxhetin e vitit 2023”, i ndryshuar.

Opinion i modifikuar/kualifikuar mbi auditimin e përputhshmërisë¹:

Në opinionin tonë, bazuar në evidencat e auditimit dhe dokumentacionin e kërkuar dhe të vënë në dispozicion kemi konstatuar se, në veprimtarinë e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë janë evidentuar devijime nga kuadri ligjor dhe rregullator në fuqi të përshkruara në paragrafin “Baza për Opinion”, që nën gjykimin profesional të audituesit të pavarur janë

1 Opinion i modifikuar/ kualifikuar Audituesi duhet të shprehë një opinion të kualifikuar: kur audituesi ka marrë dëshmi të mjaftueshme dhe të përshtatshme të auditimit dhe arrin në përfundimin se anomali apo rastet e mospërputhshmërisë, individualisht ose së bashku, janë materiale por jo të përhapura.

materiale dhe cilësore, por jo të përhapura dhe justifikojnë dhënien e një opinioni të kualifikuar.

Baza për opinionin mbi përputhshmërinë

Nga evidencat e marra për veprimtarinë e MFE, rezultoi se problematikat e konstatuara nga KLSH janë të pranishme në vitin 2023 në fazën e planifikimit, miratimit, ekzekutimit, monitorimit dhe raportimit të buxhetit, të cilat kryesisht konsistojnë në:

- Konstatohet krijim i detyrimeve të reja në shumën 2,474 milionë lekë të subjekteve nënhuamarrëse si pasojë e mos shlyerjes së detyrimeve përkatëse.
- Me ligjin vjetor të buxhetit, të ndryshuar, është planifikuar fond kontigjence në vlerën 14,980 milionë lekë, i cili nuk parashikohet si zë më vete në ligjin organik të buxhetit. Gjithashtu, fondi rezervë rezulton të jetë përdorur në 5 raste, në shumën 304.6 milionë lekë edhe për shpenzime të tjera, të cilat nuk plotësojnë kriterin e “paparashikueshmërisë”, pra kanë qenë të njohura gjatë fazës së hartimit të buxhetit. Fondi Rezervë i miratuar ka tejkaluar kufirin ligjor, përkatësisht me Aktin Normativ nr. 5 përlllogaritet në 3.13% dhe me Aktin Normativ nr. 6 në 3.38% të totalit të shpenzimeve të miratuara;
- Gjatë procesit të planifikimit buxhetor në ministritë e linjës kanë rezultuar vonesa në paraqitjen e kërkesave, mangësi në plotësimin e formateve dhe kërkesa shtesë të paraqitura në fazën teknike, përtej tavaneve përfundimtare.
- Është konstatuar se gjatë vitit 2023, pas datës 15 Nëntor, janë kryer 454 rishikime buxhetore të cilat konsistojnë në 4,478 transaksione.
- Konstatohen 2,427 transaksione pagesash për vitin 2023 në shumën totale 9,226 milionë lekë të cilat i përkasin faturave me datë të viteve buxhetore të mëparshme;
- Konstatohen 167 raste kur data fizike dhe regjistrimi në sistem i urdhër prokurimit i përkasin vitit buxhetor 2023, ndërsa data e kontratës fizike i përket viteve paraardhëse dhe 594 raste kur urdhër prokurimi është regjistruar në vitin 2023 por kontrata dhe urdhër prokurimi fizik i përkasin viteve paraardhëse.
- Në 9,137 kontrata që janë lidhur gjatë vitit 2023, nuk është respektuar afati 5-ditor për regjistrimin e kontratave në modulën e kontratave në SIFQ, nga data e nënshkrimit të tyre, ku 27% të totalit e zënë kontratat e njëjësive të vetëqeverisjes vendore.
- Problematika mbi detajimin dhe rishpërndarjen e fondeve buxhetore përgjatë vitit për mbulimin e detyrimeve të prapambetura mbartur nga vitet e kaluara në vlerën rreth 14 milionë lekë, ku vlera e fondeve të detajuara përputhet plotësisht me vlerën e pagesave të kryera;
- Konstatohen 31,717 fatura në total me vlerë 74,084 milionë lekë të dorëzuara në Thesar jashtë afatit 30 ditor;
- Gjatë vitit 2023, pas marrjes së Eurobondit teprica e likuiditetit total të të gjithë monedhave paraqitet në intervalin 75-131 miliardë lekë. Pjesa më e madhe e tepricave është akumuluar gjatë vitit në TSA në Euro, duke mos administruar si duhet mjetet monetare së bashku me konvertimin e panevojshëm të valutave të cilat kanë sjellë shpenzime të pa nevojshme;
- Detajimin e projekteve të investimeve publike pa kaluar ciklin e plotë të investimeve publike;
- Detajimin e planit buxhetor në 3 vite për kontrata që parashikojnë periudhë faturimi më të vogël se një vit, shkurtimin e fondeve të investimit në momentin e lidhjes së kontratës dhe rialokimin drejt projekteve të tjera të investimeve, duke rrezikuar krijimin e detyrimeve të prapambetura;
- Janë paguar detyrime të prapambetura për investime në vlerën 6,791 milionë lekë, ose rreth 7.7% të investimeve kapitale me financim të brendshëm, duke deformuar vëllimin e investimeve të realizuar për vitin fiskal 2023;
- Konstatohet se nga të dhënat mbi marrjen e angazhimeve përtej datës 15 Tetor rezultojnë potencialisht 23 raste të urdhër prokurimeve në vlerën 2,315.97 milionë lekë.

- Janë raportuar investime kapitale me financim të brendshëm të realizuara nga të ardhurat dytësore në vlerën për 1,176 milionë lekë, investime që nuk kanë plan buxheti të miratuar, në tabelën e treguesve fiskalë të konsoliduar;
- Nga FSHZH në 6 raste për 4 projekte investimi në vlerën 133,144 mijë lekë është bërë parapagim i kontratave, të cilat janë përfshirë në investime të realizuara;
- Janë 39 projekte investimi, me kredi dhe grant, në vlerën 1,216 milionë lekë të realizuara pa pasur plan buxhetor dhe 47 projekte në vlerën 775,769 milionë lekë janë realizuar në tejkalim të planit të buxhetit të miratuar; ndërsa 81 projekte në vlerën 1,120 milionë lekë, janë keq klasifikuar në llogarinë 231 “Investime për rritjen e aktiveve afatgjata materiale” pasi përfaqësojnë natyrë tjetër shpenzimi;
- Vlera e fondeve të rindërtimit e shpërndarë me VKM përgjatë viteve, është mbi vlerën e përcaktuar në ligjet e buxhetit të vitit 2020, 2021, 2022 dhe 2023 për shumën 29,428 milionë lekë, pasi shpërndarja e fondeve me VKM nuk është shoqëruar me ndryshim të vlerës së fondit të rindërtimit në vitet pasardhëse buxhetore sipas tabelës 4 të ligjit të buxhetit vjetor;
- Detyrimet e prapambetura të raportuara nga MFE rezultojnë me diferenca nga testimet e kryera nga KLSH;
- Vlera e interesave/kamatëvonesave që i rëndon buxhetit të shtetit për mosekzekutim në afat të 3 vendimeve kryesore të GJEDNJ-së deri më datë 31.12.2023 rezulton e vlerësuar në 3,442,744 Euro.
- Konstatohen problematika dhe mangësi në metodologjinë për vlerësimin e sistemeve të kontrollit, nuk është kryer vlerësim mbi cilësinë e sistemit të kontrollit të brendshëm për shoqëritë tregtare.

II. HYRJA

Mbështetur në ligjin nr. 154/2014, datë 27.11.2014 “Për organizimin dhe funksionimin e KLSH”, në zbatim të Programit të Auditimit nr. 472/1, datë 15.04.2024, miratuar nga Kryetari i KLSH-së, i ndryshuar, në subjektin: **Ministria e Financave (MF), për aktivitetin e ish Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë (MFE)**, nga data 15.04.2024 deri më 26.07.2024, u krye auditimi “Mbi Përputhshmërinë”, për periudhën nga data 01.01.2023 deri më datë 31.12.2023, nga Grupi i Auditimit me përbërje:

1. S.B, Përgjegjës Grupi
2. E.H.,
3. H. S.,
4. Xh.N.,
5. K. N.,
6. E. C.,
7. A. H.

OBJEKTIVAT, FUSHËVEPRIMI DHE METODOLOGJIA

1. Objektivat dhe qëllimi i auditimit. Dhënia e opinionit mbi përputhshmërinë e aktivitetit me kuadrin ligjor në fuqi të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, lidhur me zbatimin e kuadrit rregullator në realizimin e ciklit buxhetor 2023. Dhënia e një vlerësimi objektiv, profesional e të pavarur, mbi shkallën e ndjekjes nga subjekti i audituar të rregullave, ligjeve dhe rregulloreve, gjatë veprimtarisë së tij.

Mbi bazën e akt-konstatimeve, diskutimeve me zyrtarët e subjektit të audituar, vërejtjeve dhe sugjerimeve në takimin përmbyllës në terren, observacioneve të sjella hartohet Raporti Përfundimtar i Auditimit.

2. Identifikimi i çështjes. Sipas përcaktimit të ISSAI 100 “Auditimi i përputhshmërisë, përcakton se deri në çmasë subjekti i audituar ndjek rregullat, legjislacionin dhe aktet normative, politikat, kodet e miratuara apo kushtet e përcaktuara si, kushtet e kontratës apo klauzolat e një marrëveshjeje financimi”.

Raporti i auditimit, synon të identifikojë nëse veprimtaria e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë lidhur me veprimtarinë e hartimit, detajimit, miratimit, ekzekutimit, raportimit, monitorimit të buxhetit, realizimit të huamarrjes në tregun e brendshëm dhe të jashtëm si dhe raportimin e të gjitha transaksioneve në treguesit e konsoliduar fiskalë është në përputhje me kuadrin ligjor në fuqi.

Në bazë të kriterëve të vlerësimit e gjykimit profesional, audituesit kanë bërë vlerësimin e rezultateve të testeve të kontrollit, analizimin dhe klasifikimin e gabimeve të zbuluara, si dhe është bërë vlerësimi i evidencave të grumbulluara përse i përket mjaftueshmërisë dhe përshtatshmërisë për qëllimet e auditimit. Procedurat e kryera, varen nga gjykimi profesional i audituesit, përfshirë vlerësimin e riskut material, për shkak të mashtrimit apo gabimit.

Nisur nga procedurat e ndjekura për auditim besojmë se evidencat e mbledhura janë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të dhënë opinionin tonë mbi veprimtarinë e Ministrisë.

3. Përgjegjësitë e strukturave drejtuese të subjektit të audituar lidhur me çështjen nën auditim.

Përgjegjësia e strukturave drejtuese të MFE është e lidhur me aktivitetet e projekt buxhetit afatmesëm, hartimit të projekt buxhetit, detajimin e fondeve sipas nivelit të miratuar, regjistrimin e transaksioneve në SIFQ për ekzekutimin, kryerjen e ndryshimeve gjatë vitit buxhetor në fondet e miratuara dhe raportimin e monitorimin e treguesve fiskalë të konsoliduar. Gjithashtu, është përgjegjëse për monitorimin e borxhit publik, për ngritjen e një sistemi efektiv të menaxhimit financiar dhe kontrollit. Strukturat drejtuese të subjekteve të audituara kanë përgjegjësi që t'i dorëzojnë dokumentet zyrtare, shkresore apo elektronike, si dhe informacionin e kërkuar, në kushtet, afatet dhe strukturën e vendosur prej grupit të auditimit të KLSH.

4. Përgjegjësitë e audituesve:

Në cilësinë e audituesit të jashtëm publik kemi përgjegjësinë për garantimin e sigurisë së arsyeshme, nëse veprimtaria e subjektit të audituar është zhvilluar në përputhje me kriteret e paracaktuara, si dhe për të konkluduar me një raport auditimi që përfshin një opinion. Siguria e arsyeshme është një nivel i lartë sigurie, por nuk garanton që auditimi i kryer në përputhje me standardet mundëson identifikimin e çdo gabimi apo anomalie që mund të ekzistojë. Përveç standardeve ISSAI, audituesi i KLSH, gjithashtu aplikon edhe gjykimin dhe skepticizmin e tij profesional në punën audituese.

Audituesit kanë përgjegjësi në identifikimin e çështjeve më të rëndësishme lidhur me auditimin e veprimtarisë së subjektit, në raport me kriteret e paracaktuara të auditimit, të nxjerra nga aktet ligjore, nënligjore, si dhe ato rregullative mbi të cilat subjekti i audituar mbështetet në ushtrimin e veprimtarisë së tij, me përjashtim të rasteve kur kuadri ligjor nuk lejon vënien në dispozicion të tyre për publikun ose në raste të rralla kur vetë ne vendosim që këto çështje nuk duhet të përfshihen në raport për shkak të pasojave negative që publikimi i tyre mund të sjellë në publikun e gjerë.

Audituesit në të gjithë llojet e auditimit, kanë përgjegjësi që të zbatojnë parimet që lidhen me procesin e auditimit, të sanksionuara në ISSAI/IFPP-100 "*Parimet themelore të auditimit të sektorit publik*", paragrafi 44-51.

Përveç standardeve të ISSAI, ne aplikuar edhe gjykimin dhe skepticizmin tonë profesional në punën audituese. Gjithashtu ne: Identifikuar dhe përpunuam riskun e anomalive materiale, për shkak të gabimeve apo mashtrimeve, planifikuar, realizuar procedura auditimi sipas risqeve të identifikuara, dhe grumbulluar evidencë të mjaftueshme e të përshtatshme për formulimin e opinionit tonë.

Kemi krijuar një konkluzion final nëse çështjet rutinë të raportimit të të dhënave janë kryer në mënyrën e duhur dhe u bazuam në evidencën e marrë nga auditimi, për ekzistencën e ndonjë dyshimi material mbi ngjarjet apo kushtet që mund të çonin në një dyshim edhe më të madh mbi aftësinë e institucionit për të funksionuar normalisht.

Konkluzionet tona janë të bazuara në punën audituese, deri në përgatitjen e raportit të auditimit. Megjithatë, ngjarje apo kushte specifike në të ardhmen mund të ndryshojnë situatën aktuale të institucionit.

Ne komunikuar me drejtuesin ndër çështjet e tjera, planifikimin në kohë, përmbajtjen e auditimit dhe gjetjet, duke përfshirë edhe të metat e kontrollit të brendshëm, që identifikuar gjatë auditimit tonë.

5. Kriteret e vlerësimit:

Për dhënien e opinionit të përputhshmërisë jemi bazuar në aktet ligjore dhe nënligjore të dala lidhur me zbatimin e kuadrit rregullator në realizimin e ciklit buxhetor 2023, si dhe të aktivitetit të vetë ministrisë:

- Ligji nr. 154/2014, datë 27.11.2014 “Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”;
- Ligji nr. 9936, datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar;
- Ligji nr. 10296, datë 08.07.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin” i ndryshuar;
- Ligji nr. 25/2018, “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”, i ndryshuar;
- Ligji nr. 9665, datë 18.12.2006, “Për huamarrjen shtetërore, borxhin shtetëror dhe garancitë shtetërore të huasë në Republikën e Shqipërisë, i ndryshuar;
- Ligji nr. 9896, datë 04.02.2008, “Për huamarrjen e qeverisjes vendore”;
- Ligji nr. 84/2022, datë 24.11.2022 “Për buxhetin e vitit 2023”, i ndryshuar;
- VKM nr. 887, datë 27.12.2022 “Për procedurat e Menaxhimit të Investimeve Publike”;
- Të tjera akte ligjore, nënligjore dhe rregullative.

6. Standardet e auditimit.

Auditimi është kryer, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit të INTOSAI-t (ISSAI), përkatësisht në: Nivelin e parë “Parimet INTOSAI-t” ku përfshihet: ISSAI-P-1 “Deklarata e Limës”, ISSAI-P-10 “Deklarata e Meksikos”; Nivelin e dytë “Standardet e INTOSAI-t” ku përfshihen: ISSAI 100 - Parimet bazë në auditimin e sektorit publik; ISSAI 200-299 “Parimet bazë të auditimit financiar”, ISSAI 400-499 “Parimet bazë të auditimit të përputhshmërisë”.

Gjithashtu janë zbatuar dhe aplikuar standardet si më poshtë:

ISSAI-140 “Sigurimin e cilësisë”

ISSAI 130 “Kodin Etik”

ISSAI 2315 “Risku”

ISSAI 2320-2450 “Materialiteti”

ISSAI 2500 “Dokumentimi”

Manuali i Auditimit të Përputhshmërisë i Kontrollit të Lartë të Shtetit;

Rregullore e Procedurave të Auditimit të KLSH-së.

7. Metoda e auditimit.

Metodat e auditimit janë bazuar tek kombinimi i testeve të ndryshme të auditimit, në procedurat bazë dhe në procedurat analitike pas testeve të kryera, me qëllim arritjen e objektivave të auditimit në bazë të vlerësimit të riskut.

Në këtë auditim janë përzgjedhur metoda, metodologji apo teknika auditimi dhe shtrirje të procedurave të auditimit, për të dhënë siguri të arsyeshme në arritjen e konkluzioneve të auditimit.

Në varësi të çështjeve të auditimit dhe vlerësimit të audituesve janë përdorur veçmas ose të kombinuara metodat dhe teknikat e mëposhtme:

-*Intervistimi* - duke komunikuar dhe marrë informacion nëpërmjet pyetjeve drejtuar personelit kyç të subjektit dhe atij të përfshirë për një çështje të caktuar, e kombinuar kjo me shqyrtimin e evidencave përkatëse;

-*Raporte dhe informacione* - shfrytëzimi i raporteve, informacioneve relevante dhe që kanë lidhje me objektivat e auditimit dhe specifikisht me drejtimit e auditimit;

-Verifikimi në sistemet IT të ministrisë - me përzgjedhje të çështjeve të veçanta të auditimit, sipas drejtimeve të auditimit;

-Teknikat me ndihmën e kompjuterit - për procedura të programuara, për të bërë testimet ose për nxjerrjen të dhënave për testim të mëtijshëm;

-Verifikim transaksionesh – me përzgjedhje të çështjeve të veçanta të auditimit, sipas drejtimeve të auditimit;

-Të kombinuara, sipas rastit dhe vlerësimit të audituesve.

Audituesit e KLSH janë përpjekur në çdo rast në përzgjedhjen e arsyeshme dhe të mjaftueshme të metodave dhe teknikave veçmas dhe/ose të kombinuara, si dhe shtrirjen e tyre për të dhënë siguri të arsyeshme në arritjen e konkluzioneve të auditimit në tërësi, dhe sipas drejtimeve në veçanti.

8. Dokumentimi i auditimit.

Është mbështetur në kërkesat e Manualit të përputhshmërisë, si edhe në Standardet Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit: ISSAI 1230 “Dokumentimi i Auditimit”, i mjaftueshëm për të mundësuar dhe kuptuar natyrën, kohën dhe shtrirjen e procedurave të auditimit të kryera në përputhje me standardet përkatëse dhe kërkesat e zbatueshme ligjore dhe rregullatore.

Nga audituesit është përgatitur dokumentacioni i auditimit, i mjaftueshëm për të mundësuar dhe kuptuar natyrën, kohën dhe shtrirjen e procedurave të auditimit, të kryera në përputhje me standardet përkatëse dhe kërkesat ligjore dhe rregullatorë të zbatueshme. Rezultatet e këtyre procedurave dhe evidencat e marra gjatë auditimit, si dhe çështje të tjera të rëndësishme që dolën gjatë auditimit, janë reflektuar në përfundimet e arritura në drejtim të tyre sipas gjykimit dhe skepticizmit profesional që audituesit kanë shfrytëzuar në arritjen e këtyre konkluzioneve. Ky dokumentacion është i përshtatshëm dhe i rëndësishëm për të konfirmuar dhe mbështetur opinionet dhe raportin e Audituesve dhe ka shërbyer si një burim informacioni për përgatitjen e tyre.

III. PËRSHKRIMI I AUDITIMIT

1. Informacioni i përgjithshëm:

Veprimtaria e ish Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, në funksion të zbatimit të Buxhetit të Shtetit lidhet me aktivitetet e hartimit të PBA, projekt buxhetit vjetor, detajimin e fondeve buxhetore pas miratimit të ligjit të buxhetit të vitit, ndryshimet e planit gjatë vitit buxhetor, ekzekutimin e fondeve buxhetore dhe monitorimin e raportimin e transaksioneve. Të dhënat mbi planin përfundimtar dhe faktin mbi zbatimin e Buxhetit të Shtetit gjatë vitit buxhetor publikohen në tabelën e treguesve fiskalë sipas buxhetit të konsoliduar.

-Drejtoria e Përgjithshme e Buxhetit është përgjegjëse për përgatitjen e buxhetit të shtetit; menaxhimin dhe monitorimin e buxhetit; klasifikimin buxhetor; kryerjen e analizave për shpenzimet publike dhe zhvillimi i politikave buxhetore; përgatitjen e akteve ligjore dhe nënligjore që rregullojnë proceset e planifikimit dhe zbatimit të buxhetit, si dhe sistemin buxhetor në tërësi; të llogarisë dhe transferojë me drejtësi e transparencë transfertat e buxhetit të shtetit për pushtetin vendor, të mbështesë dhe plotësojë me aktet e nevojshme ligjore, decentralizimin fiskal, duke synuar rritjen e të ardhurave, rritjen e efikasitetit të përdorimit të fondeve publike për pushtetin vendor; monitorimin dhe raportimin e detyrimeve të prapambetura dhe forcimi i disiplinës financiare për parandalimin e akumulimit të tyre në të ardhmen, për të gjitha njësitë e qeverisjes së përgjithshme.

-Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit kryen regjistrimin e transaksioneve të pagesave nga Buxheti i Shtetit së bashku me procedurat e kontrollit parandalues në kryerjen e shpenzimeve publike sipas kërkesave të ligjit të buxhetit. Funksionet kryesore të kësaj drejtorie janë: Menaxhimi i likuiditetit të qeverisjes së përgjithshme; bashkëpunimi me drejtoritë e tjera për sigurimin e nevojave të Qeverisë për mjete monetare për kryerjen e pagesave brenda kufijve të Limitit të cash-it; realizimi i kryerjes së pagesave në mënyrë të centralizuar nëpërmjet sistemit

informatikë financiar të qeverisë; regjistrimi, kontrolli, kontabilizimi dhe përpunimi i informacionit të transaksioneve të qeverisjes së përgjithshme dhe mbi këtë bazë, gjenerimi i raporteve të ndryshme; përmirësimi i sistemit të shërbimeve financiare në përshtatje me ndryshimet e vazhdueshme; administrimi funksional i Sistemit Informatikë Financiar të Qeverisë, në përputhje të plotë me kuadrin ligjor në fuqi për procesin e ekzekutimit të buxhetit të shtetit dhe raportimit financiar; pagesat e dëmshpërblimeve të ish të përndjekurve politikë; monitorimin dhe raportimin e detyrimeve të prapambetura dhe forcimi i disiplinës financiare për parandalimin e akumulimit të tyre në të ardhmen, për të gjitha njësitë e qeverisjes së përgjithshme.

-Drejtorja e Përgjithshme e Borxhit Publik dhe Bashkërendimit të Ndihmës së Huaj është përgjegjëse për veprimtarinë e huamarrjes gjatë vitit buxhetor. Kjo drejtori e ushtron veprimtarinë në drejtim të regjistrimit të transaksioneve të borxhit publik, realizimin e huamarrjes në tregun e brendshëm dhe të jashtëm, kryerjen e pagesave të principalit dhe shpenzimeve të maturuara të interesit, si dhe raportimin e tyre në treguesit e konsoliduar fiskalë. Gjithashtu drejtorja mban kontakte me kreditorët, kryen analiza dhe harton strategjinë afatmesme të menaxhimit të borxhit publik, komunikon me subjektet përfituese të marrëveshje të nënhuasë apo garancive shtetërore dhe angazhohet në arkëtimin e të drejtave që burojnë nga detyrimet e akumuluar nga këto subjekte.

-Drejtorja e Përgjithshme e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik (DPHKBFP) përbëhet nga 2 drejtori:

1. Drejtorja e Harmonizimit të Auditit të Brendshëm (këtu e në vijim DH/AB); dhe
2. Drejtorja e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar, Kontrollit dhe Kontabilitetit (këtu e në vijim DH/MFKK).

DPHKBFP funksionon në zbatim të ligjit nr. 114/2015 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik” i ndryshuar dhe ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin” i ndryshuar, si dhe Rregullores së brendshme miratuar me Urdhrin nr. 52, datë 10.03.2021 të ministrit të Financave dhe Ekonomisë “Për miratimin e rregullores së brendshme të organizimit dhe funksionimit të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë”, neni 17. Bazuar në nenin 17 të Rregullores së Brendshme, DPHKBFP ka si mision harmonizimin e standardeve, rregullave dhe procedurave për kryerjen, monitorimin dhe raportimin e veprimtarisë së menaxhimit financiar, kontrollit dhe kontabilitetit, si dhe auditimit të brendshëm në sektorin publik.

2. Përshkrimi i rezultateve sipas drejtimeve të auditimit.

2.1. Mbi realizimin e rekomandimeve të lëna nga auditimet e mëparshme.

Për auditimin e këtij drejtimi u shqyrtua dokumentacioni në lidhje me zbatimin e rekomandimeve të lëna në auditimin e mëparshëm.

Nga auditimi i ushtruar në Ministrinë e Financave për zbatimin e rekomandimeve të KLSH, “Mbi auditimin e përputhshmërisë” për periudhën 01.01.2022 deri 31.12.2022, trajtuar në Raportin Përfundimtar të Auditimit dhe në Vendimin përcjellë me shkresën nr. 281/30 Prot., datë 06.10.2023, rezultojnë se:

Janë lënë gjithsej 72 rekomandime prej të cilave: Propozime për përmirësime ligjore 1 masë, 56 masa organizative, 4 masa për eliminimin e efekteve negative, 1 masë administrative dhe 10 masa disiplinore.

Nga auditimi i zbatimit të rekomandimeve është konstatuar se niveli i pranimi dhe zbatimit të rekomandimeve rezulton si më poshtë:

- 1 masë propozim për përmirësim ligjor, është pranuar dhe është në proces.
- Nga 56 masa organizative të lëna, janë pranuar 42 masa dhe nuk janë pranuar 14 masa. Në lidhje me zbatueshmërinë rezultojnë se: 6 rekomandime janë zbatuar plotësisht, 8 rekomandime

janë zbatuar pjesërisht, 9 rekomandime janë në proces zbatimi dhe 19 rekomandime nuk janë zbatuar.

- Nga 4 masa 3E janë pranuar 2 masa dhe 2 të tjerat nuk janë pranuar. Nga auditimi u konstatua se të 2 masat e pranuar janë në proces.

- 1 masë administrative rezulton e pranuar dhe e pa zbatuar.

- 10 masa disiplinore rezultojnë se janë pranuar dhe janë në proces zbatimi.

MFE me shkresën nr. 8584/53 prot., 23.02.2024 “Dërgimi i planit të masave mbi auditimin e përputhshmërisë “Për zbatimin e Buxhetit të Shtetit për vitin 2022” në ish Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë”, protokolluar në KLSH me nr. 281/33prot., datë 19.03.2024, ku ka informuar Kontrollin e Lartë të Shtetit mbi ecurinë e zbatimit të rekomandimeve, në tejkalim të afatit kohor prej 20 ditë, në kundërshtim me nenin 15, shkronja “j” të ligjit nr. 154/2014, datë 27.11.2014 “Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”.

Me shkresën nr. 5854/54 Prot., datë 05.07.2024 MFE ka dërguar informacion mbi nivelin e zbatueshmërisë së rekomandimeve jashtë afatit prej 6 muaj.

Në tabelën e mëposhtme paraqitet në mënyrë të përmblëdhur ndjekja dhe zbatimi i rekomandimeve.

Tabela nr. 1.1: Përmblëdhje e pranimit dhe zbatimit të rekomandimeve të dhëna nga KLSH.

Rekomandimi	Numër	Pranuar	Zbatuar plotësisht	Zbatuar pjesërisht	Në proces zbatimi	Pa zbatuar
Masa Përmirësim ligjor	1	1			1	
Masa organizative	56	42	6	8	9	19
Masa 3E	4	2			2	
Masa administrative	1	1				1
Masa disiplinore	10	10			10	
Total	72	56	6	8	22	20

Burimi: Grupi i auditimit, KLSH.

Më hollësisht, auditimi i zbatimit të tyre paraqitet si vijon:

A. PROPOZIME PËR NDRYSHIME APO PËRMIRËSIME NË LEGJISLACIONIN NË FUQI

1.1. Rekomandimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë të marrë masa për rishikimin e VKM nr. 258, datë 03.06.1998, i ndryshuar, për shpenzimet për pritje përcjellje që u bëhet delegacioneve të huaja, si dhe të VKM nr. 997, datë 10.12.2010, i ndryshuar dhe VKM nr. 870, datë 14.12.2011, lidhur me trajtimin financiar të punonjësve që dërgohen me shërbim brenda dhe jashtë vendit, me qëllim harmonizimin me dispozitat dhe praktikën më të mira, për të garantuar përputhshmërinë me zhvillimet ekonomike e financiare dhe përafrimin me legjislacionin e Bashkimit Evropian.

Qëndrimi i MF: Rekomandimi pranohet. Projekt-Vendime të Këshillit të Ministrave të rishikuar janë përgatitur nga Drejtoria e Legjislacionit në bashkëpunim me Drejtorinë e Përgjithshme të Buxhetit dhe do të vijojë me marrjen e mendimeve të Ministrave të Linjës e më pas të dërgohet për miratim në Këshillin e Ministrave.

Në lidhje me rekomandimin e dhënë nga ana e Grupit të Auditimit, si edhe pas shqyrtimit të komentit të dhënë nga MFE-ja, rezulton se në vitin 2023 nuk është bërë asnjë rishikim i VKM-ve respektive por është në proces pune nga struktura e ngarkuar për ndjekje.

Për sa më sipër ky rekomandim rezulton i pranuar dhe në proces zbatimi.

B. MASA ORGANIZATIVE

1.1. Rekomandimi: Nëpunësi i Parë Autorizues të analizojë dhe të nxjerrë përgjegjësitë për nivelin e zbatimit të rekomandimeve të lëna nga KLSH në auditimet e mëparshme, si dhe **rikërkojmë** zbatimin e rekomandimeve që janë të pa zbatuara dhe të zbatuara pjesërisht dhe përshejtimin e zbatimit të atyre në proces zbatimi, me qëllim përmirësimin e menaxhimit të financave publike dhe forcimin e disiplinës buxhetore dhe fiskale.

Qëndrimi i MF: Rekomandimi pranohet. Nëpunësi i Parë Autorizues do të ngrejë një grup pune për të analizuar situatën mbi zbatimin e rekomandimeve të auditimit të KLSH nga

periudhat e mëparshme. Rezultatet e analizës do ti dërgohen KLSH së bashku me Planin e Zbatimit të Rekomandimeve. Grupi i Punës është ngritur me urdhër të Ministrit të Financave nr. 19195, datë 20.10.2023. Deri në momentin e mbajtjes së këtij akti grupi nuk ka konkluduar në një analizë konkrete, mbeten në vijim për vitin 2024 rezultatet e punës së tij.

Për sa më sipër ky rekomandim rezulton i pranuar dhe në proces zbatimi.

2.1 Rekomandimi: Drejtoria e Analizave dhe Programimit Buxhetor në bashkëpunim me Institucionet Buxhetore të marrin masa për respektimin e afateve të përcaktuara në mënyrë që procesi i përgatitjes së PBA-së të rezultojë koherent dhe efektiv.

Qëndrimi i MF: Rekomandimi pranohet pjesërisht. Ministria e Financave ka kërkuar dhe do të vijojë të kërkojë zbatimin e procedurave në përputhje me përcaktimet e Ligjit Organik të Buxhetit, respektimin e hapave dhe afatet kohore të procesit.

Nga auditimi konstatohet se auditimit për periudhën 2023, problematikat e afateve kanë vijuar të jenë prezentë.

Për sa më sipër ky rekomandim rezulton i pranuar pjesërisht dhe i zbatuar pjesërisht.

3.1. Rekomandimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë të marrë masat e nevojshme që analizat e të gjitha institucioneve për hartimin e kërkesave buxhetore të kryhen në afat, të lidhen me objektivat dhe qëllimet e politikave të programeve si dhe prioritet të pasqyrohen në kohë, me dokumentet përkatëse sipas fazave që ka parashikuar legjislacioni për planifikimin e buxhetit si dhe të krahasojë kërkesat buxhetore në vitin aktual edhe me kërkesat buxhetore të PBA-ve të viteve të kaluara duke rakorduar ecurinë e investimeve kapitale.

Qëndrimi i MF: Ministria e Financave do të vijojë punën për dokumentimin e plotë të procesit përfshirë analizat lidhur me kërkesat buxhetore në vite dhe monitorimin e ecurisë së investimeve kapitale, duke kërkuar njëkohësisht respektimin rigoroz të afateve për dorëzimin e kërkesave buxhetore të PBA. Përmirësimi i dokumentit të PBA është pjesë e Strategjisë së Menaxhimit të Financave Publike si dhe reformave të ndërmarra në kuadër të procesit të integritetit në BE, etj. DAPB në vazhdimësi ka bërë dhe vijon përpjekjet për të përmirësuar cilësinë e analizave buxhetore. Analizat buxhetore për ciklin e PBA janë bërë gjithëpërfshirëse duke futur në analizat buxhetore dhe analiza më të thelluara të investimeve publike. Ndërkohë në strategjinë e MFP është parashikuar nga ana jonë përmirësimi i mëtejshmen i cilësisë së PBA dhe dokumentacionit ku ndër të tjera theksojmë që brenda vitit 2025, është parashikuar të përshihet si pjesë e PBA dhe tavane buxhetore të miratuara nga parlamenti, me synim shpjegimin e të gjitha ndryshimeve dhe rritjen e transparencës buxhetore.

Nga auditimi kontestohet se cilësia e analizave është rritur dhe problematikat e vonesave, mos argumentimit të kërkesave buxhetore janë trajtuar to në të dy fazat e hartimit të kërkesave buxhetore, por problematikat janë prezentë dhe në hartimin e PBA 2023-2025.

Për sa më sipër ky rekomandim konsiderohet i pranuar dhe i pjesërisht i zbatuar.

4.1. Rekomandimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë të marrë masa për pasqyrimin e saktë të tabelës 4 shoqëruese të ligjit të buxhetit vjetor në sistemin informatik financiar të qeverisë, me qëllim eliminimin e diferencave ligj-sistem. Titullari i institucionit dhe nëpunësi i parë autorizues të analizojnë dhe të nxjerrin përgjegjësitë e veprimeve të kryera pas aktit normativ nr. 19 datë 29.12.2022 si dhe të evidentojnë efektet në treguesit fiskalë.

Qëndrimi i MF: Rekomandimi nuk pranohet. Të dhënat e paraqitura në tabelën 4 sipas Ligjit të Buxhetit Vjetor nuk janë të sakta dhe ka mospërputhje ligj-sistem më të dhënat e planit SIFQ. Diferencat janë të shpjegueshme rast pas rasti dhe kanë të bëjnë me procedura ligjore të zbatimit të buxhetit (psh të ardhura jashtë limit, planifikim i të ardhurave dhe shpenzimeve nga vete NJQV, etj.) DPB është përgjegjëse për detajimin dhe hedhjen në sistem të zërave të shpenzimeve të miratuara në ligjin e buxhetit në nivel njësie shpenzuese dhe produkti, konsolidimi i të cilave duhet të jetë në përputhje me tavanet e miratuara me ligj.

Të nga ana tjetër, teknikisht nga DPTH është realizuar përmirësimi i raportit të treguesve fiskalë e gjenerohet nga SIFQ duke pasqyruar të dhëna të sakta në përputhje me zërat e fiskales dhe shumave të planit sipas strukturave buxhetore në SIFQ.

Sa më sipër konstatohet se rekomandimi rezulton i papranuar.

5.1. Rekomandimi: Titullari i institucionit dhe Nëpunësi i Parë Autorizues të marrin masa për nxjerrjen e përgjegjësisë për zbatimin e njëanshëm të aktit normativ dhe arkëtimin e shumës së specifikuar prej 2 miliardë lekë, duke njoftuar Kontrollin e Lartë të Shtetit për këtë çështje.

Qëndrimi i MF: Rekomandimi nuk pranohet. DPB ka argumentuar mospranimin e rekomandimit mbështetur në faktin se “Asnjë nga userat e DPB” nuk ka kryer veprime në SIFQ për llogari të Aktit Normativ 19/2022, pas mbylljes së vitit buxhetor 2022, me apo pa efekte në zërat e treguesve buxhetorë (e verifikueshme kjo për secilin user të DPB).

Sa më sipër konstatohet se rekomandimi rezulton i papranuar.

7.1. Rekomandimi: Drejtoria e Financave Vendore të marrë masa e nevojshme, për iniciimin e rishikimit të udhëzimit plotësues për zbatimin e buxhetit në lidhje me limitet e vendosura mbi çeljen dhe përdorimin e transfertës së pakushtëzuar, me qëllim garantimin e autonomisë të njësive të vetëqeverisjes vendore në përdorimin e të ardhurave nga transfertat e buxhetit të shtetit.

Qëndrimi i MF: Rekomandimi nuk pranohet. Bashkitë kanë autonomi të plotë në përdorimin e këtyre fondeve dhe ndarja e transfertës së pakushtëzuar të përgjithshme dhe sektoriale në katër 3-mujor nuk është kufizim i autonomisë vendore, përderisa këto fonde përdoren plotësisht nga bashkitë. Kjo ndarje është vendosur për arsye të menaxhimit të cash-it dhe mirëmenaxhimit të financave publike, si dhe për përdorim me efektivitet të fondeve nga ana e bashkive, që deri në fund të vitit të kenë mundësi për ofrimin e shërbimeve publike edhe në rast të mosrealizimit të të ardhurave nga burimet e veta.

Për sa më sipër ky rekomandim rezulton i papranuar.

9.1. Rekomandimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë të marrë masa për fuqizimin e kontrollit të brendshëm në drejtim të raportimit të saktë dhe të plotë të investimeve publike me financim të huaj, nëpërmjet përfshirjes së tyre në ciklin e menaxhimit të shpenzimeve buxhetore për t’u siguruar për përputhshmërinë me planet vjetore dhe tavanet përkatës buxhetore.

Qëndrimi i MF: Rekomandimi pranohet pjesërisht. Për projektet të financuara nga donatorët e huaj dhe që menaxhohen jashtë sistemit të thesarit procedurat e ndjekura krijojnë vështirësi në parashikimin e investimeve respektive në fazën e programimit buxhetor. Ministria e Financave është angazhuar që të bashkëpunojë me ministrinë e linjës, që të sigurojë përfshirje të plotë të parashikimeve dhe të raportimeve faktike të ecurisë së projekteve të kësaj natyre. Nga auditimi konstatohet se edhe gjatë vitit 2023 rezultojnë të njëjta problematika, pasi rezultojnë ende projekte investimesh me financim të huaj që janë realizuar pa plan buxhetore apo në tejkalimi të planit përfundimtar të buxhetit të miratuar.

Për sa më sipër ky rekomandim rezulton i pranuar pjesërisht dhe i pazbatuar.

10.1 Rekomandimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë të marrë masa për reflektimin në vitet pasardhëse buxhetore në tabelën nr. 4 shoqëruese e ligjit vjetor të buxhetit, të efekteve të krijuara nga shpërndarja e fondeve të rindërtimit me VKM dhe në komponentët e treguesve fiskalë, me qëllim programimin brenda limiteve buxhetore të miratuara në ligjin vjetor të buxhetit, shmangien e krijimit të detyrimeve të prapambetura dhe financimin në kohën e duhur për të ulur kostot e pagesave për zërin shpenzime qiraje.

Qëndrimi i MF: Ky rekomandim nuk pranohet. Drejtoria e Përgjithshme e Buxhetit argumenton se në kushtet dhe dinamikat e situatës së emergjencës gjithë procesi i rindërtimit është i rregulluar me kuadër ligjor të posaçëm ligji dhe akte nënligjore në fuqi të tij që kanë definuar procedura specifike për të adresuar emergjencat e krijuara dhe pasojat e tërmetit.

Nga auditimi konstatohet se dhe për vitin 2023 rezulton e njëjta situatë.

Për sa më sipër ky rekomandim rezulton i papranuar.

12.1. Rekomandimi: Nga ana e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë të reflektohet në treguesit fiskalë të konsoliduar, sipas tabelës 4 të ligjit të buxhetit të vitit, plani buxhetor për të gjitha investimet kapitale të brendshme me burim financimi të ardhurat e veta sikurse parashikohen për investimet nga të ardhurat e arsimit të lartë. Në të njëjtën kohë, të detajohen në nivel analitik investimet e realizuara nga të ardhurat e veta të arsimit të lartë dhe të shmanget çelja e projekteve të investimit në një kod të përgjithshëm ndërkohë që projektet zbatohen nga njësi shpenzuese të ndryshme.

Qëndrimi i MF: Rekomandimi pranohet. Ministri i Financave ka miratuar udhëzimin nr. 6, datë 25.06.2024 “Për një shtesë në udhëzimin nr. 9, datë 20.03.2018, Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit”. Të ardhurat jashtë limitit të cilat sigurohen në njësitë e qeverisjes së përgjithshme specifikojnë llojin e të ardhurave dhe mënyrën e përdorimit të tyre, ku përcaktohet se “Të ardhurat jashtë limitit janë të ardhura të paparashikueshme”. Informacioni që disponon Ministria nuk e mundëson parashikimin me saktësi mbi të ardhurat që do të sigurohen dhe që për më tepër projektet që mund të financohen prej tyre.

Nga auditimi konstatohet se gjatë vitit 2023 rezulton e njëjta problematikë.

Për sa më sipër ky rekomandim rezulton i pranuar dhe i pazbatuar.

13.1. Rekomandimi: Nga ana e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë të shmanget praktika e detajimit fillestar të fondeve të investimeve në projekte me përshkrim “Fond i ngrirë” dhe të alokohen fondet e investimit në projekte specifike për të krijuar mundësinë e përdorimit të fondeve buxhetore të miratuara.

Qëndrimi i MF: Pranohet pjesërisht. Në nenin 42 të LOB, përcaktohet se: “Nëpunësi i parë Autorizues i propozon Ministrit të Financave që shpërndarja e fondeve buxhetore për Njësitë e Qeverisjes së Përgjithshme, për programe dhe zëra shpenzimesh, të mund të jetë më pak se totali i fondeve të miratuara nga Kuvendi për ato njësi si dhe për periudhat më pak se 1 vit”. Në zbatim të këtij parashikimi si dhe për të mundësuar rakordimin e plotë me sistemet AFMIS dhe SIFQ, Ministria ka përdorur mekanizimin e fondit të ngrirë.

Nga auditimi konstatohet se gjatë vitit 2023 rezulton e njëjta problematikë.

Për sa më sipër ky rekomandim rezulton i pranuar pjesërisht dhe i pazbatuar.

14.1. Rekomandimi: Nga ana e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë gjatë fazës së diskutimit të kërkesave buxhetore dhe në vijim të detajimit të fondeve sipas kërkesave të institucioneve buxhetore të zhvillohet një analizë mbi natyrën ekonomike të fondeve të kërkuara me qëllim klasifikimin dhe raportimin e drejtë të shpenzimeve sipas natyrës dhe destinacionit për rastet e mësipërme dhe të tjera.

Qëndrimi i MF: Rekomandimi nuk pranohet. Klasifikimi i shpenzimeve sipas natyrës ekonomike është përgjegjësi ligjore e Ministrisë së Financave dhe kryhet konform standardeve kombëtare dhe ndërkombëtare të Kontabilitetit Publik. Lidhur me rastet e cituara në KLSH për raportimin si investime të programeve për ARRSH “vendime gjyqësore në proces” dhe të kostove operacionale të FSHZH, ri-theksojmë se klasifikimi i tyre si investime është i ligjshëm duke qenë se këto janë shpenzime bazë të një projekti investimi dhe si të tilla duhen evidentuar si pjesë e kostos totale të tij.

Për sa më sipër ky rekomandim rezulton i papranuar.

15.1. Rekomandimi: Nga ana e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë të ndërmerren inspektime financiare dhe masa administrative në lidhje me detyrimet e prapambetura, për rastet e thyerjes së disiplinës buxhetore sipas përgjegjësive përkatëse të funksionarëve publik të ngarkuar dhe autorizuar për kryerjen e shpenzimeve publike.

Qëndrimi i MF: Ky rekomandim pranohet pjesërisht. DPTH ndjek nëpërmjet strukturës së saj në degë rakordimet sistematike me njësitë e qeverisjes së përgjithshme lidhur me raportimin e detyrimeve të prapambetura si dhe raporton sistematikisht pranë NPA-së në të gjitha rastet e vonesave nga NJQP për regjistrimin në SIFQ të faturave për shpenzim dhe kontratave. NPA ka tërhequr zyrtarisht vëmendjen të gjitha NJQP-ve që kanë paraqitur vonesa të tilla.

Nga auditimi konstatohet se gjatë vitit 2023 rezulton e njëjta problematikë.

Për sa më sipër ky rekomandim rezulton i pranuar pjesërisht dhe i pazbatuar.

16.1. Rekomandimi: Nga ana e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë të merren masa për nxjerrjen e përgjegjësive dhe parandalimin e kryerjes së parapagimeve për kontrata investimi, pasi ndikojnë në shqyrtimin dhe analizën e vëllimit të investimeve të realizuara në vitin përkatës fiskal.

Qëndrimi i MF: Rekomandimi pranohet pjesërisht. MFE do të analizojë rastet e përcaktimit të kontratave të cilësuar të rëndësisë së veçantë. Kontratat referuara gjetjes përkatëse të cilat lidhen me mirëmbajtjen dhe hapjen e rrugëve turistike janë gjykuar të rëndësisë së veçantë dhe pagesa e paradhënies për këto kontrata është vlerësuar e nevojshme për të shmangur ndërprerjen e punimeve të cilat do të shkaktonin vonesa në realizimin e investimeve.

Nga auditimi konstatohet se gjatë vitit 2023 rezulton e njëjta problematikë.

Për sa më sipër ky rekomandim rezulton i pranuar pjesërisht dhe i pazbatuar.

17.1. Rekomandimi: Nga ana e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë të merren masa me qëllim shmangien e shtyrjes së planit buxhetor përtej periudhës së parashikuar për kohëzgjatjen e kontratave; të merren masa për regjistrimin në kohë të fondeve të obliguara në SIFQ, të shmangët detajimi i projekteve të reja të investimit publik me akte normative gjatë si dhe në përfundim të vitit buxhetor, të cilat nuk krijojnë mundësinë e përdorimit të buxhetit prej 20% të kërkuar në vitin e parë të zbatimit të tij shoqëruar me kryerjen e inspektimeve dhe marrjen e masave administrative përkatëse.

Qëndrimi i MF: Rekomandimi nuk pranohet. Në lidhje me rekomandimin për shmangien e çeljeve të projekteve të reja me akte normative pasi fondi prej 20% nuk mund të përdoret brenda vitit, sqarojmë se përfshirja e projekteve është vullnet i miratuar nga Kuvendi (sa kohë që AN ka fuqinë e ligjit). Nga ana tjetër rialokimi i fondit bëhet vetëm pas konfirmimit të argumentuar të autoritetit kontraktor që fondi nuk mund të përdoret, në përputhje me nenin 24 të LOB.

Baza ligjore e mësipërme nuk ka asnjë pengesë për kryerjen e këtij alokimi. Regjistrimi i kontratave është përgjegjësi e AK. Gjetja e auditimit për 1 pagesë të kryer 16 ditë pas lidhjes së kontratës është përgjegjësi e AK, për të cilën do të merret masë.

Nga auditimi konstatohet se gjatë vitit 2023 rezulton e njëjta problematikë.

Për sa më sipër ky rekomandim rezulton i papranuar.

18.1. Rekomandimi: MFE të marrë masa për nxjerrjen e përgjegjësive për përdorimin e fondit rezervë për rastet që duhet të përfshihen në ciklin normal të shpenzimeve referuar kriterit të parashikueshmërisë dhe dhënien e mendimit të MFE në kushtet e mungesës së dokumentacionit shoqërues të projekt akteve. Në të njëjtën kohë, plotësimi i praktikave të përdorimit të fondit rezervë të jetë objekt i verifikueshmërisë së dokumentacionit të plotë për të vlerësuar kriteret e përdorimit dhe arkivimin e tij.

Qëndrimi i MF: Rekomandimi nuk pranohet.

Për sa më sipër ky rekomandim rezulton i papranuar.

20.1. Rekomandimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë në bashkëpunim me autoritetet kontraktuese, të monitorojë detyrimet që lindin nga kontratat koncesionare, veçanërisht kontratat që krijojnë detyrime të prapambetura për t'u mbartur në vitet e ardhshme buxhetore, të cilat përbëjnë një risk fiskal për buxhetin dhe implikojnë borxhin publik për vitet në vijim.

Qëndrimi i MF: Pranohet pjesërisht. MFE ka marr masa për forcimin e monitorimit dhe raportimit mbi kontratat koncesionare/PPP që është institucionalizuar përmes përfshirjes së tij në Udhëzimin Plotësues nr. 1, datë 10.01.2022 “Për zbatimin e buxhetit të vitit 2022”, të skedulit të detyrueshëm kohor të raportimit të tyre nga çdo autoritet kontraktor dhe të formateve standarde respektive, me qëllim themelimin e analizës dhe rritjen e transparencës. Zbatimi i rekomandimit në një pjesë të tij bie në përgjegjësinë e AK. MF do të vijojë në rritjen e bashkëpunimit me AK me qëllim sigurimin e rezultateve të pritshme të monitorimit dhe minimizimin e riskut fiskal për buxhetin.

Nga auditimi konstatohet se gjatë vitit 2023 rezulton e njëjta problematikë.

Për sa më sipër ky rekomandim rezulton i pranuar pjesërisht dhe i pazbatuar.

21.1. Rekomandimi: Titullari i Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë të nxjerr përgjegjësitë e mos-publikimit të raportit të Performancës së Kontratave të Koncesionit dhe të Partneritetit Publik Privat për vitin 2022 dhe mungesës së tij bashkëlidhur raportit “*Mbi zbatimin e buxhetit vjetor, situatës makroekonomike dhe fiskal gjatë vitit 2022*”.

Drejtoria e Koncesioneve, në funksion të kërkesave të përcaktimeve të kuadrit ligjor në fuqi, transparencës me publikun, përdoruesit e këtij raporti dhe palët e treta të interesuara, të marr masa të menjëhershme për publikimin e tij me qëllim garantimin e identifikimit dhe raportimit të risqeve fiskale.

Qëndrimi i MF: Pranohet. MF do të ndërmarr të gjitha masat e mundshme (komunikim shkresor, elektronik, takime, asistencë teknike etj.) me qëllim përmbushjen e detyrimit në zbatim të nenit 10 të ligjit 125/2013, i ndryshuar.

Nga auditimi rezulton se për vitin 2023 është bërë publikimi i raportit të koncesioneve, por nuk janë nxjerrë përgjegjësitë për mospublikimin e raportit të vitit 2022.

Për sa më sipër ky rekomandim rezulton i pranuar dhe i zbatuar pjesërisht.

22.1. Rekomandimi: Drejtoria e Përgjithshme e Buxhetit në bashkëpunim me Drejtorinë e Përgjithshme të Thesarit të marrin masat për implementimin e kontroleve të stokut të detyrimeve të prapambetura, duke mundësuar mundësuar gjenerimin dhe publikimin e të dhënave financiare mbi detyrimet e prapambetura sipas kohës së krijimit të tyre, shtesave përgjatë vitit, pagesave dhe gjendjes në fund viti, me qëllim kryerjen e një raportimi sa më të saktë dhe forcimin e monitorimit të risqeve nga njësia përgjegjëse në MFE.

MFE të marrë masa për vlerësimin e problematikave të konstatuara nga KLSH me qëllim rritjen e monitorimit të risqeve fiskale.

Qëndrimi i MF: Pranohet pjesërisht. Në udhëzimin nr. 37, datë 06.10.2020 “Për monitorimin dhe publikimin periodik të stokut të detyrimeve të prapambetura të qeverisjes së përgjithshme, MF ka vendosur procedura dhe rregulla/kontrolle për gjenerimin e të dhënave mbi detyrimet e prapambetura dhe monitorimi i tyre realizohet me anë të modulit përkatës të sistemit SIFQ. Të dhënat financiare mbi detyrimet e prapambetura çdo muaj monitorohen sipas kohës së krijimit të tyre, shtesave përgjatë vitit, pagesave dhe gjendjes në fund të vitit të gjeneruara nga TIK e MFE prej bazës së të dhënave SIFQ. Është përgjegjësi e NA/NZ të njësive shpenzuese të qeverisjes qendrore dhe vendore të konfirmojnë çdo muaj me strukturën përgjegjëse për Thesarin në degë. DPTH dhe DPB në vijim do të rishikojnë efektivitetin e masave dhe procedurave aktuale, me qëllim përmirësimin e rritjes së masave dhe kontroleve. MF do të rishikojë organizimin dhe funksionimin e Grupit të Punës për detyrimet e prapambetura.

Nga auditimi konstatohet se për vitin 2023 rezulton e njëjta problematikë.

Për sa më sipër ky rekomandim rezulton i pranuar pjesërisht dhe i pazbatuar.

23.1 Rekomandimi: Nga ana e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë të analizohen shkaqet e kryerjes së veprimeve në sistemin informatik financiar të qeverisë dhe të nxirren përgjegjësitë për kryerjen e rishikimeve pas mbylljes së vitit buxhetor. Ministria e Financave dhe Ekonomisë

me drejtoritë e saj përgjegjëse, në rolin e ekzekutuesit dhe/apo miratuesit, të analizojë dhe investigojë të gjitha rastet e regjistrimeve me data retrospektive të rishpërndarjeve buxhetore të vitit 2022 me ndikim në saktësinë e raportimeve periodike për të nxjerrë arsyet dhe përgjegjësitë përkatëse.

Qëndrimi i MF: Rekomandimi nuk pranohet.

Për sa më sipër ky rekomandim rezulton i papranuar.

24.1. Rekomandimi: Nga ana e Ministrisë së Financave të merren masa për raportimin e efekteve të investimeve/shpenzimeve të cilat nuk i përkasin vitit buxhetor në raportimin e të dhënave të realizimit të buxhetit për vitin 2022 dhe në të njëjtën kohë të shmanget praktika e krijimit dhe shlyerjes së detyrimeve financiare të viteve të kaluara duke shpërndarë vlerën e duhur buxhetore sipas detyrimit financiar të ligjshëm të njërive të qeverisjes së përgjithshme. Nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë të investigohen pagesat e kryera për detyrime financiare të viteve të kaluara për ligjshmërinë e angazhimeve buxhetore sipas fondeve të miratuara në momentin e ndërmarrjes së këtyre angazhimeve nga nëpunësit autorizues dhe miratimin e dhënë nga strukturat përgjegjëse për planin buxhetor në MFE.

Sa i takon pjesës takuese të pranuar të rekomandimit, edhe për periudhën objekt auditimi 01.01.2023-31.12.2023 është konstatuar i njëjti fenomen në pagesa të kryera për detyrime financiare të viteve të kaluara. Sa më sipër, **rekomandimi konsiderohet i pazbatuar.**

25.1 Rekomandimi: Nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë të investigohen regjistrimet e konstatuara për urdhër prokurimet e mësipërme për detyrime financiare të viteve të kaluara si dhe ato në diferencë të shkurtër kohore nga data e kontratës për ligjshmërinë e angazhimeve buxhetore sipas fondeve të miratuara në momentin e ndërmarrjes së këtyre angazhimeve nga nëpunësit autorizues.

Referuar regjistrimeve të urdhër-prokurimeve dhe atyre në diferencë të shkurtër kohore nga data e kontratës, konstatohet se edhe përgjatë periudhës objekt auditimi janë konstatuar raste me këto diferenca të shkurtra kohore. Për më tepër, nga MF nuk është bashkëlidhur dokumentacion mbi tërheqjen e vëmendjes së NA të NJQP, ndaj **rekomandimi konsiderohet i pazbatuar.**

26.1 Rekomandimi: Nga ana e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë të merren masa për investigimin e kontratave të viteve të mëparshme buxhetore në lidhje me ligjshmërinë e lidhjes së tyre në momentin e marrjes së angazhimit dhe të merren masa administrative për rastet e konstatuara në shkelje të afatit për regjistrimin e tyre.

Referuar gjetjes dhe rekomandimit të lënë nga grupi i auditimit, konstatohet se edhe përgjatë periudhës objekt auditimi është konstatuar i njëjti fenomen i shkeljes së afatit në regjistrimin e kontratave, ndaj **rekomandimi konsiderohet i pazbatuar.**

28.1 Rekomandimi: Nga ana e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë të merren masa për investigimin e rasteve të konstatuara me detajim fondesh për detyrime të periudhave të kaluara dhe të nxirren përgjegjësitë për regjistrimin, miratimin dhe procesimin e transaksioneve për pagesë edhe në rastet e paradhënies.

Referuar gjetjes dhe rekomandimit të lënë nga grupi i auditimit, konstatohet se edhe përgjatë periudhës objekt auditimi është konstatuar i njëjti fenomen, ndaj **rekomandimi konsiderohet i pazbatuar.**

29.1 Rekomandimi: Nga ana e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë të merren masa administrative për rastet e konstatuara në tejkalim të afateve për procesimin për pagesë si dhe të shmanget praktika e detajimit të copëzuar të fondeve buxhetore përtej detyrimeve të njërive

të qeverisjes së përgjithshme në rastet e vlerësimit të ligjshëm të këtyre detyrimeve pas kryerjes së investigimeve përkatëse.

Referuar gjetjes dhe rekomandimit të lënë nga grupi i auditimit, konstatohet se edhe përgjatë periudhës objekt auditimi është konstatuar i njëjti fenomen, ndaj **rekomandimi konsiderohet i pazbatuar**.

30.1 Rekomandimi: Nga ana e DPTH në vijimësi të merren masa për sigurimin e likuiditetit të mjaftueshëm me qëllim financimin e të gjitha shpenzimeve buxhetore dhe ekzekutimit të tyre në procesimin normal të ciklit të menaxhimit të shpenzimeve buxhetore duke respektuar radhën dhe prioritet e pagesave buxhetore.

Pavarësisht qëndrimit të MF, nga auditimi për periudhën 01.01.2023 – 31.12.2023 ka rezultuar se sërish shfaqen fatura të cilat janë paguar duke thyer rradhën FIFO, ndaj **rekomandimi konsiderohet i pazbatuar**.

31.1 Rekomandimi: Nga ana e Ministrisë së Financave të hartohen dhe publikohen standardet kontabël dhe kuadri i nevojshëm rregullator për metodologjinë e procesit të konsolidimit.

Nga ana e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë të merren masa administrative për vonesat në dorëzimin e pasqyrave financiare individuale.

Grupi i auditimit ka konstatuar se ende nuk ka përfunduar miratimi dhe publikimi i standardeve kontabël, pasi janë hartuar dhe aktet nënligjore përsa i përket regjistrimeve kontabël të elementëve të ndryshme në PF, të cilat priten të miratohen dhe hyjnë në fuqi pas procedurave të nevojshme, duke ndikuar kështu në mungesë e Pasqyrave Financiare të konsoliduara. Gjithashtu, janë dërguar shkresa drejt njësive që kanë dorëzuar me vonesë PF. Sa më sipër, **rekomandimi konsiderohet në proces zbatimi**.

32.1 Rekomandimi: Nga ana e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë të merren masa për investimin e tepërcave monetare në depozita me qëllim reduktimin e humbjeve nga procesi i menaxhimit të likuiditetit, si dhe për shtimin e instrumenteve për konvertimin e monedhave edhe me anë të konvertimit të njëanshëm me të gjithë aktorët e përfshirë në sistemin financiar.

Lidhur me investimin e tepërcave monetare, nga auditimi i periudhës 01.01.2023 – 31.12.2023 është konstatuar përdorimi i instrumenteve SWAP, outright dhe investimeve në depozitë, megjithatë ka patur nivele të larta të likuiditetit, sidomos të valutës Euro, ndikuar edhe nga marrja e Eurobond. Megjithatë, referuar procesverbaleve të KMBL, rezulton se janë ndërmarrë veprime për shtimin e limitit të investimeve në depozitë duke konkluduar në nënshkrimin e ndryshimeve të Marrëveshjes mes BSH dhe MF më datë 11.03.2024, përtej periudhës objekt auditimi. Sa më sipër, për periudhën objekt auditimi, **rekomandimi konsiderohet në proces zbatimi**.

33.1. Rekomandimi: Titullari i Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë të marrë masa për hartimin e një udhëzimi në zbatim të Marrëveshjes Kuadër me Bankën e Shqipërisë, ku në mbështetje të periodicitetit mujor të specifikuar, të përcaktohet afati i dërgimit të shkresës nga ana e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë drejt Bankës së Shqipërisë për dërgimin e konfirmimeve mujore me qëllim optimizimin e procesit.

Sa i përket udhëzimit në zbatim të Marrëveshjes Kuadër me BSH, konstatohet se nuk janë marrë masa për hartimin e një udhëzimi të tillë, megjithatë konfirmimi me BSH është kryer me bazë mujore periodike. Sa më sipër, **rekomandimi konsiderohet i zbatuar pjesërisht**.

35.1. Rekomandimi: Titullari i Drejtorisë së Përgjithshme të Thesarit të marrë masa për (i) përfshirjen e llogarisë “Depozitë e Qeverisë në USD” në planifikimin vjetor dhe (ii) kryerjen e një analize paraprake me qëllim përcaktimin e mënyrës më të favorshme për pagesë, në rastet

kur kjo llogari nuk rezulton me gjendje të mjaftueshme për kryerjen e pagesave, me qëllim shmangien e shkakimit të shpenzimeve të panevojshme nga përdorimi i valutave të huaja. Gjatë auditimit të periudhës 01.01.2023-31.12.2023 është konstatuar se sërish është përdorur valuta EUR për transfertë në valutën USD, duke krijuar diferenca nga konvertimi. Për më tepër, për këto raste nuk është kryer një analizë paraprake për të përcaktuar mënyrën më të favorshme të konvertimit bazuar në likuiditet dhe në kursin e këmbimit siç është rekomanduar nga grupi i auditimit. Megjithatë, referuar informacionit nga DPTH, për të kryer konvertimet në kohë nga këto llogari në llogaritë tranzite është shtuar në udhëzimin plotësues të zbatimit të buxhetit të vitit 2024, paragrafi 80 si vijon: *“Për qëllime të menaxhimit të likuiditetit, në rast të kryerjes së pagesave të të paparashikuara me vlerë më të madhe 100 milionë lekë, nëpunësi zbatues i qeverisjes së përgjithshme duhet të njoftojë strukturën përgjegjëse për Thesarin në ministrinë përgjegjëse të financave, zyrtarisht dhe në formë elektronike, të paktën dy javë përpara kryerjes së transaksionit”*, përcaktim i cili mund të shërbejë potencialisht në marrjen e masave për menaxhimin e këtyre pagesave për të ulur koston e tyre. Sa më sipër, **rekomandimi konsiderohet në proces zbatimi.**

36.1. Rekomandimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë dhe Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, me qëllim rivendosjen e drejtësisë dhe dinjitetit shoqëror të kategorisë së të përndjekurve politik të kërkojë shtimin e fondeve për dëmshpërblimin e ish-të dënuarve dhe të përndjekurve politikë, duke mundësuar shlyerjen e detyrimit të njohur nga shteti Shqiptar. Ministria e Financave dhe Ekonomisë të marr masa për analizimin e problematikave të sistemit E-dëmshpërblime me qëllim rritjen e sigurisë mbi të dhënat e regjistruara dhe pagesat e kryera për ish të përndjekurit politikë.

Qëndrimi i MFE: Rekomandimi pranohet. Drejtoria e Pagesave dhe Dëmshpërblimeve sqaron se përveç fondit buxhetor të miratuar 1 milionë leke, u shtua më aktin normativ nr.5 datë 18.10.2023 fondi prej 100 milionë leke. Ministria e Financave ka analizuar problematika dhe kërkesa për sigurimin e shërbimit të përmirësimit dhe mirëmbajtjes së sistemit e-Dëmshpërblime pranë Drejtorisë së Aseteve dhe Shërbimeve të Përgjithshme si edhe pranë Drejtorisë AKSHI.

- Në lidhje me rekomandimin e dhënë nga ana e Grupit të Auditimit, si edhe pas shqyrtimit të komentit të dhënë nga MFE-ja, rezulton se gjatë vitit 2023 nuk është bërë përmirësimi i sistemit e-dëmshpërblime por nga strukturat e ngarkuara janë marrë masat në bashkëpunim me AKSHI.

Për sa më sipër rekomandimi rezulton i pranuar dhe në proces zbatimi.

37.1 Rekomandimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë në cilësinë e Autoritetit Publik dhe të Kompetencës nëpërmjet nga strukturat e borxhit, të ndjek të gjitha rrugët ligjore që të merren masa për hartimin dhe implementimin e procedurave të qarta ligjore me qëllim përcaktimin e një procedurë që parashikon monitorimin proaktiv dhe dinamik dhe konfirmimit të gjendjes financiare dhe aftësisë paguese të subjekteve kredimarrëse (përmes aksesit të autorizuar në informacion mbi gjendjen e llogarive bankare të subjekteve përfituese të garancisë), përpara realizimit të pagesës në mbështetje të vështirësisë financiare të deklaruar nga subjektet përfituese.

Qëndrimi i MFE: Rekomandimi pranohet pjesërisht. “Ministria e Financave aktualisht bazuar në Udhëzimin vjetor të zbatimit të buxhetit monitoron gjendjen financiare të ndërmarrjeve me kapital shtetëror, ku përfshihen edhe ato ndërmarrje të cilat kanë përfituar nga garancitë shtetërore, në kushte ku ato paraqesin rrisje fiskale dhe buxhetore. Ndërkohë, lidhur me skemat e garancive për biznesin, është angazhuar një strukturë e specializuar (Agjencia e Menaxhimit të Garancive dhe Kredive të Pakthyera – ish ATK) që do të mundësojë, ndër të tjera edhe monitorimin proaktiv të gjendjes financiare të subjekteve përfituese të cilat kanë detyrime ndaj Ministrisë së Financave. Ministria e Financave ka marrë masa konkrete për të përforcuar mekanizmat e monitorimit dhe mbledhjes së detyrimeve të papaguara nga

huamarrësit, nëpërmjet një sërë ndryshimesh ligjore për angazhimin e strukturës së posaçme për mbledhjen e detyrimeve, konkretisht ligji nr.55/2023 “Për menaxhimin e garancive dhe kredive shtetërore të pakthyer”. Gjithashtu është rishikuar edhe Ligji i Borxhit nr.92/2022, datë 22.12.2022. Gjithashtu, dëshirojmë të sqarojmë se marrëveshjet e garancisë të lidhura nuk parashikojnë mbulimin me garanci vetëm në rastin kur huamarrësi paraqet mungesë të aftësisë paguese, por në çfarëdolloj situatë kur huamarrësi nuk paguan detyrimet që rrjedhin nga kontrata e huasë. Në këto kushte, pagesa nga ana e garantuesit në rast se huamarrësi nuk përmbush detyrimet për pagesë, duhet të bëhet me patjetër pavarësisht nëse huamarrësi ka apo nuk ka aftësi paguese. Në të kundërt, mos-pagimi nga ana e garantuesit do të përbënte shkelje të marrëveshjes së garancisë dhe do të sillte një sërë konsekuencash e pasojash. Sqarojmë se nuk mund të kushtëzohet apo pengohet pagesa nga garantuesi në kundërshtim me marrëveshjen e garancisë. Neni 42 i Ligjit nr.9665, datë 18.12.2006, i ndryshuar (rishikuar me Ligjin nr.92, datë 22.12.2022) parashikon në mënyrë të qartë procedurat për pagesat e garancive.”

Në lidhje me rekomandimin e dhënë nga ana e Grupit të Auditimit, si edhe pas shqyrtimit të komentit të dhënë nga MFE-ja, mbi ndërmarrjen e masave për implementimin e procedurave ligjore për monitorimin e aftësisë paguese të subjekteve kredimarrëse, si edhe nisur nga komentet e MFE-së ku citon se lidhur me skemat e garancive për biznesin është angazhuar një strukturë që është AMGKP me Ligjin nr.55/2023, sqarojmë se kjo strukturë për vitin 2023 për përmbushjen e këtij detyrimi nuk ka funksionuar për çuar përpara marrjen e masave konkrete, për rrjedhojë ka qenë detyrim i Strukturës së Borxhit në MFE për monitorimin proaktiv të skemës.

Për sa më sipër auditimi rezulton i pranuar pjesërisht dhe në proces zbatimi.

38.1. Rekomandimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë të marrë masa konkrete në përmirësimin e treguesve të riskut të ri financimit dhe treguesve të riskut të normës së interesit për arritjen e objektivave strategjike të përcaktuara në SAMB 2022 – 2026.

Qëndrimi i MFE: Rekomandimi pranohet pjesërisht. “Drejtoria e Përgjithshme e Borxhit Shtetëror ka në objektivin e veprimtarisë, përmirësimin e treguesve të riskut të ri financimit dhe atij të normave të interesit, por theksojmë se kjo është një çështje në varësi të ngushtë të kushteve të tregjeve financiare, sikundër u dëshmuua gjatë vitit 2022, i cili ka qenë një vit atipik i cili u shoqërua me paqëndrueshmëri të theksuara të tregjeve financiare. Pavarësisht kësaj situatë në vitin 2022 vlerësohet të ketë qenë e përkohshme dhe tregu i brendshëm i është rikthyer normalitetit gjatë vitit 2023. Ministria e Financave ka si objektiv kryesor plotësimin e nevojave të qeverisë për financim në kohë, si edhe nevojave për të shërbyer borxhin aktual me kosto sa më të ulët duke mbajtur nivele të pranueshme të ekspozimit ndaj risqeve, dhe do të vazhdojë përpjekjet në drejtim të reduktimit të mëtejshëm të risqeve, duke ulur peshën e titujve me norma interesi variabël në portofol si edhe duke reduktuar peshën e titujve afatshkurtër, brenda mundësive që ofron tregu dhe duke u përshtatur me kërkesën e investitorëve.”

Në lidhje me këtë rekomandim konstatohet se për vitin 2023, nga ana e MFE-së është ecur në përmirësimin e treguesve të riskut të ri financimit dhe treguesve të riskut të normës së interesit sipas objektivave strategjike të përcaktuara në SAMB 2022-2026

Për sa më sipër rekomandimi rezulton i pranuar pjesërisht dhe i zbatuar.

39.1. Rekomandimi: Drejtoria e Buxhetit dhe Menaxhimit Financiar, Sektori i Buxhetit të marrë masa për hartimin e kërkesave buxhetore për aparatet si njësi shpenzuese më vetë si dhe të marrin masa për hartimin e dokumentit të PBA-së për MFE konform udhëzimeve përkatëse. -Nga ana e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, të merren masa për planifikim efektiv të fondeve me qëllim shmangien e ndryshimeve/rishikimeve të shpeshta tregues ky negative për vlerësimin e performancës gjatë zbatimit të buxhetit.

Qëndrimi i MF: Rekomandimi pranohet dhe është zbatuar ne dorëzimin e PBA 2023-2025 e në vijim. Në dokumentin e PBA 2023-2025 janë marrë parasysh rekomandimet dhe ky dokument është hartuar mbi bazën e parimeve të planifikimit efektiv dhe menaxhimit të shëndoshë financiar.

Nga auditimi konstatohet se Aparati i MF si njësi shpenzuese më vete nuk ka përgatitur kërkesa më vetë, por vijon të përfshihet në disa programe.

Për sa më sipër ky rekomandim rezulton i pranuar dhe i zbatuar pjesërisht.

40.1. Rekomandimi: Drejtoria e Buxhetit dhe Menaxhimit Financiar, Sektori i Buxhetit të marrë masa për hartimin e raporteve të monitorimit të buxhetit për aparatin si njësi shpenzuese, për produktet e buxhetit të administruara nga ana e saj, me qëllim përmirësimin e procesit të planifikimit dhe monitorimit të buxhetit. Për mospërputhjet e evidentuara në Agjencinë Shqiptare të Zhvillimit të Investimeve (AIDA) rekomandohet të ushtrohet një mision auditimi nga Drejtoria e Auditimit të Brendshëm.

Qëndrimi i MF: Rekomandimi pranohet dhe është zbatuar DBMF në MF në shkresën nr. 9872, datë 31.05.2023, në relacionin e 4 mujorit të parë të vitit 2023 ka evidentuar si kapitull më vetë “Aparati i MFE.”,

Nga auditimi konstatohet se Aparati i MF është përfshirë në një kapitull të veçantë, por nuk ka analiza, por vetëm tabela mbi realizimet faktike, sipas 4 mujorëve, pa bashkëlidhur analiza e komente.

Për sa më sipër auditimi rezulton i pranuar dhe pjesërisht i zbatuar.

41.1. Rekomandimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë nëpërmjet strukturave përkatëse në varësi të saj të marrë masa për rregullimin e situatës, duke reflektuar saktë në pagesën e pagës dhe shtesës mbi pagë për natyrë të veçantë pune sipas ligjeve dhe udhëzimeve në fuqi, për një trajtim të barabartë të nëpunësve të strukturave të saj.

Qëndrimi i MF: Rekomandimi pranohet për vlerësim. Ministria e Financave do të analizojë dhe vlerësojë zbatimin e këtij rekomandimi në bashkëpunim me strukturat përkatëse. MF raporton se ky rekomandim është diskutuar me strukturat përkatëse por nuk mund të realizohet.

Për sa më sipër auditimi rezulton i pranuar dhe i pazbatuar.

43.1. Rekomandimi: Nëpunësi Zbatues dhe Nëpunësi Autorizues të marrin masa që të gjitha transferimet drejt të tretëve në formën e huadhënies afatshkurtër të kontabilizohen në llogaritë e debitorëve dhe arkëtimi i tyre të kontabilizohet si shlyerje nga këto debitorë dhe jo si e ardhur e realizuar e vitit ushtrimor.

Qëndrimi i MFE: Rekomandimi në vlerësim. Të ardhura nga llog. 778 hyjnë nëpërmjet depozitës së qeverisë, dhe kjo nuk menaxhohet nga DBMF, por nga DPTH. Këto të ardhura nuk janë kthyer brenda vitit ushtrimorë dhe nuk mund të përdoren nga institucioni. Për këtë arsye të gjithë të ardhurat nuk mund të kalojnë në llogari tjetër.

- Në lidhje me rekomandimin e dhënë nga ana e Grupit të Auditimit, si edhe pas shqyrtimit të komentit të dhënë nga MFE-ja, rezulton se edhe në vitin 2023 është bërë i njëjti kontabilizim për llog 778. Nuk ka dokumente justifikues për zbatimin e rekomandimit.

Për sa më sipër auditimi rezulton në vlerësim (i pranuar) dhe i pazbatuar.

44.1. Rekomandimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë të marrë hapat e nevojshëm ligjor për transferimin e të gjithë aseteve dhe investimet e kryera gjatë viteve për shkollat e arsimit profesional te njësitë shpenzuese përkatëse, me qëllim kontabilizimin dhe njohjen e aktiveve të njësive të cilat kanë kontroll mbi to.

Ministria e Financave dhe Ekonomisë të marrë masa për përfundimin e procesit të kalimit të aktiveve të sistemeve të informacionit nga MFE tek AKSHI, si dhe të përcaktojnë përgjegjësitë për vonesat e shkaktuara në zbatimin e kërkesave ligjore lidhur me këtë çështje.

Në pasqyrat financiare të MFE-së të pasqyrohet vlera e plotë e të gjitha investimeve të kryera me burim financimi të huaj (grant apo kredi) me qëllim paraqitjen e vlerës së drejtë dhe të plotë të investimeve të kryera gjatë vitit.

Qëndrimi i MFE: Rekomandimi pranohet pjesërisht. MF do të përcjellë me shkresë zyrtare rekomandimin tek Ministria e Ekonomisë, Kulturës dhe Inovacionit, pasi nuk është më pjesë e fushës së përgjegjësisë së MF. Rekomandimi për ndjekje nga MEKI.

- Në lidhje me rekomandimin e dhënë nga ana e Grupit të Auditimit, si edhe pas shqyrtimit të komentit të dhënë nga MFE-ja, rezulton se edhe në vitin 2023 situata është e njëjtë në pasqyrat financiare.

Për sa më sipër auditimi rezulton i pranuar pjesërisht dhe i pazbatuar.

45.1. Rekomandimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë të marrë masa për kryerjen e inventarizimit fizik të aktiveve me qëllim rritjen e cilësisë dhe besueshmërisë së informacionit që gjenerohet nga pasqyrat financiare krahasuar me gjendjen fizike, si edhe shmangien e risqeve potenciale që lidhen me menaxhimin e vlerave materiale, për të parandaluar shpërdorimin dhe humbjen e tyre. Gjithashtu të merren masa për përshpejtimin e procesit të nxjerrjes jashtë përdorimit të aktiveve dhe asgjësimit të aktiveve sipas përcaktimeve ligjore në fuqi.

Qëndrimi i MFE: Rekomandimi pranohet. Nëpunësi i Parë Autorizues ka miratuar urdhrin nr. 81, datë 20.06.2024 “Për caktimin e anëtarëve të komisionit të nxjerrjes nga përdorimi të aktiveve të ish MFE dhe degëve të thesarit në rrethe, të vlerësuar për nxjerrje nga përdorimi, nga komisioni i vlerësimit”.

- Në lidhje me rekomandimin e dhënë nga ana e Grupit të Auditimit, si edhe pas shqyrtimit të komentit të dhënë nga MFE-ja, rezulton se **për vitin 2023** nuk është nxjerrë urdhri për të kryer inventarizimi fizik të aktiveve, por nuk është nxjerrë urdher për ngritjen e grupit të asgjësimit të aseteve dhe nxjerrjen jashtë përdorimit.

Për sa më sipër auditimi rezulton i pranuar dhe në proces zbatimi.

46.1. Rekomandimi: Asambleja e Ortakëve, Drejtoria e Administrimit të Pronës Publike të marrë masa për analizimin e veprimtarisë ekonomike dhe të situatës financiare të AIC SH.A dhe nxjerrjen e përgjegjësive për mosparaqitjen e programit ekonomik dhe të pasqyrave financiare të vitit 2022 të shoqërisë.

- Asambleja e Ortakëve të marrë masa për kthimin e kapitalit të AIC SH.A në shumën 4 miliard lekë në buxhetin e shtetit, përfituar pa asnjë kërkesë apo argument dhe në mënyrë të pajustificuar me aktivitetin e kësaj shoqërie.

- Ministria e Financave të marrë masa për nxjerrjen e përgjegjësve për veprimet e kryera për lëvizjen e kapitalit, si dhe të urdhëroje ushtrimin e një misioni auditimi në AIC SH.A mbi aktivitetin e zhvilluar, qëllimet dhe arritjen e objektivave të krijimit të kësaj shoqërie.

Qëndrimi i MFE: Rekomandimi pranohet pjesërisht vetëm për paragrafin e parë të rekomandimit, ndërsa për dy paragrafët e tjerë nuk pranohet me argumentet:

Sa i takon marrjes së masave për nxjerrjen e përgjegjësive për mosparaqitjen e programit ekonomik të AIC është në përgjegjësi të Këshillit Mbikëqyrës referuar dhe ligjit organik të tij, ndaj rekomandimi duhet ti adresohet.

Sipas ligjit të AIC një nga burimet e financimit të kësaj korporate është dhe buxhetit i shtetit deri në momentin që do të krijojë të ardhura nga burime të tjera sipas ligjit, dhe në momentin që realizon fitin, shoqëria paguan dividendin në buxhetin e shtetit, konform aktit normativ. Vendimet për sistemin e kapitalit janë bërë në përputhje me aktin normativ nr. 17.01.12.2022.

- Për vitin 2023 konstatohet se janë miratuar pasqyrat financiare të AIC, të cilat në vijim do të jenë objekt i një auditimi në ish Drejtorinë e Pronës Publike, por jo vetëm. AIC aktualisht është në administrim të MEKI, ndaj MF nuk mund të realizojë një mision auditimi për aktivitetin e saj. **Për sa më sipër auditimi rezulton i pranuar pjesërisht dhe pjesërisht i zbatuar.**

47.1. Rekomandimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë, në bashkëpunim me ministrinë e linjës të kërkojnë arkëtimin e detyrimeve për dividendin e pa derdhur në shumën 4,054 milionë lekë.

Qëndrimi i MFE: Rekomandimi nuk pranohet. Referohet nga MF shkresa të dërguara në KESH, e për dijeni MIE dhe Qendrës Tregtare të Zhvillimit Kulturor e për dijeni Bashkisë Tiranë.

Për sa më sipër auditimi rezulton i papranuar.

48.1. Rekomandimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë, të marrë masa për evidentimin e gjendjes reale të bonove të privatizimit, të përdorur dhe në qarkullim, me qëllim shmangien e risqeve që karakterizojnë këtë proces, duke rishikuar të gjithë bazën ligjore përkatëse.

Qëndrimi i MFE: Rekomandimi nuk pranohet. Zbatimi i rekomandimit shkon përtej fushëveprimit të Ministrisë së Financave dhe përfshin dhe institucione të tjera. Lidhur me këtë rekomandim duhet ti adresohemi Bankës së Shqipërisë.

- Sa i takon tejkalimit të fushëveprimit të MF lidhur me bonot e privatizimit, auditimi i mëparshëm ka lënë rekomandim për qa kohë sa ka qenë një nga aktivitetet e MFE, ndërsa BSH, përveçse grumbullon dhe asgjëson me praninë e të autorizuarve të MFE, nuk përdor bono. Gjithsesi në vijim rekomandimi do të adresohet në MEKI, si ministria përgjegjëse.

Për sa më sipër auditimi rezulton i papranuar.

50.1. Rekomandimi: Titullari i Drejtorisë së Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit të marrë masa për rishikimin e dokumentit të Metodologjisë së Vlerësimit me qëllim përshtatjen dhe përmirësimin e procedurave të vlerësimit, ndër të tjera duke përcaktuar afate të qarta dhe të arsyeshme të publikimit dhe dërgimit të raportit përfundimtar, me qëllim marrjen e masave në kohë të përshtatshme nga ana e njësive publike për përmirësimin e situatës.

Qëndrimi i MFE: Rekomandimi pranohet dhe është zbatuar. DH/MFKK në vijim do të angazhohet në rishikimin e dokumenteve të Metodologjisë së vlerësimit.

- Në lidhje me rekomandimin e dhënë nga ana e Grupit të Auditimit, si edhe pas shqyrtimit të komentit të dhënë nga MFE-ja, rezulton se edhe në vitin 2023 është përdorur e njëjta metodologji vlerësimi, nuk ka patur rishikim të dokumentit gjatë vitit 2023 por është në vijim puna për rishikimin e dokumentit.

Për sa më sipër auditimi rezulton i pranuar dhe në proces zbatimi.

51.1. Rekomandimi: Titullari i Drejtorisë së Harmonizimit të Menaxhimit Financiar, Kontrollit dhe Kontabilitetit të marrë masa për përfshirjen në Raportin Vjetor të vlerësimeve/monitorimeve që reflektojnë gjendjen e sistemit për vitin përkatës për të cilën hartohet Raporti Vjetor.

Qëndrimi i MFE: Rekomandimi pranohet pjesërisht. Periudha e realizimit të procesit të vlerësimit të cilësisë jo detyruesisht përbën një faktor vendimtarë për stadin e funksionimit dhe zhvillimit të sistemit të kontrollit të brendshëm.

-Në lidhje me rekomandimin e dhënë nga ana e Grupit të Auditimit, si edhe pas shqyrtimit të komentit të dhënë nga MFE-ja, rezulton se edhe në vitin 2023 në raportin vjetor janë përfshirë vlerësime që reflektojnë gjendjen e sistemit të vitit paraardhës.

Për sa më sipër auditimi rezulton i pranuar pjesërisht dhe i pazbatuar.

52.1. Rekomandimi: Sekretari i Përgjithshëm i Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, në cilësinë e Nëpunësit të Parë Autorizues, të marrë masa për përmbushjen e detyrimit ligjor mbi vendosjen e sanksioneve të parashikuara në ligj për subjektet të cilat nuk kanë depozituar dokumentacionin përkatës për cilësinë dhe gjendjen e sistemit të kontrollit të brendshëm të njësisë së tyre.

Qëndrimi i MFE: Rekomandimi pranohet dhe është zbatuar. Me rishikimin e ligjit të MFK është parashikuar forcimi i masave sanksionuese, si edhe DH/MFKK do të angazhohet në vijim në njoftimin e NPA mbi rastet të cilat nuk respektojnë dispozitat ligjore.

- Në lidhje me rekomandimin e dhënë nga ana e Grupit të Auditimit, si edhe pas shqyrtimit të komentit të dhënë nga MFE-ja, rezulton se edhe në vitin 2023 nuk është përdorur masa e duhur disiplinore e parashikuar në ligjin e MFK për rastet të cilat nuk respektojnë dispozitat ligjore.

Për sa më sipër auditimi rezulton i pranuar dhe i pazbatuar.

53.1. Rekomandimi: Titullari i Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë të marrë masa për emërimin e anëtarëve të Komitetit të Auditit të Brendshëm, me qëllim funksionimin dhe kryerjen e kompetencave të tij.

Qëndrimi i MFE: Rekomandimi pranohet. MF ka filluar procedurat për miratimin e projekt vendimit për krijimin e Komitetit të Auditimit.

- Në lidhje me rekomandimin e dhënë nga ana e Grupit të Auditimit, si edhe pas shqyrtimit të komentit të dhënë nga MFE-ja, rezulton se edhe në vitin 2023 Komiteti i Auditimit nuk ka funksionuar.

Për sa më sipër auditimi rezulton i pranuar dhe në proces.

54.1. Rekomandimi: Titullari i Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, si dhe strukturat përgjegjëse në këtë Ministri, të marrin masa për përmbushjen e mangësive të evidentuara si dhe për implementimin e një sistemi efektiv të menaxhimit financiar dhe kontrollit.

Qëndrimi i MFE: Rekomandimi pranohet. NA dhe strukturat përkatëse do të marrin masa për përmbushjen e mangësive të identifikuar në sistemin e MFK.

- Në lidhje me rekomandimin e dhënë nga ana e Grupit të Auditimit, si edhe pas shqyrtimit të komentit të dhënë nga MFE-ja, rezulton se edhe në vitin 2023 janë identifikuar mangësi dhe problematika në sistemin e MFK si edhe nuk ka dokumente justifikues mbi ndërmarrjen e masave konkrete për përmirësimin e mangësive.

Për sa më sipër auditimi rezulton i pranuar dhe i pazbatuar.

55.1. Rekomandimi: MFE të parashikojë procedura shtesë kontrolli për të monitoruar raportimin aktual të detyrimeve të prapambetura, me qëllim shmangien e diferencave midis vlerës së raportuar të detyrimeve me vlerën e detyrimit të njohur në pasqyrat financiare si dhe diferencat midis detyrimit të njohur në pasqyrat financiare dhe detyrimit real të prapambetur, kryesisht fokusuar në detyrimet e prapambetura të investimeve dhe vendimeve gjyqësore si zërat me risk më të lartë.

-NPA dhe strukturat përgjegjëse pranë MFE të marrin masat për kryerjen e sondazheve periodike tek ministritë e linjës duke përcaktuar përgjegjësinë dhe vendosur masa administrative sipas kuadrit ligjor në fuqi, nëse ekzistojnë detyrime financiare të krijuara rishtas dhe të papaguara në kohë për të përcaktuar pagesat e reja të kërkueshme, që rrjedhin nga faturat ose pretendimet e marra përtej fondeve në dispozicion.

Qëndrimi i MF: Nuk pranohet. DPTH dhe DPB do të bashkëpunojnë për të identifikuar nëse ka apo jo raste të mospërputhjes së të dhënave të gjeneruara nga raportet e strukturave përkatëse si dhe do të rishikojë efektivitetin e kontrolleve dhe rregullave me qëllim përmirësimin e situatës dhe shmangien e mangësive të konstatuara. Monitorimi dhe raportimi i detyrimeve kryhet vetëm përmes modulit të SIFQ, i cili është referenca e vetme e vlerave të raportuara dhe për këtë arsyeja gjetja e KLSH-së nuk qëndron. MF do të rishikojë organizimin dhe funksionimin e Grupit të Punës për analizën dhe adresimin e problematikave lidhur me detyrimet e prapambetura.

Për sa më sipër ky rekomandim rezulton i papranuar.

56.1. Rekomandimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë të marrë masa për:

-Analizimin e të gjitha vendimeve të formës së prerë në pritje për ekzekutim dhe nxjerrjen e përgjegjësi për strukturat përkatëse që me veprimet dhe mosveprimet e tyre kanë shkaktuar rritjen e penaliteteve dhe risqeve fiskale.

-Ekzekutimin e vendimeve të GJEDNJ-së brenda afatit të përcaktuar në dispozitat ligjore me qëllim uljen e riskut të akumulimit të kamatëvonesave si dhe minimizimin e kostove si pasojë e mosekzekutimit vullnetar të vendimit gjyqësor.

Qëndrimi i MF: Nuk pranohet. Për detyrimet dhe pagesat për vendimet e GJEDNJ dhe Arbitrazhit Ndërkombëtar, MF bazuar në përcaktimet e Udhëzimit Plotësues nr. 1, datë 10.01.2022 “Për zbatimin e buxhetit të vitit 2022”, ka marrë informacion mbi detyrimet financiare që rrjedhin nga këto vendime, për qëllime analize, transparence dhe raportimi të detyrimeve kontigjente të qeverisjes së përgjithshme. Për vitin 2022, ky informacion është raportuar nga Ministritë e Linjës/Institucionet Buxhetore (ML/IB), palë e paditur në proceset gjyqësore Avokatura e Shtetit dhe është publikuar në raportin “Mbi zbatimin e buxhetit vjetor të situatës makroekonomike dhe fiskale gjatë vitit 2022”.

Për ekzekutimin e vendimeve të GJEDNJ-së, MF ka respektuar në vazhdimësi vendimet e miratuara nga GJEDNJ, përmes likuidimit të VKM-ve respektive miratuar në mbështetje të tyre, me përpikmëri dhe brenda afateve të përcaktuara prej këtij organi, argumente të paraqitura dhe në observacione, të përfshira në raportin final të auditimit.

Për sa më sipër ky rekomandim rezulton i papranuar.

C. MASA PËR ELIMINIMIN E EFEKTEVE NEGATIVE TË KONSTATUARA NË ADMINISTRIMIN E FONDEVE PUBLIKE DHE PËR MENAXHIMIN ME EKONOMICITET, EFICENCE DHE EFEKTIVITET TË FONDEVE PUBLIKE

1.1 Rekomandimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë të marrë masa të menjëhershme për rikuperimin e të drejtave për të arkëtuar nëpërmjet ushtrimit të instrumenteve ligjore që rrjedhin nga marrëveshjet e nënhuasë dhe përcaktimeve të ligjit për institucionet e caktuara për menaxhimin e skemave të veçanta të garancive.

Qëndrimi i MFE: Rekomandimi pranohet pjesërisht. “Ministria e Financave ka marrë masa konkrete për të përforcuar mekanizmat e monitorimit dhe mbledhjes së detyrimeve të papaguara nga huamarrësit, nëpërmjet një sërë ndryshimesh ligjore për angazhimin e strukturës së posaçme për mbledhjen e detyrimeve, konkretisht ligji nr.55/2023 “Për menaxhimin e garancive dhe kredive shtetërore të pakthyera”. Në këtë kuadër është rishikuar edhe Ligji i Borxhit nr.92/2022, datë 22.12.2022, ndryshimet ligjore të rishikuara (neni 30 dhe neni 43) ndër të tjera përfshijnë: 1. Klauzolën sipas të cilës “Në rast se huamarrësit nuk kthejnë fondet e marra hua, Ministri përgjegjës për financat me urdhër kërkon shlyerjen e tyre. Urdhri i Ministrit përbën titull ekzekutiv”, mekanizëm ky i cili do të mundësojë rikuperimin e të drejtave të MF që rrjedhin nga marrëveshjet e nënhuave.

2. Aktivizimin e një strukture të specializuar, me anë të Ligjit nr.55/2023 (aktualisht Agjencia e Trajtimit të Kredive) për mundësimin e mbledhjes/rikuperimit e të drejtave për të arkëtuar që rrjedhin nga marrëveshjet e nënhuasë. Gjithashtu është rishikuar Ligji “Për financat e vetëqeverisjes vendore” (ligji 40/2023), ku ndër të tjera është parashikuar përdorimi i fondeve të trashëguara nga viti i mëparshëm për pagimin e nënhuave të papaguara në kohë. Informojmë se nga MF struktura përgjegjëse për borxhin njoftohen rregullisht dhe në kohë subjektet mbi detyrimet dhe duke kërkuar shlyerjen menjëherë të tyre.”

-Në lidhje me rekomandimin e dhënë nga ana e Grupit të Auditimit, si edhe pas shqyrtimit të komentit të dhënë nga MFE-ja, mbi ndërmarrjen e masave për rikuperimin e të drejtave për të arkëtuar nëpërmjet ushtrimit të instrumenteve ligjore që rrjedhin nga marrëveshjet e nënhuasë, si edhe nisur nga komentet e MFE-së ku citon se lidhur me skemat e garancive për biznesin është angazhuar një strukturë që është AMGKP me Ligjin nr.55/2023, sqarojmë se kjo strukturë për vitin 2023 për përmbushjen e këtij detyrimi nuk ka funksionuar për çfarë përpara marrjen e

masave konkrete, për rrjedhojë ka qenë detyrim i Strukturës së Borxhit në MFE për marrjen e masave për rikuperimin e të drejtave për të arkëtuar nga marrëveshjet e nënhuasë.

Për sa më sipër ky rekomandim rezulton i pranuar pjesërisht dhe në proces.

2.1 Rekomandimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë të ushtrojë të gjitha mjetet ligjore për arkëtimin e të drejtave për pagesa të kryera për garancitë e arkëtuara dhe në të njëjtën kohë të ushtrojë kontroll mbi planet ekonomike dhe financiare për shlyerjen e këtyre shumave.

Qëndrimi i MF: Rekomandimi pranohet. “Ministria e Financave ka marrë masa konkrete për të përforcuar mbledhjen e detyrimeve të papaguara nga huamarrësit, nëpërmjet një sërë ndryshimesh ligjore për angazhimin e strukturës së posaçme për mbledhjen e detyrimeve, konkretisht ligji nr.55/2023 “Për menaxhimin e garancive dhe kredive shtetërore të pakthyera”. Gjithashtu është rishikuar edhe Ligji i Borxhit nr.92/2022, datë 22.12.2022. Ndryshimet përkatëse në kuadrin ligjor do të mundësojnë përfortimin dhe ushtrimin e mjeteve ligjore për arkëtimin e të drejtave për pagesa të kryera për garancitë nga Agjencia e Menaxhimit të Garancive dhe Kredive të pakthyera.”

- Në lidhje me rekomandimin e dhënë nga ana e Grupit të Auditimit, si edhe pas shqyrtimit të komentit të dhënë nga MFE-ja, mbi ushtrimin e mjeteve ligjore për arkëtimin e të drejtave dhe pagesave të kryera për garancitë e arkëtuara si dhe të ushtrojë kontroll mbi planet ekonomike dhe financiare, si edhe nisur nga komentet e MFE-së ku citon se lidhur me skemat e garancive për biznesin është angazhuar një strukturë që është AMGKP me Ligjin nr.55/2023, sqarojmë se kjo strukturë për vitin 2023 për përmbushjen e këtij detyrimi nuk ka funksionuar për çuar përpara marrjen e masave konkrete, për rrjedhojë ka qenë detyrim i Strukturës së Borxhit në MFE për marrjen e masave për arkëtimin e të drejtave për pagesa të kryera për garancitë e arkëtuara si dhe ushtrimin e kontrollit mbi planet ekonomike dhe financiare për shlyerjen e këtyre shumave.

Statusi: Në proces

Për sa më sipër ky rekomandim rezulton i pranuar dhe në proces.

3.1. Rekomandimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë, Nëpunësi Autorizues të marrë masa të menjëhershme për analizimin e të gjitha vendimeve gjyqësore dhe të nxjerrë përgjegjësitë ligjore e administrative ndaj personave shkaktar të krijimit të efektit financiar negativ në buxhetin e shtetit për largime të padrejta nga puna në zbatim të udhëzimit nr. 9, datë 20.03.2018.

Qëndrimi i MF: Rekomandimi nuk pranohet, pasi MF nuk mund të realizojë një analizë të tillë pasi nuk ka instrumentet ligjor që të mbështesë MF për të zbatuar këtë rekomandim.

Në lidhje me rekomandimin e dhënë nga ana e Grupit të Auditimit, si edhe pas shqyrtimit të komentit të dhënë nga MFE-ja, rezulton se gjatë vitit 2023 nuk është marrë asnjë masë, as për vetë institucionin dhe njësitë e varësisë, të cilat gjenerojnë detyrime të konsiderueshme ndaj punonjësve për largime të padrejta nga puna.

Për sa më sipër ky rekomandim rezulton i papranuar.

4.1. Rekomandimi: Titullari i MFE të marrë në analizë iniciimin e rikonstruksionit të shkollës “H. G.” dhe të nxjerrë përgjegjësitë për përdorimin e fondeve të buxhetit të shtetit për një subjekt privat, në shumën 31,960,919 lekë.

KVO në lidhje me procedurat e prokurimit që do të zhvillojë në vijim, gjatë vlerësimit të ofertave ,përpara së të kryejë një s ‘kualifikimin e OE, në interes të AK, duhet të konsiderojë faktin nëse mangësia e konstatuar në përmbushjen e kriterit përkatës përbën një devijim të vogël, të argumentuar, i cili nuk ndryshon thelbësisht karakteristikat, kushtet dhe kërkesat e tjera, të përcaktuara në dokumentet e tenderit.

Qëndrimi i MF: Rekomandimi nuk pranohet. Rikonstruksionit të shkollës “H. G.” është mbështetur në domosdoshmërinë për ndërhyrje për rikonstruksion të godinës e cila kishte pësuar dëmtime serioze, të shkaktuar nga tërmeti i Nëntorit të vitit 2019, duke i bërë ambientet

e shkollës të papërdorshme Shkalla e dëmtimit është vërtetuar nga inspektimet e bëra në shkollë nga ana e ekspertëve të Institutit të Ndërtimit përcjellë nëpërmjet shkresës nr. 1626/2, datë 21.07.2020 nga Instituti i Ndërtimit “Raport teknik mbi inspektimin në terren të objektit të ndërtimit në shkollën e mesme ITC “H. G.”. Në nenin 3, pika 3.2.1 të kontratës nr. 4175, datë 02.07.2014, të lidhur midis palëve, përcaktohet detyrimi që “...huamarrësi (ish Ministria e Mirëqenies Sociale dhe Rinisë) merr përsipër të gjitha shpenzimet për mirëmbajtjen e objektit të marrë në hua përdorimi përgjatë kohës së zgjatjes së kësaj kontrate...” Kontrata përfundon më 31.07.2024. Fondet për investim ishin planifikuar në buxhetin e vitit 2020, dhe nëpërmjet shkresës së MFE nr. 11635, datë 08.06.2022 përcaktohet procedura e prokurimit.

Për sa më sipër ky rekomandim rezulton i papranuar.

D. MASA ADMINISTRATIVE

KLSH i rekomandon Nëpunësit të Parë Autorizues të analizojë rast pas rasti gjetjet e pasqyruara hollësisht në Raportin Përfundimtar të Auditimit dhe marrjen e masave administrative ndaj Nëpunësve Autorizues dhe Zbatues të institucioneve të evidentuara me problematika, në përputhje me kërkesat e nenit 51 “*Menaxhimi i Angazhimeve*” dhe nenit 71 “*Kundërvajtjet administrative*” të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008, “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar.

Qëndrimi i MF: Rekomandimi do të vlerësohet për mundësinë e zbatimit.

Nga auditimi rezulton se nuk kanë filluar procedurat për zbatimin e këtij rekomandimi.

Sa më sipër ky rekomandim rezulton i pranuar dhe i pazbatuar.

E. MASA DISIPLINORE

E.1 PËR PUNONJËSIT NË MARRËDHËNIE PUNE

Mbështetur në nenin 15, të ligjit nr. 154/2014, datë 24.11.2014 “Për organizmin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”, germa “b”, “c” dhe “ç” nenit 58 “Llojet e masave disiplinore” të ligjit nr. 153/2013 “Për nëpunësin civil”, i ndryshuar, në VKM nr. 115, datë 05.03.2014 “Për përcaktimin e procedurës disiplinore dhe të rregullave për krijimin, përbërjen e vendimmarrjen në komisionin disiplinor në shërbimin civil” i është rekomanduar Titullarit të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, nisja e procedurave për dhënien e masave disiplinore, si më poshtë:

a) “*Largim nga shërbimi civil*” neni 57, pika 2 dhe neni 58 germa (ç) e ligjit nr. 153/2013 “Për nëpunësin civil”, i ndryshuar, për një punonjës;

b) “*Pezullim nga e drejta e ngritjes në detyrë, përfshirë rritjen në shkallën e pagës për një periudhë deri në dy vjet*”: neni 57, pika 3, germa “a” dhe neni 58, germa “c” e ligjit nr. 153/2013 “Për nëpunësin civil”, i ndryshuar, për 4 punonjës;

c) “*Vërejtje*”: neni 57, pika 3, germa “a” dhe neni 58, germa “a” e ligjit nr. 153/2013 “Për nëpunësin civil”, i ndryshuar, për 5 punonjës

Qëndrimi i MF: Rekomandimi në proces vlerësimi. Mbështetur në nenin 59 “Kompetencat dhe procedurat për masat disiplinore” të ligjit nr. 153/2013 “Për nëpunësin civil”, të ndryshuar dhe VKM nr. 115, datë 05.03.2014 “Për përcaktimin e procedurës disiplinore dhe të rregullave për krijimin, përmbytjen e vendimmarrjen në komisionin disiplinor në shërbimin civil”, Ministri i Financave do të vlerësojë kushtet e fillimit ose ndjekjes të procedurave disiplinore në rastin e shkeljeve të pretenduara për personat e cituara në Raporti Përfundimtar.

Sa më sipër ky rekomandim rezulton i pranuar dhe në proces zbatimi.

2.2. Mbi veprimtarinë e Drejtorisë së Përgjithshme të Buxhetit.

2.2.1. Mbi procesin e planifikimit dhe përgatitjes së dokumentit të Programit Buxhetor Afatmesëm 2023-2025 dhe Projekt Buxhetit vjetor 2023, kryerja e analizave dhe dhënia e rekomandimeve për njësitë e qeverisjes së përgjithshme. Ndjekja e regjistrimit të kërkesave buxhetore të PBA 2023-2025 të njësive të qeverisjes qendrore përmes sistemit. e fondeve buxhetore me ndryshimet sipas Akteve Normative.

Për auditimin e drejtimit të mësipërm, nga grupi i auditimit u shqyrtua dokumentacioni si më poshtë:

- Projektvendimi dhe vendimi “Për miratimin e kalendarit të menaxhimit të shpenzimeve publike”;
- Projektvendimi dhe vendimi i miratimit të kuadrit makroekonomik dhe fiskal për periudhën 2023-2025;
- Projektvendimi dhe vendimi për "Për miratimin e tavanëve përgatitore të shpenzimeve të programit buxhetor afatmesëm 2023- 2025";
- Analizat e PBA 2023-2025, Faza I dhe II të realizuara nga MFE;
- Aktet Normative nr. 5 dhe 6 së bashku me relacionet përkatëse dhe shkresat e detajimit;
- Të tjera.

Nga dokumentacioni dhe të dhënat e vëna në dispozicion të grupit të auditimit rezultoi si më poshtë vijon:

Faza Strategjike e Përgatitjes së PBA

Pjesa e parë e fazës përgatitore të Buxhetit të Shtetit nis me përgatitjen e kalendarit të menaxhimit të shpenzimeve publike, ku përcaktohen me hollësi afatet e procesit të menaxhimit të shpenzimeve publike, i cili sipas nenit 22, të ligjit nr.9936, datë 26.06.2008, të ndryshuar përgatitet nga Ministri i Financave dhe i propozohet Këshillit të Ministrave. Nga auditimi rezultoi se projektvendimi “Për miratimin e kalendarit të menaxhimit të shpenzimeve publike për vitin 2022” është dërguar pranë Këshillit të Ministrave me anë të shkresës nr. 162, datë 07.01.2022, 2 ditë më vonë se data e parashikuar në kalendarin për menaxhimin e shpenzimeve publike për vitin 2022. Kalendarin e menaxhimit të shpenzimeve publike për vitin 2022 është miratuar nga Këshilli i Ministrave me VKM nr. 20, datë 13.01.2022, 1 ditë më vonë se data e parashikuar në këtë kalendar.

Dërgimi i projektvendimit për kalendarin e shpenzimeve publike pranë Këshillit të Ministrave është bërë **në kundërshtim** me afatin e përcaktuar në pikën 1, të Kreut 3.1, të Udhëzimit Standard për Buxhetin nr. 7, datë 28.02.2018 ku përcaktohet se: “Ministri i Financave në fund të çdo viti buxhetor përgatit projektvendimin për kalendarin e Menaxhimit të Shpenzimeve Publike për vitin e ardhshëm buxhetor, për përgatitjen e programit buxhetor afatmesëm për njësitë e qeverisjes qendrore”

Gjithashtu miratimi i kalendarit të shpenzimeve publike është bërë 13 ditë më vonë se data efektive e hyrjes së tij në fuqi, kjo në kundërshtim me pikën 3, të Kreut 3.1, të Udhëzimit 7/2018, ku përcaktohet se: “Ky kalendar bëhet efektiv në ditën e parë të çdo viti dhe u përcillet njësive të qeverisjes qendrore si pjesë e udhëzimit vjetor të përgatitjes së programit buxhetor afatmesëm, në bazë të të cilit çdo njësi harton kalendarin e brendshëm për përgatitjen e kërkesave buxhetore.”

Kuadri makroekonomik fiskal 2023-2025

Me anë të shkresës nr. 164, datë 07.01.2022 Drejtoria e Analizave Makroekonomike dhe Statistikave i ka dërguar Këshillit të Ministrave Projektvendimin “Për miratimin e Kuadrit Makroekonomik e Fiskal, për periudhën 2023-2025”, brenda afatit të miratuar sipas kalendarit të shpenzimeve publike, miratimi i tij është bërë më vonë se vendimi nr. 19, datë 13.01.2022, në përputhje me afatin e përcaktuar në Kalendarin e Shpenzimeve publike 2022 dhe me përcaktimet e pikës 5, të Kreut 3.1 të Udhëzimit nr. 7/2018, sipas së cilës përcaktohet se: “Treguesit makroekonomik dhe fiskal miratohen nga Ministri i Financave dhe më pas

projektvendimi për parashikimet makroekonomike dhe fiskal dërgohet në Këshillin e Ministrave për shqyrtim dhe miratim brenda muajit Janar”.

Tavanet përgatitore

Në pikën 7, të Udhëzimit 7/2018 përcaktohet se: *“Tavanet përgatitore të shpenzimeve për njësitë e qeverisjes qendrore për tre vitet e ardhshme, dërgohen për shqyrtim dhe miratim në Këshillin e Ministrave brenda muajit shkurt.”*, nga auditimi ka rezultuar se Projektvendimi “Për miratimin e tavanëve përgatitore të shpenzimeve të PBA 2023-2025”, është dërguar me shkresën nr. 3442 datë 22.02.2022, afati i dërgimit të Projektvendimit për tavanet përgatitore për fazën strategjike 2023-2025 është **në kundërshtim** me afatet e parashikuara në kalendarin e shpenzimeve publike 2022, sipas të cilit parashikohet data 15 shkurt 2022, pra 7 ditë më vonë.

Udhëzimi plotësues për përgatitjen e Buxhetit

Ministri Financave dhe Ekonomisë ka miratuar Udhëzimin plotësues nr. 9, datë 28.02.2022 *“Për përgatitjen e programit buxhetor afatmesëm 2023-2025”*, në përputhje me afatin e përcaktuar në pikën 8, të kreut 3.1 të Udhëzimit nr. 7, datë 28.02.2018 *“Për procedurat standarde të përgatitjes së programit buxhetor afatmesëm”* dhe me nenin 24, të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008, të ndryshuar, i cili përcakton se: *“Ministri i Financave, pas miratimit nga Këshilli i Ministrave të vlerësimeve dhe parashikimeve makroekonomike e buxhetore, brenda muajit shkurt...”*.

Ministri i Financave ka dërguar për zbatim udhëzimin plotësues njësisë të qeverisjes së përgjithshme me anë të shkresës nr. 3867/1 datë 28.02.2022. Përmbajtja e Udhëzimit plotësues nuk është në përputhje me gërmat a-c, të pikës 8 të kreut 3.1, të Udhëzimit standard për përgatitjen e PBA, pasi Udhëzimi **nuk ka bashkëlidhur tavanet përgatitore për shpenzimet buxhetore për përgatitjen e PBA 2023-2025**, por në pikën dy të tij citohet se: *“....programet buxhetore për përgatitjen e PBA 2023-2025, në nivel programi do të dërgohen zyrtarisht në një moment të dytë”*, kjo gjithashtu në kundërshtim me pikën 1/a të nenit 24 të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008, të ndryshuar, ku përcaktohet se: *“Udhëzimin për përgatitjen e buxhetit qendror, përmban tavanet përgatitore të shpenzimeve të programit buxhetor afatmesëm”*.

U është dërguar institucioneve qendrore me anë të shkresës nr. 3867/1 datë 28.02.2002.

Tavanet përgatitore të shpenzimeve për programin buxhetor afatmesëm 2023-2025 janë miratuar me anë të VKM-së nr. 130, datë 02.03.2022, 6 ditë më vonë se data e parashikuar në kalendarin e menaxhimit të shpenzimeve publike për vitin 2022, ku përcaktohet data 23 shkurt 2022.

Projekt dokumenti i programit buxhetor afatmesëm 2023-2025.

Me anë të shkresës nr. 12714 datë 29.06.2022, Ministri i Financave i ka dërguar KM për miratim projekt vendimin e dokumentit të programit buxhetor afatmesëm 2023-2025 dhe relacionin shpjegues të tij, 7 ditë më vonë se afati i parashikuar në kalendarin e shpenzimeve publike 2022, ku parashikohet data 22 qershor 2022.

Këshilli i Ministrave e ka miratuar projekt dokumentin e Programit Buxhetor Afatmesëm 2023-2025 me anë të VKM nr. 535 datë 29.07.2022, në përputhje me afatin e caktuar në kalendarin e për menaxhimin e shpenzimeve publike 2022.

Miratimi nga Këshilli i Ministrave i Projekt dokumentit të programit buxhetor afatmesëm dhe tavanëve përfundimtare të shpenzimeve (VKM nr. 536, datë 29.07.2022 “Miratimi i PBA 2023-2025” dhe VKM nr. 535, datë 29.07.2022 “Miratimi i tavanëve përfundimtare”) shënon përfundimin e fazës së parë të përgatitjes së PBA dhe fillimin e fazës së dytë, teknike.

Miratimi i tavanëve përfundimtare është kryer në kundërshtim me përcaktimet e paragrafit të tretë të nenit 25 të ligjit nr. 9936, datë 29.06.2008, të ndryshuar ku përcaktohet se: *“Këshilli i Ministrave, brenda muajit qershor, miraton, me vendim, projektin e programit buxhetor afatmesëm dhe tavanet përfundimtare të shpenzimeve. Ministri i Financave, një kopje të dokumentit të programit buxhetor afatmesëm, të miratuar, e dërgon për informim në Kuvend dhe, me kërkesë të komisionit kuvendor përgjegjës për financat publike, jep shpjegime në*

komision për aktin e miratuar”, gjithashtu dhe në kundërshtim me afatin e përcaktuar në kalendarin e menaxhimit të shpenzimeve publike 2022, ku përcaktohet data 29 qershor 2022.

Udhëzimi plotësues i përgatitjes së PBA 2023-2025

Udhëzimit Plotësues nr. 22, datë 08.07.2022 *“Për përgatitjen e Programit Buxhetit Afatmesëm 2023-2025”*, është miratuar nga Ministri i Financave dhe Ekonomisë brenda afatit të përcaktuar në nenin 27 të Ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008, *“Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”* i ndryshuar, i cili përcakton se: *“Pas miratimit, nga Këshilli i Ministrave, të tavanëve përfundimtare të shpenzimeve të programit buxhetor afatmesëm, ministri i Financave, brenda datës 10, të muajit korrik, nxjerr: Udhëzimin plotësues për përgatitjen e buxhetit qendror”*. Udhëzimi është dërguar tek institucionet qendrore brenda datës 8 korrik 2022, siç përcaktohet dhe në afatet e pikës 9 /a të Udhëzimit plotësues nr. 9/ 2022.

Udhëzimi plotësues nr. 22, datë 08.07.2022, nuk ka bashkëlidhur tavanet përfundimtare buxhetore për përgatitjen e PBA 2023-2025, në nivel programi, por në pikën 2 të këtij udhëzimi përcaktohet se: *“....do të dërgohen zyrtarisht në një moment të dytë”, veprim ky në kundërshtim me pikën 1/a të nenit 27, të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008, të ndryshuar ku përcaktohet se: “Udhëzimi plotësues për përgatitjen e buxhetit qendror, i cili përfshin tavanet përfundimtare të shpenzimeve të programit buxhetor afatmesëm, të miratuara me vendim të Këshillit të Ministrave...;”* u është dërguar institucioneve qendrore me anë të shkresës nr. 13308/1 datë 08.07.2002.

Tavanet përfundimtare të shpenzimeve të programit buxhetor afatmesëm 2023-2025 janë miratuar me VKM-në nr. 535, datë 29.07.2022 dhe janë dërguar nga Këshilli i Ministrave me shkresën protokolluar në MFE me nr. 12752/1, datë 04.08.2022.

Me anë të shkresës nr. 14768, datë 01.08.2022 Sekretari i Përgjithshëm i MFE-së i ka dërguar për njohje dhe zbatim tavanet përfundimtare të PBA 2023-2025, të cilat duhet të ishin dërguar në momentin e dërgimit të Udhëzimit plotësues dhe data e shkresës së dërgimit të tavanëve përfundimtare është më e hershme se data e mbërritjes së tavanëve përfundimtare nga Këshilli i Ministrave në MFE, ku data e mbërritjes është data 04.08.2022.

Me anë të shkresës nr. 15047, datë 08.08.2022 Sekretari i Përgjithshëm i MFE i ka dërguar Kuvendit për njohje Dokumentin e PBA 2023-2025 VKM-në nr. 536, datë 29.07.2022 *“Për miratimin e projekt dokumentit të PBA 2023-2025.”*)

Vendimi nr. 536, datë 29.07.2022 *“Për miratimin e Projekt dokumentin e PBA 2023-2025”* është miratuar 1 muaj, pas afatit të përcaktuar sipas kalendarit të miratuar për shpenzimet buxhetore 2022.

Dokumenti i rishikuar i PBA-së

Ministri i Financave dhe i Ekonomisë ka dërguar në KM për miratim me shkresën përcjellëse nr. 18498, datë 07.10.2022 projektvendimin *“Për miratimin e dokumentit të PBA 2023-2025, të rishikuar”* së bashku me relacionet shoqëruese, në përputhje me afatin e caktuar në kalendarin e menaxhimit të shpenzimeve publike 2022, ku përcaktohet si afat periudha 5-13 tetor 2022 .

Ministri i Financave dhe Ekonomisë me shkresën nr. 18497, datë 07.10.2022 ka paraqitur për shqyrtim në Këshillin e Ministrave Projektligjin *“Për buxhetin e vitit 2023”* si dhe me shkresën nr. 18497/1 datë 10.10.2022 ka ridërguar projekt ligjin *“Për buxhetin e vitit 2023”*

Me anë të VKM-së nr. 649, datë 10.10.2022 është vendosur propozimi i projektligjit *“Për buxhetin e vitit 2023”* për shqyrtim dhe miratim, veprim ky në përputhje me pikën 3.2.5 të Udhëzimit nr. 7, datë 28.02.2018 *“Për procedurat standarde të përgatitjes së Programit Buxhetor Afatmesëm”*, ku citohet: *“Projekt dokumenti i programit buxhetor afatmesëm, i rishikuar, së bashku me projektligjin e buxhetit vjetor paraqiten nga Ministri i Financave për miratim brenda datës 10 tetor në Këshillin e Ministrave”*.

Nga MFE është dërguar për miratim pranë Këshillit të Ministrave, me anë të shkresës nr. 18498/1, datë 07.12.2022 dokumenti i programit buxhetor 2023-2025, i rishikuar.

Zbatimi i afateve dhe përputhja me kërkesat për përpilimin e PBA nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme. Kryerja e analizave të PBA 2023-2025 dhe dhënia e rekomandimeve për njësitë e qeverisjes së përgjithshme

Në pikën 4 të Udhëzimit Plotësues nr. 9, datë 28.02.2022 për “Përgatitjen e Programit Buxhetor Afatmesëm 2023-2025”, përcaktohet se “*Të gjitha njësitë e Qeverisjes Qendrore, do të përgatisin kërkesa buxhetore për PBA 2023-2025, përmes sistemit AFMIS dhe moduleve respektive të përgatitjes së PBA dhe PIM. Raportet e kërkesave buxhetore të gjeneruara përmes sistemit AFMIS do të dorëzohen zyrtarisht në Ministrinë përgjegjëse për financat.*”

Nga grupi i auditimit u përzgjedhën për verifikimin e përgatitjes së PBA 2023-2025, gjashtë ministri linje, konkretisht: Ministria e Financave dhe Ekonomisë, Ministria e Mbrojtjes, Ministria e Infrastrukturës dhe Energjitikës, Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë dhe Ministria e Brendshme. Nga dokumentacioni i vënë në dispozicion, u verifikuan afatet e dorëzimit të kërkesave buxhetore përgjatë fazave të hartimit të PBA 2023-2025, respektimi i formateve për plotësimin e kërkesave buxhetore, zbatimi i kërkesave të Udhëzimit nr. 7, datë 28.02.2018 “Për procedurat standarde të përgatitjes së Programit Buxhetor Afatmesëm”, etj. Në mënyrë të detajuar, nga verifikimi rezultoi si më poshtë:

A. Ministria e Financave dhe Ekonomisë

Faza I

Sekretari i Përgjithshëm i Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë me shkresën nr. 5771/22, datë 04.05.2022, i ka dërguar Drejtorisë së Përgjithshme të Buxhetit kërkesat buxhetore për Programin Buxhetor Afatmesëm 2023-2025, Faza I-rë, në tejkallim të afatit të përcaktuar në kalendarin e shpenzimeve publike për vitin 2022 dhe në **kundërshtim** me pikën 9/a të Udhëzimit plotësues nr. 9, datë 28.02.2022, ku përcaktohet data 2 maj.

Në lidhje me kërkesat buxhetore të paraqitura nga MFE, nga Drejtoria e Analizës dhe Programit Buxhetor me anë të shkresës nr. 1132/59 ka dërguar analizën e Fazës së parë të PBA 2023-2025, kjo sipas pikës 3 të kreut 3.2 të Udhëzimit nr.7, datë 28.02.2018 “Për Procedurat Standarde të Përgatitjes së Programit Buxhetor Afatmesëm”, , ku përcaktohet se: “*Nëpunësi i Parë Autorizues, analizon dhe vlerëson kërkesat buxhetore për secilën njësi të qeverisjes qendrore dhe përgatit një raport vlerësimi me konkluzione dhe rekomandime për kërkesat buxhetore për secilën njësi të qeverisjes qendrore i cilit paraqitet në seancat dëgjimore, që organizohen në Ministrinë përgjegjëse për financat, me secilën njësi të qeverisjes qendrore, sipas një kalendarit të paracaktuar dhe dërgohen zyrtarisht.*”

Nga analiza, është evidentuar nevoja për të argumentuar nivelin e kërkesave shtesë, sipas programeve buxhetore, nevoja për të ndryshuar qasjen për përgatitjen e relacionit shoqërues të kërkesave buxhetore duke argumentuar arritjet dhe nevojat, mbështetur në përmbushjen/mos përmbushjen e treguesve të performancës në nivel impakti dhe në nivel rezultati. Gjithashtu është evidentuar fakti se nga ana e institucionit nuk është zhvilluar takim me shoqërinë civile në kundërshtim me përcaktimet e pikës 8/c të Udhëzimit nr. 9, datë 28.02.2022, ku përcaktohet se: “*Në kuadër të buxhetimit me pjesëmarrje, në të gjitha njësitë e qeverisjes qendrore dhe Grupi i Menaxhimit Strategjik zhvillon, në datat 25-26 Prill 2022, një takim konsultativ me përfaqësues të shoqërisë civile*”

Nga auditimi rezultoi se, për Fazën e parë të PBA-së 2023-2025 MFE ka paraqitur kërkesa buxhetore në tejkallim të tavanit të miratuar me VKM nr. 130 datë 02.03.2022 “Për miratimin e tavaneve përgatitore të shpenzimeve të programit buxhetor afatmesëm 2023–2025” Të dhënat në lidhje me kërkesat buxhetore të paraqitura nga MFE sipas fazave të planifikimit, paraqiten në tabelën nr.1 të Aneksit nr. 2.1 të këtij Projekt Raporti Auditimi. Kërkesat buxhetore janë paraqitur në vlerën 68,506,026 mijë lekë ndërkohë që tavani i miratuar rezulton në vlerën 65,843,119 mijë lekë me një diferencë prej 2,662,907 mijë lekë. Kjo problematikë nuk është reflektuar në analizën e realizuar nga Drejtoria e Përgjithshme e Buxhetit.

Drejtoria e Buxhetit dhe Menaxhimit Financiar i ka dërguar institucioneve qendrore me anë të shkresës nr.3442/3, datë 29.3.2022 për njohje dhe zbatim tavanet përgatitore 2023-2025 dhe ka kërkuar nga institucionet e varësisë përgatitjen e kërkesave buxhetore 2023-2025, të cilat duhet të përgatiten përmes sistemit AFMIS dhe të dërgohen zyrtarisht në MFE **brenda datës 22.04.2022.**

Kërkesat buxhetore, të paraqitura, gjatë fazës së parë nga institucionet në varësi të MFE-së paraqiten si më poshtë:

1. Me shkresën nr. s'ka, datë s'ka janë dërguar kërkesat buxhetore për programin nr. 01110 "Planifikim, Menaxhim dhe Administrim"
2. Me memon nr.7833/1 datë 28.04.2022 janë dërguar kërkesat buxhetore për programin 011130 "Ekzekutimi i pagesave të ndryshme"
3. Me anë të shkresës nr.6635, datë 22.04.2022 nga DPT është dërguar programi buxhetor afatmesëm për periudhën 2023-2025 dhe relacioni përkatës në lidhje me programin buxhetor me kod 1140, në relacionin bashkëlidhur është kërkuar një shtesë e shpenzimeve në shumën 500 milionë lekë, për përballimin e detyrimeve të prapambetura. Në tabelat bashkëlidhur është bërë shpërndarja e tavanit të miratuar për shpenzime kapitale në shumën 295 milionë lekë e cila është parashikuar për një projekt në vazhdim, me kod projekti M10025 me afat 2022-2027 dhe 3 projekte të reja të nisura në vitin 2022 dhe që përfundojnë në vitin 2024, për të cilat nuk është përcaktuar kodi i projektit : "Marrja e informacionit nga e-inventarët nga sistemi AT"; "Automatizimi dhe monitorim aktiviteti për inspektorët e DPT" dhe "Hapësira Harduerë-ike kapacitetin e serverëve") dhe në lidhje me projektet janë kërkuar sipas tabelës bashkëlidhur kërkesa jashtë tavanëve buxhetore në shumën 277,869,186 lekë.
4. DPD me anë të shkresës nr. 6214/1, datë 22.04.2022 ka dërguar pranë Drejtorisë së Buxhetit kërkesat e PBA 2023-2025 me relacionet përkatëse, në lidhje me programin me kod 01150 "Menaxhimi i të ardhurave doganore"
5. Me anë të shkresës nr. 577, datë 28.04.2022 janë dërguar kërkesat buxhetore për PBA 2023-2025, të programit me kod 01160 nga Drejtoria e Përgjithshme e Parandalimit të Pastrimit të Parave, të cilat janë sipas tavanit të miratuar me anë të VKM nr.130, datë 02.03.2022.
6. Me anë të shkresës nr. 8844, datë 27.04.2022 janë dërguar nga ISHP kërkesat buxhetore për programin me kod 04170. Në formatin standard nr. 2 për përgatitjen e kërkesave buxhetore 2023-2025, nga ky program parashikimi i vitit 2023 paraqitet në shumën 190,000 mijë, ku 180,000 janë për shpenzime korrente dhe 10,000 për shpenzime kapitale, kjo sipas VKM nr. 130 datë 02.03.2022. Në relacionin shpjegues të këtij programi citohet se: "*Për kërkesat e projekt buxhetit 2023 është mbështetur në Udhëzimin nr.8, datë 26.02.2021 për përgatitjen e PBA 2022-2024*" dhe në VKM nr. 119, datë 03.03.2021 për miratimin e tavanëve përgatitore të PBA-së 2022-2024", sa më sipër këto referenca ligjore nuk janë në përputhje me kërkesat ligjore për përgatitjen e PBA-së 2023-2025 dhe tavanit buxhetor në shumën 190, 000 lekë është i përcaktuar në VKM nr. 130, datë 02.03.2022.
7. Me anë të shkresës nr. extra, datë 21.04.2022 janë dërguar kërkesat e programit me kod 06190 të cilat janë në përputhje me tavanet buxhetore të përcaktuara nga VKM përkatëse.
8. Me anë të shkresës nr. 1566, datë 22.4.2022 janë dërguar kërkesat buxhetore dhe relacioni përkatës për programin me kod10550, Tregu i punës, në relacionin shpjegues është kërkuar një shtesë e shpenzimeve në artikullin 603 "*Nxitje punësimi*" në lidhje me shtesën e kërkuar është Agjencia Kombëtare e Punësimit dhe Aftësive i ka dërguar MFE-së dhe shkresën nr. 1872, datë 13.05.2022, një relacion për shtesën mbi tavanet përgatitore të miratuara, në shumën 100 milionë lekë për vitin 2023, dhe 200 milionë lekë përkatësisht për vitin 2024 dhe 2025, sipas shkesës së sipërcituar shtesa është kërkuar për shkak të fillimit të veprimit të programit të garancisë rinore, e cila është një politikë e re.
9. Në dokumentacionet bashkëlidhur janë dhe kërkesat e programit 09240 "Arsimi i mesëm profesional".

10. Me shkresën nr. 122825, datë 29.04.2022 nga QKB janë dërguar kërkesat buxhetore për programin me kod 4130, por shkresa është protokolluar pranë MFE me nr. 5771/41, datë 05.05.2022, në tejkallim të afatit të përcaktuar në Udhëzimin plotësues nr., 9, datë 28.02.2022 dhe në kalendarin e menaxhimit të shpenzimeve publike ku përcaktohet data 2 maj 2022.
11. ISSH me anë të shkresës nr. 1894/1, datë 27.04.2024 ka dërguar kërkesat buxhetore të Fazës së I-rë për programin 10220, shkresa është protokolluar në MFE me nr. 5771/33, datë 04.05.2022, në tejkallim të afatit të përcaktuar në Udhëzimin plotësues nr., 9, datë 28.02.2022 dhe në kalendarin e menaxhimit të shpenzimeve publike ku përcaktohet data 2 maj 2022.

Fondet në programet e planifikuara nga aparati i MFE-së, nuk përfshihen në një program të vetëm, por janë pjesë e programeve, ku përfshihen edhe fonde të njëjsteve të tjera shpenzuese. Shpenzimet që lidhen me aktivitetin normal të institucionit të tilla si shpenzimet për paga, sigurime shoqërore të personelit dhe operative nuk raportohen vetëm në kodin 01110 “Planifikimi, Menaxhimi dhe Administrimi” por edhe në kodet e produkteve të programeve si: Menaxhimi i Shpenzimeve Publike (01120), Ekzekutimi i Pagesave të Ndryshme (01130), Mbështetje për Zhvillimin Ekonomik (04130), Mbështetja për Mbikëqyrjen e tregut, infrastrukturës e cilësisë dhe pronës. industriale (04160), Sigurimi shoqëror (10220), Arsimi i mesëm (Profesional) (09240), Strehimi (06190).

Në përfundim të Fazës së I-rë të përgatitjes së PBA-së 2023-2025, rezulton se kërkesat janë paraqitur vetëm nga 11 programe të Aparatit të MFE-së, dhe 2 prej tyre nuk rezultojnë të kenë dërguar kërkesa buxhetore, të cilat paraqiten si më poshtë:

1. Menaxhimi i Shpenzimeve Publike (01120)
2. Mbështetja për Mbikëqyrjen e Tregut, infrastrukturës e cilësisë dhe pronës. industriale (04160)

Në lidhje kërkesat shtesë të paraqitura nga programet e MFE rezulton se:

- Për programin 01130, kërkesat buxhetore janë paraqitur me shkresën nr. 7833/1, datë 28.04.2022, ku bashkëlidhur është: Relacioni mbi hartimin e kërkesave buxhetore 2023-2025 për programin për programin “Ekzekutimi i pagesave të ndryshme”, Formatit nr. 2 “Formati Standard i përgatitjes së kërkesave buxhetore 2023-2025, Politikat Ekzistuese”, dhe Formatit nr. 3 “Formati Standard i përgatitjes së kërkesave buxhetore 2023-2025, Politikat e reja”. Nga auditimi rezultoi se kërkesat buxhetore për politikat ekzistuese, të paraqitura në formatin standard nr.2 kanë respektuar tavanet përgatitore, të përcaktuara me anë të VKM nr. 130, datë 02.03.2022, ndërsa në formatin nr. 3, ku paraqiten kërkesat në lidhje me politikat e reja rezulton se shuma totale në lidhje me to është 1,851,390,690 lekë, ku 271,390,690 janë për mallra dhe shërbime të tjera (llog. 602) dhe 580,000,000 janë transferta kapitale (llog. 232), ndërsa në relacionin bashkëlidhur shuma totale të kërkesave shtesë për vitin 2023 paraqitet 100,000,000 lekë më pak, konkretisht 580,000,000 llogaria 232 dhe shpenzime të tjera korrente në shumën 171,391,000 lekë, **pra ka mos përputhje të shumës së shpenzimeve korrente mes Formatit nr.3 dhe relacionit shpjegues mbi kërkesat buxhetore.** Nga kërkesat e përmbledhura në Relacionin mbi kërkesat buxhetore të PBA 2023-2025, të MFE shuma e kërkesave shtesë për programin 01130 paraqitet në shumën 751,390,690 lekë, shumë e paraqitur njëjtë dhe në aneksin nr. 4, të PBA 2023-2025, Faza e I-rë.

- Me shkresën nr. 6635, datë 22.04.2022 nga DPT janë dërguar kërkesat buxhetore për programin 01140, ku konstatohet se shuma totale e paraqitur në formatin standard nr.3, është 3,855,449,186 lekë, ndërsa në kërkesat shtesë të përmbledhura në relacionin bashkëlidhur kërkesave buxhetore për fazën e parë sipas programeve të përgatitura nga MFE shuma rezulton 1,092,869 lekë.

- Faza II

Me shkresën nr. 15378/68, datë 01.09.2022, Sekretari i Përgjithshëm i Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë i ka dërguar Drejtorisë së Përgjithshme të Buxhetit kërkesat buxhetore për

Programin Buxhetor Afatmesëm 2023-2025, Faza II-të. Nga verifikimi i kryer kërkesave rezultoi se 2 programe kanë paraqitur kërkesat e tyre në tejkallim të afatit të përcaktuar në kalendarin e menaxhimit të shpenzime publike për vitin 2022, dhe me vonë se data e paraqitjes së kërkesave nga ana e MFE-së, konkretisht:

- Programi 01150 “Menaxhimi i të Ardhurave Doganore” ka paraqitur kërkesat me anë të shkresës nr. 16294, datë 02.09.2024, në tejkallim të afatit të përcaktuar në kalendarin e shpenzimeve publike ku, si datë e paraqitjes së kërkesave buxhetore është data 1 shtator 2022.
- Programi 01160 “Lufta kundër Transaksioneve financiare jo-Ligjore” ka paraqitur kërkesat me anë të shkresës nr. 1025/3 datë 09.09.2024, dhe është protokolluar në MFE me nr. 16848, datë 13.09.2022, në tejkallim të afatit të përcaktuar në kalendarin e menaxhimit të shpenzimeve publike 2022, ku, si datë e paraqitjes së kërkesave buxhetore është data 1 shtator 2022.

Për kërkesat buxhetore, të paraqitura nga MFE për fazën e dytë të PBA 2023-2025 nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë është paraqitur “Analiza e Programit Buxhetor Afatmesëm 2023-2025, Faza II-të”, ku sipas së cilës kërkesat janë paraqitur në afat, dhe sipas kërkesave të udhëzimit plotësues për përgatitjen e PBA 2023-2025.

B. Ministria e Mbrojtjes

Faza I

Sekretari i Përgjithshëm i Ministrisë së Mbrojtjes i ka dërguar Drejtorisë së Përgjithshme të Buxhetit kërkesat buxhetore për PBA 2023-2025, Faza e I-rë me shkresën nr. 2267, datë 29.04.2022, protokolluar në MFE me nr. 5771/70, datë 03.06.2022, në tejkallim të afatit të përcaktuar në pikën 9/a të Udhëzimit plotësues nr. 9, datë 28.02.2022, ku përcaktohet data 2 maj.

Në lidhje me paraqitjen e kërkesave Buxhetore nga ana Drejtorisë së Analizës dhe Programit Buxhetor është dërguar analiza e Programit Buxhetor Afatmesëm 2023-2025, faza e parë ku sipas së cilës evidentohet problematik paraqitja e kërkesave shtesë për 6 nga 7 programet e saj. Nga verifikimi i bërë dokumentacionit të vënë në dispozicion të grupit të auditimit, rezulton se në dokumentacionin hardcopy, mungojnë Formatet nr. 3 “Standard për përgatitjen e kërkesave buxhetore 2023-2025 për politikat e reja”, por në relacionin shoqërues të kërkesave rezulton se në forma tabelare janë paraqitur kërkesa shtesë si më poshtë:

Tabela nr. 1.2 “Kërkesat buxhetore për fonde shtesë, sipas artikujve të paraqitura në relacionin shoqërues të MM”

Artikulli	Kërkesa shtesë v.2023
600-601	1,507,092
602-606	2,245,805
230-232	17,098,922
Totali	20,851,819

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit të KLSH-së

Kërkesat shtesë nuk janë të shoqëruara me Formatet nr.3, kjo në kundërshtim me pikën 7.1, të Kreut 7, të Udhëzimit Standard për Përgatitjen e PBA nr. 7, datë 28.02.2018 (fq 42), ku përcaktohet se: “Nëse njësi e qeverisjes qendrore propozon përshtypjen e zbatimit të një projekti investimi që është në vazhdim (pjesë e politikave ekzistuese) duke kërkuar paraprakisht fonde buxhetore shumë më të mëdha se sa është parashikuar në planin e miratuar të zbatimit të tij, fondet shtesë të nevojshme duhet të shihen dhe të paraqiten si pjesë të Propozimeve për Politika të Reja (me përjashtim të rasteve kur 43 NJQQ propozon mbulimin e tyre si kursime nga efienca që rezultojnë brenda tavanit të miratuar të njësisë)”.

Në Aneksin nr. 4 “Përmbledhja e kërkesave shtesë buxhetore për fazën e I-rë.” Fondet shtesë në total për Ministrinë e Mbrojtjes paraqiten në shumën 20,210,819 mijë lekë, pra 641,000 mijë lekë pak, se kërkesat e paraqitura në Relacionin bashkëlidhur kërkesave.

Faza II

Sekretari i Përgjithshëm i Ministrisë së Mbrojtjes ka dërguar në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë kërkesat për Programin Buxhetor Afatmesëm 2023-2025, Faza e II, brenda afatit të

përcaktuar në Udhëzimin nr. 22, datë 08.07.2022 “Për përgatitjen e Programit Buxhetor Afatmesëm 2023-2025”, si dhe me kalendarin e menaxhimit të shpenzimeve publike, ku afati për dorëzimin e kërkesave buxhetore për fazën e dytë është data 1 shtator 2022.

Drejtorja e Analizës dhe Programimit Buxhetor i ka dërguar Ministrisë së Mbrojtjes Analizën e PBA 2023-2025, faza e dytë, ku në të paraqiten dhe kërkesat shtesë të paraqitura nga institucioni, të cilat paraqiten si më poshtë:

Tabela nr. 2.2: “Kërkesat shtesë buxhetore të paraqitura në Fazën e II, sipas Analizës së kërkesave buxhetore të Fazës së II-të”

Artikulli	Kërkesa shtesë v.2023 F2
600-601	2,218,812
602-606	3,275,791
230-232	19,716,648
Totali	25,211,251

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit të KLSH-së

Nga tabela më sipër sipas analizës së përgatitur nga MFE mbi paraqitjen e kërkesave buxhetore përveç tabelës mbi kërkesat shtesë sipas programeve dhe artikujve, citohet se për shpenzimet kapitale kërkesat shtesë janë 18.5 miliardë lekë mbi tavanin e miratuar për vitin 2023 shifër, e cila nuk rakordon me të dhënat e paraqitura në formë tabelare, të kësaj shkrese.

Në relacionin e Ministrisë së Mbrojtjes kërkesat shtesë janë:

-Kërkesat shtesë për investimet kapitale në shumën 18,580,348 mijë lekë dhe

-Kërkesat shtesë shpenzimet për mallra dhe shërbime artikulli 602 në shumën 2,090,000 lekë.

Kërkesat buxhetore të paraqitura nga institucioni, për 7 programet, të paraqitura në Formularin nr. 2 “Kërkesat buxhetore mbi PBA për politikën ekzistuese”, përputhen në total me tavanet e miratuara me tavanet përfundimtare të miratuara më VKM nr. 535, datë 29.07.2022 “Për miratimin e tavanëve përfundimtare të shpenzimeve të programit buxhetor afatmesëm 2023–2025”.

Ndërsa paraqitja e kërkesave buxhetore shtesë në këtë fazë të PBA është në kundërshtim me paragrafin e dytë të Kreut 3, të Udhëzimit standard nr. 7, datë 28.02.2018 “Për përgatitjen e PBA”, ku përcaktohet se: “Faza e dytë e përgatitjes së dokumentit të rishikuar të programit buxhetor afatmesëm quhet faza teknike e përgatitjes së buxhetit (vjetor). Duke marrë parasysh që vendimet strategjike për buxhetin afatmesëm merren gjatë fazës së parë të përgatitjes së buxhetit, objektivi i fazës së dytë është përpunimi i detajeve teknike të buxhetit brenda tavanëve të qëndrueshme të shpenzimeve të vendosura gjatë fazës strategjike. Objektivi kryesor i kësaj faze është të sigurojë që vendimet e marra gjatë fazës strategjike të zbatohen dhe që ligji vjetor i buxhetit të përgatitet në mënyrë efektive”

C. Ministria e Brendshme

-Faza I

Sekretari i Përgjithshëm i Ministrisë së Brendshme (MB) i ka dërguar Drejtorisë së Përgjithshme të Buxhetit kërkesat buxhetore për PBA 2023-2025, Faza e I-rë me shkresën nr. 2401/1 datë 28.04.2022, protokolluar në MFE me nr. 5771/49, datë 06.05.2022, në tejkallim të afatit të përcaktuar në pikën 9/a të Udhëzimit plotësues nr. 9, datë 28.02.2022, ku përcaktohet data 2 maj.

Në lidhje me paraqitjen e kërkesave Buxhetore nga ana Drejtorja e Analizës dhe Programit Buxhetor është dërguar analiza e Programit Buxhetor Afatmesëm 2023-2025, faza e parë, me anë të shkresës nr. 1134/53 datë 08.06.2022, ku sipas së cilës evidentohet se institucioni ka paraqitur kërkesa shtesë për 5 nga programet e saj.

Nga verifikimi i kërkesave buxhetore të paraqitura nga Ministria e Brendshme rezulton se 5 programet e saj kanë paraqitur kërkesa shtesë dhe janë depozituar formatet nr. 2 dhe 3 “Kërkesat buxhetore për PBA politikën ekzistuese/shtesë”, në mënyrë të përmbledhur kërkesat e paraqitura nga Ministria e Brendshme sipas programeve paraqiten si më poshtë:

Tabela nr. 3.2 “Përmbledhje e kërkesave buxhetore të paraqitura nga MB, sipas programeve nëpërmjet 2 formateve të kërkesave buxhetore”

Kodi programit	Formati nr. 2	Formati nr. 3
01110	1,338,849,000	3,229,363,000

03150	1,790,000,000	2,211,659,000
01160	505,000,000	98,664,000
01170	626,000,000	799,520,000
03140	16,852,228,000	21,938,489,000
Totali	21,112,077,000	28,277,695,000

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit të KLSH-së

Nga tabela më sipër rezulton se, 5 programet e Ministrisë së Brendshme kanë paraqitur kërkesa buxhetore për financimin e politikave të reja në shumën 28,277,695,000 lekë, në Analizën e paraqitur nga Drejtoria e Analizës dhe Programimit Buxhetor kërkesat shtesë paraqiten si më poshtë:

Tabela nr.4.2 “Kërkesat buxhetore shtesë të paraqitura në Analizën e MFE”

Në lekë

Programi	Kërkesat totale	Tavani përgatitor	Kërkesa shtesë mbi tavan
01110	3,389,623,000	1,338,849,000	2,050,774,000
03140	25,666,744,000	16,852,228,000	8,814,516,000
03150	2,216,659,000	1,790,000,000	426,659,000
01160	603,464,000	505,000,000	98,464,000
01170	1,213,000,000	626,000,000	587,000,000
Totali	33,089,490,000	21,112,077,000	11,977,413,000

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit të KLSH-së

Në Aneksin nr. 4 “Përmbledhja e kërkesave shtesë buxhetore për fazën e I-rë.” Fondet shtesë në total për Ministrinë e Brendshme paraqiten në shumën 11,977,413 mijë lekë, pra 16,300,282 mijë lekë pak, se kërkesat e paraqitura në Formatet nr. 3 “Kërkesat buxhetore për financimin e politikave të reja”

-Faza II

Sekretari i Përgjithshëm i Ministrisë së Brendshme ka dërguar në Drejtorinë e Përgjithshme të Buxhetit, pranë Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë kërkesat për Programin Buxhetor Afatmesëm 2023-2025, Faza e II, me shkresën nr.7664/21, datë 31.08.2022, protokolluar në MFE me nr.15378/79, datë 01.09.2022, brenda afatit të përcaktuar në Udhëzimin nr. 22, datë 08.07.2022 “Për përgatitjen e Programit Buxhetor Afatmesëm 2023-2025”, si dhe me kalendarin e menaxhimit të shpenzimeve publike, ku afati për dorëzimin e kërkesave buxhetore për fazën e dytë është data 1 shtator 2022.

Drejtorja e Analizës dhe Programimit Buxhetor i ka dërguar Ministrisë së Brendshme Analizën e PBA 2023-2025, faza e dytë, me shkresën nr. 8204/48, datë 04.10.2022, ku sipas së cilës MB ka riparaqitur kërkesa shtesë, ku në të paraqiten dhe kërkesat shtesë të paraqitura nga institucioni si në tabelën më poshtë:

Tabela nr. 5.2: “Kërkesat shtesë buxhetore të paraqitura në Fazën e II, sipas Analizës së kërkesave buxhetore të Fazës së II-të”

Në mijë lekë

Programi	Kërkesat totale	Tavani përgatitor	Kërkesa shtesë mbi tavan
01110	3,585,631	1,355,849	2,229,782
03140	26,768,710	17,022,228	9,746,482
03150	2,127,659	1,790,000	337,659
01160	609,121	505,000	104,121
01170	1,212,000	626,000	587,000
Totali	34,303,121	21,299,077	13,005,044

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit të KLSH-së

Nga tabela më sipër sipas analizës së përgatitur nga MFE mbi paraqitjen e kërkesave buxhetore rezulton se kërkesat shtesë të paraqitura nga Ministria e Brendshme janë rreth 13 miliardë lekë. Nga grupi i auditimit u verifikuan kërkesat buxhetore të paraqitura nga programet e MFE-së ku në këtë fazë janë paraqitur kërkesa buxhetore për politikat ekzistuese (formulari F2) dhe për politikat e reja (formulari F3), të cilat paraqiten si më poshtë:

Tabela nr. 6.2: “Kërkesat shtesë buxhetore të paraqitura në Fazën e II, sipas formateve 2 dhe 3 Fazës së II-të”

Në lekë

Kodi programit	Format 2	Format 3
01110	1,335,584,900	3,463,006,000
03150	1,790,000,000	2,122,659,000
01160	505,000,000	104,321,000
01170	626,000,000	799,520,000
03140	17,022,228,000	23,176,887,000
Totali	21,278,812,900	29,666,393,000

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit të KLSH-së

Kërkesat shtesë të paraqitura, sipas formularëve F2 dhe F3, në total tejkalojnë tavanin përfundimtar të miratuar me VKM nr. 535, datë 29.07.2022.

Nga verifikimi i bërë formularëve të publikuara në faqen zyrtare të MFE te Seksioni PBA faza e II-të, totali i kërkesave buxhetore përputhet në shumën e tavanit përfundimtar, kurse në formatet hardcopy shuma totale e kërkesave buxhetore të paraqitura me në të formularëve F2, është në shumën 21,278,813 mijë lekë.

Paraqitja e kërkesave buxhetore shtesë në këtë fazë të PBA është në kundërshtim me paragrafin e dytë të Kreut 3, të Udhëzimit standard nr. 7, datë 28.02.2018 “Për përgatitjen e PBA”, ku përcaktohet se: *“Faza e dytë e përgatitjes së dokumentit të rishikuar të programit buxhetor afatmesëm quhet faza teknike e përgatitjes së buxhetit (vjetor). Duke marrë parasysh që vendimet strategjike për buxhetin afatmesëm merren gjatë fazës së parë të përgatitjes së buxhetit, objektivi i fazës së dytë është përpunimi i detajeve teknike të buxhetit brenda taveaneve të qëndrueshme të shpenzimeve të vendosura gjatë fazës strategjike. Objektivi kryesor i kësaj faze është të sigurojë që vendimet e marra gjatë fazës strategjike të zbatohen dhe që ligji vjetor i buxhetit të përgatitet në mënyrë efektive”*

D. Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale (MSHMS)

-Faza e I-rë

MSHMS me shkresën nr. 1350/1, datë 03.05.2022 ka dërguar projekt buxhetin afatmesëm 2023-2025, protokolluar në MFE me nr.5771/60, datë 26.05.2022, në tejkallim të afatit të përcaktuar në Udhëzimin plotësues nr. 9 datë.28.02.2022, ku përcaktohet se kërkesat buxhetore duhet te paraqiten brenda datës 2 maj, dhe në Kalendarin e menaxhimit të shpenzimeve publike për vitin 2022. Në fund të fazës së parë nga MSHMS janë paraqitur kërkesa shtesë për fonde buxhetore për 4 nga 7 programe. Kërkesat shtesë për politikat ekzistuese dhe të reja paraqiten në shumën 2,756,473 lekë për vitin 2023, 3,674,977 lekë për 2024 dhe 5,913,633 lekë për vitin 2025. Me shkresën nr. 11324/54, datë 01.07.2022 MFE i ka dërguar analizën në lidhje me PBA 2023-2022, Faza e I-rë.

Nga krahasimi i kërkesave shtesë të paraqitura në analizën e MFE për fazën e parë ku paraqiten kërkesat shtesë me të dhënat e paraqitura në aneksin nr. 4, ku paraqiten kërkesat shtesë për fazën e parë të përgatitjes së PBA 2023-2025, rezultuan diferencat si më poshtë:

Tabela nr. 7.2 “Kërkesat shtesë sipas Analizës së MFE dhe në aneksin nr. 4”

Kodi	MSHMS	Viti	Analiza e MFE	Aneksi 4	Diferenca (I-II)
			I. Totali	II.Totali	
1110	PMA	2023	20,000	-	20,000
		2024	0	-	-
		2025	0	-	-
7220	Shërbimet te Kujdesit Parësor	2023	904,909	904,909	-
		2024	626,733	626,733	-
		2025	1,975,123	1,645,123	330,000
7330	Shërbimet te Kujdesit Dytësor	2023	1,689,297	-	1,689,297
		2024	2,736,397	-	2,736,397
		2025	3,853,163	-	3,853,163
7450	Shërbimet e Shëndetit Publik	2023	56,920	76,920	- 20,000
		2024	226,500	226,500	-
		2025	0	-	-
10430	Përkujdesi Social	2023	85,347	76,347	9,000
		2024	0	85,347	- 85,347
		2025	0	85,347	- 85,347

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit të KLSH-së

-Faza II

MSHMS me anë të shkresës nr. 3192/1, datë 31.08.2022, protokolluar në MFE me nr. 15378/101, datë 01.09.2022, ka dërguar në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë kërkesat për programin Buxhetor Afatmesëm 2023-2025 për fazën e dytë, brenda të afatit të përcaktuar në kalendarin e menaxhimit të shpenzimeve publike për vitin 2022.

Në këtë fazë nga MSHMS janë riparaqitur kërkesa shtesë buxhetore që tejkalojnë tavanet e përcaktuara e VKM nr.535, datë 29.07.2022. kërkesat shtesë të paraqitura nga MSHMS janë në total në shumën 2,998,595 mijë lekë, ku 2,601,752 mijë për shpenzime korrente dhe 396,844

mijë për shpenzime kapitale. Në këtë fazë të PBA nuk mund të riparaqitjen kërkesa shtesë, pasi qëllimi i fazës teknike është përpunimi i detajeve teknike të buxhetit brenda tavaneve përfundimtare të miratuara nga verifikimi i dokumentacionit bashkëlidhur kërkesave buxhetore rezulton se për programet 07220, 07450 dhe 10430 janë paraqitur Formularët standard nr. 3 kërkesat buxhetore për politikat e reja:

Në lidhje me programin 07220 rezulton se sipas formularëve të publikuar në website dhe në formularët standard shuma e paraqitur në total e shpenzimeve është 24,680,000 mijë lekë, ndërsa sipas VKM nr. 535, datë 27.07.2022 është 8,750,000 mijë lekë, kurse në tabelën pjesë e analizës së fazës së dytë të dërguar nga MFE me anë të shkresës nr. 18204/47, datë 04.10.2022 kërkesat e paraqitura nga subjekti për këtë program janë në shumën 9,737,171 mijë lekë.

E. Ministria e Arsimit dhe e Sportit (MAS)

-Faza I

Ministria e Arsimit dhe Sportit me anë të shkresës nr. 1514/2, datë 03.05.2022 protokolluar në MFE me nr. 3867/4, datë 17.05.2022 ka dërguar kërkesat buxhetore për fazën e parë të PBA 2023-2025.

Nga MFE i është dërguar Ministrisë së Arsimit dhe Sportit analiza për kërkesat e paraqitura në fazën e parë të përgatitjes së PBA 2023-2025, ku është evidentuar vonesa në përgatitjen e kërkesave.

Nga verifikimi i dokumentacionit, të vënë në dispozicion të grupit të auditimit rezultoi se kërkesat buxhetore të MAS janë dorëzuar me anë të shkresës nr. 1514/2, datë 03.05.2022, protokolluar në MFE me nr. 3867/4, datë 17.05.2022, në tejkalim të afatit të përcaktuar në Udhëzimin plotësues nr. 9, datë 28.02.2022 dhe në kundërshtim me afatin e përcaktuar në kalendarin e menaxhimit të shpenzimeve publike 2022, ku përcaktohet data 1 maj 2022.

Bashkëlidhur nuk janë Formatet 2 për çdo program buxhetor dhe mungon analiza e kërkesave shtesë dhe formatet nr. 3 të politikave të reja, për çdo program buxhetor.

-Faza II

MAS me shkresën nr. 31890/3, datë 02.09.2022, protokolluar në MFE me nr. 13308/6, datë 14.09.2022 i ka dërguar në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë “Kërkesë për fonde buxhetore shtesë për periudhën afatmesme 2023-2025”, ku kërkohen janë paraqitur kërkesa shtesë për 5 programe nga 6 në total kjo në kundërshtim me pikën 3 të udhëzimit nr. 22/2022, ku përcaktohet se: “Objektivi i fazës teknike të përgatitjes së PBA 2023-2025 është përpunimi i detajeve teknike të buxhetit brenda tavaneve përfundimtar të miratuara”. Sa më sipër, Njësitë e Qeverisjes Qendrore nuk mund të riparaqesin kërkesa për financimin e politikave të reja dhe kërkesa për mangësitë në financimin e politikave ekzistuese. Në faqen e MFE, në internet, tek “Programi Buxhetor Afatmesëm 2023-2025, Faza II”, ndodhen kërkesat buxhetore për MAS, në emërtim gabimisht është paraqitur faza e parë. Në këtë fazë janë paraqitur kërkesa shtesë në shumën totale 4,500,000,000 lekë, nga verifikimi i kërkesave buxhetore të fazës së dytë rezulton që në website të jenë vetëm kërkesat për politikat ekzistuese brenda tavanit të miratuar me VKM nr. 535, datë 29.07.2022.

F. Ministria e Infrastrukturës dhe Energjetikës (MIE)

Faza I

MIE me anë të shkresës nr. 4865 datë 17.06.2022 protokolluar në MFE me nr. 5771/111, datë 17.06.2022 ka dërguar kërkesat buxhetore për fazën e parë të PBA 2023-2025, në tejkalim të afatit të përcaktuar në Udhëzimin plotësues nr. 9, datë 28.02.2022 dhe në kundërshtim me afatin e përcaktuar në kalendarin e menaxhimit të shpenzimeve publike 2022, ku përcaktohet data 1 maj 2022

Nga MFE i është dërguar MIE Analiza për kërkesat e paraqitura në Fazën e I-rë të përgatitjes së PBA 2023-2025., ku është evidentuar vonesa në përgatitjen e kërkesave.

Bashkëlidhur janë Formatet 2 për çdo program buxhetor Formatet nr. 3 për politikat e reja por mungon argumentimi i detajuar i kërkesave, evidentuar kjo problematike dhe në analizën e dërguar nga MFE për paraqitjen e kërkesave në fund të Fazës së I-rë.

Programi “Menaxhimi i mbetjeve Urbane” nuk ka hedhur të dhëna në sistemin AFMIS ndërsa programi “Furnizimi me ujë dhe Kanalizime”, nuk i ka hedhur të dhënat në mënyrë përfundimtare në sistemin AFMIS në përputhje me tavanet buxhetore.

-Faza II

MIE me shkresën nr. 7647, datë 10.10.2022, ka dërguar në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë “Dokumenti i PBA 2023-2025, faza teknike”, në tejkallim të afatit të përcaktuar në kalendarin e shpenzimeve publike ku përcaktohet data 1 shtator 2022.

Në fazën teknike institucioni ka paraqitur kërkesa shtesë.

Kërkesat buxhetore shtesë

Bazuar në Udhëzimin nr. 7, datë 28.02.2018 “Për procedurat standarde të përgatitjes së PBA”, institucionet buxhetore kanë dërguar në MFE kërkesat buxhetore shtesë mbi tavanet e miratuara për financimin e politikave aktuale ose të reja, në mënyrë të detajuar sipas institucioneve, kërkesat e paraqitura për Ministrinë e Linjës krahasuar me tavanet përkatëse paraqiten si në tabelën më poshtë:

Tabela nr. 8.2: “Ndryshimet e kërkesave buxhetore 2023 të ministrive të linjës sipas fazave të PBA-së”

Në mijë lekë

Institucioni	Tavani VKM 130	Kërkesa shtesë F1	Tavanet VKM nr. 535, datë 29.07.2022	PBA Faza II Shpenzime Total	Projekt Buxhet 2023	Ligji 84/2022	PBA Faza III Shpenzime Total
Ministria e Bujqësisë & Zhvillimit Rural	13,213,532	3,994,500	12,713,532	12,713,532	14,247,832	14,247,832	14,247,832
Ministria e Infrastruktursë & Energjisë	50,020,949	58,838,338	48,748,949	48,748,949	54,757,489	54,757,489	49,912,409
Ministria e Financave dhe Ekonomisë	65,843,119	2,662,650	66,340,949.00	66,340,949	67,559,432	65,992,432	65,992,432
Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë	44,484,000	4,500,000	44,984,000	44,984,000	47,174,000	47,174,000	47,174,000
Ministria e Kulturës	4,056,500	1,772,233	4,056,500	4,056,500	3,960,481	3,972,481	3,972,481
Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale	76,117,728	2,756,473	75,117,728.00	75,117,728	78,045,728	78,045,728	95,122,728
Ministria e Drejtësisë	11,605,400	3,950,570	11,726,400	11,726,400	11,967,665	12,327,665	12,327,665
Ministria e Evropës dhe Punëve të Jashtme	3,122,128	161,637	3,026,348	3,026,348	2,972,048	2,972,048	2,972,048
Ministria e Brendshme	21,112,077	11,977,413	21,299,077	21,299,077	24,129,147	24,129,147	24,129,147
Ministria e Mbrojtjes	36,456,139	20,210,819	36,456,139.00	36,456,139	40,256,139	40,256,139	40,236,139
Ministria e Turizmit dhe Mjedisit	2,265,100	1,402,377	2,265,100	2,265,100	2,302,600	2,302,600	2,302,600
Totali	328,296,672	112,227,010	326,734,722	326,734,722	347,372,561	346,177,561	358,389,481

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit të KLSH-së

Referuar tabelës më sipër, evidentohet se Ministrinë e Linjës nuk i kanë respektuar tavanet buxhetore të përcaktuara me VKM, konkretisht gjatë Fazës së parë të përgatitjes së PBA 2023-2025, kërkesat shtesë të paraqitura nga Ministrinë e Linjës tejkalojnë tavanet përgatitore për PBA 2023-2025, të miratuara me anë të VKM nr.130, datë 02.03.2022. Këto kërkesa janë paraqitur nëpërmjet formularëve Formati nr. 3 “Kërkesat buxhetore për PBA për politikat e reja”. Nga verifikimi i bërë në faqen e Ministrisë së Financave tek PBA 2023-2025, Faza II-të rezulton se nuk paraqiten formatet numër 3, por vetëm formatet numër 2, nga auditimi rezultoi se prej Ministrive të Linjës, në Fazën e II-të të PBA janë paraqitur kërkesa shtesë nëpërmjet plotësimit të formularëve nr. 3, të cilat duhet të ishin dhe në website.

Nga tabela më sipër gjithashtu rezulton se tavanet përfundimtare sipas VKM-së 535 datë 22.07.2022 janë miratuar më të ulta se kërkesat buxhetore të paraqitura gjatë fazës strategjike të përgatitjes së PBA 2023-2025. Në projekt Buxhet vlera e planifikuar për ministrinë rezulton 347,372,561 mijë lekë dhe sipas ligjit të buxhetit është çelur në vlerën **346,177,561** mijë lekë dhe sipas axhustimeve të bëra pas daljes së Ligjit të Buxhetit me fazën e III-të PBA-së vlera e rishikuar rezulton 358,389,481 mijë lekë, pra 12,211,920 mijë lekë më shumë se ligji i buxhetit. Në lidhje me Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, në shpenzimet buxhetore të fazës së tretë, nga grupi i auditimit u reflektuar dhe shumën e financimit nga FSDKSH, e cila ishte e përfshirë nga MSHMS në fazën e tretë, si Financim jashtë limitit në shumën 17,077,000 mijë lekë.

Nga auditimi lidhur me hartimin e kërkesave buxhetore shtesë të institucioneve gjatë fazës së planifikimit të buxhetit konstatohet se, këto kërkesa nga institucionet nuk janë të mirë argumentuara, mungon lidhja e objektivave dhe qëllimit të tyre me produktet konkrete të projekteve dhe programeve, mungon një analizë e detajuar prioritarizimi, duke qenë se mundësitë buxhetore janë të kufizuara. Sipas nenit 45 të ligjit 9936 datë 26.06.2008: Kërkesa për fonde shtesë shoqërohet me justifikimin e paraqitjes së kërkesës, duke argumentuar:

a) arsyet e mos planifikimit në kohën e përgatitjes së buxhetit; b) produktet, që përfitohen nga veprimtari të, që do të financohen nga kërkesat shtesë; c) kontributin në qëllimet dhe objektivat e politikave; ç) zërat e tjerë të fondeve buxhetore të miratuara, që mund të reduktohen për të siguruar fondin e nevojshëm, si dhe pasojat që një reduktim i tillë do të kishte mbi arritjen e objektivave të tjerë.

Gjithashtu, mungon një evidencë e dokumentuar mbi analizën e kërkesave buxhetore shtesë bërë nga strukturat përkatëse të MFE, listimin e tyre sipas prioriteteve më emergjente dhe rekomandimet e përcjella prej tyre në strukturën përkatëse në Kryeministri për koordinimin e strategjive, si dhe korrespondenca me këtë strukturë. Në udhëzimin nr. 7, datë 28.02.2018 “Për procedurat standarde të përgatitjes së PBA” nuk ka të përcaktuar një procedurë për vlerësimin e kërkesave buxhetore shtesë dhe dokumentimin e saj.

Evidentohet edhe në tabelën me kërkesat shtesë, që ka ministri linje për të cilat kërkesat buxhetore shtesë tejkalojnë edhe vet buxhetin e miratuar vjetor, duke humbur kështu edhe vet nocioni procedurës “kërkesë shtesë”.

Gjithashtu, mungon një evidencë e dokumentuar mbi analizën e kërkesave buxhetore shtesë bërë nga strukturat përkatëse të MFE, listimin e tyre sipas prioriteteve më emergjente.

2.2.2. Vlerësimi i veprimtarisë në drejtim të detajimit të planit buxhetor dhe çeljeve fillestare në SIFQ, bazuar në ligjin nr. 84/2022 “Për buxhetin e shtetit të vitit 2023”. Rishpërndarja e fondeve buxhetore me ndryshimet sipas Akteve Normative.

Ligji nr. 84/2022 “Për buxhetin e vitit 2023” ka të përcaktuar në nenin 1 se të ardhurat totale janë në shumën 642,619 milionë lekë dhe shpenzimet totale në shumën 698, 117 milionë lekë, ndërsa deficitin buxhetor në shumën 55,498 mijë lekë.

Bazuar në përcaktimet e ligjit nr. 9936, datë 26.6.2008, “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, neni 38, është miratuar Udhëzimi Plotësues nr. 2, datë 19.01.2023 “Për zbatimin e buxhetit të vitit 2023”, miratimi i udhëzimit plotësues është në kundërshtim me afatin e përcaktuar në nenin 38 të Ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008, të ndryshuar, ku përcaktohet se: “Në rastet kur udhëzimi është i përhershëm, një udhëzim plotësues miratohet për secilin vit buxhetor, ku përcaktohen rregullat, procedurat dhe afatet specifike ose të papërcaktuara në udhëzimin e përhershëm, për zbatimin e Buxhetit të Shtetit. Udhëzimi, i cili përgatitet për secilin vit buxhetor, duhet të miratohet dhe të hyjë në fuqi para datës së fillimit të vitit buxhetor dhe, në rast të miratimit me vonë të ligjit të buxhetit vjetor, jo më vonë se 10 ditë pas hyrjes në fuqi të ligjit të buxhetit vjetor.”

Sa më sipër konstatohet se, miratimi i Udhëzimit plotësues është bërë 9 ditë me vonë se afati i parashikuar në nenin 38, të Ligjit nr. 9936/2008, të ndryshuar.

Mbartja e planit fillestar sipas Ligjit të Buxhetit në SIFQ

Nga grupi i auditimit u verifikua hedhja e treguesve fiskalë të konsoliduar (sipas tabelës nr. 4 të Ligjit të Buxhetit) në sistemin SIFQ, nga ku rezultoi situata si në tabelën më poshtë: /

Tabela nr. 9.2 “Treguesit fiskalë të konsoliduar sipas Ligjit të buxhetit dhe planit fillestar të hedhur në SIFQ”

Në milionë lekë

Emërtimi	Tabela sipas Ligjit	Tabela Planit fillestar në SIFQ	Diferenca
1. TOTALI I TË ARDHURAVE	642,619	642,619	0
1.1. Të ardhura nga ndihmat	30,558	30,558	0
1.2. Të ardhura tatimore	588,453	588,453	0
1. Nga Tatimet dhe Doganat	431,200	431,200	0
a. Tatimi mbi Vlerën e Shtuar	210,900	210,900	0

b. Tatimi mbi Fitimin	49,500	49,500	0
c. Akcizat	59,000	59,000	0
d. Tatimi mbi të Ardhurat Personale	49,000	49,000	0
e. Taksa Nacionale dhe të tjera	54,300	54,300	0
f. Taksa Doganore	8,500	8,500	0
2. Të ardhura nga pushteti vendor	29,153	29,153	0
a. Taksë mbi pasurinë	6,962	6,962	0
b. Tatim i thjeshtuar mbi biznesin	0	0	0
c. Taksa Lokale	22,191	22,191	0
3. Fonde Speciale	128,100	128,100	0
a. Të ardh Buxh. Pavarur – ISSH	110,023	110,023	0
b. Të ardh Buxh. Pavarur - ISKSH	17,077	17,077	0
c. Të ardhura nga kompensimi i pronarëve	1,000	1,000	0
1.3. Të ardhura Jotatimore	23,608	23,608	0
1. Tran.Fitimi nga Banka e Shqipërisë	1,000	1,000	0
2. Të ardhura nga Inst.Buxhetore	13,208	13,208	0
3. Të ardhura nga Dividenti	300	300	0
4. Tarifatat e Shërbimeve	3,500	3,500	0
5. Të ardhura të tjera	5,600	5,600	0
			0
2. TOTALI I SHPENZIMEVE	698,117	698,117	0
2.1. Shpenzime Korrente	546,709	546,709	0
1. Personeli	96,978	96,978	0
a. Paga	80,065	80,065	0
b. Kontributi për Sigurime Shoqërore	13,413	13,413	0
c. Fondi i veçantë i pagave	300	300	0
d. Politika të reja pagash	2,300	2,300	0
e. Paga Arsimit Lartë të ardhurat e	900	900	0
2. Interesat	60,943	60,943	0
a. Të Brendshme	34,283	34,283	0
b. Të Huaja	21,760	21,760	0
c. Kontingjencë për risqet e borxhit	4,900	4,900	0
3 Shpenzime Operative	65,203	65,203	0
4 Subvencionet	1,600	1,600	0
5. Shpenzimet per fonde speciale	226,351	226,351	0
a. Sigurime Shoqërore	162,585	161,585	1,000
a-I. Politika të reja pensionesh	1,200	2,200	-1,000
Bonusi i Pensionistëve	3,530	3,530	0
b. Sigurime Shëndetësore	54,536	54,536	0
c. Fondi i kompensimit të pronarëve	4,500	4,500	0
6. Shpenzime për Buxhetin Vendor	65,584	65,584	0
7. Shpenzime të tjera sociale	30,050	30,050	0
a. Pagesa e Papunësisë	900	900	0
b. Ndihma ekonomike	25,950	25,950	0
c. Komp. për ish të përndjekurit politikë	1,000	1,000	0
d. Bonusi i lindjeve	2,200	2,200	0
8. Transferime Kapitale			0
II. Fondi Rezerve	15,500	15,500	0
2.3. Shpenzime Kapitale	123,908	123,908	0
1. Financimi Brendshëm	72,248	72,248	0
2. Financimi Huaj	45,660	45,660	0
Investime nga të ardhurat e Arsimit të Lartë	1,000	1,000	0
2.5 Fondi i Shpronësimeve			0
2.6 Fondi i Rindërtimit	5,000	5,000	0
IV.Të tjera	12,000	12,000	0
DEFIÇITI	-55,498	-55,498	0
4.1. Financimi Defiçitit	55,498	55,498	0
Brendshëm	30,146	30,145	1
1. Të ardhura nga privatizimi	0	0	0
2. Huamarrje e brendshme	25,000	25,000	0
a. Huamarrje e brendshme (Nacionale			0
b. Huamarrje e brendshme (E marre-V			0
3. Të Tjera	5,146	5,146	0
a. Dep. e Qeverisë në Bank. e Shqip			0
b. Të Tjera			0
4. Ripagesat (Vendore)			0
I Huaj	25,353	25,353	0
1. Hua afatgjate (e marre)	93,795	93,795	0
2. Ripagesat	-80,310	-80,309	-1
3. Ndryshimi i gjendjes së Arkes (PIU	11,867	11,867	0

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit të KLSH-së

Nga tabela më sipër rezulton një diferencë në dy zëra të treguesve të konsoliduar, konkretisht: tek shpenzimet për fonde speciale, nën zëri “Sigurime shoqërore” paraqitet 1,000 milionë lekë më shumë në tabelën sipas aneksit nr. 4 të Ligjit të buxhetit vjetor, krahasuar me planin fillestar të SIFQ, ndërsa nën zëri “politika të reja pensionesh”, në SIFQ paraqitet 1,000 milionë më shumë, krahasuar me tabelën e aneksit nr. 4 të Ligjit të buxhetit vjetor, por në total shpenzimet për këtë kategori nuk ndryshojnë.

Ndryshimet buxhetore që kanë sjellë aktet normative.

Në mbështetje të nenit 101 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, Këshilli i Ministrave ka të drejtën e nxjerrjes së akteve normative me fuqinë e ligjin.

Gjatë vitit 2023 Këshilli i Ministrave ka nxjerrë 2 Akte Normative për ndryshime në ligjin nr. 84/2022 “Për buxhetin e vitit 2023”.

Grupi auditimit ka kërkuar dhe i janë vendosur në dispozicion dosjet me praktikën e miratimit të akteve normative në ndryshim të ligjit të buxhetit vjetor trajtuar më hollësisht në vijim.

Akti normativ nr. 5, datë 18.10.2023

Ministri i Financave, me shkresën nr. 18463, datë 10.10.2023 i ka dërguar Këshillit të Ministrave Projekt-aktin normativ për zbardhje, së bashku me relacionin shoqërues, miratuar me AN nr. 5, datë 18.10.2023. në brendësi të shkresës citohet se: “Sipas porosisë në vijim të mbledhjes së Këshillit të Ministrave të datës 18.10.2023, bashkëlidhur ju ri përcjellim për zbardhje projekt -aktin normativ të propozuar nga MFE....”, pra data e shkresës së Ministrit të Financave nuk është në koherencë me datën e mbledhjes.

Qëllimi i këtij akti normativ ka qenë kanalizimi i kursimeve publike drejt projekteve dhe zërave që mund të përshpejtohen, siç është rindërtimi.

- Rishikimi i buxhetit sipas këtij akti normativ ka si synim: rritjen e të ardhurave me rreth 7.5 miliardë lekë, si rezultat i performancës pozitive në realizimin e të ardhurave tatimore.
- Rishpërndarjen e 45.8 miliardë lekë mes zërave të shpenzimeve buxhetore.
- Ruajtjen e pandryshuar të deficitit buxhetor, në nivelin 55,498 milionë lekë.

Ndikimi në kahun e të ardhurave(rritje rreth 7.5 miliardë lekë) pritet të bëhet konkretisht si më poshtë:

- Rritjen me 16.3 miliardë lekë ë të ardhurave nga kontributet e Sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore;
- Uljen me 7.4 miliardë lekë e të ardhurave nga tatimet e doganave;
- Uljen me 1.4 miliardë lekë e të ardhurave nga Pushteti Vendor.

Rishpërndarja e shpenzimeve është propozuar si më poshtë:

- Rritja e shpenzimeve të përgjithshme me rreth 7.5 miliardë, duke arritur në shumën 705.6 miliardë lekë. Disa nga shtesat kryesore konsistojnë në zërat e paraqitur më poshtë:
- Fondi i rindërtimit pritet të rritet me 12 miliardë;
- Shpenzimet kapitale, përfshirë dhe fondin e rindërtimit pritet të rriten 12.7 miliardë lekë.
- Shpenzimet operative propozohen me një rritje neto rreth 10.7 miliardë lekë;
- Shpenzimet e tjera korrente kryesisht shpenzimet sociale pritet të rriten me 350 milionë lekë;
- Shpenzimet e personelit ulen me 90 milionë lekë, për shkak të vakancave në organikën e disa institucioneve;
- Buxheti vendor shtohet me 250 milionë lekë, për pjesën e taksave të ndara që i transferohen buxhetit vjetor dhe në masën 220 milionë shtohet transferata e përgjithshme për mbulimin e shpenzimeve të veprimtarive dhe funksioneve të këtyre njësive;
- Fondi rezervë dhe kontigjenca pritet të rriten me 1.7 miliardë lekë, ku 300 miliardë lekë fondi rezervë dhe 1.4 miliardë lekë kontigjenca.

Akti normativ nr. 6, datë 14.12.2023.

Me shkresën nr. 22656, datë 13.12.2023 Ministri i Financave ka përcjellë në Këshillin e Ministrave projekt aktin normativ për shqyrtim dhe miratim, shoqëruar me relacionin shpjegues.

Është konstatuar se qëllimi i këtij projekt ligji në aspektin makro ka qenë pandryshueshmëria në nivelin e deficitit buxhetor në masën 55,498 milionë lekë dhe e borxhit publik.

Ky akt normativ e ka ruajtur të pandryshuar nivelin e të ardhurave, kurse në kahun e shpenzimeve buxhetore ka konsistuar në rishpërndarjen e 20 miliardë lekë të shpenzimeve të përgjithshme, me efekt neutral në buxhet. Kursimet, lidhen me shpenzimet e personelit, për shkak të vakancave dhe projektet e investimeve me financim të brendshëm dhe të huaj, me performancë më të ulët se planifikimi.

Riallokimi i shpenzimeve nëpërmjet këtij akti normativ parashikohet të shkojë në drejtim të;

- 1.43 miliardë lekë në zërin “Kontigjencë”;
- Huadhënie për AlbControl në kuadër të rritjes së sigurisë ajrore në shumën 3 miliardë lekë;
- 250 milionë lekë, për tu përdorur me VKM më qëllim shpërblimin e administratës shtetërore;
- 2 miliardë lekë, fond dedikuar Pushtetit Vendor;

Ndërsa rishikimet e shpenzimeve buxhetore sipas zërave propozohen si më poshtë:

- Shpenzimet kapitale propozohet të rishikohen në ulje rreth 1.5 miliardë lekë;
- Shpenzimet operative propozohet të ulen me rreth 3.8 miliardë lekë;
- Shpenzimet e personelit propozohet të rishikohen në ulje me 800 milionë lekë, për shkak të vakancave;
- Kompensimi në Vlerë i ish Pronarëve propozohet të rishikohet në ulje me 800 milionë lekë.

Propozimet e bëra dhe miratimet e ndryshimit të ligjit të buxhetit vjetor me Aktin Normativ nr. 6 datë 14.12.2023 konstatohet të jenë **në tejkalim të afatit të rishpërndarjeve buxhetore, data 15 nëntor**, përcaktuar në nenin 48 “Afati për rishpërndarjen e fondeve buxhetore” të Ligjit organik të buxhetit, ku citohet: “E drejta e njësisë të qeverisjes së përgjithshme për rishpërndarjen e fondeve, të miratuara për vitin buxhetor, ushtrohet deri në datën 15 nëntor të çdo viti buxhetor.

Planifikimi i treguesve fiskalë për vitin 2023

Paraqitja e treguesve fiskalë të konsoliduar, sipas kuadrit makroekonomik të miratuar më VKM nr. 19, datë 1301.2022 sipas PBA 2023-2025, projekt buxhetit të vitit 2023, ligjit nr. 84/2022 “Për buxhetin e vitit 2023”, krahasuar me realizimin faktin të buxhetit për vitin 2022, paraqiten si në tabelën më poshtë:

Tabela nr. 10.2 . “Treguesit fiskalë të konsoliduar për vitin 2023 sipas Kuadrit makroekonomik 23-25, projekt buxhetit dhe ligjit nr. 84/2022

Milionë lekë

Nr.	Përshkrimi	Buxheti Faktik v. 2022	Kuadri makroekonomik 23-25	Projekt Buxhet v.2023	Ligji i Buxhetit 84/2022
A	TOTALI I TË ARDHURAVE	572,790	569,737	631,711	642,619
I	Të ardhura nga ndihmat	9,510	14,959	20,958	30,558
II	Të ardhura tatimore	541,342	531,879	587,853	588,453
1	Nga Tatimet dhe Doganat	390,893	383,726	431,200	431,200
2	Nga Pushteti Vendor	27,638	29,153	29,153	29,153
3	Nga Fondet Speciale	122,811	119,000	127,500	128,100
III	Të ardhura Jo tatimore	21,938	22,900	22,900	23,608
B	TOTALI I SHPENZIMEVE	651,015	627,636	687,209	698,117
I	Shpenzimet korrente	499,991	522,559	546,360	546,709
1	Personeli	84,696	93,292	96,855	96,978
2	Interesat	39,624	57,421	60,943	60,943
3	Shpenzime operative/mirëmb	68,504	59,492	64,977	65,203
4	Subvencione	1,650	1,500	1,600	1,600
5	Shpenzime për fondet Special	216,515	220,551	226,351	226,351
6	Shpenzime për Buxhetin Vendor	58,696	62,353	65,584	65,584
7	Transferta të tjera	30,306	27,950	30,050	30,050
III	Fondi Rezervë/Kontigjenca	0	3,500	6,600	15,500

IV	Shpenzime Kapitale	112,117	101,577	122,249	123,908
V	Të tjera	27,907	0	12,000	12,000
VI	Fondi i ndërtimit	28,874	0		
VII	Fondi i Shpronësimeve	11,000			
	DEFICITI	-78,225	-57,900	-55,498	-55,498
	Financim i Brendshëm	87,765	53,399	30,146	30,146
	Financim i Huaj	-9,539	4,501	25,353	25,353
	PPB		1,964,760	2,176,100	2,176,100

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë, përpunuar nga grupi i auditimit të KLSH-së

Sipas tabelës më sipër evidentohet se, krahasuar me buxhetin faktik 2021 parashikimet e buxhetit 2022 paraqiten si vijon: Sa i takon të ardhurave të buxhetit parashikohet rritje 5% dhe shpenzimet rritje në masës prej 7% krahasuar me ato të një viti më parë.

Në mënyrë të përmblëdhur të gjitha ndryshimet e buxhetit të vitin 2023 me dy aktet normative janë pasqyruar në tabelën më poshtë:

Tabela 11.2: Ndryshimi i buxhetit të vitit 2023 me 2 Akte Normative treguesve fiskalë Në milionë lekë

Nr.	E M Ë R T I M I	Projekt Buxheti 2023	Ligji i buxhetit 2023	Akti Normativ nr. 5	Akti Normativ nr. 6
	TOTALI TE ARDHURAVE	631,711	642,619	650,109	650,109
I.	Të ardhura nga ndihmat	20,958	30,558	30,558	30,558
	<i>Nga te cilat: mbështetje buxhetore</i>	<i>8,958</i>	<i>18,558</i>	<i>18,558</i>	<i>18,558</i>
	<i>Nga te cilat: grante per fondin e rindërtimit</i>				
	<i>Nga te cilat: projekte te destinuara për investime</i>	<i>12,000</i>	<i>12,000</i>	<i>12,000</i>	<i>12,000</i>
II.	Të ardhura tatimore	587,853	588,453	595,942	595,942
II.1	Nga Tatimet dhe Doganat	431,200	431,200	423,800	423,800
	Tatimi mbi Vlerën e Shtuar	210,900	210,900	200,000	200,000
	Tatimi mbi Fitimin	49,500	49,500	59,000	59,000
	Akcizat	59,000	59,000	59,000	59,000
	Tatimi mbi te Ardhurat Personale	49,000	49,000	56,000	56,000
	Taksa Nacionale dhe te tjera	54,300	54,300	41,000	41,000
	Taksa Doganore	8,500	8,500	8,800	8,800
II.2	Te ardhura nga Pushteti Vendor	29,153	29,153	27,742	27,742
	Taksa Lokale	22,191	22,191	21,391	21,391
	Tatimi mbi Pasurinë (ndërtesat)	6,962	6,962	6,351	6,351
	Tatimi i thjeshtuar mbi fitimin e biznesit te vogël	-00		-00	
II.3	Te ardhurat nga Fondet Speciale	127,500	128,100	144,400	144,400
	Sigurimi Shoqëror	109,423	110,023	124,599	124,599
	Sigurimi Shëndetësor	17,077	17,077	18,801	18,801
	Te ardhurat për kompensimin ne vlere te pronareve	1,000	1,000	1,000	1,000
III.	Te ardhura Jo tatimore	22,900	23,608	23,608	23,608
	Tran.Fitimi nga Banka e Shqipërisë	1,000	1,000	1,000	1,000
	Te ardhura nga Institucionet Buxhetore	12,500	13,208	13,208	13,208
	Dividendi	300	300	300	300
	Tarifat e Shërbimeve	3,500	3,500	3,500	3,500
	Te tjera	5,600	5,600	5,600	5,600
	TOTALI I SHPENZIMEVE	687,209	698,117	705,607	705,607
I.	Shpenzime Korrente	546,360	546,709	551,781	548,482
1	Personeli	96,855	96,978	96,890	96,158
	Paga	79,969	80,065	80,115	79,192
	Kontributi për Sigurime Shoqërore	13,386	13,413	13,275	13,066
	Fondi i veçante i pagave	300	300	300	700
	Politika te reja pagash	2,300	2,300	2,300	2,300
	Arsimi i Larte nga te ardhurat e veta	900	900	900	900
2	Interesat	60,943	60,943	56,010	56,010
	Te Brendshme	34,283	34,283	29,510	29,510
	Te Huaja	21,760	21,760	21,600	21,600
	Kontingjencë për risqet e borxhit	4,900	4,900	4,900	4,900
3	Shpenzime Operative Mirëmbajtje nga te cilat:	64,977	65,203	75,950	72,958
	<i>Te qeverisjes qendrore</i>	<i>61,477</i>	<i>61,703</i>	<i>72,450</i>	<i>69,458</i>
	<i>Arsimi i Larte nga te ardhurat e veta</i>	<i>900</i>	<i>900</i>	<i>900</i>	<i>900</i>
	<i>Te tjera jashtë limitit</i>	<i>2,600</i>	<i>2,600</i>	<i>2,600</i>	<i>2,600</i>
4	Subvencionet	1,600	1,600	1,607	1,607
5	Shpenzime për Fondet Speciale	226,351	226,351	226,351	224,751
	Sigurime Shoqërore	162,585	162,585	160,585	160,585
	Politika te reja pensionesh	1,200	1,200	3,200	3,200
	Bonusi i Pensionisteve	3,530	3,530	3,530	3,530
	Sigurime Shëndetësore	54,536	54,536	54,536	54,536
	Shpenzime për Kompensimin ne Vlere te Pronareve	4,500	4,500	4,500	2,900
6	Shpenzime për Buxhetin Vendor	65,584	65,584	64,473	66,473

	Transfertat nga Buxheti i Shtetit për pushtetin vendor	31,651	31,651	31,871	33,871
	<i>Transfertë e pakushtëzuar e përgjithshme</i>	<i>21,761</i>	<i>21,761</i>	<i>21,981</i>	<i>23,981</i>
	<i>Transfertë e pakushtëzuar sektoriale (Grant Specifik)</i>	<i>9,890</i>	<i>9,890</i>	<i>9,890</i>	<i>9,890</i>
	Buxheti vendor (të ardhurat e veta tatimore)	29,153	29,153	27,742	27,742
	Taksa të ndara	1,080	1,080	1,330	1,330
	Buxheti vendor (të ardhurat e veta jo-tatimore)	2,900	2,900	2,900	2,900
	Financimi i huaj vendor dhe të tjera të mbartura	800	800	630	630
7	Shpenzime të tjera	30,050	30,050	30,500	30,524
	Pagesa e Papunesise	900	900	900	894
	Ndihma Ekonomike dhe Paaftesia	25,950	25,950	26,300	26,330
	Kompensim per ish të përndjekurit politike	1,000	1,000	1,100	1,100
	Bonusi i lindjeve	2,200	2,200	2,200	2,200
II.	Fondi Rezerve	6,600	15,500	17,200	18,980
	Fondi Rezerve	1,800	1,700	2,000	2,200
	Rezerve për zgjedhjet	1,800	1,800	1,800	1,800
	Kontingjence	3,000	12,000	13,400	14,980
III.	Shpenzime Kapitale	122,249	123,908	136,626	135,145
	Financimi Brendshëm	70,589	72,248	86,063	91,826
	Kthim kapitali nga AIC				
	Investime nga të ardhurat e Arsimit të Lartë	1,000	1,000	1,000	1,000
	Financimi Huaj	45,660	45,660	32,563	25,320
	<i>nga të cilat: Energjia</i>	<i>2,000</i>	<i>2,000</i>	<i>2,000</i>	
	Fondi i Rindërtimit	5,000	5,000	17,000	17,000
V	Të tjera	12,000	12,000	3,000	3,000
	Hua e dhënë për Energjinë				
	Hua e kthyer nga sistemi energjetik				
	Mbështetje buxhetore për sektorin energjetik	12,000	12,000	-00	3,000
	Transferte Kapitale AIC				
VI	Transferta e Shpronësimeve				
	DEFIÇITI	-55,498	-55,498	-55,498	-55,498
	FINANCIMI DEFIÇITIT	55,498	55,498	55,498	-55,498
	Brendshëm	30,146	30,146	3,188	10,431
	Te ardhura nga privatizimi	-00		-00	
	Hua-marrje e brendshme	25,000	25,000	25,000	25,000
	Te tjera	5,146	5,146	-21,812	-14,569
	I Huaj	25,353	25,353	52,310	45,067
	Hua afatgjate (e marre)	93,795	93,795	90,558	83,315
	Ri pagesat	-80,310	-80,310	-65,026	-65,026
	Mbështetje buxhetore	11,867	11,867	26,779	26,779
	Produkti i Brendshëm Bruto (PBB)	2,176,100	2,176,100	2,176,100	2,176,000

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit të KLSH-së

Në përfundim për sa trajtuar më sipër, nga auditimi është konstatuar ndryshimi me 2 akte normative në nivel shpenzimesh dëshmon për një planifikim jo të mirë buxhetor të institucioneve qendrore, Ministrive të Linjës dhe Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, që nga kuadri makro fiskal dhe programimi buxhetor afatmesëm deri në aktin e fundit normativ, planifikim i cili ka cënuar performancën e tyre në realizimin e produkteve të parashikuara.

Plani përfundimtar me ndryshime

Plani fillestar i buxhetit i miratuar në nivel programi dhe treguesish fiskalë të konsoliduar sipas tabelave nr. 1 dhe nr. 4 të ligjit vjetor të buxhetit, mund të pësojë ndryshime. Referuar nenit 44 të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008, të ndryshuar rishikimet për njësitë e qeverisjes qendrore dhe për njësi të ndryshme të qeverisjes qendrore, miratohen nga Këshilli i Ministrave dhe nuk tejkalojnë 10 për qind të totalit të programit të miratuar; rishpërndarjet e fondeve të projekteve të investimeve brenda të njëjtit program të njësisë së qeverisjes qendrore miratohen nga Ministri i Financave; rishpërndarjet ndërmjet zërave të shpenzimeve korrente brenda të njëjtit program, miratohen nga nëpunësi i parë autorizues ndërsa rishpërndarjet brenda të njëjtit program dhe zërit të shpenzimeve korrente, ndërmjet njësive të ndryshme shpenzuese, miratohen nga nëpunësi autorizues i njësive së qeverisjes qendrore, nga e cila varet njësia shpenzuese.

Në rastet, kur kërkesa për fonde shtesë nuk mund të plotësohet, duke respektuar të drejtat dhe limitet e përcaktuara në nenin 44 të LOB, atëherë Ministri i Financave mund t'i propozojë Këshillit të Ministrave plotësimin kërkesave/nevojave, nëpërmjet përdorimit të fondit rezervë të Buxhetit të Shtetit, miratimi i të cilit në zbatim të pikës 89, të Udhëzimit Standard nr. 9, datë 20.03.2018 “Për procedurat “Standarde të zbatimit të buxhetit” bëhet me Vendim të Këshillit të Ministrave.

Përveç rasteve të trajtuara më sipër, rishpërndarjet e fondeve buxhetore bëhen edhe nëpërmjet Akteve Normative.

Referuar të dhënave të Ministrisë së Financave evidentohet se plani përfundimtar me ndryshime, përputhet me totalin e planit të shpenzimeve të miratuar me AN nr. 6, datë 14.12.2023, por ka diferenca midis zërave si në tabelën më poshtë:

Tabela nr. 12.2 : “Ndryshimet e planit nga shpërndarjet e rishpërndarjet gjatë vitit 2023”

EMERTIMI	AN6/2023	Fondi Rezerve i Buxhetit të Shtetit	Fondi Rezerve për zgjedhje	*Kontingjencat për rritjen e pagave(12250) *K.M.Mbeshtet e shtrësive në nevojë *Kontingjenc për (1430)	Politika të reja për pensione	Bonusi pensionist	Fondi i vecante i pagave	Politika për rritje pagash	Ndryshime nga zbatimi i AN/5 dhe AN6 viti 2023	Rishpërndarje fondesh	Plani Përfundimtar me ndryshime
TOTALI I SHPENZIMEVE	705,607	2,200	1,800	14,980	3,200	3,530	700	2,300	-1	0	705,606
Shpenzime Korrente	548,482										566,649
Personeli	96,158										101,817
Paga	79,192	524	319	5,689			160	891	0	0	86,775
Kontributi për Sigurime Shoqërore	13,066	4	15	708				160	2	-142	13,812
Fondi i vecante i pagave	700						330				330
Politika të reja pagash	2,300										
Arsimi i Lartë nga të ardhurat e veta	900										900
Interesat	56,010										56,010
Te Brendshme	29,510										29,510
Te Huaja	21,600										21,600
Kontingjencë për risqet e borxhit	4,900										4,900
Shpenzime Operative Mirëmbajtje nga të cilat:	72,958										76,982
Te qeverisjes qendrore	69,458	734	1,466	1,560			208		-3	58	73,482
Arsimi i Lartë nga të ardhurat e veta	900										900
Te tjera jashtë limitit	2,600										2,600
Subvencionet	1,607	51		452						110	2,220
Shpenzime për Fondet Speciale	224,751										230,479
Sigurime Shoqërore	160,585			4,027	3,184	3,530					171,327
Politika të reja pensionesh	3,200				16						16
Bonusi i Pensionistëve	3,530										
Sigurime Shëndetësore	54,536			451				1,249			56,236
Shpenzime për Kompensimin në Vlerë të Pronareve	2,900										2,900
Shpenzime për Buxhetin Vendor	66,473			1,143						86	67,702
Transferta nga Buxheti i Shtetit për pushtetin vendor	33,871										
Transferte e pakushtëzuar e përgjithshme	23,981										
Transferte e pakushtëzuar sektoriale (Grant Specifik)	9,890										
Buxheti vendor (të ardhurat e veta tatimore)	27,742										
Taksa të ndara	1,330										
Buxheti vendor (të ardhurat e veta jo-tatimore)	2,900										
Financimi i huaj vendor dhe të tjera të mbartura	630										
Shpenzime të tjera	30,524										31,440
Pagesa e Papunësisë	894						1			-26	869
Ndihma Ekonomike dhe Paaftesia	26,330			940			1			-1,106	26,165
Kompensim për ish të përndjekurit politike	1,100										1,100
Bonusi i lindjeve	2,200									1,106	3,306
Fondi Rezerve	18,980										122
Fondi Rezerve	2,200	111									111
Rezerve për zgjedhjet	1,800										
Kontingjence	14,980			11							11
Shpenzime Kapitale	135,145										135,835
Financimi Brendshëm	91,826	776								-86	92,515
Investime nga të ardhurat e Arsimit të Lartë	1,000										1,000
Financimi Huaj	25,320										25,320
nga të cilat: Energjia	2,000										
Fondi i Rindertimit	17,000										17,000
Transferte kapitale për llogarinë speciale të shpronësimeve											
Të tjera	3,000										3,000
Hua e dhënë për AlbControl	3,000										3,000
Transferta e Shpronësimeve											

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit të KLSH-së

Nga auditimi rezultoi se Akti normativ nr. 6, datë 14.12.2023 dhe pse daton pas VKM-ve të rishpërndarjeve apo rialokimeve të tjera, nuk ka reflektuar ndryshimet e ndodhura gjatë vitit, duke rezultuar në fund të vitit me diferenca në disa prej zërave të shpenzimeve, midis AN të fundit dhe planit përfundimtar të tyre.

Gjithashtu, Ministria e Financave nuk i ka vendosur në dispozicion të grupit të auditimit dhe as nuk ka publikuar në faqen zyrtare të saj të dhëna/tabela, të cilat të reflektojnë në kohë reale, çdo

ndryshim të ndodhur në planin fillestar të buxhetit nëpërmjet rishikimeve buxhetore apo VKM-ve në nivel programi sipas zërave të treguesve fiskalë të konsoliduar.

Përpos treguesve të konsoliduar të buxhetit të shtetit nga grupi i auditimit u verifikuan dhe ndryshmet në shpenzimet buxhetore sipas fazave të ndryshme në nivel institucionesh, ku ndryshimet paraqiten si në tabelën më poshtë:

Tabela nr. 13 “Ndryshimi i buxhetit në nivel institucionesh sipas PBA, Projekt Buxhet, Ligjit të Buxhetit për vitin 2023 dhe Akteve Normative (AN nr.5 dhe AN nr. 6)”

000 /lekë

Kodi	Emërtimi i Institucionit / Programit	Totali i Shpenzimeve Buxhetore	Projekt buxheti 2023	Ligji 84/2022	AN nr. 5	AN nr. 6
1	Presidenca	254,000	259,400	279,400	266,400	253,200
2	Kuvendi	1,215,566	1,235,266	1,294,266	1,280,266	1,256,466
3	Kryeministria	450,000	571,500	576,500	576,500	559,700
5	Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural	12,713,532	14,247,832	14,247,832	15,631,632	15,039,232
6	Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë	48,748,949	54,757,489	54,757,489	61,890,266	68,347,706
10	Ministria e Financave dhe Ekonomisë	66,340,949	67,559,432	65,992,432	50,448,432	49,290,609
11	Ministria e Arsimit dhe Sportit	44,984,000	47,174,000	47,174,000	47,712,000	47,602,000
12	Ministria e Kulturës	4,056,500	3,960,481	3,972,481	4,129,481	3,971,421
13	Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale	75,117,728	78,045,728	78,045,728	75,711,728	74,492,428
14	Ministria e Drejtësisë	11,726,400	11,967,665	12,327,665	12,957,551	10,713,751
15	Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme	3,026,348	2,972,048	2,972,048	2,975,048	2,722,049
16	Ministria e Brendshme	21,299,077	24,129,147	24,129,147	24,656,363	25,374,263
17	Ministria e Mbrojtjes	36,456,139	40,256,139	40,256,139	39,456,639	35,329,834
18	Shërbimi Informativ Shtetëror	1,876,900	1,876,900	1,876,900	1,746,400	1,724,900
19	Drejtoria e Radio Televizionit	570,000	610,000	618,000	618,000	668,000
20	Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave	241,000	252,700	272,700	282,700	340,200
22	Akademia e Shkencës	128,500	189,000	189,000	189,000	189,000
24	Kontrolli Lartë i Shtetit	472,000	509,100	509,100	509,100	410,600
26	Ministria e Turizmit dhe Mjedisit	2,265,100	2,302,600	2,302,600	2,624,600	2,432,210
28	Prokuroria e Përgjithshme	2,370,000	2,510,500	2,620,500	2,665,500	2,599,900
29	Këshilli I Lartë Gjyqësor	3,726,500	3,881,600	4,362,600	4,362,600	4,018,200
30	Gjykata Kushtetuese	158,500	166,500	170,500	176,500	176,500
31	Agjencia Telegrafike Shqiptare	59,500	61,600	61,600	63,600	63,600
35	Këshilli I Lartë I Prokurorisë	155,000	162,600	172,600	172,600	175,600
40	Partitë Politike	355,800	355,800	355,800	356,800	356,800
41	Struktura e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimin të Organizuar	1,060,000	1,161,000	1,178,000	1,001,400	960,400
50	Instituti Statistikës	575,600	1,531,000	1,531,000	1,691,000	1,689,100
55	Shkolla e Magjistraturës	318,800	328,600	358,600	358,600	358,600
56	Fondi i Zhvillimit Shqiptar	15,135,128	17,835,128	17,835,128	19,965,128	17,380,128
57	Qendra Kombëtare e Kinematografisë	158,000	158,500	158,500	158,500	157,500
63	Institucionet e sistemit të drejtësisë	736,400	825,300	861,300	861,300	781,900
66	Avokati i Popullit	127,500	135,000	138,000	138,000	138,000
67	Komisioneri për Mbikëqyrjen e Shërbimit Civil	66,800	68,960	68,960	68,960	68,960
73	Komisioni Qendror i Zgjedhjeve	197,500	213,800	233,800	337,800	337,800
76	Inspektorati i Lartë i Deklarimit dhe Kontrollit të Pasurive dhe Konfliktit të Interesave	165,600	177,300	204,300	204,300	199,300
77	Autoriteti i Konkurrencës	76,000	80,540	83,540	83,540	76,540
82	Këshilli Kombëtar i Kontabilitetit	14,700	15,160	15,160	15,160	15,160
87	Institucione të tjera Qeveritare	9,137,873	13,806,253	14,515,253	14,909,037	13,809,637
88	Mbështetje për Shoqërinë Civile	123,000	123,805	123,805	123,805	123,805
89	Komisioneri për të Drejtën e Informimit dhe Mbrojtjen e të Dhënave Personale	81,000	91,330	96,330	96,330	90,830
90	Veprimtaria e komisionit të prokurimit publik	73,000	81,400	89,400	89,400	89,400
91	Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi	54,000	55,930	55,930	55,930	55,930
92	Instituti i Studimeve të Krimeve të Komunizmit	38,960	40,080	43,080	43,080	43,080
95	Autoriteti për të Drejtën e Informimit nga dosjet e ish-sigurimit	104,151	107,651	132,651	132,651	129,651
Totali		367,012,000	396,851,764	397,259,764	391,793,627	384,613,890

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit të KLSH-së

Nga tabela më sipër rezulton se fondet buxhetore kanë ndryshuar me 2 akte normative konkretisht me Aktin nr. 5, datë 18.10.2022 në total kanë pësuar një ulje shpenzimet me 5,466.137 mijë lekë, ndërsa me anë të Aktit Normativ nr. 6, datë 14.12.2023 shpenzimet totale për të 44 institucionet janë ulur me 7,179,737 mijë lekë, krahasuar me AN nr. 5.

Vetëm 9 institucione, nga 44 në total nuk kanë pësuar asnjë ndryshim me anë të Akteve normative nr. 5 dhe nr. 6.

Institucionet me shtesën më të madhe, të shpenzimeve buxhetore me 13,590,217 mijë lekë, Ministria e Brendshme me 1,245,116 mijë lekë, Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural me 791,400 mijë lekë, kurse uljen më të madhe të shpenzimeve buxhetore me anë të akteve normative janë: Ministria e Financave dhe Ekonomisë me një rënie më 16,701,823 mijë lekë, Ministria e Mbrojtjes një rënie me 4,926,305 mijë lekë, Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale me 3,553,300 mijë lekë.

Për të evidentuar variancat e ndryshimeve që kanë pësuar shpenzimet buxhetore nga grupi i auditimit u krahasuan të dhënat e taveve buxhetore të PBA 2023-2025 miratuar me VKM nr. 535, datë 29.07.2023 “Tavanet përfundimtare të shpenzimeve të programit buxhetor afatmesëm 2023-2025”, projekt buxheti për vitin 2023 dhe buxheti i miratuar me ligjin nr. 84/2022 “Për buxhetin e vitit 2023”, të cilat paraqiten si në tabelën më poshtë.

Tabela nr. 14 : “Krahasimi i shpenzimeve buxhetore të PBA, Projekt Buxhet dhe Ligjin e Buxhetit për vitin 2023”
Në mijë lekë

Emërtimi i Institucionit / Programit	i. PBA 23	ii. Projekt buxheti 2023	iii. Ligji 84/2022	Dif iii-i	Dif iii-ii	Dif ii-i
Presidenca	254,000	259,400	279,400	25,400	20,000	5,400
Kuvendi	1,215,566	1,235,266	1,294,266	1,280,266	1,256,466	19,700
Kryeministria	450,000	571,500	576,500	576,500	559,700	121,500
Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural	12,713,532	14,247,832	14,247,832	15,631,632	15,039,232	1,534,300
Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë	48,748,949	54,757,489	54,757,489	61,890,266	68,347,706	6,008,540
Ministria e Financave dhe Ekonomisë	66,340,949	67,559,432	65,992,432	50,448,432	49,290,609	1,218,483
Ministria e Arsimit dhe Sportit	44,984,000	47,174,000	47,174,000	47,712,000	47,602,000	2,190,000
Ministria e Kulturës	4,056,500	3,960,481	3,972,481	4,129,481	3,971,421	- 96,019
Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale	75,117,728	78,045,728	78,045,728	75,711,728	74,492,428	2,928,000
Ministria e Drejtësisë	11,726,400	11,967,665	12,327,665	12,957,551	10,713,751	241,265
Ministria për Europën dhe Punët e Jashtme	3,026,348	2,972,048	2,972,048	2,975,048	2,722,049	- 54,300
Ministria e Brendshme	21,299,077	24,129,147	24,129,147	24,656,363	25,374,263	2,830,070
Ministria e Mbrojtjes	36,456,139	40,256,139	40,256,139	39,456,639	35,329,834	3,800,000
Shërbimi Informativ Shtetëror	1,876,900	1,876,900	1,876,900	1,746,400	1,724,900	-
Drejtoria e Radio Televizionit	570,000	610,000	618,000	618,000	668,000	40,000
Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave	241,000	252,700	272,700	282,700	340,200	11,700
Akademia e Shkencës	128,500	189,000	189,000	189,000	189,000	60,500
Kontrolli i Lartë i Shtetit	472,000	509,100	509,100	509,100	410,600	37,100
Ministria e Turizmit dhe Mjedisit	2,265,100	2,302,600	2,302,600	2,624,600	2,432,210	37,500
Prokuroria e Përgjithshme	2,370,000	2,510,500	2,620,500	2,665,500	2,599,900	140,500
Këshilli i Lartë Gjyqësor	3,726,500	3,881,600	4,362,600	4,362,600	4,018,200	155,100
Gjykata Kushtetuese	158,500	166,500	170,500	176,500	176,500	8,000
Agjencia Telegrafike Shqiptare	59,500	61,600	61,600	63,600	63,600	2,100
Këshilli i Lartë i Prokurorisë	155,000	162,600	172,600	172,600	175,600	7,600
Partitë Politike	355,800	355,800	355,800	356,800	356,800	-
Struktura e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar	1,060,000	1,161,000	1,178,000	1,001,400	960,400	101,000
Instituti Statistikës	575,600	1,531,000	1,531,000	1,691,000	1,689,100	955,400
Shkolla e Magjistraturës	318,800	328,600	358,600	358,600	358,600	9,800
Fondi i Zhvillimit Shqiptar	15,135,128	17,835,128	17,835,128	19,965,128	17,380,128	2,700,000
Qendra Kombëtare e Kinematografisë	158,000	158,500	158,500	158,500	157,500	500
Institucionet e sistemit të drejtësisë	736,400	825,300	861,300	861,300	781,900	88,900
Avokati i Popullit	127,500	135,000	138,000	138,000	138,000	7,500
Komisioneri për Mbiqëqyrjen e Shërbimit Civil	66,800	68,960	68,960	68,960	68,960	2,160
Komisioni Qendror i Zgjedhjeve	197,500	213,800	233,800	337,800	337,800	16,300
Inspektorati i Lartë i Deklarimit dhe Kontrollit të Pasurive dhe Konfliktit të Interesave	165,600	177,300	204,300	204,300	199,300	11,700
Autoriteti i Konkurrencës	76,000	80,540	83,540	83,540	76,540	4,540
Këshilli Kombëtar i Kontabilitetit	14,700	15,160	15,160	15,160	15,160	460
Institucione të tjera Qeveritare	9,137,873	13,806,253	14,515,253	14,909,037	13,809,637	4,668,380
Mbështetje për Shoqërinë Civile	123,000	123,805	123,805	123,805	123,805	805
Komisioneri për të Drejtën e Informimit dhe Mbrojtjen e të Dhënave Personale	81,000	91,330	96,330	96,330	90,830	10,330
Veprimtaria e komisionit të prokurimit publik	73,000	81,400	89,400	89,400	89,400	8,400
Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi	54,000	55,930	55,930	55,930	55,930	1,930
Instituti i Studimeve të Krimeve të Komunizmit	38,960	40,080	43,080	43,080	43,080	1,120
Autoriteti për të Drejtën e Informimit nga dosjet e ish-sigurimit	104,151	107,651	132,651	132,651	129,651	3,500
Totali	367,012,000	396,851,764	397,259,764	391,552,627	384,380,690	29,839,764

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit të KLSH-së

Nga tabela më sipër rezulton se shpenzimet buxhetore të miratuar në Projekt buxhetin e vitit 2023 paraqiten 29,839,764 mijë lekë më shumë se ato të miratuara ne tavanet përfundimtare të vitit 2023, të miratuara me VKM nr. 535, datë, 29.07.2023.

Ndërsa shpenzimet e miratuara me anë të ligjit nr. 84/2022 “Për buxhetin e vitit 2023”, janë rritur në shumën totale 384, 380, 690 mijë lekë më shumë krahasuar me shpenzimet e miratuara në Projekt Buxhetin e vitit 2023.

Ndryshimet në projektbuxhetin e vitit 2023 me projektbuxhetin e vitit 2022, për vitin 2023

Në lidhje me ministrinë e linjës nga grupi i auditimit u verifikuan shpenzimet buxhetore të ministrive të linjës për vitin 2023 sipas projekt buxhetit të vitit 2023 dhe projektbuxhetit 2022 nga krahasimi rezultoi situata si më poshtë:

Tabela nr. 15 : Ndryshimet në planifikim PBA për 2023 sipas PBA 23-25 dhe PBA 22-24

Në mijë lekë

Kodi	Emërtimi i Institucionit / Programit	Sipas projekt buxhet 23	Sipas Projekt buxh 22	Diferenca (i-ii)
5	Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural	14,247,832	11,231,532	3,016,300
6	Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë	54,757,489	51,026,949	3,730,540
10	Ministria e Financave dhe Ekonomisë	65,992,432	69,738,119	-3,745,687
11	Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë	47,174,000	44,484,000	2,690,000
12	Ministria e Kulturës	3,972,481	3,756,500	215,981
13	Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale	78,045,728	76,063,728	1,982,000
14	Ministria e Drejtësisë	12,327,665	11,474,400	853,265
15	Ministria e Evropës dhe Punëve të Jashtme	2,972,048	3,132,128	-160,080
16	Ministria e Brendshme	24,129,147	21,045,077	3,084,070
17	Ministria e Mbrojtjes	40,256,139	35,986,139	4,270,000
26	Ministria e Turizmit dhe Mjedisit	2,302,600	1,855,100	447,500
	Totali	346,177,561	329,793,672	16,383,890

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit të KLSH-së

Ndryshimet më të mëdha në shpenzimet e planifikuara të vitit 2023 midis dy projektbuxheteve e kanë pasur : Ministria e Mbrojtjes, Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë, Ministria e Brendshme, Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë, ndërsa pakësim të shpenzimeve buxhetore kanë pasur Ministria e Evropës dhe Punëve të Jashtme dhe Ministria e Financave dhe Ekonomisë.

Nga krahasimi i buxhetit të vitit 2023 në Projektbuxhetin e vitit 2023 dhe 2022 rezultoi se tek Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, programi me kod 07460 “Shërbimi Kombëtar i Urgjencës” nuk paraqitet tek projekt buxheti i vitit 2023, ndërsa është në projektbuxhetin e vitit 2022.

Programet e ministrive të linjës që kanë pasur rritjen më të lartë në planifikim për vitin 2023 sipas PBA 2022-2024 dhe 2023-2025, paraqiten si në tabelën më poshtë:

Tabela 16: “Programet me rritjen më të lartë të planifikuar për vitin 2023”

Në mijë lekë

Institucioni	Kodi program it	Emërtimi I programit	I.2023 (Projektbuxhet 23)	II.2023 projektbuxhet 2022	Diferenca(I-II)
Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural	04230	Mbështetje për Peshkimin	889,423	402,923	486,500
Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë	06220	Menaxhimi i Mbetjeve Urbane	1,738,223	1,518,223	220,000
Ministria e Financave dhe Ekonomisë	10220	Sigurimi Shoqëror	53,796,350	47,968,350	5,828,000
Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale	07450	Shërbimet e Shëndetit Publik	5,228,108	4,187,828	1,040,280
Ministria e Drejtësisë	03440	Sistemi i Burgjeve	5,970,000	6,654,600	684,600
Ministria e Brendshme	03140	Policia e Shtetit	16,822,228	19,523,528	2,701,300
Ministria e Mbrojtjes	02120	Forcat e Luftimit	15,604,500	18,260,500	2,656,000
Ministria e Turizmit dhe Mjedisit	04760	Zhvillimi i Turizmit	344,500	606,340	261,840

Burimi: Të dhënat e publikuara nga MF, përpunuar nga grupi i auditimit të KLSH-së

Programet e paraqitura me uljen më të madhe të shpenzimeve buxhetore për vitin 2023 nga krahasimi i PBA 2022-2024 krahasuar me PBA 2023-2025 paraqiten si më poshtë:

Tabela nr. 17: “Programet e Ministrive të Linjës me uljen më të madhe të shpenzimeve buxhetore për vitin 2023 nga krahasimi i projektbuxhetit 2023 me 2022”

Në mijë lekë

Institucioni	Kodi program it	Emërtimi I programit	I.2023 (Projektbuxhet 23)	II.2023 projektbuxhet 2022	Diferenca(I-II)
Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural	04250	Zhvillimi Rural duke mbështetur Prodh. Bujq. Bleq, Agroind dhe Market.	6,086,171	8,693,771	-2,607,600

Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale	10430	Përkujdesi Social	27,168,000	29,589,778	-2,421,778
Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë	04560	Transporti Ajror	33,000	2,033,000	-2,000,000
Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë	09120	Arsimi Baze (përfshirë parashkollorin)	23,357,000	25,290,434	-1,933,434
Ministria e Mbrojtjes	02150	Mbështetja e Luftimit	8,675,339	7,659,659	-1,015,680
Ministria e Financave dhe Ekonomisë	06190	Strehimi	1,560,000	2,490,000	-930,000
Ministria e Drejtësisë	01180	Shërbimi i Kthimit dhe Kompensimit të Pronave	4,250,000	3,765,517	-484,483
Ministria e Kulturës	08220	Trashëgimia Kulturore dhe Muzetë	566,000	764,635	-198,635
Ministria e Evropës dhe Punëve të Jashtme	01150	Mbështetja Institucionale për Procesin e Integritimit	207,780	32,000	-175,780

Burimi: Të dhënat e publikuara nga MF, përpunuar nga grupi i auditimit të KLSH-së

Nga tabela më sipër rezulton se uljen më të madhe të shpenzimeve buxhetore për vitin 2023, nga krahasimi i të dhënave të Projektbuxhetit të vitit 2023 me të dhënat e Projektbuxhetit të vitit 2022, e ka pasur Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural me 2,607,600 mijë lekë.

Në vlerësimin e grupit të auditimit, diferencat e fondeve të alokuara për vitin 2023, nga një PBA në tjetrën, flasin për një parashikim jo të mirë duke zbehur vlerën e parashikimeve afatmesme për shpenzimet e buxhetit të shtetit.

Nga auditimi me zgjedhje i ndryshimeve midis PBA 2022-2024 me PBA 2023-2025 në nivel produkti, u konstatuan raste ku projektet e investimit të miratuara për PBA 2022-2024, nuk reflektohen në PBA 2023-2025, ose reflektohen me vlera konsiderueshëm më të ulëta me qëllim ruajtjen e tavanëve të miratuara dhe alokimin e fondeve për projekte të reja në mënyrë të detajuar, produktet paraqiten si më poshtë:

❖ **Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural (Grupi 5)**

1. Programi 04220

1. Produkti: 19AB703, “Mbështetja për masat kundër etheve afrikane të derrave (projekt i Komisionit Evropian)”

Buxheti	Parashikimi		
2021	2022	2023	2024
1,771,000	61,695,000	64,686,000	

Në PBA 2023-2025, ky kod projekti nuk paraqitet në produktet e programit 04220.

2. Produkti: 18AJ310 – “Pajisje lab. Kontrolli për sigurinë e ushqimeve me origjinë shtazore. (Vidas set II cop 1)”

Buxheti	Parashikimi		
2021	2022	2023	2024
-	3,000,000	-	518,000

Në PBA 2023-2025, ky kod projekti nuk paraqitet në produktet e programit 04220.

❖ **Ministria e Infrastrukturës dhe Energjetikës Grupi 6)**

Programi 04520

3. Produkti: 18BA208 – “Ndërtimi i dhe operimi i rrugës Milot – Balldren”

Buxheti	Parashikimi		
2021	2022	2023	2024
0	0	213,000,000	876,000,000

Në PBA 2023-2025, ky kod projekti nuk paraqitet në produktet e programit 04520

4. Produkti: 18BA209 – “Supervizioni i punimeve për ndërtimin dhe operimi i rrugës Milot – Balldren”

Buxheti	Parashikimi		
2021	2022	2023	2024
0	2,000,000	2,000,000	2,000,000

Në PBA 2023-2025, ky kod projekti nuk paraqitet në produktet e programit 04520.

5. M064188 - Përfundim i Punimeve të mbetura dhe plotësimi me rruge dytësore nyja e Milotit

Buxheti	Parashikimi		
2021	2022	2023	2024
258,374,543	46,458,000	-	-

Në PBA 2023-2025, ky kod projekti nuk paraqitet në produktet e programit 04520.

Produkte të cilat konstatohen me diferenca për vitin 2023 nga krahasimi i PBA 2022-2024 me PBA 2023-2025

❖ **Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural (Grupi 5)**

Programi 04220

1. Produkti: GM05054 0 “Financim i huaj dhe bashkëfinancim për Dokumenti Sektorial për Sigurinë Ushqimore dhe Veterinarinë”

I.Buxheti	II.Parashikimi			III.Buxheti	IV.Parashikimi			Diferenca
2021	i.2022	ii.2023	iii.2024	2022	i.2023	ii.2024	iii.2025	IV(i)-II(ii)
131,377,000	128,027,000	67,677,000	-	6,630,000	64,564,000	-	-	-3,113,000

2. Produkti: 18AJ402 – “Pajisje specifike për grupin e inspektimit”

I.Buxheti	II.Parashikimi			III.Buxheti	IV.Parashikimi			Diferenca
2021	i.2022	ii.2023	iii.2024	2022	i.2023	ii.2024	iii.2025	IV(i)-II(ii)
-	45,000,000	-	-	-	45,000,000	30,368,000	-	45,000,000

3. Produkti: GM05054 – “Financim i huaj dhe bashkëfinancim për Dokumenti Sektorial për Sigurinë Ushqimore dhe Veterinarinë”

I.Buxheti	II.Parashikimi			III.Buxheti	IV.Parashikimi			Diferenca
2021	i.2022	ii.2023	iii.2024	2022	i.2023	ii.2024	iii.2025	IV(i)-II(ii)
131,377,000	128,027,000	67,677,000	-	6,630,000	64,564,000	-	-	-3,113,000

4. Produkti: 18AJ311 – “Implementimi i planit kombëtar të monitorimit të molusqeve dhe zonave të tyre të rritjes. (Axhitator cop 2, Autoklave cop 1, Frigorifer [+1 /+15] °C cop 2, LC/MS/MS cop 1, Peshore analitike cop 1)”

I.Buxheti	II.Parashikimi			III.Buxheti	IV.Parashikimi			Diferenca
2021	i.2022	ii.2023	iii.2024	2022	i.2023	ii.2024	iii.2025	IV(i)-II(ii)
-	32,820,000	-	2,500,000	-	32,820,000	-	-	32,820,000

❖ **Ministria e Infrastrukturës dhe Energjetikës Grupi 6)**

Programi 04520

5. Produkti: 18BA203 - Subvencioni i kontratës koncesionare për ndërtimin, përmirësimin, shfrytëzimin, mirëmbajtjen dhe rehabilitimin e autostradës Milot - Morinë

I.Buxheti	II.Parashikimi			III.Buxheti	IV.Parashikimi			Diferenca
2021	i.2022	ii.2023	iii.2024	2022	i.2023	ii.2024	iii.2025	IV(i)-II(ii)
740,259,000	743,000,000	743,000,000	743,000,000	740,978,300	735,000,000	735,000,000	735,000,000	8,000,000

6. Produkti: 18BA213 – “Kontrata e koncesionit për projektimin, ndërtimin dhe mirëmbajtjen e rrugës Porti i Jahteve - By pass Orikum Dukat (Ura e Shën Elizës)”

I.Buxheti	II.Parashikimi			III.Buxheti	IV.Parashikimi			Diferenca
2021	i.2022	ii.2023	iii.2024	2022	i.2023	ii.2024	iii.2025	IV(i)-II(ii)
579,000	312,000,000	1,004,000,000	960,000,000	224,699,000	833,000,000	975,000,000	926,000,000	171,000,000

7. Produkti: M064179 – “Ndërtim rruga Kardhiq - Delvinë Loti 7”

I.Buxheti	II.Parashikimi			III.Buxheti	IV.Parashikimi			Diferenca
2021	i.2022	ii.2023	iii.2024	2022	i.2023	ii.2024	iii.2025	IV(i)-II(ii)
1,420,918,156	65,000,000	200,000,000	200,000,000	593,639,447	28,640,000	-	-	71,360,000

8. Produkti: M064194 – “Rikualifikim i akseve rrugore Unaza Lindore Loti 3”

I.Buxheti	II.Parashikimi			III.Buxheti	IV.Parashikimi			Diferenca
2021	i.2022	ii.2023	iii.2024	2022	i.2023	ii.2024	iii.2025	IV(i)-II(ii)

608,958,64 7	60,000,00 0	170,000,00 0	200,000,00 0	254,417,05 7	20,000,00 0	14,000,00 0	423,098,00 0	- 150,000,000

Paketa fiskale 2023 dhe efekti në ligjin e buxhetit

Së bashku me projektbuxhetin e vitit 2023 është miratuar dhe paketa fiskale për vitin 2023, e cila ndikoi në:

Ligjin “Për Tatimi mbi të Ardhurat”;

Ligjin nr. 92/2014, ‘Për tatimin mbi vlerën e shtuar në Republikën e Shqipërisë’, i ndryshuar”;

Ligjin nr.61/2012 ‘Për akcizat në Republikën e Shqipërisë’, të ndryshuar”;

Ligjin nr. 9920/2008 ‘Për procedurat tatimore në Republikën e Shqipërisë’, i ndryshuar”.

Tatimi mbi Vlerën e Shtuar

Në lidhje me metodologjinë e parashikimit të të ardhurave, nga grupi i auditimit u kërkua informacion prej Drejtorisë së Programimit, Statistikës dhe Analizës së të Ardhurave Tatimore, dhe me email znj. A. D., me detyrë drejtoreshë, pranë kësaj drejtorie në informacionin e dërguar konfirmoi se kjo Drejtori programon të ardhurat tatimore si më poshtë:

1. Të ardhurat nga Tatimet dhe Doganat,
2. Të ardhurat nga kontributet e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore.

Sipas, email të lartpërmendur në programimin e të ardhurave nga Tatimet dhe Doganat për vitin 2023, janë marrë në konsideratë faktorët kryesorë me ndikim në buxhet.

Në lidhje me metodologjinë/manualin/rregulloren ku bazohet ky Departament për programimin e të ardhurave, në informacionin e vënë në dispozicion rezulton si më poshtë: “Metodologjia e programimit të të ardhurave është bazuar në modelet bashkëkohore të programimit, dhe në analizën e detajuar të faktorëve që ndikojnë në secilën taksë dhe tatim. Modeli i përdorur bazohet në parashikimet makroekonomike për periudhën 2022-2025 si rritja nominale, deflatori, analiza e importeve të grup produkteve kryesore, analiza e serive kohore si dhe modelet e bazuar në koeficientin e elasticitetit “Buoyancy” dhe “Effective Tax Rate” për çdo taksë, bazohet në metodologjitë/ standarde bashkëkohore me të cilën projekton edhe vetë Misioni monitorues i FMN për Shqipërinë, variant i tij për treguesit e vendit tonë”.

Kjo metodologji, nuk u vu në dispozicion të grupit të auditimit si një dokument i miratuar dhe cilat janë “axhustimet” e bëra në metodologji për të sjellë “variantin” për vendin tonë, në të cilën bazohet ky parashikim.

Nga informacioni i vënë në dispozicion të grupit të auditimit, në planifikimin e të ardhurave janë harmonizuar faktorët makroekonomikë, me treguesit kryesorë që ndikojnë në taksat specifike. Në mënyrë të detajuar treguesit kryesorë për vlerësimin e të ardhurave janë:

- Rritja nominale të PBB-së,
- Kursi i pritshëm i këmbimit të dy monedhave kryesore: USD dhe EURO kundrejt Lekut;
- Çmimet në bursë të karburantit, energjisë, që ndikojnë në të ardhurat nga TVSH-ja dhe në Rentën minerare;
- Pritshmëritë mbi sasi të importit të mallrave.

Parashikimi i të ardhurave sipas zërave për vitin 2023

Të ardhurat nga “TVSH-ja” Për vitin 2023 janë parashikuar rreth 211 miliardë lekë, ose 7.6% më shumë se pritshmëria për vitin 2022.

Të ardhurat nga “Tatimi mbi Fitimin” janë parashikuar 2 miliardë lekë më shumë se viti 2022, rritje kjo e ndikuar e nga pasojat e paketës fiskale 2023.

Të ardhurat nga “Akciza” janë parashikuar 59 miliardë lekë, me një rritje prej 4 miliardë lekë ose 7.3% më shumë se pritshmëritë për vitin 2022. Faktorët kryesorë, që ndikojnë në rritjen e parashikuar të të ardhurave nga akciza lidhen me: rritjen e importit të mallrave si karburante dhe cigare, forcimi i luftës kundër informalitetit, kontrollet rigoroze të subjekteve të akcizës si dhe disiplinimit të mëtejshëm të procedurave të përfitimit të përjashtimeve dhe rimbursimeve nga kjo taksë si dhe efektet e paketës fiskale.

Të ardhurat nga “Tatimi mbi të Ardhurat Personale” janë parashikuar 49 miliardë lekë, me një rritje prej 2.5 miliardë lekë. Në parashikimin e të ardhurave nga tatimi mbi të ardhurat personale janë marrë në konsideratë rimëkëmbja ekonomike dhe impakti i saj në nivelin e pagës mesatare si dhe rritja e numrit të të punësuarve në sektorin privat, si dhe incentivat për nxitjen e punësimit si dhe efektet e paketës fiskale 2023.

Të ardhurat nga “Taksa Nacionale dhe të tjera” janë parashikuar 54.3 miliardë lekë. Parashikimet për këtë taksë për vitin 2023 janë 31% më shumë se i pritshmi. Në këtë taksë janë të përfshira:

- *Të ardhurat nga “Takse mbi Lojërat e Fatit”* në vitin 2023 është parashikuar në shumën 2 miliardë lekë.
- *Taksa speciale për “prodhuesit e energjisë elektrike që e eksportojnë”*

Fitimet e realizuara nga prodhuesit e energjisë elektrike, të cilët, për shkak të çmimeve shumëfish të rritura gjatë vitit 2022, kanë realizuar fitime pa rritje kostosh, do tatohen për këto fitime shtesë me tarifën 33%. Të ardhurat e pritshme vlerësohen të jenë 8.3 miliardë lekë.

Të ardhurat nga “Taksa Doganore” në vitin 2023 vlerësohet të jenë 8.5 miliardë lekë, parashikimi për vitin 2023 sipas projeksioneve, parashikohet e njëjta vlerë arkëtimesh. Në programimin e të ardhurave janë marrë në konsideratë efektet e rritjes së importeve të tatueshme, si dhe disa efekte minimale nga lëvizja e tarifave doganore.

Të ardhurat nga “Kontributet për Sigurime Shoqërore e Shëndetësore” në vitin 2023 parashikohet të rriten me 5%, ose 6 miliardë lekë krahasuar me të pritshmin e vitit 2022. Të ardhurat gjithsej nga kontributet priten të jenë në total, së bashku me të ardhurat që mbledhin ISSH dhe ISKSH 126.5 miliardë lekë, nga 120.5 miliardë lekë që parashikohet se do arkëtohen në vitin 2022. Të ardhurat totale 126.5 miliardë lekë parashikohet të mblidhen :

- 109.4 miliardë lekë Kontribute Shoqërore
- 17.1 miliardë lekë Kontribute Shëndetësore

Efektet e politikave fiskale

Në paketën fiskale për vitin 2023, risi ishin ligji i ri “Për tatimin mbi të ardhurat”, ligji “Për tatimin e jashtëzakonshëm në sektorin energjetik” si dhe rivendosja në legjislacion e basteve sportive online, gjithashtu pati dhe disa ndryshime në fushën e akcizave, taksave nacionale dhe procedurave tatimore.

Tatimi mbi të ardhurat.

Rritja e kufirit të pagës së patatueshme nga 40,000 lekë në 50,000 lekë parashikohet të ulë të ardhurat rreth 1 miliardë lekë në vit, por të ardhurat e mbi 70 mijë punëmarrës, me paga nga 40 në 50 mijë lekë në muaj do të rritën, çka do të ndikojë në konsum.

- Futja në skemën e taksimit të të ardhurave personale të furnizuesve të shërbimeve si profesione të lira, pritet të kontribuojë në buxhetin e shtetit me 2 miliardë lekë në vit.
- Prej rritjes së të ardhurave të administratës, pritet që të rriten të ardhurat nga tatimi mbi pagat për 700 milionë lekë

Ndryshimet në akcizë.

Ndryshimet në akcizë dhe efektet e pritshme për vitin 2023, paraqiten si më poshtë:

- Heqja e akcizës për akumulatorët e automjeteve elektrike me efekt , pritet të ulë të ardhurat me 50 milionë lekë.
- Ndryshimet në akcizën e birrës, pritet të ndikojë rrisë ta ardhurat me 52 milionë lekë në vit.
- Ndryshimet në akcizën e verës, pritet të kenë efekt vjetor 150 milionë lekë.
- Unifikimi i akcizës së gazit të lëngshëm, pritet të sjellë 400 milionë lekë më shumë në buxhetin e shtetit.

Rivendosja në legjislacion e basteve sportive online

Miratimi i ligjit të lojërave të fatit ‘*baste sportive*’, me efekt nga 1 janari 2023, parashikohet të sjellë në buxhetin e shtetit 2 miliardë lekë.

Efektet në kontributet e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore

Rritja e pagës minimale në shtator 2022 nga 32 në 34 mijë lekë, në vitin 2023 pritet të gjenerojë 1 miliardë lekë më shumë kontribute, krahasuar me vitin 2022, ndërsa rritja e fondit të pagave për administratën shtetërore, në vitin 2023 pritet të gjenerojë 1,8 miliardë lekë kontribute më shumë.

Efektet prej taksës speciale për prodhuesit e energjisë elektrike, që e eksportojnë

Për shkak të rritjes së çmimeve të energjisë elektrike, në vitin 2022, prodhuesit e saj, kanë rritur të ardhurat, pa rritur kostot, këto fitime në vitin 2023, do të tatohen me tarifën 33% dhe prej saj pritet të arkëtohen 8.3 miliardë lekë.

Përpos elementëve të politikës fiskale që ndikojnë pozitivisht në buxhet dhe elementë “lehtësues”, të cilat shoqërohen me shpenzime tatimore (tax expenditures), analizat e këtyre efekteve dhe benchmark-u përkatës është përcaktuar nën asistencën e Bankës Botërore, por në lidhje me këto analiza dhe metodologji nuk disponohet ndonjë dokument/manual/metodologji Oe miratuar paraprakisht.

Shpenzimet tatimore

Shpenzimet tatimore, apo “tax expenditures” konsiderohen humbje nga të ardhurat fiskale të parashikuara në legjislacionin fiskal në fuqi, si rezultat i lehtësirave fiskale ose normave preferenciale të vendosura për kategori të caktuara tatimpaguesish ose aktiviteteve. Analiza e përjashtimeve ligjore dhe përcaktimi i benchmark-ut (përjashtime që janë normë në të gjithë vendet) është kryer me asistencën të Bankës Botërore.

-Taksa mbi lojërat e fatit, edhe për vitin 2023, **nuk është** pasqyruar në Shtojcën 2, tabela nr. 8.2 “Efektet e paketës fiskal 2023”, të raportit të zbatimit të buxhetit;

Për sa trajtuar në Projekt Raportin e Auditimit, nga subjekti i audituar, nga Drejtoria e Analizave dhe Programimit Buxhetor nëpërmjet z. B.B., me detyrë Sekretar i Përgjithshëm, është paraqitur observacioni nr. 4564/4, datë 09.09.2024, protokolluar në KLSH me nr. 472/24, datë 17.09.2024, ku janë shprehur objeksionet si më poshtë:

Pretendimi i subjektit Sa i përket konstatimeve tuaj mbi afatet kohore të miratimit të dokumenteve që shoqërojnë procesin ri-theksojmë faktin që këto vonesa lidhen me vendimmarrje politike dhe jo me proceset teknike. Lidhur me konstatimet e bëra për **kërkesat buxhetore shitesë** dhe publikimin e tyre, ju bëjmë me dije se metodologjia e kostimit të politikave ekzistuese dhe të reja është e mirë përcaktuar në udhëzimin standard krahas procedurës së paraqitjes dhe publikimit të tyre. Publikimi i kërkesave shitesë bëhet si një aneks i veçantë i dokumentit të PBA në zbatim të nenin 26 të ligjit 9936/2008 i ndryshuar. Lidhur me **mungesën e argumentimit të kërkesave shitesë**, ritheksojmë dhe njëherë se nga ana jonë përgatiten analiza dhe memo për Ministrin në të cilat parashitohen kërkesat, prioritarizimi i tyre dhe mundësitë e financimit. Më tej vendimmarrja për financimin e tyre i **takon Këshillit të Ministrave**, dhe reflektohet respektivisht në fazën e miratimit të VKM së tavanëve përfundimtare...Sa i përket analizës së kërkesat shitesë nga MF, kjo analizë është pjesë e analizës që i përcillet zyrtarisht institucioneve. Në këto analiza, nga MF evidentohen kërkesat shitesat, argumentet ose jo të tyre dhe jepet opinionin jonë mbi këto kërkesa. Lidhur me analizën e impaktit të masës së mosplotësimit të tyre në arritjen e objektivave, kjo është detyrë e Ministrive të Linjës për ta evidentuar dhe analizuar si pjesë e kërkesave shitesë që ata paraqesin. Drejtoria e Përgjithshme e Buxhetit klasifikon kërkesat shitesë duke i kategorizuar ato në kërkesa për financimin e politikave ekzistuese dhe kërkesa për financimin e politikave të reja por nuk përzgjedh financimin e tyre. Vendimmarrja për financim bëhet nga struktura politikbërëse të Ministrisë si dhe nga Këshilli i Ministrave.

Ministria e Financave dhe Ekonomisë - Lidhur me dokumentin e PBA 2023-2025 të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë për fazën e 1, ju bëjmë me dije se tavanet buxhetore të miratuara me VKM nr.130, datë 2.3.2022 për MFE për vitin 2023 rezultojnë në masën **65,843,119,000 lekë** dhe **jo 68,463,484,000 lekë** sikurse përmenden në material. Lidhur me mospërputhjen e shifrave nuk e kuptojmë se mbi cilat formate është bërë kontrolli. Pasi referuar **formatit 2**, i cili është formati që punojnë Ministrinë në përputhje me tavanet buxhetore nuk rezultojnë diferenca nga tavanet e miratuara me VKM.....Pavarësisht kësaj, në fazën e parë Ministrinë kanë të drejtë të parashitojnë kërkesa shitesë dhe në këtë kontekst duhet të sqarohet në raport se kujt shifra i referoheni ... ju bëjmë me dije se kjo nuk është përgjegjësi e DAPB për t’u ndjekur dhe për t’u analizuar. Ndjekja e procesit të brendshëm institucional për përgatitjen e kërkesave buxhetore dhe marrja e masave administrative për mos

respektim të afateve të kalendarit të brendshëm institucional **duhet të bëhet nga NA dhe NZ e institucionit dhe jo nga DPB**, kjo referuar përgjegjësi të strukturave të përcaktuara qartësisht në udhëzimin nr.7/2018.

Ministria e Brendshme - Lidhur me konstatimin tuaj që kërkesat buxhetore të Ministrisë së Brendshme janë sjellë në tejkallim të afatit ligjor të dorëzimit të kërkesave të përcaktuara në udhëzimin nr.9/2022, ju bëjmë me dije se afati i dorëzimit të kërkesave buxhetore është për Ministrinë e Linjës dhe në këtë kuptim afati i kontrolluar nga ana jonë është data e protokollit të Ministrive të Linjës.... Ndërkohë, lidhur me konstatimin tuaj që në aneksin nr.4 “Përmbledhësja e kërkesave shtesë”, nga ana jonë nuk është paraqitur saktë kërkesa shtesë e Ministrisë së Brendshme ju sqarojmë si vijon: Në formatin 3, referuar metodologjisë së buxhetimit mbi bazë programi dhe performance të miratuar në udhëzimin standard nr.7/2018, kërkesa shtesa bëhet duke ri-llogaritur koston e plotë të politikës ekzistuese (kur kemi kërkesa shtesë për politikën ekzistuese) dhe koston e plotë të politikës së re. Prandaj totali i formatit 3 nuk paraqet të qartë diferencën e fondit që kërkohet shtesë mbi tavanin, pra kërkesa shtesë llogaritet si diferencë e koston së plotë të politikave të paraqitura në formatin 3 me pjesën e koston së politikave ekzistuese të kostuara në formatin 2 për të cilat ka kërkesa shtesë nga institucioni. Prandaj dhe tabela e paraqitur në analizën nga ana jonë për të lehtësuar krahasimin me tavanin e miratuar me VKM, paraqet kërkesën totale të ministrisë si shumë të tavanit me kërkesa shtesë neto për të qartësuar sa është shtesa mbi tavanin e miratuar.

Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale -Lidhur me konstatimin e mospërputhjes së informacionit të kërkesave shtesë të paraqitura në analizën e bëra nga DAPB dhe aneksin nr.4, ju bëjmë me dije se informacioni i paraqitur në këtë tabelë të përpunuar nga grupi i auditit nuk është në përputhje me të dhënat e vëna në dispozicion nga ana jonë. Konkretisht kërkesa shtesë e MSHMS sipas aneksit nr.4 është si vijon (tabela bashkëlidhur observacionit). Në këtë aneks është paraqitur përveç kërkesës shtesë dhe kërkesa e bërë nga MSHMS për rialokim të fondeve brenda tavanëve. Kjo është evidentuar dhe ana jonë në analizë e cila është paraqitur në mënyrë narrative, dhe jo pjesë e tabelës së analizës. Në këto kushte konstatimi juaj për pasaktësi nuk qëndron. Lidhur me programin 07220, në formatin 2 standard MSHMS koston tavanin + të ardhurat nga FDSKSH. Pra bëhet një kostimi i plotë i politikave të programit duke përfshirë sa financohen nga buxheti i shtetit (pra tavani) dhe sa financohen nga të ardhurat e kontributeve. Prandaj totali rezulton 24.68 miliardë lekë nga 8.75 miliardë që është tavani. Diferenca janë të ardhurat nga kontributet e sigurimeve shëndetësore të cilat janë në përputhje me kuadrin makroekonomik dhe fiskale mbi bazën e të cilit përgatiten tavanet buxhetore. Ndërkohë 9.7 miliardë është kërkesa e paraqitur në F3.

Qëndrimi i grupit të auditimit: Në lidhje me qëndrimin tuaj, për afatet kohore të miratimit të dokumenteve, rriteshojmë se grupi i auditimit nuk u ka ngarkuar me përgjegjësi, por ka evidentuar tejkallimet e afateve të cilat janë evidente.

Në lidhje me qëndrimin tuaj për metodologjinë e kostimit të politikave ekzistuese dhe të reja, sqarojmë se grupi i auditimit nuk është shprehur për mos mirë përcaktim të tyre, në Udhëzimin Standard për përgatitjen e programit buxhetor afatmesëm, por për mos publikim të tyre, në faqen zyrtare të Ministrisë së Financave, në rastet kur plotësohen nga subjektet ato duhet të publikohen, sikundër publikohet dhe Formatin Standard nr.2.

Në lidhje me qëndrimin tuaj, për mungesën e argumentimit të kërkesave shtesë dhe analizat përkatëse, sqarojmë se në analizat e bëra nga ana juaj, në rastet e kërkesave shtesë të paargumentuara, rezultojnë vetëm në evidentimin e mungesës së argumentimit, pa dhënë rekomandime përkatëse. Për sa më sipër kjo pjesë e observacionit tuaj nuk e ndryshon konstatimin e bërë nga grupi i auditimit.

Në lidhje me qëndrimin tuaj mbi detyrën e Ministrive të Linjës për të evidentuar dhe analizuar, kërkesat shtesë sqarojmë se sipas pikës 10 të Udhëzimit Standard për procedurat standarde të përgatitjes së buxhetit përcaktohet se: “Nëpunësi i Parë Autorizues, analizon dhe vlerëson kërkesat buxhetore afatmesme për secilën njësi të qeverisjes qendrore. Sipas nevojës, kërkon informacion shtesë nga njësitë e qeverisjes qendrore për kërkesat buxhetore, veçanërisht për përllogaritjet e bëra për kostimin e politikave ekzistuese, politikave të reja si dhe supozimet e bëra. Në përfundim, Nëpunësi i Parë Autorizues përgatit një raport vlerësimi me konkluzione dhe rekomandime për kërkesat buxhetore për secilën njësi të qeverisjes qendrore i cili paraqitet në seancat dëgjimore, që organizohen në Ministrinë përgjegjëse për financat, me secilën njësi të qeverisjes qendrore, sipas një kalendarit të paracaktuar dhe dërgohet zyrtarisht”, sa më sipër kjo pjesë e observacionit nuk merret në konsideratë.

Në lidhje me observacionin tuaj, për sa i përket tavanit të shpenzimeve buxhetore të fazës së parë për Ministrinë e Financave, sqarojmë siç dhe është paraqitur në material, se shifra 68,463,484,000 i referohet

kërkesave totale të paraqitura nga Ministria e Financave, gjatë fazës së parë nëpërmjet dy formateve, konkretisht 2 dhe 3.

Në lidhje me qëndrimin e paraqitur nga ana juaj në lidhje me përgjegjësinë e DAPB për të ndjekur dhe analizuar kërkesat buxhetore, sqarojmë se nuk jeni ngarkuar me përgjegjësi për mos marrje të masave administrative, por për mos evidentim të këtyre problematikave në analizat e paraqitura nga ana juaj, kjo pjesë e observacionit të paraqitur nga ana juaj nuk e ndryshon problematikën e evidentuar nga grupi i auditimit, prandaj kjo pjesë e observacionit nuk pranohet.

Në lidhje me pjesën e observacionit për Ministrinë e Brendshme mbi vonesat në dorëzimin e kërkesave, vidojmë të sjellim në vëmendje se data e protokollimit në MF, duhet të ketë një “vonesë të arsyeshme”, pra vonesa me 9 ditë nga data e protokollit në institucion në protokollin e MF, përbën tejkalim të afatit të përcaktuar në kalendarin e shpenzimeve publike për vitin 2022, ndërsa në lidhje me kërkesat e paraqitura më anë të formatit nr.3, logjika që ju paraqisni në observacion nuk pranohet, pasi paragrafi i fundit i kreut 6.4.1 të Udhëzimit Standard për përgatitjen e PBA përcakton se: “Pragu maksimal i rritjes së kostos totale të politikave ekzistuese përcaktohet nga ministria përgjegjëse për financat në udhëzimin vjetor të përgatitjes së programit buxhetor afatmesëm. Në rast se pragu maksimal i përcaktuar nga Ministria përgjegjëse për financat tejkalohet nga njësi e qeverisjes qendrore, **pjesa e kostos që rezulton mbi pragu**, nuk klasifikohet si politikë ekzistuese, por paraqitet për diskutim dhe aprovim në Ministrinë përgjegjëse për financat për të gjykuar nëse do të trajtohet si politikë e re”, pra sa më sipër shtesat për fonde të paraqitura në formatet 3 “Kërkesa buxhetore për politika të reja”, përfshijnë politikat e reja të propozuara nga institucioni dhe pjesën shtesë për financimin e politikave ekzistuese. Sipas pikës 3, paragrafi 7, të Udhëzimit plotësues nr. 9, datë 28.02.2022 “Për përgatitjen e PBA 2023-2025” përcakton se: “Në rastin kur kostoja për financimin e politikave ekzistuese tejkalon tavanin indikativ të alokuar për programin buxhetor të njësisë së qeverisjes qendrore **me 4%, pjesa e kostos së tejkaluar e detajuar në nivel programi/objektivi/produkti do të paraqitet si pjesë e propozimeve për politika të reja**”.

Në lidhje me observacionin e paraqitur nga ana juaj në lidhje me MSHMS (faqe 4), ku pretendoni se tabela e përpunuar nga grupi i auditimit nuk është në përputhje me të dhënat e vëna në dispozicion nga ana juaj.... sqarojmë se tabela e ri paraqitur nga ana juaj në faqen 5 të observacioneve mbi Projekt Raportin e Auditimit, paraqet të njëjtat shifra si në tabelën e paraqitur në projekt raport dhe në raportin e auditimit të KLSH, konkretisht në tabelën “Kërkesat shtesë sipas Analizës së MFE dhe në aneksin nr. 4” kolona 4, prandaj kjo pjesë e observacionit nuk e ndryshon qëndrimin e grupit të auditimit. Për sa më sipër kjo pjesë e observacionit nuk merret në konsideratë.

Për sa trajtuar në Projekt Raportin e Auditimit, nga subjekti i audituar, nga Drejtoria e Menaxhimit të Buxhetit, nëpërmjet z. B.B., me detyrë Sekretar i Përgjithshëm, është paraqitur observacioni nr. 4564/4, datë 09.09.2024, protokolluar në KLSH me nr. 472/24, datë 17.09.2024, ku janë shprehur objeksionet si më poshtë:

Pretendimi i subjektit: Në faqen 48 sipas KLSH: “Propozimet e bëra dhe miratimet e ndryshimit të ligjit të buxhetit vjetor me Aktin Normativ nr. 6 datë 14.12.2023 janë në tejkalim të afatit të rishpërndarjes buxhetore të datës 15 Nëntor, përcaktuar në nenin 48 të LOB, ku citohet: “...E drejta e njësisë të qeverisjes së përgjithshme për rishpërndarjen e fondeve, të miratuara për vitin buxhetor, ushtrohet deri në datën 15 Nëntor të çdo viti buxhetor...” Bëjmë prezantim se konstatimi i mësipërm, i cili përfaqëson opinionin e grupit të auditimit, bie në kundërshtim me përcaktimin në Ligjin Organik të Buxhetit, sa kohë që argumentet tona mbi përputhshmërinë ligjore të Aktit Normativ nr.6/2023 janë si vijon:

Akti Normativ nr.6/2023 është propozuar në mbështetje të nenit 101 të Kushtetutës, ku parashikohet që Këshilli i Ministrave ka të drejtën e nxjerrjes së këtyre akteve normative me fuqinë e ligjit. Ky Akt Normativ është miratuar në kushtet e “nevojës” dhe “urgjencës”, të sqaruara këto në relacionin përkatës të tij.

Në lidhje me qëndrimin e grupit të auditimit në observacionin e paraqitur nga ana jonë për akt konstatimin, shprehemi se ai përfaqëson një opinion që nuk është në përputhje me përcaktimet e rregullave standarde të LOB dhe të Ligjit Vjetor. Shprehja e grupit të KLSH se: “**LOB dhe Ligji Vjetor i Buxhetit nuk e ndalojnë përfshirjen e të gjitha ndryshimeve buxhetore të ndodhura gjatë vitit në Aktin Normativ të fundit të miratuar**”, nuk përbën argument të bazuar në asnjë procedurë apo kriter ligjor. Kjo, për sa kohë që një akt normativ miratohet vetëm në kushtet e “nevojës dhe emergjencës”, pra me

gjasa fundi i vitit mund të përkojë edhe me mosmiratimin e asnjë akti të tillë, dhe rrjedhimisht nuk do të që i mundur zbatimi i reflektimit të ndryshimeve të fondeve në ligjin vjetor, siç pretendon KLSH.

Qëndrimi i grupit të auditimit: Në lidhje me qëndrimin e paraqitur nga subjekti i audituar, të paraqitur dhe më parë vijojmë të kemi të njëjtin qëndrim, në lidhje me observacionin tuaj se “akt normativ miratohet vetëm në kushtet e nevojës dhe emergjencës, pra me gjasa fundi i vitit, mund të përkojë edhe me mos miratimin e asnjë akti të tillë, dhe rrjedhimisht nuk do të që i mundur zbatimi i reflektimit të ndryshimit të fondeve në ligjin vjetor”, grupi i auditimit i qëndron konstatimit sepse nga ana e Ministrisë së Financave dhe institucioneve të tjera, nuk marrët parasysh mundësia e mos miratimit të AN, pasi menjëherë pas daljes së tij, vijojnë me kryerjen e shpenzimeve.

2.2.3. Mbi menaxhimin e buxhetit të Njësive të Vetëqeverisjes Vendore, planifikimi dhe transferimi i transfertës së pakushtëzuar, monitorimi dhe analiza e treguesve të buxhetit vendor.

Mbi të ardhurat e pushtetit vendor

Sipas projekt ligjit të buxhetit, ligjit për buxhetin e vitit 2023, Akteve Normative të dala në ndryshim të tij dhe tabelës fiskale të buxhetit të konsoliduar, planifikimi dhe realizimi i të ardhurave nga pushteti vendor, ku përfshihem të ardhurat nga tarifat dhe taksat vendore paraqitet si në tabelën në vijim.

Tabela nr. 1: Planifikimi i të ardhurave nga pushteti vendor dhe realizimi i tyre

Në milionë lekë

Emërtimi	Fakt 2022	Projekt Buxhet	Buxhet 2023	AN 5	AN 6	Fakt 2023
Të ardhura nga Pushteti Vendor	27,638	22,953	22,953	27,742	27,742	31,686
Taksa Lokale	21,428	22,191	22,191	21,391	21,391	25,445
Tatimi mbi Pasurinë	6,138	6,962	6,962	6,351	6,351	6,181
Tatimi mbi fitimin e biznesit të vogël	72	0	0	0	0	60

Burimi: Ministria e Financave

Këto të ardhura përbëhen nga të ardhurat e taksave lokale, të ardhurat nga tatimi mbi pasurinë dhe të ardhurat nga tatimi mbi fitimin e biznesin të vogël. Me ligjin fillestar të buxhetit të ardhurat nga pushteti vendor janë planifikuar në vlerën 22,953 milionë lekë, nga të cilat të ardhurat nga taksat lokale janë planifikuar në vlerën 22,191 milionë lekë dhe të ardhurat nga tatimi mbi pasurinë janë planifikuar në vlerën 6,962 milionë lekë. Rezulton se të ardhurat e planifikuara kanë pësuar ndryshime me Aktin Normativ nr. 5, datë 18.10.2023, në vlerën 27,742 milionë lekë, pra me një rritje prej 4,789 milionë lekë.

Referuar tabelës së treguesve fiskalë të konsoliduar, për vitin 2023, të ardhurat nga pushteti vendor janë realizuar në vlerën 31,686 milionë lekë, ose në masën 114%, me mbi realizimin për vlerën 3,944 milionë lekë.

Për vitin 2023, të ardhurat nga taksat lokale janë realizuar në vlerën 25,445 milionë lekë, kundrejt 21,391 milionë lekë të planifikuara, realizuar në masën 119%, me tejkalim për vlerën 4,054 milionë lekë. Të ardhurat nga tatimi mbi pasurinë (ndërtesat), janë realizuar në vlerën 6,181 milionë lekë, kundrejt 6,351 milionë lekë të planifikuara, realizuar në masën 97.3%, me mos realizim në vlerën 170 milionë lekë. Të ardhurat nga tatimi mbi biznesin e vogël, për vitin 2023, janë realizuar për vlerën 60 milionë lekë, pavarësisht se nuk janë planifikuar të ardhura, pasi me ligjin nr. 122/2020, shkalla tatimore e aplikueshme mbi fitimin e tatueshëm është zëruar. Të ardhurat për këtë zë janë realizuar nga mbledhja e detyrimeve të prapambetura.

Në krahasim me vitin e mëparshëm, të ardhurat e pushtetit vendor, janë rritur për vlerën 4,048 milionë lekë, ose 14.6% më shumë se në vitin 2022.

Referuar bazës së të dhënave të Drejtorisë së Financave Vendore, të ardhurat e pushtetit vendor nga taksat dhe tarifat vendore janë realizuar në vlerën 31,685 milionë lekë, kundrejt 31,686 milionë lekë të raportuar nga Drejtoria e Thesarit në Tabelën e Treguesve Fiskalë të Konsoliduar, me diferencë në vlerën 1 milionë lekë. Kjo diferencë vjen si pasojë e arkëtimeve të llogarisë 7035033 “Taksë vendore e ndikimit në infrastrukturës nga ndërtimet e reja dhe legalizimi” të

Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë, të cilat arkëtohen nga kjo ministri dhe më pas u transferohen njësive të qeverisjes vendore në formën e transfertave/granteve.

Për vitin 2023, të ardhurat jo tatimore të realizuara nga njësitë e qeverisjes vendore janë në vlerën 3,265 milionë lekë. Të ardhurat jo tatimore, janë të ardhura të cilat përfitohen dhe realizohen nga pushteti vendor por për efekt të raportimit të Treguesve Fiskalë të Konsoliduar raportohen në zërin “Të ardhura jo Tatimore”.

Shpenzimet e buxhetit vendor

Sipas projekt ligjit të buxhetit, ligjit për buxhetin e vitit 2023, Aktet Normative të dala gjatë vitit dhe tabelës fiskale të buxhetit të konsoliduar, planifikimi dhe realizimi i shpenzimeve për buxhetin vendor paraqitet si në tabelën në vijim.

Tabela nr. 2: Planifikimi i shpenzimeve për buxhetin vendor dhe realizimi i tyre Në milionë lekë

Emërtimi	Projekt Buxhet	Buxhet 2023	AN 5	AN 6	Plani përfundimtar i buxhetit (sipas Ministrisë së Financave)	Fakt 2023
Shpenzime për Buxhetin Vendor	65,584	65,584	64,473	66,473	67,702	68,841
Transferta nga buxheti i shtetit	31,651	31,651	31,871	33,871		
- Fond i pakushtëzuar	21,761	21,761	21,981	23,981		
- Grant Specifik	9,890	9,890	9,890	9,890		
Shpenzime me financim të huaj	800	800	630	630		
Buxheti vendor (të ardhurat e veta tatimore)	29,153	29,153	27,742	27,742		
Buxheti vendor (nga të ardhurat jo-tatimore)	2,900	2,900	2,900	2,900		
Taksa të ndara	1,080	1,080	1,330	1,330		

Burimi: Ministria e Financave

Me ligjin fillestar të buxhetit shpenzimet për buxhetin vendor janë planifikuar në vlerën 65,584 milionë lekë, nga të cilat shpenzimet nga transfertat e buxhetit të shtetit janë planifikuar në vlerën 31,651 milionë lekë, shpenzimet nga të ardhurat e veta tatimore janë planifikuar në vlerën 29,153 milionë lekë, shpenzimet nga të ardhurat e veta jo tatimore janë planifikuar në vlerën 2,900 milionë lekë, shpenzimet nga taksat janë planifikuar në vlerën 1,080 milionë lekë si dhe shpenzimet me financim të huaj janë planifikuar në vlerën 800 milionë lekë.

Me Aktin Normativ 5, datë 18.10.2023, shpenzimet për buxhetin vendor janë planifikuar në vlerën 64,473 milionë lekë, duke u ulur për vlerën 1,111 milionë lekë, krahasuar me buxhetin fillestar.

Me Aktin Normativ 6, datë 14.12.2023, shpenzimet për buxhetin vendor janë planifikuar në vlerën 66,473 milionë lekë, duke u ulur për vlerën 889 milionë lekë, krahasuar me buxhetin fillestar dhe rritur në vlerën 2,000 milionë lekë krahasuar me AN 5.

Referuar tabelës së treguesve fiskalë të konsoliduar, shpenzimet e buxhetit vendor, për vitin 2023, janë realizuar në shumën 68,841 milionë lekë, kundrejt vlerës 66,473 milionë lekë të planifikuara me Aktin Normativ nr. 6, datë 14.12.2023, ose realizuar në masën 103%, me tejkalim për shumën 2,368 milionë lekë kundrejt planit të buxhetit të ndryshuar.

Referuar të dhënave të Ministrisë së Financave plani përfundimtar për shpenzimet e buxhetit vendor rezulton të jetë në shumën 67,702 milionë lekë ose 1,229 milionë lekë me shumë se plani i parashikuar me AN nr. 6, datë 14.12.2023, nga të cilat 1,143 milionë lekë nga fondi i kontigjencës dhe 86 milionë lekë nga rishpërndarja e fondeve. Vlera 1,143 milionë lekë përbëhet: 400 milionë lekë nga mbështetja financiare për rritjen e pagave për punonjësit e funksioneve të arsimit parashkollorë (edukatorë dhe punonjës së Qendrave Kulturore të Fëmijëve), për funksionin e arsimit para universitar, funksionin e shërbimit të mbrojtjes nga zjarri dhe shpëtimit, për funksionin e ujitjes dhe kullimit dhe për funksionin e administrimit të pyjeve; dhe 743 milionë lekë mbështetje financiare nga buxheti qendror për rritjen e pagave të pushtetit vendor sipas Vendimit nr. 328, datë 31.5.2023 të Këshillit të Ministrave “Për klasifikimin e funksioneve, grupimin e njësive të vetëqeverisjes vendore, për efekt page, dhe caktimin e kufijve të pagave të funksionarëve të zgjedhur e të emëruar, të nëpunësve civilë e të punonjësve administrativë të njësive të vetëqeverisjes vendore. Sa më sipër konstatohet se AN nr. 6, datë 14.12.2023 nuk reflekton ndryshimet që ka pësuar me VKM apo shkresa të tjera (ri-alokim fondesh) plani i shpenzimeve për buxhetin vendor.

Për sa më sipër kundrejt planit përfundimtar, shpenzimet për pushtetin vendor janë realizuar në masën 101.68%, ose realizuar më shumë për vlerën 1,139 milionë lekë. Në krahasim me planin

filleshtar, shpenzimet e buxhetit vendor janë realizuar në masën 104.96%, me tejkalim në shumën 3,257 milionë lekë.

Konstatohet se në tabelën e treguesve fiskalë, shpenzimet e realizuara nga pushteti vendor janë raportuar për vlerën total, pa u specifikuar se sa janë realizimet e kryera për transfertat nga buxheti i shtetit, të ardhurat e veta tatimore, të ardhurat e veta jo tatimore, etj.

Tabela nr. 3: Trendi i realizimit të shpenzimeve të pushtetit vendor:

Në milionë lekë

Emërtimi	2022	2023
Shpenzime të pushtetit vendor	58,696	68,841
Dif. nga viti i mëparshëm	6,103	10,145

Burimi: Ministria e Financave

Krahasuar me vitin e mëparshëm, në të cilin shpenzimet e pushtetit vendor janë realizuar në vlerën 58,696 milionë lekë, për vitin 2023, këto shpenzime janë rritur për vlerën 10,145 milionë lekë ose 17.28% më shumë, krahasuar me vitin 2022.

Sipas bazës së të dhënave të Drejtorisë së Financave Vendore, shpenzimet e pushtetit vendor janë realizuar në vlerën 69,232.5 milionë lekë, kundrejt 68,841 milionë lekë të raportuar nga Drejtoria e Thesarit në Tabelën e Treguesve Fiskalë të Konsoliduar, me diferencë në vlerën 391.5 milionë lekë. Sipas shpjegimeve të kësaj drejtorie, një pjesë e diferencës, në vlerën 142.98 milionë lekë vjen nga vlera e llogarisë 1661 “Të dala, huamarrje të tjera afatgjatë”, e cila në Tabelën e Treguesve Fiskalë është përfshirë te “Borxhi i brendshëm/Huamarrje e brendshme”.

Tabela nr. 4: Shpenzimet sipas klasifikimit ekonomik.

Në milionë lekë

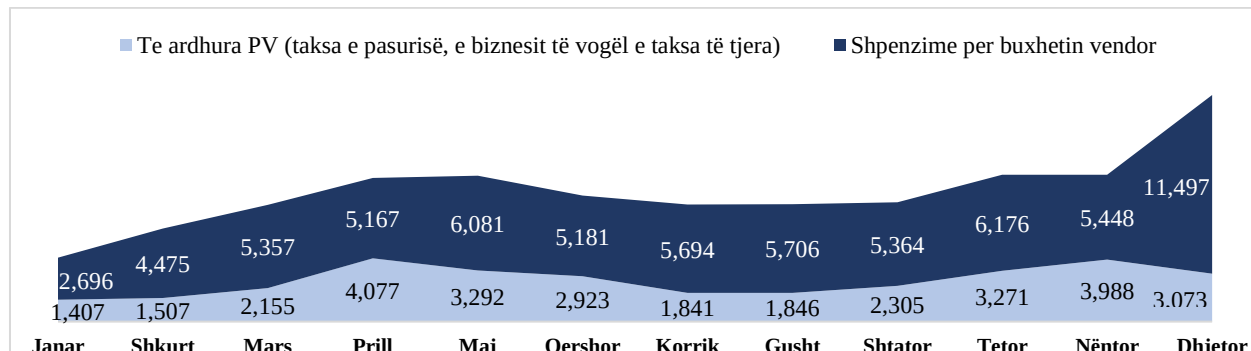
Shpenzimet e buxhetit vendor	Realizim 2022	Realizim 2023
Shpenzime Korrente	46,783	52,282
Personeli	25,211	29,667
Shpenzime operative dhe të mirëmbajtjes	18,749	19,368
Të tjera	2,823	3,247
Shpenzime Kapitale	11,913	16,559
Totali	58,696	68,841

Burimi: Ministria e Financave

Për vitin 2023, shpenzimet korrent të buxhetit vendor janë realizuar për vlerën 52,282 milionë lekë ose në masën 75.9% të totalit të shpenzimeve, ndërsa shpenzimet kapitale janë realizuar për vlerën 16,559 milionë lekë ose në masën 24.1% të totalit të shpenzimeve të realizuara nga buxheti vendor. Peshën më të madhe të shpenzimeve vendore, e zënë shpenzimet për paga dhe sigurime në vlerën 29,667 milionë lekë ose 43% e totalit të shpenzimeve.

Për vitin 2023, realizimi i të ardhurave të pushtetit vendor dhe realizimi i shpenzimeve, për çdo muaj paraqitet në grafikun në vijim:

Grafiku nr. 1: Realizimi i të ardhurave dhe shpenzimeve të pushtetit vendor gjatë vitit 2023

Burimi: Drejtoria e Financave Vendore, Ministria e Financave

Në fillim të vitit 2023, realizimi i të ardhurave të veta paraqitet i ulët, ndërsa në muajin prill realizimi i tyre paraqitet në vlerën më lartë, me 4,077 milionë lekë, duke u ulur përsëri në periudhën Korrik-Gusht. Konstatohet se 2 muajt e fundit, shpenzimet janë realizuar në vlerën 16,945 milionë lekë, ose 16.7% të totalit të shpenzimeve vjetore të pushtetit vendor.

Mbi transfertat e pakushtëzuara

Transfertat e pakushtëzuara janë fonde që u jepen njësive të vetëqeverisjes vendore nga buxheti i shtetit për financimin e ushtrimit të funksioneve dhe kompetencave të tyre të përcaktuara me ligj. Transferata e pakushtëzuar përbëhet nga pjesa e përgjithshme dhe nga pjesa sektoriale.

Sipas aneksit nr. 1, bashkëlidhur ligjit nr. 84/2022 “Për buxhetin e vitit 2023”, për vitin 2023, pjesa e përgjithshme është planifikuar në vlerën 21,761 milionë lekë, e cila është sa 1%² e vlerës së Produktit të Brendshëm Bruto të parashikuar për vitin 2023 dhe është 3,027 milionë lekë më e lartë së vlere të transfertës së përgjithshme të pakushtëzuar të parashikuar për vitin 2022, në përputhje me pikën 2 dhe 3, neni 23 të ligjit nr. 68/2017 “Për financat e vetëqeverisjes vendore”, i ndryshuar. Ndërsa pjesa sektoriale është planifikuar në vlerën 9,890 milionë lekë.

Për vitin 2023, në total transfertat e pakushtëzuar është planifikuar në vlerën 31,651 milionë lekë. Formula e ndarjes së transfertës së pakushtëzuar përcaktohet në nenin 24 të Ligjit nr. 68, datë 27.04.2017 “Për Financat e Vetëqeverisjes Vendore”. Formula identifikon nevojat për shpenzime të bashkive duke u bazuar tek popullsia relative, dendësia e popullsisë (që reflekton diferencat në koston e ushtrimit të funksioneve ndërmjet bashkive) dhe tek numri faktik i fëmijëve në kopshte dhe nxënësve në shkollat 9-vjeçare dhe të mesme në çdo bashki. Sipas aneksit nr. 1, të ligjit nr. 84/2022 “Për buxhetin e vitit 2023”, transfertat e pakushtëzuar për tu shpërndarë sipas formulës është 20,179 milionë lekë (nga të cilat 19,509 milionë lekë për bashkitë dhe 670 milionë lekë për qarqet), pasi transfertës së pakushtëzuar i janë zbritur shumat si në vijim: 100 milionë lekë për fondin rezervë, 613 milionë lekë për fondin e konvikteve dhe qendrave të shërbimeve sociale, 542 milionë lekë për fondin e rrugëve rurale të transferuara nga qarqet tek bashkitë dhe 327 milionë lekë për mbështetjen e reformës në financimin e arsimit parashkollor.

Me Aktin Normativ nr. 5, datë 18.10.2024, vlere të transfertës së pakushtëzuar për bashkitë është planifikuar në shumën 31,101 milionë lekë, duke u rritur për shumën 220 milionë lekë në krahasim me planifikimin fillestar. Ndërsa me Aktin Normativ nr. 6, datë 14.12.2024, vlere të transfertës së pakushtëzuar për bashkitë është planifikuar në shumën 31,101 milionë lekë, duke u rritur më tej për shumën 2,000 milionë lekë.

Në nenin 7, të ligjit nr. 84/2022, “Për buxhetin e vitit 2023”, përcaktohet se Fondi i Rindërtimit, i cili do përdoret për përballimin e pasojave të tërmetit të vitit 2019, shton kufijtë e shpenzimeve për çdo ministri dhe institucion në nivel programi dhe kufijtë e transfertës së pakushtëzuar, të miratuar në tabelën 3. Në nenin 24 të ligjit nr. 68, datë 27.04.2017, përcaktohet se transfertat e pakushtëzuar e njësive të vetëqeverisjes vendore, ndahet sipas formulës me kritere të përcaktuara, që i bashkëlidhet si aneks ligjit vjetor të buxhetit. Nga ana tjetër, Fondet e Rindërtimit shpërndahen me Vendim të Këshillit të Ministrave, të cilat në rastin e njësive të vetëqeverisjes vendore rrisin transfertën e pakushtëzuar në shumën e caktuar në VKM. Shtimi me VKM i transfertës së pakushtëzuar për Fondet e Rindërtimit, nuk është në përputhje me ligjin e financave të njësive të vetëqeverisjes vendore.

Rezulton se gjatë vitit 2023, bashkive u janë shtuar fonde në formën e transfertave të pakushtëzuara për Fondin e Rindërtimit në shumën 19,272 milionë lekë, ku bashkisë Tiranë i janë shtuar fonde në shumën 6,191 milionë lekë, bashkisë Durrës në shumën 4,490 milionë lekë, ndërsa 9 bashkive të tjera u janë shtuar fonde në shumën 8,591 milionë lekë.

Nga auditimi rezulton se në udhëzimit plotësues nr. 2, datë 19.01.2023 “Për zbatimin e buxhetit të vitit 2023, konkretisht në pikën 92 të tij, mbi transfertën e pakushtëzuar e përgjithshme dhe transfertën e pakushtëzuar sektoriale është vendosur limit mbi përdorimin e tyre, pasi çelen të ndarë në katër 3 mujorë, ku në tremujorin e parë 30%, të dytin 25%, të tretin 23% dhe të katërtin 22% dhe njësitë e vetëqeverisjes duhet të kërkojnë miratim nga Nëpunësi i Parë në rast avancimi të limitit. Vendosja e kufijve mbi çeljen dhe përdorimin e transfertës së përgjithshme dhe

---

² Sipas aneksit nr.1, bashkëlidhur ligjit nr. 84/2022 “Për buxhetin e vitit 2023”, Produkti i Brendshëm Bruto i parashikuar, për vitin 2023 është 2,176,100,000,000 lekë.

sektoriale nuk është në përputhje me pikën 4, neni 4 të ligjit nr. 68/2017 “Për financat e vetëqeverisjes vendore”.

Mbi raportimin e detyrimeve të prapambetura të pushtetit vendor

Në fund të vitit 2023, stoku i detyrimeve të prapambetura për njësitë e vetëqeverisjes vendore, sipas të dhënave të publikuara në faqen zyrtare të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë është 4,839.3 milionë lekë, nga të cilat detyrimet e prapambetura për bashkitë janë 4,752.7 milionë lekë dhe detyrimet e prapambetura për qarqet janë në shumën 86.6 milionë lekë. Në krahasim me vitin e mëparshëm, stoku i detyrimeve të prapambetura është ulur për shumën 589.6 milionë lekë.

Sipas llojit, vlerën më të lartë të stokut të detyrimeve të prapambeturave në fund të vitit 2023 e zënë investimet me 2,251.6 milionë lekë, shërbimet me 540.1 milionë lekë, vendimet gjyqësore me 426.1 milionë lekë, ndërsa të tjerat me 0,621.5 milionë lekë.

Me stokun më të lartë të detyrimeve rezulton bashkia Kavajë, në shumën 793.9 milionë lekë ose 16.4% e totalit të detyrimeve të prapambetura, bashkia Tiranë në shumën 788.1 milionë lekë ose 16.3% e totalit të detyrimeve të prapambetura, bashkia Vorë në shumën rreth 363.3 milionë lekë ose 7.5% e totalit të detyrimeve të prapambetura, etj.

Sa i përket qarqeve, stokun më të lartë të detyrimit e ka qarku Durrës, në shumën 40.3 milionë lekë ose 46.6% e totalit të detyrimeve të prapambetura për qarqet, qarku Berat, në shumën 39.1 milionë lekë ose në masën 45.2%, etj.

Mbi statusin e gjendjes financiare të njësive të vetëqeverisjes vendore.

Referuar ligjit nr. 68/2017 “Për financat e vetëqeverisjes vendore”, evidentohen katër nivele të ndryshme të rasteve të vështirësive financiare të njësisë së vetëqeverisjes vendore. Në vitin 2023, ky ligj është ndryshuar me ligjin nr. 40/2023, ku ndryshimi kryesor lidhet me metodologjinë e llogaritjes së gjendjes financiare të njësive të qeverisjes vendore, konkretisht detyrimet e papaguara do të llogariten mbi shpenzimet faktike vjetore të realizuar nga këto njësi dhe jo nga shpenzimet vjetore të miratuara.

1. Njësia e vetëqeverisjes vendore konsiderohet **me probleme financiare** kur në një muaj të caktuar të vitit buxhetor konstatohen vonesa prej më shumë se 30 ditësh në likuidimin e detyrimeve financiare ndaj palëve të treta dhe kur detyrimet e konstatuara dhe të papaguara përbëjnë **15 për qind të shpenzimeve vjetore faktike**.

2. Njësia e vetëqeverisjes vendore konsiderohet në **vështirësi financiare** kur vonesat në likuidimin e detyrimeve financiare ndaj palëve të treta konstatohen edhe në muajin pasues të muajit të përcaktuar në pikën 2, të nenit 55, të këtij ligji, dhe vlera e stokut të detyrimeve të papaguara ndaj palëve të treta rritet progresivisht **mbi nivelin prej 25 për qind të shpenzimeve vjetore faktike**.

3. Njësia e vetëqeverisjes vendore konsiderohet në **vështirësi serioze financiare** kur borxhet afatgjata dhe detyrimet e papaguara ndaj palëve të treta përbëjnë **mbi 80 për qind të shpenzimeve vjetore faktike**.

4. Njësia e vetëqeverisjes vendore konsiderohet në **situatën e paaftësisë paguesve** kur njësia nuk arrin të zbatojë planin e rehabilitimit financiar dhe/ose shuma e borxheve afatgjata të NJVQV-së dhe detyrimeve të papaguara ndaj palëve të treta është **më e lartë se 130 për qind e shpenzimeve vjetore faktike**.

Drejtoria e Financave Vendore në lidhje me statusin e gjendjes financiare të njësive të qeverisjes vendore ka hartuar raportin mbi statusin e vështirësive financiare, ku është analizuar gjendja financiare e 61 bashkive, duke u bazuar në detyrimet e regjistruara në SIFQ. Sipas raportit, mbi vështirësitë financiare, për vitin 2023, 48 bashki janë klasifikuar pa probleme financiare, 8 bashki janë klasifikuar me probleme financiare dhe 5 bashki janë klasifikuar në vështirësi financiare.

Tabela nr. 5: Statusi i vështirësisë financiare për bashkitë, 2023

Statusi i Vështirësisë	Nr. i bashkive	Bashkia	Detyrime të prapambetura, deri në Dhjetor 2023	% e detyrimeve ndaj totali të shpenzimeve faktike, 2023
Pa probleme financiare	48	Të gjitha bashkitë e tjera		
Me probleme financiare	8	Dibër	172,915,992	17.22%
		Delvinë	32,753,301	17.34%
		Rrogozhinë	77,899,480	17.62%
		Roskovec	81,702,343	18.12%
		Devoll	93,897,067	18.55%
		Pogradec	223,969,465	18.76%
		Peqin	70,880,773	19.07%
		Memaliaj	50,984,742	20.67%
Në vështirësi financiare	5	Klos	77,545,251	25.67%
		Cërrik	135,064,466	29.39%
		Dimal	164,528,927	36.8%
		Vorë	363,290,371	50.91%
		Kavajë	791,941,976	76.65%

Burimi: Raporti “Mbi statusin e vështirësive financiare të njëjësive të vetëqeverisjes vendore, 2023”

Bashkia Dibër ka një stok të detyrimeve të prapambetura në nivelin 17.22% të shpenzimeve vjetore faktike, bashkia Delvinë në nivelin 17.34%, bashkia Rrogozhinë në nivelin 17.62%, bashkia Roskovec në nivelin 18.12%, bashkia Devoll në nivelin 18.55% të shpenzimeve faktike, bashkia Pogradec në nivelin 18.76% të shpenzimeve faktike, bashkia Peqin në nivelin 19.07% të shpenzimeve faktike, bashkia Memaliaj në nivelin 20.67% të shpenzimeve faktike, bashkia Klos në nivelin 25.67% të shpenzimeve faktike, bashkia Cërrik në nivelin 29.39% dhe bashkia Dimal në nivelin 36.6% të shpenzimeve faktike.

Situata më serioze vazhdon të paraqitet për bashkinë Vorë, ku niveli i detyrimeve të prapambetura paraqitet në nivelin 50.91% të shpenzimeve vjetore faktike dhe bashkinë Kavajë, ku niveli i detyrimeve të prapambetura paraqitet në nivelin 76.68% të shpenzimeve vjetore faktike.

Drejtorja e Financave Vendore, gjithashtu në raportin e statusit të gjendjes financiare të vitit 2023, ka analizuar edhe situatën financiare për qarqet. Sipas raportit, për vitin 2023, 10 qarqe janë klasifikuar pa probleme financiare dhe 2 qarqe janë klasifikuar në vështirësi financiare.

Tabela nr. 6: Statusi i vështirësisë financiare për qarqet, 2023

lekë

Statusi i Vështirësisë	Nr. i qarqeve	Qarku	Detyrime të prapambetura	% e detyrimeve ndaj totali të shpenzimeve të planifikuara, 2022
Pa probleme financiare	10	Dibër	0	
		Elbasan	0	
		Fier	0	
		Kukës	0	
		Tiranë	0	
		Lezhë	0	
		Shkodër	0	
		Korçë	280,040	0.27%
		Vlorë	1,274,000	1.35%
		Gjirokastrë	5,606,573	11.16%
Në vështirësi financiare	2	Berat	39,114,901	34.82%
		Durrës	40,294,774	45.68%

Burimi: Raporti “Mbi statusin e vështirësive financiare të njëjësive të vetëqeverisjes vendore, 2023”

Qarku Gjirokastrë ka një nivel të detyrimeve të prapambetura në nivelin e 11.16% të shpenzimeve faktike. Situata më serioze paraqitet për qarkun Berat, ku niveli i detyrimeve të prapambetura paraqitet në nivelin 34.82% të shpenzimeve vjetore faktike dhe për qarkun Durrës, niveli i detyrimeve të prapambetura paraqitet në nivelin 45.68% të shpenzimeve faktike. Referuar bazës së të dhënave së pagesave të SIFQ, rezulton se me buxhetin e vitit 2023, nga bashkitë, janë paguar detyrimeve të prapambetura që i përkasin periudhës 2005-2022, në vlerën totale 2,019 milionë lekë.

Bazuar në testimet e kryera nga grupi i auditimit në lidhje me detyrimet e prapambetura të raportuara në fund të vitit 2022 (fillim i vitit 2023) dhe fundi i vitit 2023, krahasuar me pagesat e kryera gjatë vitit 2023 për detyrime të prapambetura (2022 dhe më parë), ka rezultuar se për disa prej tyre pagesat e kryera gjatë vitit janë më të larta se stoku i raportuar në fund të vitit 2022, si në vijim:

Bashkia Bulqizë në fund të vitit 2022 ka raportuar 7,738 mijë lekë detyrime të prapambetura, ndërsa në fund të vitit 2023 ka raportuar detyrime të prapambetura në vlerën 7,079 mijë lekë, pra

659 mijë lekë më pak. Ndërkohë referuar bazës së të dhënave të pagesave, nga testimet rezulton se bashkia Bulqizë, ka paguar detyrime të prapambetura, në vlerën 35,204 mijë lekë ose rreth 27,466 mijë lekë më shumë se stoku i raportuar në fund të vitit 2022.

Bashkia Divjakë në fund të vitit 2022 ka raportuar 37,638 mijë lekë detyrime të prapambetura, ndërsa në fund të vitit 2023 ka raportuar detyrime të prapambetura në vlerën 7,003 mijë lekë, pra 30,635 mijë lekë më pak. Ndërkohë referuar bazës së të dhënave të pagesave, nga testimet rezulton se bashkia Divjakë, ka paguar detyrime të prapambetura, në vlerën 41,696 mijë lekë ose rreth 4,331 mijë lekë më shumë se stoku i raportuar në fund të vitit 2022.

Bashkia Mat në fund të vitit 2022 ka raportuar 20,476 mijë lekë detyrime të prapambetura, ndërsa në fund të vitit 2023 ka raportuar detyrime të prapambetura në vlerën 26,103 mijë lekë, pra 5,627 mijë lekë më shumë. Ndërkohë referuar bazës së të dhënave të pagesave, nga testimet rezulton se bashkia Mat, ka paguar detyrime të prapambetura, në vlerën 43,949 mijë lekë ose rreth 23,473 mijë lekë më shumë se stoku i raportuar në fund të vitit 2022.

Bashkia Mirditë në fund të vitit 2022 ka raportuar 7,849 mijë lekë detyrime të prapambetura, ndërsa në fund të vitit 2023 ka raportuar detyrime të prapambetura në vlerën 22,536 mijë lekë, pra 14,687 mijë lekë më shumë. Ndërkohë referuar bazës së të dhënave të pagesave, nga testimet rezulton se bashkia Mirditë, ka paguar detyrime të prapambetura, në vlerën 23,233 mijë lekë ose rreth 15,384 mijë lekë më shumë se stoku i raportuar në fund të vitit 2022.

Bashkia Prrenjas në fund të vitit 2022 ka raportuar 1,583 mijë lekë detyrime të prapambetura, ndërsa në fund të vitit 2023 ka raportuar detyrime të prapambetura në vlerën 1,321 mijë lekë, pra 262 mijë lekë më pak. Ndërkohë referuar bazës së të dhënave të pagesave, nga testimet rezulton se bashkia Prrenjas, ka paguar detyrime të prapambetura, në vlerën 2,409 mijë lekë ose rreth 826 mijë lekë më shumë se stoku i raportuar në fund të vitit 2022.

Bashkia Pustec në fund të vitit 2022 ka raportuar 720 mijë lekë detyrime të prapambetura, ndërsa në fund të vitit 2023 ka raportuar detyrime të prapambetura në vlerën 811 mijë lekë, pra 91 mijë lekë më shumë. Ndërkohë referuar bazës së të dhënave të pagesave, nga testimet rezulton se bashkia Pustec, ka paguar detyrime të prapambetura, në vlerën 5,625 mijë lekë ose rreth 4,905 mijë lekë më shumë se stoku i raportuar në fund të vitit 2022.

Bashkia Roskovec në fund të vitit 2022 ka raportuar 65,119 mijë lekë detyrime të prapambetura, ndërsa në fund të vitit 2023 ka raportuar detyrime të prapambetura në vlerën 81,702 mijë lekë, pra 16,583 mijë lekë më shumë. Ndërkohë referuar bazës së të dhënave të pagesave, nga testimet rezulton se bashkia Roskovec, ka paguar detyrime të prapambetura, në vlerën 87,040 mijë lekë ose rreth 21,921 mijë lekë më shumë se stoku i raportuar në fund të vitit 2022.

Bashkia Shijak në fund të vitit 2022 ka raportuar 33,198 mijë lekë detyrime të prapambetura, ndërsa në fund të vitit 2023 ka raportuar detyrime të prapambetura në vlerën 137 mijë lekë, pra 33,061 mijë lekë më pak. Ndërkohë referuar bazës së të dhënave të pagesave, nga testimet rezulton se bashkia Shijak, ka paguar detyrime të prapambetura, në vlerën 40,643 mijë lekë ose rreth 7,445 mijë lekë më shumë se stoku i raportuar në fund të vitit 2022.

Bashkia Konispol në fund të vitit 2022 ka raportuar 14,252 mijë lekë detyrime të prapambetura, ndërsa në fund të vitit 2023 ka raportuar detyrime të prapambetura në vlerën 16,222 mijë lekë, pra 1,970 mijë lekë më shumë. Ndërkohë referuar bazës së të dhënave të pagesave, nga testimet rezulton se bashkia Konispol, ka paguar detyrime të prapambetura, në vlerën 17,868 mijë lekë ose rreth 3,734 mijë lekë më shumë se stoku i raportuar në fund të vitit 2022.

Bashkia Këlcyrë në fund të vitit 2022 dhe në fund të vitit 2023 ka raportuar detyrime të prapambetura në vlerën 0 lekë. Ndërkohë referuar bazës së të dhënave të pagesave, nga testimet rezulton se bashkia Këlcyrë, ka paguar detyrime të prapambetura, në vlerën 14,395 mijë lekë ose rreth 14,395 mijë lekë më shumë se stoku i raportuar në fund të vitit 2022.

Bashkia Kolonjë në fund të vitit 2022 dhe në fund të vitit 2023 ka raportuar detyrime të prapambetura në vlerën 303 mijë lekë. Ndërkohë referuar bazës së të dhënave të pagesave, nga testimet rezulton se bashkia Kolonjë, ka paguar detyrime të prapambetura, në vlerën 6,483 mijë lekë ose rreth 6,180 mijë lekë më shumë se stoku i raportuar në fund të vitit 2022.

Bashkia Shkodër në fund të vitit 2022 dhe në fund të vitit 2023 ka raportuar detyrime të prapambetur në vlerën 571 mijë lekë. Ndërkohë referuar bazës së të dhënave të pagesave, nga testimet rezulton se bashkia Shkodër, ka paguar detyrime të prapambetura, në vlerën 121,900 mijë lekë ose rreth 121,329 mijë lekë më shumë se stoku i raportuar në fund të vitit 2022.

Bashkia Rrogozhinë në fund të vitit 2022 dhe në fund të vitit 2023 ka raportuar detyrime të prapambetur në vlerën 77,899 mijë lekë. Ndërkohë referuar bazës së të dhënave të pagesave, nga testimet rezulton se bashkia Rrogozhinë, ka paguar detyrime të prapambetura, në vlerën 82,427 mijë lekë ose rreth 4,528 mijë lekë më shumë se stoku i raportuar në fund të vitit 2022.

Mbi të ardhurat e pa përdorura nga njësitë e qeverisjes vendore të cilat trashëgohen në vitin buxhetor pasardhës.

Njësitë e qeverisjes vendore, kanë trashëguar fonde në vitin 2023, në shumën totale 28,827 milionë lekë, nga të cilat 28,827 milionë i përkasin bashkive dhe 497 milionë lekë qarqeve.

Të ndara sipas kapitujve të ardhurat e trashëguara rezultojnë:

- Për kapitullin 1, “Çelje nga buxheti”, janë trashëguar fonde në vlerën 10,685 milionë lekë;
- Për kapitullin 5 dhe 6 “Të ardhurat e veta”, janë trashëguar fonde në vlerën 18,127 milionë lekë;
- Për kapitullin 2 janë trashëguar fonde në vlerën për 15 milionë lekë.

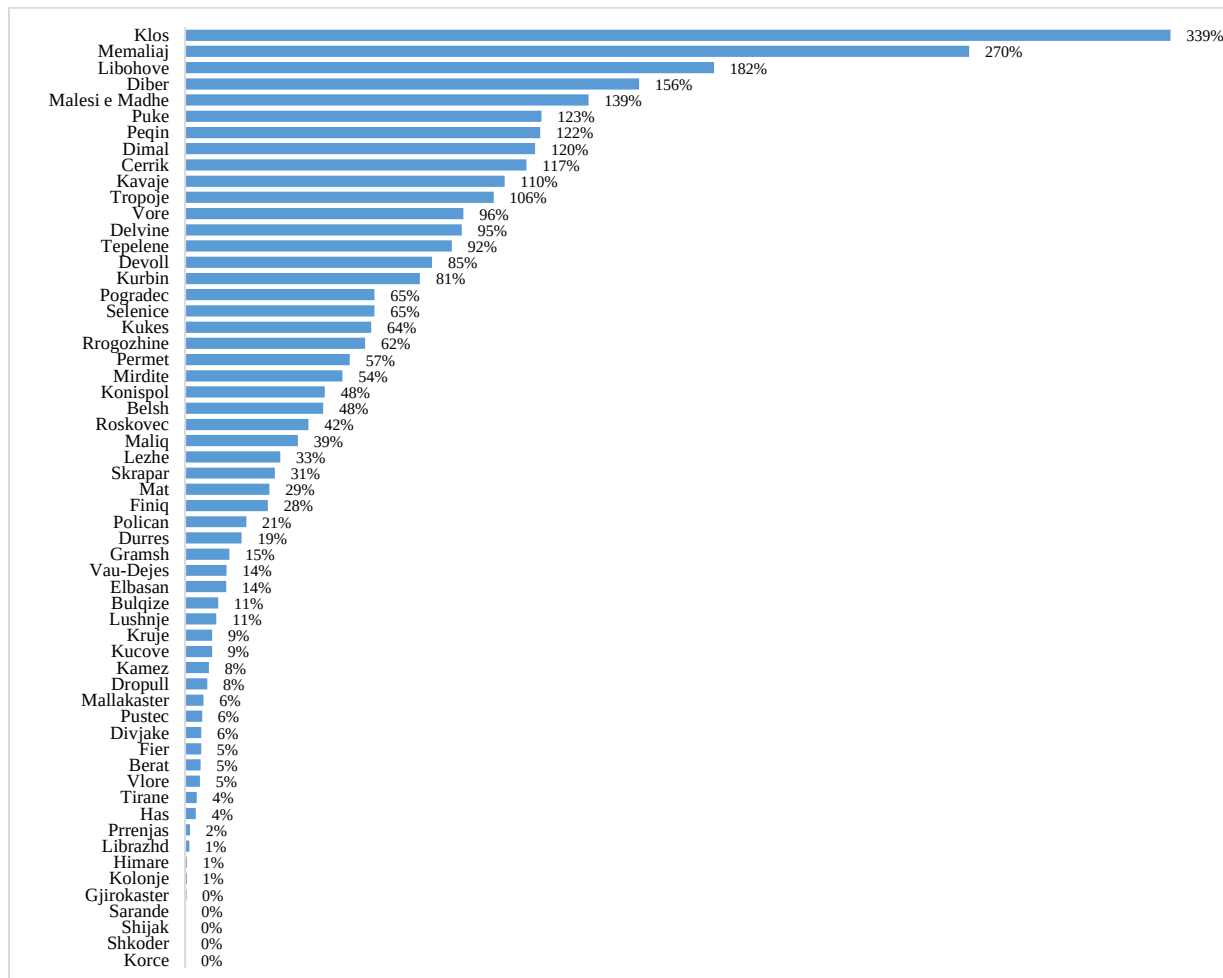
Në totalin e fondeve trashëguara për vitin 2023 është e përfshirë edhe shuma 6,258 milionë lekë, e cila i përket fondeve të përdorura për rindërtimin.

Stoku i detyrimeve të prapambetura gjatë vitit 2023, përbën rreth 13.8% të të ardhurave të veta totale të njërive të vetëqeverisjes vendore. Krahësuar me një vit më parë, ky raport është zvogëluar me rreth 3.6% për shkak të uljes së detyrimeve dhe rritjes së të ardhurave të veta.

Megjithatë, midis bashkive, mesatarja e raportit të detyrimeve të prapambetura ndaj të ardhurave të veta është më e lartë, rreth 53%, ndonëse gjysma e bashkive kanë stok më të ulët se 30% të detyrimeve të prapambetura ndaj të ardhurave të veta. Një pjesë e bashkive kanë një raport mjaft të lartë, mbi 100% të stokut të detyrimeve të vitit 2023 ndaj të ardhurave të veta, si Klosi (339%), Memaliaj (270%), Dibra (156%), Malësia e Madhe (139%); Puka, Peqini, Dimali, Cërriku (120%); Kavaja dhe Tropoja (110%). Kapaciteti fiskal mjaft i ulët i shumicës së këtyre bashkive dhe menaxhimi jo i mirë i mbledhjes së të ardhurave dhe planifikimit të shpenzimeve ka krijuar këto problematika në stokun e detyrimeve.

Nga ana tjetër, pjesa më e madhe e NJVQV-ve si: Korçë, Shkodër, Shijak, Sarandë, Himarë, etj, kanë një raport të ulët të stokut të detyrimeve në vitin 2023 mbi të ardhurat e veta.

Grafiku nr. 2: Detyrimet e prapambetura ndaj të ardhurave të veta, 2023

Burimi: Drejtoria e Financave Vendore, Ministria e Financave

Në lidhje me problematikat e trajtuara në vitet e mëparshme që rezultojnë nga testimet e kryera mbi stokun e detyrimeve të prapambetura dhe të ardhurave të trashëguara nga bashkitë dhe qarqet, rezultojnë se gjatë viti 2023 është miratuar ligji nr. 40/2023 “Për disa ndryshime dhe një shtesë në Ligjin nr. 67/2017 “Për financat e vetëqeverisjes vendore”, ku është shtuar neni 60/1 “Përdorimi i fondeve të trashëguara nga viti i kaluar”, ku citohet se: “Nga fondet e trashëguara dhe të paangazhuara, jo më pak se 30% e tyre përdoren për: a) shlyerjen e detyrimeve të prapambetura; b) pagimin e nën huave të papaguara në kohë.”

Për sa trajtuar në Projekt Raportin e Auditimit, nga Drejtoria e Financave Vendore është paraqitur observacioni nr. 4564/43, datë 09.09.2024, protokolluar në KLSH me nr. 472/24, datë 17.09.2024, ku janë shprehur objeksionet si më poshtë:

Pretendimi i subjektit:

Konstatimet për bashkitë e paraqitura nuk janë pjesë e kompetencave të Drejtorisë së Financave Vendore. Për këto konstatime dhe për sqarimin e tyre grupi i auditimit duhet të drejtohet bashkive dhe degëve përkatëse të thesarit të cilët rakordojnë periodikisht çdo muaj krijimin dhe shlyerjen e detyrimeve të prapambetura. Drejtoria e Financave Vendore monitoron ecurinë e detyrimeve të prapambetura duke u bazuar në raportet e gjeneruara nga Sistemi Informatik Financiar i Qeverisë. Rakordimi për vlerën e detyrimit i cili publikohet realizohet midis degëve të thesarit dhe njësive vendore përkatëse. Për sa i përket testeve të bëra nga grupi i auditimit duhen mbajtur në konsideratë edhe detyrimet e shtuara gjatë vitit 2023, të cilat mund jenë shlyer brenda këtij viti dhe janë pjesë e pagesave totale të detyrimeve të shlyera. Drejtoria e Financave Vendore do të vijojë monitorimin e gjendjes financiare për të 61 bashkitë dhe 12 qarqet. Në lidhje me çeljen e transfertës së pakushtëzuar dhe sektoriale në katër 3 - mujorë, nuk bie në kundërshtim me pikën 4, të nenit 4, të Ligjit nr. 68/2017 “Për financat e vetëqeverisjes vendore”, pasi nuk cenon mënyrën e përdorimit të transfertës së pakushtëzuar. Bashkitë kanë autonomi të plotë në përdorimin e këtyre fondeve. Ndarja e çeljes së transfertës së pakushtëzuar të përgjithshme dhe sektoriale realizohet në katër 3-mujor, dhe nuk është kufizim i autonomisë vendore, përderisa këto fonde përdoren plotësisht

nga bashkitë. Pra, bashkive u akordohet transferta e plotë gjatë vitit dhe pjesa që nuk përdoret trashëgohet. Kjo ndarje është vendosur për arsye të menaxhimit të cash-it dhe mirëmenaxhimit të financave publike në nivel vendor, si dhe për përdorimin me efektivitet të fondeve nga ana e bashkive që deri në fund të vitit të kenë mundësi për ofrimin e shërbimeve publike në rast të mosrealizimit të të ardhurave nga burimet e veta dhe mospërdorimit të gjithë transfertës që në fillim të vitit buxhetor. Në lidhje me shtimin e kufijve të transfertës së pakushtëzuar, për projektet e rindërtimit është jo në përputhje me ligjin e financave të njëjësive të vetëqeverisjes vendore”, sqarojmë se përdorimi dhe përcaktimet lidhur me fondin e rindërtimit janë të cituara qartësisht në nenin 7 të ligjit nr. 84/2022 “Për buxhetin e vitit 2023” ku: Fondi i rindërtimit për përballimin e pasojave të tërmetit të vitit 2019 prej 5 000 milionë lekësh përdoret për të përballuar kostot për projektet e miratuara dhe të pa financuara të viteve të mëparshme dhe pjesa e mbetur për projekte të reja. Ky fond shton kufijtë e shpenzimeve për çdo ministri dhe institucion në nivel programi dhe kufijtë e transfertës së pakushtëzuar, të miratuar në tabelat 1 dhe 3, të përmendura në nenet 11 e 15 të këtij ligji. Pra, përsa kohë përcaktohet në ligjin vjetor të buxhetit se fondi i rindërtimit shton kufijtë e transfertës së pakushtëzuar, në asnjë rast nuk ka mos përputhje me përcaktimet e ligjit për financat e vetëqeverisjes vendore.

Qëndrimi i grupit të auditimit: Grupi i auditimit pas shqyrtimit të observacionit, sqaron se për konstatimin në lidhje me detyrimet e prapambetura të bashkive nuk ka ngarkuar me përgjegjësi Drejtorinë e Financave Vendore. Në lidhje me shtimin e kufijve të transfertës së pakushtëzuar, për projektet e rindërtimit, grupi i auditimit i qëndron konstatimit se bie në kundërshtim me nenin 3, pika 12 e ligjit nr. 68, datë 27.04.2017 “Për financat e vetëqeverisjes vendore”, i ndryshuar, pasi fondet e rindërtimit përdoren për përballimin e pasojave të tërmetit të vitit 2019, pra për projekte specifike të cilat kanë kusht rindërtimin e objekteve të cilët kanë pësuar dëmtime nga tërmeti, ndërsa transferta e pakushtëzuar është një transfertë e dhënë nga buxheti i shtetit për njësitë e vetëqeverisjes vendore, **pa kusht**, pa interes dhe pa të drejtë kthimi. Gjithashtu grupi i auditimit i qëndron konstatimit se vendosja e kufijve mbi çeljen dhe përdorimin e transfertës së përgjithshme dhe sektoriale cënon autonomin e plotë në përdorimin e të ardhurave të veta, të transfertës së pakushtëzuar dhe të ardhurave nga taksat e ndara.

2.2.4. Monitorimi dhe raportimi i zbatimit të buxhetit të shtetit.

- Mbi vlerësimin e projekteve të investimeve, monitorimi dhe raportimi i tyre me qëllim parandalimin e krijimit të detyrimeve të prapambetura:

- Mbi saktësinë dhe plotësinë e evidentimit të shpenzimeve kapitale me financim të brendshëm

Sipas projekt ligjit të Buxhetit, ligjit për Buxhetin e vitit 2023, akteve normative për ndryshimin e tij dhe tabelës fiskale, planifikimi dhe realizimi i investimeve me financim të brendshëm paraqitet si në vijim:

Tabela nr. 1: Planifikimi dhe realizimi i investimeve me financim të brendshëm
lekë

Në milionë

Emërtimi	Fakt 2022	Projekt Buxhet	Ligj Buxheti	AN 5	AN 6	Realizimi
Financim i brendshëm	63,675	70,589	72,248	86,063	91,826	88,489

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit.

Në ligjin e buxhetit, investimet me financim të brendshëm janë planifikuar në vlerën 72,248 milionë lekë. Me Aktin Normativ nr. 5, datë 18.10.2023, shpenzimet për investimet e brendshme janë planifikuar në vlerën 86,063 milionë lekë, duke u rritur për vlerën 13,815 milionë lekë krahasuar me planin fillestar. Me Aktin Normativ nr. 6, datë 14.12.2023, këto shpenzime janë planifikuar në vlerën 91,826 milionë lekë, duke u rritur për vlerën 5,763 milionë lekë. Sipas tabelës së treguesve fiskalë, rezulton se shpenzimet kapitale me financim të brendshëm janë realizuar në vlerën 88,489 milionë lekë ose në masën 96% krahasuar me planin përfundimtar (Aktin Normativ nr. 6, datë 14.12.2023), me mos realizim në vlerën 3,337 milionë lekë. Shpenzimet kapitale me financim të brendshëm, në krahasim me planin fillestar janë realizuar në masën 122.5%, ose me mbi realizim për vlerën 17,900 milionë lekë. Kundrejt vitit 2022, shpenzimet kapitale me financim të brendshëm janë realizuar më shumë për vlerën 24,814 milionë lekë ose realizuar më shumë në masën 38.9%.

Trendi i shpenzimeve kapitale me financim të brendshëm, referuar Treguesve Fiskalë të Konsoliduar krahasuar me vitin e kaluar rezulton si në vijim:

Tabela nr. 2: Trendi i realizimit të shpenzimeve kapitale me financim të brendshëm

Në milionë lekë

Emërtimi	2021	2022	2023
Kapitale Financim i brendshëm	72,116	63,675	88,489
Dif. nga viti i mëparshëm	12,569	-8,441	+17,900

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit.

Sipas raportimit të Drejtorisë së Investimeve, për vitin 2023, investimet kapitale me financim të brendshëm janë realizuar në vlerën 92,381 milionë lekë, ndërkohë sipas SIFQ rezultojnë në vlerën 88,489 milionë me një diferencë prej 3,892 milionë lekë.

Tabela nr. 3: Realizimi i investimeve sipas SIFQ dhe Drejtorisë së Investimeve
lekë

Në milionë

	Fakt datë 31.12.2023
Financimi i Brendshëm - Drejtoria e Investimeve	92,381
Financimi i Brendshëm – SIFQ	88,489
Diferenca në raportim	3,892

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit.

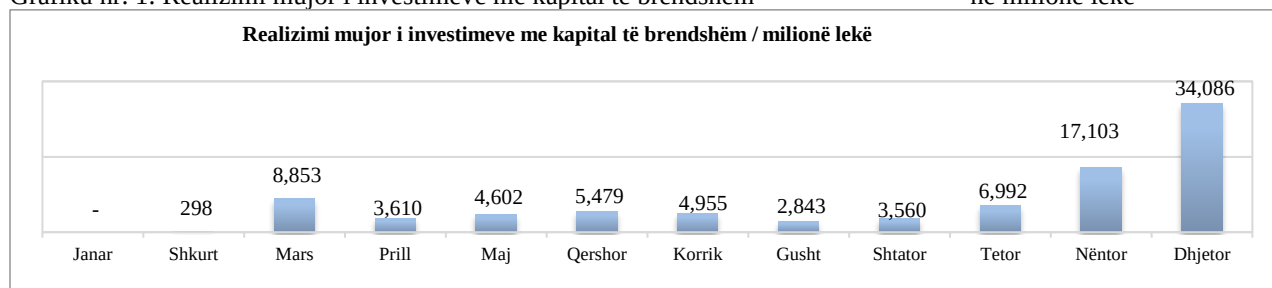
Kjo diferencë është kryesisht për arsye se:

- Drejtoria e Investimeve ka përfshirë në raportim 2 projekte të llogarisë ekonomike 232 në vlerën 766 milionë lekë, të cilët në tabelën e treguesve fiskalë janë raportuar si zë më vete në kapitullin II “Transferime kapitale”.
- Në vlerën e paraqitur për investimet me financim të brendshëm, tabela e treguesve fiskalë përfshihen edhe investimet të cilat realizohen nga të ardhurat e kapitullit 6 (të ardhurat dytësore). Për vitin 2023, këto investime të cilat nuk kanë plan buxheti të miratuar, por në tabelën e treguesve fiskalë, raportohen si investime të realizuara ndaj planit të buxhetit rezultojnë në vlerën totale 1,176 milionë lekë.
- Drejtoria e Investimeve ka përfshirë në raportim edhe vlerën e investimeve të realizuara nga njësitë e qeverisjes qendrore për rindërtimin, ndërkohë që në tabelën e treguesve fiskalë, fondi i rindërtimit është raportuar si zë më vete.

Sipas Drejtorisë së Investimeve, realizimet mujore të investimeve kapitale me financim të brendshëm, rezultojnë si në grafikun në vijim:

Grafiku nr. 1: Realizimi mujor i investimeve me kapital të brendshëm

në milionë lekë

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit.

Konstatohet se në 2 muajt e fundit të vitit 2023, janë realizuar investime në vlerën 51,189 milionë lekë ose 55.4% e vlerës totale të investimeve të realizuara, nga të cilat në muajin Nëntor janë realizuar 17,103 milionë lekë investime ose 18.5% e totalit të realizimeve, ndërsa në muajin Dhjetor janë realizuar investime në vlerën 34,086 milionë lekë ose 36.9% e vlerës totale të investimeve. Nga vlera totale e raportimit të realizimit të investimeve të muajit dhjetor, referuar bazave të të dhënave për pagesat e realizuara nga SIFQ rezultojnë se: në muajin janar janë paguar për llogari të buxhetit të vitit 2023, investime në vlerën totale 23,074 milionë lekë ose 24.97% të vlerës totale të investimeve të realizuara vjetore,

-Nga auditimi konstatohet se pika 20 e udhëzimit plotësues nr. 2, datë 19.01.2023 “Për zbatimin e buxhetit 2023” citon se “Projektet e reja të investimeve për vitin 2023, miratohen nga Ministria e Arsimit dhe Sportit, në përputhje me kriteret dhe procedurat e përcaktuara me udhëzim/urdhër të Ministrit të Arsimit dhe Sportit”. Ky përcaktim është jo në përputhje me Fazën III “Analiza, monitorimi dhe financimi i projekt-propozimeve të investimeve publike”, Aneksi I, të VKM-së nr. 887, datë 27.12.2022 “Për procedurat e menaxhimit të investimeve publike” ku citohet se: “Ministria përgjegjëse për financat, pas shqyrtimit dhe vlerësimit të projekt-propozimeve për investimet, miraton projektet e investimeve publike duke i përfshirë në PBA apo buxhetin vjetor, të cilat klasifikohen sipas pikës 6, germa c “shpenzime për projekt investimesh”, të VKM-së...”.

Nga auditimi i projekteve të investimeve me financim të brendshëm janë konstatuar problematikat si në vijim:

- 17 projekte me burim financimi të ardhurat e arsimit të lartë, në vlerën 57,492 mijë lekë me përshkrim “Studentë që ndjekin ciklin e parë të studimeve” në disa njësi shpenzuese, të cilët janë keq klasifikuar në llogarinë 231 “Investime Kapitale të Trupëzuara”. Për këto investime është përdorur i njëjti kod produkti, për disa institucione të arsimit të lartë, duke mos identifikuar specifikisht investimet e kryera në nivel produkti investimi me impakt në cilësinë e informacionit të raportuar dhe vështirësi në ndjekjen e ecurisë së tyre.
- 79 institucione të qeverisjes qendrore rezultojnë se kanë paguar detyrime të prapambetura në vlerën 6,791,120 mijë lekë, të cilat përfaqësojnë rreth 7.7% të investimeve kapitale me financim të brendshëm të realizuara për vitin 2023.

Tabela nr. 4: Detyrimet e prapambetura të paguara me buxhetin e vitit 2023 për investime.

Institucioni	Shuma	lekë
Aparati i Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë (3535)		1,554,975,525
Bashkia Pogradec (1529)		319,182,467
Shoqëria Rajonale Ujësjellës Kanalizime Lushnjë SH.A (0922)		316,997,042
Autoriteti Rrugor Shqiptar (3535)		311,842,961
Bashkia Pustec (1515)		285,000,000
Bashkia Kruje (0716)		277,775,444
Bashkia Belsh (0808)		267,964,186
Sh.A. Ujesjelles-Kanalizime Tirane (3535)		252,016,616
Fondi i Zhvillimit Shqiptar (3535)		223,704,421
Bashkia Dibër (0606)		208,346,263
Bashkia Malësi e Madhe (3323)		208,030,155
Bashkia Kavaja (3513)		190,523,752
Bashkia Berat (0202)		189,851,860
Bashkia Dropull (1111)		168,773,629
Shoqëria Rajonale Ujesjelles-Kanalizime Durres (0707)		149,110,211
Bashkia Tirana (3535)		144,232,830
Shoqëria Rajonale Ujësjellës Kanalizime Elbasan SH.A (0808)		127,938,878
Bashkia Kucove (0217)		125,561,157
Bashkia Patos (0909)		119,210,208
Bashkia Finiq (3704)		104,322,259
Bashkia Polican (0232)		96,640,072
Sh.A. Ujesjelles-Kanalizime Kamez (3535)		90,000,000
Bashkia Himare (3737)		72,219,271
Bashkia Fier (0909)		68,025,337
Bashkia Dimal (0202)		66,500,000
Agjencia e Eficences se Energjise (AEE) (3535)		65,889,155
Bashkia Konispol (3731)		59,408,642
Bashkia Lezhe (2020)		55,100,000
Bashkia Roskovec (0909)		49,232,142
Bashkia Bulqize (0603)		48,896,918
Bashkia Kurbini (2019)		47,319,476
Aparati i Ministrise se Turizmit dhe Mjedisit (3535)		46,912,364
Bashkia Mirditë (2026)		44,955,908
Bashkia Permet (1128)		42,750,672
Bashkia Vlore (3737)		36,100,000
Agjencia Kombëtare e Punësimit dhe Aftësive (3535)		35,999,800
Bashkia Mallakastër (0924)		35,919,922
Aparati Ministrise se Financave dhe Ekonomise (3535)		23,349,213
Drejtoria e Pergjithshme e Ujesjelles Kanalizimeve (3535)		23,175,128
Aparati i Ministrise se Ekonomise, Kultures dhe Inovacionit (3535)		21,761,028
Bashkia Kukes (1818)		20,971,944
Aparati i Drejtorise se Pergjithshme te Policise se Shtetit (3535)		20,180,729
Bashkia Rogozhine (3513)		18,014,560
Sh.A. Ujesjelles-Kanalizime Vlore (3737)		17,612,452
Bashkia Memaliaj (1134)		13,428,557
Aparati i Ministrise se Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale (3535)		12,072,943
Bordi Rajonal i Kullimit Durres (0707)		11,221,717
PIU Global Fund (3535)		10,206,364
Universiteti Aleksander Moisiu (0707)		10,075,515
Bashkia Vore (3535)		8,192,618
Shoqëria Rajonale Ujësjellës Kanalizime Sarandë SH.A (3731)		8,054,890
Bashkia Peqin (0827)		8,010,726
Bashkia Skrapar (0232)		7,545,190
Bashkia Kelcyre (1128)		6,685,431
Universitet "E. Çabej", Gjirokaster (1111)		4,884,485
Shoqëria Rajonale Ujësjellës Kanalizime Korçë SH.A (1515)		4,819,381
Njësia e Manaxhimit të projektit të ndërtimit të segmentit rrugor Qukes Qafe Pllcoje, Lot 1 dhe Lot 2		4,709,863
Bashkia Divjake (0922)		4,123,316
Agjencia Kombetare e Shoqerise se Informacionit (3535)		3,279,347
Prefektura e qarkut Gjirokaster (1111)		2,765,860
Agjencia Kombetare e Burimeve Natyrore (AKBN) (3535)		2,500,000
Drejtoria e Pergjithshme e burgjeve (3535)		2,478,998
Bordi i Kullimit Korce (1515)		2,436,180
Universiteti Bujgesor (3535)		2,197,217
Fakulteti i Mjekesise (3535)		1,874,850
Sh.A. Ujesjelles-Kanalizime Selenice (3737)		1,606,520
Bashkia Has (1812)		1,401,548
Instituti i Sigurise Ushqimore dhe Veterinarise (3535)		1,146,528
Bashkia Devoll (1505)		881,279
Bashkia Libohove (1111)		680,559
Ujesjellës Kanalizime Vora -Shoqëri Anonime (3535)		500,000

Bashkia Tropojë (1836)	304,960
Bashkia Shijak (0707)	251,078
Ujeshjelles Kanalizime Vau i Dejes (3333)	153,913
Bashkia Mat (0625)	100,000
Admin Qendrore e ISHP (3535)	88,280
Rektorati i Universitetit te Mjekesise Tirane (3535)	78,992
Spitali Diber (0606)	68,645
Bashkia Cerrik (0808)	2
Totali	6,791,120,349

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit.

Pagesa e këtyre detyrimeve të cilat janë raportuar si investime të vitit 2023, është në kundërshtim me pikën a, të nenit 61, të ligjit nr. 9936, datë 26.08.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, ku citohet se: “Metoda e shpenzimeve dhe të ardhurave për qëllim të këtij ligji ka të bëjë me: a) njohjen e shpenzimeve korrente dhe kapitale të vitit buxhetor në çastin e ndodhjes së tyre, pavarësisht nga data e pagesës”. Për këtë arsye, treguesit e realizimit të investimeve publike janë të mbivlerësuar për këtë nivel, duke paraqitur si investime të vitit, investime, faturat e të cilave konstatohet se datojnë që prej vitit 2017.

-Referuar të dhënave në SIFQ, konstatohet se, raportohet si investim i realizuar në vitin 2023, projekti i investimit me kod M062991 i Autoritetit Rrugor Shqiptar me përshkrim “Vendime gjyqësore në proces” me vlerë 626,150 mijë lekë.

Tabela nr. 5: Projekti me Kod M062991 “Vendime gjyqësore në proces”

Mijë lekë

Projekti M062991 "Vendime Gjyqësore në proces"	Vlera
Likuiduar fatura të vitit 2017	18,591
Likuiduar fatura të vitit 2018	39,119
Likuiduar fatura të vitit 2022	143
Totali	57,853

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit.

Nga auditimi konstatohet se, vlera për 57,853 mijë lekë, përfaqëson detyrime të prapambetura të periudhave të mëparshme duke filluar nga viti 2017. Për planifikimin dhe realizimin e këtyre shpenzimeve duhet të ishin përdorur llogaritë e shpenzimeve operative. Sipas sqarimeve të dhëna nga MF, këto vendime gjyqësore lidhen me projekte investimesh megjithatë nga kjo e fundit duhen kryer verifikime përkatëse për të saktësuar llogarinë që duhet përdorur.

- Në Fondin Shqiptar të Zhvillimit, në programin buxhetor 06210 “Programe zhvillimi” raportohet si investim i realizuar kosto lokale e menaxhimit të projekteve të investimit në shumën 710,239 mijë lekë, me kod projekti M560322 “Projekti i rrugëve dytësore dhe lokale”, me përfitues Fondin Shqiptar të Zhvillimit, ndërkohë që këto fonde përdoren në llogari bankare të nivelit të dytë nga Fondi Shqiptar i Zhvillimit për aktivitetin e shpenzimeve korrente të institucionit.

Nga auditimi është konstatuar se për 4 kontrata të Fondit Shqiptar të Zhvillimit në vlerën totale 1,125,430 mijë lekë, në 6 raste është bërë parapagim i kontratave, në vlerën 133,444 mijë lekë.

Tabela nr. 6: Kontrata të parapaguara për investime

Ministri a e Linjës	Kodi i Projektit	Përshkrimi i Projektit	Furnitori	Vlera (në lekë)
FSHZH	23AB002	Ndërhyrje për përmirësimin e Strukturave mbrojtëse, veprave të artit etj, Rajonet 3&4	A...-B...	8,600,632
FSHZH	23AB001	Ndërhyrje për përmirësimin e Strukturave mbrojtëse, veprave të artit etj, Rajonet 1&2	V... H...	24,985,683
FSHZH	23AB002	Ndërhyrje për përmirësimin e Strukturave mbrojtëse, veprave të artit etj, Rajonet 3&4	A...-B...	7,306,701
FSHZH	22AD401	Investime për transformimin e aseteve publike me potencial zhvillimi në modele të standardit më të lartë të zhvillimit, Loti 2 “Kompleksi i Dijes, Korçë”	XH... SHPK	39,585,979
FSHZH	22AA102	Transformim urban në hapësira publike kryesore - Faza II	A...-T...	47,881,910
FSHZH	23AB002	Ndërhyrje për përmirësimin e Strukturave mbrojtëse, veprave të artit etj, Rajonet 3&4	A...-B....	5,082,759
TOTAL				133,443,664

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit.

Nga auditimi rezulton se Fondi Shqiptar i Zhvillimit me shkresën nr. 4113 prot., datë 12.12.2023, i ka dërguar MFE-së kërkesë për miratimin e dhënies së pagesës paraprake në kontratat e mësipërme të zbatimit të punimeve. Ndërsa Ministri i Financave dhe Ekonomisë me shkresën nr. 8601/3 prot., datë 26.12.2023 ka miratuar dhënien e fondeve në formën e

paradhënies duke përdorur si referencë ligjore pikën 160 dhe 161 të Udhëzimit nr. 9 datë 20.03.2018 “Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit”, i ndryshuar.

Rezulton se këto kontrata nuk paraqesin elementët për të qenë të një rëndësie të veçantë, si dhe nuk kanë dokumentacion bashkëlidhur për të vërtetuar rëndësinë e veçantë të tyre, duke sjell si pasojë që parapagimi i kontratave është kryer në kundërshtim me Udhëzimin nr. 9, datë 20.03.2018 “Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit”, i ndryshuar, pika 160 dhe 161, ku citohet se: *“Pika 160: Ndalohej përdorimi i formës së ngurtësimit në llogari të klientit për të gjitha kontratat (investime, shërbime). Përjashtime nga ky rregull mund të bëhen vetëm për kontrata të rëndësisë së veçantë dhe vetëm me miratim paraprak të Ministrit përgjegjës të Financave. Kushti i kontratës i lidhur në kundërshtim me këtë parashikim është i pavlefshëm dhe nuk ekzekutohet.*

Pika 161: Në lidhjen e kontratave për investime nuk lejohet të parashikohet dhënia e fondeve buxhetore në formën e paradhënies, përveç rasteve kur parashikohet në kontratë me referencë të specifikuar të aktit ligjor/nënligjor...”

Mbi marrjen e angazhimeve buxhetore, rishpërndarjet e fondeve të investimit dhe realizimin për programet buxhetore të audituara:

Nga auditimi mbi detajimin dhe rishpërndarjen e fondeve të investimeve në projekte investimi përgjatë vitit janë konstatuar problematika që detajimin e projekteve të investimeve publike me akt normativ pa kaluar në PBA 2023-2023, detajimin e fondeve të investimeve për vetëm vlerën e 20% të kostos së projektit pa buxhet në vitet pasardhëse buxhetore, detajimin e planit buxhetor në 3 vite për investime që përfshijnë periudhë faturimi për kontrata që parashikojnë periudhë faturimi më të vogël se një vit, shkurtimin e fondeve të investimit në momentin e lidhjes së kontratës dhe rialokimin e këtyre fondeve drejt projekteve të tjera të investimit publik detyrime të prapambetura apo në proces nga vitet e kaluara, mos regjistrimin e kontratave dhe rrjedhimisht mos regjistrimin e obligimit në SIFQ duke lejuar ndërmarrjen e angazhimeve buxhetore dhe krijimin e detyrimeve të prapambetura. Këto veprime janë legjitimuar nga miratimi i dhënë nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë në detajimin fillestar të fondeve të investimit apo rialokimet e kryera përgjatë vitit.

Nga auditimi i projekteve të reja të investimeve të analizuara sipas programeve buxhetore dhe institucioneve përkatëse, konstatohen problematikat si në vijim:

Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë, programi buxhetor 04520 “Transporti rrugor”

Planifikimi fillestar dhe ndryshimet në planifikim për programin buxhetor 04520 “Transporti rrugor” paraqiten si në vijim:

Tabela nr. 7: Planifikimi i programit 04520 “Transporti rrugor”

Mijë lekë

Programi	Ligji i buxhetit	A.N nr. 5, datë 18.10.2022	A.N nr. 6, datë 14.12.2023	Realizimi
04520	18,591,769	27,191,769	36,161,769	35,981,192
Ndryshime		+8,600,000	+8,970,000	

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit.

Programi “Transporti rrugor” është planifikuar me ligjin e buxhetit në shumën 18,591,769 mijë lekë për investimet me financim të brendshëm. Me aktin normativ nr. 5, datë 18.10.2023, vlera e financimit të brendshëm është rritur për shumën 8,600,000 mijë lekë, ndërsa me aktin normativ nr. 6, datë 14.12.2023 është rritur për shumën 8,970,000 mijë lekë, duke reflektuar një plan përfundimtar në shumën 36,161,769 mijë lekë. Në fund të viti 2023, investimet për këtë program janë realizuar në shumën 35,981,192 mijë lekë, ose janë realizuar në masën 193% në krahasim me planin fillestar dhe 99.5% në krahasim me planin përfundimtar.

Projektet kryesore të prekura me aktin normativ nr. 5, datë 18.10.2023 në programin “Transporti rrugor” paraqiten si në vijim:

Tabela nr. 8: Projektet kryesore të prekura me AN 5, programi transporti rrugor

Lekë

SHTOHET-FB				Shuma
Aparati MIE	20AC101	Ndërtim Tuneli i Llogarase		1,500,000,000
ARRSH	18BS547	Ndërtim rruga Porto Romano Durres, Loti 3, vazhdimi		385,437,905

ARRSH	18BS546	Ndërtim i segmentit rrugor Sheshi Shqiponja- Bulevardi I ri, Loti 2	460,884,890
ARRSH	18BS530	Ndërtim rruga Kardhiq - Delvine Loti 4 Shtese punimesh	67,731,805
ARRSH	18BS537	Rehabilitim i segmentit rrugore mbikalimi pallati me shigjeta rrethrotullimi Shqiponja Loti 2 (shtese punimesh)	73,590,056
ARRSH	18BS617	Rehabilitim i segmentit rrugor Fier - Vlore (rruga e vjetër).	365,634,970
ARRSH	18BS544	Plotesimi, Rakordimi dhe vazhdimi i punimeve Sheshi Shqiponja - Lumi I Tiranes, Loti 1 dhe QMT	108,618,607
ARRSH	18BS542	Ndërtim i Unazes se jashtme Tirane, Loti 7	109,999,988
ARRSH	18BS543	Plotesimi i punimeve dhe rrugët lidhese ne Unazen lindore, Loti 2	107,806,114
ARRSH	18BS552	Ndërtim rruga Korce - Erseke Loti 2 (pjesa e dyte)	777,778,121
ARRSH	18BS540	Ndërtim i Unazes se jashtme Tirane, Loti 5	245,160,000
ARRSH	18BS612	Ndërtim rruga Palas - Dhermi	205,127,052
ARRSH	22AC303	Ndërtim rruga Palas - Dhermi (Modifikim kontrate)	109,737,563
ARRSH	18BS551	Ndërtim rruga Kardhiq - Delvine Loti 8 (Sistemimi dhe Rivitalizimi i Skarpatave).	399,632,752
ARRSH	18BS616	Rikonstrukcion i aksit rrugor Maliq-Lozhan i Ri Strelce	265,133,785
ARRSH	18BS545	Ndërtim i segmentit rrugor Sheshi Shqiponja - Bulevardi I ri - Shkoze, Urat mbi lumin Tirana	281,583,878
ARRSH	18BS609	Ndërtim rruga mbikalimi Teg dhe rrugët lidhese te tij	332,865,307
ARRSH	18BT016	Sistemimi dhe rivitalizimi i skarpatave në Shkallen e Tujanit	224,189,736
ARRSH	18BS553	Zgjerimi i rruges Elbasan - Qafe - Thane (Faza I)	153,637,246
ARRSH	18BT017	Sistemimi dhe rivitalizimi i skarpatave në Plani i Bardhe	1,222,413,229
ARRSH	22AC305	Sistemim asfaltim rruga Ura e Cerenecit - Peshkopi (Peshkopi - Maqellare), Loti 3	151,857,195
ARRSH	18BS541	Ndërtim i Unazes se jashtme Tirane, Loti 6	300,000,000
ARRSH	18BS550	Përfundimi i punimeve në segmentet rrugore ura e Kranesë Qafë Botë, Ura e Kranesë Ura e Gajdarit	216,823,224
ARRSH	M062991	Vendime gjyqesore ne proces	200,000,000
ARRSH	M062993	Shpronesime	150,000,000
ARRSH	18BS713	Permiresim i sinjalistikes horizontale, vertikale dhe pajisjeve te siguris rrugore ne akset e Rajonit Verior, LOTI 1 (2023)	176,575,837
ARRSH	18BS715	Permiresim i sinjalistikes horizontale, vertikale dhe pajisjeve te siguris rrugore ne akset e Rajonit Jugor, LOTI 3 (2023)	71,478,319

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit

Disa prej projekteve të evidentuara me problematika nga auditimi në këtë program buxhetor përfshijnë:

- Projekti 18BS555 “Plotësimi i Punimeve të mbetura në aksin Porto Romano Durrës, Loti 3”

Projekti është çelur në muajin Janar në vlerën 120,000 mijë lekë, vlerë e cila është rishikuar me ulje në muajin Shtator për vlerën 30,000 mijë lekë dhe është rishikuar në rritje në muajin Dhjetor për vlerën 113,764 mijë lekë, duke reflektuar vlerën përfundimtare 203,764 mijë lekë. Projekti nuk ka qenë pjesë e PBA-së si dhe nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023. Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt kanë filluar procedurat e prokurimit më datë 31.03.2023, me fond limit 499,999 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 19.06.2023, me afat përfundimi 12 muaj, me vlerë 585,569 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “G...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 21.06.2023, brenda afatit ligjor.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 120,000 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore në vlerën 465,569 mijë lekë.

Rezulton se me rishikimin buxhetor të datës 27.12.2023, është paguar 1 faturë e furnitorit me datë 08.12.2023 në vlerën 91,007 mijë lekë.

- Projekti 22AC307 “Ri veshje dhe Sistemim asfaltim nyja Shkozë mbikalimi Plepa”

Projekti është çelur në muajin Qershor në vlerën 30,000 mijë lekë dhe është rishikuar me rritje në muajin Dhjetor për vlerën 62,233 mijë lekë, duke reflektuar vlerën përfundimtare 92,233 mijë lekë. Projekti nuk ka qenë pjesë e PBA-së si dhe nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023. Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt kanë filluar procedurat e prokurimit më datë 05.07.2023, me fond limit 124,960 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 04.09.2023, me afat përfundimi 42 ditë, me vlerë 94,633 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “A...-A...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 06.09.2023, brenda afatit ligjor.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 30,000 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore në vlerën 64,633 mijë lekë.

- Projekti 22AC302 “Plotësimi, rakordimi dhe vazhdimi i punimeve Rehabilitim i segmentit rrugor mbikalimi pallati me shigjeta rreth rrotullimi Shqiponja Loti 3”

Projekti është çelur në muajin Janar në vlerën 113,000 mijë lekë, është rishikuar me rritje në muajin Dhjetor për vlerën 119,777 mijë lekë, duke reflektuar vlerën përfundimtare 232,777

mijë lekë. Projekti nuk ka qenë pjesë e PBA-së si dhe nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023. Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt kanë filluar procedurat e prokurimit më datë 25.04.2023, me fond limit 468,028 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 21.06.2023, me afat përfundimi 12 muaj, me vlerë 539,169 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “P...V...-K...” SHPK. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 22.06.2023, brenda afatit ligjor.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 113,000 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore në vlerën 426,169 mijë lekë.

Rezulton se me rishikimin buxhetor të datës 27.12.2023, është paguar 1 faturë e furnitorit me datë 11.12.2023 në vlerën 137,437 mijë lekë.

- Projekti 18BS713 “Përmirësim i sinjalistikës horizontale, vertikale dhe pajisjeve të sigurisë rrugore në akset e Rajonit Verior, Loti 1”

Projekti është çelur në muajin Janar në vlerën 46,000 mijë lekë dhe është rishikuar me rritje në muajin Nëntor për vlerën 176,576 mijë lekë, duke reflektuar vlerën përfundimtare 222,576 mijë lekë. Projekti nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023, por ka qenë pjesë e PBA 2023-2025, Faza III, planifikuar si në tabelën në vijim:

18BS713	“Përmirësim i sinjalistikës horizontale, vertikale dhe pajisjeve të sigurisë rrugore në akset e Rajonit Verior, Loti 1”			
	2022 Buxheti	2023 Parashikimi	2024 Parashikimi	2025 Parashikimi
Kosto totale (në lekë)	215,596,230	10,000,000	5,000,000	126,200,000

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt kanë filluar procedurat e prokurimit më datë 24.04.2023, me fond limit 191,637 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 24.05.2023, me afat përfundimi 5.3 muaj, me vlerë 223,200 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “J...” SHPK. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 25.05.2023, brenda afatit ligjor. Rezulton se vlera totale e kontratës së lidhur është 213,200 mijë lekë më shumë se vlera e parashikuar në PBA për vitin 2023. Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës projekti ka pasur 46,000 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore në vlerën 117,200 mijë lekë.

Gjithashtu konstatohet se me rishikimin buxhetor të datës 02.11.2023, janë paguar 3 fatura që i përkasin datave 30.07.2023, 30.08.2023, 28.09.2023, në vlerën totale 168,449 mijë lekë.

- Projekti 18BS714 “Përmirësim i sinjalistikës horizontale, vertikale dhe pajisjeve të sigurisë rrugore në akset e Rajonit Qendror, Loti 2”

Projekti është çelur në muajin Janar në vlerën 70,000 mijë lekë, është rishikuar me rritje në muajin Nëntor për vlerën 27,463 mijë lekë dhe në muajin Dhjetor për vlerën 136,159 mijë lekë, duke reflektuar vlerën përfundimtare 233,622 mijë lekë. Projekti nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023, por ka qenë pjesë e PBA 2023-2025, Faza III, planifikuar si në tabelën në vijim:

18BS714	Përmirësim i sinjalistikës horizontale, vertikale dhe pajisjeve të sigurisë rrugore në akset e Rajonit Qendror, Loti 2			
	2022 Buxheti	2023 Parashikimi	2024 Parashikimi	2025 Parashikimi
Kosto totale (në lekë)	136,586,063	10,000,000	5,000,000	108,720,000

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt kanë filluar procedurat e prokurimit më datë 26.04.2023, me fond limit 166,649 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 07.06.2023, me afat përfundimi 6 muaj, me vlerë 191,519 mijë lekë me TVSH, me bashkimin e operatorëve ekonomik “R...S.... & M... –S....S...-AL SHPK – I...”. Regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 08.06.2023, brenda afatit ligjor. Rezulton se vlera totale e kontratës së lidhur është 181,519 mijë lekë më shumë se vlera totale e këtij projekti të planifikuar në PBA për vitin 2023. Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës projekti ka pasur 70,000 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore në vlerën 121,519 mijë lekë.

- Projekti 18BS715 “Përmirësim i sinjalistikës horizontale, vertikale dhe pajisjeve të sigurisë rrugore në akset e Rajonit Jugor, Loti 3 (2023)”

Projekti është çelur në muajin Janar në vlerën 70,000 mijë lekë, është rishikuar me rritje në muajin Nëntor për vlerën 99,362 mijë lekë dhe në muajin Dhjetor për vlerën 84,161 mijë lekë, duke reflektuar vlerën përfundimtare 253,523 mijë lekë. Projekti nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023, por ka qenë pjesë e PBA 2023-2025, Faza III, planifikuar si në tabelën në vijim:

18BS715	Përmirësim i sinjalistikës horizontale, vertikale dhe pajisjeve të sigurisë rrugore në akset e Rajonit Jugor, Loti 3			
	2022 Buxheti	2023 Parashikimi	2024 Parashikimi	2025 Parashikimi
Kosto totale (në lekë)	138,894,552	10,000,000	5,000,000	111,582,000

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt kanë filluar procedurat e prokurimit më datë 24.04.2023, me fond limit 166,545 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 13.06.2023, me afat përfundimi 6 muaj, me vlerë 195,674 mijë lekë me TVSH, me operatorin ekonomik “I...D....K...-K...”. Regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 15.06.2023, brenda afatit ligjor. Rezulton se vlera totale e kontratës së lidhur është 185,674 mijë lekë më shumë se vlera totale e këtij projekti të planifikuar në PBA për vitin 2023. Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës projekti ka pasur 70,000 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore në vlerën 125,674 mijë lekë.

- Projekti 18BS708 “Eliminim i pikave të zeza (Black Spots), në rrjetin rrugor kombëtar”

Projekti është çelur në muajin Janar në vlerën 50,000 mijë lekë, në muajin Dhjetor është rishikuar me ulje për vlerën 12,800 mijë lekë dhe më pas me rritje për vlerën 8,288 mijë lekë, duke reflektuar vlerën përfundimtare 45,488 mijë lekë. Projekti nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023, por ka qenë pjesë e PBA 2023-2025, Faza III, planifikuar si në tabelën në vijim:

18BS708	Eliminim i pikave të zeza (Black Spots), në rrjetin rrugor kombëtar			
	2022 Buxheti	2023 Parashikimi	2024 Parashikimi	2025 Parashikimi
Kosto totale (në lekë)	13,180,263	10,000,000	26,000,000	-

Nga auditimi konstatohet se në këtë kod projekti janë zhvilluar 2 procedura prokurimi. Për procedurën e prokurimit me nr. REF-37049-07-25-2022, me fond limit 58,134 mijë lekë pa TVSH, me afat përfundimi 8 muaj, janë lidhur 2 mini kontrata në muajin Mars, 1 mini kontratë në Qershor dhe 1 mini kontratë në Nëntor, me operatorët ekonomi “R...S... & M...” & “S...S...-AL”, “S.. & R..S.. S...” & “A... – I...- G...C...”.

Procedura e dytë e prokurimit ka nisur në datën 13.10. 2023, me fond limit 82,926 mijë lekë pa TVSH, me afat përfundimi 10 muaj. Kontrata është lidhur në datën 20.12.2023, me vlerë 84,450 mijë lekë më TVSH, me operator ekonomik “D...”. Rezulton se kontrata është regjistruar në SIFQ brenda afatit ligjor. Rezulton se vlera totale e kontratës së lidhur është 74,450 mijë lekë më shumë se vlera totale e këtij projekti të planifikuar në PBA për vitin 2023.

Gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe lidhjeve të kontratave rezulton se për të 2 procedurat ka pasur fonde në dispozicion në vlerën 50,000 mijë lekë, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore në vlerën 104,210 mijë lekë.

- Projekti 18BS708 “Rikonstruksion i godinës së Arkivës së ARRSH-së, pranë Drejtorisë së Rajonit Qendror Tiranë”

Projekti është çelur në muajin Janar në vlerën 10,000 mijë lekë dhe nuk ka pasur rishikime buxhetore. Projekti nuk ka qenë pjesë e PBA-së si dhe nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023. Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt kanë filluar procedurat e prokurimit më datë 22.09.2023, me fond limit 17,645 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 11.12.2023, me afat përfundimi 8 muaj, me vlerë

16,381 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “Ll...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 12.12.2023, brenda afatit ligjor.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 10,000 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore në vlerën 6,381 mijë lekë.

Referuar urdhër shpenzimeve, rezulton se më datën 14.01.2024 është paguar 1 faturë me datë furnitori 27.12.2023, me vlerë 9,468 mijë lekë. **Pra 16 ditë pas lidhjes së kontratës, ky projekt rezulton i realizuar në masën 54%.**

- Projekti 22AG502 “Zgjerimi i rrugës Elbasan Qafë – Thanë (Faza III)

Projekti është çelur në muajin Shtator në vlerën 600,000 mijë lekë dhe është rishikuar në muajin Dhjetor me ulje për vlerën 500,000 mijë lekë, duke reflektuar vlerën përfundimtare 100,000 mijë lekë. Projekti nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023, por ka qenë pjesë e PBA 2023-2025, Faza III, planifikuar si në tabelën në vijim:

	Zgjerimi i rrugës Elbasan - Qafë - Thanë (Faza III)			
	2022 Buxheti	2023 Parashikimi	2024 Parashikimi	2025 Parashikimi
Kosto totale (në lekë)	-	-	600,000,000	100,000,000

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt kanë filluar procedurat e prokurimit më datë 13.10.2023, me fond limit 2,499,796 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 18.12.2023, me afat përfundimi 12 muaj, me vlerë 2,537,421 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “2...T...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 19.12.2023, brenda afatit ligjor. Rezulton se për vitin 2023 nuk janë parashikuar fonde në PBA. Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 600,000 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore në vlerën 1,937,421 mijë lekë.

Referuar urdhër shpenzimeve, rezulton se më datën 14.01.2024 është paguar 1 faturë me datë furnitori 27.12.2023, me vlerë 95,000 mijë lekë. **Pra 9 ditë pas lidhjes së kontratës, ky projekt rezulton i realizuar në masën 3.8%.**

- Projekti 22AG503 “Zgjerimi i rrugës Elbasan Qafë – Thanë (Faza IV)

Projekti është çelur në muajin Shtator në vlerën 600,000 mijë lekë dhe është rishikuar në muajin Dhjetor me ulje për vlerën 400,000 mijë lekë, duke reflektuar vlerën përfundimtare 200,000 mijë lekë. Projekti ka qenë pjesë e PBA-së, por për vitin 2023 nuk është planifikuar asnjë fond.

	Zgjerimi i rrugës Elbasan - Qafë - Thanë (Faza IV)			
	2022 Buxheti	2023 Parashikimi	2024 Parashikimi	2025 Parashikimi
Kosto totale (në lekë)	-	-	-	600,000,000

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt kanë filluar procedurat e prokurimit më datë 16.10.2023, me fond limit 2,499,972 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 19.12.2023, me afat përfundimi 24 muaj, me vlerë 2,503,098 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “A...N...K...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 19.12.2023, brenda afatit ligjor. Rezulton se për vitin 2023 dhe 2024 nuk janë parashikuar fonde në PBA.

Gjatë zhvillimit të procedurës së prokurimit dhe në kohën e nënshkrimit të kontratës ky projekt ka pasur në dispozicion 20% të fondeve të nevojshme për lidhjen e kontratës duke qenë angazhim shumë vjeçar. Nga auditimi rezulton se ky alokim fondesh është bërë për qëllim të lidhjes së kontratës duke qenë se 7 ditë më vonë këtij projekti i janë hequr fonde në vlerën 400,000 mijë lekë.

Referuar urdhër shpenzimeve, rezulton se më datën 14.01.2024 është paguar 1 faturë me datë furnitori 28.12.2023, me vlerë 190,000 mijë lekë. **Pra 9 ditë pas lidhjes së kontratës, ky projekt rezulton i realizuar në masën 7.6%.**

- Projekti 22AC308 “Sistemim asfaltim rruga Qafa e Buallit – Martanesh”

Projekti është çelur në muajin Tetot në vlerën 320,000 mijë lekë dhe është rishikuar në muajin Dhjetor me ulje për vlerën 319,999 mijë lekë, duke reflektuar vlerën përfundimtare 1 mijë lekë. Projekti nuk ka qenë pjesë e PBA-së si dhe nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023.

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt kanë filluar procedurat e prokurimit më datë 13.10.2023, me fond limit 1,086,171 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 28.12.2023, me afat përfundimi 13 muaj, me vlerë 1,137,108 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “B...-I...” SHPK. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 15.01.2023, jashtë afati kohor.

Gjatë zhvillimit të procedurës së prokurimit dhe në kohën e nënshkrimit të kontratës ky projekt ka pasur në dispozicion 20% të fondeve të nevojshme për lidhjen e kontratës duke qenë angazhim shumë vjeçar. Nga auditimi rezulton se ky alokim fondesh është bërë për qëllim të lidhjes së kontratës duke qenë se pas lidhjes së kontratës, këtij projekti i janë hequr fonde në vlerën 400,000 mijë lekë.

Programi buxhetor 06730 “Furnizimi me ujë dhe kanalizime”

Planifikimi fillestar dhe ndryshimet në planifikim për programin buxhetor 06730 “Furnizimi me ujë dhe kanalizime” paraqiten si në vijim:

Tabela: Planifikimi i programit 06730 “Furnizimi me ujë dhe kanalizime”

Programi	Ligji i buxhetit	Mijë lekë		
		A.N nr. 5, datë 18.10.2022	A.N nr. 6, datë 14.12.2023	Realizimi
06730	7,317,972	12,223,972	13,938,972	13,920,417
Ndryshime		+4,906,000	+1,715,000	

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit.

Programi “Furnizimi me ujë dhe kanalizime” është planifikuar me ligjin e buxhetit në shumën 7,317,972 mijë lekë për investimet me financim të brendshëm. Me aktin normativ nr. 5, datë 18.10.2023, vlera e financimit të brendshëm është rritur për shumën 4,906,000 mijë lekë, ndërsa me aktin normativ nr. 6, datë 14.12.2023 është rritur për shumën 1,715,000 mijë lekë, duke reflektuar një plan përfundimtar në shumën 13,938,972 mijë lekë. Në fund të viti 2023, investimet për këtë program janë realizuar në shumën 13,920,417 mijë lekë, ose janë realizuar në masën 190% në krahasim me planin fillestar dhe 99.9% në krahasim me planin përfundimtar.

Disa prej projekteve të evidentuara me problematika nga auditimi në këtë program buxhetor përfshijnë:

- Projekti 18BT018 “Mbrojtje lumore nga km 9+040 deri në km 9+240 në aksin Milot Morinë”

Projekti është çelur në muajin Janar në vlerën 51,000 mijë lekë, është rishikuar me rritje në muajin Nëntor për vlerën 31,279 mijë lekë dhe në muajin Dhjetor për vlerën 100,081 mijë lekë, duke reflektuar vlerën përfundimtare 182,360 mijë lekë. Projekti nuk ka qenë pjesë e PBA-së si dhe nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023. Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt, procedurat e prokurimit kanë filluar më datë 30.03.2023, me fond limit 182,622 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 04.07.2023, me afat përfundimi 9 muaj, me vlerë 192,841 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “S...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 05.07.2023, brenda afatit ligjor.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 51,000 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore në vlerën 141,841 mijë lekë.

- Projekti 19AF236 “Ndërtim KUZ, fshatrat Gjoricë e Sipërme dhe Gjoricë e Poshtme, Nj.A. Gjoricë”

Projekti është çelur në muajin Janar për vlerën 59,766 mijë lekë, është rishikuar me rritje në muajin Nëntor për vlerën 20,146 mijë lekë dhe në muajin Dhjetor për vlerën 60,000 mijë, duke

reflektuar vlerën përfundimtare 139,922 mijë lekë. Projekti nuk ka qenë pjesë e PBA-së 2023-2025 si dhe nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023.

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt, procedurat e prokurimit kanë filluar më datë 21.03.2023, me fond limit 249,066 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 09.05.2023, me afat përfundimi 12 muaj, me vlerë 287,999 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “V... K...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 05.10.2023, jashtë afatit ligjor.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 59,766 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore vlerën 228,233 mijë lekë.

- Projekti 19AF234 “Ndërtim i linjës kryesore të ujësjellësit dhe rrjetit shpërndarës për fshatrat e njësisë administrative Xiber Bashkia Klos”

Projekti është çelur në muajin Janar për vlerën 45,130 mijë lekë dhe gjatë vitit nuk ka pësuar rishikime buxhetore. Projekti ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023, si dhe është planifikuar në PBA 2023-2025, Faza III, si në vijim:

	Furnizim me ujë të fshatrave të njësisë administrative Xiber (Xiber Hane, Petralbe, Shkalle, Xiber Murize, Gur i Bardhe, Kete), Klos			
	2022 Buxheti	2023 Parashikimi	2024 Parashikimi	2025 Parashikimi
Kosto totale (në lekë)	-	58,478,000	87,717,000	50,000,000

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt, procedurat e prokurimit kanë filluar më datë 14.06.2023, me fond limit 187,873 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 26.09.2023, me afat përfundimi 12 muaj, me vlerë 219,819 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “B...” SHPK. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 20.12.2023, jashtë afatit ligjor. Rezulton se vlera totale e kontratës është 194,341 mijë lekë më shumë se fondi i parashikuar në PBA, për vitin 2023.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 45,130 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore në vlerën 174,689 mijë lekë.

- Projekti 20AD705 “Rikonstruksion i rrjetit të ujësjellësit në fshatin Shënvllash, Njësia Administrative Rrashbull, Bashkia Durrës”

Projekti është çelur në muajin Janar për vlerën 30,791 mijë lekë dhe gjatë vitit nuk ka pësuar rishikime buxhetore. Projekti ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023, si dhe është planifikuar në PBA 2023-2025, Faza III, si në vijim:

	Rikonstruksion i rrjetit të ujësjellësit në fshatin Shënvllash, Njësia Administrative Rrashbull, Bashkia Durrës			
	2022 Buxheti	2023 Parashikimi	2024 Parashikimi	2025 Parashikimi
Kosto totale (në lekë)	-	26,044,939	50,000,000	54,179,757

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt, procedurat e prokurimit kanë filluar më datë 30.03.2023, me fond limit 128,297 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 06.07.2023, me afat përfundimi 12 muaj, me vlerë 147,425 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “K...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 15.08.2023, jashtë afatit ligjor. Rezulton se vlera totale e kontratës është 121,380 mijë lekë më shumë se fondi i parashikuar në PBA, për vitin 2023.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 30,791 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore në vlerën 116,634 mijë lekë.

- Projekti 19AE010 “Rikonstruksion magjistrali kryesor dhe rrjetit të brendshëm të ujësjellësit të qytetit Patos, Loti III”

Projekti është çelur në muajin Janar për vlerën 151,080 mijë lekë dhe në muajin Dhjetor është rishikuar në ulje po në vlerën 151,080 mijë lekë.

Projekti nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023, por është planifikuar në PBA 2023-2025, Faza III, si në vijim:

	Rikonstruktion magjistrali kryesor dhe rrjetit të brendshëm të ujësjellësit të qytetit Patos, Loti III			
	2022 Buxheti	2023 Parashikimi	2024 Parashikimi	2025 Parashikimi
Kosto totale (në lekë)	-	151,079,985	50,000,000	50,000,000

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt, procedurat e prokurimit kanë filluar më datë 28.08.2023, me fond limit 630,407 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 17.11.2023, me afat përfundimi 18 muaj, me vlerë 741,344 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “C...” SHPK. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 23.11.2023, jashtë afatit ligjor. Rezulton se vlera totale e kontratës është 379,327 mijë lekë me shumë se fondi i parashikuar në PBA, për vitin 2023-2025.

Gjatë zhvillimit të procedurës së prokurimit dhe në kohën e nënshkrimit të kontratës ky projekt ka pasur në dispozicion 20% të fondeve të nevojshme për lidhjen e kontratës duke qenë angazhim shumë vjeçar. Nga auditimi rezulton se ky alokim fondesh është bërë për qëllim të lidhjes së kontratës duke qenë se në fund të vitit këtij projekti i janë hequr të gjitha fondet e çelura.

- Projekti 20AD707 “Rikonstruktion i rrjetit të ujësjellësit në lagjen Rexhep, lagjen Vëllazëri dhe fshatin Pjezë, nj.a Xhafzotaj, Bashkia Shijak ”

Projekti është çelur në muajin Janar për vlerën 19,447 mijë lekë dhe gjatë vitit nuk ka pësuar rishikime buxhetore. Projekti ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023, si dhe është planifikuar në PBA 2023-2025, Faza III, si në vijim:

	Rikonstruktion i rrjetit të ujësjellësit në lagjen Karroqerre, lagjen Rexhep, lagjen Vëllazëri dhe fshatin Pjezë, nj.a Xhafzotaj, Bashkia Shijak			
	2022 Buxheti	2023 Parashikimi	2024 Parashikimi	2025 Parashikimi
Kosto totale (në lekë)	-	20,252,895	50,000,000	31,011,580

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt, procedurat e prokurimit kanë filluar më datë 31.03.2023, me fond limit 81,033 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 26.06.2023, me afat përfundimi 10 muaj, me vlerë 91,073 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “A...-A...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 03.08.2023, jashtë afatit ligjor. Rezulton se vlera totale e kontratës është 70,820 mijë lekë me shumë se fondi i parashikuar në PBA, për vitin 2023.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 19,447 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore në vlerën 71,626 mijë lekë.

- Projekti 18AK379 “Mbrotjtja nga përmbytja e lumit Osum tek Ura e Re - Bashkia Dimal “Ndërtim KUZ, fshatrat Gjoricë e Sipërme dhe Gjoricë e Poshtme, Nj.A. Gjoricë”

Projekti është çelur në muajin Tetor për vlerën 16,067 mijë lekë dhe është rishikuar me ulje në muajin Dhjetor për vlerën 11,341 mijë, duke reflektuar vlerën përfundimtare 4,726 mijë lekë. Projekti nuk ka qenë pjesë e PBA-së 2023-2025 si dhe nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023.

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt, procedurat e prokurimit kanë filluar më datë 24.10.2023, me fond limit 65,472 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 12.12.2023, me afat përfundimi 6 muaj, me vlerë 54,762 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “S...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 14.12.2023, brenda afatit ligjor.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 16,067 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore vlerën 38,695 mijë lekë.

Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, programi buxhetor 04240 “Menaxhimi i infrastrukturës së kullimit dhe ujitjes”

Planifikimi fillestar dhe ndryshimet në planifikim për programin buxhetor 04240 “Menaxhimi i infrastrukturës së kullimit dhe ujitjes” paraqiten si në vijim:

Tabela nr. 9: Planifikimi i programit 04240

				Mijë lekë
Programi	Ligji i buxhetit	A.N nr. 5, datë 18.10.2022	A.N nr. 6, datë 14.12.2023	Realizimi
04240	1,165,000	1,374,000	1,272,000	1,251,627
Ndryshime		+209,000	-102,000	

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit.

Programi 04240 është planifikuar me ligjin e buxhetit në shumën 1,165,000 mijë lekë për investimet me financim të brendshëm. Me aktin normativ nr. 5, datë 18.10.2023, vlera e financimit të brendshëm është rritur për shumën 209,000 mijë lekë, ndërsa me aktin normativ nr. 6, datë 14.12.2023 është ulur për shumën 102,000 mijë lekë, duke reflektuar një plan përfundimtar në shumën 1,272,000 mijë lekë. Në fund të viti 2023, investimet për këtë program janë realizuar në shumën 1,251,627 mijë lekë, ose janë realizuar në masën 107% në krahasim me planin fillestar dhe 98.4% në krahasim me planin përfundimtar.

Disa prej projekteve të evidentuara me problematika nga auditimi në këtë program buxhetor përfshijnë:

- Projekti 18AK367 “Përforcimi i mbrojtjes gjatësore në Vaun e Sopit km 43 i argjinaturës së majtë të lumit Seman, Fier”

Projekti është çelur në muajin Janar për vlerën 30,000 mijë lekë dhe është rishikuar me rritje në muajin Tetor për vlerën 10,259 mijë lekë duke reflektuar vlerën përfundimtare 40,259 mijë lekë. Projekti nuk ka qenë pjesë e PBA-së 2023-2025 si dhe nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023.

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt, procedurat e prokurimit kanë filluar më datë 08.06.2023, me fond limit 67,580 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 02.08.2023, me afat përfundimi 3 muaj, me vlerë 38,566 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “Ll...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 03.08.2023, brenda afatit ligjor.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 30,000 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore në vlerën 8,566 mijë lekë.

- Projekti 18AK370 “Mbrojtje nga gërryerja, krah i majte i lumit Devoll, Njësia Administrative Mollas, Bashkia Cërrik (L=2000 m me gabion)”

Projekti është çelur në muajin Janar për vlerën 50,000 mijë lekë dhe është rishikuar me ulje në muajin Dhjetor për vlerën 8,000 mijë lekë duke reflektuar vlerën përfundimtare 42,000 mijë lekë. Projekti nuk ka qenë pjesë e PBA-së 2023-2025 si dhe nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023.

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt, procedurat e prokurimit kanë filluar më datë 21.07.2023, me fond limit 162,570 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 06.10.2023, me afat përfundimi 3 muaj, me vlerë 106,270 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “V... H...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 08.10.2023, brenda afatit ligjor.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 50,000 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore në vlerën 56,270 mijë lekë.

- Projekti 18AK356 “Bypassi i hidrovorit të Tërbufit me barazh dhe porte e barazh e Kularit, Lushnjë”

Projekti është çelur në muajin Janar për vlerën 20,000 mijë lekë dhe në muajin Tetor është rishikuar me ulje për vlerën 8,095 mijë lekë, duke reflektuar vlerën përfundimtare 11,905 mijë

lekë. Projekti ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023, si dhe është planifikuar në PBA 2023-2025, Faza III, si në vijim:

	Bypassi Hidrovorit të Tërbufit me barazh dhe porte e barazh e Kularit, Lushnjë			
	2022	2023	2024	2025
	Buxheti	Parashikimi	Parashikimi	Parashikimi
Kosto totale (në lekë)	-	20,000,000	22,372,431	-

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt, procedurat e prokurimit kanë filluar më datë 08.06.2023, me fond limit 34,245 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 24.07.2023, me afat përfundimi 2 muaj, me vlerë 32,234 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “F...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 25.07.2023, brenda afatit ligjor. Rezulton se vlera totale e kontratës është 12,234 mijë lekë me shumë se fondi i parashikuar në PBA për vitin 2023.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 20,000 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore në vlerën 12,234 mijë lekë.

- Projekti 18AK373 “Mbrotja lumore nga gërryerjet në lumin Erzen, Ibë e Poshtme”

Projekti është çelur në muajin Tetor për vlerën 15,000 mijë lekë dhe nuk ka pësuar rishikime buxhetore. Projekti ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023, si dhe është planifikuar në PBA 2023-2025, Faza III, si në vijim:

	Mbrotje lumore nga gërryerjet në lumin Erzen, Ibë e Poshtme			
	2022	2023	2024	2025
	Buxheti	Parashikimi	Parashikimi	Parashikimi
Kosto totale (në lekë)	-	15,000,000	29,912,103	-

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt, procedurat e prokurimit kanë filluar më datë 16.10.2023, me fond limit 59,904 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 07.12.2023, me afat përfundimi 5 muaj, me vlerë 69,261 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “M...” SHPK. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 26.12.2023, jashtë afatit ligjor. Rezulton se vlera totale e kontratës është 54,261 mijë lekë me shumë se fondi i parashikuar në PBA për vitin 2023.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 15,000 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore në vlerën 54,261 mijë lekë.

- Projekti 18AK368 “Mbrotje nga lumi Drinos, Fabrika e Këpucëve Gjirokastrë”

Projekti është çelur në muajin Janar për vlerën 30,000 mijë lekë dhe është rishikuar me ulje në muajin Dhjetor për vlerën 30,000 mijë lekë, duke e lënë pa plan buxhetor. Projekti nuk ka qenë pjesë e PBA-së 2023-2025 si dhe nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023.

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt, procedurat e prokurimit kanë filluar më datë 08.06.2023, me fond limit 66,102 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 03.08.2023, me afat përfundimi 5 muaj, me vlerë 47,280 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “2..N..” SHPK. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 03.08.2023, brenda afatit ligjor.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 30,000 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore në vlerën 17,280 mijë lekë. Referuar pagesave të thesarit, ky projekt në fund të vitit rezulton i realizuar në vlerën 0 lekë.

- Projekti 18AK374 “Ndërtim penela tërthore argjinatura e Darragjatit segmenti L=177”

Projekti është çelur në muajin Tetor për vlerën 6,300 mijë lekë dhe nuk ka pësuar rishikime buxhetore. Projekti nuk ka qenë pjesë e PBA-së 2023-2025 si dhe nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023.

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt, procedurat e prokurimit kanë filluar më datë 23.10.2023, me fond limit 25,396 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 04.12.2023, me afat përfundimi 2 muaj, me vlerë 27,945 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “Rr... G...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 06.12.2023, brenda afatit ligjor.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 6,300 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore në vlerën 21,645 mijë lekë.

-Në AZHBR, nga auditimi mbi investimet e realizuara në programin 4250 “Zhvillimi rural” konstatohet se janë raportuar investime kapitale me kod projekt 18AL301 “Përfitues nga Programi IPARD II nga masa 1” në shumën 367,898 mijë lekë. Ky projekt investimi është raportuar nga kapitulli 3 “kosto lokale”. Në bazën e të dhënave të pagesave të realizuara në SIFQ konstatohet se njësi shpenzuese është AZHBR me përfitues Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë me përshkrimin Fondi Kombëtar IPARD II, kosto lokale dhe sipas pagesës së listave përkatëse. Këto pagesa kryhen në kuadër të bashkëfinancimit të fondeve të BE për mbështetjen e fermerëve/agroturizimit në kryerjen e investimeve nga ana e investitorëve. Pjesa e buxhetit të shtetit në kuadër të bashkëfinancimit është në masën 25%, ndërkohë që konstatohet se për nga natyra, nuk kemi të bëjmë me investim kapital, por me grant të dhënë të tretëve. Në këtë mënyrë, treguesit e investimeve publike janë të mbivlerësuar si pasojë e raportimit të realizimit të këtij projekti, pasi nuk kemi të bëjmë me kryerjen e investimeve publike ku pronar është shteti, por dhënien e grantit drejt përfituesve të ndryshëm për kryerjen e investimeve nga ana e tyre.

Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, programi 07330 “Shërbimet e kujdesit dytësor”

Disa prej projekteve të evidentuara me problematika nga auditimi në këtë program buxhetor përfshijnë:

- Projekti 22AC623 “Rikonstruksioni i Poliklinikës së Spitalit Rajonal Durrës”

Projekti është çelur në muajin Janar për vlerën 50,000 mijë lekë, është rishikuar me ulje në muajin Maj për vlerën 9,656 mijë lekë dhe në muajin Gusht për vlerën 16,000 mijë, duke reflektuar vlerën përfundimtare 24,035 mijë lekë. Projekti ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023, si dhe është planifikuar në PBA 2023-2025, Faza III, si në vijim:

22AC623	Rikonstruksion i Poliklinikës së spitalit Durrës			
	2022 Buxheti	2023 Parashikimi	2024 Parashikimi	2025 Parashikimi
Kosto totale (në lekë)	-	50,000,000	70,000,000	-

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt, procedurat e prokurimit kanë filluar më datë 28.02.2023, me fond limit 97,099 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 14.09.2023, me afat përfundimi 5 muaj, me vlerë 73,395 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “N.. S...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 16.11.2023, jashtë afatit ligjor. Rezulton se vlera totale e kontratës është 23,395 mijë lekë më shumë se fondi i parashikuar në PBA për vitin 2023.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit janë ulur fondet buxhetore, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore për këtë projekt në vlerën 51,360 mijë lekë.

- Projekti 22AC625 “Rikonstruksioni i shtëpizave të mbështetura në Spitalin Psikiatrik “Ali Mihali” Vlorë

Projekti është çelur në muajin Janar për vlerën 56,122 mijë lekë dhe është rishikuar me ulje në muajin Dhjetor për vlerën 30,000 mijë lekë, duke reflektuar vlerën përfundimtare 26,122 mijë lekë. Projekti ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023, si dhe është planifikuar në PBA 2023-2025, Faza III, si në vijim:

22AC625	Rikonstruksioni i shtëpizave të mbështetura në spitalin Psikiatrik Vlorë			
	2022 Buxheti	2023 Parashikimi	2024 Parashikimi	2025 Parashikimi
Kosto totale (në lekë)	-	56,121,669	123,878,331	-

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt, procedurat e prokurimit kanë filluar më datë 14.02.2023, me fond limit 149,469 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 16.05.2023, me afat përfundimi 10 muaj, me vlerë 175,306 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “N...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 17.05.2023, brenda afatit ligjor. Rezulton se vlera totale e kontratës është 117,184 mijë lekë më shumë se fondi i parashikuar në PBA, për vitin 2023.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 56,122 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore projekt në vlerën 119,184 mijë lekë.

Programi 07220 “Shërbimet e kujdesit parësor”

Disa prej projekteve të evidentuara me problematika nga auditimi në këtë program buxhetor përfshijnë:

- Projekti 18BA613 “Rikonstruksion i qendrave shëndetësore v.2023-2024”

Projekti është çelur në muajin Janar për vlerën 128,615 mijë lekë, është rishikuar me rritje në muajin Mars për vlerën 31,103 mijë lekë ndërsa më pas është rishikuar me ulje, në muajin Gusht për vlerën 34,246 mijë lekë, në muajin Tetor për vlerën 14,346 mijë lekë, në muajin Nëntor për vlerën 50,503 mijë lekë dhe në muajin Dhjetor për vlerën 4,241 mijë lekë, duke reflektuar vlerën përfundimtare 56,375 mijë lekë. Projekti ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023, si dhe është planifikuar në PBA 2023-2025, Faza III, si në vijim:

18BA613	Rikonstruksion i Qendrave Shëndetësore			
	2022 Buxheti	2023 Parashikimi	2024 Parashikimi	2025 Parashikimi
Kosto totale (në lekë)	-	128,614,074	151,385,926	-

Nga auditimi konstatohet se në këtë kod projekt janë regjistruar 4 procedura prokurimi, konkretisht:

- Procedura e prokurimit me objekt “Lot.1 - Rikonstruksion i disa QSH-ve në qarqet Tiranë dhe Durrës”, ka filluar më datë 14.04.2023, me fond limit 51,147 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 11.07.2023, me afat përfundimi 6.5 muaj, me vlerë 48,534 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “2..Z... K...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 03.08.2023, jashtë afatit ligjor.

- Procedura e prokurimit me objekt “Lot.2 - Rikonstruksion i disa QSH-ve në qarqet Berat, Korçë dhe Elbasan”, ka filluar më datë 14.04.2023, me fond limit 63,257 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 11.07.2023, me afat përfundimi 6.5 muaj, me vlerë 56,819 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “C...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 03.08.2023, jashtë afatit ligjor.

- Procedura e prokurimit me objekt “Lot.3 - Rikonstruksion i disa QSH-ve në qarqet Shkodër, Kukës, Lezhë, Dibër”, ka filluar më datë 14.04.2023, me fond limit 93,021 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 11.07.2023, me afat përfundimi 6.5 muaj, me vlerë 85,062 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “C... R... 2008”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 03.08.2023, jashtë afatit ligjor.

- Procedura e prokurimit me objekt “Lot.4 - “Rikonstruksion i disa QSH-ve në qarqet Gjirokastrë, Vlorë dhe Fier”, ka filluar më datë 14.04.2023, me fond limit 75,168 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 11.07.2023, me afat përfundimi 6.5 muaj, me vlerë 69,150 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “I...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 03.08.2023, jashtë afatit ligjor.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt për të 4 procedurat e prokurimit ka pasur 159,717 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore në vlerën 99,847 mijë lekë.

Ministria e Mbrojtjes, programi 02150 “Mbështetje e luftimit”

Disa prej projekteve të evidentuara me problematika nga auditimi në këtë program buxhetor përfshijnë:

- Projekti 18AZ414 “Ndërtim objekti shumë funksional për akomodimin e Komandës dhe Shtabit të Komandës Mbështetëse, në pronën nr. 86, Ferraj, Tiranë”

Projekti është çelur në muajin Prill në vlerën 35,000 mijë lekë dhe në muajin Tetor është rishikuar me rritje për vlerën 13,343 mijë lekë, duke reflektuar vlerën përfundimtare 48,343 mijë lekë. Projekti nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023, por ka qenë pjesë e PBA 2023-2025, Faza III, planifikuar si në tabelën në vijim:

	Rikonstruksion ndërtese dykatëshe, ndërtim parku për mjete speciale, rikonstruksion rruge dhe sheshe për Rep nr. 4030 prona 86,87 Ferraj			
	2022 Buxheti	2023 Parashikimi	2024 Parashikimi	2025 Parashikimi
Kosto totale (në lekë)	-	22,000,000	83,000,000	50,000,000

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt, procedurat e prokurimit kanë filluar më datë 27.07.2023, me fond limit 221,314 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 31.10.2023, me afat përfundimi 12 muaj, me vlerë 218,056 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “K ...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 28.12.2023, jashtë afatit ligjor. Rezulton se vlera totale e kontratës është 113,056 mijë lekë më shumë se fondi i parashikuar në PBA, për vitin 2023-2024.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 48,343 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore në vlerën 169,713 mijë lekë.

Programi 01110 “Planifikimi, menaxhimi dhe administrimi”

Disa prej projekteve të evidentuara me problematika nga auditimi në këtë program buxhetor përfshijnë:

- Projekti 21AB801 “Ngritja e Qendrës së Inovacionit për cyber security”

Projekti është çelur në muajin Janar për vlerën 40,000 mijë lekë dhe në muajin Dhjetor është rishikuar me rritje për vlerën 29,994 mijë lekë, duke reflektuar vlerën përfundimtare 69,994 mijë lekë. Projekti ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023, si dhe ka qenë pjesë e PBA 2023-2025, Faza III, planifikuar si në tabelën në vijim:

21AB801	Ngritja e Qendrës së Inovacionit për cyber security			
	2022 Buxheti	2023 Parashikimi	2024 Parashikimi	2025 Parashikimi
Kosto totale (në lekë)	-	40,000,000	54,609,840	100,000,000

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt, procedurat e prokurimit kanë filluar më datë 16.02.2023, me fond limit 54,418 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 14.04.2023, me afat përfundimi 3 muaj, me vlerë 64,544 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “P... S...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 28.06.2023, jashtë afatit ligjor. Rezulton se vlera totale e kontratës është 24,544 mijë lekë më shumë se fondi i parashikuar në PBA për vitin 2023.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 40,000 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore në vlerën 24,544 mijë lekë.

Programi 02120 “Forca e luftimit”

Disa prej projekteve të evidentuara me problematika nga auditimi në këtë program buxhetor përfshijnë:

- Projekti 18AY909 “Ndërtim objektesh dhe punime për rikonstruksione të godinave të KFT - Zall-Herr”

Projekti është çelur në muajin Janar për vlerën 261,437 mijë lekë, është rishikuar me rritje në muajin Prill për vlerën 232,160 mijë lekë, në muajin Tetor për vlerën 24,000 mijë lekë dhe në muajin Nëntor për vlerën 85,000 mijë lekë duke reflektuar vlerën përfundimtare 602,597 mijë lekë.

Rezulton se në këtë kod projekti gjatë vitin 2023, janë paguar 27 furnitorë të ndryshëm, në vlerën totale 581,577 mijë lekë si dhe janë regjistruar kontrata të reja si në vijim:

1. Kontrata nr. 110, datë 11.04.2023 midis Ministrisë së Mbrojtjes dhe subjektit “H...”, në vlerën 383,606 mijë lekë, me objekt “Rikonstruksion objekti shumë funksional për kom. dhe shtabin Ros.” Kjo kontratë në SIFQ është regjistruar më datën 12.04.2023, brenda afatit ligjor.
2. Kontrata nr. 145/3, datë 29.05.2023 midis Ministrisë së Mbrojtjes dhe subjektit “ASI-2A Co”, në vlerën 35,958 mijë lekë, me objekt “Ndërtim posto blloku”. Kjo kontratë në SIFQ është regjistruar më datën 30.05.2023, brenda afatit ligjor.
3. Kontrata nr. 1188, datë 07.08.2023, me subjektin “Rr... G...”, me vlerë 49,952 mijë lekë, me afat 6 muaj, me objekt “Sistemim i rrjetit rrugor dhe sheshit kryesor në Repartin Ushtarak nr. 1010, Vau Dejës, Shkodër”. Kjo kontratë në SIFQ është regjistruar më datën 06.11.2023, jashtë afatit ligjor.
4. Kontrata me datë 20.06.2023, me subjektin “S...”, me vlerë 48,071 mijë lekë, me afat zbatimi 5 muaj, me objekt “Rikonstruksion rruge (asfaltim) në Repartin Ushtarak nr. 1030, Poshnjë, Berat”. Kontrata është regjistruar në SIFQ brenda afatit ligjor.
5. Kontrata me datë 29.05.2023, me subjektin “Sh...”, me vlerë 23,478 mijë lekë, me afat zbatimi 3 muaj me objekt “Loti nr. I, Rikonstruksion objekte ndërtimore në Repartin Ushtarak nr. 1040 Zall Herr, Tiranë”. Kjo kontratë është regjistruar në SIFQ në datën 30.05.2023, brenda afatit ligjor.
6. Kontrata me datë 14.04.2023, me subjektin “T... H..Ë.. C...”, me vlerë 3,188 mijë lekë, me afat zbatimi 2 vjet, me objekt “Mbikëqyrje e punimeve për kontratën/projektin “Ndërtim objekti shumë funksional për Komandën dhe shtabin e Batalionit të Forcave Speciale, në Repartin Ushtarak nr. 1040”. Kjo kontratë është regjistruar në SIFQ në datën 08.05.2023, jashtë afatit ligjor.

Sa më sipër konstatohet se në kodin e projektit 18AY909 janë regjistruar disa kontrata për procedura prokurimi me objekte të ndryshme prokurimi, duke sjellë vështirësi në monitorimin e ecures së projekteve dhe pamundësi për të llogaritur nëse gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe lidhjes së kontratave ka pasur fonde për marrjen e angazhimeve buxhetore.

Ministria e Arsimit dhe Sportit, programi 09120 “Arsimi bazë, përfshirë parashkollorin”

Disa prej projekteve të evidentuara me problematika nga auditimi në këtë program buxhetor përfshijnë:

- Projekti 22AC502 “Rikonstruksioni i shkollës dhe ndërtim palestere, bashkia Vau i Dejës”

Projekti është çelur në muajin Janar për vlerën 60,000 mijë lekë dhe është rishikuar me ulje në muajin Dhjetor për vlerën 5,492 mijë lekë, duke reflektuar vlerën përfundimtare 54,508 mijë lekë. Projekti ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023, si dhe është planifikuar në PBA 2023-2025, Faza III, si në vijim:

22AC502	Rikonstruksioni i shkollës dhe ndërtim palestere, bashkia Vau i Dejës			
	2022 Buxheti	2023 Parashikimi	2024 Parashikimi	2025 Parashikimi
Kosto totale (në lekë)	-	66,347,734	-	-

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt, procedurat e prokurimit kanë filluar më datë 05.04.2023, me fond limit 108,411 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën

11.08.2023, me afat përfundimi 12 muaj, me vlerë 119,143 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “L...C...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 17.08.2023, jashtë afatit ligjor. Rezulton se vlera totale e kontratës është 52,795 mijë lekë më shumë se fondi i parashikuar në PBA.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 60,000 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore projekt në vlerën 59,143 mijë lekë.

- Projekti 22AC507 “Rikonstruksion i godinës dhe oborrit të shkollës 9-vjeçare “Avni Rustemi”

Projekti është çelur në muajin Qershor për vlerën 55,476 mijë lekë dhe nuk ka pësuar rishikime gjatë vitit. Projekti nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023, si dhe nuk është planifikuar në PBA 2023-2025, Faza III.

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt, procedurat e prokurimit kanë filluar më datë 28.07.2023, me fond limit 108,776 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 20.09.2023, me afat përfundimi 7 muaj, me vlerë 129,596 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “N..G.. S...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 27.09.2023, jashtë afatit ligjor.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 55,476 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore projekt në vlerën 74,120 mijë lekë.

- Projekti 22AC508 “Rikonstruksion Shkolla 9-vjeçare “Kamber Bënja”, Këlcyrë

Projekti është çelur në muajin Qershor për vlerën 37,863 mijë lekë dhe në muajin Dhjetor është rishikuar me ulje për vlerën 24,159 mijë lekë, duke reflektuar vlerën përfundimtare 13,704 mijë lekë. Projekti nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023, si dhe nuk është planifikuar në PBA 2023-2025, Faza III.

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt, procedurat e prokurimit kanë filluar më datë 19.09.2023, me fond limit 74,242 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 14.11.2023, me afat përfundimi 7 muaj, me vlerë 86,354 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “Z...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 11.12.2023, jashtë afatit ligjor.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 37,863 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore projekt në vlerën 48,491 mijë lekë.

- Projekti 22AC512 “Rikonstruksion i plote i shkollës 9-vjeçare, ndërtim i ndërtesës së kopshtit të fëmijëve, palestrës, terreneve sportive fshati Selvijas, Nj.ADM Klos, Cërrik”

Projekti është çelur në muajin Qershor për vlerën 42,366 mijë lekë dhe nuk ka pësuar rishikime gjatë vitit. Projekti nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023, si dhe nuk është planifikuar në PBA 2023-2025, Faza III.

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt, procedurat e prokurimit kanë filluar më datë 18.07.2023, me fond limit 83,070 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 13.09.2023, me afat përfundimi 2 muaj, me vlerë 96,688 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “M...” SHPK. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 20.09.2023, jashtë afatit ligjor.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 42,366 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore projekt në vlerën 54,322 mijë lekë.

- Projekti 22AC506 “Ndërtim i godinës së shkollës Goriçan”

Projekti është çelur në muajin Qershor për vlerën 36,125 mijë lekë dhe nuk ka pësuar rishikime gjatë vitit. Projekti nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023, si dhe nuk është planifikuar në PBA 2023-2025, Faza III.

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt, procedurat e prokurimit kanë filluar më datë 22.10.2023, me fond limit 70,883 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 17.10.2023, me afat përfundimi 12 muaj, me vlerë 83,997 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “Sh...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 22.10.2023, jashtë afatit ligjor.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 36,125 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore projekt në vlerën 47,872 mijë lekë.

- Projekti 22AC505 “Rikonstruksion dhe shtesë Shkolla “Llazar Kuli” - Perondi”

Projekti është çelur në muajin Qershor për vlerën 32,204 mijë lekë dhe nuk ka pësuar rishikime gjatë vitit. Projekti nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023, si dhe nuk është planifikuar në PBA 2023-2025, Faza III.

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt, procedurat e prokurimit kanë filluar më datë 24.08.2023, me fond limit 67,092 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 24.10.2023, me afat përfundimi 4 muaj, me vlerë 76,195 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “Z...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 25.10.2023, brenda afatit ligjor.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 32,204 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore projekt në vlerën 43,991 mijë lekë.

- Projekti 22AC511 “Rikonstruksioni shkollës “Muhamet Hasmuja”, Ktosh”

Projekti është çelur në muajin Qershor për vlerën 26,540 mijë lekë dhe nuk ka pësuar rishikime gjatë vitit. Projekti nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023, si dhe nuk është planifikuar në PBA 2023-2025, Faza III.

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt, procedurat e prokurimit kanë filluar më datë 09.08.2023, me fond limit 55,292 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 02.10.2023, me afat përfundimi 9 muaj, me vlerë 59,618 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “M...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 11.10.2023, jashtë afatit ligjor.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 26,540 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore projekt në vlerën 33,078 mijë lekë.

- Projekti 22AC509 “Rikonstruksion i shkollës 9-vjecare “Naim Frashëri”

Projekti është çelur në muajin Qershor për vlerën 26,540 mijë lekë dhe në muajin Dhjetor është rishikuar me ulje për vlerën 20,703 mijë lekë, duke reflektuar vlerën përfundimtare 2,773 mijë lekë. Projekti nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023, si dhe nuk është planifikuar në PBA 2023-2025, Faza III.

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt, procedurat e prokurimit kanë filluar më datë 28.07.2023, me fond limit 53,277 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 14.11.2023, me afat përfundimi 4 muaj, me vlerë 51,287 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “A... C...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 04.12.2023, jashtë afatit ligjor.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 23,475 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore projekt në vlerën 27,812 mijë lekë.

Universiteti i Tiranës, 09450 “Arsimi universitar”

- Projekti M110468 “Fondi i ngrirë”

Projekti me kod M110468 “Fondi i ngrirë” është çelur në Janar për vlerën 40,000 mijë lekë dhe nuk ka pasur rishikime buxhetore gjatë vitit. Rezulton se në këtë kod projekti është regjistruar procedura e prokurimit e zhvilluar nga Universiteti i Tiranës me objekt “Zbatimi i projekt-preventivit për efikasitetin e Fakultetit të Drejtësisë (rikonstruksion fasade, veshje me sistem kapot, ndërtim impianti fotovoltai)”.

Objekti i kësaj procedura prokurimi nuk ka qenë i planifikuar në PBA-në 2023-2025 si dhe nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023.

Procedurat e prokurimit kanë filluar më datë 23.08.2023, me fond limit 92,352 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 26.09.2023, me afat përfundimi 6 muaj, me vlerë 106,667 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “A..-2..A.. CO”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 02.11.2023, jashtë afatit ligjor, me përshkrimin fond i ngrirë, pa përshkrim të saktë të objektit të projektit.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 40,000 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore në vlerën 66,667 mijë lekë.

AKSHI, programi 01120 “E-qeverisja”

- Projekti 20AD434 “Implementimi i Laboratorëve Smart për Ministrinë e Arsimit dhe Sportit”

Projekti është çelur në muajin Korrik në vlerën 150,000 mijë lekë, është rishikuar me rritje po në Muajin Korrik për vlerën 270,000 mijë lekë dhe në muajin Nëntor për vlerën 1,105,633 mijë lekë, ndërsa në muajin Dhjetor është ulur për vlerën 379,633 mijë lekë, duke reflektuar vlerën përfundimtare 1,146,000 mijë lekë. Projekti nuk ka qenë pjesë e PBA-së 2023-2025 si dhe nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023.

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt, procedurat e prokurimit kanë filluar më datë 24.07.2023, me fond limit 1,609,373 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 24.10.2023, me afat përfundimi 9 muaj, me vlerë 1,695,600 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “A...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 14.11.2023, jashtë afatit ligjor.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 420,000 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore në vlerën 1,275,600 mijë lekë.

Drejtoria e Shërbimeve Qeveritare, programi 01320 “Shërbime qeveritare”

- Projekti 18CII01 “Rikonstruksioni i Vilës 31”

Projekti është çelur në muajin Janar në vlerën 38,616 mijë lekë dhe nuk ka pësuar rishikime buxhetore gjatë vitit. Projekti nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023, por ka qenë pjesë e PBA 2023-2025, Faza III, planifikuar për vitin 2023 në vlerën totale 130,000 mijë lekë.

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt, procedurat e prokurimit kanë filluar më datë 11.04.2023, me fond limit 112,186 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 21.07.2023, me afat përfundimi 12 muaj, me vlerë 129,355 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “V...K...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 18.09.2023, jashtë afatit ligjor.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 38,616 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore në vlerën 90,739 mijë lekë.

**Drejtorja e Arkivit të Shtetit, programi 01110 “Planifikimi, menaxhimi dhe administrimi”
- Projekti 18AI312 “Muzealizimi dhe mbrojtja nga zjarri për Muzeun e Arkivave”**

Projekti është çelur në muajin Janar për vlerën 20,000 mijë lekë dhe është rishikuar me rritje në muajin Dhjetor për vlerën 19,744 mijë lekë, duke reflektuar vlerën përfundimtare 39,744 mijë lekë. Projekti nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023, por është planifikuar në PBA 2023-2025, Faza III, si në vijim:

18AI312	Muzealizimi dhe mbrojtja nga zjarri për Muzeun e Arkivave			
	2022 Buxheti	2023 Parashikimi	2024 Parashikimi	2025 Parashikimi
Kosto totale (në lekë)	-	20,000,000	80,000,000	-

Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt, procedurat e prokurimit kanë filluar më datë 21.06.2023, me fond limit 83,189 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 10.08.2023, me afat përfundimi 6 muaj, me vlerë 85,837 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “O...B... K...”. Rezulton se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 17.08.2023, jashtë afatit ligjor. Rezulton se vlera totale e kontratës është 65,837 mijë lekë më shumë se fondi i parashikuar në PBA, për vitin 2023.

Konstatohet se gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe në momentin e lidhjes së kontratës ky projekt ka pasur 20,000 mijë lekë fonde, duke sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore projekt në vlerën 65,837 mijë lekë.

Të tjera

- Nga auditimi konstatohet se kontratat e lidhur më datë 24.10.2023, me vlerë 28,886 mijë lekë, me afat zbatimi 2 muaj, midis Universitetit të Mjekësisë Tiranë dhe operatorit ekonomik “I...” për procedurën e prokurimit me objekt “Rikonstruksion Salla e Leksioneve tek Godina e Paraklinikut”, nuk është klasifikuar si investim por është regjistruar në produktin me kod 91105AA “Studentë që ndjekin ciklin e parë të studimeve”. Kontrata për këtë procedurë është regjistruar në SIFQ më datën 30.10.2023, jashtë afatit ligjor.

- Kontrata e lidhur më datën 30.03.2023, për procedurën e prokurimit me objekt “Implementimi i projekt pilot të votimit dhe numërimit elektronik në zgjedhjet për organet e qeverisjes vendore 14 Maj 2023”, midis Komisionit Qendror të Zgjedhjeve dhe operatorit ekonomik “S... I... H...B.V”, me vlerë 820,277 mijë lekë me afat zbatimi 2 muaj, nuk është klasifikuar si investim por është regjistruar në produktin me kod 97302AA “Proces zgjedhor i realizuar”.

- Kontrata e lidhur më datë 15.03.2023, për procedurën e prokurimit me objekt “Ngritja e sistemit për regjistrimin e procesit të numërimit të votave në VNV dhe transmetimit në kohë reale në KQZ, për zgjedhjet e vitit 2023”, midis Komisionit Qendror të Zgjedhjeve dhe operatorit ekonomik “R...&T...”, me vlerë 152,094 mijë lekë, me afat zbatimi 2.5 muaj, nuk është klasifikuar si investim por është regjistruar në produktin me kod 97302AA “Proces zgjedhor i realizuar”.

- Për 43 projekte në vazhdim nga vitet e mëparshme nuk janë çelur fonde në fillim të vitit, por fondet janë çelur gjatë vitit, në kundërshtim me pikën 63 të Udhëzimit nr. 9 datë 20.03.2018 “Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit”, i ndryshuar ku citohet se: “*Plani i investimeve i detajuar nga njësitë e qeverisjes qendrore në nivel projekti, mban parasysh këtë radhë prioritare: i: Projektet e investimeve në proces nga viti i kaluar...*” dhe në kundërshtim me pikën 22/b të Udhëzimit plotësues nr. 2 datë 19.01.2023 “Për zbatimin e buxhetit 2023” ku citohet se: “*Njësitë e qeverisjes qendrore, në detajimin e planeve të miratuara të investimeve, do të mbajnë parasysh këto kritere dhe përparësi në financimin e projekteve: b. Projektet në vazhdim nga viti 2021-2022 ose më parë, do të financohen më përparësi dhe duhet të jenë pjesë e prioritetëve të propozuara për financim gjatë vitit 2023.*”

Tabela nr. 10: Projekte në vazhdim nga vitet e mëparshme nuk janë çelur fonde në fillim të vitit

Institucioni	Prog	Kodi projektit	Përshkrimi i projektit
Kuvendi	01110	18AA410	Krijimi i dhomës së serverave në sallën e seancave plenare
Kuvendi	01110	M020048	Vendqëndrim për gazetaret
Aparati i MBZHR	04860	19AF601	Projektet e zbatimit për modernizimin e bujqësisë dhe blegtorisë Fushë-Krujë
Bordi Rajonal Kullimit Durrës	04240	18AJ811	Rehabilitim pjesor në kanalin kryesor ujitës Peqin-Kavajë
Instituti i Sigurisë Ushqimore dhe Veterinarisë	04220	18AJ303	Rikonstruksion i ISUV
Instituti i Sigurisë Ushqimore dhe Veterinarisë	04220	18AJ310	Pajisje lab. Kontrolli për sigurinë e ushqimore me origjinë shtazore
Aparati i MIE	06180	M064080	Hartimi i planeve të përgjithshme vendore
Aparati DPD	01150	18CC804	Rikonstruksion dhe zgjerimi i Terminalit për udhëtarët e Pikës
Aparati i MSHMS	07220	20AB606	F.V pajisje për matjen e densitometrise kockor për strukturat shëndetësore
Drejtoria Operatorit të Shërbimeve të Kujd. Shënd.	07220	20AB607	F.V unite dentare për kujdesin dentar të fëmijëve
Përfaqësiti Diplomatike	01120	M150036	Blerje pajisje kompjuterike
Drejtoria Vendore Policisë Elbasan	03140	18AT905	Pagese leje ndërtimi për projektin: Rikonstruksion i Godinës DVP Elbasan
Prefektura Qarku Durrës	01160	18AS503	Pajisje zyre të blera për Prefekturën e qarkut Fier
Agjencia e Mbikëqyrjes Policore	01110	18AS306	Orendi e pajisje zyre për Godinën e Re të SH.C.B.A
Drejtoria e Forcës së Posacme Operacionale	03140	18AT907	Financimi i projektit "Rikonstruksion i objektit"
Drejtoria e Forcës së Posacme Operacionale	03140	18AT908	Financimi i projektit "Mbikëqyrje e punimeve"
Reparti ushtarak nr. 1 Tiranë	02120	18AZ217	Shpronësime tokash Kucove (Baza Ajrore Kucovë)
Aparati i Prokurorisë së Përgjithshme	01110	M280016	Rikonstruk.godine
Prokuroria e Rrethit Tiranë	01110	M280016	Rikonstruk.godine
Prokuroria e Rrethit Berat	01110	M280016	Rikonstruk.godine
Prokuroria e Rrethit Gjirokastrë	01110	M280016	Rikonstruk.godine
Prokuroria e Rrethit Korçë	01110	M280016	Rikonstruk.godine
Prokuroria e Apelit Tiranë	01110	M280016	Rikonstruk.godine
Këshilli i Lartë Gjyqësor	03310	21AC501	Programe softëare për gjykatat
Agjencia Telegrafike Shqiptare	08320	18AB002	Krijimi i aplikacionit mobile
Shkolla e Magjistraturës	09820	M550003	Orendi
Shkolla e Magjistraturës	09820	M550005	Blerje librash
Fondi Shqiptar i Zhvillimit	06210	18BN129	Përmirësimi i shtresave asfaltike për rrugët në rajonet 3, 4
Fondi Shqiptar i Zhvillimit	06210	19AD201	Rindërtimi i banesave individuale
Fondi Shqiptar i Zhvillimit	06210	19AD202	Rindërtimi i objekteve arsimore
Fondi Shqiptar i Zhvillimit	06210	19AD210	Mbështetje për programin "Shërbime mbikëqyrje dhe koalitim për objekte arsimore"
Agjencia Kombëtare e Shqërsisë së Informacionit	01140	20AD419	Përmirësimi i sistemit Aku-Net
Agjencia Kombëtare e Shqërsisë së Informacionit	01140	20AD420	Përmirësimi i sistemit Lims
Autoriteti Shtetëror Gjeohapsinor	01140	M870072	Blerje orendi zyre
ADISA	01330	M870057	Projekte Studimi
ADISA	01330	M870072	Blerje orendi zyre
Komisioneri për mbrojtjen e të dhënave personale	01110	18AD102	Blerje pajisje zyre &Kompjuterike/elektronike
Instituti i studimeve të krimeve të komunizimit	01110	M920009	Blerje pajisje kompjuterike
Bashkia Tiranë	09120	18BC893	PPP Kontrata koncesionit Bashkia e Tiranës
Bashkia Tiranë	09450	18BD509	Studim i projektit të konvikteve
Bashkia Skrapar	06370	19AG407	Furnizimi me ujë i fshtatrave Gjerbes dhe Kabruk, Skrapar
Bashkia Konispol	06370	18BQ464	Supervizion punimesh për objektin: "Rikonstruksion, rrjeti fshati Xarr"
Bashkia Vorë	06370	18BR104	Pompat për UK Vorë

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit.

-Programet buxhetore më të prekura nga aktet normative (shtim/pakësim fondesh) krahasuar me ligjin e buxhetit, paraqiten si në vijim:

Tabela nr. 11: Programet e prekura me akte normative

mijë lekë

Kodi	Emertimi i Institucionit / Programit	Buxheti fillestar Financim i brendshëm	AN 5, datë 18.10.2023 Financim i brendshëm	AN 6, datë 14.12.2023 Financim i brendshëm
6	Ministria e Infrastruktura dhe Energjië	29,494,294	40,954,071	51,496,971
04520	Transporti rrugor	18,591,769	27,191,769	36,161,769
04560	Transporti Ajror	2,012,700	12,700	11,700
06370	Furnizimi me Ujë dhe Kanalizime	7,317,972	12,223,972	13,938,972
10	Ministria e Financave dhe Ekonomisë	2,139,769	2,923,769	2,424,769
01130	Ekzekutimi i Pagesave të Ndryshme	100,000	895,000	895,000
13	Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale	1,901,700	1,691,700	1,543,500
07220	Shërbimet e Kujdesit Parësor	351,318	291,318	274,818
07330	Shërbimet e Kujdesit Dytësor	1,304,204	1,214,204	1,125,504
14	Ministria e Drejtësisë	943,000	943,000	279,200
01110	Planifikimi, Menaxhimi dhe Administrimi	601,800	601,800	20,800
15	Ministria e Evropës dhe Punëve të Jashtme	52,999	52,999	27,000
01110	Planifikimi, Menaxhimi dhe Administrimi	37,999	37,999	12,000
16	Ministria e Brendshme	1,430,000	1,194,000	1,155,000
03140	Policia e Shtetit	1,162,151	926,151	922,141
17	Ministria e Mbrojtjes	11,887,000	10,833,900	11,614,900
07340	Mbështetje për Shëndetësinë	380,700	180,700	170,700
10910	Emergjencat Civile	1,359,300	1,159,300	1,143,300
20	Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave	70,000	70,000	125,000
01110	Planifikimi, Menaxhimi dhe Administrimi	70,000	70,000	125,000
26	Ministria e Turizmit dhe Mjedisit	419,100	704,100	592,800
04260	Administrimi i Pyjeve	158,600	158,600	47,300
04760	Zhvillimi i Turizmit	137,500	414,500	414,500
29	Këshilli i Lartë i Gjyqësor	731,000	731,000	386,600
03310	Buxheti Gjyqësor	716,000	716,000	371,600
56	Fondi i Zhvillimit Shqiptar	11,000,000	12,490,000	10,390,000
06220	Infrastruktura Vendore dhe Rajonale	4,000,000	4,000,000	3,173,700
63	Institucionet e sistemit të drejtësisë	78,500	78,500	41,500
03320	Veprimtaria e Zyrës së Inspektorit të Lartë të Drejtësisë	73,000	73,000	36,000
87	Institucione të tjera Qeveritare	2,311,266	4,861,266	4,117,266
01320	Shërbime Qeveritare	160,000	360,000	230,000
01140	e-Qeverisja	1,862,266	4,212,266	3,672,266

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit

Me aktin Normativ të dhjetorit janë kryer rishikime në pothuajse të gjitha projektet e investimeve me financim të brendshëm në lidhje me këtë program që konsistojnë në uljen e buxhetit nga projektet në prokurim/kontrata të lidhura rishtazi, në projekte investimi në vazhdim. Kryerja e rishikimeve pas 15 Nëntorit është në kundërshtim me afatin e parashikuar në ligjin e buxhetit për rishpërndarjen e fondeve buxhetore si dhe akomodon efektet e detyrimeve të pa financuara si pasojë e alokimit të buxhetit në projekte infrastrukturore në masën 20 % të çelura me akt normativ në aktet e mëparshme.

-Problematika në planifikim konstatohen edhe në projektet në vazhdim, konkretisht:

a) Projekte me plan fillestar të lartë dhe realizim të ulët ose pa realizim.

Marr në shqyrtim projektet ku plani fillestar – fakt kanë një diferencë mbi 100,000,000 lekë.

Tabela nr. 12: Projekte me plan fillestar të lartë dhe realizim të ulët

lekë

Kodi	Përshkrimi	Plani janar 2023	Fakt dhjetor 2023	Diferenca
M112685	Fondi per Zhvillimin e Rajoneve 2016 -2017	724,380,356	-	724,380,356
M112688	Fondi për Zhvillimin e Rajoneve 2018-2019	277,339,264	-	277,339,264
18AE716	Godina e Teatrit Tirane	338,039,000	70,730,014	267,308,986
18AZ813	Rikonstrukcion Administrata e QSUT	304,933,600	54,086,458	250,847,142
19AC403	Ndërtimi i godinës së re të AFA,	470,733,000	239,618,127	231,114,873
18BP402	Zgjerimi i SIFQ tek njësite e Qeverisjes së përgjithshme	214,000,000	-	214,000,000
18AE715	Ndërtimi i Qendrës Kombëtare Kulturore për fëmijë dhe teatri kukullave	367,774,000	162,176,314	205,597,686
M112700	Projekte te kërkimit shkencor te Agjencisë së kërkimit shkencor	205,157,916	504,816	204,653,100
18BD511	Ndërtimi i Godinës së Fakultetit të Inxhinierisë	250,000,000	61,212,992	188,787,008
21AC801	Qendra e monitorimit të trafikut (200 km)	550,000,000	371,770,775	178,229,225
18AD801	Mobilja dhe pajisje	173,100,000	-	173,100,000
M100397	Rikonstrukcion i godinave ne pronësi te Njësisë së qeverisjes vendore strehim	167,000,000	-	167,000,000
18BP035	Qendra Multifunkionale e Zhvillimit Rajonal	200,000,000	41,924,842	158,075,158
M170533	Përmirësimi i SIHVD-se	130,500,000	-	130,500,000
18BB310	F.V. pajisje teknologjike, elektrike për godinën ekzistuese të pediatriisë	116,235,249	-	116,235,249
M112692	Fondi për Zhvillimin e Rajoneve 2017-2019	114,810,141	-	114,810,141
18BA213	Kontrata e koncesionit për projektimin, ndërtimin dhe mirëmbaj Porti i Jahteve	831,000,000	726,786,938	104,213,062
18BE611	Ngritja e infrastrukturës turistike me theks te ajo ujore, ekopark Ulza	102,900,000	-	102,900,000

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit.

-Projekte me plan fillestar të ulët dhe realizim të lartë

Marr në shqyrtim projektet ku plani fillestar – fakt kanë një diferencë mbi 100,000,000 lekë.

Tabela nr. 13: Projekte me plan fillestar të ulët dhe realizim të lartë

lekë

Kodi	Përshkrimi	Janar Buxhet op 23	Dhjetor Fakt 23	Diferenca
20AC101	Ndërtim i Tuneli i Llogorasë	7,000,000,000	9,639,201,148	- 2,639,201,148
18BS546	Ndërtimi i segmentit rrugor Sheshi Shqiponja	93,000,000	1,970,260,157	- 1,877,260,157
18BS552	Ndërtim rruga Korçe - Erseke Loti 2	55,000,000	1,475,222,580	- 1,420,222,580
18BS553	Zgjerimi i segmentit rrugor, Elbasan – Qafë Pllaçë	30,000,000	951,454,821	- 921,454,821
21AC101	Përmirësimi i sistemeve te teknologjisë	1,126,935,170	2,004,241,883	- 877,306,713
18BS616	Rikonstrukcion i aksit rrugor Maliq – Lozhan	94,000,000	789,392,048	- 695,392,048
18BS551	Ndërtim rruga Kardhiq - Delvinë Loti 8	92,000,000	776,112,568	- 684,112,568
M170424	Armatisim i municioneve	3,423,182,706	4,088,058,000	- 664,875,294
18BS617	Rehabilitimi i segmentit rrugor Fier-Vlore	74,000,000	693,736,842	- 619,736,842
18BS545	Ndërtimi i segmentit rrugor Sheshi Shqiponja	5,000,000	577,090,637	- 572,090,637
18BS547	Ndërtim rruga Porto Romano Durrës, Loti 3	123,000,000	677,556,923	- 554,556,923
18BS612	Ndërtim rruga Palace – Dhërmi	84,000,000	631,382,328	- 547,382,328
18BS542	Ndërtim i Unazës së jashtme Tirane, Loti 7	112,000,000	655,481,392	- 543,481,392
18BS540	Ndërtim i Unazës së jashtë Tirane Loti 5	75,000,000	609,240,642	- 534,240,642
18BS539	Ndërtim i Unazës së Jashtme Tirane, Loti 4	75,000,000	594,466,893	- 519,466,893
22AC001	Ndërhyrje për përmirësimin e Shtresave asfaltike	500,000,000	1,017,154,864	- 517,154,864
18BS609	Ndërtim mbikalimi Teg dhe rrugët lidhese të tij	192,000,000	649,735,307	- 457,735,307
18BS541	Ndërtim i Unazës së jashtme Tirane, Loti 6	5,000,000	459,901,844	- 454,901,844
20AD417	Upgrade i sistemit te komunikimit te Policisë	300,000,000	703,620,240	- 403,620,240
22AA201	Ndërhyrje regjeneruesve në biloqet e banimit	300,000,000	695,849,265	- 395,849,265
19AF230	Ndërtimi i linjës së dërgimit Depo Lis, Burrel	50,000,000	400,000,000	- 350,000,000
18BS550	Përfundimi i punimeve në segmentet rrugore	52,815,826	396,433,465	- 343,617,639
18AE707	Rijetesimi i Piramides Tirane	110,000,000	448,039,000	- 338,039,000
18AY909	Ndërtim parku per mjete e blinduara	261,437,124	581,577,453	- 320,140,329
19AF820	Ndërtim linje e re në tubacionin d=700mm	75,000,000	390,783,968	- 315,783,968
18BE902	Mbeshetjetje Financiare Projekti BERZH	110,500,000	410,500,000	- 300,000,000
18BQ519	Përfundimi i gjithë rrjetit të Kanalizimeve	100,000,000	400,000,000	- 300,000,000
18CG003	Linja Kryesore per furnizimin me ujë	59,000,000	359,000,000	- 300,000,000
19AG409	Furnizimi me ujë i fshatrave Vertop, Breg	64,008,000	363,879,180	- 299,871,180
19AF917	Ndërtim i ujesjellesit rajonal Cerrave & D	50,000,000	349,304,786	- 299,304,786
18AZ106	Ndërtimi i perimetrit te sigurise ne Bazen ajrore Kucove	170,000,000	451,990,165	- 281,990,165
19AG903	Ndërtimi i KUZ Shënavlash	55,000,000	325,000,000	- 270,000,000
18BQ479	Rikonstrukcione të rrjetit ekzistues të qytetit Durrës	68,000,000	316,292,931	- 248,292,931
18BS543	Plotesimi i punimeve dhe rrugët lidhese ne unazën lindore	75,000,000	317,600,509	- 242,600,509
19AE005	Ndërtim linje per transmetimin e rrjetit të jashtëm ujes.Pocem	40,000,000	280,000,000	- 240,000,000
22AC101	Rigjenerimi Urban në zona periferike dhe informale	200,000,000	428,775,820	- 228,775,820
22AD001	Ngritja e infrastrukturës mbështetëse	300,000,000	523,723,289	- 223,723,289
19AF216	Ndërtimi i rrjetit shpërndarës të qytetit	72,000,000	282,006,045	- 210,006,045
22AB701	Materiale ndërtimi	200,000,000	409,833,597	- 209,833,597
18BS544	Plotesimi, Rakordimi dhe vazhdimi i punimeve	75,000,000	284,512,165	- 209,512,165
19AF818	Ndërtimi i rrjetit KUZ dhe furnizimi me ujë të pijshëm	63,000,000	263,668,060	- 200,668,060
19AF823	Shtesa e Implantit të përpunimit të ujit të pijshëm	100,000,000	300,000,000	- 200,000,000
18BQ459	Rehabilitimi i puseve eksiztuese dhe ndërtimi, ujesj F.Krujë	40,000,000	240,000,000	- 200,000,000
19AF915	Furnizimit me ujë për Bashkinë Pustec	100,000,000	300,000,000	- 200,000,000

19AG405	Ndërtimi i ujësjeslesit për fshatrat Lumas	40,000,000	231,131,691	-	191,131,691
18BS715	Permiresim i sinjalistikës horizontale, vertikale	70,000,000	253,315,001	-	183,315,001
19AF826	Ndërtim tubacion transmetimi Basen presion	120,000,000	300,538,357	-	180,538,357
M064194	Rikualifikim i akseve rrugore Unaza Lindor	73,000,000	253,301,394	-	180,301,394
18BS713	Permiresim i sinjalistikës horizontale	46,000,000	222,575,837	-	176,575,837
21AC401	Blerje pajisje elektronike	20,000,000	186,991,200	-	166,991,200
18BS714	Permiresim i sinjalistikës horizontale, vertikale	70,000,000	233,622,339	-	163,622,339
18BQ394	Ndërtim linjë transmetimi nga puseta Yzberisht	87,000,000	247,770,147	-	160,770,147
19AE315	Furnizimi me ujë i zonës Baba Rrexhepi	35,000,000	185,000,000	-	150,000,000
19AG803	Optimizimi i Furnizimit me ujë të qytetit Kukës	60,000,000	195,904,383	-	135,904,383
20AD425	Permiresimi i sistemit të QKB	51,750,000	185,246,000	-	133,496,000
20AD701	Rikonstruksion ne rrjetin ekzistues te qytetit Durrës, zona 13/2	38,000,000	159,665,066	-	121,665,066
19AF201	Furnizimi me ujë nga burimi i Grames	30,000,000	145,853,117	-	115,853,117
19AG717	Rikonstruksioni i rrjeteve të ujës, Zerrvat, Vanister...	20,000,000	131,672,788	-	111,672,788
19AG805	Rrjeti shpërndarës i furnizimit me ujë në Gorrik dhe Suk	37,000,000	146,827,399	-	109,827,399
18BQ377	Ujesjellesi nga burimi i Manxifes & Rikon	58,000,000	159,267,380	-	101,267,380
18BQ477	Rikonstruksione të rrjetit ekzistues të qytetit Durrës zona 14	30,000,000	130,853,044	-	100,853,044
19AE107	Ndërtim ujesjellsash per njesine administ Ballaban...	40,000,000	140,597,600	-	100,597,600
M064192	Rehabilitim i segmentit rrugor mbikalimi pallati me shigjeta...	73,000,000	173,031,699	-	100,031,699
19AG307	Ndërtimi i rrjetit të jashtëm dhe të brend. Lac	50,000,000	150,000,000	-	100,000,000
19AG303	Furnizimi me uje per zonat bregdetare, Shën Koll	58,000,000	158,000,000	-	100,000,000
18CG001	Linja kryesore per furnizimin me uje, Belsh	60,000,000	160,000,000	-	100,000,000

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit.

Këto ndryshime fondesh përgjatë vitit, me akte normative, në programe të ndryshme buxhetore janë tregues i një planifikimi jo të kujdesshëm nga ana e institucioneve të sipërpërmendura dhe gjithashtu tregues të një monitorimi jo efektiv nga ana e MFE-së.

Nga auditimi konstatohen projekte të parashikuar për tu paguar pas vitit 2025 (PBA 2023-2025), si në vijim:

Tabela nr. 14: Projekte me pagesë pas vitit 2025, programi 04520

Në mijë lekë

Programi	Emërtimi i Projektit	Vlera Totale e projektit	Parashikimi për v.2023	Parashikimi për v.2024	Parashikimi për v.2025	Për tu paguar pas vitit 2025
4520	Ndërtim rruga Kardhiq - Delvinë Loti 8 (Sistemi dhe Rivitalizimi i Skarpatave).	1,723,615	20,000	317,000	300,000	926,615
04520	Ndërtim I Unazes se Jashtme Tirane, Loti 4	2,389,221	239,000	50,000	600,000	1,380,221
04520	Ndërtim I Unazes se jashtme Tirane, Loti 5	2,163,317	239,000	50,000	600,000	1,154,317
04520	Ndërtim I Unazes se jashtme Tirane, Loti 6	2,060,293	239,000	50,000	623,552	1,136,241
04520	Ndërtim I Unazes se jashtme Tirane, Loti 7	2,713,594	239,000	50,000	650,000	1,654,594
04520	Plotesimi i punimeve dhe rrugët lidhese ne Unazen lindore, Loti 2	1,138,582	70,000	66,616	650,000	91,966
04520	Plotesimi, Rakordimi dhe vazhdimi i punimeve Sheshi Shqiponja - Lumi I Tiranes,	2,740,677	70,000	34,000	650,000	1,293,677
04520	Ndërtim i segmentit rrugor Sheshi Shqiponja - Bulevardi I ri -Shkoze,	2,385,438	70,000	34,000	650,000	1,619,938
04520	Ndërtim i segmentit rrugor Sheshi Shqiponja- Bulevardi I ri, Loti 2	2,863,411	70,000	34,000	650,000	1,889,412
04520	Ndërtim rruga Palas – Dhermi	1,875,366	20,000	14,000	300,000	712,983
04520	Ndërtim rruga Korçe - Erseke Loti 2 (pjesa e dyte)	2,597,632	20,000	14,000	300,000	1,687,632
04520	Zgjerimi i rruges Elbasan - Qafe - Thane (Faza I)	3,000,000	20,000	34,000	290,000	2,056,000
04520	Zgjerimi i rruges Elbasan - Qafe - Thane (Faza II)	3,000,000	600,000	39,000	290,000	2,071,000
04520	Qendra e monitorimit te trafikut (200 km) Faza e Pare	2,750,000	120,000	180,000	290,000	1,610,000
04520	Ndërtim i Godines se Qendres se monitorimit te trafikut	250,000	57,000	83,000	10,000	50,000
04520	Ndërtim rruga Berat - Ballaban, Loti 1	2,288,023	-	496,605	280,000	1,511,418
04520	Ndërtim rruga mbikalimi Teg dhe rrugët lidhese te tij	1,683,183	20,000	14,000	300,000	790,303
04520	Ndërtim rruga Porto Romano Durres, Loti 3, vazhdimi	1,411,112	20,000	34,000	300,000	918,145
04520	Përfundimi i punimeve në segmentet rrugore ura e Kranesë Qafë Botë, Ura e Kranesë	1,624,673	20,000	34,000	300,000	1,007,673
04520	Ndërtim rruga lidhese e Aeroportit Nderkombetar te Vlores (VIA) – Auto Fier Vlore.	251,920	20,000	34,000	137,420	35,000
04520	Rikonstruksion i aksit rrugor Maliq-Lozhan i Ri Strelce	1,397,258	20,000	34,000	293,220	760,038
04520	Rehabilitim i segmentit rrugor Fier - Vlore (rruga e vjeter).	950,467	20,000	34,000	290,000	406,467
04520	Sistemi asfaltim rruga Ura e Cerencit - Peshkopi (Peshkopi - Maqellare), Loti 3	1,500,000	300,000	39,000	290,000	871,000
04520	Studim projektim By Pass Elbasan	100,000	20,000	20,000	20,000	40,000
04520	SUPERVIZION PUNIMESH	605,283	75,775	35,943	69,146	192,000
04520	SUPERVIZION PUNIMESH 2023-2025	346,199	10,880	30,494	41,126	248,299
	Total					26,114,939

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit

Tabela nr. 15: Projekte me pagesë pas vitit 2025, programi 04520

Në mijë lekë

Prog	Emërtimi i Projektit	Vlera Totale e projektit	Parashikimi për v.2023	Parashikimi për v.2024	Parashikimi për v.2025	Për tu paguar pas vitit 2025
06370	Shtimi i sasisë së furnizimit me ujë të qytetit të Krujës	376,514	30,000	30,000	35,867	64,014
06370	Rikonstruksion i rrjetit shpërndarës per furnizimin me uje te qytetin Kavaje	789,942	50,000	70,000	100,000	81,659
06370	Rehabilitimi i puseve eksiztuuese dhe ndertimi i ri i linjes ujesjellsit Fushë-Krujë	587,215	50,000	81,961	100,000	217,480
06370	" Linja Kryesore per furnizimin me ujë qytetin e Belshit" Faza III	569,421	50,000	72,833	129,875	241,283
06370	Ndërtim linjë transmetimi nga puseta Yzberisht deri në Depo Katund,	458,174	40,000	60,000	70,000	97,772
06370	Ujesjellesi -Zona e ujit te ftohte dhe Lungomares Rrapi Uji i	629,922	40,000	90,000	150,000	284,519
06370	Rikonstruksion i rrjetit shpërndarës të qytetit Ballsh	497,727	50,000	100,000	129,286	130,000
06370	Furnizimit me ujë Nga burimi I Grames per ujesjellesin e Peshkopise	737,095	30,000	58,084	128,011	100,000
06370	"Rikonstruksion magjistrali qytetit Patos Loti II	705,416	50,000	79,995	150,000	395,421
06370	Ndërtim ujesjellsit per funzimin me uje i qytetit Burrel	669,056	50,000	71,357	90,000	103,893
06370	Furnizimi me Uje zones Mjete dhe Shelqet, Bashkia Vau i Dejës	178,459	50,000	12,665	50,000	20,000
06370	Ndërtimi i ujësjeslesit për fshatrat Lumas, Pëllumbas, Bardhaj, Sheqez, Vodës...	422,452	40,000	70,000	60,000	86,132

06370	Furnizimi me ujë i fshatrave Vertop,Bregas, Fushe Peshtan dhe Vodicë,	835,721	50,000	75,000	200,000	322,721
06370	Ndërtimi i rrjetit shpërndarës së qytetit të Burrel (Faza I+Faza II),Bashkia Mat	1,242,744	50,000	60,000	120,000	439,235
06370	Rikonstruksione në rrjetin ekzistues të qytetit të Durrësit zona 10 & 13/1	472,270	50,000	67,000	80,000	119,293
06370	Ndërtimi i KUZ Shënavlash	422,421	50,000	60,000	80,000	151,887
06370	Ndërtimi i ujësjellësit rajonal për fshatrat Vasiar, Ilirias, Qesarat, Anë Vjose, Toç,	487,379	40,000	60,000	70,000	307,379
06370	Rrjeti shpërndarës të furnizimit me ujë në 14 fshatrat e Kolonjës, Bashkia Kolonjë	390,876	50,000	50,000	50,000	122,827
06370	Furnizimi me ujë për Bashkinë Pustec	540,800	40,000	40,000	120,000	197,600
06370	Ndërtim i ujësjellësit rajonal Cerrave & Dardhas-Burimet e Gurrasit	929,823	40,000	80,000	120,000	483,650
06370	Përfundimi i gjithë rrjetit të Kanalizimeve Njesine administrative Pogradec	939,979	50,000	50,000	120,000	361,226
06370	Ujësjellësi i Mokrës Faza e II-të	264,000	26,637	60,000	50,000	47,727
06370	Optimizimi i Furnizimit me ujë të qytetit Kukës,Bashkia Kukës	305,672	44,551	31,474	100,000	58,449
06370	Furnizimi me uje per zonat bregdetare te njesise administrative Shenkoll	786,273	50,000	74,000	120,000	333,894
06370	Furnizimi me ujë i njësise administrative Rremas Loti I-njësise administrative Rremas	416,719	30,000	60,000	100,000	107,823
06370	Ndërtimi i rrjetit KUZ dhe furnizimi me uje i zonës Valias i Ri	755,901	50,000	100,000	130,000	213,755
06370	Ndërtim linje e re në tubacionin d=700mm te Bovillës së vjetër.L=6.0 km	738,224	30,000	5,000	100,000	363,897
06370	Shtesa e Implantit të përpunimit të ujit të pijshëm, Boville 1800l/s faza e II	966,891	50,000	120,000	130,000	656,891
06370	Ndërtim tubacion transmetimi Basen presioni -Tunel-Partitar-Depo Daias , Sh.a.	925,160	50,000	110,000	110,000	375,736
06370	Rikonstruksion i ujësjellësit në 15 fshatrat e njësise Administrative Novoselë	874,700	50,000	150,000	150,000	376,149
06370	Ndërtim KUZ ,rrjeti tercial (Lidhjet familjare) për UK Vlorë	328,106	20,000	50,000	70,000	102,159
06370	Ndërtim ujësjellësi Rajonal nga burimet e Leshnicës, Bashkia Finiq	462,295	40,000	100,000	100,000	49,827
06370	Furnizimi me ujë i zonës Baba Rexhepi dhe lugu i Dardhës, Faza e II	378,837	25,000	60,000	70,000	81,488
06370	“Rikonstruksione ne rrjetin ekzistues te qytetit te Duresit”	442,453	50,000	90,000	100,000	52,453
06370	Ndërtimi linje transmetimin rrjeti jashtem ujesjellesi Rajonal (Burimi i Pocemit)	568,485	38,863	99,500	179,500	130,966
06370	Rrjeti shperndarës i furnizimit me uje te lagjes Karbunarë	301,087	20,000	80,000	90,000	43,566
06370	Ndërtim ujësjellësi Rajonal nga burimet e Përroit të Lopës dhe Gurrave të Ketës	434,809	50,000	114,374	84,700	98,774
06370	Ndërtim sistem kanalizimesh dhe Implant Trajtimit të Ujrave të Ndotura Bulqizë	258,682	40,000	50,000	70,000	46,946
06370	Ndërtimi i linjës së dërgimit Depo Lis, Burrel	699,000	47,000	70,000	125,000	317,200
06370	Ndërtimi i rrjetit të jashtëm dhe të brendshëm të qytetit Laç, Faza e IV-ërt	540,431	50,000	70,000	126,936	185,409
06370	Punime ne kaptazh per furnizimin me uje te Fshatrave te Nj,Adm Derjan Rukaj	153,028	30,606	30,000	30,000	62,422
06370	Ndërtimi i linjës së dërgimit Depo Lis, Burrel, Faza II	510,450	102,090	50,000	50,000	308,360
06370	Rikonstruksion magjistrali kryesor dhe rrjetit të brendshëm të ujësjellësit Patos	755,400	151,080	50,000	50,000	504,320
06370	Përmirësimi i furnizimit me ujë të pijshëm të NJ.A. Kuman dhe Kurjan	231,888		46,378	70,000	115,511
06370	Implant trajtimi i ujrave te ndotura Faza II, Kompleksi turistik Gren Coast, Dhrale	460,976		92,195	70,000	298,781
06370	Ujesjellesi I fsharave Vajze, Ramice, Velçe, Treblove,Bashkia Selenice	209,524		41,905	50,000	117,619
06370	Optimizimi i unësjellësit të qyteti të Vorës dhe rrethinat	937,788		187,558	70,000	680,231
06370	Ndërtim ujësjellësi Rajonal nga burimet e Përroit të Lopës dhe Gurrave të Ketës,	150,000	30,000	50,000	30,000	40,000
06370	Rehabilitimi i ujësjellësit Plasë , Zvirinë, Zvezdë, Burimas,Leminot, Bregas...	334,567		66,913	50,000	217,654
06370	Ndërtim i ujësjellësit Çukë-Bërdënesh, Sarandë	399,376		79,875	70,000	249,501
06370	Ndërtim ujësjellësi për fshatin Orizaj,Munushitir, Radesh, Verzhhezhe,Store, NJ. A...	320,606		64,121	100,000	156,485
06370	Furnizim me uje te fshatrave te njesise administartive Xiber(Xiber Hane	292,390	58,478	87,717	50,000	96,195
06370	Furnizim me uje per fshatrat e njësise administrative SIlove	374,430		74,886	91,013	208,531
06370	Ndërtim KUZ , fshatrat Gjoricë e Sipërme dhe Gjoricë e Poshtëme, Nj.A. Gjoricë	298,026	59,605	100,000	78,420	60,000
06370	Ndërtimi i rrjetit te Ri te KUZ te lagjes Uznovë, Rajoni Nr.3 Berat	200,320		40,064	30,000	130,256
06370	Rriti shperndares per qytetin Rreshen	95,000	19,000	20,000	30,000	26,000
06370	Ujesjellesi rajonal I Finiqit,Burimet e Merkos,Rrjeti shperndares	200,000	40,000	30,000	40,000	90,000
	Total					11,332,966

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit

Disa probleme të përgjithshme të hasura gjatë vitit 2023 të cilat kanë ndikuar në monitorimin e projekteve në mënyrë të përmbledhur problematikat paraqiten si në vijim:

1. Projekte të fragmentizuar në disa nënprojekte. Gjatë vitit 2023, projektet e investimeve janë paraqitur dhe miratuar në mënyrë shumë të fragmentizuar duke krijuar një numër lartë projektesh që e vështirëson monitorimin.

2. Numri i lartë i rialokimeve. Një nga problemet kryesore gjatë vitit 2023 kanë qenë rialokimet e shumta, për të krijuar hapësirë buxhetore për fillimin e projekteve të reja.

3. Projektet e reja kanë financim prej 20% në vitin e parë të ndjekura nga asnjë ndarje në vitet në vijim, për të cilat financimi është planifikuar shumë i ulët, duke zgjatur kështu datën e përfundimit të projektit mbi afatin 3-vjeçar të PBA.

4. Miratimi i shpenzimeve të reja kapitale shkoi për të siguruar financime brenda vitit për projektet në vazhdim dhe të reja – Kjo praktikë financimi brenda vitit dobëson besueshmërinë e PBA dhe procesi buxhetor, pasi duhet që projektet e reja të investimeve të hyjnë në buxhet pas proceseve të vendosura të përzgjedhjes dhe miratimit në fillim të vitit. Pjesa më e madhe e fondit për projektet janë disbursuar menjëherë pas miratimit të Aktit Normativ nga Kuvendi dhe këto shpenzime kanë shkuar për të mbuluar pagesat e prapambetura. Kjo sinjalizon disa problematika si në vijim:

- U planifikuan shpenzime për projekte nuk ishin pjesë e procesit formal të buxhetit 2023;
- U lejua rritja e borxheve të reja të investimeve në 6-mujorin e parë duke i shlyer fondet e disbursuara me akte normative të dhjetorit.

Në konkluzion, nisja e procedurave të prokurimit pa marrë më parë miratimin nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë, marrja e angazhimeve buxhetore pa patur fonde të disponueshme, miratimi i fondeve buxhetore vetëm me qëllimin e lidhjes së kontratës dhe më pas shkurtimi i tyre, çelja e projekteve të investimeve në proces me Akte Normative, mbyllja e investimeve në proces dhe çelja e investimeve publike pa kaluar procedurat e menaxhimit të investimeve publike, çelja e investimeve pa përshkrimin e projektit tregojnë për një planifikim të dobët të investimeve publike nga ana e institucioneve qendrore dhe vendore dhe një monitorim formal nga ana e instancave drejtuese të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë me qëllim dhënien e një sigurie në menaxhimin eficient dhe transparent të fondeve publike. Këto veprime krijojnë kushtet për krijimin e detyrimeve të prapambetura me efekt në rritjen e presionit për rritjen e borxhit publik si pasojë e mosrespektimit të kufijve të miratuar për shpenzime në vitin buxhetor aktual dhe kufijtë e miratuar për vitet e ardhshme buxhetore. Çelja e projekteve në infrastrukturën publike, ujësjellës kanalizime, infrastrukturë rrugore dhe programi zhvillimi përgjatë vitit buxhetor me akte normative, pa kaluar procedurat e PBA, për vlerën e 20% të projektit në vitin aktual, ka krijuar marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore disponibël, lidhjen e kontratave përtej afatit për marrjen e angazhimeve etj. Këto projekte kanë rritur nevojën për financim për vitet pasardhëse buxhetore ku implementohet edhe pjesa e mbetur e tyre sipas kontratave afatshkurtra që nuk përputhen me buxhetin e parashikuar për shlyerjen e tyre, duke krijuar detyrime për tu paguar edhe pas vitit 2025. Referuar më lart, në lidhje me Investimet Kapitale me Financim të Brendshëm konstatohet se:

a) nuk janë respektuar Parimet e Funksionimit të Sistemit Buxhetor dhe konkretisht pika dh, neni 4 ku citohet: Parimet e funksionimit të sistemit buxhetor janë:...dh) respektimi me rreptësi i tërësisë së procesit.

b) Marrja e angazhimeve të reja dhe mungesa e monitorimit paraqet një risk të shtuar në cënimin e qëndrueshmërisë së borxhit publik pasi përcaktimi i limiteve trevjeçare të angazhimeve për çdo njësi të qeverisjes së përgjithshme bëhet në përputhje me parimin e qëndrueshmërisë së borxhit publik, në kuadër të:

-neneve përkatëse 40-51 të Ligjit të Menaxhimit të Sistemit Buxhetor ku ndër të tjera përcaktohet:

“Ministri i Financave përcakton një sistem rregullash dhe procedurash për të kontrolluar që angazhimet shumëvjeçare të jenë brenda tavaneve trevjeçare, të miratuara në ligjin vjetor të buxhetit. Për angazhimet buxhetore shumëvjeçare, që lidhen me projekte të reja investimesh publike, gjatë vitit të parë të zbatimit të tyre duhet të shpërndahen minimumi 20% e vlerës së plotë të projektit përkatës. Çdo njësi e qeverisjes së përgjithshme është e detyruar që, përpara fillimit të një procedure prokurimi, një apo shumëvjeçare, të marrë një konfirmim nga Ministria e Financave që fondet, të cilat synohen të prokurohen, janë brenda limitit të miratuar për angazhime. Njësitë e qeverisjes së përgjithshme, që operojnë direkt në sistemin informatik financiar të Qeverisë, për ekzekutimin e buxhetit të tyre dhe raportimin financiar regjistrojnë në këtë sistem angazhimin, brenda pesë ditëve pune nga data e nënshkrimit të tij, kundrejt urdhrat të prokurimit. Përcaktimi i limiteve trevjeçare të angazhimeve për çdo njësi të qeverisjes së përgjithshme bëhet në përputhje me parimin e qëndrueshmërisë së borxhit publik. Limiti i angazhimeve për njësitë e qeverisjes vendore përcaktohet me vendim të këshillit të njësisë vendore dhe regjistrohet në sistemin informatik financiar të Qeverisë.

... Nëpunësi i parë autorizues miraton detajimin e fondeve buxhetore, të shpërndara për çdo njësi shpenzuese dhe është përgjegjës që kjo të reflektohet në kohë në sistemin e thesarit. Pas miratimit të detajimit të fondeve buxhetore, të shpërndara për çdo njësi shpenzuese, nëpunësit autorizues të njësive të qeverisjes së përgjithshme marrin angazhime dhe bëjnë pagesa, brenda limiteve dhe afateve të përcaktuara...

... E drejta e njësive të qeverisjes së përgjithshme për rishpërndarjen e fondeve, të miratuara për vitin buxhetor, ushtrohet deri në datën 15 nëntor të çdo viti buxhetor....

... Ministri i Financave miraton udhëzime për nëpunësit autorizues për procedurat e regjistrimit të angazhimeve. Nëpunësit autorizues të njësive të qeverisjes së përgjithshme mbajnë të dhëna për angazhimet financiare dhe nuk lejojnë ndërmarrjen e angazhimeve të reja, përtej kufirit të fondeve buxhetore të shpërndara.

... Nëpunësi autorizues i njësisë së qeverisjes së përgjithshme mund të ndërmarrë angazhime të reja gjatë vitit buxhetor, por jo më vonë se data 15 tetor e çdo viti buxhetor. Angazhimet e ndërmarrë nga njësitë shpenzuese jashtë fondeve të parashikuara në ligjin e buxhetit vjetor dhe në vendimin e këshillit të njësisë së qeverisjes vendore për buxhetin ose në kundërshtim me këtë akt ose akte të tjera ligjore, nuk përfshihen si pjesë e detyrimeve financiare të qeverisjes së përgjithshme. Kur nëpunësi autorizues i njësisë së qeverisjes së përgjithshme merr përsipër angazhime jashtë fondeve të parashikuara në buxhet ose në kundërshtim me këtë akt apo akte të tjera ligjore është përgjegjës për shlyerjen e detyrimit...”.

-Udhëzimin nr. 9, datë 20.07.2018 “Për procedurat standarde në zbatimin e buxhetit” ku përcaktohet:

neni 63 citohet: “Plani i investimeve i detajuar nga njësitë e qeverisjes qendrore në nivel projekti mban parasysh këtë radhë prioritare:

a- investimet në proces nga viti i kaluar,

b- objektet e paraqitura në Kuvend gjatë shqyrtimit të projekt buxhetit”

neni 64 citohet: “Nëse në listën e investimeve të detajuara nga njësitë e qeverisjes qendrore ka objekte të reja nga lista e paraqitur në momentin e miratimit të projekt buxhetit të vitit, NPA e përfshin në listën përfundimtare vetëm kur objekti ka kaluar në procedurat e miratimit të investimeve të publikuara. Dhe ja paraqet për miratim përfundimtar Ministrit përgjegjës për Financat.

Neni 157. Nëpunësi zbatues i njësisë respektive regjistron kontratën ose urdhrin e prokurimit për blerjet e vogla, sipas rastit, në kontabilitetin e menaxhimit, përpilon dokumentin e afateve të pagesave, dhe paraqet dokumentacionin si më sipër në gjuhën shqipe (në rastin e kontratave të lidhura në gjuhë të huaj) me njoftimin përfundimtar zyrtar për shpalljen e fituesit, në strukturën përgjegjëse për thesarin në degë brenda tre ditëve pune nga nënshkrimi i tyre. Mos zbatimi i afatit të mësipërm mund të shkaktojë vonesa në likuidimin e pagesës nga sistemi i thesarit. Penalitetet kontraktuale të shkaktuara nga kjo vonesë janë në ngarkim të njësisë respektive.

c) Nga ana e MFE, nuk janë respektuar rregullat e përgjithshëm të monitorimit të investimeve publike , referuar VKM nr. 887, datë 27.12.2022.

Monitorimi është procesi përmes të cilit njësitë e qeverisjes qendrore, përgjegjëse për zbatimin e projekteve të investimeve publike, sigurojnë që realizimi financiar i projekteve dhe aktivitetet që ato po zbatojnë në këtë kuadër, janë në përputhje me planet vjetore të miratuara në nivel projekti dhe treguesi performance.

Objektivat e monitorimit të projekteve të investimeve publike

-Të përmirësojë eficiencën e sistemit aktual të monitorimit të investimeve publike: Sistemi i monitorimit synon një raportim efikas dhe realist që identifikon në kohë dhe i paraprin akumulimit të problemeve, duke vënë në dijeni strukturat vendimmarrëse me qëllim zgjidhjen në kohë të tyre.

-Të përmirësojë procesin e planifikimit vjetor dhe afatmesëm në nivel programi dhe projekti: Gjetjet dhe rekomandimet e raporteve të monitorimit do të ndihmojnë ministrinë të përmirësojnë mënyrën e planifikimit të projekteve, duke mundësuar një përjasje më të mirë në raport me arritjen e objektivave sektoriale, rishikimin e politikave dhe buxhetimin e programeve.

-Të përmirësojë kuadrin institucional të monitorimit e raportimit si dhe përgjegjësitë në procesin e planifikimit.

- Mbi saktësinë dhe plotësinë e evidentimit të shpenzimeve kapitale me financim të huaj.

Financime të huaja, konsiderohen të gjitha fondet nga huat, kreditë dhe grantet që merr Republika e Shqipërisë dhe Këshilli i Ministrave nga shtetet e huaja, organizmat ndërkombëtare, institucionet financiare ndërkombëtare, bankat e huaja, organizatat joqeveritare, etj. Hua/kredi janë të hyrat të marra me kusht kthimi me ose pa interes për financimin e projekteve të përcaktuara brenda fondeve të miratuar ose për financimin e deficitit buxhetor që jepen nga institucionet financiare të huaja mbi bazën e marrëveshjeve të përkatëse. Ndërsa, grant janë të ardhurat e përfituara në formën e dhurimit, pa kusht kthimi, pa interes, për një qëllim të përcaktuar ose jo, të cilat përdoren për financimin e veprimtarisë në përputhje me politikat të caktuara dhe që jepet mbi bazën e një marrëveshje.

Sipas ligjit nr. 137, datë 16.12.2020 “Për buxhetin e vitit 2021”, ligjit nr. 115, datë 25.11.2021 “Për buxhetin e vitit 2022”, ligjit nr. 84, datë 24.11.2022, planifikimi total i investimeve të huaja për vitin 2023 paraqitet në tabelën në vijim:

Tabela nr. 16: Planifikimi i investimeve të huaja për vitin 2023, sipas ligjit të buxhetit të vitit 2021, 2022 dhe 2023
Në milionë lekë

	Vlera e planifikuar për vitin 2023 në ligjin e buxhetit të vitit 2021	Vlera e planifikuar për vitin 2023 në ligjin e buxhetit të vitit 2022	Vlera e planifikuar për vitin 2023 në ligjin e buxhetit të vitit 2023
Planifikimi i Investimeve me Financim i Huaj	32,660	37,660	45,660

Burimi: Ligji i buxhetit, viti 2021, 2022, 2023, përpunuar nga grupi i auditimit

Vlera totale e investimeve me financim të huaj e planifikuar për vitin 2023 referuar ligjit fillestar të buxhetit të vitit 2021, 2022 dhe 2023 ka pësuar ndryshime. Në ligjin e buxhetit të vitin 2023, investimet me financim të huaj janë planifikuar në vlerën totale 45,660 milionë lekë, duke u rritur për vlerën 8,000 milionë lekë krahasuar me vlerën e planifikuar në ligjin e buxhetit të vitit 2022, ndërsa krahasuar me ligjin e buxhetit të vitit 2021, këto investime janë rritur në vlerën 13,000 milionë lekë. Tabela në vijim paraqet institucionet dhe programet që kanë pësuar ndryshimet më të mëdha në vlerën e planifikuar për vitin 2023, në ligjin e buxhetit të për vitet 2021, 2022 dhe 2023.

Tabela nr. 17: Planifikimi i investimeve të huaja për vitin 2023, sipas ligjit të buxhetit të vitit 2021, 2022 dhe 2023
mijë lekë

Kodi	Emërtimi i Institucionit / Programit	Investime FH, L.B 2021	Investime FH, L.B 2022	Investime FH, L.B 2023	Dif. 2023-2021	Dif. 2023-2022
3	Kryeministria	130,000	-	-	(130,000)	-
1110	Planifikimi, Menaxhimi dhe Administrimi	130,000	-	-	(130,000)	-
5	Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural	3,124,946	3,360,260	3,660,260	535,314	300,000
4220	Siguria ushqimore dhe mbrojtja e konsumatorit	126,215	161,529	161,529	35,314	-
4250	Zhvillimi Rural duke mbësht. Prodh. Bujq. Blek, Agroind	2,329,308	2,529,308	3,329,308	1,000,000	800,000
4230	Mbështetje për Peshkimin	669,423	669,423	169,423	(500,000)	(500,000)
6	Ministria e Infrastruktursë dhe Energjisë	14,954,406	17,759,755	19,909,755	4,955,349	2,150,000
4520	Transporti rrugor	4,408,132	3,838,132	4,816,132	408,000	978,000
4550	Transporti Hekurudhor	1,400,000	2,378,349	3,378,349	1,978,349	1,000,000
6370	Furnizimi me Ujë dhe Kanalizime	4,666,274	7,256,274	7,428,274	2,762,000	172,000
6180	Planifikimi Urban	220,000	-	-	(220,000)	-
10	Ministria e Financave dhe Ekonomisë	1,038,000	2,088,000	2,338,000	1,300,000	250,000
1110	Planifikimi, Menaxhimi dhe Administrimi	200,000	350,000	550,000	350,000	200,000
4130	Mbështetje për Zhvillim Ekonomik	150,000	150,000	200,000	50,000	50,000
6190	Strehimi	-	900,000	900,000	900,000	-
11	Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë	300,000	220,000	620,000	320,000	400,000
9450	Arsimi Universitar	100,000	100,000	300,000	200,000	200,000
9770	Fonde për Shkencën	100,000	100,000	300,000	200,000	200,000
8140	Zhvillimi i Sportit dhe Rinisë	100,000	20,000	20,000	(80,000)	-
12	Ministria e Kulturës	-	-	100,000	100,000	100,000
8220	Trashëgimia Kulturore dhe Muzetë	-	-	50,000	50,000	50,000
8230	Arti dhe Kultura	-	-	50,000	50,000	50,000
13	Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale	1,110,000	1,110,000	1,710,000	600,000	600,000
7330	Shërbimet e Kujdesit Dytësor	852,000	852,000	1,252,000	400,000	400,000
10430	Përkujdesi Social	100,000	100,000	300,000	200,000	200,000
15	Ministria e Evropës dhe Punëve të Jashtme	80,780	80,780	-	(80,780)	(80,780)
1150	Mbështetje Institucionale për Procesin e Integrimit	80,780	80,780	-	(80,780)	(80,780)
16	Ministria e Brendshme	618,868	460,077	460,077	(158,791)	-
3140	Policia e Shtetit	618,868	460,077	460,077	(158,791)	-
17	Ministria e Mbrojtjes	4,400,000	6,200,000	6,000,000	1,600,000	(200,000)
2120	Forcat e Luftimit	4,000,000	4,300,000	4,100,000	100,000	(200,000)
10910	Emergjencat Civile	400,000	1,900,000	1,900,000	1,500,000	-
50	Instituti Statistikës	-	-	200,000	200,000	200,000
1320	Veprimtaria Statistikore	-	-	200,000	200,000	200,000
56	Fondi i Zhvillimit Shqiptar	6,160,000	5,635,128	6,835,128	675,128	1,200,000
6210	Programe Zhvillimi	6,160,000	5,635,128	6,835,128	675,128	1,200,000
87	Institucione të tjera Qeveritare	243,000	243,000	3,323,780	3,080,780	3,080,780
1150	Shërbime të tjera	-	-	80,780	80,780	80,780
1140	e-Qeverisja	-	-	3,000,000	3,000,000	3,000,000
1330	Menaxhimi dhe Zhvillimi i Administratës Publike	150,000	100,000	100,000	(50,000)	-
TOTALI		32,660,000	37,660,000	45,660,000	13,000,000	8,000,000

Burimi: Ligji i buxhetit viti 2021, 2022, 2023, përpunuar nga grupi i auditimit.

Referuar tabelës më sipër, rezulton se ndryshimet me vlerat më të mëdha kanë ndodhur në grupin 87 “Institucione të tjera qeveritare”, ku në ligjin e buxhetit të vitit 2023, investimet me financim të huaj janë planifikuar në vlerën 3,324 milionë lekë, duke u rritur për vlerën 3,081 milionë lekë krahasuar me vlerën e planifikuar për investimet e vitit 2023, në ligjin e buxhetit të vitit 2021 dhe 2022. Ndryshimet më të mëdha për këtë grup i ka pësuar programi 1140 “e-Qeverisja”, ku në ligjin e buxhetit të vitit 2023, investimet me financim të huaj janë planifikuar në vlerën 3,000 milionë lekë, ndërkohë që në ligjin e buxhetit të vitit 2021 dhe 2022, për këtë program nuk ka pasur investime të huaja të planifikuara për vitin 2023.

Në total për grupin 6 “Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë”, në ligjin e buxhetit të vitit 2023, janë planifikuar investime me financim të huaj në vlerën 19,910 milionë lekë, duke u rritur për vlerën 2,150 milionë lekë krahasuar me vlerën e planifikuar për investimet e vitit 2023, në ligjin e buxhetit të vitit 2022 dhe 4,955 milionë lekë krahasuar me vlerën e planifikuar për investimet e vitit 2023, në ligjin e buxhetit të vitit 2021. Ndryshimet më të mëdha për këtë grup i ka pësuar programi 4550 “Transporti hekurudhor”, ku në ligjin e buxhetit të vitit 2023, investimet me financim të huaj janë planifikuar në vlerën 3,378 milionë lekë, duke u rritur për vlerën 1,000 milionë lekë krahasuar me vlerën e planifikuar për investimet e vitit 2023, në ligjin e buxhetit të vitit 2022 dhe 1,978 milionë lekë krahasuar me vlerën e planifikuar për investimet e vitit 2023, në ligjin e buxhetit të vitit 2021. Ndërsa për programin 4520 “Transporti rrugor”, në ligjin e buxhetit të vitit 2023, janë planifikuar investime me financim të huaj në vlerën 4,816 milionë lekë, duke u rritur për vlerën 978 milionë lekë krahasuar me vlerën e planifikuar për investimet e vitit 2023, në ligjin e buxhetit të vitit 2022 dhe 408 milionë lekë krahasuar me vlerën e planifikuar për investimet e vitit 2023, në ligjin e buxhetit të vitit 2021.

Në total për programin grupin 56 “Fondi i Zhvillimit Shqiptar” dhe konkretisht programin 6210 “Programe Zhvillim”, në ligjin e buxhetit të vitit 2023, janë planifikuar investime me financim të huaj në vlerën 6,835 milionë lekë, duke u rritur për vlerën 1,200 milionë lekë krahasuar me vlerën e planifikuar për investimet e vitit 2023, në ligjin e buxhetit të vitit 2022 dhe 675 milionë lekë krahasuar me vlerën e planifikuar për investimet e vitit 2023, në ligjin e buxhetit të vitit 2021.

Sipas projekt ligjit të buxhetit, ligjit për buxhetin e vitit 2023, Akteve Normative për ndryshimin e tij dhe tabelës fiskale të buxhetit të konsoliduar, planifikimi dhe realizimi i investimeve me financim të huaj për vitin 2023, paraqitet si në tabelën më poshtë:

Tabela nr. 18: Planifikimi dhe realizimi i investimeve me financim të huaj Në milionë lekë

Emërtimi	Fakt 2022	Projekt buxhet	Ligj buxheti	AN nr. 5	AN nr. 6	Fakt 2023
Financim i Huaj	18,676	45,660	45,660	32,563	25,319.7	13,761

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit.

Në projekt buxhetin e vitit 2023 dhe ligjin e buxhetit, investimet me financim të huaj janë planifikuar në vlerën 45,660 milionë lekë. Me Aktin Normativ nr. 5, datë 18.10.2023, shpenzimet për investimet e huaja janë planifikuar në vlerën 32,563 milionë lekë, duke u ulur për vlerën 13,097 milionë lekë krahasuar me planifikimin fillestar, ndërsa me Aktin Normativ nr. 6, datë 14.12.2023, shpenzimet kapitale me investim të huaj janë planifikuar në vlerën 25,319.7 milionë lekë, duke u ulur më tej për vlerën 7,243.3 milionë lekë. Rezulton se shpenzimet kapitale me financim të huaj janë realizuar në vlerën 13,761 milionë lekë ose në masën 54.3% krahasuar me planin përfundimtar, me mos realizimi në vlerën 11,559 milionë lekë. Ndërsa në krahasim me planin fillestar, shpenzimet kapitale me financim të huaj, janë realizuar në masën 30.1%, ose me mos realizimi në vlerën 31,899 milionë lekë.

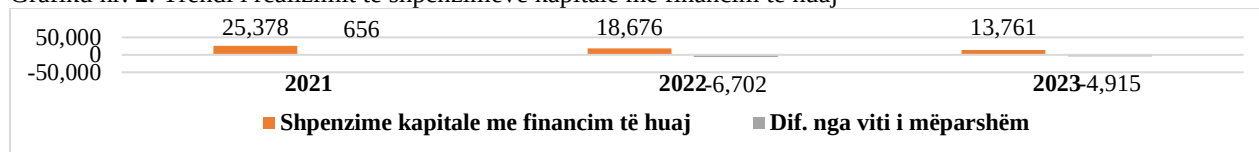
Kundrejt vitit 2022, shpenzimet kapitale me financim të huaj janë realizuar më pak për vlerën 4,915 milionë lekë ose janë realizuar më pak në masën 26.3%.

Tabela nr. 19: Trendi i realizimit të shpenzimeve kapitale me financim të huaj Në milionë lekë

Emërtimi	2021	2022	2023
Kapitale Financim i Jashtëm	25,378	18,676	13,761
Dif. nga viti i mëparshëm	656	-6,702	-4,915

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë, përpunuar nga grupi i auditimit.

Grafiku nr. 2: Trendi i realizimit të shpenzimeve kapitale me financim të huaj

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit.

Referuar Tabelës së Treguesve Fiskalë të Konsoliduar, realizimi i investimeve me financim të huaj përgjatë vitit buxhetor 2023 paraqitet si në tabelën në vijim:

Tabela nr.20: Realizimi i investime të huaja

Në milionë lekë

Viti	Janar	Shkurt	Mars	Prill	Maj	Qershor	Korrik	Gusht	Shtator	Tetor	Nëntor	Dhjetor
2023	649	1,001	2,279	2,984	3,769	4,736	5,782	7,429	7,918	9,140	9,821	13,761

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit.

Investimet me financim të huaj janë realizuar në vlerën 13,761 milionë lekë, nga të cilat njësitë e qeverisjes vendore kanë realizuar 526 milionë lekë, ndërsa njësitë e qeverisjes qendrore kanë realizuar 13,235 milionë lekë, ose 96.2% të vlerës totale të investimeve të rezultuara.

Për vitin 2023, konstatohet se muaji me realizimin më të lartë është Dhjetori, me një vlerë prej 3,940 milionë lekë, ose 28.6% të totalit të investimeve me financim të huaj të realizuara.

Disbursimet

Referuar bazës së dhënave të investimeve me financim të huaja, në fund të vitit 2023, disbursimet janë regjistruar në vlerën 14,161 milionë lekë, nga të cilat disbursimet për investimet me financim të huaj në formë granti, janë regjistruar në vlerën 4,459 milionë lekë, ndërsa disbursimet për investimet me financim të huaj në formë kredie, janë regjistruar në vlerën 9,702 milionë lekë. Nga auditimi rezulton se, në fund të vitit 2023, për 11 projekte investimi me financim të huaj, në vlerën 813 milionë lekë, disbursimet janë regjistruar në vlerë negative, nga të cilat 4 projekte në formë kredi në vlerë 796 milionë lekë dhe 7 projekte në formë granti në vlerën 17 milionë lekë. Tabela në vijim paraqet projektet disbursimet e të cilëve janë regjistruar në vlerë negative.

Tabela nr. 21: Projekte investimi, disbursimi i të cilëve është regjistruar me vlerë negative

Në mijë lekë

Nr.	Kredi/Grant	Emërtimi i Projektit	Disbursimi
1	Kredi	Modernizimi i Asistencës Sociale USD 936U USD	(278.93)
2	Kredi	Projekti mirëmbajtjes dhe sigurisë rrugore KM06100 RRSMP/CË/2015/1- Kontrata A (Projekti i Bankës Botërore) EURO	(725,865.89)
3	Kredi	Për reagimin ndaj emergjencës Covid-19 në Shqipëri LEK	(57,461.7)
4	Kredi	Për reagimin ndaj emergjencës Covid-19 në Shqipëri LEK	(12,534.6)
5	Grant	EPAL National Support Services Eur	(2,460.90)
6	Grant	REACH Univ. Arteve	(4,985.86)
7	Grant	Ref Studimeve në Malin e Zi Shqipëri MARds Universiteti i Shkodrës Luigi Gurakuqi	(2,181.36)
8	Grant	Floris Prefekti Qarkut Berat	(2,542.62)
9	Grant	Led B Korçë	(2,185.45)
10	Grant	NEST	(2,743)
TOTALI			(813,240.31)

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit.

Referuar pikës 2.13, të Udhëzimit të MFE nr. 35, datë 21.09.2020 “Për kontrollin, regjistrimin, përdorimin, rakordimin, raportimin dhe publikimin e fondeve të financimeve të huaja në kudër e marrëveshjeve ndërkombëtare”, disbursimet janë hyrjet; të ardhura në para ose në natyrë nga kreditorët apo donatorët në favor të Njesisë së Zbatimit të Projektit sipas marrëveshjes së miratuar, të nënshkruar midis palëve. Regjistrimi i disbursimeve në vlerë negative nuk ka logjikë ekonomike, deri sa kemi të bëjmë me të ardhura, si dhe ul vlerën totale të disbursimeve, pasi nëse nuk do ishin regjistruar disbursime me vlerë negative, vlera totale e disbursimeve në fund të viti 2023, do të ishte 14,974 milionë lekë, nga të cilat disbursimet e investimet të huaja në formë kredi do të ishin 10,498 milionë lekë. Regjistrimi i disbursimeve të më sipërme, është jo në përputhje me Udhëzimin e MFE nr. 35, datë 21.09.2020, pika 6.3, ku citohet se:

“Disbursimet nga hiate dhe kreditë e financimeve të huaja regjistrohen si të hyra të Buxhetit të Shtetit, ndërsa disbursimet nga ndihmat dhe grantet regjistrohen si të ardhura”.

Nga auditimi me përzgjedhje i projekteve të investimit me financim të huaj, u konstatuan problematikat si në vijim:

1. Për 5 programe, konkretisht për programin 04220 “Siguria ushqimore dhe mbrojtja e konsumatorit” të Ministrisë së Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, programin 1150 “Mbështetje institucionale për procesin e integritetit” të Ministrisë për Evropën dhe Punët e Jashtme, programin 1160 “Prefektura dhe funksionet e deleguara të pushtetit vendor” të Ministrisë së Brendshme, programin 4760 “Zhvillimi i turizmit” të Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit dhe programin 1320 “Veprimtaria statistikore” e Institutit të Statistikave, totali i realizimit të projekteve me financim të huaj në nivel programi tejkalon planin përfundimtar të buxhetit miratuar me Aktin Normativ nr. 6, datë 14.12.2023.

Tabela nr. 22: Tejkalmi i buxhetit përfundimtar të programeve, për shpenzimet kapitale me financim të huaj

Në lekë

Min	Programi	Përshkrimi i programit	Plan përfundimtar AN 6	Fakt	Diferenca
05	4220	Siguria ushqimore dhe mbrojtja e konsumatorit	197,529,000	199,578,140	(2,049,140)
15	1150	Mbështetje institucionale për procesin e integritetit	0	39,369,410	(39,369,410)
16	1160	Prefektura dhe funksionet e deleguara të pushtetit vendor	7,000,000	12,217,710	(5,217,710)
26	4760	Zhvillimi i turizmit	10,000,000	18,310,810	(8,310,810)
50	1320	Veprimtaria statistikore	270,000,000	317,001,550	(47,001,550)
TOTALI			484,529,000	586,477,620	(101,948,620)

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit.

Në nivel projekti rezulton se:

1. Nga auditimi i investimeve kapitale me financim të huaj në formë kredie, u konstatua se **3 projekte, në vlerën 874,450 mijë lekë** janë realizuar **pa pasur plan buxhetor** të miratuar me ligjin e buxhetit, akte normative apo rishikime **buxhetore**.

Tabela nr. 23: Projekte investimesh të huaj me kredi, të realizuara pa plan buxheti

Në lekë

Kodi	Përshkrimi i projektit	Planifikimi	Realizimi	Diferenca
KM06149	Menaxhimi i mbetjeve të ngurta, Vlorë	-	17,344,360	(17,344,360)
KM06148	Linja unazore 110 Kv e Shqipërisë së Jugut 09/12 KfW OST	-	1,873,340	(1,873,430)
KM9013	Fuqia Energetike dhe Siguria e Degës në Kaskadën e Drinit	-	856,231,850	(856,231,850)
TOTALI		-	875,449,640	875,449,640

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit.

2. Nga auditimi i investimeve kapitale me financim të huaj (**kredi**), u konstatua se, **6 projekte** në vlerën **279,967 mijë lekë**, janë realizuar në **tejkalm të planit të buxhetit** të miratuar, fakt i cili tregon për një monitorim formal nga ana e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë.

Tabela nr. 24: Projekte investimesh të huaj me kredi, tejkalmi të planit buxhetor

Në lekë

Kodi	Përshkrimi i projektit	Planifikimi	Realizimi	Diferenca
KM06114	Njësia e Menaxhimit të Projektit "Qukës - Qafë Pllaçë", financuar nga BIZH, Loti 1 dhe Loti 2	5,654,000	10,214,840	(4,560,840)
KM06118	Njësia e Menaxhimit të Projektit "Qukës - Qafë Pllaçë", financuar nga Fondi Saudit, Loti 3	5,286,000	125,457,420	(120,171,420)
KM06140	Ndërtim By Pass i Vlorës (Kontrate e Re)	516,410,000	553,204,520	(36,794,520)
KM13001	Rikonstrukcion dhe pajisje 5 poliklinikave	22,000,000	28,971,160	(6,971,160)
KM13017	Faza e dytë e zbatimit të master-planit të qytet-kredi e CEB-it (përfundimi i dy kateve të sp.te ri të ndërtuar dhe rikonstrukcioni i 6-katshit) vazhdim i Master Planit	105,700,000	141,196,590	(35,496,590)
KM13021	Përmirësimi i sistemit të shëndetësisë	177,000,000	252,972,510	(75,972,510)
TOTALI		832,050,000	1,112,017,040	279,967,040

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit.

3. Nga auditimi i investimeve kapitale me financim të huaj (**grant**), u konstatua se, **36 projekte** në vlerën **341,762 mijë lekë** janë realizuar **pa pasur plan buxhetor** të miratuar me ligjin e buxhetit, akte normative apo rishikime buxhetore.

4. Nga auditimi i investimeve kapitale me financim të huaj (**grant**), u konstatua se, **41 projekte** në vlerën **495,802 mijë lekë**, janë realizuar në **tejkalm të planit të buxhetit** të miratuar.

Realizimi i projekteve të investimeve me financim të huaj pa pasur plan buxheti apo në tejkalm të planit buxhetor të miratuar, si dhe mos marrja e masave për sistemimin e tyre nëpërmjet rialokimeve gjatë vitit apo gjatë procesit të rishikimit të buxhetit është në kundërshtim me pikën 27 të Udhëzimit Plotësues të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë nr. 2, datë 19.01.2023

“Për zbatimin e buxhetit të vitit 2023” ku citohet se: *“Plani i miratuar në ligjin e buxhetit për financimet e huaja, është kufiri i cili duhet të respektohet gjatë procesit të kryerjes së shpenzimeve, si për projektet me skemë të plotë thesari ashtu edhe për projektet me skemë të pjesshme thesari (jashtë TSA-së, në bankat e nivelit të dytë). Në rast të tejkalimit të planit të shpenzimeve njësitë e qeverisjes qendrore do të marrin masa për sistemimin e tyre nëpërmjet rialokimeve gjatë vitit dhe gjatë procesit të rishikimit të buxhetit”.*

5. Nga auditimi konstatohet se **81 projekte investimesh** me financim të huaj **në vlerën totale 1,120,212 mijë lekë**, referuar përshkrimit të projektit dhe produkteve të pritshme prej projekteve **janë keq klasifikuar kryesisht në llogarinë 231** “Investime për rritjen e aktiveve afatgjata materiale”.

Referuar udhëzimit nr. 8, datë 09.03.2018 *“Për procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore të njësisë së qeverisjes së përgjithshme”*, i ndryshuar aktive të qëndrueshme të trupëzuara janë aktivet materiale që përdoren nga njësia ekonomike për prodhimin e mallrave, kryerjen e shërbimeve apo për t’ua dhënë me qira palëve të treta; ose përdoren për qëllime administrative, ose mbahen për rritje të çmimit dhe priten të përdoren në më shumë se një periudhë kontabël. Në tabelën e mësipërme identifikohen 2 grupe kryesore keq klasifikimesh:

- projekte shërbimi, studimi, asistence, konsultimi, monitorimi si dhe shpenzime operative të cilat janë klasifikuar si investime për rritjen e aktiveve afatgjata material, ndërkohë që duhet të ishin klasifikuar në llogarinë 230 “investime afatgjata jo material”.
- projekte si “IPARD” të cilët janë klasifikuar si investime për rritjen e aktiveve afatgjata materiale, por për këtë projekte janë angazhuar fonde të planifikuara si investime, për kryerjen e transferta ndaj të tretëve, pra nuk janë kryer shpenzime për të krijimin e një aseti të prekshëm ose të paprekshëm dhe rrjedhimisht nuk plotësohen kushtet për njohjen e një aktivi në pasqyrën e pozicionit financiar.

Mbi raportimin e të dhënave për projektet me financim të huaj nga Njësitë e Zbatimit të Projekteve (NJZP)

Në lidhje me raportimin e të dhënave të projekteve me financim të huaj, u audituan me zgjedhje raportimet që kanë kryer NJZP, në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë, për muajin Dhjetor 2023.

Nga auditimi rezultoi se:

- 27 institucione kanë raportuar për financimet e huaja, jashtë afatit të përcaktuar në germen a), pika 6.6 të Udhëzimit të MFE nr. 35, datë 21.09.2020 “Për kontrollin, regjistrimin, përdorimin, rakordimin, raportimin dhe publikimin e fondeve të financimeve të huaja në kudër e marrëveshjeve ndërkombëtare”, konkretisht: Universiteti i Shkodrës, Universiteti i Politeknik i Tiranës, Universiteti Bujqësor i Tiranës, Universiteti i Arteve, Universiteti i Sporteve, Universiteti i Tiranës, Fondi Shqiptar i Zhvillimit, bashkitë Tiranës, Klos, Kukës, Mallakastër, Shkodër, Pukë, Kuçovë, Durrës, Përmet, Korçë, Drejtoria e Përgjithshme e Doganave, Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve, Agjencia Kombëtare e Arsimit, Formimit Profesional dhe Kualifikimeve, Agjencia Kombëtare e Kërkimit Shkencor dhe Inovacionit, Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes, Ministria e Brendshme, Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, Ministria e Infrastrukturës, Ministria e Ekonomisë, Kulturës dhe Inovacionit, Instituti i Statistikave, Hekurudha Shqiptare.
- 3 institucione, për 7 projekte nuk kanë plotësuar kodin e projektit duke e bërë të pamundur regjistrimin e disburimeve dhe shpenzimeve të këtyre projekteve në SIQF.
- për 4 institucione, për 11 projekte, nuk rakordojnë disbursimet e raportuara me shumën e nxjerrë nga llogaritë bankare të Bankës së Shqipërisë.

Rezulton se Ministria e Financës dhe Ekonomisë, institucioneve të mësipërme, u ka dërguar shkresa me lëndë “Tërheqje vëmendje”, ku u ka kërkuar marrjen e masave për raportimin në kohë dhe me cilësi për të dhënat financiare lidhur me financimin e huaj.

- Mbi saktësinë dhe plotësinë e evidentimit të shpenzimeve të rindërtimit.

Në nenin 7, të ligjit nr. 84/2022 “Për buxhetin e vitit 2023” është cituar se: “Fondi i rindërtimit për përballimin e pasojave të tërmetit të vitit 2019 prej 5,000 milionë lekësh përdoret për të përballuar kostot për projektet e miratuara dhe të pa financuara të viteve të mëparshme dhe pjesa e mbetur për projekte të reja. Ky fond shton kufijtë e shpenzimeve për çdo ministri dhe institucion në nivel programi dhe kufijtë e transfertës së pakushtëzuar, të miratuar në tabelat 1 dhe 3, të përmendura në nenet 11 e 15 të këtij ligji...”

Sa më sipër **fondet e rindërtimit** përdoren për përballimin e pasojave të tërmetit të vitit 2019, pra për projekte specifike të cilat **kanë kusht rindërtimin e objekteve të cilët kanë pësuar dëmtime nga tërmeti**. Përdorimi i termit transfertë e pakushtëzuar për projektet e rindërtimit është jo në përputhje me nenin 3, pika 12 e ligjit nr. 68, datë 27.04.2017 “Për financat e vetëqeverisjes vendore”, i ndryshuar, ku citohet se: “**Transferta e pakushtëzuar është një transfertë e dhënë nga buxheti i shtetit për njësitë e vetëqeverisjes vendore, pa kusht, pa interes dhe pa të drejtë kthimi**”.

Mbi planifikimin dhe shpërndarjen e Fondit të Rindërtimit

Sipas projekt ligjit të buxhetit, ligjit për buxhetin e vitit 2023, Akteve Normative për ndryshimin e tij dhe tabelës fiskale të buxhetit të konsoliduar, planifikimi dhe realizimi i fondit të rindërtimit për vitin 2023, paraqitet si në tabelën më poshtë.

Tabela nr. 28: Planifikimi dhe realizimi i fondit të rindërtimit

Në milionë

Emërtimi	Fakt 2022	Projekt buxhet	Ligj buxheti	AN nr. 5	AN nr. 6	Fakt 2023
Fondi i Rindërtimit	28,874	5,000	5,000	17,000	17,000	16,201

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit.

Fondi i rindërtimit referuar ligjit fillestar të buxhetit është planifikuar në shumën 5,000 milionë lekë, ndërsa me Aktin Normativ nr. 5, datë 18.10.2023, ky fond është planifikuar në shumën 17,000 milionë lekë, duke u rritur për vlerën 12,000 milionë lekë. Sipas të dhënave të gjeneruara nga SIFQ, rezulton se fondi i rindërtimit është realizuar në shumën 16,201 milionë lekë, nga të cilat, shpenzimet për qeverisjen qendrore janë realizuar në shumën 3,717 milionë lekë për shpenzime kapitale, ndërsa shpenzimet e qeverisjes vendore janë realizuar në shumën 12,484 milionë lekë (9,977 milionë lekë për shpenzime kapitale dhe 2,507 milionë lekë për shpenzime operative dhe transfertat te të tretët). Në krahasim me vitin e mëparshëm, realizimi i shpenzimeve për fondin e rindërtimit është ulur për shumën 12,673 milionë lekë.

Konstatohet se në vlerën e raportuar te tabela e treguesve fiskalë janë përfshirë edhe shpenzimet për rindërtimin që janë realizuar nga të ardhurat e veta të institucioneve, në vlerën totale 73.7 milionë lekë, nga të cilat 29 milionë lekë nga të ardhurat e veta të njësisve të qeverisjes vendore dhe 44.7 milionë lekë nga të ardhurat e veta të Drejtorisë së Përgjithshme të Policisë së Shtetit. Rezulton se për projektet e rindërtimit është përdorur i njëjti kod projekti/prodakti për disa investime të ndryshme, duke mos identifikuar specifikisht investimet e kryera për çdo projekt/prodakt, ku për projektet e rindërtimit të financuara nga qeverisja qendrore janë përdorur 9 në total 9 kode projektsh. Kjo sjell vështirësi në ndjekjen, monitorimin dhe auditimin e ecurisë të secilit prej tyre.

Mënyra e përdorimit të fondit të rindërtimit, programet buxhetore ku do alokohen fondet si dhe institucionet dhe agjencitë zbatuese të tij, përcaktohen me Vendim të Këshillit të Ministrave. Referuar VKM-vë të dala për rindërtimin, gjatë periudhës 2020-2023 janë miratuar rreth 120,726 milionë lekë projekte rindërtimi për qeverisjen qendrore dhe vendore, nga të cilat financimi me VKM për vitin 2020 ka qenë rreth 25,795 milionë lekë, për vitin 2021 rreth 28,770

milione lekë dhe për vitin 2022 rreth 22,027 milionë lekë, për vitin 2023 rreth 19,272 milionë lekë, ndërsa realizimi për vitin 2020 ka qenë rreth 16,702 milionë lekë, për vitin 2021 rreth 29,521 milionë lekë, për vitin 2022 rreth 28,874 milionë lekë dhe vitin 2023 rreth 16,201 milionë lekë.

Tabela nr. 29: Vlera e projekteve të rindërtimit dhe realizimi deri në fund të vitit 2023

milione lekë

Rindërtimi	Vlera e kostove të projektit	Fakt 2020	Fakt 2020 (kap. 6)	Fakt 2021	Fakt 2021 (kap. 6)	Fakt 2022	Fakt 2022 (kap. 6)	Fakt 2023	Për t'u financuar në vitet në vijim
Qendrori	35,119	7,255	-	11,401	-	7,969	-	3,717	4,777
Vendori	85,607	8,385	1,062	17,126	994	20,490	415	12,484	24,651
Totali	120,726	15,640	1,062	28,527	994	28,459	415	16,201	29,428

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit

Ndërsa gjatë periudhës 2020-2023, janë financuar projekte në vlerën 91,298 milionë lekë, çka do të thotë që financimi i pritshëm për periudhat e ardhshme (viti 2024 e në vijim) mbetet rreth 29,428 milionë lekë.

Por, konstatohet se në ligjin nr. 97/2023 “Për buxhetin e vitit 2024”, fondet për rindërtimin janë planifikuar në shumën 7,000 milionë lekë, ndërsa në tabelën 4 “Treguesit Fiskalë të konsoliduar”, bashkëlidhur po këtij ligji, vlera e planifikuar për fondin e rindërtimit për vitet 2024 është 2,000 milionë lekë dhe për vitin 2025 është 0 lekë. Pra, rezulton se kosto totale e projekteve të deritanishme të miratuar me VKM, nuk është shoqëruar/mbuluar me ndryshim dhe paraqitje të drejtë të vlerës së planifikuar me ligjin e buxhetin për fondet e rindërtimit në vitet buxhetore vijuese, pasi edhe vlera e planifikuar për vitet 2024, 2025 dhe 2026 është rreth 22,428 milionë lekë më e ulët se vlera kosto totale të projekteve të miratuara deri në fund të vitit 2023.

- Mbi shpenzimet e strehimit

Familjet, shtëpitë e të cilave janë dëmtuar nga tërmeti, janë akomoduar në apartamente me qira të subvencionuar nga shteti. Konstatohet se për produktin me kod 91010AE “Subvencionim i qirasë për familjet e prekura” është çelur fonde në vlerën 500,000 mijë lekë dhe gjatë vitit nuk ka pësuar rishikime.

Bashkitë e prekura nga tërmeti i vitit 2019, kanë dërguar pranë Drejtorisë së Strehimit në MFE, informacion mbi vlerat mujore të fondeve të nevojshme për mbulimin e qirave për familjet që banesat e tyre janë ende në proces rindërtimi. Për muajin Shkurt 2023, informacionet e përcjella nga këto bashki mbi numrin total të familjeve që kanë përfutur nga skema e subvencionimit, numrin e familjeve që kanë dalë nga skema e subvencionimit, numrin e familjeve që vazhdojnë të jenë pjesë e skemës, numrin e familjeve që kanë hyrë në banesave të rindërtuara, numri i banesave në proces rindërtimi si dhe vlera mujore e fondeve të nevojshme për subvencionin e qirave paraqitet në tabelën në vijim.

Tabela nr. 30: Fondet e kërkuara nga bashkitë për subvencionimin e qirave, për muajin Shkurt

lekë

Bashkia	Nr. total i familjeve që kanë hyrë në skemën e subvencionimit të qirasë	Nr. i familjeve që kanë dalë nga skema e subvencionimit të qirasë	Numri i familjeve që përfutur nga skema e qirasë aktualisht	Numri i familjeve që kanë hyrë në banesat e rindërtuara	Numri i banesave (njësi banimi/familje) në proces rindërtimi	Vlera mujore e fondeve të nevojshme
Tiranë	3,337	1,544	1,793	223	Nuk ka info	25,385,600
Durrës		4,050	2,500	744	1,412	54,000,000
Shijak	1,753	1,362	391	875	77	13,866,000
Kavajë	444	274	170	250	341	2,036,000
Rrogozhinë	368	102	266	102	266	2,676,000
Krujë	2,219	1,138	1,082	732	490	17,070,000
Kurbin			1,086			16,282,400
Lezhë	418	269	220	187	219	3,315,800
Mirdita			114			1,879,200
Vorë	978	194	784	194	784	28,390,000
Kamzë	592	470	122	107 banesa nga FSHZH 270 banesa kolektive dhe 132 familje kanë terhequr grantin e pilot.	112	2,297,000
Totali			8,528			167,198,000

Burimi: Drejtoria e Strehimit, Ministria e Ekonomisë Kulturës dhe Inovacionit

Referuar Aktit Normativ nr. 8, datë 07.12.2019 “Për përdorimin e procedurës së përshpejtuar për subvencionimin e pagesës së qirasë së bankës për familjet e mbetura të pastreha, si pasojë e fatkeqësive natyrore, tërmetit të datës 26.11.2019”, neni 1, përcakton se familjet të cilëve ju

janë dëmtuar banesat si pasoje e tërmetit, u subvencionohet pagesa e qirasë në masë të plotë, **nëpërmjet buxhetit të shtetit dhe/ose njësive të qeverisjes vendore**. Për periudhën 2020-2022, Ministria e Financave ka mbuluar me financim bashkitë për subvencionimin e qirave. Ndërsa për vitin 2023, nëpërmjet shkresës nr. 5897, datë 30.03.2023, Ministria ka njoftuar bashkitë e prekura nga tërmeti i vitit 2019, se pas muajit mars 2023 subvencionimi i qirasë do të bëhet nga buxheti i bashkive, pasi buxheti i shtetit nuk do të mbulojë më këtë program për periudhat në vijim, mbështetur në nenin 1 të AN nr. 8, datë 07.12.2019.

Referuar bazës së të dhënave rezulton se, për vitin 2023, alokimi i fondeve nga buxheti i shtetit për subvencionimi e qirave, si dhe realizimi i tyre rezulton si në tabelën në vijim:

Tabela nr. 31: Fonde të alokuara nga buxheti i shtetit për subvencionimi e qirave

lekë

Bashkia	Fonde të alokuara nga buxheti i shtetit për subvencionimi e qirave	Realizimi
Tiranë	125,385,600	125,385,600
Durrës	166,500,000	163,150,000
Shijak	13,866,000	13,858,800
Kavajë	6,108,000	6,108,000
Rrogozhinë	8,184,000	8,184,000
Krujë	51,240,000	50,945,000
Kurbini	48,847,200	48,740,000
Lezhë	9,947,400	9,947,400
Mirdita	5,576,800	5,576,800
Vorë	56,780,000	56,780,000
Kamzë	7,565,000	7,565,000
Totali	500,000,000	496,240,600

Burimi: Drejtoria e Strehimit, Ministria e Ekonomisë Kulturës dhe Inovacionit

Sa më sipër rezulton se për 3 mujorin e parë të vitit 2023 janë paguar në total 496,241 mijë lekë subvencione qiraje, nga të cilat 939 mijë lekë rezultojnë detyrimet të prapambetura.

Grupi i auditimit, nisur nga nevojat për fonde të dërguara nga bashkitë, ka përllogaritur vlerën mesatare të fondet të nevojshme për 3 muaj e cila është krahasuar me vlerën e fondet të alokuara nga buxheti i shtetit për subvencionimin e qirave nga ku ka rezultuar se nuk ka shpërndarje të drejtë dhe në përputhje me nevojat reale për fonde.

Tabela nr. 32: Fonde të nevojshme dhe fonde të alokuara nga buxheti i shtetit për subvencionimi e qirave

lekë

Bashkia	Vlera mujore e fondeve të nevojshme	Vlera mesatare e nevojave për fonde, për 3 muaj*	Fonde të alokuara nga buxheti i shtetit për subvencionimi e qirave	Diferenca e nevojave për fonde (3 muaj) me fondet e alokuara
Tiranë	25,385,600	76,156,800	125,385,600	-49,228,800
Durrës	54,000,000	162,000,000	166,500,000	-4,500,000
Shijak	13,866,000	41,598,000	13,866,000	27,732,000
Kavajë	2,036,000	6,108,000	6,108,000	0
Rrogozhinë	2,676,000	8,028,000	8,184,000	-156,000
Krujë	17,070,000	51,210,000	51,240,000	-30,000
Kurbini	16,282,400	48,847,200	48,847,200	0
Lezhë	3,315,800	9,947,400	9,947,400	0
Mirdita	1,879,200	5,637,600	5,576,800	60,800
Vorë	28,390,000	85,170,000	56,780,000	28,390,000
Kamzë	2,297,000	6,891,000	7,565,000	-674,000
Totali	167,198,000	501,594,000	500,000,000	1,594,000

Burimi: Drejtoria e Strehimit, Ministria e Ekonomisë Kulturës dhe Inovacionit, përpunuar nga grupi i auditimit.

*Vlera mesatare e nevojave për fonde, për një periudhë 3 mujore është llogaritur nga grupi i auditimit duke marrë në konsideratë nevojat e fondeve të nevojshme të dërguara nga bashkitë për muajin Shkurt (vlera mujore e fondeve të nevojshme * 3)

Konkretisht, nga përllogaritjet e grupit të auditimit, konstatohet se kërkesa e Bashkisë Vorë ka qenë rreth 81,170 mijë lekë, ndërkohë që nga ana e MFE janë alokuar 56,780 mijë lekë, ose 28,390 mijë lekë më pak. E njëjta situatë edhe për Bashkinë Shijak, kërkesa e së cilës ka qenë 41,598 mijë lekë, ndërkohë nga ana e MFE janë alokuar 166,500 mijë lekë, ose 27,732 mijë lekë më pak. Po kështu edhe Bashkia Mirditë ka kërkuar 5,637 mijë lekë dhe nga ana e MFE janë alokuar 5,576 mijë lekë, ose 60,800 mijë lekë më pak.

Ndërkohë që për Bashkitë Tiranë, Durrës, Rrogozhinë, Krujë, Kamzë alokimet e fondeve nga ana e MFE-së kanë qenë më të larta sesa nevojat reale, ku vetëm alokimi kundrejt Bashkisë Tiranë rezulton rreth 49,229 mijë lekë më tepër sesa ka qenë kërkesa nga ana e bashkisë.

Për sa trajtuar në Projekt Raportin e Auditimit, nga Drejtoria e Financave Vendore është paraqitur observacioni nr. 4564/43, datë 09.09.2024, protokolluar në KLSH me nr. 472/24, datë 17.09.2024, ku janë shprehur objeksionet si më poshtë:

Pretendimi i subjektit: Sipas vlerësimit të bërë në bazë të VKM-ve të miratuara nga Këshilli i Ministrave për vlerën e plotë të projekteve të miratuara për rindërtimin, në fund të vitit 2023, vlera e raportuar në raport prej rreth 29 miliard lekë, mbetet për tu financuar në vijim nga buxheti i shtetit për përmbylljen e procesit të rindërtimit. Në vijim të ecurisë së realizimit të projekteve dhe kërkesave të institucioneve zbatuese të këtij procesi, planifikohet fondi i rindërtimit në tabelën e treguesve fiskalë dhe në ligjin vjetor të buxhetit. Si rrjedhojë, vlera e koston së projekteve të rindërtimit të miratuar me VKM nuk është mbi vlerën e planifikuar në çdo vit buxhetor, përse kohë plani i buxhetit për fondin e rindërtimit tregon vlerën e financimit për projektet në proces, të cilët kanë ecuri në kryerjen e punimeve. Pra, plani i miratuar në tabelën e treguesve fiskalë çdo vit buxhetor lidhet me financimin për vitin buxhetor për projektet e rindërtimit dhe jo me koston e plotë të miratuar të projekteve me VKM.

Qëndrimi i grupit të auditimit: Pas shqyrtimit të observacionit, grupi i auditimit i qëndron konstatimit se kosto totale e projekteve nuk është shoqëruar me ndryshim dhe paraqitje të drejtë të vlerës së planifikuar me ligjin e buxhetit për fondet e rindërtimit në vitet pasardhëse buxhetore, pasi ligji i buxhetit të 1 vit buxhetor, nuk paraqet vetëm planifikimet për atë vit buxhetor, por planifikimin edhe për 2 vitet në vijim. Planifikimin i fondeve për vitet në vijim nuk ka reflektuar vlerën e kostove të projekteve të rindërtimit, pasi vlera e planifikuar për vitet në vijim 2025-2026 është rreth 27,428 milionë lekë më e ulët se vlera e koston totale.

Për sa trajtuar në Projekt Raportin e Auditimit, nga Drejtoria e Investimeve Publike është paraqitur observacioni nr. 4564/43, datë 09.09.2024, protokolluar në KLSH me nr. 472/24, datë 17.09.2024, ku janë shprehur objeksionet si më poshtë:

Pretendimi i subjektit: Në lidhje me problematikën se janë tejkaluar planet në disa programe buxhetore dhe projekte vlerësojmë se nga Ministria e Financave nuk është bërë vetëm monitorim formal mbi këto projekte por në mënyrë të vijueshme gjatë vitit nga ana jonë i është kërkuar institucioneve që të bëjnë sistemimet e nevojshme mbi këto projekte. Ky komunikim është bërë në kuadër të monitorimit të projekteve me financim të huaj dhe njëkohësisht udhëzimit plotësues nr. 1 datë 10.01.2022 “Për zbatimin e buxhetit të vitit 2022” ku është përcaktuar se: “Plani i miratuar në ligjin e buxhetit për financimet e huaja, është kufiri i cili duhet të respektohet gjatë procesit të kryerjes së shpenzimeve, si për projektet me skemë të plotë thesari ashtu edhe për ato me skemë të pjesshme thesari (jashtë TSA, në bankat e nivelit të dytë, kodi 00). Në rast tejkalimi të planit të shpenzimeve, njësitë e qeverisjes qendrore do të marrin masa për sistemin e tyre nëpërmjet rialokimeve gjatë vitit dhe gjatë procesit të rishikimit të buxhetit”. Në këto kushte nga MF janë ndërmarrë këto hapa: Nga MF çdo javë përgatiten raporte financiare mbi ecurinë e projekteve të investimeve të cilat i paraqiten ministrit dhe njëkohësisht Këshillit të Ministrave. Veç raporteve financiare na Drejtoria e Menaxhimit të Investimeve Publike përgatiten raporte mujore bazuar në informacionin e marrë nga ministritë e linjës ku përveç raportit financiar paraqiten edhe problematikën mbi projektet kryesore (nevojat për fonde shtesë, fondet e lira, problematika të ecurisë së procedurave tenderuese, problematika të ecurisë fizike etj). Në këtë kuadër në kërkesat që i kemi drejtuar ministrive të linjës i është kërkuar informacion edhe në lidhje me financimin e huaj. Ju bëjmë me dije se regjistrimi për shpenzimet faktike të projekteve me financim të huaj bëhet nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit bazuar në raportimet që bëjnë Njësitë e Zbatimit të Projekteve. Referuar përcaktimeve të Udhëzimit nr. 1 të Ministrit të Financave dhe Ekonomisë, në vijim të komunikimit me Drejtorinë e Përgjithshme të Thesarit si dhe raportimet e ministrive të linjës për aq sa është raportuar dhe informacionit të disponuar nga ana jonë mbi ecurinë e projekteve me financim të huaj deri para miratimit të Aktit Normativ të fund vitit, Drejtoria e Menaxhimit të Investimeve Publike bëri të gjitha sistemimet me Aktin Normativ, por pavarësisht kësaj në disa projekte kanë ekzistuar të njëjtat problematika që kanë ndodhur edhe vitet e kaluara për këtë çështje. Ju bëjmë me dije se nga Drejtoria e Menaxhimit të Investimeve Publike nuk mund të bëhet sistemi i kodeve në mungesë të informacionit të plotë nga ministritë e linjës dhe institucionet buxhetore, psh, në listën e projekteve të identifikuar nga grupi i auditimit rezultojnë projekte të cilat planin e kanë të çelur në një kod produkti dhe fakti është regjistruar në një kod tjetër për shkak historiku apo mungese koordinimi mes njërive të zbatimit të projekteve dhe institucioneve buxhetore. Kjo ka sjellë edhe problematikën e tejkalimit apo të realizimit pa patur një plan të miratuar.

Në lidhje me konstatimin në faqen 2 mbi të ardhurat e arsimit të lartë të cilat përfshihen në realizimin e treguesve fiskalë të investimeve vlerësojmë se Udhëzimi nr. 9, date 20.07.2018 “Për procedurat standard të zbatimit të buxhetit”, për “Të ardhurat jashtë limitit” që sigurojnë njësitë e qeverisjes së përgjithshme, specifikon qartë se çfarë të ardhurash janë dhe si përdoren prej tyre sipas masës dhe kritereve të përcaktuara në aktet ligjore dhe nënligjore përkatëse. Të ardhurat jashtë limitit janë të ardhura të paparashikueshme. Informacioni që disponon Ministria e Financave në momentin e përgatitjes së Buxhetit të vitit pasardhës nuk e mundëson parashikimin me saktësi mbi këto të ardhurat që do të sigurohen dhe për më tepër projektet që mund të financohen me këto të ardhura në mënyrë që të detajohen në nivel analitik.

Në lidhje me konstatimin në faqen 3 se në disa njësi shpenzuese me burim financimi të ardhurat e arsimit të lartë, me përshkrim “Studentë që ndjekin ciklin e parë të studimeve”, të cilët janë keq klasifikuar në llogarinë 231 “Investime Kapitale të Trupëzuara”. Për këto investime është përdorur i njëjti kod produkti, për disa institucione të arsimit të lartë, duke mos identifikuar specifikisht investimet e kryera në nivel produkti investimi me impakt në cilësinë e informacionit të raportuar dhe vështirësi në ndjekjen e ecures së tyre. Në lidhje me këtë konstatim vlerësojmë se duke mos patur plane financimi për të ardhurat jashtë limit nga institucionet e arsimit të lartë përdoren kodet ekzistuese nga vetë institucioni pa patur mundësi nga ana jonë që të bëhet identifikimi i saktë.

Në lidhje me rekomandimin nr. 8.1 “Ministria e Financave, gjatë procesit të hartimit të udhëzimit për zbatimin e buxhetit të vitit, të marr masa që ky udhëzim të jetë në përputhje të plotë me të gjithë kuadrin ligjor dhe nënligjor në fuqi, vlerësojmë se: Udhëzimi /Urdhër i MAS mbi përzgjedhjen e projekteve fituese të Arsimit në çdo rast duhet të jetë në përputhje me përcaktimet e VKM-së 887/2022 “Për procedurat e menaxhimit të investimeve publike”. Projektet e miratuara për MAS për vitin 2023 janë në përputhje me procedurat e VKM 887/2022. Në vijim në udhëzimet që do të përgatiten do të reflektohet ndryshimi për të mos lenë hapësira për asnjë interpretim.

Në lidhje me konstatimin në faqe 4-5 mbi parashikimin si shpenzime kapitale të “Vendime gjyqësore në proces” në programin “Transporti Rrugor” sqarojmë se parashikimi si investime është bërë pasi vendimet gjyqësore në këtë zë janë të lidhura plotësisht me projektet e investimeve dhe duhet të përfshihen si investime pasi ndikojnë vlerën e plotë të projekteve.

Në lidhje me konstatimin mbi përfshirjen e kosto lokale që përdoret nga FSHZH për shpenzime të kosto të menaxhimit të projektit ju informojmë se në këtë kod janë të detajuara shpenzimet takuese për Fondin Shqiptar të Zhvillimit të cilat lidhen me menaxhimin e projektit të caktuar dhe i detajohen FSHZH bazuar në VKM-në nr. 226, dt. 21.03.2017, të Këshillit të Ministrave “Për financimin e kosto së menaxhimit të projekteve që zbatohen nga Fondi Shqiptar i Zhvillimit”. Këto kosto duhet të përfshihen në shpenzime kapitale pasi janë të lidhura drejtpërdrejt me menaxhimin e projekteve të caktuara. Kujtojmë që FSHZH nuk është institucion buxhetor por i kontraktuar për realizimin e projekteve të qeverisë.

Në lidhje me konstatimin se Kosto lokale e parashikuar për bashkëfinancimin për programin IPARD është klasifikuar si investim bëjmë me dije se kodi në të cilin parashikohen shpenzimet e bashkëfinancim për programin IPARD janë të lidhura drejtpërdrejt me financimin e huaj i cili për vendin tonë paraqitet si investim për Shqipërinë. Në këto kushte edhe kosto e bashkëfinancimit duhet të paraqitet si investim. Gjithashtu, kosto e bashkëfinancimit do të ndjekë financimin e huaj i cili parashikohet në investime.

Në lidhje me konstatimin mbi disa problematika si realizim projektesh me vlera të larta pasi janë çelur me vlera të ulëta në fillim të vitit, projekte me plan fillestar të lartë apo realizim të ulët vlerësojmë se Ministria e Financave përmes strukturës së Drejtorisë së Menaxhimit të Investimeve Publike bazuar në përcaktimet e VKM-së nr. 887 datë 27.12.2022 “Për procedurat e menaxhimit të investimeve publike” në mënyrë sistematike ka monitoruar dhe raportuar ecurinë e zbatimit të projekteve të investimeve publike me qëllim ndër të tjera përmirësimin e efikasitetit të zbatimit të projekteve si dhe për vlerësimin periodik të projekteve dhe programeve të investimeve publike ku propozon zgjidhje të mundshme të problemeve të projekteve, apo azhurnimin e fondeve buxhetore në projektet ekzistuese. Në këtë kuadër ndërmarrja e angazhimit për ndryshimet në buxhetin vjetor në lidhje me fondet për investime është bërë me qëllim: Rritjen e performancës së shpenzimeve kapitale, duke rialokuar fondet mes projekteve të investimeve publike nga projektet me ecuri të ngadaltë, drejt projekteve me performancë më të lartë. Uljen e detyrimeve të prapambetura në përputhje me angazhimet e qeverisë, përmes akordimit të fondeve të nevojshme në sektorët ku janë paraqitur detyrime. Referuar sa më lart, nga Drejtoria e Menaxhimit të Investimeve Publike realizohet monitorimi sistematik i ecures së realizimit financiar të projekteve të investimeve duke përditësuar informacionin çdo javë për raporte të brendshme në MF dhe

Këshillin e Ministrave. Gjithashtu, nga ana jonë çdo muaj i kërkohet raportim ministrive të linjës mbi problematikat mbi ecurinë e projekteve. Bazuar në informacionin e përcjellë nga ministrinë e linjës dhe institucionet buxhetore nga ana jonë përgatiten raporte mujore për Ministrinë e Financave. Në çdo rast kur janë ndërmarrë iniciativa për ndryshime në ligjin vjetor të buxhetit ministrive të linjës i është kërkuar informacion mbi ecurinë dhe projektet e mundshme ku mund të bëhen shkurtime dhe rialokime në kuadër të mirëmenaxhimit të fondeve publike. Bazuar në informacionin e marrë nga institucionet buxhetore dhe të përpunuar nga ana jonë, kërkesat shitesë të përcjella nga ministrinë e linjës dhe orientimet nga drejtimi i ministrisë janë ndërmarrë hapat e mëtejshëm për ndryshimet në ligjin vjetor të buxhetit përmes akteve normative në kuadër të mirëmenaxhimit të fondeve buxhetore.

Në lidhje me gjetjen se pas kryerjes së procedurave të prokurimit disa projekte janë rialokuar shprehemi se rialokimi është bërë në kuadër të mirëmenaxhimit të fondeve buxhetore pasi për këto projekte vlerat e akorduara nuk mund të realizoheshin gjatë vitit buxhetor. Në këto kushte pas kërkesave të ministrive të linjës nga ana e MF është dhënë dakordësia që këto projekte të rialokohen. Kjo dakordësi është dhënë duke vlerësuar menaxhimin me efikasitet dhe efektivitet në përputhje me përcaktimet e Ligjit Organik të buxhetit dhe aneksit 2 të VKM-së 887/2022.

Në lidhje me konstatimet se nga institucione të ndryshme buxhetore janë marrë angazhime buxhetore përtej planeve të miratuara në PBA bëjmë me dije se në vendimin 887/2022 janë bërë rregullimet e nevojshme që në projektet e reja të cilat nuk ishin të miratuara në PBA 2023-2025 të parashikohet minimalisht 20% në vitin e parë, 30% në vitin e dytë dhe 30 % e vlerës së plotë të projektit në vitin e tretë. Në lidhje me konstatimet në faqet 7-23 se disa projekte janë çelur kodet pa kaluar ciklin e PBA apo nuk kanë qenë pjesë e listës së projekteve të paketës së ligjit dhe janë çelur gjatë vitit shprehemi se këto projekte janë çelur pas miratimit të akteve normative të cilat në vetvete janë ndryshime apo axhustime që i bëhen ligjit vjetor të buxhetit, pra pavarësisht se projektet janë miratuara në mes të vitit buxhetor këto projekte janë miratuara bazuar në tavanet buxhetore që janë miratuara me Akt Normativ. Gjithashtu, në Aneksin 1 të VKM 887, është parashikuar se projektet të cilat përmbushin kriteret e vendimit mund të përfshihen në PBA apo Buxhetin Vjetor.

Në lidhje me gjetjen se ndryshimi i planit për programin “Transporti rrugor” dhe “Furnizimi me ujë dhe kanalizime” vlerësojmë se plani buxhetor për këto programe është rritur si pasojë e rritjes së të ardhurave duke qenë se në këto programe nga MIE ishin krijuar detyrime të prapambetura është marrë angazhimi për pagimin e tyre.

Në lidhje me konstatimin se për disa projekte në vazhdim nuk janë çelur kodet në fillim të vitit por gjatë vitit vlerësojmë se ecuria e projekteve të investimeve fillimisht monitorohet nga institucionet të cilat zbatojnë projektet. Nga ana jonë në procesin e detajimit fillestar gjithmonë u bëhet me dije institucioneve nëse identifikohen projekte të cilat nuk janë likuiduar plotësisht. Nga ML-të dhe IB-të nga ana e tyre është konfirmuar se për këto projekte nuk do të kishte likuidime gjatë vitit. Në këto kushte është vijuar me detajimin e fondeve buxhetore sipas kërkesave.

Në lidhje me gjetjen se për projektet e investimeve pagesat bëhen kryesisht në muajin Dhjetor vlerësojmë se kjo lidhet me ciklin e jetës së projektit dhe vitit buxhetor. Në këto kushte muajt e parë të vitit paraqiten pa realizim.

Në lidhje me gjetjen se disa projekte janë çelur kodet pa kaluar ciklin e PBA apo nuk kanë qenë pjesë e listës së projekteve të paketës së ligjit dhe janë çelur gjatë vitit shprehemi se këto projekte janë çelur pas miratimit të akteve normative të cilat në vetvete janë ndryshime apo axhustime që i bëhen ligjit vjetor të buxhetit, pra pavarësisht se projektet janë miratuara në mes të vitit buxhetor këto projekte janë miratuara bazuar në tavanet buxhetore që janë miratuara me Akt Normativ. Gjithashtu, në Aneksin 1 të VKM 887/2022, është parashikuar se projektet të cilat përmbushin kriteret e vendimit mund të përfshihen në PBA apo Buxhetin Vjetor. Në çdo rast projektet janë miratuara pasi kanë kaluar ciklin e vlerësimit dhe kanë plotësuar Formularët e Konceptimit të Projektit të Investimit.

Në lidhje me gjetjen se në disa raste ka mospërputhje mes planifikimit të fondeve buxhetore dhe kontratës së nënshkruar vlerësojmë se informacioni i përcjellë nga ministrinë e linjës dhe institucionet buxhetore në Ministrinë e Financave në çdo rast përcillet nëpërmjet Formularëve të konceptimit të projekteve në të cilat ka përputhje të plotë mes planit financiar dhe kohëzgjatjes së kryerjes së punimeve. Mosrespektimi këtyre afateve të përcjella në Formularët përkatës është nën përgjegjësinë e Autoriteteve Kontraktore.

Në lidhje me regjistrimin e kontratave jashtë afateve përkatëse në sistemin e thesarit shprehemi se kjo është përgjegjësi e autoriteteve kontraktore.

Në disa raste të tjera vlerësojmë se regjistrimi i kontratës në vonesë është përgjegjësi e Autoritetit Kontraktor.

Në lidhje me klasifikimin si shpenzime korrente për dy projekte në KQZ vlerësojmë se ka të bëjë me fondin e zgjedhjeve. Këto produkte janë të lidhura me proceset zgjedhore dhe duhet të klasifikohen në të njëjtat kode dhe njëkohësisht në këtë formë janë përcjellë nga KQZ.

Qëndrimi i grupit të auditimit: Në lidhje me projektet me financim të huaj, pavarësisht masave të marra nga Ministria e Financave, për vitin 2023, përsëri janë evidentuar projekte të realizuara pa pasur plan buxhetor apo në tejkalim të planit buxhetor.

Në lidhje me konstatimin për projektin “Studentë që ndjekin ciklin e parë të studimeve”, nuk kundërshtohet gjetja e grupit të auditimit por sqarohen se nga ana e MF është e pamundur detajimi analitik i tyre.

Në lidhje me Urdhrin e MAS, vlerësohet gatishmëria për marrjen e masave në vijim me qëllim reflektimin në Urdhrat e ardhshëm.

Në lidhje me projektin “Vendimet Gjyqësore” në programin “Transporti Rrugor”, nga ana e MF duhet të merren masa për verifikimin që këto vendime gjyqësore lidhen me projektet përkatës të investimeve. Në lidhje me konstatimin mbi përfshirjen e kostos lokale si investimin të FSHZH, grupi i auditimit i qëndron konstatimit se projekti M560322 “Projekti i rrugëve dytësore dhe lokale”, klasifikohet si investim, që fondet përdoren në llogari bankare të nivelit të dytë nga Fondi Shqiptar i Zhvillimit për aktivitetin e shpenzimeve korrente të institucionit.

Në lidhje me monitorimin që ka kryer DMIP për investimet me financim të brendshëm dhe financim të huaj, konstatohet që pavarësisht masave të marra gjatë vitit 2023 nga kjo Drejtori, ende vazhdojnë të identifikohen problematika, të cilat më hollësisht janë trajtuar në këtë Raport Përfundimtar Auditimi.

Në lidhje me ekzekutimin jo të njëtrajtshëm të shpenzimeve për vitin 2023, grupi i auditimit i qëndron konstatimit se 2 muajt e fundit janë realizuar rreth 55.4% të totalit të investimeve dhe pagesat e kryera nuk i përkasin vetëm kontratave të reja.

Në lidhje me detyrimet e prapambetura grupi i auditimit i qëndron konstatimit se detyrimet duhet të njihen në momentin e krijimit të tyre dhe jo në momentin e kryerjes së pagesës.

Evidentohet se observacionet nga ana e Drejtorisë së Investimeve janë të njëjta me observacionet mbi akt-konstatimet, për të cilat grupi i auditimit ka bërë sqarimet përkatëse edhe në Projekt Raportin e Auditimit.

Për sa trajtuar në Projekt Raportin e Auditimit, nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit është paraqitur observacioni nr. 4564/43, datë 09.09.2024, protokolluar në KLSH me nr. 472/24, datë 17.09.2024, ku janë shprehur objeksionet si më poshtë:

Pretendimi i subjektit: Sqarojmë se kontratat e lidhura para datës së kërimit të miratimit janë amenduar pas miratimit nga ministri i financave si më poshtë:

Nr.	Përshkrimi	Data e lidhjes së kontratës	Amenduar
1	Transformimi urban në hapësira publike kryesore Faza II: Ndërrhyrje në Hyrje të Shkodrës dhe Rikualifikimi i Bregut Perëndimor të Ligenit të Shkodrës (Faza-I)	04.12.2023	28.12.2023 - shtuar kushti për dhënien e "Pagesë paraprake" (pas miratimit nga MF me shkresë nr. 8601/3, datë 26.12.2023)
2	Investime për transformimin e aseteve publike me potencial zhvillimi në modele të standartit më të lartë të zhvillimit, Loti 2 "Kompleksi i Djes, Korçë"	26.12.2023	
3	Ndërrhyrje për përmirësimin e strukturave mbrojtëse, veprave të artit në aksin rrugor Kir - 249,85 Lotaj - Ndërrhyrja, Bashkia Shkodër	20.11.2023	28.12.2023 - shtuar kushti për dhënien e "Pagesë paraprake" (pas miratimit nga MF me shkresë nr. 8601/3, datë 26.12.2023)
4	Ndërrhyrje për përmirësimin e strukturave mbrojtëse, veprave të artit në segmentin Backë Qafë Martës	16.11.2023	28.12.2023 - shtuar kushti për dhënien e "Pagesë paraprake" (pas miratimit nga MF me shkresë nr. 8601/3, datë 26.12.2023)
5	Ndërrhyrje për përmirësimin e strukturave mbrojtëse, veprave të artit në segmentin Nikolicë - Arrëz", L=4,165 ml	26.12.2023	
6	Ndërrhyrje për përmirësimin e strukturave mbrojtëse, veprave të artit në segmentin Sinicë Dardhë	26.12.2023	

Kriteret për kryerjen e pagesave të paradhënies të kontratave janë përcaktuar në udhëzimin e përhershëm nr. 9 (prot. 5678), datë 20.03.2018 “Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit”. Miratimi i paradhënies së kontratave si më sipër nga Ministri i Financave është bazuar në rëndësinë e tyre si projekte prioritare të Qeverisë, sikurse theksuar në kërkesën e institucionit të FZSHS-së.

Qëndrimi i grupit të auditimit: Grupi i auditimit, pas shqyrtimit të observacionit merr në konsideratë vetëm datat e amendimit të kontratave, pasi deri në këtë fazë të auditimit nuk i ishin vendosur në dispozicion si dhe nuk ishte në dijeni të amendimit të kontratave. Por i qëndron konstatimit, se për kontratat e mësipërme nuk ka dokumentacion për të vërtetuar rëndësinë e tyre, me qëllim përfitimin e paradhënies. Sa më sipër observacioni merret pjesërisht në konsideratë.

2.2.5 Mbi auditimin e përputhshmërisë së përdorimit të Fondit Rezervë të Këshillit të Ministrave dhe Fondit të Kontigjencës për vitin 2023.

Për auditimin e këtij drejtimi u shqyrtua dokumentacioni si më poshtë:

- Vendimet e Këshillit të Ministrave për përdorimin e fondit rezervë dhe të kontigjencës, miratuar gjatë vitit 2023;
- Projektvendimet e përgatitura nga Ministria e Financës dhe NJQQ për kërkesa shtesë, të cilat janë propozuar të përballohen nga fondi rezervë;
- Relacione shpjeguese për P/Vendimet;
- Korrespondenca të strukturave teknike dhe ligjore të MF;
- Shkresat e zbatimit të VKM/çeljen e fondeve për NJQQ.

Në nenin 5, të ligjit nr. 9936, datë 26.6.2008, “Për Menaxhimin e Sistemit Buxhetor në Republikën e Shqipërisë” i ndryshuar, paragrafi 2,3 dhe 4, përcaktohet se: “...Buxheti i Shtetit përfshin një fond rezervë dhe një fond kontingjence të pashpërndarë, i cili miratohet nga Kuvendi në ligjin të buxhetit vjetor, deri në masën 3 për qind të vlerës totale të fondeve të miratuara.

Fondi rezervë përdoret vetëm për rastet e financimit të shpenzimeve, të cilat nuk njihen dhe janë të pamundura të parashikohen gjatë procesit të përgatitjes së buxhetit. Miratimi i përdorimit të tij bëhet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Fondi i kontigjencës krijohet për të përballuar efektet e mosrealizimit të të ardhurave dhe efektet e paparashikuara të normave të interesit”.

- Referuar nenit 11 dhe 14 të ligjit nr. 84/2022, datë 24.11.2022 “Për buxhetin e vitit 2023”, i ndryshuar, rezulton se është miratuar dhe kontigjencë për raste të paparashikuara në shumën 12,000 milionë lekë. Parashikimi dhe miratimi në buxhet i fondit të kontigjencës, nuk parashikohet si zë më vete në LOB, si dhe në të njëjtën kohë, pavarësisht emërimit, realisht është fond rezervë, trajtimi i të cilit në këtë formë jo vetëm deformon qëllimin e përdorimit të fondeve, por do të duhej të plotësonte kushtet e përdorimit të shpenzimeve jo të përhershme dhe të paparashikuara gjatë procesit të përgatitjes së buxhetit, referuar nenit 3 dhe 5 të LOB, i njëjti trajtim paraqitet edhe me dy AN ku parashikohet fond kontigjence, përkatësisht në shumat 13,400 milionë lekë dhe 14,980 milionë lekë.

Nga të dhënat e buxhetit të vitit 2023, miratuar me ligjin 84/2022 dhe të ndryshimeve me Aktet Normative nr. 5 dhe 6, rezulton se:

- Me ligjin nr. 84/2022 “Për miratimin e buxhetit të vitit 2023”, Fondi rezervë dhe fondi i kontigjencës duke përfshirë dhe kontigjencën për borxhin miratuar është 20,400 milionë lekë, ose 2.9% të totalit të fondeve të miratuara.

- Me Aktin Normativ nr. 5, datë 18.10.2023 “Për ndryshime në buxhetin e vitit 2023” Fondi rezervë dhe fondi i kontigjencës duke përfshirë dhe kontigjencën për borxhin miratuar është 22,100 milionë lekë, ose 3.13% të totalit të fondeve të miratuara me tejkalim të kufirit 3% përcaktuar në paragrafin 2 të nenit 5 të ligjit.

- Me Aktin Normativ nr.6 datë 14.12.2023 “Për ndryshime në buxhetin e vitit 2023” Fondi rezervë dhe fondi i kontigjencës duke përfshirë dhe kontigjencën për borxhin miratuar është 23,880 milionë lekë, ose 3.38% të totalit të fondeve të miratuara me tejkalim të kufirit 3% përcaktuar në paragrafin 2 të nenit 5 të ligjit, si më poshtë

Tabela nr. 33: Planifikimi i Fondit Rezervë e Kontigjencës

Në milionë lekë

	Emërtimi	Buxheti fillestar ligji 84/2022	Buxheti miratuar me Akt Normativ nr. 5	Buxheti miratuar me Akt Normativ nr. 6
1	Totali shpenzimeve	698,117	705,607	705,607
2	Shuma e dy fondeve	15,500	17,200	18,980
a.	Fondi Rezervë	3,500	3,800	4,000
	- Njësitë e Qeverisjes Qendrore	1,700	2,000	2,200
	- Kosto e zgjedhjeve	1,800	1,800	1,800
b.	Fondi i Kontigjencës	12,000	13,400	14,980
3	Kontigjencës borxhi	4,900	4,900	4,900
4.	Gjithsej Fondi Rezervë(2+3)	20,400	22,100	23,880
	Në % ndaj totalit Shpenz	2.9	3.13	3.38

Burimi: Ministria e Financave, përpunoi Grupi i Auditimit

Deri në datën 31.12.2023, Fondi Rezervë i Buxhetit të Shtetit i planifikuar për raste të paparashikuara dhe për përballimin e kostos së zgjedhjeve, është përdorur nëpërmjet 21 Vendimeve të Këshillit të Ministrave (ku kanë përfituar 14 institucione qendrore) me vlerë totale prej **3,974.4 milionë lekë, nga 4,000 milionë lekë të planifikuara, ose në rreth 99.4% të planit**, duke mbetur fond i papërdorur në fund të vitit 25.6 milionë lekë.

Fondi Rezervë i ekzekutuar referuar VKM përkatëse, *pa përfshirë fondin e përdorur për përballimin e kostos së zgjedhjeve të vitit 2023*, rezulton të jetë përdorur: për përballimin e shpenzimeve për personelin në masën 25% të totalit; për shpenzime operative në masën 39 % të totalit dhe për shpenzime për investime në masën 36 % të totalit.

Fondi i Kontigjencës deri në datën 31.12.2023, i planifikuar në shumën **14,980 milionë lekë, është përdorur në shumën 14,969 milionë lekë, ose në rreth 99.9% të planit**, duke mbetur fond i papërdorur në fund të vitit 11 milionë lekë. Ky fond është përdorur për përballimin e ndryshimeve të nivelit të pagave, shpërblimit e pensionistëve, kompensimin financiar të rritjes së kontributeve të sigurimeve shoqërore e shëndetësore për punonjësit me pagë minimale, etj. Fondi Rezervë bashkë me Fondin e Kontigjencës në fund të vitit 2023 ka mbetur pa përdorur në shumën 122,121 mijë lekë.

Fondi i Kontigjencës për risqet e borxhit në masën 4,900 milionë lekë, deri me datë 31.12.2023, nuk është përdorur.

Nga auditimi i praktikave dokumentare për miratimin e vendimeve të KM si dhe të ekzekutimit të fondeve (Fond Rezervë dhe Fond Kontigjence) u konstatuan problematikat si më poshtë:

1. Konstatohet se projekt aktet janë dërguar për shqyrtim e miratim në Këshillin e Ministrave nëpërmjet sistemit e-Akte, por nuk depozitohen në rrugë shkresore e për rrjedhojë në praktikat e tyre marrë në rrugë protokollare kanë mangësi në dokumentacion në 17 praktika gjithsej (8 praktika të Fondit Rezervë, si: VKM nr. 531, 202,834,80,405, etj. dhe 9 praktika të Fondit të Kontigjencës si: VKM nr. 321-328,), në kundërshtim me kërkesat e VKM nr. 584, datë 28.08.2003 “Për miratimin e rregullores së Këshillit të Ministrave” me ndryshimet e mëvonshme, KREU III, “Përgatitja e projektaktit”, KREU IV “Dhënia e mendimeve për projektaktin” dhe KREU V “Paraqitja e projektakteve për shqyrtim në Këshillin e Ministrave”.

2. Deri në fund të vitit 2023 rezultojnë të pa ekzekutuara nga Fondi Rezervë dy VKM, gjithsej **në shumën 82 milionë lekë**, përkatësisht: VKM nr. 481, datë 1.08.2023 “Për një shtesë në numrin e punonjësve organike në NJQQ”, në shumën 62,000 mijë lekë, për funksionimin e Agjencisë Shtetërore për Mbështetjen e Startup-ve dhe VKM nr. 531, datë 07.09.2023 “Për krijimin e shoqërisë aksionare shtetërore “Operatori i Blerjeve të Përqëndruara” sha, për kryerjen e procedurave të veçanta të prokurimit publik, në emër dhe për llogari të Kryeministrit, Ministrave dhe Institucioneve të varësisë”, i ndryshuar në shumën 20,000 mijë lekë, çka tregon për kërkesa e përdorim të fondit rezervë të pa analizuar e studiuar si nga ana e NJQQ, por dhe nga Ministria e Financave, në kundërshtim me nenin 45 të LOB.

3. Në 3 raste **për shumën 222,581 mijë lekë** i janë akorduar fonde Ministrisë së Kulturës nga Fondi Rezervë, që nuk plotësojnë kriterin e pa parashikueshmërisë, referuar paragrafit të dytë të nenit 5 të LOB, ku përcaktohet: . “.. Fondi rezervë përdoret vetëm për rastet e financimit të shpenzimeve, të cilat nuk njihen dhe janë të pamundura të parashikohen gjatë procesit të përgatitjes së buxhetit”, e për rrjedhojë duhet të ishin përfshirë në projektbuxhetin e vitit 2023, konkretisht:

- VKM nr. 202, datë 7.04.2023 “Për një shtesë fondi në buxhetin e MK për vitin 2023, për financimin e projektit teknik të ndërhyrjes emergjente në objektin monument kulture, kategoria e I-rë “Ura e Matit”, në shumën 57,516 mijë lekë. Kushtet emergjence kanë qenë të vazhdueshme që nga vitit 2021, duke patur të gjithë kohën e mundshme për tu parashikuar dhe në projektbuxhetet 2022-2023;

-130,065 mijë lekë janë akorduar me VKM nr. 228, datë 13.04.2023 “Për një shtesë fondesh, në buxhetin e vitit 2023, miratuar për Ministrinë e Kulturës dhe Radio Televizionin Shqiptar, për mbulimin e shpenzimeve për realizimin e projektit “Festivali Folklorik Kombëtar, Gjirokastër, 24 qershor- 2 korrik 2023”, i ndryshuar. Referuar korrespondencës me Ministrinë e Kulturës fondi i kërkuar ishte i parashikueshëm në projektbuxhetin e vitit 2023, edhe për faktin që puna për organizimin e këtij aktiviteti ka filluar në muajin korrik 2022, por dhe më herët, si dhe nga korrespondenca ndërmjet MF dhe MK rezulton se ka patur fonde të lira në projekte të tjera që mund të alokoheshin në këtë projekt;

- VKM nr. 405, datë 5.07.2023 “Për një shtesë fondi në buxhetin e vitit 2023, miratuar për Gjykatën Kushtetuese nga Fondi Rezervë i Buxhetit të Shtetit për vitin 2023, për mbulimin e shpenzimeve kapitale”. Këto shpenzime referuar dhe korrespondencës me institucionin kanë qenë të parashikueshme që në projektbuxhet.

4. VKM nr. 80, datë 14.02.2023 “Për krijimin e shoqërisë aksionare për prodhimin dhe shpërndarjen e dokumenteve biometrike”, **në shumën 20,000 mijë lekë**. Kjo VKM e iniciuar nga Ministria e Brendshme dhe trajtuar nga Drejtoria e Përgjithshme Rregullatore dhe Përputhshmërisë, nuk ka marrë në konsideratë mendimin e DP Pronës Publike për funksionimin e Shtypshkronjës së Letrave me Vlerë SHA, e cila ka si objekt shtypjen e letrave me vlerë, si pullat fiskale, biletat e lojërave të fatit, biletat e udhëtimit, etj., me qëllim shmangien e kostove shtesë për buxhetin e shtetit. Përballimi nga Fondi Rezervë i kapitalit për krijimin e shoqërisë nuk gjen mbështetje në nenin 5 të LOB ku përcaktohet: “.. Fondi rezervë përdoret vetëm për rastet e financimit të shpenzimeve, të cilat nuk njihen dhe janë të pamundura të parashikohen gjatë procesit të përgatitjes së buxhetit”.

Me shkresën nr. 5273/1prot., datë 30.03.2023 të DP Buxhetit, mbështetur në shkresën nr. 913/8prot., datë 15.03.2023 të Ministrisë së Brendshme, i janë akorduar fonde kësaj ministrie në produktin 91601AB “Auditime të kryera”, produkt i cili nuk ka asnjë lidhje me objektin e kësaj VKM.

5. VKM nr. 769, datë 26.12.2023 “Për një shtesë nga Fondi Rezervë në Buxhetin e vitit 2023, miratuar për Agjencinë për Dialog e Bashkëqeverisje”, i është akorduar nga Fondi Rezervë **shuma 43,500 mijë lekë**, fonde të cilat do të përdoren në vitin 2024, pra është prekur Fondi Rezervë për tu përdorur në formë paradhënie, të cilat duhet të parashikoheshin në hartimin e projektbuxhetit të vitit pasardhës. Akordimi i këtij fondi nuk plotëson kërkesat e neneve 5 dhe 45 të LOB, të ligjit 84/2022, pasi mandati për shpërndarje fondi është për periudhën 01.01.2023 deri më 31.12.2023, si dhe të Udhëzimit të Ministrit të Financave nr. 9, datë 20.03.2018 pikat 89- 90.

6. VKM nr. 114, datë 01.03.2023 “Për përdorimin e Fondit të Kontigjencës për kompensimin financiar të rritjes së kontributeve të sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore, për çdo të punësuar me pagë minimale, për shkak të rritjes së kësaj page në shkallë vendi”, me efekt 452,000 mijë lekë për periudhën Prill-Dhjetor 2023, të cilat do të përballohen nga Fondi i Kontigjencës për vitin 2023. Në pikën 2 të KREU I të vendimit përcaktohet se: subjektet përfituese të kompensimit financiar ushtrojnë aktivitet në sektorët ekonomikë të nomenklaturës së veprimtarive ekonomike në industri përpunuese, bujqësi, pyje dhe peshkim. Nga auditimi i praktikave dokumentare bashkëlidhur veprimeve ekonomike mbi zbatimin kësaj VKM –je konstatohet se:

Me shkresën nr. 9378/2, datë 5.06.2023 (dy muaj nga dalja e VKM) janë akorduar fonde në Programin 10550 “Tregu i punës” për Agjencisë Kombëtare të Punësimit dhe Aftësimin (AKPA), në artikullin 603, **shuma 195,000 mijë lekë**, duke pakësuar për të njëjtën shumë **Fondin e Kontigjencës**, referuar shkresës nr. 9378/1, datë 30.05.2023 të Drejtorisë së Buxhetit dhe Menaxhimit Financiar dhe shkresës nr. 1629, datë 22.05.2023 të AKPA kërkohej fonde për kompensimin financiar në masën 1,674 lekë për çdo të punësuar, gjithsej në shumën 195,000 mijë lekë. Bashkëlidhur praktikës së AKPA janë dhe kërkesat e Drejtorive Rajonale të AKPA ku kërkohej kompensim dhe për të punësuar në sektorë të tjerë, si: të punësuar në spitale,

DR të FSDKSH, etj., Çelja e fondeve për AKPA në shumën 195,000 mijë lekë është në kundërshtim me përcaktimet e pikës 2 të VKM, edhe pse me VKM nr. 470, datë 26.07.2023, është ndryshuar VKM nr. 114, datë 01.03.2023, por përfituesit të përcaktuar në Kreu I, pika 2 nuk kanë pësuar ndryshime.

7. Për VKM-të nr. 321 deri 328, datë 31.05.2023 për miratimin e niveleve të reja të pagave, për kategoritë e tjera të punonjësve, përballuar nga Fondi i Kontigjencës, konstatohet se mendimet janë dhënë nga Ministria e Financave më datë 13.06.2023, pra rreth dy javë më vonë nga data e miratimit të tyre, si në rrugë shkresore dhe nëpërmjet sistemi e-akte, referuar vulës digjitale të ministrit në shkresa, dokumente të cilat janë vënë në dispozicion në rrugë protokollare, më konkretisht po përmendim një rast:

- Për VKM nr. 325, datë 31.05.2023 “Për miratimin e strukturës së pagave, niveleve të pagave dhe shtesave të tjera mbi pagë të Zëvendësministrit, funksionarëve të Kabineteve, Prefektit Nënprefektit, nëpunësve civilë dhe nëpunësve të disa institucioneve të administratës publike”, protokolluar në MF me shkresën nr. 10703/3, datë 20.06.2023 konstatohet se, MFE me shkresën nr. 10703/1, datë 13.06.2023 “Dërgohet përgjigje për projektvendim”, ka shprehur dakordësinë për projektvendimin parë nga këndvështrimi buxhetor. Mendimi është dhënë po në këtë datë edhe në nëpërmjet sistemit e-akte, sipas kërkesës së Kryeministrit nr. 2435/7, datë 12.06.2023 “Dërgohet për bashkëveprim një vendim”, drejtuar të gjitha ministrive.

E njëjta situatë paraqitet dhe për vendimet e tjera për rritjen e pagave, sikurse janë VKM nr. 238 deri në 245, fondet e të cilave janë përballuar nga Fondi i Kontigjencës, pasi nuk ka një përlllogaritje të saktë të efektit në buxhetin e shtetit.

Për sa mangësitë e konstatuar më sipër ngarkohen me përgjegjësi znj. R.. X..., me detyrë Sekretar i Përgjithshëm në cilësinë e Nëpunësit të Parë Autorizues, znj. M.. D., me detyrë Drejtor i Drejtorisë së Përgjithshme të Buxhetit, dhe në cilësinë Sekretar i Përgjithshëm i Komanduar e NPA, z. S.. M..., me detyrë Drejtor i Drejtorisë së Përgjithshme Rregullatore dhe Përputhshmërisë, z. A.. G..., me detyrë Drejtor i Drejtorisë së Politikave dhe Aftësimi Profesional dhe znj. Xh...A..., me detyrë Drejtor i Drejtorisë së Menaxhimit të Buxhetit.

Për sa është trajtuar në Projekt Raportin e Auditimit, nga subjekti i audituar është paraqitur observacioni me shkresën nr. 4564/43, prot. datë 09.09.2024 të Ministrit të Financave, protokolluar në KLSH me nr.472/24, datë 17.09.2024, nga Drejtoria e Menaxhimit të Buxhetit, nëpërmjet z. B... B..., me detyrë Sekretar i Përgjithshëm, ku janë shprehur objeksionet si më poshtë:

Pretendimi i subjektit: Së pari vërejmë se, nga ana e grupit të auditimit në paragrafin e parë të faqes 146 të projektraportit është referuar shkresa e MF nr.4564/43 datë 02.08.2024 si shkresa me të cilën është dërguar observacioni i DMB, duke cilësuar se shkresa është paraqitur “...e pamiratur...”. Theksojmë se këto përcaktime janë të pasakta, sa kohë që observacioni i përgatitur nga DMB është dërguar me shkresën nr.4564/44 datë 02.08.2024 të konfirmuar zyrtarisht (firmë) nga Drejtori i Përgjithshëm i Drejtorisë së Buxhetit Znj.M...Dh... Me këtë shkresë kemi paraqitur argumentet tona lidhur me konstatimet e paraqitura në Akt-Konstatimin nr.6 datë 26.07.2024 të grupit të auditimit, të cilat po i ribëjmë prezent edhe njëherë si vijon:

Komentet e DMB, lidhur me qëndrimin e Grupit të Auditimit për observacionet e sjella nga subjekti i audituar, trajtuar në faqen 148 të Projekt Raportit të Auditimit se: Vlerësojmë që grupit të auditimit nuk argumenton qartë arsyen e mosmarrjes parasysh të sqarimeve tona mbi çështjen në fjalë. Rithekojmë se, argumenti i paraqitur nga ana jonë është kryekëput i saktë dhe i qartë, dhe lidhet me faktin e thjeshtë dhe ligjor që: Në përlllogaritjen e masës në përqindje të fondit rezervë (për raste të paparashikuara) nuk duhet të përfshihen ato fonde kontigjence të cilat janë planifikuar në ligjin vjetor të buxhetit me një destinacion të paracaktuar për përdorimin e tyre.

Komentet e DMB, lidhur me qëndrimin e Grupit të Auditimit për observacionet e sjella nga subjekti i audituar, trajtuar në faqen 149 të Projekt Raportit të Auditimit se: Për problematikën e vërejtura nga auditimi i praktikave dokumentare për miratimin e VKM-ve nga FR si dhe ekzekutimit të fondeve, nga ana jonë qëndrojnë të njëjtat shpjegime dhe argumenta të paraqitura në mënyrë shteruese në observacion. Për të gjitha kërkesat e paraqitura nga Ministritë/Institucionet për shtesë fondë nga Fondi Rezervë, nga ana e DMB, janë zbatuar të gjitha rregullat dhe procedurat e miratuara që nga momenti

i shqyrtimit të projektvendimeve të paraqitura për mendim deri në alokimin e fondeve përkatëse për VKM-të e miratuara nga Këshilli i Ministrave.

- **Komentet e DMB** lidhur me rekomandimin e lënë: Meqenëse KLSH cilëson se ky rekomandim është edhe për drejtoritë e tjera të MF, **për sa i takon DMB nuk pranohet** bazuar në argumentet e dhëna nga ana jonë lidhur me këtë çështje, ku ribëjmë prezent se: Për të gjitha kërkesat e paraqitura nga Ministritë/Institucionet për shtesë fondi nga Fondi Rezervë, nga ana e DMB janë zbatuar të gjitha rregullat dhe procedurat e miratuara që nga momenti i shqyrtimit të projektvendimeve të paraqitura për mendim, deri në alokimin e fondeve përkatëse për VKM-të e miratuara nga Këshilli i Ministrave.

Qëndrimi i grupit të auditimit: Në lidhje me komentet e bëra nga subjekti i audituar sqarojmë se:

Sa i takon pretendimeve tuaja për pasaktësi në citim e shkresave, duke cilësuar se shkresa është paraqitur “...e pamiratuar...”. Ju sqarojmë se pavarësisht se në thelb nuk përbën problematikë apo shtrembërim të fakteve, ju bëjmë me dije se pranë Grupit të Auditimit kanë ardhur dy shkresa/Memo nga DMB, ku njëra nuk ka patur konfirmimin përkatës, ashtu sikurse jemi shprehur, por që të dy shkresat janë shqyrtuar nga ana jonë. Këtu vlen të theksohet se, observacionet e sjella për Projekt Raportin e Auditimit nuk kanë asnjë modalitet mbi hartuesit e miratuesit e tyre, e megjithatë për sa kohë janë shoqëruar me shkresë përcjellëse të Sekretarit të Përgjithshëm janë shqyrtuar e trajtuar nga ana jonë.

- Sa i takon pretendimeve tuaja për konstatimin tonë për tejkalimin e kufirit të përcaktuar në LOB të fondit rezervë dhe fondit të kontigjencës, përfshirë dhe kontigjencën për risqet e borxhit, sqarojmë edhe një herë se, argumentet e sjella për interpretime apo emërtime të tilla si, fonde të miratuara për tu përdorur për raste të paparashikuara apo fonde për të cilat është përcaktuar destinacioni i përdorimit të tyre, nuk qëndrojnë, për aq kohë që preket fondi rezervë i KM apo fondi i kontigjencës në kuptim të nenit 5 të ligjit organik, apo dhe të përcaktimeve të ligjit të buxhetit vjetor. Të gjitha VKM që kanë prekur fondin rezervë e kontigjencën në thelb të tyre janë për një destinacion të caktuar.

- Lidhur me problematikën e vërejtura nga auditimi i praktikave dokumentare për miratimin e VKM-ve nga FR dhe ekzekutimit të fondeve, për të cilat DMB i qëndron argumenteve të sjella për Akt Konstatimin nr. 6, datë 26.07.2024, ju sqarojmë se Grupi i Auditimit ka të njëjtin qëndrim si dhe në Projekt Raportin e Auditimit, pasi mangësitë dokumentare në praktikën e VKM ekzistojnë dhe janë trajtuar në këtë material.

- Sa i takon rekomandimit të lënë dhe mospranimin nga ana e DMB, pavarësisht se ju nuk e pranoni si rekomandim, megjithëse problematika evidentohen edhe në veprimtarinë e kësaj drejtorie lidhur me përdorimin e fondit rezervë dhe atë të kontigjencës, si dhe të drejtorive të tjera të përfshira në hartimin e projekt vendimeve, relacioneve apo mendimeve, evidentuar dhe më lart, ju sqarojmë se ne e adresojmë rekomandimin te Titullari i Ministrisë së Financave, me qëllim përmirësimin e situatës në drejtim të përputhshmërisë me kërkesat e LOB-it.

Për sa është trajtuar në Projekt Raportin e Auditimit, nga subjekti i audituar është paraqitur observacioni me shkresën nr. 4564/43, prot. datë 09.09.2024 të Ministrisë së Financave, protokolluar në KLSH me nr. 472/24, datë 17.09.2024, nga Drejtorinë e Menaxhimit të Investimeve Publike, nëpërmjet z. B...B..., me detyrë Sekretar i Përgjithshëm, ku janë shprehur objeksionet si më poshtë:

Pretendimi i subjektit:

-Në lidhje me miratimin e VKM nr. 202 vlerësojmë se Ura e Matit është kërkuar në vijueshmëri që nga viti 2021 për tu financuar brenda tavanëve, por tavanet e alokuara për Ministrinë e Kulturës nuk ishin të mjaftueshme për financimin e saj. Referuar komunikimit gjatë vitit 2023 u arrit në emergjencë pasi ura po paraqiste probleme serioze për shkak të kushteve klimatike. Në këto kushte u vijua me miratimin e VKM për financimin nga fondi rezervë.

-Në lidhje me miratimin e VKM nr. 405 vlerësojmë se Gjykata Kushtetuese e ka paraqitur kërkesën e saj për financim sipas PBA por nuk ka qenë i mundur financimi brenda tavanëve buxhetore. Këto shpenzime janë bërë të domosdoshme për ndërhyrje, pasi ambientet që prej vitit 2022 nuk janë rikostruktuar dhe janë shfaqur probleme të lagështirës, degradimit të materialeve ndërtimore që janë të viteve 60-të, amortizimit të rrjetit elektrik etj. Këtyre problemeve i shtohen edhe dëmtimet e shkaktuara nga tërmeti i vitit 2019. Po ashtu është absolutisht i nevojshëm krijimi i ambienteve të veçanta dhe të sigurta për arkivin, bibliotekën, zgjerimin e zyrave për stafin në rritje, riparimin e tualeteve si dhe vendosjen e një gjeneratori dhe sistemit antizjarr që është domosdoshmëri. Po ashtu si nevojë e kohës dhe proceseve të digjitalizimit është domosdoshmëri rindërtimi i website zyrtar të faqes së Gjykatës e cila ka shumë kohë që është ndërtuar në bazë të një teknologjie të vjetër duke mos garantuar standarde sigurie, performance dhe funksionaliteti.

Qëndrimi i grupit të auditimit: Në lidhje me komentet e sjella nga subjekti i audituar për Projekt Raportin e Auditimit, të cilat janë të njëjta me observacionet e sjella për Akt Konstatimin nr. 6, datë 26.07.2024, ju sqarojmë edhe një herë se: pavarësisht mendimeve tuaja, projekti i MK lidhur me rikonstrukcionin e objektit “Ura e Matit”, ishte i parashikueshëm që në PBA 2022 dhe 2023, ndërsa referuar korrespondencave me institucionin propozues, në kohën e propozimit kanë patur fonde të lira në projekte të tjera (projekte me realizim dhe 2.6%) dhe që mund të alokoheshin qoftë dhe pjesërisht. E po kështu edhe fondeve për Gjykatën Kushtetuese, ku në vetë objeksionet tuaja theksoni se: “... ka qenë i domosdoshëm pasi ambientet e tij që prej vitit 2022 nuk janë rikonstruktuar dhe janë shfaqur probleme ...”, e duke shtjelluar dhe amortizimin apo dhe dëmtime nga tërmeti i vitit 2019, pra objekti kishte fonde dhe një vit më parë, e nëse do të ishte dëmtime nga tërmeti duhej të ishte rikonstruktuar më parë, duke përdorur fondet përkatëse, me qëllim që të siguronte qëndrueshmërinë e godinës e sigurinë e stafit të Gjykatës. Për sa më lart objeksionet tuaja nuk merren në konsideratë dhe gjetjet do të trajtohen në materialin e auditimit.

2.2.6. Risqet fiskale dhe detyrimet kontigjente. Monitorimi i pagesave për kontratat e koncesioneve/PPP me mbështetje buxhetore. Monitorimi i detyrimeve të prapambetura.

Risqet fiskale janë faktorë që mund të shkaktojnë devijim nga parashikimet fiskale dhe buxhetore gjatë ciklit të buxhetit.

Për monitorimin dhe vlerësimin e risqeve fiskalë, janë në funksion:

- Udhëzimi i Ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr. 37, datë 06.10.2020 “*Për monitorimin dhe publikimin periodik të stokut të detyrimeve të prapambetura të qeverisjes së përgjithshme*”;
- Udhëzimi i Ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr. 35 datë 29.12.2022 “*Për procedurat standarde të raportimit dhe monitorimit të risqeve fiskalë nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme dhe njësi të tjera të sektorit publik*”;
- Udhëzimi Plotësues i Ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr. 2, datë 19.01.2023 “*Për zbatimin e buxhetit të vitit 2023*”.

Raporti “*Qeverisja në një vështrim në Ballkanin Perëndimor*” i Organizatës për Zhvillim dhe Bashkëpunim Ekonomik (OECD) publikuar në 7 korrik 2020, ndër të tjera ka vlerësuar si risk fiskal edhe garancitë shtetërore, duke cituar se: “...Me përjashtim të Malit të Zi, vendet e Ballkanit Perëndimor i konsiderojnë garancitë shtetërore si një risk fiskal dhe vlerësojnë efektet e tyre të mundshme në buxhetin e shtetit...”. Në raportin “*Mbi zbatimin e buxhetit vjetor, situatës makroekonomike dhe fiskale gjatë vitit 2023*”, risqet fiskale të vlerësuara lidhen me: shpenzimet për koncesionet/PPP; performancën e ndërmarrjeve shtetërore; detyrimet e prapambetura të qeverisjes së përgjithshme; detyrimet kontigjente nga gjykatat ndërkombëtare.

A. Shpenzimet për kontratat e koncesioneve/PPP me mbështetje buxhetore

Nga auditimi mbi shpenzimet për kontratat koncesionare/PPP, për vitin 2023 rezultojnë: 11 kontrata koncesionare/PPP me mbështetje buxhetore, nga të cilat janë realizuar pagesa faktike për 10 kontrata koncesionare/PPP me mbështetje buxhetore.

Në total, plani përfundimtar për këto projekte paraqitet në shumën 12,875,095 mijë lekë, ndërkohë që pagesat rezultuan në shumën 12,659,602 mijë lekë, me një realizim në masën 98,3%.

Shuma totale e pagesave vjetore neto, që kryhen nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme, të cilat rezultojnë nga kontrata koncesionare apo partneriteti publik privat (PPP), si rregull, nuk duhet të tejkalojë kufirin prej 5% të të ardhurave tatimore faktike të vitit paraardhës buxhetor. Në rast tejkalimi të këtij kufiri, Këshilli i Ministrave merr masa korrektuese në krahun e të ardhurave buxhetore, të nevojshme dhe të mjaftueshme, për t’u rikthyer brenda kufirit të lejuar, gjatë dy viteve të ardhshme buxhetore.

Pagesat vjetore faktike nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme, për kontratat koncesionare apo PPP, rezultuan në shumën 12,660 milionë lekë ose 2.34% e totalit të të ardhurave tatimore faktike të vitit 2022, prej rreth 541,340 milionë lekë, duke qenë brenda kufirit të pagesave prej 5% të të ardhurave tatimore faktike.

Të detajuara sipas kontratave respektive plani dhe pagesat për kontratat koncesionare/PPP aktualisht në zbatim paraqiten:

Tabela nr. 34: Plani dhe pagesat për kontrata koncesionare/PPP

Mijë lekë

Autoriteti Kontraktor	Nr.	Emërtimi i Kontratës PPP	Fillim	Mbarimi	Fakt 2022	Plan 2023	Fakt 2023	% realizim
Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë	1	Përmirësimi, Ndërtimi, Operimi dhe Mirëmbajtja e Rugës së Arbrit	2018	2031	2,940,000	2,844,000	2,844,000	100%
	2	Për ndërtimin, përmirësimin, shfrytëzimin, mirëmbajtjen dhe rehabilitimin e autostradës Milot – Morinë	2017	2047	740,978	666,600	666,563	100%
	3	Përmirësim, Ndërtim, Operim, Mirëmbajtje e Rugës Porti i Jahteve – By Pass Orikum – Dukat (Ura e Shën Elizës)	2019	2032	224,698	726,787	726,787	100%
	4	Ndërtimi dhe Operimi i Rugës Milot – Balldren	2020	2033	-	-	-	-
	5	Për projektimin, ndërtimin dhe mirëmbajtjen e "Portit të Integruar" në Triport Vlorë	2023	2032	-	-	-	-
Ministria e Financave	1	Financimi, ngritja dhe operimi i shërbimit të skanimit të konteinerëve e automjeteve të tjera në Republikën e Shqipërisë	2013	2030	1,925,903	1,541,732	1,540,310	99.9%
Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale	1	Për paketën e shërbimeve të kontrollit mjekësor bazë (Check-up)	2015	2025	876,083	876,090	876,083	100%
	2	Konçesioni/PPP (Ofrimi i setit të personalizuar të instrumenteve kirurgjikale, material mjekësor steril njëpërdorimësh në sallat kirurgjikale, trajtimi i mbetjeve biologjike dhe dezinfektimi i sallave kirurgjikale)	2016	2026	1,699,975	1,750,000	1,749,982	100%
	3	Konçesioni/PPP (Ofrimi i shërbimit të dializës)	2016	2026	802,583	875,000	849,129	97%
	4	Ofrimi i shërbimeve laboratorike spitalore	2020	2030	1,612,914	1,799,800	1,718,879	95.5%
Bashkia Tiranë/Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë	1	Për Përmirësimin e Infrastrukturës Arsimore në Bashkinë e Tiranës "Për Projektimin,Financimin,Ndërtimin,Mobilimin,Mirëmbajtjen,Mbikqyrjen dhe Kolaudimin e pesë objekteve arsimore në Zonën Tiranë 1 dhe për 4 objektet arsimore në zonën Tiranë 4"	2018	2026	395,074	729,994	698,074	95.6%
MIE / Bashkia Tiranë	1	Ndërtimi i Landfillit, inceneratorit dhe rehabilitimit të venddepozitimeve ekzistuese Tiranë dhe prodhimin e energjisë elektrike"	2017	2047	1,046,397	1,065,093	989,797	92.9%
TOTAL					12,640,990	12,875,096	12,659,602	

Burimi: Ministria e Financave, Autoritetet Kontraktore (2024)

Nga auditimi konstatohet se kontrata “Ndërtimi dhe Operimi i Rugës Milot – Balldren” është zgjidhur sipas raportimit që është bërë në raportin vjetor “Performanca e kontratave të koncesionit dhe të Partneritetit Publik Privat”³. Kontrata “Për projektimin, ndërtimin dhe mirëmbajtjen e Portit të Integruar në Triport Vlorë”, vlera e parashikuar për vitin 2023 është 0 lekë dhe rrjedhimisht nuk është detajuar në vitin 2023 dhe nuk është kryer asnjë pagesë.

Autoritetet kontraktore të kontratave koncesionare/PPP me mbështetje buxhetore, konkretisht Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë, Drejtorja e Përgjithshme e Doganave (MF), Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Bashkia Tiranë dhe Ministria e Arsimit dhe Sportit, kanë raportuar brenda afateve ligjore, në përputhje me pikën 126.3, kapitulli IV, Udhëzimi Plotësues “Për zbatimin e buxhetit të vitit 2023”, sipas konfirmimit me email nga ana e MF të datës 10.07.2024. Megjithatë pavarësisht se autoritetet kontraktore në Drejtorinë e Përgjithshme të Buxhetit kanë raportuar në kohë, në faqen 2 të raportit të veprimtarisë së koncesioneve për vitin 2023, përgatitur nga Drejtorja e Koncesioneve, citohet se: “Vlerësohet se është e nevojshme të ndërmerren ndryshime ligjore, me qëllim shmangien e vonesave në raportimet periodike”.

Sipas të dhënave të MFE, shpenzimet për kontratat koncesionare/PPP për periudhën 2020-2023 paraqiten si në vijim:

Tabela nr. 35: Shpenzime koncesionare

Në mijë lekë

Emërtimi	2020	2021	2022	2023
Shpenzime faktike (mijë lekë)	9,633,635	11,433,679	12,640,991	12,659,602
Nr. kontratash të financuara	10	12	11	10

³ <https://financa.gov.al/wp-content/uploads/2024/06/RVP-2023-.pdf>

Rritja/ulja në vlerë (mijë lekë)		1,800,044	1,197,312	18,611
Rritja/ulja në %		18.7%	10.4%	0.15%

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga KLSH

Nga auditimi konstatohet se në raportin “Mbi zbatimin e buxhetit vjetor, situatës makroekonomike dhe fiskale gjatë vitit 2021”, shpenzimet faktike të vitit 2021 janë raportuar në vlerën 11,517,745 mijë lekë. Ndërsa në raportin “Mbi zbatimin e buxhetit vjetor, situatës makroekonomike dhe fiskale gjatë vitit 2022” dhe në raportin “Mbi zbatimin e buxhetit vjetor, situatës makroekonomike dhe fiskale gjatë vitit 2023”, pagesat faktike të vitit 2021 janë ndryshuar, duke u reflektuar në vlerën 11,433,679 lekë. Sipas sqarimeve të dhëna nga MF, kjo ka ardhur si rezultat i të dhënave të ndryshuara mbi pagesat nga Autoriteti Kontraktor. Në gjykimin e grupit të auditimit, ndryshimi i të dhënave të raporteve të miratuara, paraqet risk të shtuar mbi saktësinë e raportimeve vjetore, vlerat e të cilave duhet të jenë të konfirmuara përpara miratimit dhe publikimit të raportit të zbatimit të buxhetit vjetor.

Për 5 kontrata koncesionare/PPP nga 10 kontrata në total që janë me pagesa gjatë vitit 2023, konstatohen me rritje pagesash krahasuar me vitin 2022, si në vijim:

- kontrata “Përmirësim, Ndërtim, Operim, Mirëmbajtje e Rrugës Porti i Jahteve – By Pass Orikum-Dukat (Ura e Shën Elizës)”, me një rritje pagese prej 223.5%.
- kontrata “Ofrimi i setit të personalizuar të instrumenteve kirurgjikale, material mjekësor steril njëpërdorimësh në sallat kirurgjikale, trajtimi i mbetjeve biologjike dhe dezinfektimi i sallave kirurgjikale)”, me një rritje pagese prej 2.9%.
- kontrata “Ofrimi i shërbimit të dializës”, me një rritje pagese prej 5.8%.
- kontrata “Ofrimi i shërbimeve laboratorike spitalore”, me një rritje pagese prej 6.6%.
- kontrata “Për përmirësimin e infrastrukturës arsimore në Bashkinë e Tiranës, për projektimin, financimin, ndërtimin, mobilimin, mirëmbajtjen, mbikëqyrjen dhe kolaudimin e pesë objekteve arsimore në zonën Tirana 1 dhe për 4 objektet arsimore në zonën Tirana 4”, me një rritje pagese prej 76.7%.

Rritja e shpenzimeve për kontratat koncesionare/PPP nga viti në vit përbën një risk fiskal për buxhetin, për më tepër që në mungesë të treguesve të matshëm të performancës së tyre bën të diskutueshme dhe arritjen në kohë të objektivave të tyre me eficiencë, ekonomikitet dhe efektivitet.

Gjithashtu duke qenë se këto kontrata koncesionare/PPP janë me mbështetje buxhetore dhe koncesionari nuk ka përgjegjësi apo angazhim financiar, këto shpenzime nga ana e buxhetit të shtetit janë një borxh i fshehur për vitet në vijim. Po kështu nga FMN është deklaruar se: “Asnjë ndryshim domethënës nuk është bërë në kuadrin ligjor mbi PPP-të. Këto kontrata ishin sa 40% të PBB-së 2022, por vlerat e projekteve ekzistuese dhe atyre në proces, vazhdojnë të hartohen jashtë procesit buxhetor”.⁴

Në mënyrë të detajuar, auditimi në lidhje me koncesionet/PPP me mbështetje buxhetore duke përfshirë, planin, pagesat faktike dhe regjistrimet në Sistemin Informatik Financiar të Qeverisë paraqiten si në vijim:

1. Ndërtimi dhe Operimi i Rrugës së Arbrit

Ndërtimi operimi dhe mirëmbajtja e rrugës së Arbrit. Kontrata e koncesionit është nënshkruar në 16.03.2018, në vlerën 33.6 miliardë lekë pa TVSH ose 40.32 miliardë lekë me TVSH. Ky projekt koncesionar është planifikuar në PBA 2023-2025, sipas tabelës së mëposhtme:

Produkti	Kontrata koncesionare "Për ndërtimin, operimin dhe mirëmbajtjen e rrugës së Arbrit PPP"	Kodi i Projektit sipas listës së investimeve	18BA201	
	2022	2023	2024	2025
Kosto totale (në lekë)	2,940,000,000	2,844,000,000	3,504,000,000	3,360,000,000

⁴ <https://ëëë.elibrary.imf.org/vieë/journals/001/2023/031/001.2023.issue-031-en.xml>

Ky projekt është detajuar në fondet e investimeve me kod projekti “18BA201”, në muajin janar në vlerën 2,844,000 mijë lekë dhe nuk ka pësuar ndryshime përgjatë vitit.

Pagesat e kryera gjatë vitit 2023 për këtë kontratë koncesionare janë në shumën 2,844,000 mijë lekë, sipas 4 urdhër shpenzimeve të regjistruara në Sistemin Informatik Financiar të Qeverisë të kryera nga ana e aparatit të Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë, ndërkohë që 2 fatura në vlerën 1,020,000 mijë lekë ose 36% i përkasin shlyerjes së detyrimeve të prapambetura, konkretisht faturave të vitit 2020.

2. Ndërtim, Operim dhe Mirëmbajtje e Rrugës Milot-Morinë

Planifikimi në PBA 2023-2025 paraqitet si në tabelën e mëposhtme:

	Subvencioni i Kontratës koncesionare "Për ndërtimin, përmirësimin, shrytëzimin, mirëmbajtjen dhe rehabilitimin e autostradës Milot - Morinë"	Kodi i Projektit sipas listës së investimeve	18BA203	
	2022	2023	2024	2025
Kosto totale (në lekë)	740,978,300	743,000,000	743,000,000	743,000,000

Projekti koncesionar/PPP për subvencionimin e rrugës Milot - Morinë është detajuar në fondet e investimeve me kod projekti “18BA203”, ku 8-muajt e parë të vitit 2023 në vlerën 738,000 mijë lekë dhe 4-muajt e fundit me vlerën 666,600 mijë lekë. Pagesat e kryera gjatë vitit 2023 për këtë projekt janë në shumën 666,563 mijë lekë, sipas 2 urdhër shpenzimeve të regjistruara në Sistemin Informatik Financiar të Qeverisë të kryera nga ana e aparatit të Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë.

3. Ndërtimi dhe Operimi i Porti Jahteve Orikum – Dukat

Në PBA 2023-2025, ky projekt koncesionar paraqitet si më poshtë:

Produkti	Ndërtim dhe operimi i rrugës Orikum-Dukat	Kodi i Projektit sipas listës së investimeve	18BA213	
	2022	2023	2024	2025
Kosto totale (në lekë)	224,699,000	833,000,000	975,000,000	926,000,000

Plani buxhetor i detajuar për projektin me kod “18BA213” nga janari deri në tetor rezultojnë 831,000 mijë lekë, me ndryshim në muajin nëntor në vlerën 751,000 mijë lekë dhe në muajin dhjetor në vlerën 726,787 mijë lekë. Gjatë vitit 2023 pagesat e kryera janë në vlerën 726,787 mijë lekë, sipas 4 urdhër shpenzimeve. Nga auditimi konstatohet se 3 fatura në vlerën totale 518,602 mijë lekë i përkasin shlyerjes së detyrimeve të prapambetura, konkretisht vitit 2021.

4. Shërbimi i Skanimi në Dogana

Planifikimi në PBA 2023-2025 paraqitet si në vijim:

Produkti	Shërbim skanimi 91005AE			
	2022	2023	2024	2025
Kosto totale (në lekë)	1,925,922,355	1,670,146,000	1,720,250,000	1,771,857,000

Pagesat e realizuara në vitin 2023 sipas databazës së pagesave në SIFQ rezultojnë në shumën 1,540,310 mijë lekë sipas 62 urdhër shpenzimeve. Nga vlera e paguar për këtë kontratë, konstatohet se për 5 urdhër shpenzime, në shumën 132,817 mijë lekë i përkasin detyrimeve të prapambetura periudhës 2022 të cilat janë paguar duke përdorur buxhetin e miratuar për vitin 2023.

Koncesioni i skanimi në dogana përfshin kryerjen e pagesave në bazë të nivelit shërbim të ofruar kushtëzuar nga kërkesa për këtë shërbim, kërkesë kjo që mund të jetë mbi nivelin e buxhetuar. Realizimi i shërbimit përtej vlerës së buxhetuar ka shkaktuar krijimin e detyrimeve të prapambetura për vitin aktual dhe në të njëjtën kohë mbartjen e tyre në vitin pasardhës.

5. Ndërtimi i Shkollave të Arsimit Parauniversitar në Bashkinë e Tiranës

Sipas raportimit të MFE, rezultojnë se janë paguar 698,074 mijë lekë. Sipas databazës së pagesave në SIFQ rezultojnë se Bashkia e Tiranës si autoritet kontraktues ka paguar 219,871 mijë lekë, të financuara nga buxheti i vendosur në dispozicion nga MASR dhe pjesa tjetër nga të ardhurat e veta. Ndërtimi i Shkollave të Arsimit Parauniversitar në Bashkinë e Tiranës është një kontratë koncesionare e nënshkruar në datën 17.10.2018 ndërmjet MAS dhe Bashkisë Tiranë me BOE në shumën 2,364,096,027 lekë, në të cilën është ndërmarrë angazhimi për kryerjen e

pagesës së kësaj shumë për shtatë vjet nga momenti i marrjes në dorëzim, *angazhim pa fonde buxhetore*. Kjo kontratë është regjistruar në modulën e kontratave në datën 31.05.2022 në vlerën 197,537,194 lekë, me kod projekti 18BC893, kontratë e copëzuar dhe jo në vlerën e saj të plotë.

6. Inceneratori i Tiranës

Në PBA 2023-2025 ky projekt koncesionar, vetëm për pjesën e financuar nga ana e MIE në programin e mbetjeve urbane paraqitet si më poshtë:

Produkti	Impianti i prodhimit të energjisë nga mbetjet në Tiranë 90610AA			
	2022	2023	2024	2025
Kosto totale (në lekë)	180,000,000	200,000,000	200,000,000	200,000,000

Pagesat e realizuara përgjatë vitit 2023 sipas raportimit të MFE rezultojnë në shumën 989,797 mijë lekë me 6 pagesa. Këto pagesa janë financuar në shumën 200,000 mijë lekë nga buxheti i MIE, programi i mbetjeve urbane dhe pjesa tjetër prej 789,797 mijë lekë prej të ardhurave të veta të Bashkisë Tiranë.

Pagesat për koncesionet e shëndetësisë janë sipas tabelës “*Plani dhe pagesat për kontrata koncesionare/PPP*”, raportuar nga MF. Këto pagesa janë likuiduar nëpërmjet bankave të nivelit të dytë.

Nga auditimi konstatohet se janë krijuar detyrime të prapambetura, si dhe gjatë vitit janë shlyer detyrime të viteve të mëparshme, konkretisht:

- projekti Ndërtimi dhe Operimi i Rrugës së Arbrit;
- Ndërtimi dhe Operimi i Porti Jahteve Orikum – Dukat;
- Shërbimi i Skanimit në Dogana.

Nga auditimi konstatohet se ndryshe nga viti i kaluar, gjatë vitit 2024 është publikuar raporti i Performancës së Kontratave të Koncesionit dhe të Partneritetit Publik Privat për vitin 2023, në përputhje me:

- pikën 7 të nenit 10 të ligjit nr. 125/2013 “Për koncesionet dhe partneritetin publik privat”, i ndryshuar;
- shkronjën c, të pikës 126.3, të kapitullit IV “Raportimi dhe monitorimi i risqeve fiskale nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme dhe njësi të tjera të sektorit publik” të udhëzimit plotësues nr. 2, datë 19.01.2023.

Nga auditimi i këtij raporti konstatohet se:

Në faqen 3 të këtij raporti citohet se: “*Ministria e Financave gjatë vitit 2023 ka dhënë rekomandime për Autoritetet Kontraktuese me qëllim marrjen e masave nga ana e tyre për përmirësimin e performancës në ofrimin e shërbimeve dhe punëve publike, objekt i kontratave të koncesionit fushë e tyre e përgjegjësisë, si dhe për minimizimin apo eliminimin e risqeve të drejtpërdrejta e të tërthorta që ndikojnë në buxhetin e shtetit*”, pa specifikuar se kujt autoriteti konkretisht ia ka bërë këto rekomandime dhe cilat janë këto rekomandime. Pra, raporti nuk jep të dhëna të plota, me qëllim rritjen e transparencës dhe monitorimin e risqeve fiskale nga PPP/koncesionet.

Po kështu, citohet gjithashtu se: “*Gjithashtu, i është kërkuar çdo Autoriteti Kontraktues që të ngrejë struktura monitoruese për çdo kontratë koncesioni edhe kur kontrata specifike nuk e përcakton një strukturë të tillë, me qëllim që informacioni i raportuar pranë Ministrisë së Financave të jetë i plotë, gjithëpërfshirës dhe në përputhje me përcaktimet ligjore*”. Nuk specifikohet se cilët autoritete kontraktues janë ende pa struktura monitoruese.

Ky raport paraqet ecurinë e kontratave koncesionare të vitit 2023, por nuk jep detaje të mjaftueshme. Konkretisht: *koncesione të tilla si Rruga e Kombit, Aeroporti i Rinasit, Rruga e Arbrit e të tjera, mbartin përshkrime të llojit: “janë në fazë ndërtimi”, apo “punimet vazhdojnë”, por nuk përcaktohet ecuria e investimeve të dakordësuara dhe në asnjë rast nuk paraqiten të dhëna, nëse kontraktori ka shkelur kushtet kontraktuale. Pra, evidentohet mungesë transparence në të dhënat lidhur me ecurinë e tyre, si rrjedhojë dhe me pasojë në monitorim.*

Në lidhje me koncesionin “Rruga e Arbrit” raporti i Ministrisë së Financave mbi ecurinë e koncesionit nuk thotë se sa është shuma e investuar nga pala private, por thotë se, praktikisht pesë vite pas nisjes së punimeve 19 kilometra raportohen nga Autoriteti Kontraktor, pra nga MIE si “të përfunduara”, ndërsa pjesa tjetër është në “në proces”. Pagesat për këtë rrugë në fakt janë realizuar sipas Ministrisë së Financave në masën 100%, edhe pse punimet nuk kanë ecur sipas kontratës. Në lidhje me kontratat koncesionare raporti paraqet pak të dhëna, veçanërisht kontrata koncesionare e incineratorit të Tiranës. Konkretisht nga MF nuk paraqitet shuma e investuar deri më tani nga kompania koncesionare dhe as nëse kjo shumë është më e vogël apo më e madhe nga sa është rënë dakord në kontratë.

Mungesa e mbledhjes dhe raportimit të të dhënave të ecurisë dhe performancës financiare dhe jofinanciare të kontratave koncesionare/PPP tregon se nuk është arritur të sigurohet që risqet kryesore fiskale nga këto kontrata janë identifikuar dhe raportuar në mënyrë sistematike. Po kështu, akumulimi i detyrimeve nga viti i kaluar dhe krijimi i detyrimeve të reja, është tregues i mungesës së monitorimit të plotë duke qenë se këto risqe janë materializuar në efekte monetare.

Pavarësisht përforcimit ligjërish të rolit të MF në monitorimin e zbatueshmërisë së koncesioneve PPP në këndvështrimin e implikimeve financiare, konstatohet mungesë transparence mbi zbatimin e tyre, kufizim të disiplinës financiare vetëm në ruajtjen e tavaneve buxhetore, duke sjell si rrjedhojë edhe mangësi në monitorime.

B. Ndërmarrjet e Sektorit Energjetik.

Njësitë raportuese rezultojnë OSHEE Group SH.A, OST SH.A, KESH SH.A, AKUK, Drejtoria e Borxhit Shtetëror në MF dhe DPT, të cilat kanë raportuar brenda afateve ligjore, në lidhje me gjendjen e detyrimeve të prapambetura deri në fund të periudhës së raportimit, në përputhje me pikën 126.2, kapitulli IV, Udhëzimi Plotësues “Për zbatimin e buxhetit të vitit 2023”, sipas konfirmimit me email nga ana e MF të datës 10.07.2024.

Për periudhën objekt auditimi konstatohet se sektori i energjisë, nisur nga raportimet dhe të dhënat e raportit të zbatimit të buxhetit vjetor, faqe 47-48, në termat e riskut fiskal, impakti i sektorit të energjisë, si kosto financiare vlerësohet rreth 5.3 miliardë lekë, vlerë e cila i referohet kryesisht garancive të paguara nga MFE në masën rreth 1.15 miliardë dhe projekteve me financim të huaj të nënhuazuara në masën rreth 4.14 miliardë lekë.

Konstatohet se ende nuk ka përfunduar procesi i rakordimit të detyrimeve të ndërsjella ndërmjet sektorit publik dhe enteve të tjera publike dhe këto detyrime kanë ardhur duke u rritur.

Këto detyrime raportit “Mbi zbatimin e buxhetit vjetor, situatën makroekonomike dhe fiskale gjatë vitit 2023”, faqe nr. 49, paraqiten si në vijim:

Tabela nr. 36: Detyrimet e ndërsjella, sektori energjetik Në miliardë lekë

Deri në Dhjetor 2023	KESH	OST	OSHEE	MFE	DPT	Total
KESH ndaj:		0*		35.82		35.82
OST ndaj:	11.35*		0.95	8.13		20.43
OSHEE ndaj:	59.6**	9.90**		2.73	4.36	76.59
Ndërmarrjet UK ndaj:			30.90	10.28		41.18
ML/IB			6.1			6.10
Total	70.95	9.90	37.95	56.97	4.36	180.13

Burimi: MF, KESH, OST, OSHEE Group, dhe AKUM (2024)

Detyrimet e ndërsjellta në sektorin e energjisë elektrike për vitin 2022 rezultonin në vlerën 163.11 miliardë lekë, pra në fund të vitit 2023 paraqiten 180.13 miliardë, ose me një vlerë prej 17.02 miliardë me tepër.

Kjo vlerë paraqet riskun për të qenë më e lartë, për arsye se në vlerën e detyrimeve të ndërsjellta ende të pa-rakorduara është marrë kufiri minimal i detyrimit. Nëse kjo do të llogaritej me kufirin maksimal tek i cili variojnë detyrimet, detyrimi total i ndërsjelltë do të shkonte në vlerën 192.43 miliardë lekë.

MFE dhe MIE kanë dështuar në zbatimin e Urdhrit të përbashkët nr. 304, datë 17.12.2020 “Për miratimin e planit të veprimit për uljen e detyrimeve të prapambetura në sektorin e energjisë elektrike” dhe urdhrin nr. 379, datë 30.09.2021 “Për zbatimin e planit të masave për uljen e

detyrimeve të prapambetura në sektorin e energjisë elektrike”, pasi detyrimet janë shtuar me 17.02 miliardë, krahasuar me vitin 2022. Po ashtu, nuk kanë qenë rezultate as intensifikimi i marrëdhënieve dhe bashkëpunimi me institucionet dhe aktorët kryesorë të fushës: ndërmarrjet Ujësjiellës-Kanalizimeve me MIE, si dhe me ndërmarrjet e sektorit të energjisë. Nga ana e Ministrisë së Financave, përveç raportimeve nuk evidentohet rol në zbutjen e risqeve fiskale, që vijnë nga mungesa e rakordimeve të ndërsjella dhe impakti në buxhetin e shtetit me rreth 5.3 miliardë lekë.

C. Ndërmarrjet e Sektorit të Ujësjiellës-Kanalizimeve.

Për periudhën objekt auditimi konstatohet se sektori ujësjiellës kanalizime vijon të paraqitet me vështirësi në pagimin e detyrimeve dhe mbledhjen e të ardhurave të faturuara korrente dhe të prapambetura. Për vitin 2023, buxheti i shtetit ka alokuar një vlerë totale subvencioni prej 310 milionë lekë në strukturën buxhetore të Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë, i cili detajohet nga AKUK/MIE bazuar në kriteret e përcaktuara në Udhëzimin “Për miratimin e metodologjisë për kriteret dhe procedurat, për shpërndarjen dhe përdorimin e subvencioneve shtetërore, për shoqëritë aksionare të ujësjiellës-kanalizimeve...”, miratuar nga Ministri përgjegjës për Infrastrukturën dhe Energjinë. Ky subvencion shkon kryesisht për ndërmarrjet të cilat nuk arrijnë të mbulojnë koston/shpenzimet e operimit dhe mirëmbajtjes, shpenzime të cilat vlerësohen si risqe fiskale për buxhetin e shtetit.

Nga auditimi konstatohet se në raportin “Mbi zbatimin e buxhetit vjetor, situatës makroekonomike dhe fiskale gjatë vitit 2023”, nuk janë paraqitur të dhëna apo raporte financiare në lidhje me ndërmarrjet e këtij sektori.

Sipas raportit për zbatimin e buxhetit të vitit 2023, faqe 51, për periudhën deri në dhjetor 2022, OSHEE Group SHA raporton se detyrimet e akumuluar të ndërmarrjeve të ujësjiellës-kanalizimeve rezultojnë të jenë rreth 30.9 miliardë lekë, nga të cilat rreth 16 miliardë lekë janë detyrime të faturuara ndaj kompanisë dhe rreth 15 miliardë lekë janë detyrime për kamatëvonesë. Nga totali detyrime vetëm ndërmarrja e UK Durrës SHA ka rreth 5.46 miliardë lekë detyrime të akumuluar ndër vite (pa kamatëvonesë).

Këto detyrime vijnë me rritje duke marrë në konsideratë vitin 2021, detyrime+kamatëvonesë rezultonin rreth 21.9 miliardë lekë, ndërkohë në vitin 2023 nga MF në raportin e zbatimit të buxhetit të vitit 2022 janë raportuar vetëm detyrimet pa kamatëvonesë në vlerën rreth 14.01 miliardë lekë. Njësitë raportuese të ndërmarrjeve shtetërore rezultojnë: OSHEE Group SHA, OST SHA, KESH SHA, UKT, Albgaz SHA, Albcontrol SHA, Albpet SHA, APD dhe DPT, me përjashtim të KESH SHA, gjithë të tjerat kanë raportuar jashtë afateve ligjore, në kundërshtim me pikën 126.4, kapitulli IV, Udhëzimi Plotësues “Për zbatimin e buxhetit të vitit 2023”, sipas konfirmimit me email nga ana e MF të datës 10.07.2024, tregues ky i mungesës së një monitorimi të plotë dhe nga ana e MF. Sipas sqarimeve të dhëna nga ana e MF, këto subjekte raportuese e kanë argumentuar vonesën si rrjedhojë e vonesave në auditimin dhe certifikimin e pasqyrave financiare vjetore.

D. Monitorimi i detyrimeve të prapambetura për qeverisjen e përgjithshme nga MFE.

Aktualisht detyrimet e prapambetura vijnë të jenë një fenomen shqetësues, pasi konstatohet ende nivel i lartë i stokut ekzistues dhe gjithashtu krijim i detyrimeve të reja nga institucione të ndryshme publike, pavarësisht se evidentohet një ulje e konsiderueshme nga viti i kaluar.

Nga auditimi mbi rakordimin e detyrimeve të prapambetura ndërmjet të dhënave të dërguara nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, Drejtoria e Përgjithshme e Buxhetit, publikimit të tyre në faqen zyrtare të MFE dhe në raportin “Mbi zbatimin e buxhetit vjetor, situatës makroekonomike dhe fiskale gjatë vitit 2023”, konstatohet si në vijim:

Tabela nr. 37:: Detyrimet e prapambetura Në miliardë lekë

Detyrimet e prapambetura	DPH	Të dhënat e DPB për KLSH	ËEB MFE	Raporti Buxheti faktik 2023

Të njësisë qendrore	2.4	3.01	3.01	3.01
Të vetëqeverisjes vendore	5.5	4.84	4.84	4.84
Për rimbursimin e TVSH	-	-	-	-
Extrabuxhetorëve Vendor	0.2	0.227	0.227	
Të Universiteteve		0.026	0.026	
Total	8.1	8.1	8.1	7.85

Burimi: Raportimet e DPTH, DPB, WEB, Raporti mbi zbatimin e buxhetit vjetor 2023, përpunuar nga KLSH

Për sa më sipër konstatohet se të dhënat e raportuara nga DPTH dhe DPB, paraqiten me diferenca në detajimin e detyrimeve të prapambetura sipas llogarive përkatëse dhe vlerave të raportuara, pavarësisht se në total raportojnë të njëjtën vlerë. Sipas sqarimeve të dhëna nga Drejtoria e Përgjithshme e Buxhetit kjo diferencë vjen si rezultat i metodologjisë së përdorur nga kjo e fundit, pasi në raportimin e stokut të detyrimeve, detyrimet lidhur me transfertat e kushtëzuara, pra detyrimet me kod Ministrie Linje por me njësi shpenzuese Bashkitë, janë përfshirë në detyrimet e prapambetura të ministrive të linjës përkatëse. Kjo për arsyen se këto detyrime kanë lindur si rrjedhojë e transfertave të munguara nga institucionet qendrore në ato vendore, dhe si të tilla detyrimet lidhur me këto fonde janë qendrore. Nga auditimi konstatohet se në raportin “Mbi zbatimin e buxhetit vjetor, situatës makroekonomike dhe fiskale gjatë vitit 2023”, janë raportuar vetëm detyrimet e njësisë qendrore dhe vetëqeverisjes vendore.

Krahasuar me vitin 2022, detyrimet e prapambetura, për njësitë qendrore dhe vetëqeverisjen vendore, paraqiten me ulje, si në vijim:

Tabela nr. 38: Detyrimet e prapambetura të ndara në kategori

Në miliardë lekë

Detyrimet e prapambetura të ndara në kategori	Viti 2022	Viti 2023	Ulja e detyrimit
Totali detyrimeve të qeverisë qendrore	6.77	3.01	3.76
Totali detyrimeve të qeverisë vendore	5.43	4.84	0.59
Total	12.20	7.85	4.35

Burimi: Ministria e Financave

➤ **Detyrimet e prapambetura të njësive të qeverisjes së përgjithshme qendrore.**

Nga auditimi konstatohet se vetëm 5 Ministritë (përkatësisht Ministria e Infrastrukturës dhe Energjetikës, Ministria e Brendshme, Ministria e Mbrojtjes, Ministria e Financave dhe Ekonomisë dhe Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale) përbëjnë rreth 89% të totalit të stokut të detyrimeve të prapambetura të njësive të qeverisjes qendrore. Konkretisht: MIE në vlerën 926.5 milionë lekë, MM në vlerën 627.6 milionë lekë, MB në vlerën 572.7 milionë lekë, MFE në vlerën 332.2 milionë lekë dhe MSHMS në vlerën 229.5 milionë lekë.

Struktura e detyrimeve të prapambetura për vitin 2023 dhe pesha që zë secila kategori e detyrimit të prapambetur, krahasuar dhe me vitin 2022 rezulton si në vijim:

Tabela nr. 39: Detyrimet e prapambetura të ndara në kategori

Detyrimet e prapambetura të ndara në kategori	Viti 2022	Viti 2023
Vendimet Gjyqësore	47.9%	39.6%
Investimet	35.5%	31.2%
Detyrime të prapambetura të tjera	9.5%	17.5%
Detyrimet për sigurimet shoqërore	2.3%	5.1%
Mirëmbajtja	1.8%	0.5%
Rimbursimi i TVSH	0.8%	0.8%
Mallra	0.8%	1.8%
Të ardhura personale	0.6%	1.4%
Shërbimet	0.6%	1.4%
Detyrimet për sigurimet shëndetësore	0.3	0.6%

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit

Për sa më sipër konstatohet se detyrimet e prapambetura të tjera me rritje të konsiderueshme krahasuar me vitin 2022, konkretisht nga 9.5% në 17.5%, pa specifikuar çfarë detyrimesh të prapambetura përfshihen në këtë zë. Nisur nga sqarimet e dhëna nga Drejtoria e Përgjithshme e Buxhetit në këtë zë përfshihen: detyrime për energji elektrike, paga, shpronësime, transfertat te individët, transfertat te subjektet.

Në faqe 53 të raportit “Mbi zbatimin e buxhetit vjetor, situatës makroekonomike dhe fiskale gjatë vitit 2023” citohet: “...rezulton se detyrimet që mbeten për t’u shlyer gjatë vitit 2022 karakterizohen nga një “moshë mesatare” e re e krijimit të tyre”.

Ky konstatim nga ana e MFE-së nuk qëndron duke qenë se nga auditimi janë konstatuar likuidime të faturave të viteve të kaluara, duke filluar nga viti 2002. Gjithashtu në raportin “Mbi funksionimin e kontrollit të brendshëm financiar publik në njësitë e qeverisjes së përgjithshme për vitin 2023” konkretisht në faqen 54 “Gjetjet kryesore në sistemin e detyrimeve të prapambetura” evidentohen problematika si:

- mos identifikim i risqeve që pengojnë reduktimin, shlyerjen dhe parandalimin e detyrimeve të prapambetura;
- mos kontabilizimin e plotë dhe të saktë të të gjitha detyrimeve që nga koha e krijimit të tyre;
- mungesa e planit të shlyerjes së detyrimeve të prapambetura dhe planifikimit të fondeve të dedikuara për pagesat.

Ministria e Financave dhe Ekonomisë, në Udhëzimin plotësues nr. 2, datë 19.01.2023 “Për zbatimin e buxhetit të vitit 2023”, nuk ka kërkuar nga njësitë e qeverisjes qendrore hartimin e një plani për shlyerjen e detyrimeve të prapambetura, ndryshe nga sa është kërkuar për njësitë e vetëqeverisjes vendore në pikën 126/1.c, të kreut IV, të Udhëzimit plotësues nr. 2, datë 19.01.2023 “Për zbatimin e buxhetit të vitit 2023”. Një plan shlyerje shoqëruar me një plan veprimi në rang institucional nga ana e njërive të qeverisjes së përgjithshme, jo vetëm që do të ishte një indikator për matjen e iniciativave konkrete nga institucionet për shlyerjen e detyrimeve, por gjithashtu do të adresonte risqet e identifikuar gjatë këtij procesi me qëllim monitorimin e tyre për çdo vit buxhetor.

➤ **Detyrimet e prapambetura të njësive të vetëqeverisjes vendore.**

Nga auditimi konstatohet se vetëm 11 bashki (Bashkia Kavajë, Tiranë, Vorë, Durrës, Pogradec, Dibër, Lezhë, Dimal, Kamëz, Cërrik, Elbasan) përbëjnë rreth 70% të totalit të stokut të detyrimeve të prapambetura të njësive të vetëqeverisjes vendore. Konkretisht: Bashkia Kavajë me 793.9 milionë lekë detyrime të prapambetura, Bashkia Tiranë me 788.1 milionë lekë, Bashkia Vorë me 363.3 milionë lekë, Bashkia Durrës me 311.5 milionë lekë, Bashkia Pogradec me 224 milionë lekë, Bashkia Dibër me 172.9 milionë lekë, Bashkia Lezhë me 170.4 milionë lekë, Bashkia Dimal me 164.5 milionë lekë, Bashkia Kamëz me 137.9 milionë lekë, Bashkia Cërrik me 135.1 milionë lekë, Bashkia Elbasan me 123.5 milionë lekë.

Struktura e detyrimeve të prapambetura për vitin 2023 dhe pesha që zë secila kategori e detyrimit të prapambetur, krahasuar dhe me vitin 2022 rezulton si në vijim:

Tabela nr 40: Detyrimet e prapambetura të ndara në kategori

Detyrimet e prapambetura të ndara në kategori	Viti 2022	Viti 2023
Investime	44%	47.4%
Detyrime të prapambetura të tjera	28%	25.6%
Shërbime	11%	11.3%
Vendime gjyqësore	10%	7.2%
Mallra	4%	4.5%
Mirëmbajtje	2%	2.5%

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga grupi i auditimit

Për sa më sipër konstatohet se kategoria detyrime të prapambetura të tjera njësor si dhe viti i kaluar vijon të mbetet e lartë dhe në raportin “Mbi zbatimin buxhetit vjetor, situatën makroekonomike dhe fiskale gjatë vitit 2023”, nuk është specifikuar se çfarë detyrimesh të prapambetura përfshihen në këtë zë. Nisur nga sqarimet e dhëna nga Drejtoria e Përgjithshme e Buxhetit në këtë zë përfshihen: detyrime për energji elektrike, paga, shpronësime, transferata te individët, transferata te subjektet.

➤ **Stokut i detyrimeve të prapambetura nga rimbursimi i TVSH-së.**

Në zbatim të udhëzimit nr. 37, datë 06.10.2020 për “*Monitorimin dhe publikimin periodik të stokut të detyrimeve të prapambetura të qeverisjes së përgjithshme*”, çështja III “*Përgjegjësitë e strukturave përfshirëse për raportim dhe publikim*”, pika 5 parashikon se Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve do të gjenerojë periodikisht dhe do të dërgojë të dhëna mbi stokun e detyrimeve të prapambetura nga rimbursimi i TVSH-së sipas Aneksit nr. 1 të udhëzimit.

Nga Drejtoria e Rimbursimit të TVSH-së në DPT është përcjellë në Ministrinë e Financave, raportimi periodik me email, 3-mujor, 6-mujor, 9-mujor dhe vjetor, në zbatim të Udhëzimit nr. 37 datë 06.10.2020 mbi detyrimet e krijuara rishtazi dhe stokun e detyrimeve të prapambetura për periudhën deri në 31 Dhjetor 2023 ku ato paraqiten në vlerën rreth 0 milionë lekë. Nuk rezulton diferencë midis raportimit të Drejtorisë së Përgjithshme të Buxhetit, publikimit të vlerës në faqen zyrtare të MFE-s dhe raportit mbi zbatimin e buxhetit vjetor, situatën makroekonomike dhe fiskal gjatë vitit 2023 hartuar nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë.

Raportimi i detyrimeve të prapambetura - Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit.

Nga auditimi konstatohet gjithashtu se të dhënat e raportuara paraqiten me diferenca krahasuar me të dhënat që rezultojnë nga përllogaritjet e KLSH, trajtuar si në vijim:

U analizuan të dhënat e vëna në dispozicion në lidhje me shumat e paguara, si dhe gjendja e detyrimeve të prapambetura raportuar më 31.12.2022 (grupi 486, llogaria 4864 “*shpenzime të periudhave të ardhshme-fatura të prapambetura*” analitike sipas natyrës së detyrimit të deklaruar dhe raportuar nga çdo institucion):

Detyrimet e prapambetura deri në fund të vitit 2023 paraqiten në shumën 8,105,258 mijë lekë (v.2022: 12,753,240 mijë lekë) ose 4,647,982 mijë lekë më pak se një vit më parë.

Testimet e auditimit janë kryer me të dhënat e paraqitura nga DPTH, me objekt auditimi detyrimet e prapambetura të vitit 2023.

Me qëllim vlerësimin e saktësisë dhe plotësisë së këtij raportimi u krahasuan të dhënat e raportuara nga njësitë, konkretisht shumat e deklaruara “të paguara” gjatë vitit 2022 me të dhënat e SIFQ të vëna në dispozicion, nga të cilat konstatohet se pagesat për faturat dhe detyrime të tjera rezultojnë 9,828,089 mijë lekë më shumë se pagesat e raportuara, si në vijim:

Tabela nr. 41: Testet e pagesave

Mijë lekë

Shtesa e llogaritur KLSH	Pakësime sipas raportit të pagesave	Gjendje fund sipas raportit	Sipas Pagesave të Thesarit SIFQ	Diferenca
23,026,220	27,674,202	8,105,258	36,848,579	(9,174,377)

Më hollësisht paraqitur si në vijim:

Tabela nr. 42: Analiza e diferenca të pagesave të detyrimeve të prapambetura

Data e raportimit	Vlera e raportuar e gjendjes neto për stokun 31.12.2022	Rakordimet/Testimet	Diferenca/ Koment
31.12.2022	12,753,240 mijë lekë		
+	23,026,220 mijë lekë	Shtesa e llogaritur nga KLSH	
-	(27,674,202) sipas Raportit të pagesave	(36,848,579 mijë lekë) Pagesat sipas pagesave nga Thesari	(9,174,377) mijë lekë Pagesa sipas thesarit nga testimet e KLSH rezulton 9,174,377 mijë lekë më e madhe se pagesat sipas raportit të pagesave.
31.12.2023	Raportuar detyrime të prapambetura për 31.12.2023 8,105,258 mijë lekë	Nisur nga gjendja neto 31.12.2022 + shtesa – pakësime vlera e gjendjes neto të detyrimit të prapambetur 31.12.2023 duhet të rezultonte (1,069,119) mijë lekë, ndërkohë sipas raportimit rezulton 8,105,258 mijë lekë. Për sa më sipër rreth 9.17 miliardë lekë nuk janë futur në skemën e deklarimit të detyrimeve të prapambetura.	
Diferenca			

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga KLSH

Për sa më sipër vlera prej 9,174,377 mijë lekë, nxjerrë nga testimet e kryera nga grupi i auditimit, nënkupton fatura të prapambetura të padeklaruara më parë nga institucionet publike nëpërmjet skemës së parashikuar në udhëzimin nr. 5 datë 27.02.2014 “Për shlyerjen e

detyrimeve të prapambetura”, procedurë që do të rriste balancën fillestare të vitit 2023 me këtë vlerë.

Nisur nga raporti i pagesave, 30 njësitë me stokun më të lartë të detyrimeve të prapambetura për vitin 2023, nga 1075 të listuara me detyrime të prapambetura më 31.12.2023, përbëjnë 37% të stokut total të detyrimeve ku veçojmë: Bashkinë e Kavajës me 10% ose në vlerën 793,942 mijë lekë, Bashkinë e Vorës me 4% ose në vlerën 363,290 mijë lekë, Drejtorinë e Përgjithshme të Ujësjetllës Kanalizime me 4% ose në vlerën 328,503 mijë lekë, Bashkinë Durrës me 4% ose në vlerën 199,541 mijë lekë etj.

Nga auditimi konstatohet se 459 Institucione nga 1075, rezultojnë me diferenca në raportimin e pagesave për detyrimet e prapambetura, si në vijim:

Tabela nr. 43: Institucionet me diferenca në raportim

				Mijë lekë
Statusi Rakordimit	Nr. Njësive	Pagesa 2023 të raportuara	Pagesa 2023 në SIFQ	Diferenca raportuar-paguar
Kanë kryer pagesa/ ska raportuar	253	0	5,423,165	(5,423,165)
Ka raportuar/ska kryer pagesa	36	233,997		233,997
Kanë raportuar shumën më të vogla se pagesat e kryera	71	12,193,172	21,569,660	(9,376,487)
Kanë raportuar shumën më të mëdha se pagesat e kryera	99	15,176,147	9,784,868	5,391,279
Pagesa = raportim	27	70,886	70,886	0
0 raportim 0 pagesa	554	0	0	0
Total	1040	27,674,202	36,848,579	9,174,376

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga KLSH

Institucionet që sipas raportit rezultojnë me pagesa të raportuara më të mëdha se pagesat e testuara nga SIFQ

Nga auditimi u konstatuan 99 Institucionet që kanë raportuar pagesa më të mëdha sesa pagesat faktike që rezultojnë në SIFQ, me një diferencë prej 5,391,279 mijë lekë.

Konstatohet se institucionet me diferencat më të larta midis raportimit dhe pagesave në këtë kategori janë: Bashkia Tiranë, Bashkia Kurbin, Shoqëria Rajonale Ujësjetllës Kanalizime Durrës, Ndërmarrja e Mirëmbajtjes së Infrastrukturës dhe Punëve Publike, Bashkia Kuçovë, Aparati i Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve, me diferenca si në vijim:

Në lekë

Kodi	Emri i Institucionit	Pagesat sipas Raportit	Pagesat sipas SIFQ	Diferenca
2101001	Bashkia Tiranë (3535)	5,001,941,592	2,635,614,708	(2,366,326,885)
2126001	Bashkia Kurbin (2019)	555,641,353	87,528,109	(468,113,244)
1006190	Shoqëria Rajonale Ujësjetllës-Kanalizime Durrës (0707)	921,702,545	664,573,300	(257,129,246)
2136005	Ndërmarrja e Mirëmbajtjes së Infra dhe Punëve Publike (1529)	224,121,512	32,227,854	(191,893,658)
2124001	Bashkia Kuçovë (0217)	274,458,290	103,139,418	(171,318,872)
1010039	Aparati Drejt.Pergj.Tatimeve (3535)	282,607,663	129,181,553	(153,426,110)

Institucionet që sipas raportit rezultojnë me pagesa të raportuara më të vogla se pagesat e testuara nga SIFQ

Nga auditimi u konstatuan 71 Institucione që kanë raportuar pagesa më të vogla sesa pagesat faktike që rezultojnë nga SIFQ, me një diferencë prej (9,376,487) mijë lekë. Institucionet me diferenca më të mëdha midis raportimit dhe pagesave në këtë kategori rezultojnë AKSHI, Aparati i MIE, Bashkia Kamëz, Bashkia Krujë, Bashkia Kavajë, Bashkia Vorë, si në vijim:

Në lekë

Kodi	Emri i Institucionit	Pagesa sipas raportit	Pagesa sipas SIFQ	Diferenca
1087006	AKSHI (3535)	105,689,052	2,742,254,712	(2,636,565,660)
1006001	Aparati i MIE (3535)	1,622,886,730	3,233,184,364	(1,610,297,634)
2166001	Bashkia Kamëz (3535)	72,857,709	1,624,732,497	(1,551,874,788)
2123001	Bashkia Krujë (0716)	2,125,480	701,531,662	(699,406,182)
2118001	Bashkia Kavajë (3513)	531,966,869	812,325,916	(280,359,047)
2165001	Bashkia Vorë (3535)	49,577,186	313,997,814	(264,420,628)

Institucionet që kanë kryer pagesa por nuk kanë raportuar

Nga auditimi i të dhënave të llogarisë 4864, rezultojnë 253 institucione që nuk janë në databazën e raportimeve për detyrime të prapambetura për vitin 2023, ndërkohë që nga Thesari për këto institucione/njësi rezultojnë pagesa në vlerën 5,423,165 mijë lekë. Institucionet me peshën më

të madhe që kanë kryer pagesa për detyrime të prapambetura dhe nuk kanë raportuar rezultojnë: FSHZH, Qendra Spitalore Nënë Tereza, QFM Teknike Tiranë, Ujësjiellës Kanalizime Kamëz, Lushnjë, Elbasan, etj.

Institucionet që nuk kanë kryer pagesa por rezultojnë në raportin e pagesave

Nga auditimi konstatohen 36 institucione që rezultojnë në databazën e raportimeve për detyrime të prapambetura për vitin 2023 në vlerën 233,997 mijë lekë, ndërkohë që nga Thesari për këto institucione/njësi nuk rezultojnë pagesa. Institucionet me peshën më të madhe që kanë raportuar pagesa për detyrime të prapambetura për të cilat nuk ka pagesa sipas të dhënave nga SIFQ rezultojnë: INUK, Drejtoria Vendore e Policisë Gjirokastrë, Reparti Ushtarak nr. 4300 Tiranë, Zyra Vendore Arsimore Prrrenjas etj.

Institucionet me shtesën më të lartë të detyrimeve të prapambetura

Nga auditimi konstatohet Institucionet me shtesën më të lartë të detyrimeve për vitin 2023, sipas testimeve të kryera nga KLSH, nisur nga raportimet e DPTH-së mbi stokun 2022, pakësimet sipas raportit dhe stokut të vitit 2023, rezultojnë: ARRSH rezulton me një shtesë prej 6,096,081 mijë lekë, Bashkia Tiranë me një shtesë prej 4,632,717 mijë lekë, Bashkia Durrës me një shtesë prej 1,291,839 mijë lekë, Ujësjiellësi Durrës me një shtesë prej 921,703 mijë lekë etj.

Institucionet me pakësimin më të lartë të detyrimeve të prapambetura

Nga auditimi konstatohet Institucionet me pakësimet më të larta të detyrimeve për vitin 2023, sipas SIFQ (krahasuar dhe me pakësimet sipas raportit), rezultojnë: ARRSH, Aparati i MIE, AKSHI, Bashkia Tiranë, Bashkia Kamzë etj.

Monitorimi aktual i kryer nga MFE konstatohet se nuk është në përputhje me përcaktimet e pikës 31 të Udhëzimit nr. 5, datë 27.02.2014 “Për shlyerjen e detyrimeve të prapambetura”, i ndryshuar ku citohet se: *“Informacioni financiar për pagesat e detyrimeve të prapambetura do të përditësohet çdo muaj dhe do të publikohet në faqen e internetit ... Ky raport do të përfshijë gjendjen fillestare të verifikuar sipas kategorive, sektorëve dhe kohës së krijimit, pagesat e bëra gjatë periudhës nga çdo institucion buxhetor, llojin e detyrimit financiar, përfituesin dhe balancën e verifikuar mbyllëse të mbetur”* dhe me pikën 33 ku citohet se: *“Krahas monitorimit të shlyerjes së detyrimeve të prapambetura Ministria e Financave zhvillon një sondazh tremujor tek ministrinë e linjës, nëse ka detyrime financiare të krijuara rishtas dhe të papaguara në kohë për të përcaktuar pagesat e reja të kërkueshme, që rrjedhin nga faturat ose pretendimet e marra pas datës 1 janar 2014 si dhe do të zhvillojë një analizë të periudhës së pretendimeve, duke përcaktuar përgjegjësinë dhe vendosur masa administrative sipas kuadrit ligjor në fuqi...”*

Konstatohet se në përputhje me kreun IV, pikën 1 të Udhëzimit nr. 35 datë 06.10.2020 të Ministrisë të Financave dhe Ekonomisë “Për monitorimin dhe publikimin periodik të stokut të detyrimeve të prapambetura të qeverisjes së përgjithshme”, është bërë publikimi në faqen MFE i stokut të detyrimeve të prapambetura, por procesi i raportimit tremujor nuk ka patur monitorim të plotë përgjatë vitit 2023, nisur nga problematikat e konstatuara nga KLSH. Shifrat e pagesave në pjesën më të madhe nuk është e mundur që të verifikohen me modulën e pagesave për të parë nëse ato kanë kaluar përmes skemës 486, llogaria “shpenzime të periudhave të ardhshme-fatura të prapambetura”. Gjithashtu mos-ekzekutimi në kohë i faturave të prapambetura paraqet një risk të shtuar për të ardhmen për buxhetin e shtetit duke qenë se krijon kushte potenciale për pretendime mbi interesa dhe penalitete mbi vonesën në ekzekutim, sipas të drejtave dhe detyrimeve të palëve, të përcaktuara në kontratë.

Mënyra e kontabilizimit të stokut të faturave të prapambetura si “shpenzime të periudhave të ardhshme” është në kundërshtim me pikën 8, kreu II.3 “Organizimi dhe mbajtja e kontabilitetit në sektorin publik”, të Udhëzimit nr. 8, datë 09.03.2018, “Për procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore në njësitë e qeverisjes së

përgjithshme”, i ndryshuar, që përcakton se metoda e njohjes së shpenzimeve dhe të ardhurave në sektorin publik ka të bëjë me: njohjen e shpenzimeve të vitit buxhetor në çastin e ndodhjes së tyre, pavarësisht nga data e pagesës. Kjo me impakt, deformim të pasqyrave financiare dhe treguesve fiskalë: zëri shpenzime dhe rrjedhimisht deficitit buxhetor. Llogaria e zgjedhur për kontabilizimin e faturave është një llogari aktive dhe duhet të preket për shpenzime të parapaguara dhe që i përkasin periudhave të ardhshme. Kjo mënyrë kontabilizimi duke mos prekur klasën e duhur të shpenzimeve apo investimeve, bën që stoku i detyrimeve të prapambetura apo borxhi ndaj palëve të treta i krijuar nga angazhime të pa buxhetuara apo parashikuara në PBA, nuk raportohet në treguesit e konsoliduar fiskalë. Për sa më sipër, nisur nga testimet dhe problematikat e mësipërme, nuk mund të japim siguri se stoku i faturave të prapambetura më 31.12.2023 është i saktë dhe i plotë.

E. Detyrimet e tjera kontigjente.

E.1 Vendimet e Gjykatës së të Drejtave të Njeriut në Strasburg (GJEDNJ)

Gjatë vitit 2023, rezultoi se:

- Këshilli i Ministrave ka miratuar 2 (dy) VKM me një vlerë totale prej 48.650 EUR (rreth 5.3 milionë lekë) të cilat janë përballuar nga Fondi Rezervë i buxheti i shtetit, i miratuar për vitin 2023.

- Ministria e Financave dhe Ekonomisë ka ekzekutuar edhe 14 (katërmëdhjetë) vendime të GJEDNJ, me vlera nën 10.000 EUR, me një vlerë totale 56,984 EUR (rreth 6.1 milionë lekë). Vendimet e GJEDNJ-së identifikohen me risk financiar duke qenë se nëse pagesat nuk kryhen brenda afatit 3-mujor, paguhet kamatë-vonesë për çdo ditë vonesë.

Nga auditimi i pagesave të kryera përgjatë vitit 2023, marr nga sistemi ORACLE, në lidhje me vendimet e GJEDNJ-së u konstatua se janë paguar total 11,409,557 lekë, nga të cilat 11,340,689 lekë principal dhe 68,868 lekë interes i paguar për vonesë.

Në raportin “Mbi zbatimin e buxhetit vjetor, situatën makroekonomike dhe fiskale gjatë vitit 2023, evidentohet se deri në fund të vitit 2023”, detyrimet faktike dhe kontigjente për vendimet e GJEDNJ-së paraqiten si më poshtë:

Tabela: nr. 44: Detyrimet e GJEDNJ

Në Euro

Vendimet e GJEDNJ	Data e vendimit	Detyrimi faktik	Detyrimi kontingjent	Totali
D... kundër Shqipërisë	14.09.2015	15,600		15,600
R... dhe të tjerë kundër Shqipërisë	17.03.2016	4,417,750		4,417,750
Sh... kundër Shqipërisë	11.01.2018	13,447,300		13,447,300
D... kundër Shqipërisë		170,000		170,000
V... kundër Shqipërisë		6,000		6,000
K... kundër Shqipërisë		2,500		2,500
V... kundër Shqipërisë		1,450		1,450
L... kundër Shqipërisë		10,800		10,800
M... kundër Shqipërisë		2,500		2,500
S... kundër Shqipërisë			3,600	3,600
D... kundër Shqipërisë			5,000	5,000
Totali		18,073,900	8,600	18,082,500

Burimi: Ministria e Financave, Avokatura e Shtetit 2024.

Nga auditimi konstatohet se detyrimi kontingjent i çështjes “Sh... dhe të tjerë kundër Shqipërisë”, në vlerën 3,811,365 euro, rezulton i raportuar në raportin vjetor për zbatimin e buxhetit të vitit 2022, në raportin e mesvitit për zbatimin e buxhetit 2023 dhe në informacionin e përcjellë grupit të auditimit me emailin e datës **17.05.2024**, por jo në raportin e zbatimit të buxhetit vjetor të vitit 2023. Sipas sqarimeve të dhëna nga Drejtoria e Përgjithshme e Buxhetit, me emailin e datës **15.04.2024** Avokatura e Shtetit ka përcjellë informacion lidhur me detyrimet e GJEDNJ-së dhe Arbitrazhit, informacion ky i cili nuk përmban çështjen “Sh... dhe të tjerë kundër Shqipërisë” (në datën 10.07.2024 ky email i është dërguar forward grupit të auditimit).

Për sa më sipër konstatohet se tre vendime të Këshillit të Ministrave në vlerën 17,880,650 euro i përkasin viteve 2015, 2016 dhe 2018 dhe janë ende pa u likuiduar, në kundërshtim me nenin 19/4 i ligjit nr. 10018, datë 13.11.2008 “Për Avokaturën e Shtetit”, i ndryshuar, i cili përcakton se: *Vendimet e GJEDNJ-së që kanë vendosur kompensimin e drejtë, ekzekutohen nga institucionet përkatëse, sipas fushës së tyre të përgjegjësisë, brenda 3 muajve nga momenti kur vendimi i gjykatës merr formën e prerë.*

Sipas pikës 3 të nenit 19/5 ku përcaktohet se: *“Në rast të moskryerjes së pagesës brenda afateve kohore, të parashikuara në nenin 19/4 të këtij ligji, mbi masën e detyrimeve përkatëse financiare paguhet interesi, sipas përcaktimeve në vendimin e GJEDNJ-së”*, konstatohet se referuar tabelës më sipër, në momentin e likuidimit për këto vendime në momentin e likuidimit do të përllogariten dhe interesa sipas përcaktimeve në vendimet përkatëse.

Për çështjen “Sh... kundër Shqipërisë”, vijon problematika e viteve të kaluara, ku Ministria e Financave dhe Ekonomisë, ka mbajtur një qëndrim bllokues për projektvendimin e paraqitur nga Ministria e Drejtësisë, pavarësisht se, vendimi i GJEDNJ ka formë të prerë, është botuar në Fletoren Zyrtare dhe ky propozim është hartuar nga 2 institucione kompetente për çështjet ligjore, siç janë Ministria e Drejtësisë dhe Avokatura e Shtetit. Moszbatimi i këtij vendimi përkthehet në kosto financiare shtesë për buxhetin e shtetit. Propozimi i MFE për marrëveshje me këste nuk gjen mbështetje në dispozitat e vendimit dhe në ligjin organik të Avokaturës së Shtetit.

Moskalimi në llogarinë bankare të ngurtësuar të shuma që lindin nga vendimet gjyqësore të GJEDNJ-ve.

Nga MFE, në lidhje me çështjen “R... dhe të tjerë kundër Shqipërisë”, është vepruar në kundërshtim me pikën 5 të nenit 19/5 të Ligjit nr. 10 datë 13.11.2008 “Për avokaturën e shtetit”, i ndryshuar, ku citohet se: *Ministria përgjegjëse për financat transferon pagesën në një llogari depozitimi për kërkuesit, e cila qëndron e ngurtësuar derisa të përmbushen procedurat e parashikuara me ligj, por jo më shumë se 6 muaj nga data e depozitimit, me përjashtim të rasteve kur provuesi provon se ka një proces gjyqësor ose administrativ të hapur, i cili e pengon në realizimin e këtij afati.*

Mos kalimi i fondeve në një llogari të ngurtësuar rrit riskun e kërkesave për interesa dhe kamatëvonesa si dhe kostot nga mosekzekutimi vullnetar (kontraktimi i përmbaruesve privat). Veprimet dhe mosveprimet e MFE për mos-ekzekutimet e vendimeve të mësipërme krijojnë risk të lartë për efekte shtesë në dëm të buxhetit të shtetit, si rrjedhojë e kamatë vonesave të kërkueshme për moszbatim në afat të vendimeve të GJEDNJ-së.

Sipas llogaritjeve të bëra nga grupi i auditimit vlera e interesave/kamatëvonesave që i rëndon buxhetit të shtetit deri më datë 31.12.2023 rezulton 3,442,744 euro (nga 2,840,740 euro në 31.12.2022).

E.2 Vendimet e Gjykatës Ndërkombëtare të Arbitrazhit

Në lidhje me raportimin, njësitë raportuese Avokatura e Shtetit dhe të gjitha Ministrinë e Linjës/Institucionet buxhetore (palë në procese të Arbitrazhit Ndërkombëtar) për vitin 2023 kanë raportuar brenda afateve ligjore, në përputhje me pikën 126.5, kapitulli IV, Udhëzimi Plotësues “Për zbatimin e buxhetit të vitit 2023”, sipas konfirmimit me email nga ana e MF të datës 10.07.2024.

Nga auditimi mbi saktësinë e raportimeve të kostove të vendimeve të arbitrazhit konstatohet se në raportin “Mbi zbatimin e buxhetit vjetor, situatën makroekonomike dhe fiskale gjatë vitit 2023”, vlera totale e kostove të vendimeve të arbitrazhit të paguara nga buxheti i shtetit (kosto ligjore/mbrojtje/shpenzime gjyqësore apo kosto të tjera) për vitin 2023 rezulton në masën rreth 562.7 milionë lekë.

Ndërkohë nga detajimi i pagesave analitike po në këtë raport, faqe 58, vlera rezulton 582.2 milionë lekë, paraqitur si në vijim:

Tabela nr. 45: Detajimi i pagesave analitike

Milionë lekë

Paguar nga:	Kosto ligjore/mbrojtje/shpenzime gjyqësore apo kosto të tjera të lidhura me vendime të arbitrazhit ndërkombëtar	Vlera
MFE	Për pagesën e kostove paraprake, shërbimeve juridike dhe kosto të tjera ligjore	189.9
MBZHR	Për pagesën e kostove ligjore dhe administrative të Gjykatës	57.7
MIE	Për pagesën e kostove ligjore për përfaqësim dhe mbrojtje/ procesin e anulimit të një vendimi	113
AKUK	Për pagesën e kostove ligjore për shërbime konsulence, juridike, për përfaqësim dhe mbrojtje	19.5
Albpetrol sh.a	Për pagesën e shpenzimeve gjyqësore, kostove administrative/ligjore për përfaqësim dhe mbrojtje	76.6
AKUK	Për pagesën e shpenzimeve gjyqësore, kostove administrative/ligjore për përfaqësim dhe mbrojtje	19.5
AKBN	Për pagesën e kostove ligjore për përfaqësim dhe mbrojtje	6.2
APD	Për konsulencë ligjore dhe financiare si dhe për kosto administrative	99.8
	Total	582.2

Burimi: Raporti mbi zbatimin e buxhetit vjetor, situatën makroekonomike dhe fiskale gjatë vitit 2023

Nga auditimi i pagesave të kryera përgjatë vitit 2023, marr nga sistemi ORACLE, rezulton se nga MFE, për pagesën e kostove paraprake, shërbimeve juridike dhe kosto të tjera ligjore, janë paguar rreth 189,9 milionë lekë, vlerë e cila përputhet me vlerën e raportuar në raportin “Mbi zbatimin e buxhetit vjetor, situatën makroekonomike dhe fiskale gjatë vitit 2023”. Pagesat e tjera janë kryer nga institucionet përkatëse, sipas tabelës së mësipërme.

Në raportin “Mbi zbatimin e buxhetit vjetor, situatën makroekonomike dhe fiskale gjatë vitit 2023”, totali i detyrimit faktik dhe kontingjent për vendimet e Arbitrazhit Ndërkombëtar, rezulton 183,252,096 Euro. Detyrimet kontingjente paraqesin riskun për t’u rritur duke marr në konsideratë faktin se rezultojnë edhe 2 çështje të tjera të hapura në arbitrazhin ndërkombëtar që potencialisht mund të sjell kosto shtesë për buxhetin e shtetit, sipas të dhënave nga ICID.

Detyrimet faktike dhe kontingjente vijnë të jenë të larta dhe përbëjnë një risk të shtuar për treguesit buxhetor. Nga auditimi konstatohet se mungon një analizë mbi shkaqet e shtimit të tyre në nivel ende të lartë. Kjo analizë do të mundësonte nxjerrjen e konkluzioneve të sakta dhe dhënien e rekomandimeve sa më të përshtatshme dhe në nevojë të situatës së krijuar. Si rrjedhojë këto detyrime paraqesin një risk fiskal, jo vetëm për treguesit buxhetor të institucioneve përgjegjëse por edhe në nivel makroekonomik për financat publike, pasi pavarësisht se këto detyrime nuk llogariten dhe nuk regjistrohen në treguesit e borxhit publik, e implikojnë dhe e nënvlerësojnë këtë të fundit, pasi janë detyrime që do të shlyhen në të ardhmen.

Për sa trajtuar në Projekt Raportin e Auditimit, nga subjekti i audituar, nga Drejtoria e Menaxhimit të Buxhetit, është paraqitur observacioni nr. 4564/43, datë 09.09.2024, protokolluar në KLSH me nr. 472/24, datë 17.09.2024, ku janë shprehur objeksionet si më poshtë:

Pretendimi i subjektit: - Risqet e vlerësuara nga Ministria e Financave nuk kufizohen vetëm në risqet e sipërpërmendura. Monitorimi dhe raportimi mbi risqet kryesore nga ana e DMB bazohet në përcaktimet e Udhëzimit nr. 35 datë 29.12.2022 “Për procedurat standarde të raportimit dhe monitorimit të risqeve fiskale nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme dhe njësi të tjera të sektorit publik”, Udhëzimit nr.37 datë 06.10.2020 “Për monitorimin dhe publikimin periodik të stokut të detyrimeve të prapambetura të qeverisjes së përgjithshme” dhe Udhëzimin plotësues “Për zbatimin e buxhetit të...(çdo viti buxhetor korent)”. Ndërkohë, struktura të tjera në MF monitorojnë dhe publikojnë risqe të tjera fiskale, sipas fushës së tyre të përgjegjësisë. Konkretisht, lidhur me risqet fiskale nga garancitë shtetërore dhe risqe të tjera të këtij lloji, është Drejtoria e Përgjithshme e Borxhit në MF që harton dhe publikon mbi bazë vjetore “Raportin për borxhin publik dhe përbërjen e tij”, i cili i bashkëlidhet paketës së Projektligjit të Buxhetit Faktik vjetor. Udhëzimi nr. 35/2022, i përgatitur me rekomandimin dhe konsulencën e ngushtë të FMN dhe Bankës Botërore (në raportet e të cilave bazohet puna jonë) është dokumenti kryesor ku bazohet monitorimi dhe raportimi i risqeve fiskale, i cili, ndër të tjera, përfshin edhe risqet nga borxhi publik, të cilat në mënyrë implicite përfshijnë garancitë shtetërore. Analiza e garancive shtetërore është e detajuar në “Raportin për Borxhin Publik dhe përbërjen e tij, për vitin 2023”. Raporti i OECD që citon KLSH nuk përbën detyrim referimi për strukturat shtetërore të asnjë vendi, e megjithatë ju bëjmë prezent se po ky raport faktikisht citon qartë se: “...Me përjashtim të Malit të Zi, vendet e Ballkanit Perëndimor i konsiderojnë garancitë shtetërore si një risk fiskal dhe vlerësojnë efektet e tyre të

mundshme në buxhetin e shtetit....⁵”, pra praktikisht vetë ky Raport konfirmon sa pohuar nga ana jonë që Shqipëria njih dhe vlerëson garancitë si risk fiskal.

Qëndrimi i grupit të auditimit: Me qëllim rritjen e plotësisë dhe saktësisë së informacionit, grupi i auditimit plotëson citimin e OECD në këtë raport përfundimtar auditimi. Megjithatë i qëndron faktit se në risqet fiskale të përmendura dhe vlerësuara në raportin për zbatimin e buxhetit vjetor 2023, konkretisht në analizën e kapitullit “Risqet Fiskale”, po kështu edhe në Raportin për Borxhin Publik dhe përbërjen e tij, nuk është trajtuar apo vlerësuar garancia shtetërore si risk fiskal.

Pretendimi i subjektit: *Në Drejtorinë e Përgjithshme të Buxhetit, autoritetet kontraktore kanë raportuar brenda afateve ligjore për kontratat koncesionare/PPP me mbështetje buxhetore. Rrjedhimisht, referuar konstatimit të KLSH se: “në faqen 2 të raportit të veprimtarisë së koncesioneve për vitin 2023 citohet se vlerësohet se është e nevojshme të ndërmerren ndryshime ligjore, me qëllim shmangien e vonesave në raportimet periodike”, bëjmë prezent se bëhet fjalë për RVP2023 i cili është një raport që hartohet nga drejtoria përgjegjëse për Koncesionet në MF dhe jo nga ne. Rrjedhimisht, monitorimi, analizat dhe rekomandimet e paraqitura në RVP2023, janë jashtë fushës së përgjegjësisë së Drejtorisë së Përgjithshme të Buxhetit.*

Qëndrimi i grupit të auditimit: Grupi i auditimit e ka sqaruar se ky vlerësim bën fjalë për raportin e veprimtarisë së koncesioneve për vitin 2023, përgatitur nga Drejtoria e Koncesioneve dhe është një konstatim i përmendur nga vet ky raport. Për sa më sipër nuk është vlerësuar gjetje ose problematikë që ngarkon me përgjegjësi DPB.

Pretendimi i subjektit: *-Lidhur me kontratën “Ndërtimi dhe operimi i rrugës Milot-Balldre”, sqarojmë se: Kjo kontratë gjatë vitit 2021 rezulton të ketë pasur mbështetje buxhetore (shpenzime faktike), për këtë arsye dhe është përfshirë në Tabelën 21 “Koncesionet/PPP-të aktive me mbështetje nga buxheti i shtetit (në mijë lek)”, në faqen 56 të raportit “Mbi zbatimin e buxhetit vjetor, situatën makroekonomike dhe fiskale gjatë vitit 2023”, e cila paraqet të dhënat e plota për periudhën 2021-2023 si për kontratat aktive, dhe për ato të përfunduara. Për sa më sipër, si dhe duke qënë se kjo tabelë numëron (sipas kolonës 2) vetëm kontratat aktive të vitit 2023, konstatimi i KLSH nuk qëndron.*

Paragrafi “Nga auditimi konstatohet se edhe pse kontrata “Ndërtimi dhe Operimi i Rrugës Milot-Balldren” është zgjidhur sipas raportimit që është bërë në raportin vjetor “Performanca e kontratave të koncesionit dhe të Partneritetit Publik Privat”, vijon të paraqitet në raportin vjetor të zbatimit të buxhetit së bashku me 2 kontrata të tjera që paraqiten me afat të përfunduar, konkretisht në faqen 56 në aneksin “Koncesionet/PPP aktive me mbështetje nga buxheti i shtetit”. Gjithashtu grupi i auditimit gjykon se nisur nga fakti që kjo kontratë është anuluar nuk ka përse të paraqitet në tabelën e koncesioneve/PPP me mbështetje buxhetore në raportin “Mbi zbatimin e buxhetit vjetor, situatën makroekonomike dhe fiskale 2023”...interpretim në mënyrë të gabuar të dhënat në tabelën e faqes 56 të raportit të zbatimit të buxhetit. Kjo tabelë paraqet të gjitha kontratat me mbështetje buxhetore nga viti 2021 deri në vitin 2023, duke përfshirë kontratat aktive dhe ato të përfunduara/zgjidhura, për të ofruar një pamje të plotë krahasimore të koncesioneve me mbështetje buxhetore për 3 vitet e fundit, ndërkohë që numëron (sipas kolonës 2) vetëm kontratat aktive të vitit 2023. Në dallim nga tabela në raportin e publikuar të zbatimit të buxhetit si dhe nga tabela e raportuar nga ana e DMB (me email), tabela e KLSH ka hequr të dhënat për vitin 2021, si dhe numëron dhe kontratën e ‘Milot-Balldren’ (pagesat e së cilës i përkasin v.2021). Ky modifikim i njëanshëm i tabelës mund të justifikojë konstatimin e grupit të auditimit, por bie ndesh me raportimet zyrtare korrekte të MF, prandaj gjykojmë se formati i tabelës duhet ruajtur sipas formatit të publikuar dhe konstatimi të hiqet.

Qëndrimi i grupit të auditimit: Grupi i auditimit merr në konsideratë sqarimet dhe arsyet mbi paraqitjen në raport të kontratave të anuluar/përfunduara dhe i reflekton në këtë raport përfundimtar auditimi.

Pretendimi i subjektit: *-Konstatimi lidhur me ndryshimet midis raporteve të zbatimit të buxhetit për vitet 2021 dhe 2022, është argumentuar nga ana e DMB nëpërmjet shkresave zyrtare lidhur me procesin e auditimit me objekt vitin 2022. Në të njëjtën linjë me këto argumente ripërsërisim që, DMB monitoron pagesat faktike të kontratave koncesionare me mbështetje buxhetore sipas raportimeve mujore të Autoriteteve Kontraktore, të cilat pësojnë ndryshime/rishikime gjatë vitit buxhetor. Në këto raste, DMB në raportet e saj, i reflekton këto ndryshime në retrospektivë me synim përcjelljen e informacionit në mënyrë sa më të saktë dhe aktuale. Mospërputhja e shifrave ndërmjet informacionit të raportuar në*

⁵ OECD. (2020). *Government at a glance: Western Balkans* (p. 84). “With the exception of Montenegro, the Western Balkans consider government guarantees as a fiscal risk and estimate their potential effects on public accounts.”

emailin zyrtar dhe atij të publikuar në raportin e zbatimit të buxhetit lidhet me kohën e ndryshimeve të ndodhura (pas datës 27.05.2024).

Qëndrimi i grupit të auditimit: Grupi i auditimit shton në këtë raport përfundimtar sqarimin në lidhje me ndryshimin e vlerës midis raporteve të zbatimit të buxhetit për vitet 2021 dhe 2022, por i qëndron faktit se raporti vjetor dhe të dhënat e paraqitura duhet të jenë të sakta dhe të konfirmuara përpara miratimit të tij dhe publikimit, si raporti bazë zyrtar i zbatimit të buxhetit. Ndryshimi i të dhënave të raporteve të miratuara, paraqet risk të shtuar mbi saktësinë e raportimeve vjetore.

Pretendimi i subjektit: -Konstatimi “Rritja e shpenzimeve për kontratat koncesionare /PPP nga viti në vit përbën një risk fiskal për buxhetin, për më tepër që në mungesë të treguesve të matshëm të performancës së tyre bën të diskutueshme dhe arritjen në kohë të objektivave të tyre me eficiencë, ekonomikitet dhe efektivitet. Gjithashtu duke qenë se këto kontrata koncesionare/PPP janë me mbështetje buxhetore dhe koncesionari nuk ka përgjegjësi apo angazhim financiar, këto shpenzime nga ana e buxhetit të shtetit janë një borxh i fshehur për vitet në vijim. Po kështu, PPP nuk raportohen si borxh por në buxhet shfaqen vetëm pagesat korente të vitit, në formën e shpenzimeve operative dhe atyre kapitale. Po kështu nga FMN është deklaruar se: “Asnjë ndryshim domethënës nuk është bërë në kuadrin ligjor mbi PPP. Këto kontrata ishin sa 40% e PBB 2022, por vlerat e projekteve ekzistuese dhe atyre në proces, vazhdojnë të hartohen jashtë procesit buxhetor” .... është jashtë përgjegjësisë dhe kompetencave të punës së DMB. DMB monitoron vetëm ecurinë e pagesave faktike buxhetore dhe treguesve të performancës të planifikuar/realizuar, për secilën kontratë koncesionare/PPP me mbështetje buxhetore, për vitin buxhetor korent. Planifikimi dhe realizimi faktik i pagesave buxhetore raportohet nga Autoritetet Kontraktore përkatëse, bazuar në modelet financiare, pjesë integrale të kontratave koncesionare. Risqet e kontratave koncesionare me/pa mbështetje buxhetore, si edhe vlerësimi për ndryshime/përmirësime në kuadrin ligjor të koncesioneve/PPP është në fushën e përgjegjësisë së drejtorisë përgjegjëse për Koncesionet në MF.

Qëndrimi i grupit të auditimit: Ky konstatim nuk ka për qëllim vlerësimin e përgjegjësisë mbi DPB, por nevojën e bashkëpunimit të të gjitha strukturave brenda MF, me qëllim marrjen në konsideratë dhe vlerësimin e konstatimeve/risqeve, impakti i të cilave përketet risk dhe kosto për buxhetin e shtetit.

Pretendimi i subjektit: -Në lidhje me kontratën e “Inceneratorit të Tiranës se në informacionet e përcjella zyrtarisht me emailin e datës 27.05.2024, shpenzimet e vitit 2023 janë raportuar nga ana juaj në vlerën 749,008 mijë lekë, bëjmë me dije, se informacioni i përcjellë nga Bashkia Tiranë mbi pagesat faktike të vitit 2023 për kontratën e ‘Inceneratorit Tiranë’, është saktësuar prej tyre në vlerën e sipërcituar, përkatësisht nëpërmjet komunikimit elektronik të datës 10.06.2024, dhe për rrjedhojë nuk ka qenë pjesë e raportimit tonë pranë grupit të auditimit në datën 27.05.2024. Saktësimi i shifrave nga ana e Autoriteteve Kontraktore, është kompetencë e tyre.

Qëndrimi i grupit të auditimit: Grupi i auditimit sqaron se nga ana e DPB nuk është përcjellë me email ndryshimi i vlerës së raportuar nga ana e Autoritetit Kontraktor, ndryshim i cili duhet të ishte pjesë e raportimit mbi të dhënat përfundimtare me të cilat kryhen testimet. Megjithatë kjo vlerë nga ana e grupit të auditimit është reflektuar që në fazën e Projekt-Raportit.

Pretendimi i subjektit: -Në lidhje me konstatimin “Për periudhën objekt auditimi konstatohet se sektori ujësjellës kanalizime vijon të paraqitet me vështirësi në pagimin e detyrimeve dhe mbledhjen e të ardhurave të faturuara, korente dhe të prapambetura, edhe pse ka përfituar subvencione në vlerën prej 310 milionë lekësh, sqarojmë se “Për vitin 2023 buxheti i shtetit ka alokuar një vlerë totale subvencioni prej 310 milionë lekë në strukturën buxhetore të MIE, fond i cili detajohet nga AKUK/MIE dhe realizimi faktik i subvencioneve për ndërmarrjet e sektorit të ujësjellës kanalizimeve rezulton në vlerën 310 milionë lekë”. Lidhur me të dhënat financiare të këtij sektori, Ministria e Financave monitoron disa tregues kryesorë financiar dhe përgatit periodikisht analizat financiare të performancës së ndërmarrjeve shtetërore kryesore bazuar në potencialin e tyre për të ndikuar në financat dhe buxhetin e shtetit. Këto raporte analitike, të cilat përgatiten rregullisht në bazë tremujore, bëhen pjesë/publikohen në të gjitha raportet periodike të MF si Buxheti Faktik, Raporti i Mesvitit dhe Projektbuxheti. Ndërkohë që, informacioni i plotë mbi treguesit financiar dhe jofinanciarë për ndërmarrjet e sektorit të ujësjellës kanalizimeve, raportohet pranë institucioneve përgjegjëse për monitorimin e tyre. Këto analiza të

detajuara finaciare vjetore publikohen nga Enti Rregullator i Ujit (ERRU)⁶ dhe AKUK⁷ në raportet e tyre periodike.

Qëndrimi i grupit të auditimit: Grupi i auditimit saktëson alokimin e subvencionit në strukturën buxhetore të MIE dhe detajimin e tij nga AKUK/MIE. Në lidhje me pjesën tjetër të observacionit grupi i auditimit i qëndron konstatimit duke qenë se në raportin vjetor nuk paraqiten të dhëna për këtë sektor, minimalisht treguesit kryesor që paraqiten edhe për sektorin energjistik.

Pretendimi i subjektit: -Në lidhje me konstatimin se: Metodologjia e monitorimit të detyrimeve të prapambetura, nuk mundëson: verifikimin e detyrimeve të prapambetura sipas kohës së krijimit të tyre; shmangien e diferencave mes stokut së deklaruar të detyrimeve dhe atë të pasqyrave finaciare; shmangien e pagesave të kryera jashtë skemës për likuidimin e detyrimeve të prapambetura....Monitorimi aktual i kryer nga MFE konstatohet se nuk është në përputhje me përcaktimet e pikës 31 të Udhëzimit nr. 5 datë 27.02.2014 “Për shlyerjen e detyrimeve të prapambetura, i ndryshuar” ku citohet se: “Informacioni financiar për pagesat e detyrimeve të prapambetura do të përditësohet çdo muaj dhe do të publikohet në faqen e internetit të MF me bazë mujore. Ky raport do të përfshijë gjendjen fillestare të verifikuar sipas kategorive, sektorëve dhe kohës së krijimit, pagesat e bëra gjatë periudhës nga çdo institucion buxhetor, llojin e detyrimit financiar, përfituesin dhe balancën e verifikuar mbyllëse të mbetur” dhe me pikën 33 ku citohet se: “Krahas monitorimit të shlyerjes së detyrimeve të prapambetura Ministria e Financave zhvillon një sondazh tremujor tek ministrinë e linjës, nëse ka detyrime finaciare të krijuara rishtas dhe të papaguara në kohë për të përcaktuar pagesat e reja të kërkueshme, që rrjedhin nga faturat ose pretendimet e marra pas datës 1 janar 2014 si dhe do të zhvillojë një analizë të periudhës së pretendimeve, duke përcaktuar përgjegjësinë dhe vendosur masa administrative sipas kuadrit ligjor në fuqi...”. Si rezultat, formati i administrimit të të dhënave mbi detyrimet e prapambetura nga ana e MF nuk paraqet informacion mbi kohën e krijimit të detyrimit së bashku me shtesat dhe pakësimet përgjatë vitit, duke krijuar në këtë mënyrë kushte për mosrespektimin e parimit FIFO në shlyerjen e detyrimeve të prapambetura....sqarojmë se: Konstatimi është i pasaktë, sa kohë që:

-Udhëzimi i sipërcituar është vënë në zbatim në kuadër të VKM nr.50 datë 05.02.2014 dhe “Strategjisë për parandalimin dhe shlyerjen e detyrimeve të prapambetura e të planit të veprimit”, që i referoheshin stokut të vjetër të detyrimeve të evidentuara në vitin 2013, proces ky tashmë i finalizuar në vitin 2015 kur u arrit shlyerja totale e të gjitha detyrimeve të prapambetura të krijuara deri në vitin 2013.

-Në vijim, në kuadër të transparencës sa i takon detyrimeve të prapambetura, MF ka miratuar Udhëzimin nr. 37 datë 06.10.2020 “Për monitorimin periodik të stokut të detyrimeve të prapambetura të Qeverisjes së Përgjithshme”. Rrjedhimisht, duke filluar nga raportimi i muajit Tetor 2020, të dhënat mbi detyrimet e prapambetura qendrore dhe vendore, gjenerohen nga DPTH automatikisht nga moduli përkatës i atashuar në sistemin SIFQ, sipas përcaktimeve të udhëzimit në fjalë, dhe i përcillen DMB. Ato konsolidohen më pas me të dhënat e raportuara nga DPT lidhur me stokun e detyrimeve për rimbursimin e TVSH, duke patur kështu në kohë reale nivelin e stokut progresiv të detyrimeve të prapambetura në nivel qeverisje të përgjithshme.

-Lidhur me konstatimin tuaj që metodologjia e monitorimit të detyrimeve të prapambetura nuk mundëson verifikimin e tyre sipas kohës së krijimit së bashku me shtesat dhe pakësimet përgjatë vitit, duke krijuar në këtë mënyrë kushte për mosrespektimin e parimit FIFO në shlyerjen e detyrimeve të prapambetura, ribëjmë prezent se DPB monitoron dhe publikon detyrimet e prapambetura sipas përcaktimeve të Udhëzimit nr. 37 datë 06.10.2020 dhe ka kërkuar bashkëpunimin me strukturat përgjegjëse në MF, për evidentimin e ‘detyrimeve të prapambetura të krijuara rishtazi’, me qëllim përfshirjen e tyre në dy tabelat e publikuara të detyrimeve të prapambetura, në faqen zyrtare të MF. Gjithashtu sqarojmë se DPB nuk ka deklaruar se është arritur shlyerja e gjithë detyrimeve të krijuar deri në fund të vitit 2013, por që Dhjetor 2015 është shlyer totalisht (përmes një procesi të dedikuar të zbatuar nga MF/Qeveria) i gjithë stoku i regjistruar deri në v.2013. Në këtë kuptim, VKM nr.50 datë 05.02.2014 “Për miratimin e Strategjisë për parandalimin dhe shlyerjen e detyrimeve të prapambetura e të planit të veprimit” konsiderohet e finalizuar me sukses në vitin 2015, ku u arrit shlyerja e të gjitha detyrimeve të prapambetura të raportuara/regjistruara deri në vitin 2013. Aktualisht, sikurse është evidentuar edhe më herët nga ana jonë, monitorimi i detyrimeve të prapambetura nga MF realizohet

⁶ <https://erru.al/raportet/>

⁷ <https://www.akum.gov.al/publications/reports>

sipas përcaktimeve në Udhëzimin nr. 37/2020, përmes modulit përkatës të sistemit SIFQ mbi bazë vetë-deklarimi të detyrimeve nga çdo institucion.

-Lidhur me rekomandimin për marrjen e masave për të mundësuar verifikimin e detyrimeve të prapambetura sipas kohës së krijimit të tyre apo shitesave përgjatë vitit, rithekojmë se DMB nuk ka akses direkt në Modulin e detyrimeve. Për rrjedhojë është kërkuar bashkëpunimi me DPTH që menaxhon këtë Modul, për evidentimin më vete të 'detyrimeve të prapambetura të krijuara rishtazi' me qëllim përfshirjen e tyre në dy tabelat e publikuara të detyrimeve të prapambetura në faqen zyrtare të MF. Mbetet në të DPTH mundësia për gjenerimin dhe vënien në dispozicion pranë DMB, të këtij informacioni.

Qëndrimi i grupit të auditimit: Grupi i auditimit sqaron se, si VKM nr. 50, datë 05.02.2014 "Për miratimin e Strategjisë për parandalimin dhe shlyerjen e detyrimeve të prapambetura e të planit të veprimit", ashtu edhe Udhëzimi nr. 5, datë 27.02.2014 "Për shlyerjen e detyrimeve të prapambetura, i ndryshuar" janë ende në fuqi dhe si rrjedhojë edhe plotësimi i përcaktimeve të klauzolave të tyre. Nisur kjo edhe nga problematikat e konstatuara vit pas viti nga auditimet e KLSH-së lidhur me detyrimet e prapambetura. Gjithashtu, në raportin "Mbi funksionimin e kontrollit të brendshëm financiar publik në njësitë e qeverisjes së përgjithshme për vitin 2023" konkretisht në faqen 54 "Gjetjet kryesore në sistemin e detyrimeve të prapambetura" ndër të tjera evidentohet mosrespektim i qasjes FIFO në radhën e shlyerjes së detyrimeve.

Pretendimi i subjektit: -Lidhur me konstatimin se "Në raportin "Mbi zbatimin e buxhetit vjetor, situatën makroekonomike dhe Fiskale gjatë vitit 2023" nuk është sqaruar se çfarë detyrimesh përmban ky zë. Kjo ndarje për efekt transparence dhe veçanërisht për rritjen e konsiderueshme që ka si zë është e nevojshme të paraqitet e detajuar në raportin vjetor të buxhetit...ky konstatim do të mbahet në konsideratë nga ana jonë me qëllim rritjen e transparencës në raportim.

Qëndrimi i grupit të auditimit: Grupi i auditimit vlerëson gatishmërinë për marrjen e masave me qëllim rritjen e transparencës në monitorim.

Pretendimi i subjektit: -Sa i takon respektimit të parimit FIFO në radhën e shlyerjes së detyrimeve apo problematika të tjera lidhur me mosidentifikimin e risqeve, moskontabilizim e plotë të detyrimeve nga koha e krijimit etj., bëjmë prezent se këto aspekte janë jashtë kompetencave dhe fushës së përgjegjësisë së DMB, duke sjellë në vëmendje se në çdo rast është në përgjegjësinë e vetë institucioneve regjistrimi i saktë dhe shlyerja e detyrimeve të prapambetura të krijuara prej tyre, në respektim të procedurave në fuqi për këtë qëllim. Lidhur me konstatimin se MF nuk ka kërkuar nga NJQQ hartimin e një plani për shlyerjen e detyrimeve të prapambetura, ashtu si edhe në vitin e kaluar ribëjmë prezent se një proces i tillë nuk bëhet mbi bazë 'kërkese' të MF, por ai përbën një detyrim ligjor të mirëfilltë që buron nga Neni 52 i LOB, në të cilin përcaktohet qartë se: "Shpenzimet, që rezultojnë nga angazhime të marra përsipër gjatë viteve të mëparshme, në përputhje me dispozitat e veçanta të ligjit të buxhetit vjetor, përfshihen në buxhetin e vitit pasardhës. Shlyerja e angazhimeve, me përfundimin e afatit të parashikuar në paragrafin më lart, realizohet me fondet e miratuara për vitin buxhetor pasardhës....".

Qëndrimi i grupit të auditimit: Për sa i përket mungesës së planit të shlyerjes në propozimin e PBA për rastin e njërive qendrore në dallim me ato vendore për shkak se ky kriter është përcaktuar qartë në LOB, sqarojmë se ky kriter është i vlefshëm edhe për njësitë e vetëqeverisjes vendore për të cilat nga ana MFE është kërkuar një plan i tillë për tu bërë pjesë e dokumentit PBA. Gjithashtu, ky konstatim i grupit vjen edhe në vijim të problematikave në auditimet e KLSH-së ku ka rezultuar se nuk është respektuar radha e angazhimeve në buxhetin e vitit pasardhës". Në lidhje me pjesën tjetër të observacionit grupi i auditimit është shprehur në çdo raport auditimi se përgjegjësia për regjistrimin e saktë dhe shlyerjen e detyrimeve të prapambetura është e secilit institucion. Paralelisht edhe e strukturave përkatëse të MF, lidhur me monitorimin e këtij procesi.

Pretendimi i subjektit: -Lidhur me raportimin e çështjes "Sh... dhe të tjerë kundër Shqipërisë", MF e ka renditur këtë çështje në tabelën e detyrimeve të GJEDNJ si detyrim kontigjent (i pritshëm/potencial). Thekojmë se, informacioni mbi vendimet e pa ekzekutuara të GJEDNJ, i detajuar sipas formës së vendimit (detyrim sipas vendimit përfundimtar të GJEDNJ/VKM respektive apo vendim në pritje) dhe detyrimit financiar përkatës raportohet zyrtarisht nga Avokatura e Shtetit, si institucioni përgjegjës për raportimin e tyre. Nga ana e DMB, me emailin e datës 10.07.2024 ju është përcjellë informacioni më i fundit i raportuar nga Avokatura e Shtetit lidhur me detyrimet për vendimet e GJEDNJ, i cili merret i mirëqenë nga ana jonë, në të cilin nuk rezulton më çështja "Sh... dhe të tjerë kundër Shqipërisë".

Lidhur me çështjen "Sh... kundër Shqipërisë", sikurse ju kemi vënë në dijeni, qëndrimi i MF për domosdoshmërinë e skedulimit me këste të shlyerjes së detyrimit financiar të konsiderueshëm që mbart

ky vendim, bazohet në vlerësimet e disponueshmërisë buxhetore në përmbushje të rolit primar të MF për garantimin e qëndrueshmërisë së financave publike, në përputhje me mundësitë e kufizuara të buxhetit të shtetit referuar detyrimit financiar të konsiderueshëm që implikon ky vendim.

-Lidhur me çështjen “R... dhe të tjerë kundër Shqipërisë”, MF është njoftuar nga Avokatura e Shtetit mbi një kërkesë për rishikim të vendimit “R... dhe të tjerë kundër Shqipërisë”, vetëm për kërkesën nr.48522/10 “Dh... dhe N... kundër Shqipërisë”. Bazuar në informacionin më të fundit të përcjellë nga Avokatura e Shtetit, kjo kërkesë për rishikim është ende në shqyrtim pranë GJEDNJ. MF, në korrespondencat me Avokaturën e Shtetit dhe Ministrinë e Drejtësisë, ka shprehur gadishmërinë për zbatimin e këtij vendimi të GJEDNJ dhe të VKM 613/2016, duke theksuar nevojën për propozimin e aktit nënligjor përkatës (VKM) që saktëson masën dhe vlerën e efektit financiar, me qëllim procedimin për ekzekutimin financiar.

Qëndrimi i grupit të auditimit: Lidhur me çështjen “Sh... dhe të tjerë kundër Shqipërisë”, sqarojmë se nga ana juaj në datën 10.07.2024 i është përcjellë grupit të auditimit komunikimi elektronik me Avokaturën e Shtetit, në të cilin nuk rezulton çështja “Sh... dhe të tjerë kundër Shqipërisë”. Ky komunikim mban datën 15.04.2024, ndërkohë pavarësisht këtij komunikimi, nga ana juaj me emailin e datës 17.05.2024 kjo çështje i është raportuar grupit të auditimit. Në lidhje me pjesën tjetër të observacionit, nga ana e grupit të auditimit janë dhënë sqarime të detajuara në auditimet e kaluara, në akt-konstatimin e auditimit me objekt vitin 2023 si dhe në Projekt Raportin e Auditimit.

Pretendimi i subjektit: Në lidhje me rekomandimet:

Rekomandimi 16.1: “Ministria e Financave të marrë masa për vlerësimin e problematikave të konstatuar nga auditimi me qëllim parandalimin e rritjes, së detyrimeve të prapambetura dhe risqeve fiskale në të ardhmen” (*Në vijimësi*).

Komentet e DMB: Rekomandimi pranohet pjesërisht, duke theksuar se prioriteti kryesor i MF mbetet reduktimi i stokut të detyrimeve të prapambetura dhe parandalimi i akumulimit të tyre. Në vitet e fundit ky objektiv është arritur pasi stoku i detyrimeve të prapambetura e qeverisjes së përgjithshme ka ndjekur një trend rënës. Aktualisht, sikurse është evidentuar edhe më herët nga ana jonë, monitorimi i detyrimeve të prapambetura nga MF realizohet sipas përcaktimeve në Udhëzimin nr. 37 datë 06.10.2020 “Për monitorimin dhe publikimin periodik të stokut të detyrimeve të prapambetura të qeverisjes së përgjithshme”, përmes modulit përkatës të sistemit SIFQ. MF ka vendosur procedura dhe rregulla/kontrolle për gjenerimin e të dhënave mbi detyrimet e prapambetura dhe monitorimi i tyre (për njësitë e qeverisjes qendrore dhe vendore) i cili realizohet me anë të modulit përkatës të sistemit SIFQ. Njësia përgjegjëse për monitorimin e risqeve buxhetore pranë DPB koordinon në vijimësi, duke përpunuar të dhënat e detyrimeve të prapambetura të dërguara nga DPTH dhe DPT dhe përgatit një informacion të konsoliduar tabelor për Titullarin, i cili më pas publikohet në faqen zyrtare të MF. Në përfundim, lidhur me gjetjet për rekomandimin në fjalë, DPB ka dhënë sqarimet përkatëse në mënyrë të detajuar në auditimet e kaluara dhe në akt-konstatimin e auditimit me objekt vitin 2023.

Rekomandimi 51.1: “Ministria e Financave të parashikojë procedura shtesë kontrolli për të monitoruar raportimin aktual të detyrimeve të prapambetura, me qëllim shmangien e diferencave midis vlerës së raportuar të detyrimeve me vlerën e detyrimit të njohur në pasqyrat financiare si dhe diferencat midis detyrimit të njohur në pasqyrat financiare dhe detyrimit real të prapambetur, kryesisht fokusuar në detyrimet e prapambetura të investimeve dhe vendimeve gjyqësore si zërat me risk më të lartë. NPA dhe strukturat përgjegjëse pranë MFE të marrin masat për kryerjen e sondazheve periodike tek ministritë e linjës duke përcaktuar përgjegjësinë dhe vendosur masa administrative sipas kuadrit ligjor në fuqi, nëse ekzistojnë detyrime financiare të krijuara rishtas dhe të papaguara në kohë për të përcaktuar pagesat e reja të kërkueshme, që rrjedhin nga faturat ose pretendimet e marra përtej fondeve në dispozicion” (*Në vijimësi*)

Komentet e DMB: Rimbajmë qëndrimin tonë të mëparshëm, duke ritheksuar se **për sa i takon DMB nuk pranohet**, duke ritheksuar se: Të gjitha institucionet të cilat kanë krijuar detyrime të prapambetura dhe i kanë regjistruar ato në modulën përkatës të SIFQ (sipas raportit të gjeneruar nga DPTH), janë përfshirë në tabelën e detyrimeve të prapambetura të publikuar në faqen zyrtare të MF. Monitorimi dhe raportimi i detyrimeve kryhet vetëm përmes modulit të SIFQ, i cili është referenca e vetme e vlerave të raportuara, dhe për këtë arsye gjetja e KLSH nuk qëndron. Në asnjë rast DPB nuk mund të kryejë ‘sondazhe’ on-the-spot nëpër institucione, sa kohë që kjo nuk është në detyrat dhe funksionet e DPB, por janë vetë institucionet buxhetore që duhet të vetë-kontrollohen përmes strukturave të tyre të auditit për të nxjerrë shkaqet dhe përgjegjësitë në krijimin e detyrimeve të tyre.

Qëndrimi i grupit të auditimit: Në lidhje me mospranimin e rekomandimit 51.1 sqarojmë se: Udhëzimi nr. 5, datë 27.02.2014 “Për shlyerjen e detyrimeve të prapambetura”, i ndryshuar, i cili është ende në fuqi, në pikën 33 të tij citon konkretisht “*Krahas monitorimit të shlyerjes së detyrimeve të prapambetura Ministria e Financave zhvillon një sondazh tremujor tek ministritë e linjës, nëse ka detyrime financiare të krijuara rishtas dhe të papaguara në kohë për të përcaktuar pagesat e reja të kërkueshme, që rrjedhin nga faturat ose pretendimet e marra pas datës 1 janar 2014 si dhe do të zhvillojë një analizë të periudhës së pretendimeve, duke përcaktuar përgjegjësinë dhe vendosur masa administrative sipas kuadrit ligjor në fuqi...*”. Gjithashtu ky rekomandim nuk i drejtohet DPB, por Ministrisë së Financave.

2.3. Mbi veprimtarinë e Drejtorisë së Përgjithshme të Thesarit.

2.3.1. Kryerja e pagesave dhe ndjekja e detajimit të planit buxhetor dhe çeljeve fillestare nëpërmjet sistemit informatik financiar të qeverisë (SIFQ). Regjistrimi, kontrolli, kontabilizimi dhe përpunimi i informacionit të transaksioneve të qeverisjes së përgjithshme.

Në zbatim të këtij drejtimi, u shqyrtua dokumentacioni si më poshtë për periudhën 01.01.2023-31.12.2023:

1. Të dhëna/databaza nga Sistemi Informatik Financiar i Qeverisë ku përfshihen pagesa për efekt të vitit buxhetor 2023 si dhe pagesa deri më 30.04.2024;
2. Të dhëna mbi kontrata (urdhër-blerje dhe kërkesa-blerje);
3. Të dhëna mbi rishpërndarjet buxhetore me efekt vitin buxhetor 2023;
4. Raporte analitike sipas kërkesës për llogari të caktuara;
5. Raport analitik të llogarive sipas treguesve fiskalë sipas buxhetit të konsoliduar, etj.
6. Raporti i Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë “Mbi zbatimin e buxhetit të shtetit për vitin buxhetor 2023”, etj.

Nga shqyrtimi i dokumentacionit të sipërcituar konstatohet se:

Mbi databazën në të cilën janë kryer testet e auditimit për vitin buxhetor 2023, sipas të dhënave të gjeneruara nga Sistemi Informatik Financiar i Qeverisë

Në databazën e pagesave të dorëzuar nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit rezultojnë në total 400,196 rekorde në vlerë totale 1,182,708,852.9 mijë lekë. Për llogari të buxhetit të vitit 2023, rezultojnë 306,115 pagesa në vlerë totale 897,195,787.1 mijë lekë duke përfshirë edhe transaksionet me xhirim të brendshëm për periudhën 01.01.2023 – 30.04.2024. Buxheti i vitit 2023 sipas këtyre të dhënave rezulton të jetë ekzekutuar përgjatë vitit 2023 dhe muajt e parë të vitit 2024, sipas parashikimeve të bëra në ligjin nr. 9936 datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar.

Nga analizimi i të dhënave rezulton se Dega e Thesarit me më shumë transaksione paraqitet ajo e Tiranës me 126,494 transaksione në vlerë 530,360,340.6 mijë lekë ose 59% të të gjithë transaksioneve për llogari të buxhetit të vitit 2023. Ndërkohë, sa i takon institucioneve që kanë kryer pjesën më të madhe të transaksioneve, vlerësohet se Ministritë e Linjës paraqiten në nivelin më të lartë të transaksioneve për llogari të buxhetit të vitit 2023 sipas renditjes: Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale me 47,523 transaksione, Ministria e Financave dhe Ekonomisë me 37,011 transaksione, Ministria e Arsimit Sportit dhe Rinisë me 35,160 transaksione.

Refeuar VKM nr. 352, datë 11.05.2016 “Për krijimin e bazës së të dhënave shtetërore të Sistemit Informatik Financiar të Qeverisë”, SIFQ ofron dhe modulën për qëllime planifikimi dhe monitorim të zbatimit të buxhetit dhe angazhimeve.

Nga analizimi i databazës së të dhënave janë evidentuar mangësitë sqaruar në vijim.

Testimi i fushave “Datë furnitori” me “Datë regjistrimi”

Referuar Ligjit nr. 48/2014 “Për pagesat e vonuara në detyrimet kontraktore e tregtare”, i ndryshuar, neni 7, “Afati për autoritet publike”, parashikon që kalimi i likuiditetit tek kreditori parashikuar në germën *a* të këtij neni (30 ditë), mund të zgjatet jo më shumë se 60 ditë

kalendarike, me përjashtim të rasteve kur në kontratë apo marrëveshje është rënë dakord për një afat tjetër.

Nga analizimi dhe krahasimi i regjistrimit të pagesave dhe faturave në Sistemin Informatik Financiar të Qeverisë ka rezultuar se për llogari të buxhetit të vitit 2023, konstatohen 22 raste me fatura të regjistruara përpara datës së lëshimit të faturës nga furnitori, me diferencë nga -1 në -227 ditë, në vlerë 6,047,998 lekë, për llogaritë ekonomike 600, 602, 606. Duke marrë parasysh se këto rezultate konstatohen për llogaritë e grupit 60, potencialisht paraqesin raste të hedhjes gabim të të dhënave, megjithatë theksojnë faktin se Sistemi lë hapësirë për lejimin e tyre.

Mbi regjistrimet për rishpërndarjet buxhetore

Sa i takon rishpërndarjeve buxhetore, nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit është vënë në dispozicion databaza e rishpërndarjeve buxhetore për efekt të vitit 2023, ku janë konstatuar rishpërndarje të shumta të fondeve buxhetore të kryera përgjatë gjithë vitit të cilat konsistojnë në rishpërndarje me pakësime ose shtime të vlerës për qeverisjen qendrore dhe atë vendore. Sipas numrit unik të rishpërndarjes buxhetore me efekt buxhetin e vitit 2023 konstatohen 2,514 rishpërndarje buxhetore të cilat kanë sjellë ndryshime për 21,197 transaksione⁸.

Nga analiza, u konstatua se rishpërndarjet buxhetore janë shpërndarë përgjatë gjithë vitit 2023, si dhe në tre muajt e parë të vitit 2024. Rishpërndarjet buxhetore ndarë sipas ID së rishpërndarjeve evidentohen të jenë kryer më shumë në muajt Nëntor – Dhjetor 2023, ku muaji Dhjetor 2023 ka numrin më të lartë të transaksioneve, përkatësisht 2,906 raste ose 13.71%, ndjekur me një numër të përafërt rishpërndarjesh në muajin Nëntor 2023, me 2,793 transaksione ose 13.17% të rasteve totale.

Tabela nr. 1: Transaksionet e rishpërndarjeve buxhetore me efekt buxhetin e vitit 2023

2023												2024			Total
Jan	Shk	Mar	Pri	Maj	Qer	Korr	Gush	Sht	Tet	Nën	Dhj	Jan	Shk	Mar	
731	1,325	1,267	1,254	1,550	1,677	2,010	1,475	1,033	2,591	2,793	2,906	525	10	50	21,197

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Nga analiza e kryer mbi rishpërndarjet buxhetore dhe muajin të cilin këto rishpërndarje prekin, është evidentuar se numri më i lartë i transaksioneve të rishpërndarjeve buxhetore ka prekur muajin Dhjetor 2023 me 3,623 raste ose 17% të tyre. Tremujori i fundit i vitit 2023 (periudha Tetor – Nëntor – Dhjetor) paraqet pjesën më të madhe të transaksioneve për rishpërndarje buxhetore, ku në total për këto tre muaj janë kryer 8,812 transaksione ose 41,57% e tyre, referuar edhe Akteve Normative të ndërmarra në këtë periudhë.

Tabela nr. 2: Transaksionet e rishpërndarjeve buxhetore me efekt buxhetin e vitit 2023

01-2023	02-2023	03-2023	04-2023	05-2023	06-2023	07-2023	08-2023	09-2023	10-2023	11-2023	12-2023	Total
796	1,508	1,118	1,172	1,573	1,650	2,007	1,542	1,019	2,310	2,879	3,623	21,197

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Përgjatë vitit 2023, numri i rishpërndarjeve buxhetore paraqitet i lartë dhe ka nisur në muajin Janar 2023 me detajimin e fondeve buxhetore sapo ka përfunduar procesi i detajimit fillestar buxhetor në nivel njësie ekonomike, megjithatë krahasimisht me vitin e kaluar, ky numër ka pësuar rënie të lehtë, ku për vitin 2023 evidentohen 2,514 rishpërndarje sipas ID ndërsa për vitin 2022 ka patur 2,956 rishpërndarje sipas ID. Thuajse për të gjitha njësitë ekonomike paraqiten rishpërndarje buxhetore. Referuar pikës 75 të Udhëzimit nr. 9, datë 20.03.2018, i ndryshuar, përcaktohet se “Numri i rishpërndarjeve të fondeve buxhetore për çdo njësi të qeverisjes qendrore mund të përbëjë një nga treguesit për vlerësimin e performancës gjatë zbatimit të buxhetit”. Në këtë kuadër, një numër i lartë i rishpërndarjeve buxhetore përkthehet në një planifikim të dobët të shpenzimeve për investime dhe atyre operacionale nga ana e njërive qendrore dhe vendore si dhe reflekton mangësi në analiza paraprake, monitorimin e

⁸ Në testimet sipas fushës “Budget Revision ID” evidentohen 21,197 transaksione. Në testimet sipas fushës “Revision Amount” evidentohen 21,196 transaksione pasi në databazën e dorëzuar nuk ka shumë të rishikuar në transaksionin për rishpërndarjen me ID 6969447.

zbatimit të buxhetit dhe ecurisë së zbatimit të investimeve vit pas viti me rrjedhojë numrin e lartë të faturave të prapambetura nga viti në vit, ndaj duke evidentuar rëndësinë e tij, ky fenomen duhet të minimizohet.

Nga analiza e databazës së rishpërndarjeve buxhetore, për efekt të vitit buxhetor 2023 konstatohen rishpërndarje të kryera për 60 transaksione në muajt Shkurt dhe Mars 2024, rrjedhimisht në tejkalim të afateve të përcaktuar në ligjin për menaxhimin e sistemit buxhetor, paraqitur në tabelën nr. 3 të grupuara sipas ID dhe shumës totale për secilën ID të rishpërndarjes buxhetore. Referuar ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, përcaktohet se e drejta për të kryer pagesa mbi planin e rishikuar zgjat deri në muajin janar pas vitit buxhetor ku përkatësisht neni 52 citon “Shlyerja e angazhimeve, me përfundimin e afatit të parashikuar në paragrafin më lart, realizohet me fondet e miratuara për vitin buxhetor pasardhës, me përjashtim të rasteve kur shpenzimi është kryer përpara mbarimit të vitit buxhetor. Në këtë rast, pagesa kryhet brenda datës 31 janar të vitit buxhetor pasardhës. Kjo periudhë shërben për përgatitjen e dokumentacionit bazë dhe për kryerjen e pagesës”. Gjithashtu, tabela e treguesve fiskalë sipas buxhetit të konsoliduar ka afat publikimi deri në ditën e fundit të muajit Shkurt të vitit pasardhës (pas vitit buxhetor që raportohet), referuar edhe pikës nr. 32 të Udhëzimit nr.9/2018 “Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit”, i ndryshuar, ku citohet se “Nëpunësi i Parë Autorizues përgatit një raport për Ministrin përgjegjës për Financat për mbylljen e llogarive të mjeteve monetare dhe të buxhetit vjetor të konsoliduar, brenda ditës së fundit të muajit shkurt të vitit pasardhës” si dhe pikës nr. 6 të Udhëzimit nr. 31, datë 13.12.2023 “Për procedurat e mbylljes së llogarive vjetore të buxhetit për vitin 2023” ku citohet se “Pasqyra vjetore e konsoliduar e të ardhurave dhe shpenzimeve të NJQP publikohet nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë në muajin Shkurt 2024”.

Tabela nr. 3: Rishpërndarje buxhetore të kryera përtej afatit me efekt vitin buxhetor 2023

ID rishpërndarje	Shuma e rishpërndarjes	Data e krijimit	Periudha GL
7002457	40,000.00	05/02/2024	12-2023
7008456	14,480,318.00	15/02/2024	12-2023
7011458	10,000,000.00	20/02/2024	12-2023
7017466	104,500.00	29/02/2024	02-2023
7017467	104,500.00	29/02/2024	02-2023
7018461	104,500.00	01/03/2024	02-2023
7018462	104,500.00	01/03/2024	02-2023
7018469	14,200,000.00	01/03/2024	03-2023

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Nga auditimi konstatohet se janë kryer 454 rishpërndarje buxhetore pas datës 15 Nëntor 2023, të cilat konsistojnë në 4,478 transaksione, ku prej të cilave 148 rishpërndarje janë bazuar në Aktet Normative nr. 5, datë 18.10.2023 dhe nr. 6, datë 14.12.2023, si dhe Vendimeve të Këshillit të Ministrave. Në nenin 48 “Afati për rishpërndarjen e fondeve buxhetore” të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, përcaktohet se “E drejta e njërive të qeverisjes së përgjithshme për rishpërndarjen e fondeve, të miratuara për vitin buxhetor, ushtrohet deri në datën 15 nëntor të çdo viti buxhetor”. Në tabelën nr. 4 paraqiten rishpërndarjet buxhetore të grupuara sipas ID dhe periudhës përkatëse.

Tabela nr. 4: Rishpërndarje buxhetore përtej afatit 15 Nëntor 2023

Periudha	Numër rishpërndarjesh grupuar sipas ID	Numri i transaksioneve
16 - 30 Nëntor 2023	97	987
Dhjetor 2023	283	2,906
Janar 2024	65	525
Shkurt 2024	5	10
Mars 2024	4	50
Total	454	4,478

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Megjithatë, rishpërndarjet buxhetore janë ndikuar edhe nga ndryshimi i buxhetit me dy akte normative, AN nr. 5, datë 18.10.2023 dhe AN nr. 6, datë 14.12.2023 duke ndryshuar të drejtën për të shpenzuar në pakësim apo shtesë të fondeve buxhetore të njësive shpenzuese në muajin e fundit të mbylljes së buxhetit të shtetit për vitin buxhetor 2023, si dhe me VKM të dala përgjatë periudhës. Nga testimet e kryera, rezulton se 1,996 transaksione janë krijuar pas datës 14 Dhjetor, pra pas miratimit të AN nr. 6, dhe 45 ID të rishikimeve janë arsyetuar nga Drejtoria e Menaxhimit të Buxhetit si të kryera mbështetur në Aktet Normative dhe VKM përkatëse.

Nga analiza e databazës së rishpërndarjeve buxhetore, konstatohet se janë kryer regjistrime të rialokimeve të fondeve buxhetore (rishpërndarje buxhetore) me data kontabël efektive më të hershme (retrospektive), ndërkohë që referuar Udhëzimit Standard për Zbatimin e Buxhetit nr. 9, datë 20.03.2018 “Për Procedurat Standarde të Zbatimit të Buxhetit”, i ndryshuar, detajimi i buxhetit dërgohet zyrtarisht tek çdo njësi qendrore dhe bëhet i vlefshëm për zbatim vetëm pasi regjistrohet në Sistemin Informatik Financiar të Qeverisë (SIFQ) nga struktura përgjegjëse për buxhetin. Çdo regjistrim kalon në disa faza miratimi. Sipas Urdhrit nr. 62, datë 31.08.2010 “Për zbatimin e operacioneve ditore në sistemin e Thesarit” është miratuar Udhëzuesi ku përcaktohet se procedura që duhet të ndiqet është si në vijim: Pranimi i dokumentacionit nga institucionet buxhetore; Hetimi i të dhënave në sistemin e thesarit; Regjistrimi i transaksionit të rishpërndarjes; Paraqitja për aprovim; Veprimi i aprovimit; Postimi i rishpërndarjes së buxhetit në Librin e Madh; Kryerja e mbylljeve ditore në sistem.

Referuar tabelës nr. 5 evidentohen 556 raste të regjistrimit me datë efektive (GL) retrospektive të një apo disa muajve më të hershëm, me efekt buxhetin e vitit 2023.

Ndryshimi i planit të buxhetit për periudha të hershme buxhetore nuk është në përputhje me parashikimet e bëra në udhëzimin standard të zbatimit të buxhetit sipas gjurmëve të miratuara të auditimit duke qenë se ky kriter përcakton kryerjen e ndryshimeve sipas kërkesave të njësive buxhetore për periudha në vijim të kryerjes së ndryshimit dhe jo para saj.

Tabela nr. 5: Pasqyra e regjistrimeve të rishpërndarjeve buxhetore sipas periudhave dhe muajve me efekt në buxhetin e vitit 2023

Periudha	2023												2024			Total
	Janar	Shkurt	Mars	Prill	Maj	Qershor	Korrik	Gusht	Shtator	Tetor	Nëntor	Dhjetor	Janar	Shkurt	Mars	
01-2023	731	16	34	6	8			1								796
02-2023		1,309	188		3									4	4	1,508
03-2023			1,041	29	2										46	1,118
04-2023			4	1,162	4		2									1,172
05-2023				46	1,517	10										1,573
06-2023				11	14	1,620	2	2				1				1,650
07-2023					2	45	1,805	153	2							2,007
08-2023						2	200	1,314	26							1,542
09-2023								5	1,005	5	4					1,019
10-2023										2,306	2		2			2,310
11-2023										280	2,599					2,879
12-2023							1				188	2,905	523	6	50	3,623
Total	731	1,325	1,267	1,254	1,550	1,677	2,010	1,475	1,033	2,591	2,793	2,906	525	10	50	21,197

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Mbi kryerjen e pagesave nëpërmjet sistemit informatik financiar të qeverisë (SIFQ), regjistrimi, kontrolli, kontabilizimi dhe përpunimi i informacionit të transaksioneve të qeverisjes së përgjithshme

Mbi urdhër-prokurimet (urdhër-blerje)

Referuar operacioneve të institucioneve me akses në SIFQ në kuadër të urdhër-prokurimeve, institucionet krijojnë dhe regjistrojnë në këtë sistem urdhër-prokurimet shoqëruar me kodin, përshkrimin e projektit dhe fondin limit të prokurimit, sipas përcaktimit në planin e institucionit. Më pas, me marrjen e numrit unik të regjistrimit në SIFQ dhe vulën e Thesarit, institucionet i dërgojnë këto të dhëna në Agjencinë e Prokurimit Publik për të vijuar me procedurat e prokurimit sipas rastit. Nga ana e Drejtorisë së Përgjithshme të Thesarit, u vu në dispozicion baza e të dhënave të urdhër-prokurimeve për vitin 2023. Nga testimi i këtyre të dhënave, janë evidentuar 1,403 rekorde për urdhër-prokurime të regjistruara në SIFQ gjatë vitit 2023, nga të cilat 1,056 rekorde janë unike bazuar në kriterin “Numër i transaksionit të KB”, me vlerë totale 59.4 miliard lekë.

Sipas të dhënave të databazës së urdhër-prokurimeve, në tabelën nr. 7 paraqiten shumat e urdhër-prokurimeve për secilin nga institucionet në mënyrë të grupuar, renditur nga vlera më e lartë në atë më të ulët të urdhër-prokurimeve sipas institucioneve.

Tabela nr. 7: Urdhër-prokurime regjistruar në vitin 2023 nga institucione buxhetore

Në lekë

Institucioni	Numri i urdhër-prokurimeve	Shuma
Autoriteti Rrugor Shqiptar (3535)	65	19,602,217,013.00
Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit (3535)	95	12,538,380,294.91
Fondi i Zhvillimit Shqiptar (3535)	169	11,689,473,673.00
Bashkia Tirana (3535)	567	7,503,437,330.00
Qendra spitalore universitare "Nene Tereza" (3535)	267	2,373,685,785.00
Bashkia Durrës (0707)	32	1,374,548,847.00
Drejtoria e Përgjithshme e Ujësjellës Kanalizimeve (3535)	7	951,004,412.00
Bashkia Elbasan (0808)	29	677,187,287.00
Aparati i Ministrisë së Ekonomisë, Kulturës dhe Inovacionit (3535)	9	561,508,897.00
Aparati i Ministrisë së Mbrojtjes (3535)	21	555,103,324.41
Aparati i Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë (3535)	18	374,236,339.38
Aparati i Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale (3535)	17	356,719,154.62
Agjencia për Zhvillimin Bujqësor dhe Rural (AZHBR) (3535)	17	223,133,668.51
Aparati i Ministrisë së Brendshme (3535)	12	178,430,782.00
Aparati i Ministrisë së Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural (3535)	19	157,536,570.00
Aparati i Ministrisë së Arsimit, Sportit dhe Rinisë (3535)	9	121,169,134.48
Aparati i Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit (3535)	18	96,148,513.00
Aparati i Këshillit të Ministrave (3535)	9	45,547,946.00
Aparati i Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë (3535)	7	35,330,043.00
Aparati i Ministrisë së Drejtësisë (3535)	16	16,841,028.00
Total	1,403	59,431,640,042.00

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Ekzistenca e një numri të vogël të regjistrimit në SIFQ të urdhër-prokurimit rezulton pasi elektronikisht ai është i mundur vetëm për institucionet që kanë akses të plotë në SIFQ. Institucionet e tjera buxhetore të cilat nuk kanë akses online në sistemin Informatik Financiar të Qeverisë, për ekzekutimin e këtij kontrolli, marrin konfirmimin nga dega e thesarit përkatëse nëpërmjet vulosjes së urdhër prokurimit në rast të vlefshmërisë në sistem të fondeve të cilat synohen të prokurohen nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme.

Nga kryqëzimi i të dhënave të databazës së urdhër-prokurimeve dhe kontratave të regjistruara përgjatë vitit 2023, janë konstatuar parregullsi të inicuar nga institucionet përkatëse dhe lejuar nga sistemi i thesarit, përfshirë SIFQ, si në vijim:

Nga kryqëzimi i të dhënave të databazës së urdhër prokurimeve dhe databazës së kontratave, janë konstatuar 167 raste kur data fizike dhe regjistrimi në sistem i urdhër prokurimit i përkasin vitit buxhetor 2023, ndërsa data e kontratës fizike i përket viteve paraardhëse, dhe 594 raste kur urdhër prokurimi është regjistruar në vitin 2023, por kontrata dhe urdhër prokurimi fizik i përkasin viteve paraardhëse. Pra, procedura e prokurimit ka përfunduar para se urdhër-prokurimi të regjistrohet në SIFQ dhe regjistrimi në SIFQ është formal. Në tabelën nr. 8 paraqiten rastet e konstatuara sipas institucioneve, në të dyja testimet.

Tabela nr. 8: Rastet e konstatuara kur urdhër prokurimi është regjistruar në SIFQ pas lidhjes së kontratës

<i>Testimi kur regjistrimi i urdhër prokurimit dhe prokurimi fizik kanë ndodhur gjatë vitit 2023 por kontrata është lidhur përpara vitit 2023</i>	
Institucioni	Raste
Agjencia Kombetare e Shoqërisë së Informacionit (3535)	52
Aparati i Ministrisë së Arsimit, Sportit dhe Rinisë (3535)	4
Aparati i Ministrisë së Ekonomisë, Kulturës dhe Inovacionit (3535)	1
Aparati i Ministrisë së Infrastruktura dhe Energjisë (3535)	1
Aparati i Ministrisë së Mbrojtjes (3535)	3
Aparati i Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë (3535)	7
Autoriteti Rrugor Shqiptar (3535)	7
Bashkia Durrës (0707)	2
Bashkia Elbasan ⁹ (0808)	9
Bashkia Tirana (3535)	24
Fondi i Zhvillimit Shqiptar (3535)	3
Qendra Spitalore Universitare "Nënë Tereza" (3535)	54
Total	167
<i>Testimi kur regjistrimi i urdhër prokurimit ka ndodhur gjatë vitit 2023 por kontrata është lidhur përpara vitit 2023</i>	
Institucioni	Raste
Agjencia Kombetare e Shoqërisë së Informacionit (3535)	78
Aparati i Ministrisë së Arsimit, Sportit dhe Rinisë (3535)	6
Aparati i Ministrisë së Brendshme (3535)	2
Aparati i Ministrisë së Ekonomisë, Kulturës dhe Inovacionit (3535)	3
Aparati i Ministrisë së Infrastruktura dhe Energjisë (3535)	6
Aparati i Ministrisë së Mbrojtjes (3535)	8
Aparati i Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale (3535)	5
Aparati i Ministrisë së Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural (3535)	2
Aparati i Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë (3535)	10
Autoriteti Rrugor Shqiptar (3535)	25
Bashkia Durrës (0707)	4
Bashkia Elbasan (0808)	10
Bashkia Tirana (3535)	120
Fondi i Zhvillimit Shqiptar (3535)	69
Qendra Spitalore Universitare "Nënë Tereza" (3535)	246
Total	594

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Ndërkohë, sa i takon prokurimeve me marrëveshje kuadër të cilat kanë specifikat e tyre, nga DPTH është sqaruar se një rast i tillë është procedura me objekt “Blerje pajisje kompjuterike për MBZHR-në”, procedurë e zhvilluar nga AKSHI. Për këto raste, është e pamundur që grupi i auditimit të konfirmojë nëse ka qenë marrëveshje kuadër bazuar në informacionin e vënë në dispozicion gjatë fazës së auditimit në terren, pasi databazat nuk janë të krahasueshme me variabël llojin e procedurës së prokurimit.

Nga testimet mbi të dhënat e kryqëzuara për databazën e kontratave dhe databazën e urdhër prokurimeve, u konstatuan 39 raste për të cilat urdhër prokurimet rezultojnë të jenë regjistruar 0 – 10 ditë diferencë nga data e kontratës, afat i pamundur për realizimin e një procedure prokurimi.

⁹ Bashkia Elbasan, Bashkia Durrës, Qendra Spitalore Universitare Nënë Tereza dhe FSHZH kanë hyrë online në SIFQ në Prill 2023.

Edhe në këto raste, analizohet se radha e regjistrimit në SIFQ është formale dhe pa asnjë vlerë për kontrollin dhe bllokimin e fondeve disponibël përpara fillimit të procedurës së prokurimit.

Tabela nr. 9: Rastet më përfaqësuese kur urdhër prokurimi dhe lidhja e kontratës kanë diferencë 0 – 10 ditë

Në lekë

Nr i transaksionit të KB	Institucioni	Data e regjistrimit të Urdhër Prokurimit	Shuma	Data e lidhjes së kontratës	Diferenca
1006054-2300066	Autoriteti Rrugor Shqiptar (3535)	29/12/2023	1,137,108,370.00	27/12/2023	2
1056001-2300124	Fondi i Zhvillimit Shqiptar (3535)	29/12/2023	395,859,789.00	25/12/2023	4
1087006-2300039	Agjencia Kombetare e Shoqerise se Informacionit (3535)	19/10/2023	184,388,470.00	15/10/2023	4
1006054-2300019	Autoriteti Rrugor Shqiptar (3535)	03/03/2023	97,752,000.00	27/02/2023	4
1006054-2300041	Autoriteti Rrugor Shqiptar (3535)	28/04/2023	86,734,329.00	27/04/2023	1
1087006-2300027	Agjencia Kombetare e Shoqerise se Informacionit (3535)	30/08/2023	72,927,744.00	23/08/2023	7
2101001-2300217	Bashkia Tirana (3535)	03/08/2023	50,196,953.00	30/07/2023	4
2107001-2300026	Bashkia Durres (0707)	11/07/2023	49,933,974.00	06/07/2023	5
2109001-2300008	Bashkia Elbasan (0808)	14/09/2023	44,160,000.00	05/09/2023	9
2107001-2300027	Bashkia Durres (0707)	30/08/2023	34,776,000.00	21/08/2023	9

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Sa i takon urdhër-prokurimeve të institucioneve të cilat nuk kanë akses të plotë në SIFQ dhe që sipas Udhëzimit duhet të paraqiten fizikisht në Degët përkatëse të Thesarit për të marrë vulën e konfirmimit të fondeve disponibël, nuk ekziston ende mundësia (hapësira apo rekordi) për regjistrimin e urdhër-prokurimit në SIFQ.

Referuar analizave dhe testeve të mësipërme, evidentohen raste kur dokumenti i urdhër-prokurimit regjistrohet në SIFQ në kundërshtim me pikën nr. 157 të Udhëzimit nr. 9/2018 “Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit të shtetit”, i ndryshuar, si dhe në këtë sistem nuk ka informacion nëse prokurimi ka filluar pasi janë konfirmuar fondet disponibël në thesar.

Neni 51 i ligjit nr. 9936, datë 26.6.2008 “Për Menaxhimin e Sistemit Buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar citon se “... *Nëpunësi autorizues i njësisë së qeverisjes së përgjithshme mund të ndërmarrë angazhime të reja gjatë vitit buxhetor, por jo më vonë se data 15 tetor e çdo viti buxhetor...*”.

Grupi i auditimit ka kryer testet lidhur me rastet e urdhër-prokurimeve që i përkasin datës përtej 15 Tetor sipas paraqitjes të të dhënave në SIFQ.

Tabela nr. 10: Raste të urdhër prokurimeve përtej datës 15 Tetor 2023

Në lekë

Sipas Kodit të Projektit dhe institucionit	Shuma	Numër
1012342	4,199,581.00	1
Bashkia Tirana (3535)	4,199,581.00	1
1012785	1,383,842.00	1
Bashkia Tirana (3535)	1,383,842.00	1
18AE706	265,128,101.00	1
Aparati i Ministrise se Ekonomise, Kultures dhe Inovacionit (3535)	265,128,101.00	1
18AE710	579,622.00	1
Aparati i Ministrise se Ekonomise, Kultures dhe Inovacionit (3535)	579,622.00	1
18AI901	1,317,360.00	1
Aparati Ministrise se Bujqesise dhe Zhvillimit Rural (3535)	1,317,360.00	1
18AK601	5,001,432.00	3
Agjencia per Zhvillimin Bujqesor dhe Rural (AZHBR) (3535)	5,001,432.00	3
22AA102	478,819,106.00	1
Fondi i Zhvillimit Shqiptar (3535)	478,819,106.00	1
22AC308	1,137,108,370.00	1
Autoriteti Rrugor Shqiptar (3535)	1,137,108,370.00	1
22AD401	395,859,789.00	1

Fondi i Zhvillimit Shqiptar (3535)	395,859,789.00	1
90505AA	5,777,668.51	1
Agjencia per Zhvillimin Bujqesor dhe Rural (AZHBR) (3535)	5,777,668.51	1
91304AA	6,891,400.00	4
Qendra spitalore universitare "Nene Tereza" (3535)	6,891,400.00	4
91707AG	13,645,813.00	4
Bashkia Elbasan (0808)	4,500,000.00	1
Bashkia Tirana (3535)	9,145,813.00	3

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Nga të dhënat e testimit rezulton se janë ndërmarrë në total 23 raste në vlerë 2,315.97 milionë lekë si angazhime të reja pas datës 15 Tetor, sipas ndarjes në institucione si në tabelën nr. 10.

Mbi regjistrimin e kontratave sipas bazës së të dhënave të kontratave në Sistemin Informatik Financiar të Qeverisë SIFQ

Nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit u vendos në dispozicion të grupit të auditimit databaza e të dhënave të kontratave në SIFQ, e cila u analizua me qëllim arritjen e konkluzioneve audituese mbi afatet dhe përputhshmërinë e regjistrimit të kontratave sipas viteve buxhetore. Të dhënat e databazës së kontratave u analizuan dhe testuan për periudhën 01.01.2023 – 31.03.2024. Në total për këtë periudhë rezultojnë 16,827 kontrata të lidhura në vitet e mëparshme dhe përgjatë vitit 2023, të regjistruara deri në 31.03.2024, në vlerë totale të kontraktuar 134.67 miliard lekë dhe vlerë vjetore të kontraktuar 76.31 miliard lekë.

Nga analizimi i të dhënave të modulit të kontratave, konstatohet se rezultojnë 16,013 kontrata të regjistruara në periudhën 01.01.2023 – 31.12.2023 me vlerë totale të kontraktuar prej 125,398,004,199.06 lekë dhe vlerë të kontraktuar vjetore prej 72,417,941,537.49 lekë. Gjithashtu, janë regjistruar 814 kontrata në periudhën 01.01.2024 – 31.03.2024 në vlerë totale të kontraktuar prej 9,276,641,278.09 lekë dhe vlerë të kontraktuar vjetore prej 3,895,434,062.78 lekë.

Ndërkohë, janë lidhur 15,441 kontrata përgjatë vitit 2023 (me datë kontratë 01.01.2023 - 31.12.2023) dhe regjistruar në periudhën 01.01.2023 – 31.03.2024 me vlerë totale të kontraktuar prej 113,638,315,571.94 lekë dhe vlerë të kontraktuar vjetore prej 62,564,456,746.48 lekë.

Tabela nr. 11: Kontrata të regjistruara gjatë periudhës 01.01.2023 – 31.03.2024 për vitet e mëparshme dhe vitin 2023

Në lekë

Institucioni	Vlera e kontraktuar për vitin 2023	Vlera totale e kontraktuar	Numër kontratash
Agjensia Telegrafike Shqiptare	3,475,672.56	3,718,994.80	4
Akademia e Shkencave	16,356,480.00	16,356,480.00	7
Autoriteti Konkurences	4,519,160.00	4,519,160.00	2
Autoriteti per te Drejten e Informimit	19,462,670.00	22,607,860.00	11
Avokati i Popullit	3,273,734.00	3,273,907.00	3
Drejtoria e Arkivit te Shtetit	167,184,003.00	251,202,267.00	39
Fondi i Zhvillimit Shqiptar	6,021,203,318.00	9,968,385,180.00	478
Gjykata Kushtetuese	18,474,261.00	18,474,264.00	7
Inspektoriati i Larte i Kontrollit dhe Deklarimit te Pasurive	26,711,301.00	26,962,874.00	5
Institucione te tjera Qeveritare	7,600,965,712.54	14,657,242,155.91	415
Instituti Statistikes	371,490,250.00	389,729,622.00	22
Keshilli i Larte Gjyqesor	554,413,719.00	648,419,555.99	95
Keshilli i Larte i Prokurorise	12,208,503.00	12,536,538.00	15
Komisioneri per Mbrojtjen e te Dhenave Personale	7,849,482.00	9,649,483.00	6
Komisioneri per Mbrojtjen nga Diskriminimi	4,026,503.00	4,026,503.00	3
Komisioni i Prokurimit Publik	43,333,520.00	48,877,920.00	7
Komisioni i Sherbimit Civil	1,089,924.00	1,118,647.00	2
Komisioni Qendror i Zgjedhjeve	1,154,409,051.10	1,371,839,632.49	82
K Kontrolli Larte i Shtetit	24,494,815.00	31,492,945.00	11
Kryeministria	18,412,840.00	19,103,240.00	8

Kuvendi	112,338,144.00	114,254,860.00	37
Ministria e Arsimit Sportit dhe Rinise	3,513,179,233.93	7,235,992,100.94	647
Ministria e Brendshme	3,048,198,353.00	5,251,724,525.29	318
Ministria e Bujqesise dhe Zhvillimit Rural	2,113,314,323.24	2,526,652,102.47	389
Ministria e Drejtesise	1,978,435,854.68	2,479,777,217.55	157
Ministria e Ekonomise, Kultures dhe Inovacionit	402,242,645.38	855,461,603.42	104
Ministria e Financave dhe Ekonomise	1,305,177,363.30	1,916,188,437.30	465
Ministria e Infrastruktures dhe Energjise	10,793,760,103.09	30,445,529,717.15	720
Ministria e Mbrojtjes	5,435,054,519.05	7,713,892,533.40	595
Ministria e Shendetesise dhe Mbrojtjes Sociale	10,081,782,186.28	12,336,465,289.36	5,256
Ministria e Turizmit dhe Mjedisit	348,210,220.00	409,872,086.00	61
Ministria per Evropën dhe Punet e Jashtme	15,696,277.00	15,696,277.00	5
Presidenca	25,857,728.00	26,314,000.60	8
Prokuroria e Pergjithshme	215,343,742.61	326,720,541.61	124
Sherbimi Informativ Kombtar	48,169,464.00	51,330,176.00	37
Shkolla e Magjistratures	6,661,800.00	6,661,800.00	1
Struktura e Posaqme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar	37,052,265.00	38,292,426.00	28
Njesite e Veteqeverisjes Vendore	20,701,097,133.51	35,317,874,468.87	6,635
Veprimtaria e Mbikqyrjes dhe Rivleresimit ne sistemin e Drejtësisë	58,449,325.00	96,408,085.00	18
Total	76,313,375,600.27	134,674,645,477.15	16,827

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Sipas të dhënave të paraqitura në tabelën e mësipërme vlerën më të lartë të kontraktuar e kanë Njësitë e Vetëqeverisjes Vendore, ndjekur nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë, Fondi Shqiptar i Zhvillimit, Ministria e Mbrojtjes, etj.

Tabela nr. 12: Kontrata të regjistruara në periudhën 01.01.2023 – 31.03.2024

Në lekë

Viti i regjistrimit	Vlera e kontraktuar vjetore	Vlera e kontraktuar totale	Numër kontratash
2023	72,417,941,537.49	125,398,004,199.06	16,013
2024	3,895,434,062.78	9,276,641,278.09	814
Total	76,313,375,600.27	134,674,645,477.15	16,827

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Sa i takon afatit të regjistrimit të kontratave nga data e nënshkrimit të tyre, në nenin 40 të Ligjit Organik të Buxhetit të Shtetit nr. 9936, datë 26.06.2008, i ndryshuar ndër të tjera citohet se “... Çdo njësi e qeverisjes së përgjithshme është e detyruar që, përpara fillimit të një procedure prokurimi, një apo shumëvjeçare, të marrë një konfirmim nga Ministria e Financave që fondet, të cilat synohen të prokurohen, janë brenda limitit të miratuar për angazhime. Njësitë e qeverisjes së përgjithshme, që operojnë direkt në sistemin informatik financiar të Qeverisë, për ekzekutimin e buxhetit të tyre dhe raportimin financiar regjistrojnë në këtë sistem angazhimin, brenda pesë ditëve pune nga data e nënshkrimit të tij, kundrejt urdhrit të prokurimit. ...” Në këtë kuadër, grupi i auditimit ka kryer testimin e krahasimit të afatit të regjistrimit të kontratave nga data e nënshkrimit të tyre, afat i cili nuk duhet të tejkalojë 5 ditë. Sipas rezultateve të testimit, konstatohet se për vitin 2023, janë regjistruar me vonesë 9,137 kontrata duke tejkaluar afatin prej 5 ditë (duke variuar nga 6 – 1,958 ditë) në kundërshtim me përcaktimet e nenit 40 të Ligjit nr. 9936/2008, i ndryshuar, ku vonesat konstatohen të përhapura në njësitë e qeverisjes vendore ashtu dhe në ato qendrore, përfshirë dhe institucionet e pavarura.

Tabela nr. 13: Kontrata të regjistruara me vonesë përtej afatit 5 ditor

Në lekë

Institucioni	Vlera e kontraktuar per vitin	Vlera e kontraktuar totale	Numër kontratash
Njesite e Veteqeverisjes Vendore	13,586,045,941.97	24,831,492,443.97	3,506
Institucione te tjera Qeveritare	7,587,764,564.06	14,641,336,719.43	405
Ministria e Infrastruktures dhe Energjise	6,155,956,499.20	11,020,855,636.67	394
Fondi i Zhvillimit Shqiptar	6,021,203,318.00	9,968,385,180.00	478
Ministria e Shendetesise dhe Mbrojtjes Sociale	7,559,383,712.17	9,134,499,833.18	2,547
Ministria e Arsimit Sportit dhe Rinise	2,573,365,647.10	5,454,012,374.91	387

Ministria e Brendshme	2,662,982,380.00	4,650,953,826.29	184
Ministria e Mbrojtjes	2,169,003,977.10	2,911,786,579.83	324
Ministria e Drejtësisë	1,063,734,162.88	1,537,449,179.55	104
Ministria e Financave dhe Ekonomisë	939,757,980.49	1,434,417,863.02	230
Të tjera	3,585,004,891.78	4,633,594,148.53	578.00
Total	53,904,203,074.75	90,218,783,785.38	9,137
Kontrata të regjistruara me vonesë përkundrejt kontratave totale të regjistruara	70.64%	66.99%	54.30%

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Në tabelën nr. 13 paraqiten institucionet me përhapjen më të madhe të këtij fenomeni duke evidentuar vlerën e kontraktuar për vitin, vlerën totale të kontraktuar dhe numrin e faturave të regjistruara me vonesë përtej afatit. Evidentohet se njësitë e vetëqeverisjes vendore paraqiten me vlerën më të lartë të kontratave të regjistruara përtej afatit duke zënë thuajse 27% të totalit të vonesave në regjistrimin e kontratave. Në mënyrë të analizuar në nivel njësie shpenzuese për njësitë e vetëqeverisjes vendore, bashkitë më përfaqësuese paraqiten në tabelën nr. 15.

Tabela nr. 14: Njësitë shpenzuese më përfaqësuese për kontrata të regjistruara përtej afatit në nivel NJVV

Në lekë

Bashkia	Vlera e kontraktuar per vitin	Vlera e kontraktuar totale	Numer kontratash
Bashkia Tirana (3535)	5,588,249,125.00	10,587,223,729.00	907
Bashkia Kavaja (3513)	422,337,860.00	1,482,628,714.00	63
Bashkia Durrës (0707)	689,666,160.00	1,416,761,620.00	57
Bashkia Kurbini (2019)	386,825,133.00	1,403,843,423.00	63
Bashkia Elbasan (0808)	217,135,339.00	743,482,024.00	63
Bashkia Kamez (3535)	328,533,355.00	684,319,176.00	78
Bashkia Vore (3535)	457,627,906.00	602,330,668.00	34
Bashkia Cërrik (0808)	241,702,065.00	589,709,970.00	91
Bashkia Librazhd (0821)	278,165,226.00	353,492,028.00	109
Bashkia Shkoder (3333)	224,595,330.00	335,406,615.00	62

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Sipas informacionit nga DPTH për periudhën 01.2023-04.2024 janë dërguar 75 shkresa tërheqje vemendje drejtuar institucioneve qendrore dhe 86 shkresa drejtuar institucioneve vendore për rastet e kontratave të regjistruara me vonesë. Megjithatë, kuadri ligjor nuk parashikon tërheqjen e vemendjes, por referuar nenit 71 të Ligjit Organik të Buxhetit, përcaktohen sanksionet përkatëse. Nga auditimi i të dhënave të paraqitura në këtë modul konstatohen kontrata të viteve të mëparshme buxhetore që datojnë nga viti 2017 - 2021 të paraqitura sipas institucioneve dhe vitit të kontratës, duke evidentuar vlerën e kontraktuar totale dhe vlerën e kontraktuar për vitin buxhetor 2023.

Tabela nr. 15: Kontrata të viteve të mëparshme buxhetore që paraqiten edhe në vitin 2023

Në lekë

Institucioni	Vlera e kontraktuar për vitin	Vlera e kontraktuar totale
2017	1,952,050.00	1,952,050.00
Bashkia Kavaja (3513)	1,952,050.00	1,952,050.00
2018	8,738,107.00	8,774,075.00
Bashkia Kurbini (2019)	3,904,233.00	3,904,233.00
Bashkia Kukes (1818)	3,072,000.00	3,072,000.00
Fondi i Zhvillimit Shqiptar (3535)	1,761,874.00	1,797,842.00
2019	29,436,884.00	31,655,648.00
Bashkia Kukes (1818)	6,436,884.00	6,534,300.00
Bashkia Vore (3535)	23,000,000.00	25,121,348.00
2020	506,897,483.80	2,763,707,991.00
Qendra spitalore universitare "Nene Tereza" (3535)	74,625,224.00	74,625,224.00
Bashkia Kukes (1818)	1,541,400.00	1,541,400.00
Fondi i Zhvillimit Shqiptar (3535)	24,799,382.00	35,007,879.00
Bashkia Tirana (3535)	830,490.00	1,011,290.00
Shoqeria Rajonale Ujssjelles-Kanalizime Durrës (0707)	24,107,524.00	24,142,640.00
Bashkia Tirana (3535)	289,358,466.00	2,086,147,490.00

Aparati Ministrise se Bujqesise dhe Zhvillimit Rural (3535)	10,269,637.00	11,830,770.00
Inspektoriat Shteteror Teknik dhe Industrial (ISHTI) (3535)	4,581,600.00	8,654,133.00
Agjencia Kombetare e Shoqerise se Informacionit (3535)	2,819,548.80	2,819,549.00
Bashkia Kurbin (2019)	6,415,094.00	8,048,182.00
Fondi i Zhvillimit Shqiptar (3535)	67,549,118.00	509,879,434.00
2021	1,377,031,486.37	1,926,400,842.30
Fondi i Zhvillimit Shqiptar (3535)	39,660,221.00	65,128,532.00
Bashkia Elbasan (0808)	-	3,828,120.00
Fondi i Zhvillimit Shqiptar (3535)	332,290.00	1,661,452.00
Shoqeria Rajonale Ujsjelles-Kanalizime Durres (0707)	3,219,349.80	3,219,350.20
Agjencia Kombetare e Shoqerise se Informacionit (3535)	12,913,200.00	14,432,400.00
Bashkia Tirana (3535)	184,130,309.00	512,482,994.00
Shoqeria Rajonale Ujsjelles-Kanalizime Durres (0707)	660,915,771.54	660,920,654.29
Aparati i Ministrise se Ekonomise, Kultures dhe Inovacionit (3535)	215,668.00	215,668.00
Shoqeria Rajonale Ujsjelles-Kanalizime Durres (0707)	132,647,092.63	132,777,092.38
Bashkia Durres (0707)	-	20,576.00
Bashkia Kurbin (2019)	22,945,237.00	63,308,735.00
Bashkia Tirana (3535)	33,244,444.00	33,244,444.00
Bashkia Vore (3535)	-	2,373,984.00
Qendra spitalore universitare "Nene Tereza" (3535)	6,064,800.00	6,064,800.00
Shoqeria Rajonale Ujsjelles-Kanalizime Durres (0707)	30,700,716.00	30,700,716.00
Shoqeria Rajonale Ujsjelles-Kanalizime Durres (0707)	192,966,976.40	225,229,834.43
Fondi i Zhvillimit Shqiptar (3535)	27,792,743.00	128,989,424.00
Fondi i Zhvillimit Shqiptar (3535)	438,299.00	1,992,267.00
Bashkia Kavaja (3513)	30,000.00	30,000.00
Bashkia Mat (0625)	6,756,052.00	6,756,053.00
Bashkia Tepelene (1134)	-	9,262,044.00
Fondi i Zhvillimit Shqiptar (3535)	22,058,317.00	23,761,702.00
Total	1,924,056,011.17	4,732,490,606.30
Në % ndaj kontratave totale	2.52%	3.51%

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Sipas DPTH, këto kontrata janë paraqitur nga institucioni në degën e thesarit pas afatit 5 ditor dhe janë dërguar shkresa tërheqje vëmendje nga NPA ndaj institucioneve përgjegjës.

Ndërkohë, për kontratat e vitit 2022 të cilat janë regjistruar në vitin 2023, të përfshira në kontratat në tejkallim të afatit, evidentohen 1,263 raste në shumën 16,301,275,238.51 lekë vlerë të kontraktuar totale dhe shumë 11,822,300,759.62 lekë vlerë të kontraktuar vjetore, ku rastet më përfaqësuese paraqiten në tabelën nr. 16. Në këtë kuadër, regjistrimi me vonesë riskon potencialisht pasqyrimin e saktë dhe në kohën e duhur të këtyre kontratave.

Tabela nr. 16: Kontrata të vitit 2022 të regjistruara në vitin 2023 (raste përfaqësuese)

Në lekë

Institucioni	Vlera e kontraktuar totale	Vlera e kontraktuar vjetore
Agjencia Kombetare e Shoqerise se Informacionit (3535)	2,943,319,760.20	1,988,622,335.06
Autoriteti Rrugor Shqiptar (3535)	2,793,729,386.00	2,200,733,301.00
QFM Teknike Tirane (3535)	2,190,028,505.00	1,266,923,841.00
Fondi i Zhvillimit Shqiptar (3535)	1,014,197,041.00	971,454,546.00
Bashkia Kavaja (3513)	737,056,153.00	193,144,484.00
Qendra spitalore universitare "Nene Tereza" (3535)	699,637,412.00	555,875,171.00
Shoqëria Rajonale Ujësjetllës Kanalizime Dibër SH.A (0606)	649,172,182.28	546,916,283.08
Reparti Ushtarak Nr.3001 Tirane (3535)	564,205,094.00	487,579,425.20
Bashkia Tirana (3535)	445,609,906.00	366,971,614.00
Bashkia Durres (0707)	393,079,107.00	241,548,932.00

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Mbi modulën e regjistrimit të investimeve sipas angazhimit të ndërmarrë të publikuar nga MFE

Referuar modulit të regjistrimit të investimeve sipas angazhimit të ndërmarrë të publikuar nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë, u konstatua se ekzistojnë projekte të cilat kanë të përfshirë plan pagesash në vitin e angazhuar 3, sipas ecures së investimeve të projekteve të publikuar, pra mosregjistrim në SIFQ i planit të pagesave të kontratës e kushtëzuar nga mosdetajimi i planit

buxhetor për projekte të investimeve sipas parashikimeve të udhëzimit standard të zbatimit të buxhetit. Duke përdorur të dhënat e publikuara në faqen zyrtare të Ministrisë, u testuan rastet kur projektet kanë angazhim në vitin aktual me një vlerë të caktuar, kanë angazhim 0 lekë në vitin e parë dhe të dytë, si dhe kanë angazhim në vitin e tretë dhe të katërt në vlerë, ku u evidentuan 17 projekte të tilla.

Tabela nr. 17: Testimi i projekteve sipas ecuresë së investimeve të projekteve të publikuar

Në lekë

Projekt	Progr	Kap	Inst.	Llog	TDO	Viti aktual	Viti I	Viti II	Viti III	Viti IV
18BH627	04320	01	1006164	230	3535	20,000,000.00			77,992,000.00	
18BH632	04320	01	1006164	230	3535	6,000,000.00			21,072,000.00	
18BS549	04520	01	1006054	231	3535	1,000.00			82,705,031.00	
22AG501	04520	01	1006054	231	3535	116.00			2,904,944,896.00	
18AY636	09240	01	1010001	231	3535	333,188.00			399,021.00	
18AE713	08230	01	1012001	231	3535	10,034,793.00			4,201,434.00	
18AE715	08230	01	1012001	231	3535	5,313,734.00			1,103,377,232.00	
20AB705	07220	01	1013001	231	3535	5,183,165.12			3,884,860.00	
18AZ106	02120	01	1017037	231	3535	0.32			4,872,000.00	
18AZ312	02150	01	1017087	231	3535	138,688.05			70,672,701.00	
18CI201	02150	01	1017051	231	3535	683,994.00			342,720.00	
A000003	02150	06	1017089	231	3535	60,000.00			3,571,143.00	
M170327	02120	01	1017037	231	3535	17,030.60			84,973,754.00	719,221.81
18BN137	06210	01	1056001	231	3535	1.00			22,294.00	
22AB701	06220	01	1056001	231	3535	486,522.00			3,039,098.00	
23AB002	04230	01	1056001	231	3535	14,009,908.00			190,081,741.00	
20AD417	01140	01	1087006	231	3535	1,240,400.00			201,542,640.00	

Burimi: Të dhënat nga faqja zyrtare e MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Të dhënat e testuara i përkasin muajit Dhjetor 2023, duke qenë se në këtë periudhë janë konsoliduar edhe të dhënat në lidhje me planin dhe faktin. ***Ndryshimi i shpeshtë i projekteve të investimit me rialokime apo akte normative, si dhe ndërmarrja e angazhimeve në projekte të reja investimesh në kuadër të tavaneve të përcaktuara për programet e shpenzimeve të miratuara, ka sjellë shtyrjen e planit të pagesave si pasojë e planit buxhetor me efekt në krijimin e detyrimeve të prapambetura.***

Ndërkohë, nga testimi i paraqitur në tabelën nr. 18, paraqiten 17 projekte të cilët e kanë shtyrë shumën e angazhimit të investimit përtej buxhetit të miratuar 3 vjeçar sipas ligjit nr. 84/2022 “Për Buxhetin e vitit 2023” me rreth 31.47 miliard lekë, duke riskuar shlyerjen e angazhimit përtej buxhetit të miratuar 3 vjeçar.

Tabela nr. 18: Projekte të cilët e kanë shtyrë shumën e angazhimit të investimit përtej buxhetit të miratuar

Në lekë

Projekt	Inst.	Llog	Viti actual	Viti I	Viti II	Viti III	Viti IV
18BA201	1006001	231			1,730,000,000.00	1,730,000,000.00	13,202,000,000.00
18BA203	1006001	231	1,498,500.00		720,000,000.00	720,000,000.00	4,334,069,430.00
18BA213	1006001	231	161,176,173.00		956,000,000.00	956,000,000.00	6,131,839,607.00
18BH629	1006164	230			11,400,000.00	12,000,000.00	2,432,000.00
18BH631	1006164	230			8,950,000.00	8,950,000.00	5,842,000.00
18BS552	1006054	231			2,962,415,078.00	2,172,348,474.00	85,560,479.00
18BS553	1006054	231			2,060,516,496.00	2,465,940,925.00	158,000,000.00
18BT168	1006054	231			1,000,000.00	3,252,800.00	650,000.00
19AE323	1006047	231			267,563,649.00	280,872,683.00	1.00
19AE324	1006047	231			2,140,509.00	1,962,133.00	1.00
22AC308	1006054	231			341,133,000.00	341,133,000.00	227,420,370.00
22AG502	1006054	231			620,000,000.00	1,517,420,504.00	298,000,000.00
22AG503	1006054	231			300,000,000.00	1,103,098,930.00	898,000,000.00
18AY909	1017009	231	3,273,668.40		60,197,647.00	1,060,538.00	38,231,138.00
18BN014	1056001	231			153,562,724.00	116,701,526.00	56,099,007.00
23AB201	1056001	231			101,636,601.00	103,970,749.00	67,432,309.00
23AC804	1087006	231			115,000,000.00	215,000,000.00	46,432,276.40

Të tjera	1,614,485,875.86	35,185,788,889.85	37,802,675,243.33	56,479,359,132.73	5,915,658,705.73
Total	1,780,434,217.26	35,185,788,889.85	48,214,190,947.33	68,229,071,394.73	31,467,667,324.13

Burimi: Të dhënat nga faqja zyrtare e MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Mbi regjistrimet për pagesat e realizuara përgjatë vitit buxhetor 2023

Ligji nr. 48/2014 “Për pagesat e vonuara në detyrimet kontraktore e tregtare”, në nenin 7 të tij përcakton afatet për autoritetet publike, ku parashikon se kalimi i likuiditetit tek kreditori duhet të bëhet brenda 60 ditëve kalendarike, duke parashikuar dhe 30 ditë për procedurat e aprovimit në njësinë shpenzuese dhe 30 ditë për procedurat e miratimit dhe procesimit të pagesës në degën e thesarit. Në testimet e kryera nga grupi i auditimit për të analizuar respektimin e afateve të kryerjes së pagesave, janë marrë në shqyrtim llogaritë e shpenzimeve operative 602 dhe llogaritë e shpenzimeve në proces për rritjen e investimeve 230 dhe 231.

Nga auditimi i këtyre llogarive, për transaksionet që i përkasin buxhetit të vitit 2023, konstatohen në total 31,717 fatura me vlerë totale 74,084,125.78 mijë lekë të dorëzuara në Thesar jashtë afatit 30 ditor nga data e furnitorit të përcaktuar në ligjin nr. 9936, datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, ose ndryshe 37.8% e faturave totale për këto llogari të marra në testim. Regjistrimi me vonesë i faturave riskon shtyrjen e pagesës së tyre, duke ndikuar në shlyerje të tyre në muaj të caktuar duke ngarkuar kështu muaj të caktuar me volume më të larta pagesash. Analizuar sipas institucioneve, në tabelën nr. 19 paraqiten institucionet me problematikë më të mëdha lidhur me regjistrimin e faturave.

Tabela nr. 19: Institucionet më përfaqësuese me fatura të regjistruara me vonesë

Në lekë

Përshkrimi	Vlera	Numër faturash
<i>Institucione shtetërore</i>		
Autoriteti Rrugor Shqiptar (3535)	12,258,973,252.00	467
Aparati i Ministrise se Infrastruktures dhe Energjiëse (3535)	5,518,689,281.00	290
Agjencia Kombetare e Shoqërisë se Informacionit (3535)	4,935,773,030.00	947
Fondi i Zhvillimit Shqiptar (3535)	3,292,545,355.00	388
Qendra spitalore universitare "Nene Tereza" (3535)	3,242,985,601.00	2,282
Aparati Ministrise se Financave dhe Ekonomise (3535)	865,004,484.00	209
Shoqëria Rajonale Ujshelles-Kanalizime Durrës (0707)	845,049,159.00	35
QFM Teknike Tirane (3535)	800,328,376.00	163
Komisioni Qendror i Zgjedhjeve (3535)	744,515,569.00	52
Sh.A. Ujshelles-Kanalizime Tirane (3535)	662,258,640.00	24
<i>Nga Njësitë e Vetëqeverisjes Vendore</i>		
Bashkia Tirana (3535)	8,420,783,861.00	2,168
Bashkia Durrës (0707)	3,024,657,087.00	227
Bashkia Kamez (3535)	2,120,107,128.00	300
Bashkia Kavaja (3513)	1,226,986,015.00	209
Bashkia Pogradec (1529)	888,695,596.00	220
Bashkia Lezhe (2020)	845,380,775.00	186
Bashkia Krujë (0716)	741,152,170.00	110
Bashkia Mirditë (2026)	598,237,942.00	206
Bashkia Polican (0232)	525,348,874.00	125
Bashkia Belsh (0808)	474,672,046.00	123

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Sipas DPTH, për faturat e depozituara përtej afatit 30 ditor nga njësitë shpenzuese të qeverisjes qendrore dhe vendore janë dërguar shkresa tërheqje vëmendje nga NPA, ku për periudhën 01.2023-04.2024 janë dërguar 204 shkresa tërheqje vëmendje drejtuar institucioneve qendrore dhe 307 shkresa drejtuar institucioneve vendore, por referuar kuadrit ligjor nuk parashikohet tërheqje e vëmendjes, pasi bazuar në nenin 71 të Ligjit Organik të Buxhetit përcaktohen sanksionet përkatëse.

Referuar kuadrit ligjor për menaxhimin e shpenzimeve publike, përkatësisht nenit 7 të ligjit nr. 48/2014, ekzekutimi i transaksionit të pagesës pas veprimit të regjistrimit të faturës në SIFQ duhet

të kryhet brenda 30 ditëve. Nga analiza e databazës së pagesave dhe fushave “DATE_REGJ” me “DATE_EKZ” u konstatuan 97 raste të viteve 2023-2024 në vlerë 219.06 milion lekë.

Tabela nr. 20: Rastet e faturave të paguara përtej afatit 30 ditor me buxhetin e vitit 2023

Në lekë

Viti i kryerjes së pagesës	Shuma	Numër pagesash
2023	108,637,511.00	63
2024	110,426,348.00	34
Total	219,063,859.00	97

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Ndërkohë, ndarë sipas institucioneve, referuar 97 pagesave në vitet 2023-2024, evidentohen institucionet me vlerën më të lartë të faturave të paguara përtej afatit 30 ditor: Bashkia Tiranë, Bashkia Kamëz, Bordi i Kullimit Fier, Aparati i Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Bashkia Tropojë, Ndërmarrja e Shërbimeve Rurale, etj.

Mbi pagesat pjesore të faturave të regjistruara në SIFQ

Nga analizimi i databazës së pagesave të faturave në SIFQ mbi llogaritë 230, 231 dhe 602 u konstatuan të paktën 36 pagesa pjesore të faturave në rreth 297.7 milion lekë, ku 19 raste u përkasin pagesave për llogaritë e investimeve 231, ku pagesat janë më të vogla se sa vlera e detyrimit të lindur sipas faturës së furnitorit, kjo me qëllim përputhjen e fondeve buxhetore disponibël. Evidentohet se me paraqitjen e faturës dhe urdhër-shpenzimit nga njësitë buxhetore, regjistrimi nga degët e thesarit është bërë pjesor duke rezultuar në pagesa pjesore, veprim i cili nuk është në përputhje me nenin 52 dhe nenin 61 të ligjit nr. 9936, datë 26.6.2008 “Mbi zbatimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, ku njohja e shpenzimit bëhet në çastin e konstatimit dhe pagesa e tij bëhet brenda 30 ditëve. Në këtë kuadër, edhe pse numri i rasteve mund të jetë i ulët, grupi i auditimit thekson rëndësinë dhe efektin e detyrimeve të prapambetura në kushtëzimin e procesimit të transaksioneve të pjesshme në sistem, veprime që nuk japin siguri për vlerën reale të shpenzimeve apo investimeve të raportuara.

Përdorimi i buxhetit të vitit 2023 për kryerjen e pagesave për detyrime të viteve të mëparshme

Nga testimi i kryer mbi databazën e pagesave në SIFQ, rezulton se për llogaritë e testuara (230, 231 dhe 602), ekzistojnë fatura të shlyera me buxhetin e vitit 2023 për vitet 2002 – 2022, rrjedhimisht janë përdorur fonde të buxhetit vjetor për shlyerje të detyrimeve që i përkasin viteve të mëparshme buxhetore, detyrime të prapambetura për vitet e kaluara, për fatura investimesh, për fatura shpenzimesh operative apo zbatimin e vendimeve gjyqësore. Pagesa e këtyre faturave/detyrimeve të viteve të kaluara buxhetore me fondet e miratuara për vitin 2023 është në kundërshtim me nenin 61 të ligjit nr. 9936 datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, i cili citon se “Metoda e njohjes së shpenzimeve dhe të ardhurave, për qëllim të këtij ligji, ka të bëjë me: a) njohjen e shpenzimeve të vitit buxhetor në çastin e ndodhjes së tyre, pavarësisht nga data e pagesës; b) njohjen e të ardhurave në çastin e arkëtimit të tyre”. Duke qenë se ligji parashikon se shpenzimet njihen në momentin e ndodhjes pavarësisht momentit të pagesës, këto pagesa të detyrimeve të prapambetura sjellin mbivlerësim të treguesve përkatës sipas klasifikimit në llogari ekonomike të publikuar në treguesit e konsoliduar fiskalë në të njëjtën masë për këtë vit.

Nga testimi dhe analiza, rezultojnë në total 2,427 raste të pagesave në shumën totale 9,226,908 milion lekë (ku përfshihen të gjitha institucionet shtetërore si dhe njësitë e vetëqeverisjes vendore), të cilat u përkasin faturave me datë të viteve buxhetore të mëparshme. Ndarë sipas llogarive ekonomike (investime ose shpenzime operative/gjyqësore) këto pagesa paraqiten si:

- Për llogarinë 230 konstatohen 55 pagesa në vlerë totale 221.88 milion lekë;
- Për llogarinë 231 konstatohen 855 pagesa në vlerë totale 8,199.72 milion lekë;
- Për llogarinë 602 konstatohen 134,929 pagesa në vlerë totale 845.30 milion lekë.

Tabela nr. 23: Pagesa me buxhetin e vitit 2023 për detyrime të prapambetura ndarë sipas llogarive ekonomike

Në lekë

Llogaria	Numër rastesh	Shuma
230	55	221,879,420.00
231	855	8,199,723,627.00
602	1,517	845,305,405.00
Total	2,427	9,266,908,452.00

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Duke marrë në analizë vetëm investimet, efekti për vitin buxhetor 2023 konstatohet në 499 projekte investimesh në shumën 8,421.60 milion lekë, ku institucionet më përfaqësuese që kanë paguar fatura investimesh të viteve të kaluara renditen: Aparati i Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë, Bashkia Tiranë, Autoriteti Rrugor Shqiptar, Bashkia Pogradec, Shoqëria Rajonale Ujësjellës Kanalizime Lushnjë SHA, Bashkia Krujë, Bashkia Pustec, Bashkia Belsh, Bashkia Kavajë, Bashkia Dibër me vlera që variojnë nga 1,554,975,525 lekë deri në 255,732,195 lekë.

Ndërsa, për shpenzime operative dhe vendime gjyqësore, efekti për vitin buxhetor 2023 konstatohet në shumën 845.30 milion lekë, ku institucionet më përfaqësuese që kanë paguar fatura shpenzime operative/vendime gjyqësore të viteve të kaluara paraqiten: Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit, Bashkia Pogradec, Aparati i Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve, Bashkia Tiranë, Bashkia Dibër, QFM Teknike Tiranë, Bashkia Kavajë, Bashkia Kukës, Bashkia Tropojë, Bashkia Vlorë në vlera që variojnë nga 106,535,791 lekë deri në 2,8613,890 lekë.

Ndërkohë, llogaritë më përfaqësuese të grupit 602 për detyrime të prapambetura renditen: shërbime të pastrimit dhe gjelbërimit; shpenzime për mirëmbajtjen e pajisjeve të zyrave; karburant dhe vaj; shpenzime për ekzekutim të vendimeve gjyqësore për largim nga puna; shpenzime për mirëmbajtjen e rrugëve veprave ujore rrjeteve hidraulike, elektrike, telefonike, ngrohje, etj; elektricitet; në vlerat nga 162,672,906 lekë deri në 47,089,565 lekë.

Mbi detajimin dhe rishpërndarjen e fondeve buxhetore përgjatë vitit 2023 për mbulimin e detyrimeve të prapambetura mbartur nga vitet e kaluara ku vlera e fondeve të detajuara përputhet plotësisht me vlerën e pagesave të kryera.

Në lidhje me kryerjen e këtyre pagesave, nga kryerja e procedurave audituese, konstatohet se nga ana e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, në një pjesë të konsiderueshme të faturave të investimeve të viteve të kaluara, detajimi i fondeve buxhetore përputhet plotësisht me vlerën e paguar nga ana e njësive të qeverisjes së përgjithshme. Fondet disponibël të këtyre projekteve të investimeve janë buxhetuar vetëm për paguar detyrimet e prapambetura të këtyre projekteve/kontratave, pra detajimi/rishpërndarja buxhetore është ekzaktësisht e barabartë me vlerën e faturës(ve) të prapambetura për njësitë vendore dhe ato qendrore.

Tabela nr. 27: Institucione në të cilat janë përdorur rishpërndarjet buxhetore për pagesë në vlerë të plotë të pagesave të prapambetura

Në lekë

Institucioni	Shuma
Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit (3535)	1,980,000.00
Aparati i Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale (3535)	4,192,048.00
Bashkia Kavaja (3513)	409,647.00
Bashkia Konispol (3731)	770,000.00
Bashkia Polican (0232)	951,344.00
Bashkia Selenice (3737)	82,755.00
Bashkia Shijak (0707)	938,400.00

Bashkia Skrapar (0232)	283,177.00
Bashkia Tirana (3535)	1,077,135.00
Drejtoria e Përgjithshme e Ujesjelles Kanalizimeve (3535)	1,610,400.00
Ujësjetellës Kanalizime Vora -Shoqëri Anonime (3535)	500,000.00
Universitet "E. Çabej", Gjirokaster (1111)	1,231,878.00
Total	14,026,784.00

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Nga analiza e databazave dhe të dhënave mbi pagesat dhe kontratat, janë konstatuar raste kur pagesat për shlyerjen e faturave kryhen në të njëjtën ditë ose deri në 10 ditë diferencë nga data e regjistrimit të kontratës në SIFQ. Nga testimi rezultojnë 242 kode projektesh të procesuara për pagesë në shumën 8,95 milion lekë, duke konstatuar formalitet në regjistrimin e transaksioneve në sistemin informatik financiar të qeverisë dhe jo duke ndjekur procedurat e parashikuara në udhëzimin standard për zbatimin e buxhetit si pasojë e anashkalimit të kontrolleve të brendshme. Nga analiza e kryer pasi këtij konstatimi arrihet në konkluzionin që ekziston risku që si pasojë e diferencës së vogël në kohë ndërmjet datës së kontratës dhe datës së kryerjes së pagesës, rast pas rasti nga ana e njësive të qeverisjes së përgjithshme të kryhen pagesa në formën e parafinancimit për përfituesit e fondeve publike.

Nga testimi i regjistrimit të kontratave dhe pagesave të urdhër-shpenzimeve në SIFQ, konstatohen raste kur data e kontratës (data e kontratës fizike) sipas modulit të kontratave është e njëjtë ose me diferencë deri në 10 ditë nga regjistrimi i urdhër-shpenzimeve të parë për projektet e investimit të identifikuar për këto problematika. Këto konstatime përfshijnë gjithsej 63 projekte investimesh në shumën 4,3 milion lekë, që dëshmon për kryerjen e pagesave drejt përfituesve të fondeve publike në një kohë shumë të shkurtër nga kryerja lidhja e kontratës, afat i pamjaftueshëm për kryerjen e punimeve apo marrjen në dorëzim të tyre. Gjithashtu në disa raste përfaqësuese këto projekte investimesh përfshijnë lëvrimin e fondeve në formën e paradhënies për kryerjen e punimeve, në kundërshtim me parashikimet e bëra në udhëzimin standard për zbatimin e buxhetit duke parafinancuar investimet publike dhe duke mbivlerësuar treguesit e investimeve publike.

Lidhur me saktësinë dhe plotësinë e informacionit të raportuar në treguesit fiskalë të konsoliduar për vlerat e raportuara të shpenzimeve operative dhe investimeve u konstatuan nga databaza të pagesave deri në 31.03.2024 transaksione me datë fature të vitit 2023 dhe të mëparshëm për të cilat është përdorur buxheti i vitit 2023. Këto transaksione, nuk rezultojnë të jenë paguar në kohë në shumën 3,111.3 milion lekë, megjithë efektet e akteve normative përpara fundit buxhetor, si dhe të drejtës për të kryer shpenzime edhe gjatë muajit Janar 2024 për efekt të vitit buxhetor 2023. Të grupuara në investime dhe shpenzime operative klasifikimi paraqitet në shumën 1,567.7 milion lekë për investime (50.3%) dhe 1,534.5 milion lekë për shpenzime operative (49,7%).

Tabela nr. 28: Rezultatet për pagesa të faturave të vitit 2023 e të mëparshëm me buxhetin e vitit 2024

Në lekë			
Faturat sipas vitit	Investime	Shpenzime operative	Total
2007	-	117,034.00	117,034.00
2013	-	711,826.00	711,826.00
2014	-	1,213,662.00	1,213,662.00
2015	-	1,440,001.00	1,440,001.00
2017	10,144,327.00	7,000,000.00	17,144,327.00
2018	-	352,895.00	352,895.00
2019	21,421,296.00	10,258,313.00	31,679,609.00
2020	8,921,343.00	5,191,680.00	14,113,023.00
2021	46,925,375.00	9,643,254.00	56,568,629.00
2022	204,817,833.00	15,180,396.00	219,998,229.00
2023	1,284,509,076.00	1,483,466,300.00	2,767,975,376.00
Total	1,576,739,250.00	1,534,575,361.00	3,111,314,611.00

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Referuar momentin të pagesës, konstatohet se pjesa më e madhe e ekzekutimit të shpenzimeve/investimeve përqendrohet në muajin Dhjetor në mbyllje të vitit buxhetor 2023. Nga analiza e të dhënave të pagesave, konstatohet se me datë libri të madh në muajin Dhjetor 2023 janë procesuar për pagesë edhe fatura të viteve të mëparshme apo të muajve të mëparshëm të vitit 2023.

Tabela nr. 29: Fatura të shlyera në muajin Dhjetor 2023

Në lekë

Fatura e vitit	Shuma
2005 – 2022	1,963,944,006.00
2023	60,808,646,383.00
Janar	95,265,790.00
Shkurt	398,251,860.00
Mars	864,882,968.00
Prill	753,686,237.00
Maj	2,367,791,324.00
Qershor	1,770,008,753.00
Korrik	878,609,747.00
Gusht	706,477,392.00
Shtator	1,184,935,689.00
Tetor	4,514,582,277.00
Nëntor	9,854,334,126.00
Dhjetor	37,419,820,220.00
2024	340,988,962.00
Total	63,113,579,351.00

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Nga 63.1 miliard lekë fatura me datë libri të madh në Dhjetor 2023, konstatohen rreth 47.2 miliard lekë pagesa të faturave të muajve Nëntor – Dhjetor 2023 ose 74%, duke evidentuar se ekzekutimi i buxhetit nuk ka qenë i njëtrajtshëm përgjatë vitit 2023.

Mbi respektimin e radhës së prioritetit të pagesave (FIFO)

Referuar Udhëzimit të MFE nr. 9, datë 20.03.2018, “Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit”, i ndryshuar, në pikat 178, 179 dhe 180 është përcaktuar specifikisht:

“178. Struktura përgjegjëse për thesarin miraton kërkesat për pagesë në SIFQ.

179. Në fillim të çdo dite struktura përgjegjëse për thesarin procedon me vendosjen e limitit ditor të pagesave në funksion të menaxhimit efektiv dhe transparent të likuiditeteve të llogarisë së unifikuar të thesarit në Bankën e Shqipërisë.

180. Më pas, nëpërmjet SIFQ vijohet me procedurën e grupimit të kërkesave për pagesë sipas rregullit të regjistrimit kronologjik të urdhër-shpenzimeve (hyrje e parë - dalje e parë).”

Sipas Udhëzimit Standard të Zbatimit të Buxhetit, plani i arkës propozohet nga struktura e Thesarit dhe miratohet nga Nëpunësi i Parë Autorizues dhe në të njëjtën kohë gjatë vitit është objekt rishpërndarje, në zmadhim/reduktim në kufijtë maksimalë mujore të lejuar për shpenzim.

Gjithashtu, nga audit i brendshëm, por edhe nga testimet e kryera, janë evidentuar raste ku edhe sipas muajve janë ekzekutuar pagesa jo sipas parimit hyrje e parë, dalje e parë në sistem (FIFO). Në këtë kuadër, konstatohet se janë procesuar transaksione në datat e ndërmjetme të datës së regjistrimit të transaksioneve në sistem dhe datës së ekzekutimit në sistem, çka përcakton devijimin në parimin hyrje e parë, dalje e parë sipas përcaktimeve në Udhëzimin Standard të Zbatimit të Buxhetit.

Për sa trajtuar në këtë pjesë të Projekt Raportit, nga subjekti i audituar, nga Drejtoria e Menaxhimit të Investimeve Publike është paraqitur observacioni me nr. 4564/4 prot., datë 09.09.2024, protokolluar në KLSH me nr. 472/24 prot., date 17.09.2024, ku janë shprehur objeksionet si më poshtë:

Pretendimi i subjektit:

-Në lidhje me gjetjen mbi numrin e lartë të rialokimeve të fondeve buxhetore argumentojmë se ky është një mekanizëm përmes së cilit Ministritë e Linjës dhe institucionet buxhetore adresojnë rialokimin e fondeve nga projektet me ecuri më të ulët në krahasim me planifikimin e tyre drejt projekteve me progres të mirë duke ndikuar në një përdorim më efikas të burimeve të alokuara. Nga ana tjetër kjo ndikon edhe në uljen e detyrimeve të prapambetura për projektet në vazhdim, (rasti psh. i projekteve rrugore apo ujesjellësa etj). Kjo pasi edhe tavanet buxhetore të shpërndara në fillim të vitit janë të limituara për përmbushjen e të gjitha prioriteteve sektoriale apo angazhimeve të ndryshme të qeverisë/IB. KLSH nuk ka dhënë asnjë referencë ligjore apo rregullatore të klasifikimit si 'të lartë' të numrit të rialokimeve buxhetore, pra nuk ka asnjë bazë për këtë gjetje. Gjithashtu, ju bëjmë me dije se për vitin 2023 pjesa më e madhe e rialokimeve kanë të bëjnë me zbatimin e akteve normative. Numri i rialokimeve nuk është tregues i normuar në legjislacionin aktual në fuqi për menaxhimin e sistemit buxhetor.

-Në lidhje me rishpërndarjet e bëra pas datës 15 Nëntor kanë të bëjnë vetëm me zbatimin e akteve normative të cilët kanë fuqinë e ligjit dhe nuk kanë të bëjnë me rishpërndarjet në kuptim të nenit 48 të LOB. Nga MF janë zbatuar përcaktimet e nenit 48 të LOB të cilat kanë të bëjnë me transferimet që kanë dalë me shkresë pas datës 15.11.2022 ku theksojmë se në bazë të udhëzimit të buxhetit kufiri për transferime është data e hyrjes në MFE dhe jo data e nxjerrjes së shkresës. Gjithashtu, pjesa më e madhe e transferimeve janë zbatim i AN të miratuar në fund të vitit.

-Në lidhje me rekomandimin që të mos çelen kode projektsh për shlyerjen e detyrimeve të prapambetura vlerësojmë se detyrimet e prapambetura të cilat janë krijuar duhet të likuidohen, por njëkohësisht nga ana jonë po merren masa për monitorimin e vazhdueshëm për të mos krijuar detyrime të prapambetura duke mos celur projekte të reja. Për këtë kemi marrë dhe masa përcaktuar dhe në pikën 11 të VKM 887/2022. Njëkohësisht janë marrë masa që nëpërmjet AN-ve të miratuara në fund të vitit të likuidohen detyrimet që janë krijuar. Në këto kushte do të investigohen të gjitha rastet e krijimit të detyrimeve si dhe janë marrë masa që në VKM e re të procedurave të menaxhimit të investimeve institucionet ti raportojnë këto detyrime të detajuara me kodet përkatëse të investimit dhe të argumentuara me arsyet e krijimit të detyrimit të prapambetur.

-Në lidhje me rekomandimin 23.1 kemi marrë masa nëpërmjet përcaktimeve në VKM 887/202 dhe konkretisht pika 11 nëpërmjet të cilës minimalisht 80% e vlerës së plotë të projektit duhet të jetë e detajuar në 3 vitet e PBA. Në çdo rast edhe nëse një projekt do të rialokohet ai duhet që në vitin pas vitit korrent të ruaj minimalisht 30 % të vlerës së plotë të projektit.

-Në lidhje me detajimin e fondeve për detyrime të periudhave të kaluara bëjmë me dije se detyrimet e prapambetura të cilat janë krijuar duhet patjetër të likuidohen, por njëkohësisht nga ana jonë po merren masa për monitorimin e vazhdueshëm për të mos krijuar detyrime të prapambetura duke mos celur projekte të reja. Për këtë kemi marrë dhe masa përcaktuar dhe në pikën 11 të VKM 887/2022. Njëkohësisht janë marrë masa që nëpërmjet AN-ve të miratuara në fund të vitit të likuidohen detyrimet që janë krijuar. Në këto kushte do të investigohen të gjitha rastet e krijimit të detyrimeve si dhe janë marrë masa që në VKM e re të procedurave të menaxhimit të investimeve institucionet ti raportojnë këto detyrime të detajuara me kodet përkatëse të investimit dhe të argumentuara me arsyet e krijimit të detyrimit të prapambetur.

Qëndrimi i audituesve: Për sa më sipër, grupi i auditimit sqaron se:

-Referuar bazës ligjore të cituar përgjatë këtij materiali nga grupi i auditimit, shpeshësia e rishpërndarjeve buxhetore shërben si tregues për performancën në menaxhimin e buxhetit. Në këtë kuadër, mbështetur edhe në auditime të mëparshme, vlerëson se numri i rishpërndarjeve gjatë vitit rezulton i lartë, ku krahasimisht edhe me vitin e kaluar rënia paraqitet e lehtë, në kuptimin e menaxhimit të fondeve përkatëse.

-Referuar bazës ligjore të cituar nga subjekti, grupi i auditimit sqaron se në rastet kur rishpërndarjet janë mbështetur në aktet ligjore si Akte Normative apo VKM, të cilat dalin përtej përgjegjësisë së Drejtorisë përkatëse do të trajtohen si të tilla dhe jo në kuptimin e rialokimit buxhetor.

-Rekomandimi i grupit të auditimit konsiston në saktësimin e detyrimeve të prapambetura në vijim, duke njohur shpenzimin e kryer në mënyrë të saktë e të qartë referuar kuadrit ligjor të cituar në material nga grupi i auditimit.

-Lidhur me rekomandimin që të mos çelen kode projektsh për shlyerjen e detyrimeve të prapambetura, subjekti nuk ka observuar mbi gjetjen, por ka argumentuar masat për monitorimin e vazhdueshëm për të mos krijuar detyrime të prapambetura.

-Sa i takon rekomandimit nr. 23.1, nga subjekti nuk observohet mbi gjetjen e grupit të auditimit, por argumentohen masat e ndërmarra sipas VKM nr. 887/2022.

-Në lidhje me detajimin e fondeve për detyrime të periudhave të kaluara, nga subjekti nuk observohet mbi gjetjen e grupit të auditimit, por argumentohen masat e ndërmarra sipas VKM nr. 887/2022.

Sa më sipër, observacioni i paraqitur nga subjekti merret pjesërisht në konsideratë.

Për sa trajtuar në këtë pjesë të Projekt Raportit, nga subjekti i audituar, nga Drejtoria e Menaxhimit të Buxhetit është paraqitur observacioni me nr. 4564/4 prot., datë 09.09.2024, protokolluar në KLSH me nr. 472/24 prot., datë 17.09.2024, ku janë shprehur objeksionet si më poshtë:

Pretendimi i subjektit:

Evidentojmë që auditimi për rishpërndarjet buxhetore është bërë gjatë procesit të punës së auditimit në Drejtorinë e Përgjithshme të Thesarit dhe konkluzioni mbi numrin e rishpërndarjeve dhe datën e miratimit të tyre si edhe të hedhjes në sistem i referohet një informacioni të nxjerrë nga SIFQ dhe jo nga vlerësimi i shkresave të miratimit të tyre ku përcaktohet data e paraqitjes së kërkesës së ministrisë/institucionit, arsyeja dhe argumenti i paraqitur për miratimin e kërkesës për rialokim apo ndryshim të planit të buxhetit. Nga ana e grupit të auditimit çështja e rishpërndarjeve buxhetore është trajtuar në tërësi dhe jo e ndarë sipas objektit të punës dhe përgjegjësisë për çdo Drejtori. Në këto kushte, referuar vetëm numrit të rialokimeve të planit të buxhetit për shpenzime korrente, për të cilat DMB është përgjegjëse, sqarojmë se: Përsa i përket shpenzimeve korrente, të gjitha veprimet që prekin Fondin Rezervë, Fondin e Kontigjencës si edhe dhe Fondin e Veçantë nuk konsiderohen rialokime buxhetore, pasi në çdo rast të përdorimit të tyre kemi të bëjmë me shpërndarje/detajim të fondeve dhe jo rialokim/transferim. Kjo është e përcaktuar qartë në Udhëzimin e Përhershëm “Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit”. Gjithashtu, nuk konsiderohen rishpërndarje edhe disa fonde sipas procedurave specifike të përcaktuara për përdorimin e tyre, si psh: shpërndarja e fondeve për projektet artistike, për emergjencat, për shpërbllim të menjëhershëm të funksionarëve që lirohen nga detyra, etj. Pra numri i rishpërndarjeve për shpenzimet korrente nuk konsiderohet problematik nga ana jonë, bazuar në argumentimin e mësipërm.

Për shpenzimet korrente, nga DMB në asnjë rast nuk janë miratuar rialokime fondesh për të cilat janë paraqitur kërkesa pas datës 15 Nëntor 2023. Të gjitha alokimet e fondet për rastet e përmendura në paragrafin e mësipërm nuk mund të konsiderohen si rialokime. Gjithashtu edhe detajimi i ndryshimeve të planit të buxhetit të kryera në zbatim të AN nr.5/2023, AN nr.6/2023, si edhe zbatimi VKM-ve në këtë periudhë nuk mund të konsiderohen si rishpërndarje të kryera pas datës 15 nëntor. Gjithashtu nga ana e DMB nuk është miratuar asnjë rialokim me data retrospektive. Këtu mund të përjashtojmë vetëm ndonjë rast të zbatimit të Aktit Normativ nr.6/2023, që lidhet me regjistrimin e fondit përkatës në SIFQ, diktuar nga fakti i miratimit të ndryshimit të fondeve buxhetore si edhe zbatimit të VKM-ve të miratuar më datë 28.12.2023.

Për sa shpjeguar më sipër, konstatimi i paraqitur nga grupi i auditimit nuk qëndron dhe nuk ka lidhje me punën e DMB, pasi të gjitha rialokimet e miratuara nga DMB janë bërë në përputhje me rregullat dhe procedurat e zbatimit të përcaktuara në Ligjin Organik të Buxhetit dhe në Udhëzimin “Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit”.

Grupi i auditimit për vlerësimin e rishpërndarjeve buxhetore i referohet te dhenave nga SIFQ pra vetëm hedhjes së tyre në sistem dhe jo llojit të tyre, e as datës së shkresës me të cilën është paraqitur kërkesa nga NJQQ dhe datës së miratimit të tyre nga nëpunësi i parë autorizues.

Gjithashtu, vërejmë se në përcaktimin e “rishpërndarjeve buxhetore”, grupi i auditimit i referohet vetëm përcaktimit në pikën 12, të nenit 3 “Përkufizime” të LOB, ndërkohë që rregullat dhe procedurat për rishpërndarjet janë të përcaktuara në kuadrin ligjor e nenligor të buxhetit, që përfshin LOB, Ligjin Vjetor, Udhëzimin Standart për zbatimin e Buxhetit si edhe Udhëzimin Vjetor të Buxhetit. Konkretisht, risqarojmë edhe njëherë se sipas përcaktimit të nenit 48 të LOB-it, afati 15 nëntor lidhet me rishpërndarjet e fondeve të NJQP (sipas përcaktimeve të nenit 44 të LOB), të fondeve të miratuara me ligj (Ligji i Buxhetit i miratuar

në Kuvend, pra Ligji Fillestar i Buxhetit së bashku me ndryshimet e tij). Ndërkohë që, Aktet Normative janë propozuar në mbështetje të nenit 101 të Kushtetutës, ku parashikohet që Këshilli i Ministrave ka të drejtën e nxjerrjes së këtyre akteve normative me fuqinë e ligjit. Rishpërndarjet e fondeve buxhetore të miratuara me ligj si edhe kompetencat për miratimin e tyre janë përcaktuar në nenin 44 të LOB, dhe procedurat përkatëse në Udhëzimin Standard për zbatimin e buxhetit.

Në rishpërndarjet e cituar nga Grupi i Auditimit nuk është evidencuar më vete numri i rialokimeve të planit të buxhetit i ndarë ky në: shpenzime korrente / investime, rialokime të planit të buxhetit vendor, rialokime në kompetencë të NJQQ, rialokime të planit të thesarit, si edhe rialokime të numrit të punonjësve., pra nuk është evidencuar më vete numri i rialokimeve të planit të buxhetit për shpenzime korrente, për të cilat Drejtoria e Menaxhimit të Buxhetit është përgjegjëse, dhe për të cilat nga ana jonë është verifikuar çdo ID rishpërndarje e pasqyruar në Akt-Konstatimin nr.7.

Pas verifikimit të ID në fjalë, në tabelë kemi veçuar ato ID të cilat i përkasin shkresave të bëra nga DMB si edhe kemi bërë sqarimet përkatëse të cilat vërtetojnë saktësinë e këtyre veprimeve dhe që janë në përputhje të plotë me përcaktimet ligjore e nënligjore të cilësuar në paragrafët e mësipërm.

Në lidhje me rekomandimin 19.1, meqenëse KLSH cilëson se ky rekomandim është edhe për drejtoritë e tjera të MF, për sa i takon DMB nuk pranohet bazuar në argumentet e dhëna nga ana jonë për secilën UserID të referuar nga grupi i auditimit dhe që përbëjnë objektin e punës dhe janë përgjegjësi e DMB, ku ribëjmë prezent se: Të gjitha rialokimet që janë përgjegjësi e DMB janë kryer në përputhje të plotë me rregullat dhe procedurat e përcaktuara në kuadrin ligjor e nënligjor buxhetor. Gjithashtu nga DMB nuk është regjistruar në SIFQ asnjë rialokim buxhetor me data retrospektive.

Qëndrimi i audituesve: Për sa më sipër, grupi i auditimit sqaron se:

Të dhënat mbi testimet e kryera janë marrë nga Sistemi Informatik Financiar i Qeverisë dhe grupi i auditimit thekson se auditimi në këtë pjesë të Raportit të Auditimit është kryer mbi bazën e të dhënave të gjeneruara elektronikisht, pasi vetë objekti i këtij drejtimi është auditimi i kryerjes së pagesave dhe ndjekja e detajimit të planit buxhetor dhe çeljeve fillestare nëpërmjet sistemit informatik financiar të qeverisë (SIFQ), si dhe regjistrimi, kontrolli, kontabilizimi dhe përpunimi i informacionit të transaksioneve të qeverisjes së përgjithshme. Ndaj, në këtë kuadër është kryer auditimi i të dhënave të gjeneruara nga SIFQ, pasi ky është edhe objekti i këtij drejtimi; rrjedhimisht duke krijuar një pasqyrim të të dhënave të gjeneruara nga sistemi për veprimet e kryera në të. Referuar bazës ligjore të cituar nga DMB, grupi i auditimit sqaron se në rastet kur rishpërndarjet janë mbështetur në aktet ligjore si Akte Normative apo VKM, të cilat dalin përtej përgjegjësisë së DMB, do të trajtohen si të tilla dhe jo në kuptimin e rialokimit buxhetor.

Sa më sipër, referuar shpjegimeve dhe sqarimeve të dhëna nga subjekti dhe grupi i auditimit, si dhe bazës ligjore të cituar përkatëse materialit, grupi i auditimit gjykon se observacioni merret pjesërisht në konsideratë.

Për sa trajtuar në këtë pjesë të Projekt Raportit, nga subjekti i audituar, nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit është paraqitur observacioni me nr. 4564/4 prot., datë 09.09.2024, protokolluar në KLSH me nr. 472/24 prot., datë 17.09.2024, ku janë shprehur objeksionet si më poshtë:

Pretendimi i subjektit:

-Në lidhje me gjetjen nr. 18 të grupit të auditimit, sqarojmë se jemi në proces monitorimi të vazhdueshëm të gabimeve njerëzore të specialistit të shpenzimeve në degë për regjistrim gabim të datës së faturës së operatorit ekonomik në SIFQ.

-Në lidhje me gjetjen nr. 21 të grupit të auditimit, sqarojmë se është në përgjegjësi të NA/NZ të njësisë shpenzuese të qeverisjes qendrore dhe vendore “offline” të paraqesë në degën e thesarit kërkesë blerjen përpara procesit të prokurimit dhe jo në momentin e paraqitjes së kontratës për regjistrim në SIFQ, kurse njësitë shpenzuese “online” i kryejnë vetë në SIFQ regjistrimet e kërkesë blerjeve. Struktura përgjegjëse për thesarin në degë kur konstaton vonesa të tilla dërgon shkresën e konstatimit për NPA-në pranë MF.

-Në lidhje me gjetjen nr. 22 të grupit të auditimit, sqarojmë se në udhëzimin e përhershëm të zbatimit të buxhetit (përmendur më sipër) janë përcaktuar kontrollet që kryhen struktura përgjegjëse për thesarin në degë, ndërsa përmbajtja ligjore e dokumentacionit justifikues të shpenzimit është në përgjegjësi të NA/NZ së njësisë shpenzuese. Struktura përgjegjëse për thesarin në degë kur konstaton vonesa të tilla dërgon shkresën e konstatimit për NPA-në pranë MF. NPA-ja dërgon shkresë vemendje te NA-ja i ministrisë së

linjës/institucionit qendror nga varet njësia shpenzuese për të proceduar me masa disiplinore pas analizës së rasteve përkatëse nga strukturat e veta të brendshme; më pas njofton NPA-në për vendimarrjen ndaj strukturave përgjegjëse në zbatim të legjislacionit në fuqi.

-Në lidhje me gjetjen nr. 26 të grupit të auditimit, sqarojmë se është respektuar FIFO në radhën e kryerjes së pagesave elektronike në SIFQ. Nëse urdhër shpenzimi ka mbetur në pritje në SIFQ, kjo nuk ka qenë për arsye të mungesës së likuiditetit (çdo ditë limiti i likuiditetit është çelur pa kufizime në SIFQ nga struktura përgjegjëse për thesarin në qendër), por ka qenë për shkak të mosplotësimit të kriterëve të nevojshme që një faturë të paguhet, respektivisht: miratimit të faturës në të gjitha nivelet (për institucionet “online” duhet të miratojnë NZ/NA dhe më pas dega e thesarit) dhe fonde të vlefshme në plan thesari. Këto kriterë janë në përgjegjësi të plotë të NA/NZ së njësisë shpenzuese. Pavarësisht nga kjo, struktura e thesarit në degë dhe ajo në qendër monitorojnë çdo ditë faturat për shpenzim të regjistruara, por të pamiratuara ende dhe ato të miratuara, por që kanë mungesë në plan thesari, duke vijuar me njoftim/tëheqje vemendje institucioneve respektive deri në miratimin e faturave apo sigurimin e planit të nevojshëm të thesarit me qëllim ekzekutimin e pagesës së këtyre faturave. Si rrjedhim, sugjerojmë që rekomandimi 26.1 më sipër të hiqet në raportin e auditimit duke qenë se për asnjë moment nuk ka patur mungesë likuiditeti për financimin e pagesave të shpenzimeve buxhetore.

Qëndrimi i audituesve: Për sa më sipër, grupi i auditimit sqaron se:

-Nga ana e DPTH nuk është kundërshtuar për gjetjet nr. 18, 21 dhe 22, por janë sqaruar veprimet që i takojnë kësaj drejtorie dhe degëve të thesarit, si dhe masat përkatëse që mund të jenë ndërmarrë nga DPTH, ndaj gjetjet e grupit të auditimit qëndrojnë sipas trajtimit përkatës në Raportin Përfundimtar të Auditimit.

-Lidhur me pretendimin e subjektit, vlerësohet se gjetja e grupit të auditimit i është referuar testeve krahasimore mes datës së regjistrimit të urdhër-shpenzimit dhe datës së kryerjes së pagesës, duke evidentuar sipas muajve linjën e pagesave. Megjithatë, referuar sqarimeve të dhëna nga subjekti, grupi i auditimit konsideron se ato qëndrojnë pjesërisht.

Ndaj, sa më sipër observacioni i paraqitur merret pjesërisht në konsideratë dhe gjetjet e grupit të auditimit qëndrojnë referuar trajtimit në Raportin Përfundimtar të Auditimit.

2.3.2. Saktësia e veprimeve mbyllëse për raportimin në treguesit fiskalë dhe paraqitja në pasqyrat financiare të konsoliduara të shtetit.

Në zbatim të këtij drejtimi u shqyrtua dokumentacioni si më poshtë për periudhën 01.01.2023-31.12.2023:

1. Të dhëna/databaza nga Sistemi Informatik Financiar i Qeverisë ku përfshihen pagesa për efekt të vitit buxhetor 2023 si dhe pagesa deri më 30.04.2024;
2. Të dhëna përmbledhëse lidhur me dorëzimin e pasqyrave financiare nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme;
3. Raporti i Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë “Mbi zbatimin e buxhetit të shtetit për vitin buxhetor 2023”;
4. Raporti i llogarive sipas treguesve fiskalë sipas buxhetit të konsoliduar;
5. Rregullore, udhëzime për procedurat e mbylljes së pasqyrave financiare nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme.

Nga shqyrtimi i dokumentacionit të sipërcituar konstatohet se:

Referuar përgatitjes së pasqyrave financiare të konsoliduara, fazat nëpër të cilat kalon ky proces përcaktohen në figurën e mëposhtme, sipas shpjegimeve të dhëna nga sektori i raportimit financiar në Drejtorinë e Përgjithshme të Thesarit.

Procedura	Detyrat teknike
Monitorimi i regjistrimeve mujore të inventarëve/aseteve/të drejtave/detyrimeve të njësive të Qeverisjes së Përgjithshme nga degët e thesarit	Gjeneron raporte në SIFQ (analiza llogarie 180 karaktere) për të kontrolluar transaksionet e kryera nga Dega e Thesarit
	Nëse konstaton gabime në regjistrimin e transaksioneve kontakton me Degen e Thesarit
	Në rast se problematika nuk është operacionale kalon për zgjidhje Drejtorisë së Procesimit të Biznesit

Monitorimi i regjistrimeve përfundimtare për pasqyrat financiare brenda dates 31 Mars	Monitoron procesin e dorëzimit të bilanceve fizike nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme në Degën e Thesarit dhe regjistrimin e tyre
	Monitoron procesin e regjistrimeve të të dhënave të borxhit për bilancin
	Monitoron procesin e regjistrimeve të të dhënave të bilancit nga ISSH dhe FSDKSH
Përgatitja e pasqyrave financiare tëkonsoliduara të Qeverisë	Kryerja e mbylljeve vjetore nëpërmjet mass allocations
	Gjenerimi i raporteve të Pasqyrave Financiare në SIFQ dhe dërgimi tek eprorët
Monitorimi i përgatitjes së pasqyrave financiare tëkonsoliduara të Qeverisë	Monitoron punën për gjenerimin e pasqyrave financiare në bazë të raportimit të punonjësve të sektorit mbi përfundimin e proceseve dhe problematikat dhe e përcjell tek eprorët
Konfirmimi	Paraqitja e të dhënave përfundimtare të pasqyrave financiare vjetore te drejtori i përgjithshëm
Konfirmimi dhe publikimi	Paraqitja e të dhënave përfundimtare të pasqyrave financiare vjetore në strukturën përgjegjëse për certifikimin e tyre

Sipas procedurës së ndjekur dhe kuadrit legjislativ, përkatësisht ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, Kreu VII, neni 61 përcaktohet se Ministri i Financave është përgjegjës për krijimin e sistemit të kontabilitetit ndërsa sistemi i thesarit është përgjegjës për mbajtjen e llogarive të shtetit dhe përgatitjen e raporteve periodike e vjetore të zbatimit të buxhetit, si dhe përgatitjen e pasqyrave financiare vjetore të qeverisjes së përgjithshme.

Referuar Udhëzimit nr. 8, datë 09.03.2018 “Për procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore në njësitë e qeverisjes së përgjithshme”, parashikohet detyrimi i depozitimit të pasqyrave financiare vjetore nga njësitë e ndryshme, ku përkatësisht në pikat 117, 118 dhe 119 përcaktohet se *“Njësitë e qeverisjes qendrore...njësitë e qeverisjes vendore... njësitë e menaxhimit/zbatimit të projekteve dhe marrëveshjeve me donatorë të huaj, janë të detyruar të depozitojnë pasqyrat financiare vjetore të ushtrimit të mbyllur brenda muajit mars...”*. Në pikën 120 përcaktohet si afat muaji prill i vitit pasardhës për hartimin e përmbledhësës së konsoliduar të pasqyrave financiare vjetore të vitit ushtrimor të mbyllur nga ministrinë dhe institucionet e tjera qendrore për të gjitha institucionet apo njësitë vartëse të tyre. Ndërsa, në pikën 121 përcaktohet si afat muaji mars i vitit pasardhës për dorëzimin e pasqyrave financiare të ministrive dhe institucioneve të tjera qendrore të cilat nuk kanë në varësi institucione apo njësi shpenzuese me kontabilitet më vete. Për Këshillat e Qarkut përcaktohet afati muaji prill i vitit pasardhës për hartimin e përmbledhësëve të konsoliduara të pasqyrave financiare vjetore të njërive vendore të juridiksionit.

Drejtoria e Operacioneve të Thesarit në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë, sipas përcaktimeve të pikës 123 të këtij Udhëzimi, duhet të hartojë dhe përmbledhë brenda muajit maj të vitit pasardhës, për vitin ushtrimor të mbyllur, raportin mbi lëvizjen dhe gjendjen e stokut të llogarive të tjera speciale të çelura për llogari të shtetit shqiptar në Bankën e Shqipërisë, të aseteve financiare, të rezervës valutoare të qeverisë e të tjerë elementë pasurorë që duhet të përfshihen në bilancin e shtetit shqiptar.

Drejtoria e Përgjithshme e Buxhetit dhe Borxhit Publik në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë, referuar pikës 124, duhet të hartojë, përmbledhë dhe depozitojë në Drejtorinë e Operacioneve të Thesarit, brenda muajit Maj të vitit pasardhës, raportet e vitit ushtrimor të mbyllur lidhur me borxhin e jashtëm të qeverisë.

Më pas, Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit duhet të hartojë pasqyrat financiare përmbledhëse të konsoliduara të qeverisjes së përgjithshme qendrore dhe vendore brenda muajit Qershor të vitit pasardhës për vitin ushtrimor të mbyllur sipas përcaktimeve të pikës 125 të po këtij Udhëzimi.

Sipas informacionit dhe dokumentacionit të dorëzuar nga DPTH dhe shqyrtuar nga grupi i auditimit, rezultojnë njësi të cilat nuk kanë dorëzuar në kohë pasqyrat financiare individuale të tyre për t’u reflektuar më pas në Sistemin Informatik Financiar të Qeverisë dhe për të vijuar me procedurat e konfirmimit me degët e thesarit dhe konsolidimin. Mungesa e dorëzimit ose mosdorëzimi në kohë i këtyre pasqyrave shkakton problematika në lidhje me afatet dhe produktin

përfundimtar (pasqyrat financiare të konsoliduara). Në këtë kuadër, rezulton se nga 48 institucione nuk janë respektuar përcaktimet e nenit 62 “Përgatitja e llogarive vjetore të buxhetit” të Ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008 “Për Menaxhimin e Sistemit Buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar dhe Udhëzimit nr. 8, datë 09.03.2018 “Për procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore në njësitë e qeverisjes së përgjithshme” ku përcaktohet se *“Nëpunësit autorizues të njërive të qeverisjes së përgjithshme finalizojnë dhe konfirmojnë përfundimisht me nëpunësin e parë autorizues pasqyrat financiare vjetore të buxhetit, brenda datës 31 mars.”*, pasi 9 institucione nuk kanë dorëzuar PF dhe 39 të tjera i kanë dorëzuar me vonesë.

Referuar dokumentacionit të vendosur në dispozicion, DPTH ka kryer lajmërimet për kryerjen dhe përfundimin e procesit të depozitimit të pasqyrave financiare në degët e thesarit përkatëse për 35 institucionet nga 48 të tilla, pasi në nenin 71 përcaktohet se *“Kur nëpunësi autorizues dhe/ose nëpunësi zbatues i njësisë së qeverisjes së përgjithshme nuk përmbushin detyrimet për mbylljen e vitit buxhetor dhe nxjerrjen e llogarive vjetore të buxhetit, në kundërshtim me nenin 62 të këtij ligji, dënohen nga nëpunësi i parë autorizues me masë administrative, ose me gjobë në masën 1-3 paga mujore”*.

Sipas shpjegimeve të Drejtorisë së Përgjithshme të Thesarit, në rastin e vonesave janë kryer lajmërimet për kryerjen e procesit të depozitimit të pasqyrave financiare në degët e thesarit përkatëse sipas shkrësive, pas të cilave nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme janë depozituar në vijim.

Nga auditimi konstatohet se pas dorëzimit të pasqyrave financiare individuale, dorëzimi i pasqyrave financiare të konsoliduara nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme nuk është objekt shqyrtimi dhe konfirmimi nga strukturat e thesarit për t’u siguruar që janë kryer veprimet e eliminimit të transaksioneve të ndërsjellta me njësitë e varësisë dhe për të shmangur efektin e dublimeve në transaksione. Kjo rezulton si pasojë e mungesës së kuadrit rregullator në formën e standardeve të kontabilitetit në sektorin publik të cilat vazhdojnë të mos jenë të miratuara, në kundërshtim me përcaktimet e bëra në nenin 61 të ligjit nr. 9936 datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, ku përcaktohet që *“...Ministria e Financave harton standardet e kontabilitetit publik dhe raportimit, në përputhje me standardet ndërkombëtare të pranuara, aktet nënligjore dhe metodologjinë në fushën e kontabilitetit publik, të cilat miratohen nga Bordi i Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik...”*. Në mungesë të këtyre standardeve, por edhe regjistrimit të transaksioneve, konsolidimit dhe raportimit të tyre sipas parashikimeve të Udhëzimit nr. 8, datë 09.03.2018 “Për procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore në njësitë e qeverisjes së përgjithshme”, ku parashikohen veprime mekanike të regjistrimit në llogari dhe lëvizjet e tyre në fund të vitit për ngjarjet ekonomike dhe balancat e transaksioneve, pasqyrat financiare sipas sistemit informatik financiar të qeverisë paraqiten të pakonfirmuara dhe për këtë arsye nuk janë objekt raportimi, publikimi dhe miratimi.

Nga auditimi për pasqyrat financiare të konsoliduara është konstatuar se situata për vitin 2023, paraqitet e njëjtë me atë të vitit paraardhës 2022, ku specifikisht rezulton se pasqyrat fizike të dorëzuara manualisht nga institucionet buxhetore në degët e thesarit dhe pasqyrat financiare të gjeneruara elektronikisht nga SIFQ kanë diferencë në kuadër të shpenzimeve dhe të të ardhurave. Konkretisht, në pasqyrat financiare fizike të institucioneve buxhetore pasqyrohen detyrime të konstatuara dhe të papaguara si paga dhe sigurime shoqërore/shëndetësore ose detyrimi për tatimin mbi të ardhurat të cilat konstatohen si shpenzime në muajin dhjetor të vitit dhe paguhen me buxhetin e viti pasardhës, ndërsa në pasqyrat elektronike në SIFQ pasqyrohen shpenzimet faktike vjetore. Sa i takon diferencave në të ardhura ose arkëtime rezulton se në pasqyrat fizike pasqyrohen

të drejta të konstatuara dhe të paarkëtuara nga vitet e kaluara (si debitorët), ndërsa në pasqyrat financiare në SIFQ pasqyrohen arkëtimet vjetore.

Në kuadër të mbajtjes së llogarive kontabël për pasqyrat financiare, nga auditimi rezulton se shpenzimet njihen dhe mbahen në një llogari ekstrakontabël për raportimin e tyre në grupin e llogarive 468 dhe nuk njihen në momentin e ndodhjes së tyre. Për më tepër, konstatohet se mungojnë standardet e kontabilitetit për regjistrimin e transaksioneve financiare, balancat e llogarive, shënimeve shpjeguese, si dhe kuadri konceptual për raportimin financiar sipas kuadrit rregullator financiar ndërkombëtar. Edhe pse kuadri ligjor kombëtar përcakton detyrimin për krijimin e pasqyrave financiare të konsoliduar, rezulton se nuk kryhet procesi i konsolidimit të pasqyrave financiare në nivel njësie mëmë dhe pasqyrimi në sistem i tyre në nivel të konsoliduar, jo vetëm në nivel NJQP por edhe për sipërmarrje private ku shteti ka interesa pjesëmarrje në kapital përmes konsolidimit në formën e investimeve afatgjata apo konsolidimit total në varësi të raportit të ushtrimit të ndikimit mbi vendimmarrjen për këto të fundit.

Për sa trajtuar në këtë pjesë të Projekt Raportit, nga subjekti i audituar, nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit është paraqitur observacioni me nr. 4564/4 prot., datë 09.09.2024, protokolluar në KLSH me nr. 472/24 prot., datë 17.09.2024, ku janë shprehur objeksionet si më poshtë:

Pretendimi i subjektit: Në lidhje me rekomandimin mbi pasqyrat financiare të konsoliduara sqarojmë se për pikën (ii) struktura përgjegjëse për thesarin në degë ka dërguar shkresë konstatimi te NPA-ja në MF, të cilat i janë bërë me dije edhe grupit të auditimit. NPA-ja dërgon shkresë vemendje tek NA-ja i ministrisë së linjës/institucionit qendror nga varet njësia shpenzuese për të proceduar me masa disiplinore pas analizës së rasteve përkatëse nga strukturat e veta të brendshme; më pas njofton NPA-në për vendimmarrjen ndaj strukturave përgjegjëse në zbatim të legjislacionit në fuqi.

Qëndrimi i audituesve: Për sa më sipër, grupi i auditimit sqaron se nga ana e DPTH nuk janë paraqitur kundërshtime mbi gjetjen, por janë evidentuar veprime të ndërmarra nga kjo Drejtori lidhur me rekomandimin e lënë nga KLSH.

2.3.3. Menaxhimi i likuiditetit të qeverisjes së përgjithshme për sigurimin e nevojave për mjete monetare për kryerjen e pagesave brenda kufijve të limitit të cash-it.

Në zbatim të këtij drejtimi u shqyrtua dokumentacioni si më poshtë për periudhën 01.01.2023-31.12.2023:

1. Pasqyrat e lëvizjes për llogarinë e unifikuar të thesarit në monedhën vendase ALL, dhe në valutat EUR, USD, SDR;
2. Përmbledhëse të veprimeve ditore, javore dhe mujore të llogarisë TSA në monedhën vendase dhe valuta të huaja;
3. Procesverbale të takimeve të Komitetit të Menaxhimit të Borxhit dhe Likuiditetit përgjatë vitit 2023;
4. Shkresat e kryerjes së veprimeve në lidhje me menaxhimin e likuiditeteve në valutë për konvertime në monedhën kombëtare përmes outright apo nëpërmjet instrumenteve SWAP;
5. Shkresat e vendosjes së likuiditeteve përkohësisht të lira në formën e investimeve në depozitë;
6. Raporti i Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë “Mbi zbatimin e buxhetit të shtetit për vitin buxhetor 2023”, etj.

Nga shqyrtimi i dokumentacionit të sipërcituar konstatohet se:

Drejtorja e Përgjithshme e Thesarit në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë, ndër të tjera ka përgjegjësinë për të menaxhuar likuiditetin dhe llogarinë e unifikuar të thesarit, përkatësisht nga Drejtoria e Operacioneve të Thesarit, Sektori i Drejtimit të Likuiditetit. Ministria e Financave dhe Banka e Shqipërisë kanë nënshkruar marrëveshjen kuadër “Për ofrimin e shërbimeve financiare

nga Banka e Shqipërisë për Qeverinë e Republikës së Shqipërisë” nr. 7161 prot., datë 20.01.2015 për MF dhe nr. 251 prot., datë 20.01.2015 për BSH. Kjo marrëveshje është përditësuar me shkresën me nr. 5633/1 prot., datë 18.12.2017, për disa ndryshime mbi instrumentet për menaxhimin e likuiditetit, si dhe me shkresën nr. 24012 prot., datë 29.12.2023, për disa ndryshime mbi transferimin e fitimit neto dhe mbulimin e humbjeve të BSH.

Me qëllim analizën e likuiditetit dhe veprimeve në llogarisë së unifikuar të thesarit në të katër monedhat në të cilat administrohet për përballimin e nevojave për flukse dalëse, auditimi është përqendruar në drejtim të elementëve të parashikuar në marrëveshjen për ofrimin e shërbimeve financiare me Bankën e Shqipërisë.

Nga auditimi konstatohet se përgjatë vitit 2023 është përdorur instrumenti SWAP për të menaxhuar likuiditetin e lirë në monedhën EUR, ku kjo e fundit është paraqitur me tepricë edhe për shkak të marrjes së Eurobondit në muajin Qershor 2023, duke rritur tepricën e likuiditetit në këtë monedhë me 224.27%.

Në marrëveshjen nr. 716/1 datë 20.01.2015, në nenin 3 të saj “Përkufizime”, jepet përkufizimi i kontratës SWAP ku citohet *“Kontratë SWAP - është një instrument i derivuar ku dy palë bien dakord të shkëmbejnë fondet bazuar në nevojat e ndryshme të secilit. Shkëmbimi i fondeve bëhet sipas kushteve të rëna dakord paraprakisht ku përfshihen kohëzgjatja e kontratës, instrumenti që po shkëmbejnë, mënyra e shlyerjes, etj.”*

Duke qenë se SWAP është një instrument derivativ për të cilin duhet të bien dakord dy palë për shkëmbimin e fondeve, për të përdorur këtë instrument duhet të kryhet paraprakisht një analizë mbi menaxhimin e likuiditetit lidhur me flukset hyrëse, dalëse dhe parashikimet e realizimit të të ardhurave me 3 skenarë të mundshëm: bazë, realist dhe negativ, në varësi të faktorëve makroekonomikë, pagesave të borxhit (i brendshëm/i jashtëm) dhe kërkesave për mbështetje buxhetore. Në mbledhjet periodike të Komitetit të Menaxhimit të Borxhit dhe Likuiditetit merren në shqyrtim analizat e sipërcituara, ku përkatësisht gjatë vitit 2023 janë realizuar 8 mbledhje në të cilat janë diskutuar: flukset e parasë historike, gjendja e likuiditetit së bashku me parashikimet sipas skenarëve për të dy këto elementë, huamarrja për vitin buxhetor dhe pritshmëritë për humarrjen në muajt në vijim, gjendja e valutës së huaj për vitin dhe instrumentat për menaxhimin e likuiditetit.

Vendimi për rinovimin e kontratave SWAP kushtëzohet nga nevoja për të plotësuar llogarinë në monedhë të huaj në të njëjtën shumë si dhe nevoja për likuiditet në monedhën vendase nëse Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit parashikon që të ketë nevojë për to në kuadër të kryerjes së pagesave në valutë. Pra, Ministria e Financave dhe Ekonomisë, referuar marrëveshjes nr. 716/1, datë 20.01.2015 mes MF dhe BSH, nuk është e detyruar të ushtrojë kontratën SWAP për të mbyllur pozicionin, nëse nuk i nevojitet të plotësojë llogarinë në valutë dhe nuk parashikon pagesa në monedhë të huaj. Praktikisht, përdorimi i këtij instrumenti bazohet në shkëmbimin e monedhave ndërmjet palëve nëse flukset hyrëse dhe dalëse të palëve në transaksion nuk përputhen në terma të arkëtimeve dhe pagesave të pritshme në të ardhmen.

Nga shqyrtimi i informacionit të dorëzuar nga DPTH, përgjatë vitit 2023 rezulton se është përdorur: instrumenti SWAP për monedhë të huaj EUR me të cilën administrohet TSA, instrumenti outright, depozitimi për vendosje në depozitë të tepricave të mjeteve monetare në rastet kur ka patur tepricë likuiditeti, si dhe blerje valute. Në tabelën nr. 1 paraqitet informacioni për kontratat SWAP të mbartuara nga vite të mëparshme e të maturuara në vitin 2023 si dhe kontratat e reja për vitin buxhetor 2023 në rend kronologjik duke evidentuar monedhën origjinale (EUR) dhe kundravleftën në lekë.

Tabela nr. 1: Kontratat SWAP përgjatë vitit 2023 në EUR

Data e fillimit	Data e maturimit	Vlera në EUR	Vlera në maturim në ALL	Kohëzgjatja (afati) në ditë i përdorimit të instrumentit
<i>Mbartur nga viti 2022</i>				
29.12.2022	16.03.2023	79,000,000.00	8,940,454,324.10	77
30.12.2022	18.04.2023	50,000,000.00	5,696,267,786.71	109
30.12.2022	20.10.2023	40,000,000.00	4,608,334,216.00	294
30.12.2022	17.11.2023	45,000,000.00	5,226,736,504.50	322
<i>Iniciuar në vitin 2023</i>				
16.03.2023	18.09.2023	39,000,000.00	4,480,341,567.00	186

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MFE. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Nga të dhënat rezulton se përgjatë vitit 2023 konstatohen 5 instrumente SWAP, ku 4 janë të mbartura nga viti 2022 me datë maturimi në vitin 2023, si dhe 1 rast i përdorimit të instrumentit SWAP me shkresë fillim forward në vitin 2023 dhe me maturim po në vitin 2023, ku afati i maturimit të tyre varion nga 77 ditë në 186 ditë.

Referuar procesverbalit të mbledhjes së Komitetit të Menaxhimit të Borxhit dhe Likuiditetit të datës 09.03.2023, rezulton se për SWAP i cili pritet të maturohet më 16.03.2023 nuk ka gjendje të mjaftueshme likuiditeti, ndaj është ndërmarrë një SWAP i ri në vlerë 39 milionë EUR për të shlyer detyrimin për maturimin e SWAP të emtuar në 29.12.2022 në vlerë 79 milionë EUR.

Në fund të vitit 2023, nuk rezultojnë teprica të kontratave SWAP, pasi ato janë maturuar përgjatë vitit 2023.

Përveç kontratave SWAP, rezulton se është kryer një konvertim outright i shumës 50,000,000.00 EUR nga llogaria e unifikuar e thesarit me datë valute 11.01.2023, pra 116.55 EUR/ALL. Ky konvertim është iniciuar me shkresën nr. 149 prot., datë 10.01.2023 të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë drejtuar Bankës së Shqipërisë. Kundravlehtë në lekë e këtij konvertimi bazuar në kursin e datës 11.01.2023 rezulton të jetë 5,827,500,000.00 lekë. Sipas procesverbalit të minutave të mbledhjes së KMBL në datë 01.02.2023, ky konvertim është kryer për të mbuluar nevojat në lekë për vitin 2022. Për pjesën tjetër të vitit 2023 nuk rezulton të ketë konvertime të tjera outright.

Nga auditimi konstatohet se përgjatë vitit 2023 janë kryer 7 vendosje në depozitë e tepricës së likuiditeteve, në vlerë totale 58 miliard lekë si në tabelën nr. 2, ku përcaktohet vlera, data e valutës dhe data e maturimit, të cilat janë diskutuar në mbledhjet e KMBL për t'u depozituar si rezultat i tepricave në likuiditet në monedhën vendase.

Tabela nr. 2: Vendosje në depozitë për qëllime investimi përgjatë vitit 2023

Data e fillimit	Data e maturimit	Vlera	Afati në ditë i investimit
21.02.2023	02.03.2023	8,000,000,000.00	9
18.05.2023	07.06.2023	10,000,000,000.00	20
13.06.2023	12.07.2023	10,000,000,000.00	29
13.07.2023	11.08.2023	10,000,000,000.00	29
14.08.2023	13.09.2023	10,000,000,000.00	30
16.10.2023	13.11.2023	10,000,000,000.00	28
16.11.2023	06.12.2023	10,000,000,000.00	20

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MFE. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Duke qenë se në marrëveshjen nr. 716/1, datë 20.01.2015 mes MFE dhe BSH për menaxhimin e likuiditetit, limiti i shumës që mund të investohet ishte 10 miliard lekë me afat maksimal 1 muaj, në mbledhjen e të Komitetit të Menaxhimit të Borxhit dhe Likuiditetit të datës 01.09.2023 u diskutua mes anëtarëve dhe u vendos që të dërgohet kërkesë zyrtare drejt BSH për rritjen e limitit të shumës në 40-50 miliard lekë dhe në rritje të afatit të investimit mbi 1 muaj. Në këtë kuadër, MFE ka dërguar drejt BSH shkresën nr. 22173 prot., datë 07.12.2023 për rritjen e shumës maksimale të vendosjes në depozitë në 50 miliard lekë dhe rritjen e afatit maksimal në 2 muaj. Marrëveshja mes BSH dhe MFE është rishikuar dhe është nënshkruar me nr. 3293, datë 11.03.2024 “Për disa ndryshime në marrëveshjen mbi instrumentat e ofruar nga Banka e Shqipërisë për

menaxhimin e likuiditetit të Ministrisë së Financave, datë 20.01.2015, e ndryshuar” ku limiti në nenin 4, pika 3 ndryshohet sipas përmbajtjes “*Shuma maksimale e vendosur si depozitë në lekë, në çdo kohë, do të jetë 15 (pesëmbëdhjetë) miliard lekë. Për depozitën në valutë nuk përcaktohen kufij të shumës maksimale*”. Në nenin 4, pika 4, afati i investimit ndryshon nga “1 (një)” në “2 (dy)”.

Përgjatë vitit 2023, janë konstatuar edhe blerje valute në 6 raste, ku për 5 raste është blerë valutë SDR nga valuta EUR për pagesat e borxhit të jashtëm, ndërsa në 1 rast është blerë valutë USD nga valuta EUR për të siguruar likuiditet për pagesa.

Tabela nr. 3: Blerjet e valutave përgjatë vitit 2023

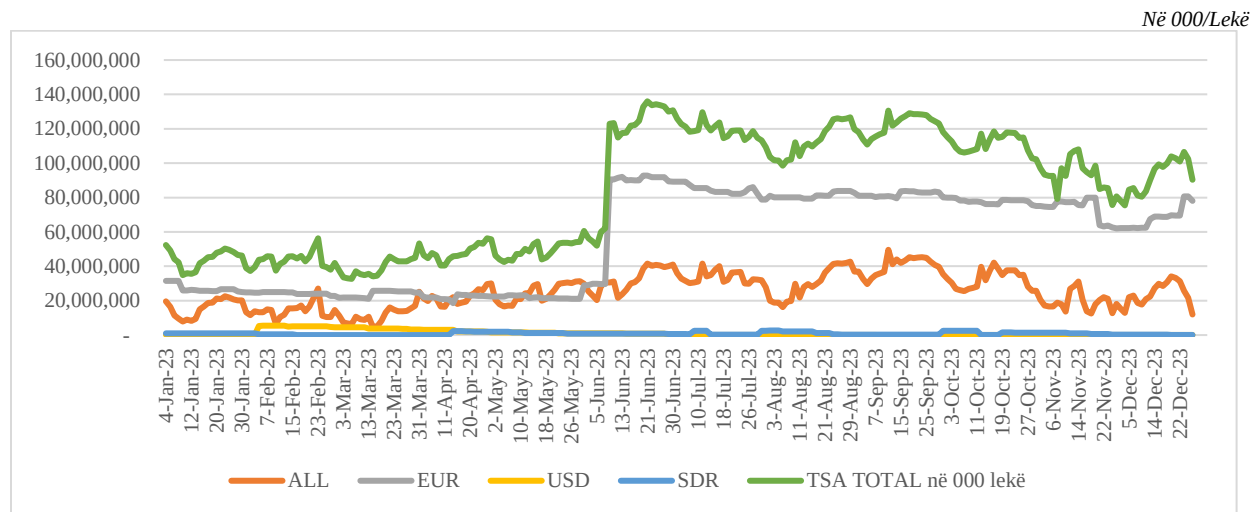
Monedha e blerjes	Monedha e shitjes	Vlera e monedhës së blerë	Datë valute
SDR	EUR	16,000,000.00	17.04.2023
SDR	EUR	15,000,000.00	10.07.2023
SDR	EUR	19,000,000.00	01.08.2023
SDR	EUR	17,000,000.00	02.10.2023
SDR	EUR	11,500,000.00	20.10.2023
USD	EUR	10,000,000.00	03.01.2024

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MFE. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Rezulton se përgjatë vitit 2023 janë blerë në total 78.5 milionë SDR për pagesat e borxhit të jashtëm, ndërsa 10 milionë USD janë blerë me shkresën nr. 23935 prot., datë 29.12.2023 me datë valute 03.01.2024.

Referuar analizës së likuiditetit, nga grupi i auditimit janë shqyrtuar lëvizjet dhe gjendja ditore përgjatë vitit 2023 e llogarisë TSA në valutën vendase, si dhe në tri monedhat EUR, USD, SDR. Në grafikun nr. 1 paraqiten tepricat e likuiditetit të TSA në mijë lekë dhe në monedha të huaja të konvertuara në mijë lekë, së bashku me tepricën totale të likuiditetit në mijë lekë, për periudhën 04.01.2023 – 29.12.2023.

Grafiku nr. 1: Tepricat e likuiditetit në ALL dhe në monedhat EUR, USD, SDR të konvertuara në monedhën vendase

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MFE. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Sipas paraqitjes dhe analizës së të dhënave të grafikut nr. 1, gjendja e likuiditeteve totale përgjatë vitit 2023 është luhatur në intervalin 30 miliard – 140 miliard lekë. Pjesa më e madhe e tepricave të likuiditetit të TSA përgjatë vitit është akumuluar në monedhën EUR me një interval të konvertuar në lekë ndërmjet 18 miliard – 100 miliard lekë. Për më tepër, teprica e likuiditetit total nuk ka paraqitur një trend të qëndrueshëm, pasi në të ka ndikuar luhatja e likuiditetit në EUR me një rritje të konsiderueshme në muajin Qershor 2023 për shkak të marrjes së Eurobondit në vlerë

594,330,000 EUR më datë 9 Qershor 2023. Marrja e Eurobondit ka rritur tepricën e likuiditetit në monedhën EUR me 224.27% krahasimisht me gjendjen e likuiditetit në EUR në datën paraardhëse. Ndërkohë, referuar edhe veprimeve të blerjes së valutave të huaja, konstatohet se për valutën USD dhe SDR nuk ka patur gjendje të mjaftueshme likuiditeti dhe për të siguruar likuiditet janë blerë këto valuta përmes shitjes së valutës EUR.

Teprica e likuiditetit në monedhën vendase ALL është luhatur përgjatë vitit 2023 në intervalin 4 miliard – 50 miliard lekë dhe përgjatë vitit ka patur investime në depozitë të tepricave të likuiditetit në lekë, sipas rasteve të paraqitura në tabelën nr. 2 nga grupi i auditimit, ku në total janë depozituar 58 miliard lekë në 6 raste.

Tabela nr. 4: Paraqitja e gjendjes minimale dhe maksimale të likuiditetit të TSA në monedhë vendase dhe valutë të konvertuar në 000 lekë

Valuta	Përshkrimi	Likuiditeti në 000 lekë	Data
ALL	Likuiditeti MIN	4,717,967	16/03/2023
	Likuiditeti MAX	49,605,230	13/09/2023
EUR	Likuiditeti MIN	18,556,782	14/04/2023
	Likuiditeti MAX	92,779,021	21/06/2023
USD	Likuiditeti MIN	7,886	11/09/2023
	Likuiditeti MAX	5,474,759	13/02/2023
SDR	Likuiditeti MIN	0	17/02/2023 ¹⁰
	Likuiditeti MAX	2,646,705	03/08/2023
TOTALI TSA	Likuiditeti MIN	32,697,661	08/03/2023
	Likuiditeti MAX	135,976,851	22/06/2023

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MFE. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Duke krahasuar të dhënat e investimit në depozitë të tepricave të likuiditetit në lekë me të dhënat e gjendjes së likuiditetit ditor, paraqitet tabela nr. 4, ku specifikohet se sa ka qenë likuiditeti i monedhës vendase në fillimin dhe maturimin e investimit në depozitë.

Tabela nr. 5: Paraqitja e tepricës së likuiditetit në datën e investimit dhe maturimit të depozitës në monedhën ALL

Data e fillimit	Data e maturimit	Vlera e investimit	Likuiditeti në datën e fillimit	Likuiditeti në datën e maturimit
21.02.2023	02.03.2023	8,000,000.00	13,873,948.77	14,521,929.63
18.05.2023	07.06.2023	10,000,000.00	19,921,213.06	28,598,787.27
13.06.2023	12.07.2023	10,000,000.00	21,700,449.90	41,597,497.95
13.07.2023	11.08.2023	10,000,000.00	34,113,733.88	29,894,258.83
14.08.2023	13.09.2023	10,000,000.00	21,906,408.88	49,605,229.82
16.10.2023	13.11.2023	10,000,000.00	31,816,567.61	26,824,556.06
16.11.2023	06.12.2023	10,000,000.00	20,580,699.67	22,103,344.59

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MFE. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Nga analiza e mësipërme si dhe paraqitja grafike, konstatohet se pas marrjes së Eurobondit, pra pas muajit Qershor 2023, teprica e likuiditetit të TSA totale paraqitet në intervalin 75 miliard – 131 miliard lekë, duke evidentuar tepricë të konsiderueshme të likuiditetit të llogarisë së TSA, ndikuar nga likuiditeti i monedhës EUR e cila paraqitet në intervalin 62 miliard – 90 miliard lekë. Mos ndjekja e duhur e këtyre tepricave jo normale të krijuara gjatë administrimit nuk është në përputhje me parashikimet e bëra në nenin 8 “Menaxhimi i mjeteve monetare të qeverisjes së përgjithshme” të ligjit nr. 9936 datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar ku përcaktohet se “Teprica e mjeteve monetare,

¹⁰ Valuta SDR paraqitet me likuiditet 0 në disa data përgjatë muajve Shkurt, Mars dhe Prill 2023, përkatësisht: 17/02/2023, 20/02/2023, 21/02/2023, 22/02/2023, 23/02/2023, 24/02/2023, 27/02/2023, 28/02/2023, 01/03/2023, 02/03/2023, 03/03/2023, 06/03/2023, 07/03/2023, 08/03/2023, 09/03/2023, 10/03/2023, 13/03/2023, 14/03/2023, 15/03/2023, 16/03/2023, 17/03/2023, 20/03/2023, 21/03/2023, 22/03/2023, 23/03/2023, 24/03/2023, 27/03/2023, 28/03/2023, 29/03/2023, 30/03/2023, 31/03/2023, 03/04/2023, 04/04/2023, 05/04/2023, 06/04/2023, 07/04/2023, 11/04/2023, 12/04/2023, 13/04/2023.

përkohësisht të lira, të llogarive të qeverisjes së përgjithshme në Bankën e Shqipërisë investohet sipas procedurave të përcaktuara me udhëzim të Ministrit të Financave“.

Për më tepër, mbajtja e tepricave në valutë përtej nevojave normale të funksionimit të sistemit të pagesave i ekspozon mjetet monetare të qeverisjes së përgjithshme ndaj riskut të kursit të këmbimit. Edhe pse risku i kursit të këmbimit është prezent në treg lidhur me valutat e huaja, përmes menaxhimit të duhur të këtyre valutave, mund të minimizohet humbja potenciale nga mënyrat e konvertimit/investimit/shitjes/blerjes së valutave. Në këtë kuadër, gjatë vitit 2023 sipas raportimit të llogarisë së TSA në 31.12.2023 janë krijuar humbje nga kursi i këmbimit dhe diferenca nga rivlerësimi i monedhave të huaja me kursin e datës së fundit të vitit, reflektuar në zërin të tjera nën financimin e deficitit në tabelën e treguesve fiskalë të konsoliduar, zë i cili paraqitet në vlerën totale -28,044 milion lekë.

Tabela nr. 6: Humbja nga kurset spot-forward përgjatë vitit

Data e fillimit	Data e maturimit	Vlera në EUR	Kursi EUR/ALL	Vlera sipas kursit të përcaktuar	Vlera në maturim në ALL	Diferenca nga kurset e këmbimit
29/12/2022	16/03/2023	79,000,000.00	112.83	8,913,570,000.00	8,940,454,324.10	26,884,324.10
30/12/2022	18/04/2023	50,000,000.00	113.41	5,670,500,000.00	5,696,267,786.71	25,767,786.71
30/12/2022	20/10/2023	40,000,000.00	112.83	4,513,200,000.00	4,608,334,216.00	95,134,216.00
30/12/2022	17/11/2023	45,000,000.00	113.41	5,103,450,000.00	5,226,736,504.50	123,286,504.50
16/03/2023	18/09/2023	39,000,000.00	114.55	4,467,450,000.00	4,480,341,567.00	12,891,567.00
TOTAL				28,668,170,000.00	28,952,134,398.31	283,964,398.31

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MFE. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Nga përdorimi i instrumentit SWAP për monedhën EUR janë krijuar 283,964.40 mijë lekë diferenca nga kursi i këmbimit, praktikisht humbje nga konvertimi i monedhës EUR në ALL.

Bazuar në kuadrin ligjor në fuqi dhe marrëveshjen për ofrimin e shërbimeve financiare mes Ministrisë së Financave dhe Bankës së Shqipërisë, konstatohet se veçanërisht për mjetet monetare në valutë (si monedha EUR e cila paraqitet me teprica të konsiderueshme likuiditeti) nuk është shfrytëzuar mundësia e investimit të tyre në depozitë për të përfituar të ardhura nga interesi, në të njëjtën kohë kur mbajtja e këtyre valutave shoqërohet me kosto mbajtje. Për më tepër, kryerja e konvertimeve me anë të instrumentave SWAP përgjatë vitit 2023, ka rezultuar me humbje të konsiderueshme për shkak të diferencës së kurseve spot-forward, duke mos shfrytëzuar mundësitë për kryerje të konvertimeve të njëanshme të monedhës së huaj në monedhë vendase. Konvertimet e kryera përmes instrumentave SWAP rezultojnë të jenë kryer në kah të kundërt me përcaktimet në marrëveshjen mes Bankës së Shqipërisë dhe Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, ku në nenin 5 të saj parashikohet se *“Me qëllim menaxhimit të likuiditetit në valutë dhe flukseve të shërbimit të borxhit të jashtëm, Ministria mund të kërkojë realizimin e kontratave SWAP me Bankën”*. Pra, koncepti i kryerjes të këtyre konvertimeve konsiston në mbulimin e nevojave për pagesa në monedhë të huaj duke përdorur monedhën vendase dhe jo e anasjellta. Ndërkohë, gjatë vitit 2023 janë përdorur kontratat SWAP për të mbuluar nevoja të likuiditetit në monedhë vendase përmes monedhës së huaj EUR.

Në konkluzion, menaxhimi i likuiditetit konstatohet se mbart problematika edhe si pasojë e faktorëve të mëposhtëm: mungesa e strukturave të specializuara për miradministrimin e mjeteve monetare të qeverisjes së përgjithshme, mungesa e instrumenteve operacionalë të kufizuar vetëm në drejtim të njëanshëm nga Banka e Shqipërisë dhe kushteve ekskluzive të ofruara prej tyre, akumulimit të daljeve të mjeteve monetare përgjatë pjesës së fundit të vitit buxhetor, kufizimit të shpenzimeve (dhe rrjedhimisht të flukseve monetare dalëse) me anë të mos detajimit në kohë të planit buxhetor për realizimin e tyre, ndryshimit të shpeshtë të buxhetit me akte normative si ngjarje të “ngutshme dhe të paparashikuara” të cilat deformojnë planin e arkës dhe krijojnë situata të paparashikuara në drejtim të administrimit të duhur të likuiditetit të njësive të qeverisjes së përgjithshme.

Për sa trajtuar në këtë pjesë të Projekt Raportit, nga subjekti i audituar, nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit është paraqitur observacioni me nr. 4564/4 prot., datë 09.09.2024, protokolluar në KLSH me nr. 472/24 prot., datë 17.09.2024, ku janë shprehur objeksionet si më poshtë:

Pretendimi i subjektit:

- Në lidhje me rekomandimin mbi menaxhimin e likuiditetit, sqarojmë se rekomandimi është realizuar me miratimin e marrëveshjeve të rishikuara ndërmjet MF dhe Bankës së Shqipërisë (BSH), konkretisht me marrëveshjen nr. 3293 (prot. i MF), datë 11.03.2024 për rritjen e shumës së investimit të gjendjes së llogarisë së unifikuar të thesarit (TSA) në BSH nga 10 miliardë lekë në 15 miliardë lekë, si dhe zgjatjen e kohës investimit nga një muaj në dy muaj, si dhe me marrëveshjen nr. 12574 (prot. i MF), datë 27.06.2022 për kryerjen e konvertimeve nga BSH, si agjent fiskal i qeverisë, nga monedha vendase në monedhat e huaja (USD dhe SDR, pasi monedhat e tjera këmbehen nga gjendja e TSA në EUR).

Qëndrimi i audituesve: Për sa më sipër, grupi i auditimit sqaron se:

- Edhe pse MF dhe BSH kanë rishikuar dhe ndryshuar marrëveshjen për investimet në depozitë, ritheksojmë se për vitin 2023 marrëveshja në fuqi ka qenë me limit 10 milion lekë dhe afat 1 muaj. Marrëveshja e ndryshuar ka hyrë në fuqi në vitin 2024, me efekt potencial në vitin 2024, ndërkohë që konstatimet e grupit të auditimit i përkasin situatës së vitit 2023.

Sa më sipër, observacioni i paraqitur nga MF nuk kundërshton gjetjet e grupit të auditimit për vitin 2023, por sqaron masat e ndërmarra me efekt potencial në vitin 2024.

2.3.4. Mbi rregullshmërinë dhe saktësinë e regjistrimeve në llogarinë “Depozitë e Qeverisë” dhe rakordimi i saj me Bankën e Shqipërisë. Konsolidimi i njërive që operojnë me llogari speciale në Bankën e Shqipërisë nëpërmjet transfertës nga Llogaria e Unifikuar e Thesarit.

Në zbatim të këtij drejtimi, u shqyrtua dokumentacioni si më poshtë për periudhën 01.01.2023-31.12.2023:

- Akt Rakordime midis Sektorit të Transaksioneve Qendrore dhe Sektorit të Borxhit të Brendshëm;
- Akt Rakordime midis Drejtorisë së Përgjithshme të Borxhit dhe Bashkërendimit të ndihmës së Huaj dhe Drejtorisë së Përgjithshme të Thesarit;
- Akt Rakordime midis Drejtorisë së Përgjithshme të Thesarit dhe Institutit të Sigurimeve Shoqërore;
- Akt Rakordime midis Drejtorisë së Përgjithshme të Thesarit dhe Fondit të Sigurimit të Detyrueshëm të Kujdesit Shëndetësor;
- Konfirmimet e bankave të nivelit të dytë të dorëzuara në Drejtorinë e Përgjithshme të Thesarit në MFE;
- Konfirmim mbi të ardhurat nga bankat e nivelit të dytë mes Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë dhe Bankës së Shqipërisë;
- Korrespondenca mes Ministrisë së Financave dhe Bankës së Shqipërisë lidhur me të ardhurat totale dhe shpenzimet totale të raportuara nga bankat e nivelit të dytë;
- Dokumentacion mbi lëvizjet dhe gjendjen e Llogarisë së Unifikuar të Thesarit (TSA) “Depozitë Qeverie” çdo muaj dhe në fund të vitit financiar;
- Dokumentacion mbi kontratat Spot – Forward për vitin 2023;
- Dokumentacion mbi arkëtimet dhe pagesat direkte të kryera nëpërmjet llogarisë së Unifikuar të Thesarit “Depozitë e Qeverisë” për vitin 2023;
- Dokumentacion mbi transfertat në valutë me jashtë kaluar përmes Bankës së Shqipërisë;
- Urdhër-shpenzimet për transfertat në valutë;
- Dokumentacion i vënë në dispozicion nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit lidhur me lëvizjet ditore të valutave;

- Dokumentacion mbi llogaritë speciale të qeverisë në Bankën e Shqipërisë, jashtë llogarisë së Unifikuar të Thesarit “Depozitë qeverie”.

Nga shqyrtimi i dokumentacionit të sipërcituar konstatohet se:

Rakordimi i të dhënave të llogarisë së Unifikuar të Thesarit (TSA) “Depozitë qeverie”, me Sektorin e Borxhit të Jashtëm dhe Sektorin e Borxhit të Brendshëm:

Mbështetur në Udhëzimin nr. 9, datë 20.03.2018 “Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit”, kapitulli V, dhe në Udhëzimin nr. 13, datë 13.12.2023 “Për procedurat e mbylljes së llogarive vjetore të buxhetit për vitin 2023”, nga auditimi rezulton se në fund të çdo muaji dhe në fund të vitit 2023, Sektori i Transaksioneve Qendrore, pranë Drejtorisë së Përgjithshme të Thesarit ka rakorduar në lidhje me arkëtimet dhe pagesat e bëra me Sektorin e Borxhit të Brendshëm në Ministrinë e Financave, në zërin “Financim i Brendshëm”.

Sipas akt rakordimit vjetor të datës 24.01.2024, pagesat për borxhin e brendshëm janë në total në vlerën 29,030,327.55 mijë lekë dhe nuk kanë rezultuar diferenca midis TSA/cash dhe borxhi/accrual.

Sipas të dhënave të lëvizjeve të llogarisë 211008 “Depozitë e Qeverisë”, shpenzimet për borxhin e brendshëm në vitin 2023 paraqiten në vlerë 29,210,327.54 mijë lekë.

Në llogarinë “Depozitë e Qeverisë” më 31.12.2023, Huamarrja e Brendshme raportohet në vlerën 19,870,412.45 mijë lekë për MFE dhe 20,818,328.15 për BSH.

Sipas akt rakordimit midis Drejtorisë së Përgjithshme të Borxhit dhe Bashkërendimit të ndihmës së Huaj dhe Drejtorisë së Përgjithshme të Thesarit, pagesat e Borxhit të Jashtëm janë në total 71,798,555.51 mijë lekë. Kjo vlerë është sa vlera totale paraqitur në zërin “Shpenzime për borxhin e jashtëm” të tabelës në gjendjen e llogarisë “Depozitë e Qeverisë” për vitin 2023, të ndarë në zërat:

- Interesa të Borxhit të Jashtëm: 53,237,892.76 mijë lekë;
- Principali i Borxhit të Jashtëm: 18,273,045.97 mijë lekë;
- Komisioni i borxhit të jashtëm: 287,616.78 mijë lekë.

Mbi rakordimin e të ardhurave të realizuara nga kontributet për sigurimet shoqërore me ISSH

Referuar shkresës nr. 235/1 prot., datë 12.01.2024 të Institutit të Sigurimeve Shoqërore (ISSH), janë dërguar të dhënat mbi rakordimin vjetor të të ardhurave të realizuara për kontributet e sigurimeve shoqërore nga Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve (DPT), ku totali i të ardhurave për vitin 2023 rezulton 119,979,210.2 mijë lekë, me gjendje në fund për t’u mbartur dhe transferuar në vlerë 1,652,110.8 mijë lekë. Në tabelën nr. 1, paraqiten arkëtimet dhe transferimet në llogarinë TSA për këto të ardhura.

Tabela nr. 1: Përmbledhja për tre vitet e fundit të rakordimeve vjetore me ISSH

Nr.	Emërtimi	2021	2022	2023
I	Gjendja në fillim të vitit (1 Janar)	2,786,999,356	990,507,348	2,147,890,534
1	Të ardhura tatimore (llog 75)	91,152,488,061	101,605,758,948	119,418,054,465
2	Të ardhura jo tatimore (llog. 711-gjoba)	267,712,164	310,611,031	385,458,471
3	Kamat vonesa të sigurimeve (llog. 709-gjoba)	113,307,767	118,186,207	175,697,301
II	Totali të ardhurave për vitin (1+2+3)	91,533,507,992	102,034,556,186	119,979,210,237
I+II	Totali të ardhurave në fund të vitit	94,320,507,348	103,025,063,534	122,127,100,771
III	Transferuar nga TSA në ISSH për vitin	93,420,000,000	100,877,173,000	120,475,000,000
	Gjendja në fund të vitit (31 Dhjetor)	990,507,348	2,147,890,534	1,652,100,771

Burimi: Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF.

Nga llogaria e unifikuar e thesarit “Depozitë Qeverie” për ISSH, në vlerë 120,475,000 mijë lekë, rezulton se shumatat e kaluara në këtë llogari janë të barabarta me evidencën e shpenzimeve të llogarisë për këtë zë specifik.

Mbi rakordimin e të ardhurave të realizuara nga kontributet për sigurimet shëndetësore me FSDKSH

Përgjatë vitit 2023, rezulton se çdo muaj dhe në fund të vitit, Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit ka rakorduar me strukturat e Fondit të Sigurimit të Detyrueshëm të Kujdesit Shëndetësor (FSDKSH) të ardhurat nga kontributet e sigurimit shëndetësor. Për vitin 2023, FSDKSH ka dërguar shkresën nr. 255 prot., datë 15.01.2024, ku të ardhurat nga kontributet e sigurimeve shëndetësore paraqiten në vlerën 18,882,560.6 mijë lekë, me gjendje në fund për t'u mbartur dhe transferuar 641,175.5 mijë lekë. Përmbledhja për tri vitet e fundit për këto rakordime paraqitet në tabelën nr. 2.

Tabela nr. 2: Përmbledhja për tre vitet e fundit të rakordimeve vjetore me FSDKSH

Nr.	Emërtimi	2021	2022	2023
1	Gjendja në fillim të vitit (01 Janar)	282,209,668	168,256,503	638,614,928
2	Të ardhura tatimore gjatë vitit (llogaria 75)	14,436,046,835	16,100,358,425	18,882,560,594
I	Totali të ardhurave (1+2)	14,718,256,503	16,268,614,928	19,521,175,522
II	Transferuar nga TSA	14,550,000,000	15,630,000,000	18,880,000,000
III	Gjendja në fund të vitit (31 Dhjetor)	168,256,503	638,614,928	641,175,522

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Tabela nr. 3: Rakordimi vjetor 2023 me FSDKSH

Emërtimi	Gjendje në fillim 01.01.2023	Të ardhura	Transferat nga TSA progresive	Gjendje në fund 31.12.2023
Të ardhura nga kontributet e sigurimeve shëndetësore	638,614,928	18,882,560,594	18,880,000,000	641,175,522

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Për vitin 2023, vlera e paraqitur në Llogarinë e Unifikuar të Thesarit “Depozitë Qeverie” (TSA) e kontabilizuar si shpenzim në këtë llogari për FSDKSH rezulton 18,880,000 mijë lekë.

Rakordimi i të dhënave të llogarisë së Unifikuar të Thesarit (TSA) me bankat e nivelit të dytë dhe me Degët e Thesarit në rrethe çdo muaj dhe për vitin 2022

Referuar Udhëzimit nr. 13, datë 13.12.2023 “Për procedurat e mbylljes së llogarive vjetore të buxhetit për vitin 2023” në Kapitullin II “Marrëdhëniet e Ministrisë së Financave me bankat e nivelit të dytë”, përcaktohet se bankat e nivelit të dytë transferojnë në Bankën e Shqipërisë brenda orës 10:00 të datës së parë të punës në muajin Janar 2024 të gjitha mjetet monetare të arkëtuara për buxhetin e shtetit deri në fund të vitit 2023. Llogaritë e degëve të thesarit në bankat e nivelit të dytë do të fillojnë me gjendje zero në vitin 2024. Degët e Thesarit përfundojnë rakordimin me bankat e nivelit të dytë dhe raportojnë elektronikisht në strukturën përgjegjëse për thesarin në qendër brenda datës 10.01.2024.

Me shkresën nr. 643 prot., datë 12.01.2024, DPTH në MFE ka dërguar drejt bankave të nivelit të dytë konfirmimin për gjendjen e llogarive të të ardhurave të buxhetit për periudhën 01.12.2023 – 31.12.2023, të gjeneruara nga sistemi SIFQ.

Tabela nr. 4: Konfirmimet e të ardhurave sipas bankave të nivelit të dytë

Banka	Datë konfirmimi		Të ardhura				Totali Neto
	Rrugë elektronike	Me shkresë	Tatimore DPT	Doganore DPD	Thesari	Nënhua	
Banka R...	12.01.2024	24.01.2024	64,030,050,028.47	63,568,209,918.29	16,588,674,761.61	-	144,186,934,708.37
Banka K...	17.01.2024	16.01.2024	59,684,962,899.53	52,072,305,660.85	10,349,749,708.35	2,321,516.00	122,109,339,784.73
Banka C...	17.01.2024	18.01.2024	49,241,034,877.91	38,963,491,001.18	13,982,471,476.24	-	102,186,997,355.33
O... Bank	15.01.2024	26.02.2024	20,756,172,615.36	21,062,030,703.92	3,603,256,940.42	-	45,421,460,259.70
A... Bank*	15.01.2024	26.02.2024	5,248,325,330.33	6,003,530,551.05	722,162,481.24	-	11,974,018,362.62
Banka A...	11.01.2024	22.01.2024	8,091,637,929.97	2,978,025,675.22	1,853,512,250.88	-	12,923,175,856.07
Banka I...	11.01.2024	22.01.2024	34,170,809,271.29	27,610,481,023.61	4,710,211,910.36	-	66,491,502,205.26

Banka U...	12.01.2024	29.02.2024	10,446,353,205.21	6,128,727,769.72	3,737,217,026.27	-	20,312,298,001.20
P... Bank	11.01.2024	25.01.2024	10,243,049,650.17	12,687,761,605.38	620,467,194.60	-	23,551,278,450.15
Banka e P...	11.01.2024	31.01.2024	9,486,676,408.91	2,206,610,338.49	1,226,486,852.94	-	12,919,773,600.34
T... Bank	12.01.2024	23.01.2024	14,167,012,983.72	9,381,005,657.69	2,628,549,798.96		26,176,568,440.37
Banka e B...	18.01.2024	22.01.2024	1,326,660.39	794,497.24	954,936.12	-	3,076,093.75
Shuma			285,567,411,861.26	242,662,974,402.64	60,023,715,337.99	2,321,516.00	588,256,423,117.89
Në % ndaj totalit neto			48.54%	41.25%	10.20%	0.0004%	

* A... Bank dhe O... Bank bëhen një bankë, duke vepruar si O... Bank Albania nga 01.12.2022.

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Nga të dhënat e tabelës nr. 4 konstatohet se bankat e nivelit të dytë kanë respektuar afatin kohor për rakordim përmes rrugës elektronike, ndërsa përsa i përket dorëzimit të shkresave pranë MFE, afati është respektuar vetëm nga Banka K... dhe Banka C..., ndërkohë që bankat e tjera i kanë dërguar shkresat fizike përtej datës 19 Janar 2023 të përcaktuar pikën 13 të udhëzimit nr. 34, datë 14.12.2022, ku përcaktohet se “Drejtoria qendrore të bankave të nivelit të dytë, rakordojnë me strukturën përgjegjëse për thesarin në Ministrinë e Financave, sipas formatit të dërguar nga kjo e fundit brenda datës 19.01.2024”.

Shuma totale e rakorduar sipas grupeve në total neto 588,256,423.12 mijë lekë ndahet në 48.54% të ardhura tatimore, 41.25% të ardhura doganore, 10.20% të ardhura nga thesari dhe 0.0004% nënha.

Mbi saktësinë e raportimeve të Llogarisë së Unifikuar të Thesarit (TSA) “Depozitë Qeverie”, me Bankën e Shqipërisë çdo muaj dhe në fund të vitit 2022

Konfirmimi i raportimeve të bankave të nivelit të dytë dhe Ministrisë së Financave për të ardhurat dhe shpenzimet e buxhetit të shtetit

Nga verifikimi i shkresave të dërguara mes palëve: Banka e Shqipërisë dhe Ministria e Financave dhe Ekonomisë për konfirmimin mbi të ardhurat, konstatohet se Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit (DPTH) në MFE inicion kërkesën për raportim nga Departamenti i Operacioneve Monetare (DOM) në BSH, ku ky i fundit i konfirmon përmbledhësen e të ardhurave të buxhetit të shtetit të raportuara nga bankat tregtare.

Përgjatë vitit 2023, MFE dhe BSH kanë rakorduar mbi të ardhurat e bankave të nivelit të dytë për secilin nga muajt. Nga analiza e të dhënave rezulton se gjatë muajve nuk janë paraqitur diferenca, përveç rasteve në vijim:

- Për raportimin Janar 2023, rezulton diferencë prej 403,930 lekë për T... Bank. Kjo diferencë sipas BSH është subjekt i rakordimit mes Bankës U... dhe MFE pasi në sistemin AIPS për këtë periudhë mes Bankës T... dhe BSH është konfirmuar e njëjta shumë në vlerën 1,822,621,054.97 lekë. Kjo diferencë nuk është mbartur më në vijim gjatë muajve, megjithatë nuk i është bashkëlidhur praktikës mënyra e sistemit të saj.
- Për raportimin Janar – Prill 2023, rezulton diferencë prej 79,024 lekë, specifikisht 56,850 lekë për Bankën A... dhe 22,174 lekë për Bankën U.... Banka e Shqipërisë përmes shkresës nr. 2330/1 prot., datë 18.05.2023 ka sjellë në vëmendje sistemin e diferencës 22,174 lekë derdhur më pak në llogarinë e qeverisë në krahasim me raportimin në evidencën ditore nga Banka U... më datë 10.05.2023, si dhe përcjell në MFE për rakordim diferencën me O... Bank pasi hyrjet në sistemin e pagesave dhe raportimi në BSH i të ardhurave nuk kanë diferenca. Rezulton se kjo diferencë prej 56,580 lekë nuk është sistemuar dhe është mbartur edhe në dy periudha të tjera pasardhëse.
- Për raportimin Janar – Maj 2023, rezulton diferencë prej 56,850 lekë për A... Bank.
- Për raportimin Janar – Qershor 2023, rezulton diferencë prej 56,850 lekë për A... Bank.

- Për raportimin Janar – Korrik 2023, rezulton diferencë prej 958,080 lekë për U... Bank. BSH përmes shkresës me nr. 3542/1 prot., datë 14.08.2023 ka njoftuar MFE se për diferencën në periudhën Janar – Qershor 2023, raportimi përmes evidencës së A... Bank, regjistrimet në evidencën e BSH dhe hyrjet në llogarinë kryesore të qeverisë nga kjo bankë, janë të rakorduara dhe pa diferenca. Ndaj, rezultimi i diferencës mbetet për t'u sqaruar nga MFE dhe A... Bank. Sa i takon hyrjeve në llogarinë kryesore të MFE dhe regjistrimet dhe të ardhurave sipas raportimeve ditore në BSH nga U... Bank janë të rakorduara në shumën 11,351,781,739.19 lekë. Gabimi nga ana e U... Bank ka qenë në raportimin sipas evidencës së datës 31.07.2023 në totalin kumulativ 11,350,823,659.19 lekë, pra më pak në shumën 958,080 lekë. Pas komunikimeve, Banka U... ka bërë sistemimet në evidenca dhe i ka dërguar drejt BSH duke mbyllur kështu diferencën.
- Për raportimin Janar – Tetor 2023, rezulton diferencë prej 1,200 lekë për A... Bank. Kjo diferencë sipas BSH është subjekt i rakordimit mes Bankës U... dhe MFE pasi në sistemin AIPS për këtë periudhë mes Bankës T... dhe BSH është konfirmuar e njëjta shumë.
- Për raportimin Janar – Nëntor 2023, rezulton diferencë prej 3,600 lekë, specifikisht 1,200 për A... Bank (mbartur nga periudha paraardhëse) dhe 2,400 lekë për U... Bank. Banka e Shqipërisë përmes shkresës nr. 5338/1 prot., datë 20.12.2023 njofton MFE se diferenca me A... Bank dhe U... Bank janë subjekt i rakordimit mes bankave të nivelit të dytë dhe MFE pasi në rakordimet me BSH në sistemin AIPS rezultojnë pa diferenca.
- Për raportimin Janar – Dhjetor 2023, rezulton diferencë prej 1,200 lekë për A... Bank, diferencë e cila vijon të mbetet e pasistemuar që në muajin Tetor 2023, për të cilën BSH nuk ka patur diferenca në sistemin AIPS. Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit në MFE ka dërguar shkresën nr. 315/2 prot., datë 05.02.2024 drejt Bankës O... për të sistemuar diferencën prej 1,200 lekë të evidentuar nga rakordimet.

Tabela nr. 5: Rakordimi i të ardhurave të bankave të nivelit të dytë mes MFE dhe BSH

Periudha	Sipas MFE	Sipas BSH	Diferenca
1 Janar - 31 Janar 2023	45,061,014,489.82	45,061,418,392.82	403,903.00
1 Janar - 28 Shkurt 2023	84,111,564,786.21	84,111,564,786.21	-
1 Janar - 31 Mars 2023	140,465,118,565.52	140,465,118,565.52	-
1 Janar - 30 Prill 2023	187,734,828,281.73	187,734,749,257.73	- 79,024.00
1 Janar - 31 Maj 2023	236,134,505,512.38	236,134,448,662.38	- 56,850.00
1 Janar - 30 Qershor 2023	284,921,620,987.47	284,921,564,137.47	- 56,850.00
1 Janar - 31 Korrik 2023	334,333,879,579.49	334,334,837,659.49	958,080.00
1 Janar - 31 Gusht 2023	384,580,755,730.30	384,580,755,730.30	-
1 Janar - 30 Shtator 2023	433,374,918,851.30	433,374,918,851.30	-
1 Janar - 31 Tetor 2023	483,242,668,306.23	483,242,667,106.23	- 1,200.00
1 Janar - 30 Nëntor 2023	536,933,878,043.59	536,933,874,443.59	- 3,600.00
1 Janar - 31 Dhjetor 2023	591,329,440,770.28	591,329,439,570.28	- 1,200.00

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit ka sistemuar 3 diferenca me bankat e nivelit të dytë në fillim të vitit 2024 për transaksione të vitit 2023:

- Me shkresën nr. 316 prot., datë 25.01.2024, ka sistemuar shumën 114,507 lekë me Bankën I... duke ja kthyer kësaj të fundit;
- Me shkresën nr. 1148/1 prot., datë 31.01.2024 ka sistemuar shumën 35,200 lekë me Bankën R... duke ja kthyer kësaj të fundit;
- Me shkresën nr. 837, datë 01.02.2024 ka sistemuar shumën 12,433 lekë me Bankën O... duke ja kthyer kësaj të fundit.

Këto sistemime janë kryer për rakordimin e vitit 2023 dhe do të sistemohen për llogari të vitit 2024.

Rakordimi i zërit të të ardhurave totale të raportuara nga bankat dhe shpenzimet totale të iniciuara nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë me zërin e Llogarisë së Unifikuar të Thesarit “Depozitë qeverie”, zëri “Të ardhurat nga Bankat e Nivelit të Dytë”.

Lidhur me të ardhurat totale dhe shpenzimet totale, përmes korrespondencës mes DPTH në MFE dhe DOM në BSH, konstatohet se nga ana e DOM raportohet vetëm për shumat totale të të ardhurave dhe shpenzimet totale të iniciuara nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë. Përsa i përket periudhës 01.01.2023-31.12.2023 konstatohet një diferencë konstante prej afërsisht 165.46 mijë lekë që prej muajit Shkurt e deri në fund të vitit 2023, dhe një diferencë në shpenzime totale prej 1915,87 mijë lekë nga muaji Shkurt e deri në fund të vitit, e cila është rritur deri në vlerën 6,537.35 mijë lekë në fund të vitit. Kjo diferencë vjen si pasojë e reflektimit të zërit “Pagesë principali për garancinë sovranë” i cili është evidentuar si zë më vite në evidencën e MF në vlerë 6,537.35 mijë lekë, ndërsa në evidencën e BSH përfshihet në zërin III.1 Shpenzime sipas bankave. Gjithashtu, edhe zëri “Kthim Principali” në vlerë 165.46 mijë lekë është evidentuar si zë më vite, ndërsa në evidencën e BSH përfshihet në totalin e të ardhurave derdhur nga bankat e nivelit të dytë.

Mbi saktësinë e konfirmimeve të Llogarisë së Unifikuar të Thesarit (TSA) “Depozitë Qeverie”, me Bankën e Shqipërisë për periudhën 1 Janar 2023 – 31 Dhjetor 2023

Lëvizjet dhe gjendja e Llogarisë së Unifikuar të Thesarit (TSA) “Depozitë Qeverie” çdo muaj dhe në fund të vitit financiar, në mbështetje të Marrëveshjes Kuadër, është subjekt i rakordimit mes Ministrisë së Financës dhe Ekonomisë dhe Bankës së Shqipërisë sipas korrespondencave. Çdo muaj të vitit 2023, Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit pranë Ministrisë së Financave ka rakorduar me Departamentin e Operacioneve Monetare dhe Departamentin e Sistemit të Pagesave, Kontabilitetit dhe Financës pranë Bankës së Shqipërisë, në lidhje me “Gjendjen dhe lëvizjet e llogarisë së unifikuar të thesarit “Depozitë Qeverie” në lekë (ALL), në euro (EUR), në dollarë (USD) dhe SDR, të shoqëruara me evidencat mujore të tyre.

Nga shqyrtimi i të dhënave ka rezultuar se Departamenti i Operacioneve Monetare dërgon konfirmime mujore mbi të ardhurat totale dhe shpenzimet totale jo të konfirmuara e të ndara në të paktën 7 grupe të ardhurash dhe shpenzimesh drejt MFE; dhe gjithashtu dërgon konfirmime ditore në rrugë elektronike (përmes email) drejt Drejtorisë së Përgjithshme të Thesarit në MFE. Konfirmimi nga DOM çdo muaj dhe në fund të vitit bëhet për shumën e të ardhurave dhe shpenzimeve (pa evidencën me zëra të ndarë në 7 grupe shpenzimesh e të ardhurash), ndërsa DSPKF konfirmon çdo muaj dhe në fund të vitit gjendjen e llogarisë dhe në valuta.

Për vitin 2023, rakordimi është bërë çdo muaj nga ana e DSKPF në BSH, në përgjigje të shkresave të nisura nga ana e MFE. Nga auditimi i korrespondencës për gjendjen e llogarisë së unifikuar të thesarit “Depozitë e qeverisë” në monedhë vendase dhe në valutë EUR, USD dhe SDR, ndërmjet dy institucioneve, rezultoi se gjendja e kësaj llogarie është e njëjtë, pa diferenca.

Referuar të dhënave nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, shuma e të dalave dhe të hyrave për llogaritë në monedhë vendase dhe valutë jepet në tabelën nr. 6.

Tabela nr. 6: Shumat e të dalave dhe të hyrave për lekë dhe valutë në llogarinë “Depozitë Qeverie”

Valuta	Totali i të dalave	Totali i të hyrave
ALL	844,761,778,252.03	840,300,128,793.95
EUR	737,376,212.05	1,212,703,143.48
USD	76,038,386.11	74,941,293.24
SDR	91,709,118.12	85,660,833.00

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Afatet e Raportimit

Sipas Marrëveshjes Kuadër mes Bankës së Shqipërisë dhe Ministrisë së Financës dhe Ekonomisë, datë 20.01.2015, në aneksin nr. 1 të saj përcaktohet se Banka e Shqipërisë dërgon konfirmimin e informacionit mbi të ardhurat dhe shpenzimet totale, çdo muaj (përmes një shkrese) në afatin kohor prej 3 ditë pune pas mbërritjes së shkresës nga Ministria e Financës dhe Ekonomisë. Bazuar në korrespondencën mes dy institucioneve, janë evidentuar datat e dërgimit të informacionit lidhur me konfirmimet e gjendjes së llogarisë “Depozitë Qeverie”, evidentohet se konfirmimet kanë patur periodicitet mujor me diferenca më të vogla në kohë krahasimisht me vitin paraardhës në datat mes shkresës së dërguar nga MFE dhe kthimit të përgjigjes nga BSH. Përgjithësisht, shkresat e MFE mbajnë datën rreth/pas javës së dytë të muajit pasardhës, ndërkohë që distanca kohore varion nga 2 deri në 7 ditë mes datës së shkresave të MFE dhe datës së shkresave të BSH.

Në Marrëveshjen Kuadër mes Bankës së Shqipërisë dhe Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, lidhur për periodicitetin e raportimit nga ana e MFE-së përcaktohet vetëm periodua e raportimit mujor, pa caktuar një afat. Ndërkohë për Bankën e Shqipërisë përcaktohet afati prej 3 ditë pune pas mbërritjes së shkresës nga MFE.

Rakordimi dhe konfirmimi me zëra i të ardhurave, shpenzimeve dhe gjendjes së llogarisë së Unifikuar të Thesarit “Depozitë e Qeverisë” më 31.12.2023

Me qëllim krahasimin e të dhënave mbi të ardhurat, shpenzimet dhe gjendjen e llogarisë së Unifikuar të Thesarit “Depozitë e Qeverisë” në mbyllje të saj në datën 31.12.2023, janë krahasuar të dhënat mbajtur nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit në MFE dhe nga Departamenti i Operacioneve Monetare të BSH. Referuar tabelës përmbledhëse për llogarinë “Depozitë e Qeverisë” nga Ministria e Financave dhe Banka e Shqipërisë, gjendja në fund, në datën 31.12.2022, e llogarisë “Depozitë e Qeverisë” është e njëjtë në monedhën vendase dhe në valutë të konvertuar në lekë, dhe rezultojnë diferenca në zëra të të ardhurave dhe shpenzimeve sepse MFE dhe BSH përdorin sisteme të ndryshme regjistrimi. Megjithë diferencat për shkak të sistemit të ndryshëm të regjistrimit, gjendja e llogarisë “Depozitë e Qeverisë” rezulton 95,034,136.23 mijë lekë, pra e njëjtë për të dy institucionet.

Rezultati financiar nga këmbimi valutor për kontratat spot-forward dhe rivlerësimet e valutave në llogarinë e Unifikuar të Thesarit “Depozitë Qeverie” për vitin 2023

Për vitin 2023, nga analiza e të dhënave rezultojnë se është ndërmarrë vetëm një kontratë e re SWAP, maturuar brenda vitit, si dhe janë maturuar kontrata SWAP të viteve të mëparshme, duke përlllogaritur interesa nga këto kontrata vetëm në monedhën EUR. Gjithashtu, në fund të vitit është kryer vlerësimi i gjendjes së valutës në monedhat e ndryshme me kursin e ditës së fundit të vitit përkatës, për secilën nga monedhat EUR, USD dhe SDR, duke i konvertuar në monedhën vendase ALL.

Tabela nr. 7: Rezultatet nga përdorimi i valutës për kontratat spot-forward dhe rivlerësimi i llogarisë në fund të vitit

Në 000/Lekë

Rezultati nga përdorimi i valutës	Interesa spot-forward (A)		Dif. kursi me fundin e vitit (B)		Shuma (A) + (B)	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
EUR	580,074	283,964	3,968,284	4,143,749	4,548,359	4,427,713
USD	-	-	310	147,250	310	147,250
SDR	14,794	-	(33,922)	44,330	(19,129)	44,330
Shuma	594,868	283,964	3,934,672	4,335,329	4,529,540	4,621,316

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Sipas të dhënave rezulton se totali i rezultatit nga përdorimi i valutës paraqitet në vlerën 4,621,316 mijë lekë në fund të vitit 2023. Sipas valutës specifikohet:

- Monedha EUR: Nga përdorimi i kontratave spot-forward, pra për interesa, rezulton shuma 283,964 mijë lekë dhe nga rivlerësimi në fund të vitit i tepricës së EUR shuma 4,143,749 mijë lekë.
- Monedha USD: Përgjatë vitit 2023 nuk rezultojnë interesa të kontratave spot-forward, pasi nuk ka patur kontrata të tilla në këtë monedhë, ndërkohë nga rivlerësimi në fund të vitit i tepricës së USD rezulton shuma 147,250 mijë lekë.
- Monedha SDR: Nuk rezultojnë interesa nga kontratat spot-forward pasi nuk ka patur të tilla në këtë monedhë, por nga rivlerësimi në fund të vitit i tepricës së SDR rezulton shuma 44,330 mijë lekë.

Mbi zbatimin e ligjshmërisë për arkëtimet dhe pagesat direkte të kryera nëpërmjet llogarisë së Unifikuar të Thesarit “Depozitë e Qeverisë” për vitin 2023

Lidhur me kontabilizimin e të ardhurave dhe shpenzimeve përmes llogarisë “Depozitë e Qeverisë” janë shqyrtuar të hyrat dhe të dalat nga kjo llogari, nga ku ka rezultuar:

- **TË HYRAT** (të ardhurat), kontabilizuar në llogarinë e Unifikuar të thesarit “Depozitë e Qeverisë”:

1. Të ardhura nga koncesionet

Për vitin 2023, rezulton se të ardhurat nga koncesionet paraqiten në vlerën 8,149.2 mijë lekë. Gjatë këtij viti, të ardhurat e vetme koncesionare që paraqiten janë ato nga Koncesioni i Anijeve përmes 12 transfertave përgjatë vitit 2023, në vlerë të konvertuar 9,299.40 mijë lekë. Krahasimisht me vitin 2022, i cili paraqiste të ardhura në shumë 8,194.12 mijë lekë, rezulton se për vitin 2023 këto të ardhura janë rritur me thujse 13%.

2. Fitim/Humbja e Bankës së Shqipërisë

Për vitin 2023, Banka e Shqipërisë nuk ka derdhur fitim në llogarinë “Depozitë e Qeverisë”.

- **DALJET** (shpenzimet), kontabilizuar në llogarinë e unifikuar të thesarit “Depozitë e Qeverisë”:

1. Transferta për kompensimin e pronave

Gjatë vitit 2023 janë kaluar gjithsej 9 transferta për shpronësimet, në vlerë totale prej 3,000,000.00 mijë lekë. Krahasuar me vitin 2022, ku transfertat për kompensimin e pronave kanë qenë në vlerën 750,000.00 mijë lekë, rezulton se për vitin 2023 këto transferta janë 300% më të larta se në vitin 2022. Shuma totale e kaluar me këto transferta është e barabartë me nxjerrjen e evidencës së llogarisë “Depozitë e Qeverisë” nga MFE në zërin “Transferuar në mjete në ruajtje për shpronësimet”.

Transfertat për ATP (për kompensimin e pronave) janë në total 5 të tilla me vlerë 2,064,412.74 mijë lekë.

Tabela nr. 8: Transferta ATP

Në 000/lekë		
Nr.	Data e transfertës	Shuma
1	31.01.2023	132,302.04
2	04.07.2023	1,160,000.00
3	21.08.2023	313,431.39
4	27.09.2023	307,585.22
5	29.12.2023	151,094.08
	TOTALI	2,064,412.74

Burimi: Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF.

Në evidencën e nxjerrë nga MFE për llogarinë “Depozitë e Qeverisë” rezulton se zëri “Transferta për kompensimin e pronave” paraqitet në vlerën 2,064,412.74 mijë lekë.

2. Transferta në valutë

Lidhur me transfertat në valutë, nga informacioni dhe dokumentacioni i vënë në dispozicion nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, rezultojnë 10 transfertat nga llogaria e unifikuar e thesarit në valuta dhe të konvertuara në shumën totale 3,864,145,152.84 lekë.

Nga auditimi i këtyre transfertave konstatohet se për dy transfertat të cilat duhet të kryheshin në valutën USD, transfertat është kryer nga llogaria “Depozitë e Qeverisë në EUR”, pasi llogaria “Depozitë e Qeverisë në USD” nuk ka patur gjendje të mjaftueshme për këto pagesa. Nga ana e Drejtorisë së Përgjithshme të Thesarit nuk rezulton që kjo mënyrë konvertimi të jetë mbështetur në një analizë të kryer nga MFE për përcaktimin e valutës që do të përdoret në konvertim. Nga konvertimi i njëpasnjëshëm EUR në USD në ALL (iniciuar nga shkresat e Drejtorisë së Përgjithshme të Thesarit në MFE) sipas përlllogaritjeve të grupit të auditimit rezulton se në total ka një diferencë prej -8,559,581.55 lekë mes Urdhër-Shpenzimeve dhe transfertave për këto dy pagesa në të cilën kanë ndikuar (i) mënyra e kryerjes së konvertimit (nga EUR në USD në ALL) dhe (ii) kurset e këmbimit të përdorura në konvertim nga Banka e Shqipërisë në datat e kryerjes së konvertimit.

Këto dy transfertat paraqiten të detajuara në vijim:

A. Me urdhërues **“Instituti i Shëndetit Publik”** janë kryer 3 transfertat në vlerë totale 422,557.30 mijë lekë, detajuar si më poshtë:

- 3 (tre) pagesa me objekt *Transfertë për vaksina të programit kombëtar të imunizimit* në vlerë totale prej 422,557.30 mijë lekë janë kaluar përmes tre praktikave si në vijim.

Përmes shkresës nr. 4041/1 prot., datë 01.03.2023, Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit ka bërë kërkesën drejt Bankës së Shqipërisë për transfertë për likuidim pagese në vlerën 1,217,940.17 USD nga llogaria Depozitë e Qeverisë në USD, në mbështetje të Marrëveshjes midis Qeverisë Shqiptare dhe UNICEF më datë 15.04.2005 dhe shkresës së Ministrisë së Shëndetësisë nr. 1898, datë 05.04.2016, “Për Prokurimin e Vaksinave të Programit Kombëtar të Imunizimit” dhe në vijim të praktikës së Degës së Thesarit Tiranë, shkresa nr. 1365/1 Prot., datë 28.02.2023. Me Urdhër-shpenzimin nr. 48, datë 28.02.2023, është paguar 132,061,311.19 lekë (me kurs 108.43 ALL) me urdhërues ISHP dhe Përfitues “Transfertë me jashtë”, bazuar në Urdhrin e brendshëm nr. 37, datë 28.02.2023, shkresës nr. 171/4, datë 28.02.2023, marrëveshjes së bashkëpunimit të datës 15.04.2005, shkresës së MSHMS nr. 1898 prot., datë 05.04.2016 dhe CE 10027827, datë 13.02.2023.

Përmes shkresës nr. 5671/1 prot., datë 28.03.2023, Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit ka bërë kërkesën drejt Bankës së Shqipërisë për transfertë për likuidim pagese në vlerën 1,440,046.92 USD nga llogaria Depozitë e Qeverisë në USD, në mbështetje të Marrëveshjes midis Qeverisë Shqiptare dhe UNICEF më datë 15.04.2005 dhe shkresës së Ministrisë së Shëndetësisë nr. 1898, datë 05.04.2016, “Për Prokurimin e Vaksinave të Programit Kombëtar të Imunizimit” dhe në vijim të praktikës së Degës së Thesarit Tiranë, shkresa nr. 1756/1 Prot., datë 27.03.2023. Me Urdhër-shpenzimin nr. 83, datë 27.03.2023, është paguar 152,702,575.40 lekë (me kurs 106.04 ALL) me urdhërues ISHP dhe Përfitues UNICEF Danimarkë, bazuar në Urdhrin e brendshëm nr. 64, datë 27.03.2023, shkresës nr. 272/2, datë 27.03.2023, marrëveshjes së bashkëpunimit të datës 15.04.2005, shkresës së MSHMS nr. 1898 prot., datë 05.04.2016 dhe CE 10027941, datë 27.02.2023.

Përmes shkresës nr. 15131/1 prot., datë 21.08.2023, Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit ka bërë kërkesën drejt Bankës së Shqipërisë për transfertë për likuidim pagese në vlerën 1,417,190.32 USD nga llogaria Depozitë e Qeverisë në EUR (pra të konvertohet nga EUR në USD për pagesën), në mbështetje të Marrëveshjes midis Qeverisë Shqiptare dhe UNICEF më datë 15.04.2005 dhe shkresës së Ministrisë së Shëndetësisë nr. 1898, datë 05.04.2016, “Për Prokurimin e Vaksinave të Programit Kombëtar të Imunizimit” dhe në vijim të praktikës së Degës së Thesarit Tiranë, shkresa nr. 4035/1 Prot., datë 21.08.2023. Me Urdhër-shpenzimin nr. 311, datë 21.08.2023, është paguar 137,793,414.81 lekë (me kurs 97.23 ALL) me urdhërues ISHP dhe Përfitues UNICEF Danimarkë, bazuar në Urdhrin e brendshëm nr. 216, datë 21.08.2023, shkresës nr. 807/2, datë 21.08.2023, marrëveshjes së bashkëpunimit të datës 15.04.2005, shkresës së MSHMS nr. 1898 prot., datë 05.04.2016 dhe CE 10028627, datë 20.07.2023.

Nga këto tri pagesa që duhet të kryhen në valutën USD, një prej tyre është kryer duke konvertuar EUR në USD, pasi depozita e qeverisë në USD nuk ka patur likuiditet të mjaftueshëm. Sipas kryqëzimit të të dhënave, TSA në USD rezulton me tepriçë likuiditeti në vlerën 210,494 USD në datën 21.08.2023, ndërsa transferta ka vlerë 1,417,190.32 USD. Nga krahasimi i të dhënave nga Urdhër-Shpenzimet dhe nga databaza e transaksioneve të BSH mbi transfertat për ISHP, ka rezultuar si në vijim:

Tabela nr. 9: Krahasimi i pagesave sipas Urdhër-Shpenzimeve dhe sipas transaksioneve të BSH për transfertën për ISHP

Vlera në USD e transaksionit	Sipas Urdhër-Shpenzimit			Sipas Bankës së Shqipërisë (Transferta)			Diferenca mes Urdhër-shpenzimit dhe Transferts	Diferenca në ditë
	Data e Urdhrit	Kursi ALL/USD	Vlera në ALL	Datë konvertimi	Kursi ALL/USD përmes EUR	Vlera në ALL		
1,417,190.32	21/08/2023	97.23	137,793,414.81	22/08/2023	98.27	139,267,292.75	-1,473,877.93	1

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Shuma në total e 3 transfertave me urdhërues ISHP është e njëjtë me evidencën e nxjerrë nga MFE në zërin “Transfertë për ISHP” në vlerë 422,557.30 mijë lekë. Ndërkohë në zërin “Diferenca kursi i këmbimit konvertim Euro USD transfertë ISHP Shkurt” është paraqitur vlera 1,467.23 mijë lekë, për transfertën në USD të kryer nga llogaria Depozitë e Qeverisë në EUR.

B. Me urdhërues “**Ministria e Mbrojtjes**” është kryer 1 transfertë në vlerën totale prej 2,030,155.31 mijë lekë.

Përmes shkresës nr. 19658/1 prot., datë 27.10.2023, Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit në MFE ka kërkuar nga Banka e Shqipërisë transfertën për likuidim pagese në vlerën 20,244,867.50 USD në vijim të shkresës nr. 5775 prot., datë 23.10.2023, të Ministrisë së Mbrojtjes. MFE përcakton që për të kryer pagesën, fondi të merret (të konvertohet në USD) nga llogaria “Depozitë e Qeverisë në EUR”.

Pagesa referohet të kryhet bazuar në VKM nr. 336, datë 31.05.2023, kontratës nr. 6675, datë 20.12.2022 lidhur ndërmjet MM dhe kompanisë “Baykar Makina San.Ve.Tic.As” amenduar me nr. 4019/1, datë 14.07.2023, shkresës së MM nr. 577, datë 23.10.2023 dhe praktikën e degës së Thesarit Tiranë me shkresën nr. 5141, datë 26.10.2023. Me Urdhër-shpenzimi nr. 413, datë 26.10.2023, është kryer pagesa prej 2,030,155,312.90 lekë (me kurs 100.28 lekë), me urdhërues Reparti Ushtarak nr. 3001 dhe përfitues Baykar Makina San.Ve.Tic.As.

Pagesa është kryer duke konvertuar EUR në USD, pasi depozita e qeverisë në USD nuk ka patur likuiditet të mjaftueshëm. Sipas kryqëzimit të të dhënave, TSA në USD rezulton me tepriçë likuiditeti në vlerën 484,840 USD në datën 26.10.2023, ndërsa transferta ka vlerë 20,244,867.50

USD. Nga krahasimi i të dhënave nga Urdhër-Shpenzimet dhe nga databaza e transaksioneve të BSH mbi transfertat për Ministrinë e Mbrojtjes, ka rezultuar si në vijim:

Tabela nr. 10: Krahasimi i pagesave sipas Urdhër-Shpenzimeve dhe sipas transaksioneve të BSH për transfertën për MM

Vlera në USD e transaksionit	Sipas Urdhër-Shpenzimit			Sipas Bankës së Shqipërisë (Transferta)			Diferenca mes Urdhër-shpenzimit dhe Transfertës	Diferenca në ditë
	Data e Urdhrit	Kursi ALL/USD	Vlera në ALL	Datë konvertimi	Kursi ALL/USD përmes EUR	Vlera në ALL		
20,244,867.50	26/10/2023	100.28	2,030,155,312.90	27/10/2023	100.63	2,037,241,016.53	-7,085,703.62	1

Burimi: Të dhënat nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Shuma e transfertës me urdhërues MM është e njëjtë me evidencën e nxjerrë nga MFE në zërin “Transfertë për MM” në vlerë 2,030,155.31 mijë lekë. Ndërkohë në zërin “Diferenca kursi i këmbimit konvertim Euro USD transfertë MM” paraqiten vlerat 25,913.43 mijë lekë dhe (30,849.32) mijë lekë si diferenca nga ditët e konvertimit dhe nga kursi i këmbimit.

Nga të dhënat e shqyrtuara për dy transfertat (nga ISHP dhe MM) janë konstatuar problematikat e mëposhtme:

Nga të dhënat e shqyrtuara për këtë transfertë janë konstatuar problematikat e mëposhtme:

1. Transferta e datës 22.08.2023 për Institutin e Shëndetit Publik dhe ajo e datës 27.10.2023 për Ministrinë e Mbrojtjes nuk janë kryer duke përdorur llogarinë “Depozitë e Qeverisë në USD”. Transaksionet e kryera nga Banka e Shqipërisë ka diferencë njëditore me Urdhër-Shpenzimin.
2. Në shkresat e Drejtorisë së Përgjithshme të Thesarit drejtuar Bankës së Shqipërisë për këto dy transfertat citohet se “Për të kryer këtë pagesë të përdoret fondi në llogarinë “Depozitë e Qeverisë në Euro” IBAN .... 001E.” Nga auditimi konstatohet se nga ana e Drejtorisë së Përgjithshme të Thesarit nuk rezulton që kjo kërkesë të jetë mbështetur në një analizë të kryer nga MFE për përcaktimin e valutës që do të përdoret në konvertim.
3. Nga konvertimi i njëpasnjëshëm EUR në USD në ALL (iniciuar nga shkresat e Drejtorisë së Përgjithshme të Thesarit në MFE) sipas përlllogaritjeve të grupit të auditimit rezulton se në total ka një diferencë prej -8,559,581.55 lekë mes Urdhër-Shpenzimit dhe transfertës në të cilën kanë ndikuar:
  - (i) mënyra e kryerjes së konvertimit (nga EUR në USD në ALL) dhe
  - (ii) kurset e këmbimit të përdorura në konvertim nga Banka e Shqipërisë në datat e kryerjes së konvertimit.

C. Me urdhërues “Ministria e Arsimit dhe Sporteve” është kryer 1 transfertë në vlerën totale prej 158,619.11 mijë lekë, *Pagesë kuote vjetore 2023 “Horizon Europa”* (me kurs 107.40 ALL) me urdhërues Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë dhe Përfitues European Commission, bazuar në Marrëveshjen me Komisionin Europian, Ligjin nr. 47/2022, kërkesën nr. 3316/1 prot., datë 06.06.2023 dhe notën verbale nr. ref. ares (2023) 2972504, datë 27.04.2023.

Vlera e kësaj pagese është e njëjtë me atë të evidencës nga MFE nën zërin “Transferta Ministria e Arsimit” në vlerën prej 158,619.11 mijë lekë.

D. Me urdhërues “Ministria e Turizmit dhe Mjedisit” është kryer 1 transfertë në vlerën totale prej 300,000.00 mijë lekë, *Mbështetje financiare projektit BERZH, viti 2023*, (me kurs 103.97 lekë) me urdhërues Ministria e Turizmit dhe Mjedisit dhe përfitues Banka Europiane për Rindërtim dhe Zhvillim me bankë W... F... N.A., bazuar në Urdhrin e Ministrisë të MTM nr. 340, datë 08.11.2023, shkresës së MFE nr. 19139/49 prot., datë 02.11.2023 për detajim fondi, memos nr. 6687, datë 08.11.2023 dhe faturës FFC-2023-10-06, datë 26.10.2023.

Vlera e transferuar përkon me evidencën në zërin “Pagesë Ministria e Mbrojtjes e Turizmit dhe Mjedisit” rakorduar nga MFE në vlerën 300,000.00 mijë lekë.

E. Me urdhërues “**Komisioni Qendror i Zgjedhjeve**” është kryer 1 transfertë në vlerën totale prej 415,777.73 mijë lekë *Blerje pajisje elekontrike të votimit dhe numërimit PEVN*, (me kurs 102.84 lekë) me urdhërues Komisioni Qendror i Zgjedhjeve dhe përfitues “Transfertë me jashtë Britania e Madhe”, bazuar në UP nr. 24, datë 03.03.2023, njoftim fituesi nr. 1323/8, datë 20.03.2023, kontratë nr. 1323/10, datë 30.03.2023, faturë nr. 005340, datë 08.05.2023, PV marrje në dorëzim nr. 4935/1, datë 10.05.2023, fletëhyrje nr. 36, datë 10.05.2023.

Vlera e transferuar përkon me evidencën në zërin “Pagesë Komisioni Qendror i Zgjedhjeve” rakorduar nga MFE në vlerën 415,777.73 mijë lekë.

F. Me urdhërues “**Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme**” është kryer 1 transfertë në vlerën totale prej 110,930.00 mijë lekë, *Ndihmë për Qeverinë e Ukrainës*, (me kurs 110.93 ALL) me urdhërues Përfaqësitë Diplomatike (MEPJ) dhe Përfitues AFAD Earthquake Donation Account, bazuar në VKM nr. 97, datë 22.02.2023.

Vlera e transferuar përkon me evidencën në zërin “Transfertë për Turqinë (ndihmë) MEPJ” rakorduar nga MFE në vlerën 110,930.00 mijë lekë.

G. Me urdhërues “**Ministria e Financave dhe Ekonomisë**” janë kryer 2 transfertë në vlerën totale prej 425,824.41 mijë lekë:

- *Pagesë kuotash IFC* prej 121,454,360 lekë (me kurs 103.63 lekë), me urdhërues Ministria e Financave dhe Ekonomisë dhe përfitues International Finance Corporate, referuar ligjit nr. 5/2023 shapllur me dekretin nr. 24, datë 15.02.2023 të Presidentit të RSH për miratimin e rezolutave nr. 271 “Rritja selektive e Kapitalit SCI” dhe nr. 272 “Rritja e Përgjithshme e Kapitalit GCI” të vitit 2018 të Këshillit të Guvernatorëve të Korporatës Ndërkombëtare Financiare.

Vlera e transferuar nuk përkon me evidencën në zërin “Pagesë Kuotash IFC” paraqitur në gjendjen në fund të vitit të TSA në vlerën 121,173.08 mijë lekë.

- *Pagesë Kuotash për Banka CEB* prej 304,651,333.20 lekë (me kurs 103.87 lekë), me urdhërues Ministria e Financave dhe Ekonomisë dhe përfitues Banka për Zhvillim e Këshillit të Europës (CEB), referuar rezolutës nr. 463(2022) miratuar nga Këshilli Administrativ i Bankës për Zhvillim të Këshillit të Europës (CEB), letrës datë 15.12.2022 të CEB.

Vlera e transferuar përkon me evidencën në zërin “Pagesë Kuotash për Banka CEB - MF” paraqitur në gjendjen në fund të vitit të TSA në vlerën 304,651.33mijë lekë.

3. Huadhënia në favor të Albcontrol SHA

Referuar Marrëveshjes së Huasë nr. 23714, datë 27.12.2023 të nënshkruar nga palët MFE dhe Albcontrol SHA, është kryer transaksioni i kalimit të shumës së huasë nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë drejt Albcontrol SHA më datë 29.12.2023 në vlerë 3,000,000,000.00 lekë, mbështetur në nenin 3.b të Aktit Normativ nr. 6, datë 14.12.2023 “Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr. 84/2022, “Për Buxhetin e vitit 2023” të ndryshuar”, ku përcaktohet se “... *Fondi prej 3,000 milionë lekësh ne Tabelë nr. 4 të këtij ligji, përdoret në formën e huadhënies nga buxheti i shtetit për shoqërinë e navigimit ajror. ...*”

Shuma e investimit në kredidhënie është e njëjtë me vlerën e paraqitur në Seksionin “Shpenzime kapitale” në zërin “Huadhënie e Albcontrol” në vlerë totale 3,000,000.00 mijë lekë në evidencën e MFE për llogarinë “Depozitë Qeverie”. Ndërsa në treguesit fiskalë, kjo vlerë paraqitet në seksionin “Shpenzime”, në zërin “Të tjera”, nënçëri “Hua e dhënë për Albcontrol”.

Auditimi i konfirmimit të llogarive speciale të qeverisë në Bankën e Shqipërisë, jashtë llogarisë së Unifikuar të Thesarit “Depozitë qeverie”

Në referencë të ligjit nr. 8269, datë 23.12.1997 “Për Bankën e Shqipërisë”, i ndryshuar, Banka e Shqipërisë ka të drejtë të veprojë si agjente fiskale për llogari të Qeverisë së Republikës të Shqipërisë, sipas kushteve dhe mënyrave të parashikuara në marrëveshje me Ministrinë e Financave. Gjithashtu Banka e Shqipërisë nëpërmjet sistemit bankar, kryen funksionet e arkës së buxhetit të shtetit. Ajo mund të pranojë depozita nga Qeveria e Republikës së Shqipërisë dhe kryen veprime pagesash deri në kufijtë e këtyre depozitave dhe në përputhje me kushtet e përcaktuara në marrëveshje, mund të autorizojë një bankë sipas gjykimit të saj, ku të kalojnë këto depozita. Në Udhëzimin nr. 13, datë 13.12.2023 “Për procedurat e mbylljes së llogarive vjetore të buxhetit për vitin 2023”, kapitulli III “Marrëdhëniet e Ministrisë së Financave me Bankën e Shqipërisë” në pikën 15 citohet se “*Llogaria “Depozitë e qeverisë dhe të gjitha llogaritë speciale të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë në Bankën e Shqipërisë, në datën e parë të punës në muajin Janar të vitit 2024, do të mbartin tepricën e këtyre llogarive në fund të vitit.”*

Llogaritë speciale në BSH

Në Bankën e Shqipërisë janë të çelura për llogari të Qeverisë së Republikës të Shqipërisë, përveç Llogarisë së Unifikuar të Thesarit “Depozitë qeverie” edhe disa llogari të tjera speciale të qeverisë, në monedhë vendase dhe në valutë.

Llogaritë speciale të qeverisë të çelura në BSH janë gjendje në fund të vitit në 12 llogari ku:

- totali i llogarive të shpronësimeve në 2 llogari në vlerën 309,577,697.24 lekë;
- totali i llogarive të çelura sipas projekteve në vlerën 9,780,287,123.87 lekë.

Drejtoria e Operacioneve të Thesarit në DPTH, me shkresën nr. 311 prot., datë 08.01.2024 ka dërguar për rakordim llogaritë jashtë TSA në tabelë përmbledhëse për lëvizjet e kryera në “Llogari solidariteti për dëmet nga tërmeti 2019” në ALL dhe valutë. Rezulton se kjo llogari në të gjitha monedhat paraqitet me gjendje 0 dhe nuk ka patur lëvizje gjatë vitit. Nga ana e BSH është konfirmuar gjendja 0 e kësaj llogarie me shkresën nr. 165/1 prot., datë 11.01.2024.

Me shkresën nr. 312 prot., datë 08.01.2024, Drejtoria e Operacioneve të Thesarit në DPTH ka dërguar drejt BSH shkresën për rakordimin e gjendjes dhe lëvizjeve për llogaritë special jashtë TSA në monedhën vendase ALL, ku nga BSH janë konfirmuar gjendjet si në tabelën e mësipërme përmes shkresës nr. 166/1 prot., datë 11.01.2024.

Evidentohen 250 llogari jashtë TSA në bankat e nivelit të dytë në monedhën vendase dhe në valutë të huaj, ku specifikohen:

- llogari në ALL në vlerë 23,257,926,998.13 lekë;
- llogari në EUR në vlerë 8,455,356.92 euro;
- llogari në USD në vlerë 326,886.70 dollarë;
- llogari në GDP në vlerë 777,665.20 paund britanik;
- llogari në CHF në vlerë 126,720.00 franga zviceriane;
- llogari në AUD në vlerë 0 dollarë australianë;
- llogari në CAD në vlerë 11,372.00 dollarë kanadezë.

Për sa trajtuar në këtë pjesë të Projekt Raportit, nga subjekti i audituar, nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit është paraqitur observacioni me nr. 4564/4 prot., datë 09.09.2024, protokolluar në KLSH me nr. 472/24 prot., datë 17.09.2024, ku janë shprehur objeksionet si më poshtë:

Pretendimi i subjektit: Në lidhje me rekomandimin nr. 29.1, sqarojmë se rekomandimi pranohet pjesërisht dhe është realizuar. Planifikimi i nevojave në valutë të huaj është bërë dhe bëhet rregullisht për të gjitha valutat (Euro, USD, SDR) bazuar në informacionin e strukturës së borxhit shtetëror mbi pagesat e borxhit

në valutë si dhe njoftimit nga njësitë shpenzuese për pagesat në valutë. Në udhëzimin plotësues të zbatimit të buxhetit të vitit 2024 është përcaktuar detyrimi në vijim i njërive shpenzuese të qeverisjes qendrore dhe vendore për të njoftuar dy javë përpara kryerjes së pagesave në vlera mbi 1 milionë euro, cituar “Për qëllime të menaxhimit të likuiditetit, në rast të kryerjes së pagesave të paparashikuara me vlerë më të madhe 100 milionë lekë, nëpunësi zbatues i qeverisjes së përgjithshme duhet të njoftojë strukturën përgjegjëse për Thesarin në ministrinë përgjegjëse të financave, zyrtarisht dhe në formë elektronike, të paktën dy javë përpara kryerjes së transaksionit.”

Qëndrimi i audituesve: Për sa më sipër, grupi i auditimit sqaron se lidhur me transfertat në valutë, konstatimi i grupit të auditimit qëndron për periudhën 01.01.2023-31.12.2023 dhe ndryshimi i përmendur nga DPTH ka efekt potencial në vitin 2024, duke mos ndikuar apo ndryshuar gjetjen e grupit të auditimit për periudhën objekt auditimi.

2.3.5. Menaxhimi i procesit të shpërndarjes së dëmshpërblimit financiar të ish të dënuarve dhe përndjekurve politikë mbi bazë të buxhetit vjetor në dispozicion. Rakordime me MSHMS dhe bankat e nivelit të dytë mbi shpërndarjen dhe përfitimin e dëmshpërblimit financiar.

Menaxhimi i procesit të shpërndarjes së dëmshpërblimit financiar të ish të dënuarve dhe përndjekurit politikë bëhet nga Drejtoria e Pagesave dhe Dëmshpërblimeve pjesë e strukturës së Drejtorisë së Përgjithshme të Thesarit, në Ministrinë e Financave. Kjo drejtori ka funksionuar sipas strukturës 1+7, një drejtor dhe 7 specialist dhe 5 specialist me kontratë sezonale. Konstatohet se gjatë vitit 2023, kjo drejtori ka patur tre vende vakante, pozicionin drejtor drejtorie dhe dy specialist në kundërshtim me Urdhrin e Kryeministrit Nr. 140 datë 26.08.2022 “Për miratimin e strukturës dhe të organikës së Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë”.

Gjatë auditimit u konstatua se, Drejtoria e Pagesave dhe Dëmshpërblimeve ka paraqitur Ministrin të Financës, raportin mbi shpërndarjen e dëmshpërblimeve për vitin 2023, me shkresën nr. 740 prot, datë 12.01.2024, referuar ligjit nr. 9831 datë 12.11.2007 “Për dëmshpërblimin e ish të dënuarve politikë të regjimit komunist”, i ndryshuar dhe Udhëzimit të MFE nr. 5 datë 15.04.2016, i ndryshuar. Në vijim me shkresën nr. 740 prot., datë 12.01.2024 nga ana e Ministrin të Financës është dërguar në Kuvendin e Shqipërisë raportimi vjetor mbi pagesat e realizuara për këtë kategori, viti 2023.

Sipas ligjit nr. 84/2022 “Për buxhetin e vitit 2023” si dhe bazuar në ndryshimet e aktit normativ nr. 5 datë 18.10.2023 dhe aktit normativ nr. 6 datë 14.12.2023, planifikimi për programin 01190 “Rehabilitimi i të Përndjekurve Politikë” paraqitet si në tabelën më poshtë:

Tabela: Planifikimi i Fondit për ish të Përndjekurve Politikë (në mijë lekë)

Planifikimi	Ligj Buxheti	Akt Normativ nr. 5	Akt Normativ nr. 6
Rehabilitimit të Përndjekurve Politikë	1,036,500	1,036,500	1,133,900

Burimi: MF, përpunim nga grupi i auditimit KLSH

Për vitin 2023 Drejtoria e Pagesave dhe Dëmshpërblimeve ka çelur 3 këste për kategorinë parësore të ligjit konkretisht me:

- Urdhrin nr. 7, datë 16.01.2023 të Ministres së Financave dhe Ekonomisë, kësti nr.20;
- Urdhrin nr. 100, datë 08.05.2023 të Ministres së Financave dhe Ekonomisë, kësti nr. 21;
- Urdhrin nr. 195, datë 24.08.2023 të Ministres së Financave dhe Ekonomisë, kësti nr. 22.

Nga auditimi i dokumenteve konstatohet se në Urdhrin nr. 100, datë 08.05.2023 dhe Urdhrin nr.195, datë 24.08.2023 nuk është përcaktuar radha shpërndarjes së dëmshpërblimit për kategorinë e subjekteve përfituese parësore, për të njëjtin këst. Nga ky mospërcaktim i radhës nuk është konstatuar asnjë efekt financiar por, nga ana formale këto dy urdhra nuk plotësojnë kriteret ligjore të përcaktuara në ligjin nr. 9831, datë 12.11.2007, i ndryshuar, neni 13 “Shpërndarja e dëmshpërblimit”, pika 3 ku citohet “Ministri përgjegjës për financat urdhëron shpërndarjen e dëmshpërblimit, sipas nenit 12 të këtij ligji”, neni 12 “Kriteret për shpërndarjen e fondit”, një ndër

kriteret është përcaktimi i radhës së shpërndarjes. Sipas konfirmimit nga subjekti, në këto dy urdhra nuk është përcaktuar radha e pagesës pasi përfitues është vetëm një individ i cili ka përfituar nga çelja e kështit 22,21,20.

Gjatë auditimit është vënë në dispozicion informacion mbi realizimin e pagesave të këtij fondi nga tre burime të ndryshme, që janë:

- Tabela Fiskale (SIFQ)
- Bankat e nivelit të dytë
- Sistemi elektronik e-dëshmshpërblime

Tabela: Realizimi i Pagesave sipas 3 burimeve (në mijë lekë)

Tabela Fiskale	Bankat e Nivelit të Dytë	Sistemi e-dëshmshpërblime
1,098,780	1,099,986	1,099,986

Burimi: MF, përpunim nga grupi i auditimit KLSH

Realizimi sipas tabelës fiskale dhe pagesat sipas bankave të nivelit të dytë nuk rakordojnë me sistemin E-dëshmshpërblime që përdor Drejtoria e Pagesave dhe Dëshmshpërblimeve, argumentuar si në vijim: Nga vlera që rezulton në sistemin E-dëshmshpërblime janë kthyer 2,208 mijë lekë dhe rezulton se fondi i paguar është 1,097,778 mijë lekë. Shuma prej 2,208 mijë lekë janë fonde të kthyera nga bankat e nivelit të dytë për vitin 2023, në rastet kur përfituesit e fondit kanë problem me llogaritë e tyre bankare. Për sa më sipër rezulton një realizim prej rreth 99.7 % për vitin 2023, të fondit për ish të përndjekurit politikë.

Për vitin 2023 është miratuar Vendimi i Këshillit të Ministrave nr. 498 datë 24.08.2023 “Për miratimin e dëshmshpërblimit financiar për ish të dënuarit politik të regjimit komunist”, i cili vendosi miratimin e dëshmshpërblimit financiar për ish-të dënuarit politikë të dënuar me burgim, izolim në hetuesi, izolim në institucion mjekësor apo mjekësor psikiatrik, gjithsej për 7 dosje me vlerë totale 22,953,280 lekë. Miratimin e dëshmshpërblimit financiar për ish të dënuarit politik të dënuar me dënim kapital ose të ekzekutuar pa gjyq, që janë 2 dosje me vlerë totale 9,841,440 lekë. Në vlerë totale dëshmshpërblimi i miratuar rezulton në vlerën 32,794,720 lekë.

Nga auditimi konstatohet vlera totale e dëshmshpërblimit financiar për ish-të dënuar politikë e miratuar më VKM respektive deri në fund të vitit 2023 është 52,487,593 mijë leke. Nga ky detyrim rezulton të jetë paguar vlera 23,672,610 mijë lekë ose 45 % e total dëshmshpërblimit financiar për ish-të dënuar politikë të miratuar. Gjate vitit 2023, sipas ligjit nr. 84/2022 “Për buxhetin e vitit 2023” si dhe bazuar në ndryshimet e aktit normativ nr. 5 datë 18.10.2023 dhe aktit normativ nr. 6 datë 14.12.2023, planifikimi për programin 01190 “Rehabilitimi i të Përndjekurve Politik” është akorduar fondi në vlerën 1,133,900 mijë lekë. Konstatohet se nga vlera totale prej 52,487,593 mijë lekë dëshmshpërblimit financiar për ish-të dënuar politikë, 28,814,983 mijë lekë ose 55 % dëshmshpërblimi financiar të miratuar, nuk është dhënë dëshmshpërblimi financiar nga shteti shqiptar për shkak të fondeve të pamjaftueshme, për ish të dënuarit politikë të regjimit komunist, të mbetur gjallë, për familjarët e viktimave të ekzekutuara dhe personat e internuar ose të dëbuar në kampe, si një angazhim i shtetit demokratik në dënimin e krimeve të regjimit totalitar komunist dhe garantimin për ta të një jete më të mirë. Sipas llogaritjeve, nëse buxheti dhe çelja e fondit për ish të përndjekurit do të vazhdojë me këtë ritëm apo të ulet më tej, ky detyrim do të mund të shlyhet mesatarisht pas afërsisht 29 vitesh. Veprim në kundërshtim më nenin 2, neni 32 të ligjit nr. 9831, datë 12.11.2007 “Për dëshmshpërblimin e ish të dënuarve politikë të regjimit komunist”, i ndryshuar.

Tabela, Detyrimi i mbetur për tu paguar për ish të dënuarit politik (mijë lekë)

Detyrimi i lindur nga viti 2009 – 2023 sipas VKM të miratuara	52,487,593
Shuma e shpërndarë nga viti 2009 – 2023	23,672,610
Detyrimi i mbetur për ish të dënuarit politikë	28,814,983

Burimi: MF

Mbi respektimin e kriterëve për shpërndarjen e dëshmshpërblimit të kësteve.

Nga auditimi listës së pagesave të dëmshpërblimeve të bëra gjatë vitit 2023 mbi zbatimin e kriterëve të shpërndarjes së dëmshpërblimit u mor në shqyrtim popullata prej 9,468 individë përfitues të dëmshpërblimit, nga këto u zgjodh një kampion përfaqësues 40% e popullatës për testim, pjesë përbërëse e VKM-së të viteve 2008-2023. Nga testimi mbi zbatimin e kriterit në nenin 12 të ligjit dhe udhëzimit nr.5 pika 4 ” *Për çdo kësht, të shpërndarjes së dëmshpërblimit të miratuar, pjesa takuese që shpërndahet nuk është më e vogël se 100 000 (njëqind mijë) lekë dhe jo më i madh se 1 000 000 (një milionë) lekë, deri në shpërndarjen e plotë të shumës së dëmshpërblimit për të gjithë ish të dënuarit/familjarët e viktimave. Asnjë ish i dënuar apo familjar i tij nuk mund të dëmshpërblehet jashtë këtij mekanizmi* ” nuk konstatohet të ketë thyerje të kriterit.

Nga testimi mbi zbatimin e kriterit “*Shpërndarja e vlerës të plotë për dëmshpërblimin financiar të miratuar, kryhet në mënyrë propocionale në 8 kështe, sipas kriterëve të përcaktuara në VKM nr. 419, datë 14.04.2012 “Për miratimin e afateve dhe skemës së shpërndarjes së fondeve të dëmshpërblimit për ish të dënuarit të rregjimit komunist”, të ndryshuar*”, nga testimi konstatohet se shpërndarja e dëmshpërblimit është bërë në respektim të kriterit. Në lidhje me respektimin e kriterit “*Në rast se vlera totale e miratuar për të gjithë përfituesit është deri në 1 000 000 (një milionë) lekë, shpërndarja e dëmshpërblimit do të kryhet me një kësht të vetëm, pavarësisht fazës në të cilën ndodhet shpërndarja e dëmshpërblimit*”, nga testimi konstatohet se të gjithë dëmshpërblimet deri në 1 000 000 (një milionë) lekë janë shpërndarë në një kësht të vetëm në respektim me kriterin. Në lidhje me zbatimin e VKM nr.45, datë 30.12.2019 “ Për disa ndryshime në vendimet nr. 1699, datë 29.12.2008; nr. 707, datë 23.6.2009; nr. 784, datë 1.7.2009; nr. 1147, datë 25.11.2009; nr. 1231, datë 11.12.2009; nr. 268, datë 21.4.2010; nr. 382, datë 19.5.2010; nr. 714, datë 25.8.2010; nr. 1015, datë 10.12.2010; nr. 61, datë 26.1.2011; nr. 99, datë 4.2.2011; nr. 135, datë 23.2.2011; nr. 196, datë 9.3.2011; nr. 297, datë 14.4.2011; nr. 363, datë 4.5.2011, të ndryshuar, nr. 509, datë 13.6.2013, nr. 502, datë 10.6.2015, nr. 688, datë 22.11.2017 dhe nr. 256, datë 9.5.2018, të Këshillit të Ministrave, për miratimin e dëmshpërblimit financiar për ish-të dënuarit politikë të regjimit komunist “ me anë të kësaj është korrigjuar masa përfundimtare e dëmshpërblimit financiar. Nga pagesat e bëra në vitin 2023, konstatohen 13 dosje janë pjesë e ndryshimit të VKM. Nga komunikimi me subjektin përditësimi i vlerës së dëmshpërblimit bëhet nga sektori i arkivës.

Sa më lart konstatuar mbi procedurën dhe mënyrën e përlllogaritjes së kështit të dëmshpërblimit dhe zbatimit të VKM respektive si edhe zbatimit të Udhëzimit nr.5, datë 15.04.2016 “Procedurat e përlllogaritjes së përfitimeve nga ligjet e mëparshme dhe pagesave të dëmshpërblimit për ish të përndjekurit politik” i ndryshuar me Udhëzimin nr. 30 datë 07.12.2023 “Procedurat e përlllogaritjes së përfitimeve nga ligjet e mëparshme dhe pagesave të dëmshpërblimit për ish të përndjekurit politik” u evidentuan disa problematikat kryesisht në lidhje me sistemin elektronik E-dëmshpërblime të cilat konsistojnë në raste dublikimi të listës dhe vlerës së trashëgimtarëve përfitues, pamundësinë e korrigjimit të vlerë financiare kur ndryshon VKM, pamundësisë së pasqyrit si zbritje në sistemin e-dëmshpërblimit të vlerave të kthyera nga bankat e nivelit të dytë, vështirësive në ngarkimin e dokumenteve të përfituesve, mungon gjurma e auditimit për kronologjinë e pagesave, pamundësia e gjenerimit të raporteve të konsoliduar etj. Këto problematika dhe nevoja për përmirësimin e sistemit e-dëmshpërblime janë përcjellë pranë Drejtorisë së Teknologjisë së Informacionit me memo-n e datës 30.05.2023, për të cilat deri në mbylljen e fazës së auditimit në terren nuk rezultoi vendimmarrje mbi rishikimin dhe përmirësimin e sistemit të bërë brenda vitit 2023. Nga komunikimi me subjektin, u bë me dije se është ngritur një grup pune që do të merren me këtë problematikë dhe me datë 10.07.2024 Zyra e Projekteve të Agjencisë Kombëtare të Shqipërisë së Informacionit (AKSHI) ka dërguar një Draft të Termave të Referencës për procedurën me objekt “**Përmirësimi i Sistemit të Pagesave E-Dëmshpërblimeve**”

për analizimin dhe vlerësimin e komenteve/sugjerimeve nga ana e drejtorisë tonë, në mënyrë që të vijohet me hapat e mëtejshme për realizimin e procedurës.

2.4. Mbi veprimtarinë e Drejtorisë së Përgjithshme të Borxhit Publik.

2.4.1. Auditimi mbi planifikimin dhe realizimin e treguesve të borxhit publik. Analiza e qëndrueshmërisë së treguesve dhe vlerësimi i përmbushjes së objektivave Strategjisë Afatmesme të Menaxhimit të Borxhit (SAMB) 2022-2026 lidhur me këtë tregues fiskalë.

Auditimi mbi planifikimin dhe realizimin e treguesve të borxhit publik. Analiza e qëndrueshmërisë së treguesve dhe vlerësimi i përmbushjes së objektivave Strategjisë Afatmesme të Menaxhimit të Borxhit (SAMB) 2022-2026 lidhur me këtë tregues fiskal.

Për periudhën objekt auditimi janë miratuar:

1. “Strategjia Afatmesme për Menaxhimin e Borxhit Publik 2021-2023”, miratuar në Janar 2021;
2. “Strategjia Afatmesme e Menaxhimit të Borxhit 2022-2026”, miratuar në Korrik 2022.

Bazuar në modelin e Bankës Botërore për përgatitjen e Strategjisë Afatmesme të Menaxhimit të Borxhit, alternativat e mëposhtme të Strategjisë së Huamarrjes janë shqyrtuar dhe analizuar nga ana e MF-së. Strategjitë alternative të huamarrjes u analizuan dhe krahasuan, duke konsideruar dy indikatorë paralelisht: koston e borxhit, si dhe zhvillimet mbi treguesit e riskut për secilën prej strategjive. Sipas SAMB 2022-2026 rezulton se strategjia S3 sipas MF-së paraqet avantazhe të dukshme sa i takon treguesve të risqeve, ku konkretisht: Ndryshe nga S1, financimi në tregun e brendshëm në vitet 2022-2026 është planifikuar në këtë skenar të mundësohet kryesisht nëpërmjet emetimit të bonove të thesarit në një masë gjithnjë e në ulje ndër vite, ku gjatë periudhës së strategjisë parashikohet në një nivel mesatar prej rreth 58% të huamarrjes në tregun e brendshëm, duke vijuar me emetimin e instrumenteve afatmesme, këto çdo vit në rritje (mesatarisht në masën prej 29%), si dhe atyre afatgjata në masën prej 13%.

Paraqitja e treguesve të borxhit në tabelën fiskale dhe Raportin e Zbatimit të Buxhetit për vitin 2023. Testimi i përshtatshmërisë së raportimit të treguesve të borxhit publik.

Kufijtë e huamarrjes vjetore dhe huaja e marrë për financimin e deficitit.

Gjatë vitit 2023, kufizimet për borxhin e ri të emetuar dhe shlyerjen e borxhit ekzistues janë përcaktuar në nenet 10, 19 dhe 20 të ligjit nr. 84/2022 “Për buxhetin e vitit 2023”, i ndryshuar. Në këtë ligj është përcaktuar financimi i deficitit prej 55,498 milion lekësh nëpërmjet rritjes së huamarrjes totale neto nga burime të brendshme dhe të huaja. Me Aktin Normativ nr. 5, datë 18.10.2023, nuk janë bërë ndryshime të deficitit por janë bërë ndryshime në strukturën e huamarrjes. Me Aktin Normativ nr. 6, datë 14.12.2023, nuk janë bërë ndryshime të deficitit por janë bërë ndryshime në strukturën e huamarrjes. Raportimi në tabelën e treguesve fiskalë të konsoliduar për financimin e deficitit të vitit 2023, së bashku me planifikimet e ndryshuara përgjatë vitit paraqiten:

Tabela nr. 1: Planifikimi dhe realizimi i Deficitit buxhetor

Në milionë lekë

ZËRI BUXHETOR	Ligji nr.84/2022 Buxheti 2023	AN nr.5 18.10.'23	AN nr.6 14.12.'23	Fakti në tregues fiskale
DEFICITI	(55,498)	(55,498)	(55,498)	(31,180)
Financimi Deficitet	55,498	55,498	55,498	31,180
Brendshëm	30,146	3,188	10,431	(7,323)
Të ardhura nga privatizimi	0	0	0	47
Hua-marrje e brendshme	25,000	25,000	25,000	20,671
Të tjera	5,146	(21,812)	(14,569)	(28,042)
I Huaj	25,353	52,310	45,068	38,503
Hua afatgjatë (e marrë)	93,795	90,558	83,315	72,475
Ndryshimi i gjendjes së arkës	0	0	0	51
Ripagesataa	(80,310)	(65,026)	(65,026)	(53,238)
Mbështetje buxhetore	11,867	26,779	26,779	19,215

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë.

Huamarrja e brendshme me anë të instrumenteve të bonove të thesarit dhe obligacioneve sipas raportimit në treguesit fiskalë të konsoliduar paraqitet në shumën 20,671 milion lekë, me nën realizim përkundrejt planit në shumën 25,000 milion lekë. Gjithashtu ripagesat për borxhin e huaj paraqiten me nën realizim duke shlyer principal të borxhit të jashtëm në shumën (53,238) milion lekë përkundrejt (65,026) milion lekë të planifikuara. Në lidhje me raportimet për huanë e re të marrë dhe pagesat e principalit të kryera sipas Drejtorisë së Përgjithshme të Thesarit dhe Drejtorisë së Përgjithshme të Borxhit Publik dhe bashkërendimit të ndihmës së huaj konstatohen diferenca në disa prej elementëve sipas tabelës së mëposhtme:

Tabela nr. 2: Diferencat ne raportimin e huamarrjes

Në milion lekë

Lloji i Huasë	Fakti DPTH	Fakti DPB	Diferenca Thesar-Borxh
Hua-marrje e brendshme	20,671	20,812	(141)
Ripagesat	(53,238)	(53,238)	-
Hua afatgjate (e marre) e jashtme	72,475	91,913	(19,438)
nga e cila Eurobond		62,773	
Mbeshtetje buxhetore	19,215	19,410	(195)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë

Huamarrja e brendshme që ka shërbyer për financimin e deficitit ne treguesit fiskale të konsoliduar paraqitet në shumën 20,671 milion lekë ndërkohë që sipas raportimit nga drejtoria e borxhit huaja e re e brendshme paraqitet në shumën 20,812 milion lekë. Vlera prej 20,812 milionë lekë rezulton e konfirmuar edhe në akt rakordimin ndërmjet strukturave të thesarit dhe strukturave të borxhit. Konstatohet se realizimi faktik i huamarrjes së brendshme i konfirmuar edhe me strukturat e DPTH nuk rakordon me realizimin faktik të paraqitur në treguesit fiskalë të konsoliduar në huamarrjen e brendshme për financimin e deficitit në shumën (141) milionë lekë, shumë e cila vjen nga huamarrja e pushtetit lokal e cila publikohet e konsoliduar duke ju bashkuar vlerave të huamarrjes nacionale. Të dhënat në lidhje me huanë afatgjatë të marrë e jashtme paraqitet në shumën 72,475 milionë lekë ndërkohë që sipas raportimi nga drejtoria e borxhit huanë afatgjatë të marrë e jashtme paraqitet në shumën 91,913 milionë lekë. Konstatohet se realizimi faktik i huasë afatgjatë të marrë e jashtme nuk rakordon në shumën (19,438) milionë lekë, e konvertuar sipas kursit të këmbimit të datës 31.12.2023 referuar Bankës së Shqipërisë në euro/lekë prej 103,88, diferenca në euro paraqitet në shumën 187 milionë Euro. Në lidhje me pagesat e principalit të regjistruara për vitin 2023 nga auditimi është konstatuar se fakti i raportuar në sistemin e DPB paraqitet në shumën (53,238) milion lekë e cila në krahasim me faktin e paraqitur në treguesit fiskalë nuk paraqitet me diferencë.

Treguesit e borxhit publik.

Raporti i borxhit publik ndaj PBB përgjatë vitit 2023 ka rezultuar në rënie në krahasim me një vit më parë, ku ky raport ka shënuar rënie nga 64.59% në 58.9% të PBB sipas raportimit të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë në treguesit e borxhit publik. Treguesit kryesorë të borxhit publik dhe ecuria e tij sipas raportimit të MF, sipas stokut të raportuar për vitin 2023, paraqitet sipas tabelës së mëposhtme:

Tabela nr. 3: Treguesit e borxhit nder vite

Në milionë lekë

Viti	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Borxhi publik	1,043,229	1,066,611	1,088,169	1,107,285	1,112,626	1,224,470	1,382,940	1,378,623	1,362,827
Borxhi I qeverisë qëndrore	1,042,272	1,065,710	1,087,342	1,106,569	1,112,044	1,224,038	1,382,625	1,378,421	1,362,727
Borxhi i pushtetit lokal	957	901	827	716	582	432	315	202	101
PBB ¹	1,434,307	1,472,479	1,550,645	1,636,731	1,691,903	1,647,431	1,856,172	2,134,464	2,312,588
Stoku i borxhit / PBB (%)	72.73%	72.44%	70.18%	67.65%	65.76%	74.33%	74.50%	64.59%	58.90%

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (Analiza e treguesve të borxhit)

Rënia e treguesit të borxhit publik në raport me PBB ka ardhur kryesisht nga dy faktorë si pasojë e rritjes së PBB-së si dhe rënies së nivelit të stokut të borxhit në vlera nominale. Niveli i borxhit ndaj PBB-së u ul me 5.69% krahasuar me fundin e vitit 2022. Në terma nominalë, niveli i borxhit gjatë vitit 2023 është ulur me 15.7 miliardë lekë krahasuar me fundin e vitit 2022. Është llogaritur një efekt i kursit të këmbimit në portofolin e borxhit të shprehur në valutë prej rreth 69.5 miliardë lekësh, ose rreth 3.0% të PBB-së. Në këtë mënyrë dalim në konkluzion se kemi të bëjmë me rënie të borxhit publik në vlerë absolute me 15,796 milion lekë ose me rreth 1.15% më pak në krahasim me vitin 2022 duke përfshirë efektin e rivlerësimit të stokut të borxhit nga kursi i këmbimit ndërkohë që kemi edhe rritje të PBB në raport me një vit më parë, e cila vlerësohet në rreth 178,124 milion lekë ose rreth 8% më shumë.

Ky efekt, duke marrë në konsideratë vetëm tepricën e huasë së rivlerësuar në raport me një vit më parë për njësi të monedhës së huaj (*pa efektin e disbursimeve apo pagesave të principalit*) vlerësohet në rreth 63,192 milion lekë dhe ndikimin më të madh e ka nga borxhi në monedhën EURO dhe SDR, kursi i këmbimit të të cilave ka ardhur në ulje në krahasim me lekun. Kompozimi i borxhit shtetëror i klasifikuar në të brendshëm dhe të jashtëm dhe i garantuar ose jo paraqitet në milion lekë sipas tabelës së mëposhtme:

Tabela nr. 4: Stoku i borxhit

Në milionë lekë

Viti	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Stoku i borxhit të brendshëm	577,056	580,311	597,290	644,088	702,256	732,654	741,778
Stoku i brendshëm shtetëror*	546,939	565,093	582,136	630,791	678,881	712,779	725,399
Stoku i brendshëm i garantuar	30,117	15,218	15,154	13,297	23,375	19,875	16,379
Stoku i borxhit të jashtëm	510,286	526,258	514,754	579,950	680,369	645,768	620,948
Stoku i jashtëm shtetëror	490,518	496,804	488,056	544,434	648,848	613,421	595,991
Stoku i jashtëm i garantuar	19,768	29,454	26,698	35,516	31,521	32,346	24,958
Stoku i borxhit të qeverisjes qendrore	1,087,342	1,106,569	1,112,044	1,224,038	1,382,625	1,378,421	1,362,727

Burimi: Ministria e Financave.

Rënia në stokun e borxhit të qeverisjes qendrore i atribuohet kryesisht rënies së stokut të borxhit të jashtëm në rreth 24,819 milion lekë, e ndikuar nga huamarrja e huaj e cila është ulur për shkak se gjatë vitit 2023 edhe pse u emetua Eurobond niveli i mbështetjes buxhetore ishte më e ulët se vitin e kaluar dhe gjithashtu vlera e kredive të disbursuara për financimin e projekteve është më e ulët se në vitin 2022. Për sa i përket kompozimit të portofolit të borxhit publik sipas instrumenteve, më shumë se 60% të peshës vazhdojnë ta mbajnë instrumentet e tregtueshme (bono thesari, obligacione, eurobond). Peshë e instrumenteve të tregtueshme vlerësohet të jetë në rritje nga viti në vit kryesisht për shkak të emetimeve më të shpeshta në tregjet ndërkombëtare, por edhe për shkak të rritjes së huamarrjes në tregun e brendshëm bazuar në rritjen e nevojave për financim gjatë viteve të fundit.

Borxhi i brendshëm.

Borxhi i brendshëm shtetëror.

Nga auditimi konstatohet se janë emetuar në tregun e brendshëm tituj shtetërorë në vlerën 374.1 miliard lekë me çmim blerje/pastër në total, nga të cilat 225.6 miliard lekë bono thesari dhe 148.5 miliard lekë obligacione. Nga analiza konstatohet se instrumentet e emetuar janë të gjitha në monedhë kombëtare dhe nuk kemi instrumente të emetuar në monedhë të huaj. Sipas raportimit në treguesit fiskalë të buxhetit të konsoliduar, 20.8 miliard lekë të kësaj huamarrje janë përdorur për financimin e deficitit, ndërkohë që pjesa tjetër është përdorur për rifinancimin e titujve të maturuar sipas instrumenteve të brendshëm. *Borxhi i ri është huazuar nëpërmjet titujve afatgjatë (41,8 miliard nga 20.8 miliard huamarrje neto). Nga analiza vërehet një reduktim i huamarrjes afatshkurtër në vlerën 20.9 miliard lekë, duke u paraqitur në përmirësim me objektivat e SAMB-së 2022-2026.* Maturimet përgjatë vitit 2023 paraqiten në shumën 353.3 miliard lekë në total me

çmim blerje, nga të cilat 246.6 miliard lekë për bonot e thesarit dhe 106.7 miliard lekë për obligacionet. Procedura e planifikimit, zhvillimit dhe raportimit të ankandëve të bonove të thesarit dhe obligacioneve është zhvilluar në Bankën e Shqipërisë, si autoriteti përkatës i mandatuar për emetimin këtyre instrumenteve për llogari të shtetit shqiptar. Stoku i borxhit të brendshëm dominohet kryesisht nga instrumentet afatgjatë të obligacioneve me një vlerë stoku në fund të vitit 2023 në shumën 511,866 milion lekë, përkundrajt 219,788 milion lekë të stokut të instrumenteve afatshkurtër, në përputhje me objektivat e SAMB 2022-2026. Të krahasuara në raport me të njëjtën periudhë të vitit më parë, stoku i instrumenteve të tregut të brendshëm paraqitet si më poshtë:

Tabela nr. 5: Ecuria ndër vite e borxhit të brendshëm

Në milion lekë

Instrumenti	2022	2023*	2023 (rishikuar T1-2024)**	Ndryshimi
Bono thesari	240,490	219,788	213,533	(26,956)
3 mujore	2,978			(2,978)
6 mujore*	11,829	7,248	993	(10,836)
12 mujore	225,682	212,540	212,540	(13,142)
Obligacione	472,290	511,866	511,866	39,576
2 vjeçare	88,306	89,087	89,087	781
2 vjeçare euro	7,897	7,181	7,181	(716)
3 vjeçare	57,376	67,853	67,853	10,478
5 vjeçare	105,003	114,294	114,294	9,290
7 vjeçare	85,931	96,277	96,277	10,346
10 vjeçare	121,392	125,244	125,244	3,852
15 vjeçare	6,385	11,930	11,930	5,544
Total instrumenteve	712,779	731,654	725,399	12,619

Burimi: Ministria e Financave.

Stoku i borxhit për vitin 2023 është rritur me 12,619 milion lekë ose rreth 2%, duke kaluar nga 712,779 milion lekë në vitin 2022 në 725,399 milion lekë në vitin 2023. Në lidhje me instrumentet afatshkurtër konstatohet se është ulur pesha specifike e bonove të thesarit 3 mujore, 6 mujore (ku përfshihet emetimi i letrave me vlerë 6 mujore për rivlerësimin e valutës) dhe 12 mujore dhe financimi i nevojave buxhetore me anë të instrumenteve afatshkurtër, me një efekt neto në ulje të instrumenteve afatshkurtër në (26,956) milion lekë ose rreth 12% e totalit të stokut të bonove të thesarit, duke kaluar nga 240,490 milion lekë në vitin 2022 në 213,533 milion lekë në vitin 2023, në përputhje me objektivat e SAMB 2022-2026.

Konstatohet një rritje e stokut të borxhit afatgjatë prej 39,576 milion lekë ose rreth 8% të totalit të stokut afatgjatë, nga 472,290 milion lekë në fund të vitit 2022 në 511,866 milion lekë në fund të vitit 2023. *Tendenca përgjatë vitit 2023, ka shkruar në drejtim të rikompozimit të portofolit me instrumente më afatgjatë duke qenë në përputhje me objektivat strategjike afatmesëm për rritjen e maturitetit të portofolit të borxhit.*

Emetimi i bonove të thesarit për mbulimin e humbjeve nga kursi i këmbimit të BSH.

Nga auditimi në MF i letër-këmbimit shkresor me Bankën e Shqipërisë (BSH), lidhur me kërkesën e kësaj të fundit për rinovimin e titujve shtetërorë për mbulimin e vlerës negative të llogarisë “Rezerva e Rivlerësimit të Valutave”, MF me shkresën nr. nr.23254/1 datë 26.12.2023, njofton se do të rinovojë emetimin letra me vlerën në shumën 6,255,119,968 lekë, me datë emetimi 26.12.2023 dhe me afat maturimi 6 mujor, emetim i bonove të thesarit për mbulimin e humbjeve nga kursi i këmbimit të BSH.

Borxhi i brendshëm i garantuar.

Në fund të vitit 2023 borxhi i brendshëm i garantuar ka pasur rënie me 3,495 milion lekë duke kaluar nga niveli i 19,875 milion lekë në fund të vitit 2022 në 16,379 milion lekë në fund të vitit 2023. Ulja e stokut të garancive të brendshme konstatohet se vjen kryesisht nga efekti rezultat i

dy garancitë sovrane, konkretisht: *Garancia Sovrane Nr.1 dhe Garancia Sovrane Nr.2: stoku i të cilës është zvogëluar si rezultat i pagesave të bëra nga bizneset përfituese si dhe nuk ka pasur disbursime të reja gjatë vitit 2023.* Garancitë e brendshme përfshijnë masa emergjence të ndërmarra nga Qeveria e Republikës së Shqipërisë në kuadër të menaxhimit të situatës së krijuar nga pandemia COVID-19, të detajuar të detajuar në 6 marrëveshje garancie dhe VKM nr. 349, datë 26.05.2022 “Për miratimin e garancisë shtetërore të huas me bankat tregtare për garantimin e huamarrjes së subjekteve, që tregtojnë me shumicë produkte ushqimore bazë për të mundësuar financimin e nevojshëm për mbajtjen e rezervave, me qëllim përballimin e situatës së veçantë të krijuar në treg, si dhe për përcaktimin e kushteve dhe kritereve të marrëveshjes së garancisë dhe marrëveshjes së mirëkuptimit.”

Borxhi i jashtëm.

Mbi Raportin e Disbursimeve.

Përgjatë vitit 2023 janë regjistruar në sistemin e brendshëm të menaxhimit të borxhit transaksionet e disbursimit për 36 kredi me një total në monedhë kombëtare në shumën 92,783,313,747 lekë nga të cilat 2 kredi janë evidentuar si garanci që kanë pasur disbursime gjatë vitit në shumën 870,621,863 lekë. Pjesa tjetër prej 34 projektsh përfshin një shumë të disbursuara prej 91,912,691,884 lekë. Nga këto 34 projekte 5 prej tyre projektet që janë klasifikuar si mbështetje buxhetore në shumën 82,182,735,510 lekë që kanë pasur këtë trajtim duke qenë se janë transferuar drejtpërsëdrejti në llogarinë e unifikuar të thesarit në monedhën të huaj dhe jo në llogarinë speciale në Bankën e Shqipërisë për projektin përkatës.

“Emetimi i Eurobondit”

Eurobondi është një instrument me afat maturimi më shumë se një vit, i cili emetohet në monedhë të huaj në tregun ndërkombëtar. Transaksioni për emetimin e eurobondit ka natyrë të ngjashme me letrat me vlerë, të emetuara në tregun e brendshëm.

1. Planifikimi i emetimit të Eurobondit gjatë vitit 2023

Nga auditimi i procesit të planifikimit të Eurobondit për vitin 2023, referuar Planit të Huamarrjes për vitin 2023 si edhe planifikimit që Drejtoria e Borxhit në MF ka kryer gjatë muajit Tetor 2022, në lidhje me kërkesat për nevoja të financimit për vitin 2023 e cila ka gjykuar se është e nevojshme emetimi i një Eurobondi të ri, është përcaktuar se “*Në çdo rast emetimi i Eurobondit si dhe blerja mbrapsht do të zhvillohen vetëm nëse kushtet e tregut konsiderohen të favorshme. Në rast se emetimi nuk ndodh, MF ka parashikuar një sërë alternativash të tjera financimi.*”, rezulton se Eurobondi i emetuar në muajin Qershor të vitit 2023 në vlerën 600 milion Euro, me një kupon prej 5.90% me afat maturimi 5 vjeçar, krahasuar me Eurobondet e kaluara (përkatësisht Eurobondi i vitit 2018 në vlerën 500 milion Euro me kupon 3.5%, Eurobondi i vitit 2020 në vlerën 650 milion Euro me kupon 3.5% dhe Eurobondi i vitit 2021 në vlerën 650 milion Euro me kupon 3.5%), nuk është e mundur të gjykohet nëse kushtet e tregut kanë qenë të favorshme ose jo për faktin se nuk mbështetet në një analizë të detajuar të kryer nga MF, gjatë fazës së planifikimit të huamarrjes për vitin 2023 ku të ishin parashikuar situatat se kur do të ishin të favorshme ose jo kushtet e tregut në kuadër të daljes me Eurobond. Eurobondi i emetuar në vitin 2023 ka qenë me kupon 5.9%, i cili në krahasim me Eurobondet e kaluara me kupon 3.5%, paraqitet me një rritje të interesit prej 2.4%. Gjithashtu bazuar edhe tek sugjerimet dhe opinionet e dhëna nga Banka e Shqipërisë në lidhje me planifikimin e emetimit të një Eurobondi të ri gjatë vitit 2023, rezulton se nga ana e B.SH. është theksuar fakti se është e rëndësishme forcimi i kujdesit ndaj strukturës valutore të borxhit publik si dhe trendi afatgjatë rritës i borxhit publik të denominuar në monedhë të huaj ekspozon treguesit

e borxhit publik ndaj luhatjeve të kursit të këmbimit dhe luhatjeve potenciale për investim në tregjet e huaja duke mbartur pasojat potenciale negative mbi qëndrueshmërinë e borxhit publik dhe politikën fiskale në të ardhmen, për rrjedhojë edhe pse B.SH. ka sugjeruar adoptimin e një strategjie duke dhënë dhe rekomandimet përkatëse të cituara më sipër nga ana e MF nuk është vepruar me hartimin e një strategjie të tillë.

2.Korrespondenca me Ministrinë e Drejtësisë dhe Avokaturës së Shtetit mbi procesin e Eurobondit në vitin 2023

2.1.Letër Mandatimi i propozuar nga Menaxherët Bashkëdrejtues

Me shkresat e MF-së nr.8067 dhe 8067/1, të datës 03.05.2023, i është drejtuar Ministrisë së Drejtësisë (MD) dhe Avokaturës së Shtetit (ASH), ku i ka kërkuar mendim mbi “*Letër-Mandatimin*” propozuar nga Menaxherët Bashkëdrejtues në kuadër të procedurave për daljen me Eurobond në tregjet ndërkombëtare.

Ministria e Drejtësisë me shkresën nr.3231/1 prot, datë 09.05.2023, i ka kthyer përgjigje MF-së, ku në bazë të Ligjit nr.43/2016 “Për marrëveshjet ndërkombëtare në R.SH.”, neneve 8, 10 dhe 17, MD jep mendim për projekt marrëveshjet ndërkombëtare gjatë fazës së hartimit të tyre, miratimit në parim si dhe ratifikimit me Ligj të një marrëveshje. Gjithashtu në nenin 13 të Ligjit nr.43/2016, parashikohet se MD jep mendim edhe për marrëveshjet ndërinstitucionale në rastet kur ajo ka lidhje me zbatimin e saj. MD nëpërmjet kësaj shkrese ve në dijeni MF-në, se dokumenti i përcjellë është një kontratë e cila do të lidhet midis MF-së dhe menaxherëve bashkëdrejtues. *Kjo kontratë në kuptim të Ligjit nr.43/2016 nuk cilësohet si marrëveshje ndërkombëtare dhe për përmbajtjen e saj MD nuk shpreh mendim.*

Gjithashtu Avokatura e Shtetit (ASH), me shkresën nr.2267/1 prot, datë 05.05.2023, i ka kthyer përgjigje MF-së, ku ka konstatuar se procesi i emetimit të Eurobondit kërkon një ekspertizë të specializuar dhe për këtë MF ka përzgjedhur një “*Këshilltar Ligjor Ndërkombëtar*” për ta asistuar. Referuar Ligjit nr.10018, datë 13.11.2008 “Për Avokaturën e Shtetit”, i ndryshuar dhe VKM-së nr.392, datë 08.04.2009 “Për marrëdhëniet e ASH me Institucionet e tjera shtetërore dhe entet publike”, ASH ve në dijeni MF-në se për sa më sipër ofron këshillim vetëm për sa i përket fushës së kompetencës së saj. Për sa i përket marrëveshjes së R.SH. me Menaxherët Bashkëdrejtues, ASH ka dhënë sugjerimet nga analiza e kryer mbi *Letër-Mandatimin të propozuar nga Menaxherët Bashkëdrejtues*, ku konkretisht citon se:

-Në nenin 7 “Dëmshpërblimi”, parashikohen dëmshpërblimet nga ana e R.SH., por nga ana e ASH konstatohet se nuk është vendosur ndonjë kufizim, si dhe në nenin 7.4 parashikohet se dëmshpërblimet të parashikuara në nenin 7 janë dëmshpërblime shtesë mbi ato të njohura nga common law. ASH sugjeron se marrë parasysh natyrën e këtij angazhimi i cili është specifik duke u konsultuar me këshilltarin ligjor të parashikohen kufizime lidhur me natyrën e dëmshpërblimeve dhe në momentin e kërkesës;

-Në nenin 9 “Konflikti i interesave”, ASH sugjeron se në rastet kur menaxherët bashkëdrejtues mund të ndodhen në kushtet e konfliktit të interesit, kjo të deklarohet paraprakisht përballë R.SH.;

-Në lidhje me nenin 17 “E drejta e palëve të treta”, ASH vlerëson se nuk ka njohuritë e duhura mbi legjislacionin anglez dhe për këtë arsye është në pamundësi objektive për të dhënë mendim në lidhje me këtë nen;

-Në lidhje me nenin 19 “Legjislacioni i zbatueshëm dhe juridiksioni”, ASH konstaton se Ligji i zbatueshëm në këtë “Letër-Mandatim” është parashikuar ligji anligj. ASH ve në dijeni se duke qenë se marrëdhënia ndërmjet Shtetit Shqiptar dhe Bankave Menaxhuese i përket sferës së të drejtës publike, legjislacioni i zbatueshëm në këtë rast është legjislacioni shqiptar, dhe mbi këtë

bazë ASH sugjeron të parashikohet legjislacioni shqiptar si legjislacioni i zbatueshëm i kësaj marrëdhënie. Gjithashtu ASH bën me dije se në rast se nuk mund të reflektohet ky sugjerim, në mënyrë alternative i rekomandon MF-së përcaktimin e një legjislacioni asnjans si ligj rregullues i paanshëm i të drejtave dhe detyrimeve ndërmjet palëve si për shembull ai francez, italian, zviceran (vende që i përkasin civil law);

-Në nenin 19 (b) pika c, parashikohet se selia dhe vendi i arbitrazhit për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve është përcaktuar Londër, Mbretëri e Bashkuar. ASH bën me dije se duke qenë se qëllimi i parashikimit të vendit të arbitrazhit ka një rëndësi të veçantë, pasi përcakton ligjin/rregullat procedurale të arbitrazhit, sugjeron që vendi dhe selia e arbitrazhit të jetë Parisi, Francë, duke patur parasysh se legjislacioni francez është pjesë e të njëjtës sisteme të së drejtës (civil law), me atë shqiptar, për të cilin ASH ka njohuri ndryshe nga sistemi i së drejtës (common law), i cili aplikohet në Mbretërinë e Bashkuar;

-Në nenin 19, paragrafet (c) dhe (d), ASH konstaton se është njohur e drejta e Menaxherëve Bashkëdrejtues për t'iu drejtuar sipas vlerësimit të tyre forumit të arbitrazhit ICC, Gjykatave të Anglisë ose çdo Gjykatë tjetër që ka juridiksion kompetent. Sipas ASH, parashikimi i një klauzole të tillë e ekspozon palën shqiptare përballë risqeve të paparashikuara duke cënuar sigurinë juridike, ku konstatohet se: - ASH nuk ka njohuri të posaçme, dhe nuk ka tagër përfaqësimi përpara gjykatave angleze; - Gjithashtu në zbatim të parimit të sovranitetit shtetëror, pala jonë mund t'i nënshtrohet juridiksioneve të huaja vetëm mbi bazën e akteve ndërkombëtare, të cilat kemi nënshkruar dhe ratifikuar. Për sa më sipër ASH sugjeron se me qëllim garantimin e parimit të paanshmërisë dhe barazisë kontraktore, si metodë të vetme të zgjidhjes së mosmarrëveshjeve arbitrazhin ndërkombëtar në ICC me seli Paris, Francë;

-Në nenin 19 paragrafi (e), ASH konstaton se në këtë nen parashikohet që Ambasadori i R.SH. në Mbretërinë e Bashkuar, është personi-agjenti i cili do të njoftojë palën shqiptare për procedurat gjyqësore të ngritura përpara gjykatave angleze. Për sa më sipër ASH rekomandon që njoftimi i akteve gjyqësore apo jashtë gjyqësore, të cilat do t'i komunikohen palës sonë të bëhen në përputhje me Konventën e Hagës për "Njoftimin dhe dorëzimin jashtë shtetit të dokumenteve gjyqësore dhe jashtëgjyqësore në fushën civile dhe tregtare" (Konventa), e ratifikuar me Ligjin nr.9554, datë 08.06.2006, në të cilën ne aderojmë.

Për të gjitha konstatimet dhe sugjerimet e dhëna nga ASH drejtuar MF-së, i kërkon mbajtjen në konsideratë të tyre si dhe rregullimin e referencave në përmbajtje të nenit 19, pasi ka disa pasaktësi.

3.Realizimi i procesit të emetimit të Eurobondit në vitin 2023

Në datën 06.06.2023 është bërë dalja në tregjet ndërkombëtare me një obligacion ndërkombëtar të ri 5-vjeçar në vlerën prej 600 milion € me një kupon prej 5.90%. Emetimi i obligacionit është bërë me skonto pra me 99.055% të vlerës nominale duke e fiksuar vlerën e yieldit efektiv në 6.125%. Bankat bashkëdrejtuese kryesorë janë De... AG, I... S... S.p.A., J.P. M... S... plc, M... Securities (Europe) N.V. dhe S... C... Bank, të cilat kanë drejtuar procesin e emetimit të eurobondit. Ata kanë ndjekur në kohë reale kushtet e tregut financiar ndërkombëtar dhe kanë bërë sugjerimet përkatëse palës shqiptare për investitorët e mundshëm të eurobondit. Këto subjekte kanë pasur një rol mjaft të rëndësishëm për sigurimin e investitorëve në kushtet kur transaksioni i eurobondit është kompleks dhe i ndërlikuar dhe tregu financiar ndërkombëtar mund të pësojë ndryshime nga pikëpamja kosto/risk për realizimin e transaksionit.

Si Agjent Fiskal ka vepruar "G... T...C..LLC", i cili kryen funksionin e pagesës së principalit dhe interesave, si dhe të transferimit të eurobondit dhe si Agjent Regjistruar ka vepruar "D... T... C..

LLC”, i cili kryen funksionin e regjistrimit të eurobondit. Kjo është hera e gjashtë që merret borxh në tregjet ndërkombëtare të kapitalit me instrumentin e eurobondit.

Tabela nr. 6: Eurobondi ndër vite

Eurobond	2018	2020	2021	2023
Vlera nominale (Në million Euro)	500	650	650	600
Norma e interesit (%)	3.5%	3.5%	3.5%	5.9%
Afati i Maturimit (Vite)	7	7	10	5
Stoku i Borxhit në 31.12.2023 - Eurobond	366.7	650	650	600
Data e miratimit të Eurobondit	09.10.2018	16.06.2020	18.11.2021	06.06.2023
Data e pagesës së Interesit të Parë	09.10.2019	16.06.2021	23.11.2022	09.06.2024
Data e Maturimit të Eurobondit	09.10.2025	16.06.2027	23.11.2031	09.06.2028
Listimi/Tregu	Euronext Dublin	Euronext Dublin	London Stock Exchange plc	London Stock Exchange plc

Eurobondi (EUR/7Y/18/01) i emetuar në vitin 2018 *(me vlerë prej 500 milionë Euro, maturim 7-vjeçar dhe interes 3.5%)* është ende aktiv dhe maturohet në 2025. Në regjistrin e borxhit në 31.12.2023, rezulton i pashlyer plotësisht ku stoku i tij paraqitet në vlerën 366.7 milionë euro.

Eurobondi (EUR/7Y/20/01) i emetuar në vitin 2020 *(me vlerë prej 650 milionë Euro, maturim 7-vjeçar dhe interes 3.5%)* është ende aktiv dhe maturohet në 2027. Në regjistrin e borxhit në 31.12.2023, rezulton i pashlyer ku stoku i tij paraqitet në vlerën 650 milionë euro.

Eurobondi (EUR/10Y/21/01) i emetuar në vitin 2021 *(me vlerë prej 650 milionë Euro, maturim 10-vjeçar dhe interes 3.5%)* është ende aktiv dhe maturohet në 2031. Në regjistrin e borxhit në 31.12.2023, rezulton i pashlyer ku stoku i tij paraqitet në vlerën 650 milionë euro.

4.Procedura e Blerjes mbrapsht (Buyback) të një pjese të Eurobondit 2018 (500 milion Euro), i cili maturohet në 2025

Me shkresën nr.19220, datë 23.10.2023, është përgatitur një “Memo” drejtuar Ministrit të Financave nga ana e Drejtorisë së Borxhit në MF, ku janë përcaktuar arsyet mbi blerjen e pjesshme (Buyback) të Eurobondit që maturohet në vitin 2025. Me anë të kësaj Memo, është përcaktuar se në kuadër të reduktimit të risqeve të rifinancimit në valutë të huaj, ndaj të cilave viti 2025 vlerësohet të jetë veçanërisht i ekspozuar, është vlerësuar aplikimi i një blerje-mbrapsht të Eurobondit që maturohet në vitin 2025 me një vlerë prej 150-250 milion Euro, në varësi të kushteve të tregut në momentin e transaksionit. Sipas Drejtorisë së Borxhit në MF, kjo procedurë do të shërbente në zbutjen e riskut të lartë të rifinancimit të vitit 2025, ku përveç maturimit të Eurobondit të emetuar në vitin 2018, maturohet gjithashtu edhe një pjesë e mbetur e një kredie nga “D... B...” prej 200 milion Euro, e siguruar në vitin 2015. Vlera e lartë e shërbimit të borxhit në valutë në vitin 2025 sipas MF bën të domosdoshme ndërmarrjen paraprakisht të masave dhe vënien në jetë të instrumenteve për menaxhimin e detyrimeve e cila mundëson reduktimin e riskut të lartë të rifinancimit për vitin 2025 por edhe kontribuon në menaxhimin e borxhit me kosto sa më të ulët në periudhë afatmesme dhe afatgjatë. Gjithashtu në Memon e përgatitur nga Drejtoria e Borxhit janë parashikuar se në rast se nuk do të aplikoheshin instrumente mbi menaxhimin e detyrimeve do të përballen me situata me impakte negative nga ato të mesme deri më të rënda si më poshtë:

1.Për të siguruar një financim në vlerë të konsiderueshme për të mundësuar valutën e nevojshme për të shërbyer borxhin në valutë, vendit do ti duhej ti adresohet tregjeve të kapitalit me një Eurobond me vlerë më të lartë se madhësitë e zakonshme të eurobondeve të emetuara deri tani. Për një ekonomi të madhësisë si vendi ynë, dalja me një instrument të kësaj vlerë do të përkthehej në marzhe risku e cila do të ndikonte në normën e interesit (yield-it) me të cilën do të dilet në treg. 2.Në rast se nevoja e lartë për të shërbyer borxhin e huaj do të adresohet pjesërisht në tregun e brendshëm, efekti gjithashtu do të ishte negativ, jo vetëm për koston e borxhit por i shoqëruar edhe me efekte të tjera negative në drejtim të kufizimit të kreditimit të ekonomisë. Për vitin 2025 është parashikuar huamarrje neto në tregun e brendshëm në një nivel maksimal dhe optimal por duke iu

referuar edhe kapaciteteve që ka demonstruar tregu i brendshëm në investimin e titujt të qeverisë. Çdo investim i synuar përtej këtij niveli do të përbënte një presion të shtuar në drejtim të rritjes së yield-it të tregut. 3.Skenari më negativ i mundshëm do të ishte ai sipas të cilit, nisur nga niveli i lartë i riskut i perceptuar në tregjet ndërkombëtare, vendi të mos mund të dilte në tregjet e huaja për të siguruar financimin e nevojshëm. Kjo do të kishte jo vetëm efekte edhe më të larta në koston e borxhit krahasuar me skenarët më sipër, por do të përbënte një zhvillim tejet negativ për vendin tonë. Nga ana e Drejtorisë së Borxhit në MF, është cituar se pas diskutimeve me këshilltarin ligjor “D...LLP”, janë sugjeruar nga ky i fundit dy opsionet me të cilat MF mund të realizojë transaksionin e blerjes mbrapsht: -Open Market Purchases, duke blerë mbrapsht shuma të vogla përmes tregjeve sekondare nga pjesëmarrës në këto tregje; -Tender Offer, sikurse aplikuar në vitin 2018 ku oferta e blerjes mbrapsht u propozohet të gjithë investitorëve.

Nga ana e Drejtorisë së Borxhit në datën 21.11.2023, nëpërmjet një “Memo” ka njoftuar Ministrin e Financave ku specifikon se pas përfundimit të afatit 5 ditor për blerjen mbrapsht të një pjese të Eurobondit që maturohet në vitin 2025, transaksioni u mbyll në datë 20.11.2023 si më poshtë:

1.Vlera indikative e shpallur për buyback: deri në 250 milion Euro

2.Çmimi që do të paguajë MF: 98.50%

3.Shuma e kërkuar nga tregu: 133.29 milion Euro

Sipas Drejtorisë së Borxhit, stoku i mbetur i pashlyer nga Eurobondi që maturohet në vitin 2025 do të jetë 366.71 milion Euro.

Me shkresën e MF-së nr.20330/7 prot, datë 21.11.2023, i është drejtuar Guvernatorit të Bankës së Shqipërisë ku në kuadër të transaksionit të blerjes mbrapsht të një pjese të Eurobondit që maturohet në vitin 2025, rezultati i të cilit shpallet në datë 21.11.2023, MF i kërkon B.SH. që të kryhen pagesat në ditën e shlyerjes së transaksionit datë 22.11.2023 si më poshtë:

1.Pagesa për “E...” në shumën 73,831,491.45 Euro

2.Pagesa për “C...” në shumën 58,023,953.21 Euro

Nga auditimi i procedurës dhe korrespondencës të sipër cituar mbi realizimin e blerjes mbrapsht (buyback) të një pjese të Eurobondit të vitit 2018 i cili maturohet në vitin 2025, si dhe nisur nga parashikimi dhe arsyet e detajuara nga Drejtoria e Borxhit në MF për realizimin e kësaj procedure gjatë muajit Nëntor 2023, me planifikim të blerjes së mbrapsht të një pjese të Eurobondit në shumën 150 deri 250 milion Euro, me qëllim uljen e riskut të refinancimit për vitin 2025, nga të dhënat e paraqitura rezulton se nga ana e MF-së u sigurua në tregjet ndërkombëtare nëpërmjet kësaj procedure (buyback) shuma prej 133.29 milion Euro, për rrjedhojë nuk është realizuar minimalisht shuma e planifikuar prej 150 milion Euro, duke sjellë një mos realizim të një prej faktorëve për të cilat ka qenë edhe pjesë e argumentimit në “Planin e Huamarrjes vjetore për 2023”. Gjithashtu nga shuma prej 600 milion Euro e siguruar nëpërmjet procedurës së daljes në tregjet ndërkombëtare me Eurobond në Qershor të vitit 2023, pjesa prej 133.29 milion Euro u përdor për blerjen mbrapsht të një pjese të Eurobondit (2018) i cili maturohet në vitin 2025, dhe pjesa e mbetur prej 466.71 milion Euro ka kaluar si mbështetje buxhetore, për rrjedhojë nuk ka rezultuar të jetë një procedure efektive në mënyrë të tillë që të reduktonte riskun e refinancimit i cili është i lartë për vitin 2025, vit i cili maturohet stoku i mbetur i Eurobondit të vitit 2018 në shumën 366.71 milion Euro dhe pjesa e mbetur e një kredie nga “D... B...” prej 200 milion Euro, e siguruar në vitin 2015.

Mbi Pagesat e Principalit.

Në sistemin e brendshëm të regjistrimit të transaksioneve të borxhit janë evidentuar shlyerje principali në shumën 53,250,549,834 lekë, duke përfshirë edhe pagesat e kryera për përfituesit e garancive apo nënhuamarrësit. Nga testet e zhvilluara në lidhje me pasqyrimin e transaksioneve të shlyerjes të principalit në llogarinë e unifikuar të thesarit të marrë nga strukturat e thesarit nuk rezultuan me diferenca të tjera.

Borxhi i Jashtëm i Garantuar.

Përgjatë vitit 2023 borxhi i jashtëm i garantuar paraqitet në rënie me 7,389 milion lekë sipas raportimeve në regjistrin e borxhit në krahasim me të njëjtën periudhë të një viti më parë nga 32,346 milion lekë në 24,958 milion lekë në fund të vitit 2023. Buxheti i Shtetit për vitin 2023, ka paguar principal 2,477.92 milion lekë për rastet e garancive të huaja kur përfituesit e garancive kanë dështuar të përmbushin detyrimet e tyre. E njëjta situatë paraqitet edhe për shpenzimet e interesit, ku Buxheti i Shtetit ka paguar 427.38 milion lekë shpenzime interesi. Shuma e paguar nga vetë njësitë përfituese të garancive gjatë vitit 2023 është 2,986.83 milion lekë për principalin dhe 501.22 milion lekë për interesat, duke vazhduar tendencën e akumulimit të detyrimeve ndaj buxhetit si në vitet e kaluara.

Tabela nr. 7: Pagesat e borxhit të jashtëm të garantuar

Në milion lekë

	Principal i Shlyer	Interes i Shlyer	Totali
Buxheti i Shtetit	2,477.92	427.38	2,905.30
Njësia Përfituese	2,986.83	501.22	3,488.05
Totali	5,464.75	928.60	6,393.35

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë.

Nga auditimi është konstatuar se pagesat e kryera nga Buxheti i Shtetit për garancitë e huaja jo performuese kryhen jo në përputhje me kërkesat e nenit 42 të Ligjit Nr.9665 datë 18.12.2006 “Për huamarrjen shtetërore, borxhin shtetëror dhe garancitë shtetërore të huasë në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, me Ligjin nr.92/2022, datë 22.12.2022 “Për disa ndryshime dhe shtesa në Ligjin nr.9665, datë 18.12.2006”, në të cilën citohet se: “Kur huamarrësi nuk ka mundësi të kryejë pagesën/pagesat në përputhje me kushtet dhe afatet e marrëveshjes së huas, të përcaktuara për këtë qëllim, njofton menjëherë ministrinë përgjegjëse për financat. Pas këtij njoftimi, ministria përgjegjëse për financat verifikon paaftësinë paguese të huamarrësit sipas paragrafit të katërt të këtij neni. Për kryerjen e këtij verifikimi, ministria përgjegjëse për financat është e autorizuar që nëpërmjet institucionit të caktuar me ligj për menaxhimin e skemave të veçanta të garancive, të kërkojë dhe të marrë nga bankat informacion mbi gjendjen e llogarive bankare të subjekteve përfituese të garancisë. Kërkesa për pagesë mund t’i vijë ministrisë përgjegjëse për financat edhe nga institucioni huadhënës. Në zbatim të detyrimeve që lindin nga marrëveshja e garancisë, me marrjen e njoftimit/kërkesës të përmendur në paragrafin e parë të këtij neni, ministri përgjegjës për financat autorizon kryerjen e pagesës në përputhje me përcaktimet e marrëveshjeve të huas dhe garancisë. Pagesa kryhet përpara dhe pavarësisht rezultatit të verifikimit të aftësisë paguese të huamarrësve. Ministria përgjegjëse për financat, nëpërmjet institucionit të caktuar me ligj për menaxhimin e skemave të veçanta të garancive, kryen verifikimin e aftësisë paguese të huamarrësve. Nëse nga ky verifikim rezulton se ka mundësi pagese dhe në rast se pagesa e detyrimit është kryer nga ministria përgjegjëse për financat, institucioni i caktuar me ligj për menaxhimin e skemave të veçanta të garancive, me anë të një urdhri me shkrim kërkon bllokimin e llogarive dhe sekuestrimin e kundërvlerës që ministria përgjegjëse për financat ka paguar dhe ndjek shlyerjen e plotë të detyrimit. Urdhri i nxjerrë sipas paragrafit të katërt të këtij neni përbën titull ekzekutiv”. Gjatë vitit 2023 është miratuar Ligji nr.55/2023 “Për menaxhimin e garancive dhe kredive shtetërore të pakthyer”, i cili ngarkon Agjencinë e Menaxhimit të Garancive dhe Kredive të Pakthyer (AMGKP), për monitorimin e gjendjes financiare të subjekteve, por

konstatohet se pavarësisht krijimit me ligj të kësaj Agjencie nuk ka proceduar dhe operuar gjatë vitit 2023 në këtë drejtim, për rrjedhojë masat e ndërmarra për vitin 2023 kanë qenë detyrim i MF-së. Aktualisht konstatohet se procesi konsiston në komunikim paraprak nga MF me përfituesin e garancisë i cili konfirmon nëse është apo jo në gjendje që të shlyejë këstin e radhës dhe në rast paaftësie nga ana e tij procedohet me pagesën nga Buxheti i Shtetit.

Mbi Shërbimin e Borxhit.

Shpenzimet për interesa përgjatë vitit 2023, kanë rezultuar në rritje në krahasim me vitin e kaluar duke shënuar vlerën prej 47,590.91 milion lekë, përkundërt 39,820.37 milion lekë që rezultuan një vit më parë, pra kemi një rritje prej 7,966.92 milion lekë në total ose me rreth 20%. Raportimet mbi shpenzimet për interesa për borxhin e brendshëm dhe interesa për borxhin e huaja paraqiten në milion lekë sipas tabelës së mëposhtme:

Tabela nr. 8: Shpenzimet për interesat e borxhit

Në milion lekë

Shpenzimet e interesit	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Interesat e borxhit të brendshëm	21,414.59	23,157.97	22,837.89	22,350.91	23,470.40	24,210.32	29,030.33
Interesat e borxhit të jashtëm	10,489.19	13,355.40	12,304.93	12,042.49	12,907.66	15,610.05	18,560.58
Interesat e borxhit gjithsej	31,903.78	36,513.37	35,142.82	34,393.40	36,378.05	39,820.37	47,590.91

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë.

Rritja më e madhe në interesat e borxhit konstatohet në interesat e borxhit të brendshëm me rreth 4,820.01 milion lekë, përkundërt 3,146.91 milion lekë interesa të paguara për borxhin e jashtëm.

Interesat e Borxhit të Brendshëm.

Shpenzimet e interesit të borxhit të brendshëm kanë ardhur në rritje në krahasim me një vit më parë, ku interesat për vitin 2023 vlerësohen në shumën 29,030.33 milion lekë përkundërt 24,210.32 milion lekë në vitin 2022, ose me rritje rreth 20%. Pjesa më e madhe e interesave për shërbimin e borxhit të brendshëm është e akumuluar në drejtim të interesave për kuponat e obligacioneve. Në vijim janë paraqitur të dhënat mbi interesat e paguara përgjatë vitit 2023 sipas instrumenteve të borxhit të brendshëm në lekë:

Tabela nr. 9: Shpenzimet për interesat e borxhit të brendshëm

Në milion lekë

Viti	2022	2023
Interesa Borxhi i Brendshëm	24,210.32	29,030.33
Interesa Bono Thesari	3,566.26	7,497.07
Interesa bono thesari 3/mujor te emetuara ne tregun financiar	34.16	68.83
Interesa bono thesari 6/mujor te emetuara ne tregun financiar	40.20	206.01
Interesa bono thesari një vjeçar te emetuara ne tregun financiar	3,491.90	7,222.24
Interesa Obligacione	20,626.79	21,533.25
Interesa obligacione ne tregun financiar me afat maturimi mbi 15 vjet	176.19	526.93
Interesa obligacione ne tregun financiar me afat maturimi 6 deri 10 vjet	11,501.08	12,382.40
Interesa obligacione ne tregun financiar me afat maturimi nga 1 deri 5 vjet	8,949.51	8,623.92
Interesa Garancia Sovrane	17.27	-
Interesa për Garancinë Sovrane 1	17.27	-

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë.

Interesa e bonove të thesarit 3 mujore paraqiten në vlerën 68.83 milion lekë duke qenë se gjatë vitit janë emetuar më shumë bono të tilla kurse vitin e kaluar kanë qenë në vlerën 34.16 milion lekë. Interesat e bonove të thesarit 6 mujore paraqiten në rritje me rreth 165.81 milion lekë në raport me një vit më parë, duke qenë se janë kryer më shumë emetime të këtij instrumenti përgjatë vitit në raport me një vit më parë. Kuponat e obligacioneve paraqiten jo në të njëjtat nivele me një vit më parë, përkatësisht me një ndryshim ndërmjet maturiteteve përkatëse, ku interesi i paguar për obligacionet me maturitet 1-5 vjet paraqitet në rënie me rreth (325.59) milion lekë ndërsa interesi i paguar për obligacionet me maturitet 6-10 vjet paraqiten me rritje me rreth 881.32 milion lekë. Konstatohet se edhe për obligacionet me afat maturimi mbi 15 vjet në raport me vitin 2022 paraqiten me rritje në shumën 350.74 milion lekë.

Interesat e Borxhit të Jashtëm.

Shpenzimet e interesit të borxhit të jashtëm kanë ardhur në rritje në krahasim me një vit më parë ku shpenzimet e interesit të borxhit të jashtëm për vitin 2023 vlerësohen në shumën 19,354.43 milion lekë përkundrejt 15,610.05 milion lekë të deklaruar në vitin 2022, me një rritje në shumën 3,744.38 milion lekë. Në vijim janë paraqitur të dhënat mbi interesat e paguara përgjatë vitit 2022 dhe 2023 sipas llojit të huamarrjes në lekë.

Tabela nr. 10: Shpenzimet për interesat e borxhit të jashtëm

Në milion lekë

Viti	2020	2021*	2022	2023
Interesa Borxhi i Jashtëm Deklaruar	12 396,00	12 907,66	15 610,05	19,354.43
Interesa Borxhi i Jashtëm	11 440,00	11 702,55	14 827,22	18,722.33
Interesa huamarrje afatgjate nga institucionet ndërkombëtare	5 650,52	5 054,66	5 589,28	10,261.85
Interesa huamarrje afatgjate nga qeveri te huaja	1 175,19	1 085,99	1 206,65	1,194.22
Interesa huamarrje afatgjate për huamarrje te tjera te jashtme	4 614,01	5 561,90	8 031,29	7,266.27
Komisione Huamarrje e Jashtme	956,00	1 205,11	782,83	632.10
Komisione te huamarrjes se jashtme	956,42	1 205,11	782,83	632.10

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë.

Rritja në shërbimin e borxhit i atribuohet rritjes së interesave të huamarrjes së jashtme në krahasim me vitin e kaluar me rreth 3,744.38 milion lekë ose rreth 24%. Ku më konkretisht kemi rritjen me 4,672.57 milion lekë të “Interesa të huamarrjes afatgjatë nga Institucionet Ndërkombëtare”, e cila në vitin 2022 ka qenë në shumën 5,589.28 milion lekë dhe në vitin 2023 paraqitet në shumën 10,261.85 milion lekë ose me rritje me rreth 84%. Ndërsa kanë rezultuar në rënie me (765.02) milionë lekë të “Interesave të huamarrjes afatgjatë për huamarrje të tjera të jashtme”, dhe në rënie me (12.43) milionë lekë të Interesave të huamarrjes afatgjatë nga qeveri të huaja”. Konstatohet se është rritur ekspozimi ndaj riskut të normave të interesit duke qenë se kemi emetime të instrumenteve (eurobond) në tregjet ndërkombëtare për vitin 2023 bashkë me (eurobondet) e viteve të kaluara si dhe efekte nga ndryshimi i normave bazë të interesit në tregjet ndërkombëtare për huatë të cilat janë me norma të ndryshueshme interesi, ku në kushtet e pritshmërive për rritjen e normave nga autoritet monetare ndërkombëtare ekspozojnë buxhetin e shtetit në pagesa të rritura aktuale dhe të pritshme për shpenzime interesi për shërbimin e borxhit të jashtëm.

Mbi regjistrimin dhe arkëtimin e të drejtave të lindura nga marrëdhënia e nënhuasë, garancive dhe huave nga buxheti.

Të drejtat për të arkëtuar nga marrëdhëniet e nënhuasë.

KLSH ka konstatuar krijim të detyrimeve të reja në shumën 2,474 milionë lekë të subjekteve nënhuamarrëse në kuadër të marrëveshjeve të nënhuasë përgjatë vitit 2023, si pasojë e mos shlyerjes së detyrimeve përkatëse. Nga auditimi në lidhje me marrëveshjet e nënhuasë konstatohet se stoku i kredive në lidhje me këtë komponent të borxhit shtetëror është përkeqësuar përgjatë vitit 2023. Në këtë mënyrë të dhënat në lidhje me të drejtat e shtetit për të arkëtuar përkundrejt marrëveshjeve përkatëse tregojnë rritje të së drejtës për të arkëtuar dhe për vitet e fundit paraqiten:

Tabela nr. 11: Detyrimet e reja të krijuara nga subjektet nënhuamarrëse

Në lekë

Sektori/Institucioni	Detyrimi fund 2018	Detyrimi fund 2019	Detyrimi fund 2020	Detyrimi fund 2021	Detyrimi fund 2022	Detyrimi fund 2023
Energjia	12,688,764,872	16,980,772,829	22,772,169,156	27,128,734,793	28,778,860,247	31,063,453,975
KESH	6,932,415,130	8,649,361,190	12,887,266,142	15,286,928,520	17,429,281,567	20,196,877,487
OSHEE	1,510,620,353	2,583,655,499	2,593,797,377	2,640,445,990	2,687,239,704	2,734,316,373
OST	4,245,729,389	5,747,756,140	7,291,105,637	9,201,360,283	8,662,338,976	8,132,260,115
Ujësjetës	5,981,938,063	6,409,007,664	7,177,075,469	7,991,844,828	8,599,808,111	8,542,080,258
Ujësjetesi Durrës	1,156,396,669	1,339,229,523	1,467,625,951	1,686,424,196	1,824,320,619	1,722,364,622
Ujësjetesi Korçë	977,275,071	1,284,074,366	1,634,770,700	1,907,687,217	2,119,219,634	2,217,673,910
Ujësjetesi Vlorë	1,847,464,146	1,965,131,665	2,052,373,975	2,055,067,587	1,998,204,242	1,912,715,248
Te tjere ujësjetes	2,000,802,177	1,820,572,110	2,022,304,843	2,342,665,828	2,658,063,616	2,689,326,477
Bashki	2,571,631,379	3,877,431,361	5,050,189,246	6,372,067,193	7,499,711,329	7,729,045,703

Bashkia Tirane	2,533,853,418	3,825,880,230	4,994,602,981	6,314,169,682	7,418,298,901	7,644,229,949
Te tjera bashki	37,777,961	51,551,131	55,586,265,20	57,897,511	81,412,428	84,815,753
Mikrokredi	31,270,041	70,269,933	87,028,161	104,079,093	121,432,799	139,089,279
FAF	310,382	-	-	-	0	-
Unioni Kursim Kredi	30,959,658	70,269,933	87,028,161	104,079,093	121,432,799	139,089,279
Armo	5,363,783	6,456,933	7,742,595	8,713,772	9,335,313	9,483,194
TOTALI	21,278,968,137	27,343,938,720	35,094,204,628	41,605,439,680	45,009,147,798	47,483,152,409

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë.

Sektorët me përkeqësim të situatës financiare paraqiten sektori i energjitikës kryesisht me nënhuatë e KESH, OSHEE dhe OST me rreth 2,284 milion lekë të rritjes totale të detyrimeve nga 2,474 milion lekë në total, pushteti vendor me rreth 229 milion lekë, për sektorin e ujësjellësve paraqitet me ulje rreth (57) milion lekë, Institucionet e Mikrokredisë me nënluanë Unioni i Kursim Kredisë me rritje rreth 17 milion lekë, dhe ARMO me rritje rreth 0.14 milion lekë. Në nenin 30 “Huadhënia e të ardhurave të borxhit shtetëror, mbi të cilat zbatohen kushtet e marrëveshjeve ndërkombëtare”, të Ligjit Nr.9665, datë 18.12.2006 “Për huamarrjen shtetërore, borxhin shtetëror dhe garancitë shtetërore të huas në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, është përcaktuar që “...është përgjegjësi ligjore e huamarrësve, të cilët kanë marrë fonde, sipas paragrafit të parë të këtij neni, që ti kthejnë fondet e marra hua në përputhje me marrëveshjet e nënluave dhe të paraqesin raporte për gjendjen e huasë dhe përdorimin e saj, sipas kërkesave të përcaktuara nga Ministria e Financave”. Nga auditimi konstatohet se nuk janë përmblusur përcaktimet të Ligjit Nr.9665, datë 18.12.2006 “Për huamarrjen shtetërore, borxhin shtetëror dhe garancitë shtetërore të huas në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar duke paraqitur një situatë ku detyrimet ndaj shtetit si pasojë e mos pagesave janë rritur me 2,474 milion lekë, me një trend rritës nga viti në vit. Krahasuar nga stoku i detyrimeve të vitit 2018 në vlerën 21,279 milion lekë në fund të vitit 2023 stoku i detyrimeve paraqitet në vlerën 47,483 milion lekë ose me një rritje totale për periudhën 6 vjeçare (2018-2023) në masën 123%. Gjatë vitit 2023 është miratuar Ligji nr.55/2023 “Për menaxhimin e garancive dhe kredive shtetërore të pakthyer”, i cili ngarkon Agjencinë e Menaxhimit të Garancive dhe Kredive të Pakthyer (AMGKP), për mundësimin e mbledhjes dhe rikuperimit të të drejtave për të arkëtuar që rrjedhin nga marrëveshjet e nënluasë, por konstatohet se pavarësisht krijimit me ligj të kësaj Agjencie nuk ka proceduar dhe operuar gjatë vitit 2023 në këtë drejtim, për rrjedhojë masat e ndërmarra për vitin 2023 kanë qenë detyrim i MF-së.

Niveli i kthimeve nga nënluatë, vlerësohet i ulët përsa i përket detyrimit për të përmblusur kushtet e marrëveshjeve përkatëse. Nga 103 projekte të për të cilat Buxheti i Shtetit ka të drejta për të arkëtuar, përgjatë vitit 2023 janë arkëtuar vetëm për 25 prej tyre në shuma të vogla me vlerë totale të kthimeve nga nënluatë në shumën 3,126,469,723 lekë, nga të cilat interesa në shumën 546,004,038 lekë, komisione 8,235,072 lekë dhe principali i paguar në shumën 2,572,228,342 lekë.

Mbi marrëveshjen e huasë midis MF-së dhe Albcontrol

Me shkresën nr.23714/1 prot, datë 27.12.2023, MF i ka dërguar Albcontrol SHA, marrëveshjen në të cilën parashikohet fondi prej 3,000,000,000 lekë si huadhënie për Albcontrol SHA.

Gjithashtu në “Memon” me nr.23714 prot, datë 27.12.2023 të përgatitur nga Drejtoria e Borxhit për miratim Ministrisë të Financave, në lidhje me mbështetjen financiare në formën e huadhënies buxhetore për shoqërinë “Albcontrol SHA” për vitin 2023 në zbatim të Aktit Normativ nr.6, datë 14.12.2023, është specifikuar se alokimi i këtij fondi në Ligjin e rishikuar të buxhetit 2023 mbështetet në kërkesat zyrtare të adresuara në MF përmes shkresave të Albcontrol nr.30, datë 27.09.2023 dhe nr.2650, datë 06.12.2023. Nga ana e Drejtorisë së Borxhit nëpërmjet Memos është parashtruar edhe situata si dhe argumentat për marrjen e huasë nga Albcontrol SHA konkretisht: “Sipas informacionit të depozituar nga shoqëria Albcontrol SHA, të ardhurat e realizuara nga shërbimet e ofruara nga kjo shoqëri pranë Eurocontrol janë bllokuar. Për periudhën 9 dhjetor

2020 deri 15 dhjetor 2023, fondi i akumuluar dhe bllokuar pranë Eurocontrol është në vlerën 90,539,688 Euro. Këto fonde referuar çështjes së Arbitrazhit Ndërkombëtar parashikohet të vijojnë të jenë të bllokuara deri në mbledhjen e shumës prej 140 milion Euro, e cila sipas parashikimeve të shoqërisë mund të arrihet në muajin Mars 2025. Albcontrol SHA ka mundësuar vënien në dispozicion të të dhënave që paraqesin situatën financiare të kompanisë deri në fund të vitit 2022. Që prej dhjetorit 2020 si dhe me gjasa deri në tremujorin e parë të vitit 2025, shoqëria për shkaqe të cilat nuk kushtëzohen nga menaxhimi dhe performanca e saj financiare, nuk mund të përdorë të ardhurat e realizuara pranë Eurocontrol, që janë edhe burimi primar i aktivitetit. Për pasojë, në kushtet e bllokimit të fondeve pranë Eurocontrol, projeksionet e treguesve financiarë të shoqërisë dëshmojnë vijimësinë e një gjendje likuiditeti negative, të paktën deri në vitin 2026.”

Sipas “Memos” së përgatitur nga Drejtoria e Borxhit në MF, nisur nga shkaqet e mësipërme si dhe pas analizimit të të dhënave teknike të vëna në dispozicion nga Albcontrol SHA, informon se:

- Në kushtet e pamundësisë për një vlerësim të qartë të situatës së likuiditetit përgjatë por edhe përtej vitit 2026, do të propozonim akordimin e fondeve hua me një skedul shlyerje të kredisë i cili shtrihet me 3 (tre) këste të barabarta gjashtëmujore, me këstin e parë që bëhet i pagueshëm në datë 31.07.2025, duke supozuar se situata e bllokimit të fondeve do të jetë zgjidhur gjatë vitit 2025;
- Në rast të shlyerjes tërësore apo pjesore para afatit të huasë, Shoqërisë nuk do t’i ngarkohet asnjë komision për shumën e parapaguar; - Monedha e shlyerjes së huasë propozohet të jetë lekë, interesi i pagueshëm propozohet të jetë normë vjetore e ndryshueshme e cila përcaktohet një herë në çdo gjashtë muaj, dhe e cila është e barabartë me shumën e normës së interesit të instrumentit më të fundit bono thesarit 12 mujore të emetuar dhe marzhit prej 0.1%; - Pagesat e interesave të përlllogaritura nga momenti i disbursimit të huasë, do të kryhen çdo gjashtë muaj duke filluar me pagesën e parë në datë 31.07.2024, dhe duke vijuar me pagesën e tyre në datat 31 Korrik dhe 31 Janar të çdo viti deri në shlyerjen e plotë të huasë.

Në datën 27.12.2023, është nënshkruar “Marrëveshja e Huasë” me nr.23714 prot, midis “Huadhënësit”, Ministria e Financave dhe Ekonomisë (MF) dhe “Huamarrësit” Albcontrol SHA, marrëveshje në të cilën MF bie dakord t’i huazojë Albcontrol SHA një shumë prej 3,000,000,000 lekë, si dhe Albcontrol SHA do të paguajë interes mbi shumën e huasë së disbursuar dhe të pa shlyer me normë interesi vjetore të ndryshueshme e cila është e barabartë me shumën e normës së interesit të instrumentit më të fundit bono thesari 12 mujore të emetuar dhe marzhit prej 0.1%. Pagesat e interesave të përlllogaritura nga momenti i disbursimit të huasë do të kryhen çdo gjashtë muaj duke filluar me pagesën e parë në datë 31.07.2024 dhe duke vijuar me pagesën e tyre në datat 31 Korrik dhe 31 Janar të çdo viti. Albcontrol SHA do ta shlyejë principalin e huasë me tre këste të barabarta gjashtëmujore të njëpasnjëshme, me këstin e parë që bëhet i pagueshëm në datë 31.07.2025

Nga auditimi i marrëveshjes së huasë midis MF-së dhe Albcontrol SHA, në shumën prej 3,000,000,000 lekë, rezulton se është e regjistruar në “Stokun e nënshkrimit në 31.12.2023”, të raportuar nga Drejtoria e Borxhit në MF, por konstatohet se deri në datën 26.07.2024 (data e mbylljes së punës audituese), nga ana e Albcontrol nuk është kryer pagesa e interesit mbi shumën e huasë së disbursuar, afat i cili është deri në 31.07.2024, i specifikuar në “Marrëveshjen e Huasë” midis MF dhe Albcontrol SHA.

Të drejtat për të arkëtuar nga marrëdhëniet e garancisë.

Garancitë shtetërore përgjatë vitit 2023 paraqesin një risk të shtuar në drejtim të administrimit të tyre dhe situatës së rënduar financiare të cilën kalon kryesisht sektori energjitik. Për vitin 2023 gjendja e detyrimeve në lidhje me garancitë shtetërore që subjektet përfituese kanë ndaj shtetit

është ulur nga 19,654 milion lekë në 19,131 milion lekë, me një ulje vjetore prej (522) milion lekë. Referuar institucioneve dhe projekteve specifike me problematikat më të mëdha konstatohet sipas tabelës së mëposhtme:

Tabela nr. 12: Detyrimet e krijuara nga garancitë shtetërore

Në mijë lekë

Institucioni/projekti	Detyrimet 31.12.2018	Detyrimet 31.12.2019	Detyrimet 31.12.2020	Detyrimet 31.12.2021	Detyrimet 31.12.2022	Detyrimet 31.12.2023
Ministria e Energjisë dhe Industrisë (KESH, OST)	9 025 642	10 870 489	12 968 270	14 040 954	15 982 039	15,348,534
Elektrifikimi i Zonave Rurale	658 915	828 829	1 002 646	1 141 750	1 243 409	1,199,684
Linja e Transmetimit 400 KV Tiranë-Podgoricë I	27 660	37 586	52 912	63 834	69 860	75,665
Linja e Transmetimit 400 KV Tiranë-Podgoricë II	650 661	960 796	976 024	952 827	901 303	819,639
TEC-i Vlorë	4 465 018	5 222 945	5 879 703	6 277 091	6 305 168	5,835,221
Transmetim, Shpërndarje e Energjisë	1 815 979	2 321 047	2 818 323	3 119 622	3 123 957	2,957,855
Hidrocentrali mbi Lumin Drin	371 759	477 481	560 467	616 463	614 230	560,937
Nënstacioni i Transmetimit të Energjisë	1 034 998	1 021 161	1 037 346	1 012 691	957 931	871,136
Plani i restrukturimit të KESH	-	-	640 850	625 619	2 766 180	3,028,397
Projekti i efikasitetit në energji	652	644	-	231 056	-	-
Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës/UKT	1 285 030	1 390 135	1 536 390	1 621 144	1 648 195	1,603,176
Furnizimi me Ujë i Tiranës II	783 343	849 735	941 285	995 140	1 013 434	987,181
Ujësjellësi i Tiranës I	493 283	532 108	586 682	617 781	626 982	608,920
Rehabilitimi i rrjetit hidrik të Tiranës	8 404	8 292	8 424	8 223	7 779	7,074
Hekurudha Durrës	238 498	257 687	284 291	299 311	303 529	294,402
Rehabilitimi i Hekurudhës së Durrësit	238 498	257 687	284 291	299 311	303 529	294,402
Ministria e Financave (ndihme në mallra)	94 409	129 976	185 695	218 484	230 057	229,622
Ndërmarrja e Ujësjellës-Kanalizime Krujë	59 548	63 739	69 783	73 005	73 644	71,115
Radio Televizioni Shqiptar	165 685	486 821	840 635	1 161 744	1 416 644	1,584,745
TOTALI	10 868 812	13 198 847	15 885 064	17 414 642	19 654 107	19,131,593

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë.

Detyrimet si pasojë e pagesave të kryera nga Buxheti i Shtetit për vitin 2023 janë akumuluar në masën më të madhe nga kompanitë private me kapital shtetëror përfituese në sektorin energjistik me stok të detyrimeve në shumën 15,348 milion lekë. Gjatë vitit 2023 konstatohet se Buxheti i Shtetit ka kryer pagesa si pasojë e paaftësisë paguese edhe të Radio Televizionit Shqiptar, duke rritur stokun e detyrimeve me 168 milion lekë. Gjithashtu edhe në sektorin e ujësjellësve për projektet në Ujësjellës Kanalizime Tirana situata paraqitet problematike duke vendosur Buxhetin e Shtetit në risk për kryerjen e pagesave që kanë dështuar të kryhen nga ky përfitues i garancisë me stok të detyrimeve në shumën 1,603 milion lekë. Në nenin 43 “Kthimi i garancisë shtetërore të huasë” të Ligjit Nr.9665, datë 18.12.2006, “Për huamarrjen shtetërore, borxhin shtetëror dhe garancitë shtetërore të huas në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, është përcaktuar që “Me kryerjen e pagesës në llogarinë e garancisë shtetërore të institucionit huadhënës, Ministri i Financave merr në dorëzim të gjitha të drejtat dhe mjetet ligjore, që zotëronte institucioni huadhënës ndaj huamarrësit, sipas përcaktimeve të marrëveshjes së huasë, në masën e çdo pagese të bërë në kuadër të garancisë së dhënë. Këto të drejta dhe mjete ligjore i kalojnë Ministrisë të Financave së bashku me të drejtat dhe mjetet ligjore që ai i ka në bazë të marrëveshjes së mirëkuptimit. Huamarrësi, në zbatim të këtij ligji dhe të marrëveshjes së mirëkuptimit, është i detyruar t’i kthejë Ministrisë së Financave shumën që kjo e fundit i ka paguar huadhënësit, në kuadër të garancisë shtetërore të huasë. Ministri i Financave ndërmerr të gjitha masat e paracaktuara në këtë ligj, në ligje të tjera në fuqi dhe në marrëveshjen e mirëkuptimit, për të përftuar nga huamarrësi çdo pagesë të bërë sipas garancisë, duke përfshirë edhe kostot që lidhen me të”. Nga auditimi konstatohet se nuk janë përmbushur përcaktimet e Ligjit Nr.9665, datë 18.12.2006, “Për huamarrjen shtetërore, borxhin shtetëror dhe garancitë shtetërore të huas në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, për atë kohë sa stoku i detyrimeve përgjatë vitit 2023, ka pësuar vetëm një ulje të lehtë me (522) milion lekë. Gjatë vitit 2023 është miratuar Ligji nr.55/2023 “Për menaxhimin e garancive dhe kredive shtetërore të pakthyera”, i cili ngarkon Agjencinë e Menaxhimit të Garancive dhe Kredive të Pakthyer (AMGKP), për ushtrimin e mjeteve ligjore për

arkëtimin e të drejtave për pagesa të kryera për garancitë, por konstatohet se pavarësisht krijimit me ligj të kësaj Agjencie nuk ka proceduar dhe operuar gjatë vitit 2023 në këtë drejtim, për rrjedhojë masat e ndërmarra për vitin 2023 kanë qenë detyrim i MF-së.

Niveli i kthimeve nga garancitë, vlerësohet i ulët përsa i përket detyrimit për të përmbushur kushtet e marrëveshjeve përkatëse. Nga 25 projekte për të cilat Buxheti i Shtetit ka të drejta për të arkëtuar, përgjatë vitit 2023 janë arkëtuar vetëm për 7 prej tyre në shuma të vogla nga UKT, ATK, Albtelecom, OST, Albpetrol dhe Servcom, vetëm KESH ka patur përmirësim në nivelin e kthimit krahasuar me vitin 2022 në rritje prej 1,189,715,857 lekë.

I.4.3 Të drejtat për të arkëtuar nga kreditë shtetërore të tjera

Nga auditimi mbi konfirmimin e gjendjes së detyrimit që subjektet përfituese të marrëveshjeve të nënhuasë apo garancisë kanë ndaj Buxhetit të Shtetit është konstatuar se për kredinë me numër identifikimi 88 sipas regjistrimit të borxhit ekzistojnë detyrime në 31.12.2023 nga subjektet përfitues të ndryshëm. Kjo kredi ndërmjet *Medio Credito Centrale (kreditore)* dhe Qeverisë Shqiptare (huamarrësi) është nënshkruar me 06.07.1998 dhe është regjistruar si kredi shtetërore, detyrimet e së cilës në total në fund të vitit 2022 rezultojnë 3,945,494 euro.

Ecuritë e Garancive Sovrane 1 dhe 2 për vitin 2023.

Ecuria e Garancisë Sovrane Nr.1 (GS1).

Deri më 31.12.2023, vlera e kredive të miratuara nga 12 bankat nënshkruese, rezulton në një total prej 5,901,304,790 lekë, nga të cilat janë disbursuar 5,333,740,211 lekë dhe ku numri i kontratave të miratuara deri në fund të periudhës është 500. Garancia sovrane 1 është përdorur në masën prej rreth 54% (*vlera e miratimeve kundrejt totalit*) ku bankat që e kanë shfrytëzuar më tepër skemën e garancisë (*në vlerë absolute*) janë BKT, R Bank dhe OTP Bank. Kreditë e miratuara nga këto tre banka përbëjnë pothuajse 60% të totalit të kredive të miratuara sipas kësaj skeme garancie. Nga kjo skemë kanë përfituar biznese në sektorët e ekonomisë si: tregti, prodhim, turizëm, media, shërbime, edukim, ndërtim, miniera, industri nxjerrëse dhe ajo përpunuese, aktivitete të qeradhënies, transport, shërbime spitalore apo shëndetësore, aktivitete profesionale, shkencore dhe teknike.

Ecuria e Garancisë Sovrane Nr.2 (GS2)

Gjatë vitit 2023, vlera e kredive të miratuara nga bankat nën skemën e Garancisë Sovrane 2, nuk ka patur ndryshime krahasuar me vitin parardhës 2022. Vlera e disbursimeve është rritur me 95 milionë Lekë. Deri në fund të muajit dhjetor 2023, vlera e kredive të miratuara nga 12 bankat nënshkruese, rezulton në një total prej 18,782,266,484 lekë, nga të cilat janë disbursuar 18,410,965,734 lekë. Numri i kontratave të miratuara deri në fund të periudhës është rreth 616 (*Kontrata kredie, Linja Kredie ose Overdraft*). Garancia Sovrane 2, deri në fund të muajit dhjetor 2023 është përdorur në masën prej rreth 75% (*Vlera e miratimeve kundrejt totalit 60% të garantuar*) ku bankat që kanë qenë më aktive në përdorimin e Garancisë Sovrane 2, janë ABI dhe Raiffeisen Bank, nisur nga fakti i përdorimit të vlerës limit fillestar dhe asaj të rialokuar. Kjo skemë ka kredituar biznese në sektorët e ekonomisë si: tregti, prodhim, turizëm, media, shërbime, ndërtim, industri përpunuese dhe transport.

Ecuria e Garancisë Sovrane Nr.3 (GS3)

GS3 e miratuar në vlerën 3,000,000,000 lekë, deri në fund të muajit dhjetor 2023 është përdorur në masën prej rreth 19% (*Vlera e miratimeve kundrejt totalit 60% të garantuar*) ku nga 4 bankat e përcaktuar në VKM vetëm 3 prej tyre (BKT, Raiffeisen Bank dhe OTP Bank) kanë kredituar bizneset. Kjo skemë ka kredituar biznese në sektorët e ekonomisë në tregti dhe prodhim.

Për sa trajtuar në Projekt Raportin e Auditimit, nga subjekti i audituar janë paraqitur observacione me shkresën nr.4564/43, Prot., datë 09.09.2024, protokolluar në KLSH me shkresën me nr.472/24Prot., datë 17.09.2024, nga Drejtoria e Përgjithshme e Borxhit, ku paraqiten objeksionet si më poshtë:

Pretendimi i subjektit: Referuar PRA, dorëzuar pranë Ministrisë së Financave më 09.08.2024, mbi auditimin e ushtruar në MF, paraqesim komentet si më poshtë:

1.Lidhur me pikën f “Paraqitja e gjetjeve kryesore”, faqe 5, si dhe pikën 1.1 Konkluzion dhe Opinioni i Auditimit / Baza për opinionin mbi përputhshmërinë, faqe 8, ku citohet: “Konstatohet krijim i detyrimeve të reja në shumën 4,474 milionë lekë të subjekteve nënhuamarrëse si pasojë e mosshlyerjes së detyrimeve përkatëse”, sqarojmë se shumta e detyrimeve të reja të krijuara është 2,474 milionë lekë.;

2.Lidhur me pikën f “Paraqitja e rekomandimeve kryesore”, faqe 6, ku citohet se “Ministria e Financave në bashkëpunim me AMGKP të marrë masa për rekuperimin e të drejtave për të arkëtuar...” theksojmë se sipas kuadrit ligjor në fuqi, detyrimi për marrjen e këtyre masave i takon AMGKP ndaj dhe rekomandimi duhet të adresohet për AGMKP.

3.Lidhur me Seksionin III “Përshkrimi i Auditimit”, Pika 1 “Informacion i Përgjithshëm”, faqe 13, sqarojmë se Drejtoria e Përgjithshme e Borxhit Shtetëror/ DPBSH nuk është përgjegjëse dhe e angazhuar në arkëtimin e të drejtave që burojnë nga detyrimet e akumuluar nga këto subjekte. As përshkrimi i funksioneve të drejtorisë, sipas Rregullores përkatëse, dhe as përshkrimet e punës së stafit të kësaj drejtorie nuk parashikojnë ndjekjen e procedurave ligjore për arkëtimin e këtyre të drejtave. Në këto kushte, nevojitet të rishikohet në Projekt Raport përshkrimi për DPBSH, ku të hiqet fraza “dhe angazhohet në arkëtimin e të drejtave që burojnë nga detyrimet e akumuluar nga këto subjekte”.

4.Lidhur me Rekomandimin 1.1 dhe Rekomandimin 2.1, faqe 29, ritheksojmë se DPBSH nuk ka në funksionin e vet marrjen e masave për arkëtimin e të drejtave që rrjedhin nga marrëveshjet e nënhuasë apo ato të garancisë. Për këtë lutemi tu referoheni përshkrimit të funksionit të drejtorisë si dhe përshkrimeve të punës. Përveç kësaj, me Ligjin nr. 55/2023, datë 13.7.2023 “Për menaxhimin e garancive dhe kredive shtetërore të pakthyer”, ligj i cili është në fuqi që nga data 16 Gusht 2023, ky funksion duhet të realizohet nga AMGKP. Mosrealizimi nga Agjencia e masave në fjalë, nuk mund të ngarkojë me përgjegjësi DPBSH e cila nuk e ka patur asnjëherë këtë funksion si pjesë e veprimtarisë së saj.

5.Lidhur me “Analiza e Akteve Normative”, faqe 95, vërejmë se nuk janë reflektuar rregullimet e nevojshme në përputhje me observacionet e vëna në dispozicion nga DPBSH, në lidhje me Akt-konstatimin Nr. 12, sikundër shprehet në projektraport se observacioni sipas pikës 2 është marrë në konsideratë (në faqen 256 të projekt-raportit).

6.Lidhur me “Emetimi i Eurobondit”, faqe 239, sikundër është sqaruar nga MF në observacionet e dërguara mbi Akt-konstatimin nr. 12, mbi sugjerimin e BSH për adoptimin e një strategjie për adresimin e tre elementëve (nënpikave) të referuara në akt-konstatim, ritheksojmë se Ministria e Financave, në Strategjinë Afatmesme të Menaxhimit të Borxhit 2022-2026 ka adaptuar masa që kanë mundësuar deri tani, dhe do vijojnë të mundësojnë rritjen progresive të peshës së borxhit të brendshëm dhe atij të denominuar në monedhën vendase. Konkretisht, referuar dokumentit të SAMB 2022-2026, Strategjia S3 që është dhe strategjia e përzgjedhur si strategjia bazë, parashikon plotësimin e nevojave kryesisht duke përdorur në masën 85% burimet e brendshme të financimit ndërkohë, që burimet e huaja sipas këtij skenari plotësojnë pjesën e mbetur të nevojës për financim, prej mesatarisht 15%. Mbështetur në këtë, si dhe në projeksionet makroekonomike, konkretisht strukturës së financimit të parashikuar në të, planifikohet reduktimi i mëtejshëm i peshës së borxhit të jashtëm. Në lidhje me dy elementët e tjerë, sqarojmë se në strategji nuk mund të vendosen kufij mbi shumën totale të borxhit të emetuar me terma tregtarë dhe të denominuar në valutë të huaj, por në përputhje me praktikën më të mire të modelit të strategjisë të zhvilluar nga Banka Botërore mund të vendoset kufi për peshën e borxhit të denominuar në valutë të huaj. Në SAMB 2022-2026 është vendosur një tavan maksimal prej 50%, i rishikuar ky nga SAMB e mëparshme ku ky kufi ishte në nivelin 55%. Strategjia gjithashtu parashikon se do të shfrytëzohen të gjitha mundësitë e sigurimit të huave nga partnerët bilateralë dhe multilateralë të zhvillimit për financimin e projekteve prioritare për vendin, apo në formën e mbështetjeve buxhetore, dhe për pjesën tjetër të nevojës për financim, të pa mbuluar nga këto burime që ofrojnë terma më të favorshme se ato tregtare, do të sigurohet financim nga tregjet

ndërkombëtare të kapitalit. Përcaktimi në një strategji borxhi se Borxh (Eurobond) do të merret në masën më të madhe për të shlyer borxh, nuk është qasja e duhur. Borxh cilësor është ai që merret për qëllime zhvillimi dhe i cili i kthehet ekonomisë, ndaj emetimi i Eurobondeve do të shërbejë si menaxhimit të detyrimeve në valutë të borxhit, që është dhe qëllimi parësor aktualisht, ashtu edhe financimit të përgjithshëm të buxhetit të shtetit. Për sa më sipër, konstatimi se “nga ana e MFE nuk është vepruar me hartimin e një strategjie të tillë” nuk qëndron, pasi Strategjia Afatmesme e Menaxhimit të Borxhit 2022-2026, e vlerësuar pozitivisht nga institucionet ndërkombëtare si FMN, BB, struktura të BE etj, adreson të gjitha problematikat e referuara në konstatimin e KLSH. Ky observacion i shprehur sa më lart vlen edhe lidhur me “Qëndrimin e Grupit të Auditimit” në lidhje me pikën 5, faqe 257.

7. Lidhur me “Borxhi i jashtëm i garantuar”, faqe 246, theksojmë se pagesat për garancitë e huaja janë kryer nga DPBSH në përputhje me parashikimet e ligjit nr. 9665, datë 18.12.2006 “Për huamarrjen shtetërore, borxhin shtetëror dhe garancitë shtetërore të huasë në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar me ligjin nr. 92/2022, datë 22.12.2022. Fakti që Agjencia nuk ka proceduar dhe operuar gjatë 2023 nuk mund të ngarkojë DPBSH me një përgjegjësi të cilën nuk e ka pjesë të funksionit të saj.

8. Lidhur me “Interesat e borxhit të jashtëm”, faqe 248, sqarojmë edhe një herë (sikundër sqaruar në observacionet mbi Akt-konstatimin nr.12) se me emetimin e një Eurobondi nuk rritet risku i normave të interesit, përveç rastit kur emetimi bëhet me normë interesi të ndryshueshme. Rriten shpenzimet për interesa në kushtet e emetimit me një normë interesi më të lartë, por jo risku i normës së interesit për sa kohë që Eurobondi është emetuar me një normë fikse, dhe interesi i pagueshëm për këtë instrument është i njohur deri në fund të jetëgjatësisë së tij. Ky observacion vlen edhe lidhur me “Qëndrimin e Grupit të Auditimit” në lidhje me pikën 10, faqe 258.

9. Lidhur me “Mbi marrëveshjen e huasë midis MF dhe Albkontrolit” faqe 249 dhe 250, sqarojmë se Memo e referuar është përgatitur nga Drejtoria e Përgjithshme e Buxhetit (me përgjegjësinë e përgatitjes së Aktit Normativ), në bashkëpunim me Drejtorinë e Përgjithshme të Borxhit, në zbatim të Aktit Normativ nr. 6, datë 14.12.2023 “Për disa ndryshime dhe shtesa në Ligjin Nr. 84/2022 “Për Buxhetin e vitit 2023”, të ndryshuar”, Neni 3 (b), në të cilin parashikohet fondi prej 3,000,000,000 (tre miliardë Lekë) si huadhënie nga buxheti për Albcontrol sh.a. Pra kjo është një hua e dhënë nga Buxheti dhe jo nën hua që rrjedh nga një marrëveshje huaje. Kontributi i Drejtorisë së Borxhit në këtë proces lidhet me sugjerimet mbi termat e huasë që u vendos të jepej me Aktin Normativ nr. 6, datë 14.12.2023. Ky observacion vlen edhe lidhur me “Qëndrimin e Grupit të Auditimit” në lidhje me pikën 12, faqe 258.

10. Në lidhje me pikën 6 faqe 257, Emetimi i Eurobondit referuar termave të Eurobondit të emetuar Ministria e Financave rithekson: Faza që MF përdor në memot e brendshme “... nëse kushtet e tregut do të ishin të favorshme...”, mbi të cilën KLSH ngre arsyetimin, sqarojmë se nuk ka karakter kuantitativ, pra të lidhur me disa numra specifikë, e për më tepër të lidhur pikërisht me nivele specifike të “yield-it”.

Së pari, kjo frazë që përdoret në memot e brendshme “... nëse kushtet e tregut do të ishin të favorshme...”, në kontekstin holistik (gjithëpërfshirës) të programimit makro-fiskal afat-mesëm dhe të shumë, e shumë elementëve të tjerë mbi të cilat bëhet vendimarrja për nevojën e një eurobondi, i referohet dhe parasheh situata objektive, jashtë kontrollit të MF, kur të gjithë aktorët kompetentë që realizojnë një bond (Bankat e Huaja bashkëdrejtuese të procesit-JLM, këshilltari ligjor, dhe patjetër strukturat përkatëse kompetente në MF) gjykojnë bashkarisht (dhe kuptohet pas analizave shumë intensive dhe komplekse) se gjasat për “mos-sukses” të ekzekutimit të transaksionit të eurobondit do të ishin të larta. Sigurisht në këtë rast “tejet të rrezikshëm” për financat publike, do konsiderohej se “...kushtet e tregut nuk janë të favorshme...” dhe do të ishte me vend të përdorehin mënyrat e tjera alternative që MF ka gjithnjë rezervë (backup) për “menaxhimin e një krize” dhe sigurimin e financimit të nevojave prioritare të buxhetit të shtetit.

Së dyti, i gjithë procesi i përgatitjes dhe ekzekutimit me sukses të një eurobondi, është, më së pari, një proces mjaft intensiv analitik dhe sigurisht është edhe një proces operacional kompleks. P.sh., sa për ilustrim, gjatë gjithë kohës që nga momenti që të gjithë aktorët kontraktohen dhe deri para daljes në treg, MF zhvillon takime të përjavshme me Bankat Bashkëdrejtuese (dhe të gjithë aktorët e tjerë) të angazhuara në proces, dhe ku çështja kryesore që diskutohet, përveç hapave operacionale të procesit dhe dokumentacionit përkatës, është analizimi i kushteve të tregut në mënyrë të vazhdueshme. Këto takime intensifikohen dhe bëhen thuajse ditore gjatë dy-tre javëve të fundit përpara intervalit kohor (javës) së

planifikuar paraprakisht për të dalë në tregje, dhe ku ndër të tjera përcaktohet edhe dita specifike se kur do dilet, pikërisht bazuar mbi të gjitha këto analiza dhe takime thellësisht analitike midis skuadrave të të gjithë aktorëve ndërkombëtarë të kontraktuar për këtë proces dhe vendimarrëse të MF. Bankat kanë ekipe të dedikuara dhe të specializuara për këtë qëllim të cilat sigurojnë informacion të plotë gjatë takimeve dhe mbi të cilat gjykohet mbi përshtatshmërinë apo jo të daljes në treg. Pra Bankat, falë ekspertizës dhe ekipeve të dedikuara që kanë, ndjekin në kohë reale kushtet e tregut financiar ndërkombëtar dhe ofrojnë sugjerime të sofistikuar analitike dhe rekomandime përkatëse për MF, sugjerime të cilat diskutohen nëpër këto takime me karakter thellësish analitik, dhe në sajë të të cilave gjykohet për vendimarrjet më adekuate.

Nga pikëpamja e dokumentimit të sa parashtrohet më sipër, vlerësohet i pamundur parashikimi dhe për më tepër dokumentimi i gjithë situatave dhe gjithë analizave që do të ishin të nevojshme për përcaktimin e rrethanave të pafavorshme të emetimit të Eurobondit.

Gjithashtu, MF shprehet se edhe krahasimi dhe konstatimi që bëhet lidhur me direfencat e yield-eve të Eurobondeve të ndryshme (faqe 239 e projekt-raportit) është jo relevante, me mënyrat analitike kompetente se si bëhen të tilla krahasime, analiza dhe konkluzione. Shkurtimisht, në mënyrë të përmbledhur po shpjegojmë se sa i takon normës së interesit me të cilin u emetua Eurobondi i 2023, sjellim në vëmendje se “normat e references” nga viti 2021, nëse bëjmë krahasimin me këtë vit, në vitin 2023 janë rritur me 2.9 pikë përqindje, rritje kjo më e lartë se ajo e Eurobondit, të referuar në konstatimin e KLSH, prej 2.4 pikë përqindje. Në këto kushte, vlen të theksohet fakti që megjithëse kushtet financiare të tregjeve të kapitalit ishin tepër të shtrënguara gjatë 2023, në krahasim me vitet 2021 apo 2020, ku tregjet financiare globale ishin tepër-likuide, sërish ky Eurobond arriti të emetohej me një spread (diferenca midis yeildit final dhe normës referencë mid-sëap) prej rreth 3.1% (Yield 6.125% – Mid sëap 3.067% = Spread 3.058%), nga 3.6% që ishte në 2021 apo nga 3.8% që ishte në 2020, pra me një reduktim të spread-it me rreth 50 basis points. Një reduktim i tillë, për ata që punojnë me tregjet financiare, të cilët kanë kuptueshmëri më të plotë mbi këto diferenca dhe kontekstet makro-financiare në të cilat ato ndodhin, është një reduktim mjaft i lartë. Pra, edhe sa i takon këtij parametri që KLSH merr në konsideratë dhe del në konkluzionin e cituar më sipër (ku gjithashtu është shumë e rëndësishme të thuhet që yield-i patjetër është një parametër mjaft i rëndësishëm, por absolutisht jo i vetmi në gjykimin dhe arritjen e konkluzioneve sa i takon cilësisë/suksesit të një bondi të caktuar), sërish është krejt e kundërta nga konstatimi që bën KLSH, pasi pjesa e yield-it që ka të bëjë me “cilësinë” e një bondi të caktuar (spread-i), nuk është më i lartë se bondet e mëparshme, por është shumë më i ulët se çdo bond i mëparshëm.

Pra, kushtet e pafavorshme të tregut nuk i referohen situatës së mësipërme, e cila ka sjellë një rritje të përgjithshme dhe jo momentale por me një efekt që zgjat në kohë, të normave të interesit në treg, dhe ku qeveritë apo edhe subjekte të tjera, pavarësisht kësaj do ti drejtohen tregjeve të kapitalit për të siguruar financimin e nevojshëm, por u referohen rasteve sporadike të ngjarjeve të veçanta që kanë një impakt momental në treg dhe përkthehen me rritje të normës së interesit për shkak të risqeve më të larta të perceptuara nga tregu (pra rritje të komponentit “spread” të normës së interesit), apo më tej akoma me mbyllje të tregut ku emetuesit nuk mund të emetojnë për shkak se reziku i dështimit (mos plotësimi të financimit të kërkuar) është shumë i lartë, gjë e cila ka një impakt serioz për vendin.

Mbështetur në sa më sipër, emetimi i Eurobondit të 2023, mund të konsiderohet ndër më të suksesshmit që Shqipëria ka pasur, por edhe me daljet e vendeve të krahasueshme me vendin tonë në rajon, duke konsideruar në tërësi një sërë parametrash / elementësh që tipikisht merren në analizë kur gjykohet mbi “suksesin / cilësinë” e një Eurobondi, siç janë p.sh. (për të përmedur disa): norma e interesit (yield-i), spread-i, raporti i mbulimit, profili dhe kompozimi i investitorëve që u alokohet bondi, etj.

Nga emetimet e tjera në rajon gjatë vitit 2023, do të veçonim daljen e Republikës së Maqedonisë së Veriut, si një emetues i krahasueshëm më vendin tonë, e cila në muajin Mars 2023 doli në tregjet ndërkombëtare të kapitalit me një Eurobond në vlerën 500 milion Euro, me maturitet 4 vjeçar dhe me normë interesi (yield) 7.25%. Maqedonia, e cila është e rëndësishme të theksohet që ka një rating në një nivel më lart se ajo e vendit tonë, emetoi një Eurobond me një interes më të lartë se sa Yieldi ynë (Maqedonia emetoi me një yield 7.25% ndërsa vendi ynë me një yield 6.125%) edhe pse doli me një instrument me maturitet më të shkurtër se i yni, prej 4 vjet, si dhe me vlerë më të ulët se Eurobondi ynë.

11.Në lidhje me pikën 7 faqe 257, Ministria e Financave rithekson se: Procedura e blerjes mbrapsht (Buyback) në realizimin e një transaksioni të tillë, Emetuesi (Republika e Shqipërisë, për rastin në fjalë) nuk mund të përcaktojë një vlerë minimale, pasi se sa do mund të realizohet transaksioni është plotësisht në varësi të tregut dhe investitorëve që mbajnë Eurobondin tonë dhe jo të Emetuesit. Niveli prej 150 mln Euro të referuar në projektraport nuk paraqet një nivel minimal, por një nivel apo range të dëshiruar për tu arritur (150-250 mln Euro). Në momentin e shpalljes së transaksionit, sipas praktikës ndërkombëtare, vendoset një kufi maksimal të cilin Emetuesi është i gatshëm të blejë nga instrumenti përkatës. Shuma e realizuar e blerjes së Eurobondit, redukton në një masë jo të vogël, prej rreth 133 milionë Euro, të riskut të rifinancimit të vitit 2025, ndërkohë që gjithë mekanizmat e tjerë të planifikuar për të përballuar pjesën tjetër të detyrimeve në valutë gjatë 2025 (pasi blerja mbrapsht e planifikuar adresonte vetëm një pjesë të këtyre detyrimeve) janë të disponueshme, qoftë në formën e “cash” të disponueshëm në valutë, ashtu edhe në formën e instrumenteve që priten të emetohen, apo financimeve që janë planifikuar të sigurohen nga institucionet ndërkombëtare. Synimi i MF ishte ulja e riskut të rifinancimit sa më shumë të ishte e mundur për vitin 2025, megjithatë, edhe mbajtja e Eurobondit të vendit tonë në portofolet e investitorëve të huaj, është një sinjal shumë pozitiv për interesin e tyre për titujt e vendit tonë. Pra, njëkohësisht kjo do të thotë që praktikisht, risku i ri-financimit për këtë vit, sipas perceptimit të investitorëve i dëshmuar në preferencat e tyre për të mbajtur dhe “mos-shitur” bondin tonë 2025 dhe që është elementi më substantial kur gjykohe për një risk të tillë, pamvarësisht ri-pagesave të larta që MF ka të skeduluara për këtë vit siç përmenden më sipër, nuk është aspak problematik.

12. Lidhur me gjetjen nr. 31, faqe 363, për garancitë e huaja joperformuese, theksojmë se nuk qëndron, pasi procedura e ndjekur për pagesë nga DPBSH është në përputhje me nenin 42 të Ligjit nr. 9665, datë 18.12.2006 “Për huamarrjen shtetërore, borxhin shtetëror dhe garancitë shtetërore të huasë në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar me ligjin nr. 92/2022, datë 22.12.2022.

13. Lidhur me rekomandimin nr. 31.1, duke qenë se në vitin 2023 është miratuar ligji nr. 55/2023 Për menaxhimin e garancive dhe kredive shtetërore të pakthyera dhe AMGKP e cila është tërësisht operacionale dhe është krijuar posaçërisht për realizimin e këtyre funksioneve, atëhere rekomandimi duhet të adresohet AMGKP.

14. Lidhur me gjetjen nr. 49, faqe 376, mbi të drejtat për të arkëtuar nga marrëveshjet e nënhuave, theksojmë se nga Drejtoria e Përgjithshme e Borxhit Shtetëror janë ndërmarrë të gjithë hapat dhe masat e nevojshme që janë në tagrin e një strukture e cila ka në funksion të menaxhojë borxhin e shtetit, duke: 1) njoftuar rregullisht dhe në kohë subjektet mbi detyrimet dhe duke kërkuar shlyerjen menjëherë të tyre; 2) evidentuar me përpikmëri pagesat e kryera dhe detyrimet e akumuluar; dhe 3) njoftuar rregullisht menaxhimin e lartë për situatën e detyrimeve. Në vijim të punës për të përforcuar mekanizmat e monitorimit dhe mbledhjes së detyrimeve të papaguara nga huamarrësit dhe nënhuamarrësit, Drejtoria e Përgjithshme e Borxhit Shtetëror ka vijuar edhe gjatë vitit 2023 të japë kontributin e saj në punën e ndërmarrë nga Ministria e Financave për plotësimin e bazës ligjore, proces i cili u përfundua me sukses me miratimin e ligjeve të mëposhtme: -Ligjit nr. 55/2023 Për menaxhimin e garancive dhe kredive shtetërore të pakthyera, si edhe - Ligjit nr. 40/2023 Për disa ndryshime dhe një shtesë në Ligjin Nr. 68/2017, “Për financat e vetëqeverisjes vendore”, në të cilin parashikohet që nga fondet e trashëguara dhe të paangazhuara, jo më pak se 30% e tyre përdoren për: a) shlyerjen e detyrimeve të prapambetura; b) pagimin e nënhuave të papaguara në kohë. Gjithashtu gjatë vitit 2023 janë hartuar dhe miratuar disa akte nënligjore të parashikuara nga këto ligje: -Udhëzimi i Ministrit të Financave nr. 21087, datë 16.11.2023 “Për bashkëpunimin ndërmjet Agjencisë së Menaxhimit të Garancive dhe Kredive të pakthyera me Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë për menaxhimin e skemave të veçanta të garancive shtetërore si edhe kthimin e garancive shtetërore të huasë dhe nënhuave”. Objekt i këtij udhëzimi është përcaktimi i rregullave për bashkëpunimin ndërmjet Agjencisë së Menaxhimit të Garancive dhe Kredive të Pakthyera me Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë për menaxhimin e skemave të veçanta të garancive shtetërore dhe kthimin e garancive shtetërore të huasë dhe nënhuave, si edhe përcaktimi i përmbajtjes dhe frekuencës së raportimit nga Agjencia për Ministrinë. - Udhëzimi i Ministrit të Financave nr. 35, datë 29.12.2023 “Procedura për menaxhimin e vështirësive financiare për njësitë e vetëqeverisjes vendore”, në të cilin, ndërmjet të tjerash, parashikohen procedura

për përdorimin e fondeve të trashëguara nga viti i kaluar, që do të përdoren për shlyerjen e detyrimeve të prapambetura dhe pagimin e nënhuave të papaguara në kohë të njësive të vetëqeverisjes vendore.

15. Lidhur me rekomandimin nr. 49.1, faqe 376, duke qenë se në vitin 2023 është miratuar ligji nr. 55/2023 Për menaxhimin e garancive dhe kredive shtetërore të pakthyera dhe AMGKP e cila është tërësisht operacionale dhe është krijuar posaçërisht për realizimin e këtyre funksioneve, atëhere rekomandimi duhet ti adresohet AMGKP.

16. Lidhur me gjetjen nr. 50, faqe 376 mbi detyrimet e garancive shtetërore, informojmë se nga Drejtoria e Përgjithshme e Borxhit Shtetëror janë ndërmarrë të gjithë hapat dhe masat e nevojshme që janë në tagrin e një strukture e cila ka në funksion të menaxhjeve borxhin e shtetit, duke: 1) njoftuar rregullisht dhe në kohë subjektet mbi detyrimet dhe duke kërkuar shlyerjen menjëherë të tyre; 2) evidentuar me përpikmëri pagesat e kryera dhe detyrimet e akumuluar; dhe 3) njoftuar rregullisht menaxhimin e lartë për situatën e detyrimeve. Në vijim të punës për të përforcuar mekanizmat e monitorimit dhe mbledhjes së detyrimeve të papaguara nga huamarrësit që kanë përfutur mbështetje me garanci shtetërore, Drejtoria e Përgjithshme e Borxhit Shtetëror ka vijuar edhe gjatë vitit 2023 të japë kontributin e saj në punën e ndërmarrë nga Ministria e Financave për plotësimin e bazës përkatëse ligjore, siç është shpjeguar edhe më sipër në trajtimin e gjetjes nr. 49.

17. Lidhur me rekomandimin 50.1, faqe 377, duke qenë se në vitin 2023 është miratuar ligji nr. 55/2023 Për menaxhimin e garancive dhe kredive shtetërore të pakthyera dhe AMGKP e cila është tërësisht operacionale dhe është krijuar posaçërisht për realizimin e këtyre funksioneve, atëhere rekomandimi duhet ti adresohet AMGKP.

Qëndrimi i grupit të auditimit: Në lidhje me observacionin e paraqitur, grupi i auditimit sqaron se:

-Në lidhje me pikën 1 të komenteve të paraqitura nga MF, grupi i auditimit sqaron se në RPA është reflektuar komenti juaj.

-Në lidhje me pikën 2 të komenteve të paraqitura nga MF, grupi i auditimit sqaron se në rekomandim i është adresuar AMGKP-së si Institucion në varësi të MF, por në bashkëpunim me MF duke qenë si Institucion që kryen monitorimin e punës së AMGKP-së, pasi është konstatuar se kjo Agjenci për vitin 2023 nuk ka funksionuar në kryerjen e këtij detyrimi, për rrjedhojë nuk përjashtohet detyrimi ligjor i MF-së për verifikimin e aftësisë pagueuse, për rrjedhojë komenti juaj nuk merret në konsideratë.

-Në lidhje me pikën 3 të komenteve të paraqitura nga MF, grupi i auditimit sqaron se në RPA është reflektuar komenti juaj.

-Në lidhje me pikën 4 të komenteve të paraqitura nga MF, grupi i auditimit sqaron se në zbatimin e rekomandimeve 1.1 dhe 1.2, i është adresuar AMGKP-së si Institucion në varësi të MF për mbledhjen e detyrimeve, por nga ana e MF duhet te kryhet monitorimi i aktivitetit të këtij Institucioni për përmbushjen e detyrimeve ligjore, pasi është konstatuar se kjo Agjenci për vitin 2023 nuk ka funksionuar në kryerjen e këtij detyrimi, për rrjedhojë nuk përjashtohet detyrimi ligjor i MF-së për verifikimin e aftësisë pagueuse, për sa më sipër komenti juaj nuk merret në konsideratë.

-Në lidhje me pikën 5 të komenteve të paraqitura nga MF, grupi i auditimit sqaron se në RPA është reflektuar komenti juaj.

-Në lidhje me pikën 6 të komenteve të paraqitura nga MF, mbi adoptimin e një strategjie sipas sugjerimeve nga BSH, MF bën me dije se ka proceduar me rritjen progresive të peshës së borxhit të brendshëm sipas SAMB 2022-2026 dhe se në lidhje me dy elementët e tjerë sqaron se në strategji nuk mund të vendosen kufinj mbi shumën totale të borxhit të emetuar me terma tregtarë dhe të denominuar në valutë të huaj si dhe në SAMB 2022-2026 është vendosur një tavan maksimal prej 50%, grupi i auditimit sqaron se PRA janë evidentuar korrespondencat e MF me BSH si dhe janë cituar sugjerimet e dhëna nga BSH, mbi hartimin e një strategjie ku të mundësohet vendosja e një kufiri mbi shumën totale të borxhit të emetuar në terma tregtarë dhe të denominuar në valutë të huaj si dhe përdorimin në masën më të madhe të emetimeve të ardhshme të Eurobondit për parapagimin dhe rifinancimin e detyrimeve ekzistuese me qëllim shmangien e pasojave potenciale negative mbi qëndrueshmërinë e borxhit dhe politikën fiskale në të ardhmen, pra grupi i auditimit ka gjykuar të rishikohet ose hartohet një strategji ku të reflektohen edhe rekomandimet e dhëna nga BSH, për rrjedhojë komenti juaj nuk merret në konsideratë.

-Në lidhje me pikën 7 të komenteve të paraqitura nga MF, grupi i auditimit sqaron se në PRA është përcaktuar që për monitorimin e gjendjes financiare të subjekteve ngarkohet (AMGKP), por konstatohet se pavarësisht krijimit me ligj të kësaj Agjencie nuk ka proceduar dhe operuar gjatë vitit 2023 në këtë drejtim, për rrjedhojë masat e ndërmarra për vitin 2023 kanë qenë detyrim i MF-së, për rrjedhojë komenti juaj nuk merret në konsideratë.

-Në lidhje me pikën 8 të komenteve të paraqitura nga MF, grupi i auditimit sqaron se në PRA është përcaktuar se në rritjen e interesave të borxhit të jashtëm vjen edhe nga emetimet e instrumenteve eurobond por edhe nga efektet nga ndryshimi i normave bazë të interesit në tregjet ndërkombëtare për huatë të cilat janë me norma të ndryshueshme interesi, ku në kushtet e pritshmërive për rritjen e normave nga autoritet monetare ndërkombëtare ekspozojnë buxhetin e shtetit në pagesa të rritura aktuale dhe të pritshme për shpenzime interesi për shërbimin e borxhit të jashtëm, për rrjedhojë komenti juaj nuk merret në konsideratë.

-Në lidhje me pikën 9 të komenteve të paraqitura nga MF, grupi i auditimit sqaron se në PRA është evidentuar e gjithë procedura e marrëveshjes së huasë midis MF-së dhe Albcontrol, si dhe janë cituar Memot dhe sugjerimet e dhëna nga Drejtoria e Borxhit, për rrjedhojë DPB është përfshirë vetëm përsa i përket përshkrimit të procedurës dhe jo me përgjegjësi.

-Në lidhje me pikën 10 të komenteve të paraqitura nga MF, referuar termave të Eurobondit të emetuar, grupi i auditimit sqaron se: - Mbi konstatimin e mbajtur është specifikuar se nuk është e mundur të gjykohej nëse kushtet e tregut kanë qenë të favorshme ose jo, për faktin se nuk mbështetet në një analizë të detajuar të kryer nga MF, i gjithë procesi i Eurobondit si dhe analizat përkatëse se mbi cilat terma ose indikatorë ku mbështetet MF nëse kushtet e tregut paraqiten të favorshme ose jo (referuar Planit vjetor të huamarrjes si edhe Memo-ve të brendshme) do të duhej të ishin të dokumentuara dhe të paraqitura bazuar në Ligjin nr.10296, datë 08.07.2010 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, neni 19 “Gjurma e Auditimit”. Përsa i përket pjesës së analizës se kushtet e tregut lidhur me nivele specifike të “yield-it” nuk kanë karakter kuantitativ, por janë në kontekstin holistik (gjithëpërfshirës) të programit makro-fiskal afatmesëm dhe shumë elementëve të tjerë, grupi i auditimit sqaron se të gjitha shpjegimet e vëna në dispozicion në lidhje me përcaktimin kritereve jo-kuantitative si indikatorë për të analizuar nëse kushtet e tregut janë të favorshme ose jo, do të duhej të ishin të analizuar, të detajuara dhe të dokumentuara, sipas një procesi (flowchart) ku të evidentoheshin të gjitha hapat e ndërmarrë nga fillimi i procesit deri në finalizimin e tij në përputhje me nenin 19 “Gjurma e Auditimit”, të Ligjit nr.10296, datë 08.07.2010 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”. *Shënim: “Mbi dokumentimin dhe paraqitjen e analizave shtruese në lidhje me procesin e Eurobondit si dhe përcaktimin e termave dhe indikatorëve përsa i përket vlerësimit të kushteve të tregut, Grupi i Auditimit edhe gjatë takimit përmbyllës të mbajtur në datë 26.07.2024, me përfaqësuesit e MF, i ka kërkuar t’i vendosen në dispozicion me qëllim dokumentimin e gjithë procesit”.

-Në lidhje me pikën 11 të komenteve të paraqitura nga MF, mbi procedurat e blerjes mbrapsht të një pjese të Eurobondit, MF sqaron se nuk mund të përcaktojë një vlerë minimale, pasi se sa do mund të realizohet transaksioni është plotësisht në varësi të tregut dhe investitorëve që mbajnë Eurobondin dhe jo emetuesit, si dhe niveli prej 150 milion Euro të referuar nuk paraqet një nivel minimal, por një nivel apo range të dëshiruar për t’u arritur, si dhe realizimin në vlerën 133 milion Euro i këtij transaksioni redukton riskun e rifinancimit të vitit 2025, grupi i auditimit sqaron se në akt konstatimin e mbajtur janë evidentuar përcaktimet e vlerave si dhe range prej 150-250 milion Euro referuar Memove të Brendshme të MF si dhe Planit të Huamarrjes, dhe mbi këto vlera është mbështetur edhe analiza e kryer nga ana jonë. Përsa i përket qëllimit kryesor të procesit ka qenë reduktimi i riskut të rifinancimit i cili paraqitet i lartë për vitin 2025, dhe mbi këtë arsyetim është mbështetur edhe Drejtoria e Borxhit në MF, nëpërmjet “Memo-ve” të vendosura në dispozicion, në mënyrë të tillë që vendi mos përballet me skenarët negative të cilat vetë Drejtoria e Borxhit i ka paraqitur, nisur nga sa më sipër grupi i auditimit sqaron se në PRA janë evidentuar dhe analizuar arsyetimet dhe analizat e vendosura në dispozicion nga ana juaj ku edhe ka dalë me analizë përkatëse mbi ekzistencën e riskut të lartë të rifinancimit që paraqitet për vitin 2025, si dhe mos arritjes së blerjes mbrapsht të një pjese të Eurobondit në nivele të dëshiruara të gjykuar nga ana juaj.

-Në lidhje me pikat 12 dhe 13, të komenteve të paraqitura nga MF, grupi i auditimit sqaron se ka cituar Ligjin nr.9665, datë 18.12.2006, të ndryshuar, si dhe pas observacionit tuaj ka shtuar edhe Ligjin nr.92/2022, datë 22.12.2022, si dhe përmbatjen e nenit 42, përsa i përket përgjegjësisë për verifikimin e

paftësisë paguese të huamarrësit sipas nenit 42 MF është e autorizuar që nëpërmjet Institucionit të caktuar me Ligj për menaxhimin e skemave të veçanta të garancisë (AMGKP referuar Ligjit nr.55/2023), të kërkojë dhe të marrë nga bankat informacion, por konstatohet se kjo Agjenci për vitin 2023 nuk ka funksionuar në kryerjen e këtij detyrimi, për rrjedhojë nuk përjashtohet detyrimi ligjor i MF-së për verifikimin e aftësisë paguese. Për sa më sipër observacioni juaj nuk merret në konsideratë.

-Në lidhje me pikat 14, 15, 16 dhe 17 të komenteve të paraqitura nga MF, grupi i auditimit sqaron se përsa i përket pjesës lidhur me të drejtat për të arkëtuar nga marrëdhëniet e nënhuasë dhe marrëdhëniet e garancisë, bazuar edhe në komentet dhe shpjegimet tuaja sqarojmë se referuar Ligjit nr.55/2023 “Për menaxhimin e garancive dhe kredive shtetërore të pakthyer”, i cili ngarkon Agjencinë e Menaxhimit të Garancive dhe Kredive të Pakthyer (AMGKP), për mundësimin e mbledhjes dhe rikuperimit të të drejtave për të arkëtuar që rrjedhin nga marrëveshjet e garancisë dhe nënhuave, konstatohet se kjo Agjenci për vitin 2023 nuk ka funksionuar në kryerjen e këtij detyrimi, për rrjedhojë nuk përjashtohet detyrimi ligjor i MF-së për verifikimin e aftësisë paguese. Për sa më sipër observacioni juaj nuk merret në konsideratë.

2.5. Mbi veprimtarinë e Aparatit të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë.

2.5.1. Mbi përputhshmërinë e aktivitetit ekonomik-financiar të Aparatit të Ministrisë së Financave në drejtim të hartimit dhe zbatimit të buxhetit

Për auditimin e këtij drejtimi u shqyrtua dokumentacioni si më poshtë:

- Kërkesat buxhetore të programeve të MFE për Fazën e I-rë dhe të II-të PBA 2023-2025;
- Çelja e buxhetit të vitit 2023, si dhe detajimi i shpenzimeve sipas programeve dhe produkteve;
- Shkresat për rishikimet e buxhetit (rialokime, shtesa /pakësime) gjatë vitit 2023;
- Detajimi i Akteve Normative për shpenzimet korrente dhe kapitale;
- Programi Buxhetor Afatmesëm i miratuar për periudhën 2023-2025 së bashku me ndryshimet përkatëse dhe shkresat përcjellëse për periudhën 01.01.2023-31.12.2025;
- Raportet periodike të monitorimit të zbatimit të buxhetit ;
- Të tjera.

Nga shqyrtimi i dokumentacionit të sipërcituar, rezultoi si më poshtë:

Zbatimi i kriterëve në planifikimin e buxhetit, mbështetur në udhëzimet e Ministrisë së Financave mbi hartimin e buxhetit të shtetit. Programimi i PBA-së 2023-2025 dhe buxheti i shpenzimeve për vitin 2023.

Programi Buxhetor Afatmesëm 2023-2025 (këtu e më poshtë PBA) është instrument operacional për menaxhimin e shpenzimeve publike, i cili përdoret për të informuar Kuvendin e Shqipërisë dhe publikun në lidhje me planet e shpenzimeve të qeverisë për tre vitet e ardhshme, për arritjen e objektivave politike të qeverisë. Kërkesat buxhetore të institucionit hartohen në bazë të programit buxhetor afatmesëm, në mënyrë që shpërndarjet e fondeve buxhetore të reflektojnë qëllimet e politikës dhe iniciativat e përcaktuara në programin e qeverisë gjatë një periudhe 3-vjeçare

Faza e parë (strategjike) e hartimit e programit buxhetor afatmesëm 2023-2025.

Me anë të shkresës nr. 3442/2, datë 11.03.2022 Sekretari i Përgjithshëm i MFE-së z. A. Gj. i ka përcjellë Drejtorisë së Buxhetit për njohje dhe zbatim VKM-në nr. 130, datë 02.03.2022 “Për miratimin e tavanëve përgatitore të shpenzimeve të PBA 2023-2025”. Dërgimi i tavanëve përgatitore, duhet të ishte bërë në datën e dërgimit të Udhëzimit plotësues nr. 9, datë 28.02.2022 “Për përgatitjen e programit buxhetor afatmesëm 2023-2025”, për pasojë, dërgimi i tavanëve përgatitore të shpenzimeve buxhetore rezultoi të jetë dërguar 10 ditë më vonë se data e përcaktuar ¹¹ në kalendarin të shpenzimeve publike për vitin 2022.

---

¹¹ Në kalendarin e shpenzimeve publike 2022 data e përcaktuar për miratimin e tavanëve përgatitore është data 23.02.2022.

Me shkresën nr. 5771/22, datë 04.05.2022 Sekretari i Përgjithshëm i MFE i ka dërguar Drejtorisë së Përgjithshme të Buxhetit, kërkesat buxhetore së bashku me relacionet shoqëruese për institucionet në varësi të MFE-së dhe Aparatit të MFE-së për Fazën e I-rë të PBA 2023-2025.

Nga auditimi rezultoi se fondet e planifikuara të Aparatit të MFE-së, që lidhen me aktivitetin normal të institucionit raportohen në produktet e disa programeve të MFE si: *“Planifikimi, Menaxhimi dhe Administrimi”* (01110), *Menaxhimi i Shpenzimeve Publike* (01120), *Ekzekutimi i Pagesave të Ndryshme* (01130), *Mbështetje për Zhvillimin Ekonomik* (04130), *Mbështetja për Mbikëqyrjen e Tregut, Infrastrukturës, Cilësisë dhe Pronës Industriale* (04160), *Sigurimi shoqëror* (10220), *Arsimi i mesëm (Profesional)* (09240), *Strehimi* (06190), pra MFE si njësi qendrore nuk ka paraqitur kërkesa të veçanta për organin qendror të njësisë (Aparatit). Kërkesat buxhetore paraqiten nga Njësitë e qeverisjes qendrore, ku sipas pikës 5 të Kreut I, të Udhëzimit standard nr. 7, datë 28.02.2018 *“Për procedurat standarde të përgatitjes së programit buxhetor afatmesëm”*, përcaktohet se: *“Njësia e qeverisjes qendrore përfshin organin qendror të njësisë si dhe njësitë shpenzuese të varësisë”*.

Nga verifikimi i kërkesave buxhetore të paraqitura nga programet ku bën pjesë aparati i MFE, gjatë fazës së parë teknike, rezultoi se janë paraqitur kërkesa buxhetore shtesë, duke tejkaluar tavanet përgatitore të shpenzimeve të miratuara me VKM nr.130, datë 02.03.2022.

Në paraqitjen e kërkesave shtesë buxhetore, në këtë fazë të PBA, rezulton se mungon mënyra e prioritetizimit të kërkesave shtesë, nga më emergjentja tek ajo më pak si dhe nuk ka një analizë të detajuar të kërkesave për të argumentuar

Në pikën 8/c të Udhëzimit plotësues nr. 9/2022 *“Për përgatitjen e PBA 2023-2025”*, përcaktohet se *“Në kuadër të buxhetimit me pjesëmarrje, në të gjitha njësitë e qeverisjes qendrore, gjatë fazës strategjike të përgatitjes së PBA 2023-2025, Titullari i njësisë së qeverisjes qendrore dhe Grupi i Menaxhimit Strategjik, zhvillon në datat 25-26 Prill 2022, një takim konsultativ me përfaqësues të shoqërisë civile...”*. Nga auditimi rezultoi se seancat dëgjimore nuk janë kryer, pasi konkluzionet e tyre nuk rezultojnë të jenë pjesë e anekseve të paraqitjes së kërkesave buxhetore, kjo në kundërshtim dhe me përcaktimet e pikës 5, kreu 2.2 të Udhëzimit standard për përgatitjen e PBA, ku përcaktohet se: *“Nën drejtimin e nëpunësit të parë autorizues, Ministria përgjegjëse për financat zhvillon konsultime me përfaqësues të shoqërisë civile në përfundim të seancave dëgjimore të fazës strategjike të PBA me njësitë e qeverisjes qendrore. Konkluzionet dhe rekomandimet e takimit me përfaqësues të shoqërisë civile, bëhen pjesë e dokumentit të programit buxhetor afatmesëm, nëpërmjet një aneksi të veçantë.”*

Faza e dytë (teknike) e hartimit e programit buxhetor afatmesëm 2023-2025.

Tavanet përfundimtare të miratuara të PBA 2023-2025 janë miratuar me VKM nr. 535, datë 29.07.2022 *“Për miratimin e tavanëve përfundimtare të shpenzimeve të programit buxhetor afatmesëm 2023–2025”*, në tejkalim të afatit të përcaktuar në kalendarin e menaxhimit të shpenzimeve publike për vitin 2022, ku përcaktohet data 29 qershor 2022. Këto tavane i janë dërguar Drejtorisë së Përgjithshme të Buxhetit me anë të shkresës nr. 14768, datë 01.08.2022.

Sekretari i Përgjithshëm i Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë me shkresën nr. 15378/68, datë 01.09.2022 i ka përcjellë Drejtorisë së Përgjithshme të Buxhetit, pranë MFE, kërkesat buxhetore dhe relacionin shoqërues për PBA 2023-2025, Faza e II-të. Kërkesat buxhetore të paraqitura në fund të fazës së dytë, nga programet e MFE janë paraqitur në afat, por programet kanë paraqitur kërkesa shtesë dhe në fund të fazës së dytë, veprim ky në kundërshtim me përcaktimet e pikës 3 të Udhëzimit plotësues nr. 22, datë 08.07.2022, ku përcaktohet se: *“...Njësitë e Qeverisjes Qendrore nuk mund të ri-sjellin kërkesa për financimin e politikave të reja dhe kërkesa për mangësitë në*

financimin e politikave ekzistuese”.

Programet të cilat kanë ri paraqitur kërkesa buxhetore në fund të fazës së dytë paraqiten si në tabelën më poshtë:

Tabela nr. 1.5 “Programet e MFE që kanë paraqitur kërkesa shtesë në fund të fazës së II-të të PBA 2023-2025”

Milionë lekë

Programi	Shpenzime korrente	Shpenzime kapitale
01110	195	333
01130		373
01140	1,025	170
01150		96
01160	98	78
04130		155
9240	200	
10550		50
6190	2,000	
Totali	3,518	1,255

Burimi: MF, përpunuar nga grupi i auditimit të KLSH-së

Në tabelën më sipër rezulton se janë tejkaluar tavanet përfundimtare të miratuara me VKM nr. 535, datë 29.07.2022, kjo në kundërshtim me pikën 3 të Udhëzimit Plotësues nr. 22, datë 08.07.2022, ku përcaktohet se: “...Njësitë e Qeverisjes Qendrore nuk mund të ri-sjellin kërkesa për financimin e politikave të reja dhe kërkesa për mangësitë në financimin e politikave ekzistuese.”

Fondet e aparatit e paraqitura sipas Programeve ku bën pjesë Aparati i MFE, në fund të Fazës së II, paraqiten në tabelën më poshtë:

Tabela nr. 2.5 “Fondet e Aparatit të MFE të përfshira në programet e MFE në fund të fazës së II-të

Në mijë lekë

Programi	600-601	602-606	230-231	Totali Aparatit	Totali i programit	%Ap/total ¹²
1110	456,184	45,815	498,000	999,999	1,024,000	97.7%
1120	92,749	38,000	-	130,749	378,000	34.6%
1130	-	697,830	200,000	897,830	897,830	100.0%
4130	-	-	20,000	20,000	532,000	3.8%
6190	-	200,000	1,350,000	1,550,000	1,660,000	93.4%
9240	3,823	339,432	977,779	1,321,034	3,150,779	41.9%
10220	5,350	1,000	-	6,350	48,601,350	0.0%
Totali	558,106	1,322,077	3,045,779	4,925,962	56,243,959	9%

Burimi: MF, përpunuar nga grupi i auditimit të KLSH-së

Nga tabela më sipër rezulton se shpenzimet totale të planifikuara për Aparatin e MFE-së në fund të Fazës së II-të paraqiten në shumën 4,925,962 mijë lekë, konkretisht: 558,106 mijë lekë për klasën paga dhe sigurime, 1,322,077 mijë lekë për blerje mallrash/shërbimesh; subvencione, transferata dhe 3,045,779 mijë lekë për shpenzime kapitale.

Në lidhje me Ministrinë e Financave (grupi 10) fondi i miratuar sipas tavaneve përfundimtare të PBA për vitin 2023 dhe fondi i miratuar me ligjin nr. 84/2022 “Për buxhetin e vitit 2023”, për çdo program paraqitet si në tabelën më poshtë:

Tabela nr. 3.5. Plani i shpenzimeve për vitin 2023 sipas tavaneve përfundimtare dhe ligjit nr. 84/2022 “Për buxhetin e vitit 2023”

Në mijë lekë

Programi	Emërtimi i Programi	Tavanet përfundimtar e	Ligji I Buxhetit	Diferenca L. Buxheti-PBA
01110	Planifikimi, Menaxhimi dhe Administrimi	1,024,000	1,492,000	468,000
01120	Menaxhimi i Shpenzimeve Publike	378,000	419,630	41,630
01130	Ekzekutimi i Pagesave të Ndryshme	897,830	797,830	(100,000)
01140	Menaxhimi i të Ardhurave Tatimore	2,895,080	3,078,677	183,597
01150	Menaxhimi i të Ardhurave Doganore	4,043,910	4,201,920	158,010
01160	Lufta kundër Transaksioneve Jo-ligjore	87,000	162,690	75,690

¹²% e Shpenzimeve të Aparatit ndaj totalit të programeve ku bën pjesë i Aparati i MFE.

04130	Mbështetje për Zhvillimin Ekonomik	532,000	582,500	50,500
04160	Mbështetja për Mbik. E Tregut, Infrast. E Cilësisë dhe pronës. Industriale	360,000	378,000	18,000
10220	Sigurimi shoqëror	48,601,350	46,368,350	(2,233,000)
10550	Treg I punës	2,521,000	2,434,006	(86,994)
04170	Inspektimi në punë	190,000	192,670	2,670
09240	Arsimi I mesëm (Profesional)	3,150,779	3,394,159	243,380
06190	Strehimi	1,660,000	2,490,000	830,000
Totali		66,340,949	65,992,432	(348,517)

Burimi: Përpunuar nga grupi i auditimit sipas të dhënave të MFE-së

Nga auditimi rezultoi se shpenzimet totale për MFE të miratuara me ligjin nr. 84/2022 “Për buxhetin e vitit 2023” paraqiten në shumën 65,992,432 mijë lekë dhe krahasuar me planin përfundimtar të miratuar me VKM nr. 535, datë 29.07.2022 “Për miratimin e projekt dokumentit të programit buxhetor afatmesëm 2023-2023”, është 348,517 mijë lekë më pak. Me ligjin “Për buxhetin e vitit 2023”, rritjen më të madhe të fondeve e ka pasur programi “Strehimi” (me kod 06190), në shumën 830,000 lekë më shumë se tavani përfundimtar dhe programi “Arsimi i mesëm profesional” në shumën 243,380 mijë lekë.

-Në planifikimin e shpenzimeve për programin 0110 “Planifikim, Menaxhim dhe Administrim” rezultoi se në shpenzimet kapitale me financim të brendshëm është përfshirë projekti M100332 “TVSH për projekte me financim të huaj” në vlerën totale 5,000,000 lekë, pa u specifikuar projektet specifike që do të financohen. Gjithashtu përfshirja e këtij projekti tek projektet me financim të brendshëm rrit artificialisht vlerën totale të tyre.

Planifikimi i shpenzimeve kapitale

Në lidhje me planin e miratuar të investimeve për vitin 2023, nga grupi i auditimit u bë krahasimi i investimeve kapitale me financim të brendshëm për Aparatin e MFE në Listën e Investimeve Publike 2023-2025 sipas Projektbuxhetit të vitit 2023, me parashikimin e tyre në fazën e tretë të PBA 2023-2025 dhe çeljen e tyre sipas Ligjit të buxhetit për vitin 2023, sipas sistemit SIFQ, nga ku rezultoi si më poshtë:

Tabela nr. 4.5 “Investimet me financim të brendshëm, në PBA 23-25, në listën e investimeve publike sipas projektbuxhetit dhe ligjit të buxhetit për vitin 2023”

Në mijë lekë						
Prog	Emërtimi i Projektit	Kodi proj.	1. Faza III-të 2023	2.Projektbuxhet për v.2023	3.Celja me L. Buxhet	Dif 3-2
1110	Mirembajtja e sistemit të thesarit dhe blerje licenca Oracle	18BP401	38,600	38,600	38,600.00	0.00
1110	Rikonstrukcion ambientesh për arkivat CFCU	18CJ202	14,400	14,400	14400	0
1110	Rikonstrukcion I Godinës së MFE	18BP101	60,000	60,000	60,000.00	0.00
1110	Zgjerimi i SIFQ tek njësitë e Qeverisjes së Përgjithshme	18BP402	214,000	214,000	214,000.00	0.00
1110	Furnizim, vendosje sistem ngrohje - ftohje 280 Kë	18BP211	10,000	10,000	10,000.00	0.00
1130	SASPAC		N/A	200,000	0	-200000
9240	laboratorë, pajisje, makineri për repart e praktikave profesionale	18AY503	78,969	34,469	73,440.00	38,971.00
9240	Mobilje e Pajisje për shkollat e AP	18AY501	-	20,000	N/A	N/A
9240	Ndërtim rikost i reparteve të praktikave profesionale, shkolla "Bëqir Cela"	18AY638	98,500	123,000	104432	-18568
9240	Rikonstrukcion /shtim ambientesh në Shkollën "Herman Gmainer", Tirane	18AY637	17,000	22,000	17,580.00	-4,420.00
9240	Ndërtim /rikonstruksion i shkollës "Hoteleri -Turizëm" Tirane	18AY636	27,000	27,000	23,500.20	-3,499.80
9240	Rikonstrukcion i shkollës së mesme profesionale "NAZMI RUSHITI" P	18AY635	117,000	112,000	119,410.00	7,410.00
06190	Përmirësim i kushteve të banimit	M100399	270,000	230,000	230,000.00	0.00
06190	Rikonstrukcion i godinave në pronësi të Njësitë të Qeverisjes Vendore për strehim social	M100397	215,000	167,000	167,000.00	0.00
06190	Përmirësimi i infrastrukturës kryesisht për zonat informale	18AY404	30,000	20,000	20,000.00	0.00
06190	Blere banesash në treg që i shtohen fondit publik të banesave sociale	18AY405	35,000	33,000	33,000.00	0.00
Totali			1,225,469	1,325,469	1,125,362	- 180,107

Burimi: Përpunuar nga grupi i auditimit sipas të dhënave të MFE

Nga krahasimi i të dhënave më sipër rezultuan diferencat e mëposhtme:

-Projekti me kod 18AY501 është planifikuar në PBA 2023-2025, me vlerë 0 për vitin 2023 dhe për vitin 2024 në shumën 59,469 mijë lekë. Në listën e investimeve sipas projektbuxhetit për vitin 2023, ky projekt parashikohet në shumën 20,000 lekë dhe rekordi “viti i fillimit” për këtë projekt është paraqitur 2023.

-Në tabelën e Listës së miratuar të investimeve për periudhën 2023-2025, sipas Projektbuxhetit të vitit 2023, për Aparatin e MFE rezultojnë 16 projekte investimesh kapitale me financim të

brendshëm me një vlerë totale 1,325,469 mijë lekë, 2 prej të cilëve nuk rezultojnë të planifikuara në PBA 2023-2025, Faza III-të (projekti “SASPAC” dhe projekti me kod 18AY501 “Mobilje për shkollat e Mesme AP”), projekte të cilat nuk rezultojnë as në çeljet sipas Ligjit të buxhetit të gjeneruara nëpërmjet sistemit SIFQ.

Veprimet e mësipërme reflektojnë mangësi në fazat e planifikimit të investimeve.

1.b. Zbatimi i kriterëve në çeljen e buxhetit, detajimi i planit fillestar, transferimi i fondeve buxhetore si dhe plani përfundimtar.

Çelja e fondeve buxhetore të vitit 2023

Detajimi i planit të buxhetit për shpenzimet korrente për programet e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, ku bën pjesë edhe Aparati, është bërë me shkresën e Sekretarit të Përgjithshëm nr. 462/1 datë 10.01.2023 “Mbi detajimin e buxhetit për vitin 2023”, i cili në mënyrë të detajuar paraqitet si më poshtë:

Tabela nr. 5.5: “Plani fillestar sipas shpenzimeve dhe programeve”

Në mijë lekë

Programi	Emërtimi i programit	Shpenzime korrente	Shpenzime Kapitale	Totali i shp.buxhetore
1110	Planifikimi, Menaxhimi dhe Administrimi	600,000	892,000	1,492,000
1120	Menaxhimi i Shpenzimeve Publike	419,630	0	419,630
1130	Ekzekutimi i Pagesave të Ndryshme	697,830	100,000	797,830
1140	Menaxhimi i të Ardhurave Tatimore	2,683,597	395,080	3,078,677
1150	Menaxhimi i të Ardhurave Doganore	3,862,010	339,910	4,201,920
1160	Lufta kundër Transaksioneve Jo-ligjore	107,690	55,000	162,690
4130	Mbështetje për Zhvillimin Ekonomik	320,500	262,000	582,500
4160	Mbështetje për Mbik. E Tregut, Infrast. E Cilësisë dhe pronës. Ind	356,000	22,000	378,000
10220	Sigurimi shoqëror	46,368,350	0	46,368,350
10550	Tregu i Punës	2,303,006	131,000	2,434,006
4170	Inspektimi në Punë	187,670	5,000	192,670
9240	Arsimi i Mesëm (Profesional)	2,468,380	925,779	3,394,159
6190	Strehimi	1,140,000	1,350,000	2,490,000
Total		61,514,663	4,477,769	65,992,432

Burimi: Përpunuar nga grupi i auditimit sipas të dhënave të MF-së

Detajimi i planit të buxhetit për shpenzimet korrente për programet e Grupit 10, ku bëjnë pjesë edhe shpenzimet e Aparatit të MFE-së, është bërë me shkresën e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë nr. 462/1, datë 10.01.2023 me subjekt “Dërgohet detajimi i buxhetit të vitit 2023, për shpenzime korrente, grup 10, MFE”. Nga grupi i auditimit u krahasuan shpenzimet korrente për Aparatin e MFE sipas shkresës nr. 462/1, datë 10.01.2023 me çeljet sipas SIFQ dhe nuk rezultuan diferenca. Shpenzimet korrente, për Aparatin e MFE sipas programeve ku është i përfshirë Aparati i MFE për vitin 2023 paraqiten si në tabelën më poshtë:

Tabela nr. 6.5: “Shpenzimet korrente për Aparatin e MFE-së sipas SIFQ”

Në 000/lekë

Programi	Emërtimi i programit	Shpenzime korrente
01110	Planifikimi, Menaxhimi dhe Administrimi	574,944
01120	Menaxhimi i Shpenzimeve Publike	165,339
01130	Ekzekutimi i pagesave të ndryshme	697,830
10220	Sigurimi shoqëror	6,350
09240	Arsimi i Mesëm (Profesional)	533,724
06190	Strehimi	797,200
Total		2,775,388

Burimi: Përpunuar nga grupi i auditimit sipas të dhënave të MF-së

Sipas shkresës së çeljes, buxheti për shpenzimet korrente të Aparatit të MFE-së janë në vlerën 2,775,388 mijë lekë, të cilat në nivel artikujsh paraqiten si në tabelën më poshtë:

Tabela nr. 7.5 “Shpenzimet korrente për Aparatin e MFE-së në nivel artikujsh sipas SIFQ”

Në mijë lekë

Artikulli	600	601	602	604	605	606	Totali
513,773	103,555	657,867	260,000	61,800	1,178,392		2,775,388

Burimi: Përpunuar nga grupi i auditimit sipas të dhënave të MF-së

Nga tabela më sipër rezulton se shpenzimet sipas artikujve paraqiten si më poshtë:

- Shpenzime për paga në shumën 513,773 mijë lekë;
- Shpenzime për sigurime shoqërore dhe shëndetësore në shumën 103,555 mijë lekë;
- Shpenzime për mallra në shumën 657,867 mijë lekë;

- Shpenzime për transferime korrente të brendshme në shumën 260,000 mijë lekë;
- Shpenzime për transferta korrente me jashtë në vlerën 61,800 lekë;
- Shpenzime për transferta të buxheteve familjare dhe individë në vlerën 1,178,392 mijë lekë.

Detajimi i planit të buxhetit për shpenzimet kapitale

Detajimi i shpenzimeve kapitale për vitin 2023-2025, për programet e Grupit 10, MFE është dërguar nga Drejtoria e Buxhetit dhe Menaxhimit Financiar, Drejtorisë së Përgjithshme të Buxhetit me shkresën nr. 23774/64, datë 24.01.2023, por në këtë detajim mungon detajimi për programet 09240 “Arsim i mesëm profesional” dhe 04130 “Mbështetje për zhvillim ekonomik”, ndërsa detajimi i buxhetit për shpenzimet kapitale, duke përfshirë të gjitha programet është dërguar me anë të shkresës nr. 23774/171, datë 06.03.2023. Në shkresën e sipërcituar, bëjnë pjesë edhe shpenzimet e Aparatit të MFE-së. Nga grupi i auditimi u bë verifikimi i tyre me PBA 2023-2025, planin fillestar, planin përfundimtar dhe faktin në dhjetor 2023, ku për shpenzimet kapitale me financim të brendshëm (kapitulli 01) situata paraqitet si më poshtë:

Tabela nr. 8.5 “Detajimi i shpenzimeve kapitale të Aparatit të MFE, me investim të brendshëm për vitin 2023”

Në lekë

Kodi i prog	Llog	Projekt	PBA F3	Plani fillestar	Plani përfundimtar	Fakti 2312	DIF Plan p fakt
01110	230	18BP401	38,600,000	38,600,000	-	-	-
01110	230	M100050	n/a	-	200,000	112,800	87,200
01110	231	18BP101	60,000,000	60,000,000	-	-	-
01110	231	18BP211	10,000,000	10,000,000	-	-	-
01110	231	18BP402	214,000,000	214,000,000	-	-	-
01110	231	18CJ202	14,400,000	14,400,000	10,600,000	10,210,839	389,161
06190	231	18AY404	20,000,000	20,000,000	-	-	-
06190	231	18AY405	33,000,000	33,000,000	-	-	-
06190	231	M100397	1,067,000,000	167,000,000	-	-	-
06190	231	M100399	230,000,000	230,000,000	-	-	-
09240	231	18AY503	78,969,000	73,440,000	71,940,000	71,666,676	273,324
09240	231	18AY625	n/a	106,800	106,800	-	106,800
09240	231	18AY635	117,000,000	119,410,000	119,410,000	119,256,388	153,612
09240	231	18AY636	27,000,000	23,500,200	23,500,200	23,443,104	57,096
09240	231	18AY637	17,000,000	17,580,000	17,580,000	15,773,367	1,806,633
09240	231	18AY638	98,500,000	104,432,000	104,432,000	80,923,887	23,508,113
Totali			2,025,469,000	1,125,469,000	347,769,000	321,387,061	26,381,939

Burimi: Përpunuar nga grupi i auditimit sipas të dhënave të MF-së

Nga tabela më sipër rezulton se:

-Projekti: M100050, nuk është planifikuar në PBA 2023-2025, në planin fillestar është planifikuar 0 lekë dhe 200 mijë lekë në planin përfundimtar

-Projekti 18AY625 nuk është planifikuar në PBA 2023-2025, është planifikuar në planin fillestar dhe përfundimtar në shumën 107 mijë, por nuk është realizuar.

-8 programe të planifikuar në Fazën e tretë të PBA-së 2023-2025 nuk janë realizuar, konkretisht projektet:

18BP401; 18P101; 18BP211; 18BP402; 18AY404; 18AY405; M100397; M100399; 18AY625.

Shpenzimet kapitale me financim të huaj

Shpenzimet kapitale me financim të huaj(kapitulli 02), për aparatit e MFE që nga PBA 2023-2025 deri në zbatim paraqiten si në tabelën më poshtë:

Tabela nr. 9.5 “Shpenzimet kapitale me financim të huaj”

Në lekë

Kodi i prog	Llog	Projekt	PBA F3	Plani fillestar	Plani përfundimtar	Fakti 23.12	DIF Plan - fakt
01110	230	18BP213	n/a	-	-	38,909,610	-38,909,610
01110	230	18BR904	n/a	-	-	40,829,006	-40,829,006
1110	230	18BR908	n/a	-	-	7,444,320	-7,444,320
1110	230	20AD301	n/a	-	-	82,252,400	-82,252,400
1110	230	GM10152	n/a	0	-	33,879,420	-33,879,420
1110	230	GM10154	n/a	0	-	70,427,190	-70,427,190
01110	231	GM10154	n/a	-	-	429,910	-429,910
01110	231	18BP213	400,000,000	400,000,000	111,333,894	-	111,333,894
1110	231	18BR902	50,000,000	50,000,000	33,880,000	-	33,880,000
1110	231	18BR903	49,701,437	49,701,437	70,857,100	-	70,857,100

1110	231	18BR904	45,298,563	45,298,563	40,829,006	-	40,829,006
01110	231	18BR908	5,000,000	5,000,000	10,100,000	2,611,040	7,488,960
01110	231	20AD301	n/a		83,000,000	-	83,000,000
06190	231	M100397	1,067,000,000	900,000,000	-	-	-
9240	231	18BS303	100,000,000	-	-	79,860,720	- 79,860,720
9240	231	18BS301	135,310,000	135,310,000	135,310,000	-	135,310,000
9240	231	18BS303	100,000,000	100,000,000	100,000,000	79,860,720-	100,000,000
09240	231	18BS305	122,000,000	122,000,000	-	-	122,000,000
09240	231	18BS306	202,000,000	-	202,000,000	-	202,000,000
TOTALI			2,276,310,000	1,807,310,000	909,310,000	82,901,670	826,408,330

Burimi: MF, përpunuar nga grupi i auditimit

Nga auditimi rezultoi se:

-7 projekte nuk janë planifikuar as në PBA 2023-2025, as në planin fillestar dhe atë përfundimtar, por janë realizuar në shumën totale 274,171,856 lekë.

-8 projekte rezultojnë të planifikuara në PBA 2023-2025, dhe në planin fillestar e atë përfundimtar, por nuk janë realizuar.

-Projekti me kod 18BS3303 është planifikuar vetëm në PBA 2023-2025 për vitin 2023, por jo në planin fillestar dhe atë përfundimtar. Rezulton i realizuar në shumën 79,860,720 lekë.

Realizimi i projekteve të investimeve me financim të huaj pa pasur plan buxheti apo në tejkalim të planit buxhetor të miratuar, si dhe mos marrja e masave për sistemimin e tyre nëpërmjet rialokimeve gjatë vitit apo gjatë procesit të rishikimit të buxhetit është në kundërshtim me pikën 27 të Udhëzimit Plotësues të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë nr. 2, datë 19.01.2023 *“Për zbatimin e buxhetit të vitit 2023”* ku citohet se: *“Plani i miratuar në ligjin e buxhetit për financimet e huaja, është kufiri i cili duhet të respektohet gjatë procesit të kryerjes së shpenzimeve, si për projektet me skemë të plotë thesari ashtu edhe për projektet me skemë të pjesshme thesari (jashtë TSA-së, në bankat e nivelit të dytë). Në rast të tejkalimit të planit të shpenzimeve njësitë e qeverisjes qendrore do të marrin masa për sistemimin e tyre nëpërmjet rialokimeve gjatë vitit dhe gjatë procesit të rishikimit të buxhetit”*.

Ndryshimet e Planit buxhetor me akte normative.

Për vitin 2023 plani i buxhetit për Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë në shpenzimet korrente dhe kapitale ka pësuar dy ndryshime (shitesa/pakësime), me akte normative, konkretisht me Aktin normativ (AN) nr. 5 datë 18.10.2023 dhe AN nr. 6, datë 14.12.2023.

Akti Normativ nr. 5, datë 18.10.2023

-Me shkresën nr. 19139/58 datë 02.11.2023, me subjekt *“Dërgohet shkresa nr. 19139/110, datë 01.11.2023 “Mbi zbatimin e Aktit Normativ nr. 5, datë 18.10.2023”*, Drejtoria e Buxhetit dhe Menaxhimit Financiar u ka dërguar Drejtuesëve të Ekipeve të Menaxhimit të Programeve ndryshimet dhe miratimet e ndryshimeve, të cilat për Aparatin e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë sipas zërave paraqitet si më poshtë:

Tabela nr. 10.5: “Ndikimi i Aktit nr. 5, datë 18.10.2023 në shpenzimet korrente të Aparatit të MFE” Në mijë lekë

Programi	Produkti	Llogaria	Vlera
09240	91011AH	602	(175,000)
01110	91001AA	602	145,000
01130	91003AE	604	250,000
06190	91010AC	606	50,000
Totali			270,000

Burimi: Përpunuar nga grupi i auditimit sipas të dhënave të MF-së

Nga tabela më sipër rezulton se me AN. nr. 5, datë 18.10.2023 shpenzimet korrente të Aparatit të MFE janë rritur në shumën 270,000 mijë lekë.

-Me shkresën nr. 19139/20, datë 30.10.2023 me subjekt *“Dërgohet detajimi i pjesshëm i ndryshimeve sipas An nr. 5, datë 18.10.2023 për shpenzimet kapitale për vitin 2023 gr. 10, MFE”* nga Drejtoria e Buxhetit dhe Menaxhimit Financiar drejtuar Drejtorisë së Përgjithshme të Buxhetit është dërguar rishpërndarja e fondeve të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë për shpenzime kapitale, pa përfshirë detajimin e ndryshimeve të planit të buxhetit për financimin e huaj, në

programin 04130 “Mbështetje për Zhvillim Ekonomik”. Në tabelën bashkëlidhur emërtimi i tabelës është: “Detajimi pjesor i shtesave dhe pakësimeve sipas An. nr. 19, datë 29.12.2022 “Për disa shtesa dhe pakësime në Ligjin nr. 115/2022” “Për buxhetin e vitit 2022”, i ndryshuar”, ndërsa shkresa i referohet ndryshimeve sipas AN. 5, datë 18.10.2023.

Sipas tabelës bashkëlidhur ndryshimet e projekteve për investimeve të Aparatit të MFE-së pas miratimit të AN nr. 5, datë 18.10.2023, paraqiten si më poshtë:

Tabela nr.11.5 “Ndikimi i AN nr. 5, datë 18.10.2023 në shpenzimet kapitale të Aparatit” Në mijë lekë

Llog	Kodi i	Emërtimi i Produktit	Vlera
231	M100397	Adaptimi i godinave në pronësi të Njërive të Qeverisjes vendore për strehim social	-900,000
231	M100055	TVSH (Parafinancim, bashkëfinancim, pagesë TVSH-je dhe Detyrim Doganor)	150,000
231	21AA202	Transferta kjo kapitale për IRBD, IFC dhe të tjera	645,000
231	18BS314	TVSH për Projekte të ndryshme	45,000
Totali			-60,000

Burimi: Përpunuar nga grupi i auditimit sipas të dhënave të MF-së

Nga tabela më sipër rezulton se me AN nr. 5, datë 18.10.2023 rezulton të jetë pakësuar një projekt i Aparatit të MFE në vlerën totale 900,000 mijë lekë dhe janë shtuar tre projekte të tjera në shumën totale 840,000 mijë lekë.

Akti Normativ nr. datë 6, datë 14.12.2023

-Me shkresën nr. 22656/4 datë 18.12.2023 me subjekt “Mbi detajimin e ndryshimeve sipas Aktit Normativ nr. 6 datë 14.12.2023”, të Ministrit të Financave dhe Ekonomisë është kërkuar, që nga ana e nëpunësit autorizues të ministrisë/institucionit të dërgohet brenda datës 21.12.2023, zyrtarisht dhe në mënyrë elektronike detajimi i shtesave/pakësimeve të planit të rishikuar të buxhetit për vitin buxhetor 2023, për shpenzimet korrente dhe kapitale për ministrinë/institucionin, për çdo njësi shpenzuese, sipas klasifikimit buxhetor deri në nivel artikulli dhe produkti.

Detajimet e ndryshimeve sipas Aktit Normativ nr. 6 të dërguara nga institucionet rezultojnë të jenë si më poshtë:

1. Me anë të shkresës nr. 1991, datë 21.12.2023 të ISHPSH është dërguar ndryshimi i buxhetit me AN nr. 6, datë 14.12.2023 ku sipas së cilës ndryshimet rezultojnë si më poshtë:

-Llogaria 602 pakësuar me 11,576 mijë lekë;

-Llogaria 231 pakësuar me 500 mijë lekë.

Sa më sipër rezulton se pakësimi nuk janë të detajuara në nivel produkti, kjo në kundërshtim me kërkesën e Ministrit të Financave të përcjellë me anë të shkresës nr. 22656/4, datë 18.12.2023.

1. Me anë të shkresës nr. 1273, datë 21.12.2023 AIDA ka dërguar detajimin e bëtë të ndryshimeve sipas AN nr. 6, datë 14.12.2023, të cilat janë të shoqëruara në formë tabelare dhe të detajuara në nivel artikulli dhe produkti.

2. Me shkresën nr. 25021 datë 22.12.2023 QKB ka dërguar detajimin e ndryshimeve nëpërmjet AN nr. 6, datë 14.12.2023. Rezulton se detajimi është dërguar një ditë më vonë se data e përcaktuar në shkresën e Ministri të Financave dhe Ekonomisë nr. 22656/4, datë 18.12.2023 datë 22.12.2023. Detajimi rezulton të jetë bërë në nivel produkti dhe artikulli.

1. Me shkresën nr. 23433, DPD ka dërguar detajimin e ndryshimeve buxhetore sipas AN nr. 6, datë 14.12.2023, një ditë më vonë se afati i përcaktuar në shkresën e dërguar nga Ministri i Financave dhe Ekonomisë. Detajimi rezulton të jetë bërë në nivel artikulli dhe produkti.

Me shkresën nr. 322656/28, datë 22.12.2023 Drejtoria e Buxhetit dhe Menaxhimit Financiar ka dërguar shkresën me subjekt “Dërgohet detajimi i ndryshimeve sipas Aktit Normativ nr. 6, datë 14.12.2023”. Rishikimi i buxhetit të vitit 2023, për programet e MFE-së rezulton se nuk ka paraqitur shtesa dhe pakësime në nivel artikulli dhe produkti, por vetëm sipas klasave të shpenzimeve për çdo program të MFE-së.

Me shkresën nr. 22656/14, datë 20.12.2023 të Drejtorisë së Buxhetit dhe Menaxhimit Financiar

është dërguar detajimi i pjesshëm i ndryshimeve sipas AN nr. 6, datë 15.12.2023 për shpenzimet korrente.

Detajimi i dërguar për programet e MFE-së është bërë në datë 20.12.2023, ndërsa shkresat e detajimeve të programeve përkatëse konkretisht për QKB dhe për AIDA datojnë më datë 22.12.2023 dhe më 21.12.2023, më vonë se data e detajimeve të përmbledhura për MFE.

Me shkresën pa datë pa protokoll me lëndë: “Dërgohet shkresa nr. 22656/85 prot., datë 28.12.2023 në zbatim të Aktit Normativ nr. 6, datë 14.12.2023”, është dërguar nga Drejtoria e Përgjithshme e Buxhetit dhe Menaxhimit Financiar detajimi i shpenzimeve kapitale, drejtuar: DPT, DPD, DPPP ISHPSHSH, Agjencisë Shqiptare të Zhvillimit të Investimeve dhe Inspektoratit shtetëror të mbikëqyrjes së tregut. Nga tabela bashkëlidhur rezulton se ndryshimet sipas zërave për Aparatin e Ministrisë së Financës dhe Ekonomisë rezulton si më poshtë:

Tabela nr. 12.5: “Ndikimi i Aktit Normativ nr. 6, datë 14.12.2023 në shpenzimet kapitale të Aparatit të MFE” në lekë

Programi	Produkti	Llogaria	Vlera
01110	18BR902	231	565,346
	18BR903	231	760
	18BR908	231	5,100,000
	220AD301	231	83,000,000
	18BP401	230	-38,600,000
	M100050	230	-9,800,000
	18BP402	231	-147,000,000
	18CJ202	231	-3,800,000
	21AA202	232	-5,800,000
	18BP213	231	-288,666,106
09240	18AY503	231	-1,500,000
Totali			-406,500,000

Burimi: Përpunuar nga grupi i auditimit sipas të dhënave të MFE-së

Nga tabela më sipër rezulton se AN nr. 6, ka pakësuar shpenzimet kapitale të Aparatit të MFE në vlerën totale 406,500 mijë lekë.

Nga auditimi konstatohen rishikime të fondeve buxhetore, veprim ky që tregon mangësi në planifikimin efektiv të buxhetit të institucionit duke u bërë shkak për rishikime të shpeshta të fondeve, me impakt negativ në treguesit e performancës së buxhetit shoqëruar me risk të shtuar në ekzekutimin e kontratave në zbatim, sikundër përcaktuar në udhëzimin nr. 9, datë 20.07.2018 “Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit”, ku Kreu I, pika 74 përcakton se “Nëpunësi autorizues i njësisë së qeverisjes qendrore njofton zyrtarisht drejtuesit e programeve buxhetore dhe nëpunësit autorizues të nivelit të dytë/të gjithë drejtuesit funksionale për rishpërndarjet ose shtesat e fondeve të miratuara sipas përcaktimeve të paragrafëve 72, 73 të këtij udhëzimi”, pika 75 “Numri i rishpërndarjeve të fondeve buxhetore për çdo njësi të qeverisjes qendrore mund të përbëjë një nga treguesit për vlerësimin e performancës gjatë zbatimit të buxhetit”.

Realizimi i planit të buxhetit

Plani përfundimtar i buxhetit të Ministrisë së Financës dhe Ekonomisë, rezulton në shumën 60,013,206 lekë, ndërsa realizimi faktik për vitin 2023 në shumën 57,264,374 mijë lekë pa përfshirë shpenzimet e kapitullit 6(nga të ardhurat jashtë limitit), duke i përfshirë shpenzimet e kapitullit të 6-të(në shumën 2,744,825 mijë lekë), realizimi faktik shkon në shumën 60,009, 201 mijë lekë. Realizimi i shpenzimeve buxhetore në total për MFE ka rezultuar në masën 95%. Në mënyrë të detajuar, plani me ndryshime dhe realizimi faktik për MFE në vitin 2023, paraqitet si në tabelën më poshtë:

Tabela nr. 13.5: “ Realizimi i shpenzimeve totale për MFE në vitin 2023”

Në mijë/lekë

Kod i prog	Programi	Realizimi viti 2022	Plan Fillestar viti 2023	Plan i Rishikuar viti 2023	Realizimi 2023	Realizimi në %
01110	Planifikimi, Menaxhimi & Administrimi	1,096,753	1,492,000	1,222,650	1,058,286	87%
01120	Menaxhimi i Shpenzimeve Publike	346,509	419,630	422,868	377,159	89%
01130	Ekzekutimi i Pagesave të Ndryshme	638,240	797,830	983,898	354,686	36%
01140	Menaxhimi i të Ardhurave Tatimore	3,811,023	3,078,677	2,929,017	2,675,424	91%
01150	Menaxhimi i të Ardhurave Doganore	3,819,497	4,201,920	4,096,113	3,826,546	93%
01160	Lufta kundër Transaksioneve Jo-ligjore	70,267	162,690	134,769	113,721	84%

04130	Mbështetje për Zhvillimin Ekonomik	605,852	582,500	244,470	194,957	80%
04160	Mbështetje për Mbik. E Tregut, Infrast e Cilësisë & pronës. Industriale	281,876	378,000	366,613	342,490	93%
04170	Inspektimi në Punë	165,690	192,670	203,583	200,949	99%
06190	Strehimi	2,858,881	2,490,000	1,640,000	1,493,720	91%
09240	Arsimi i Mesëm (Profesional)	2,544,570	3,394,159	3,301,259	2,689,602	81%
10220	Sigurimi shoqëror	57,509,560	46,368,350	41,453,277	41,447,216	100%
10550	Tregu i punës	2,003,343	2,434,006	3,014,689	2,489,617	83%
Total i Shpenzimeve të Ministrisë		75,752,061	65,992,432	60,013,206	57,264,373	95%

Burimi: Përpunuar nga grupi i auditimit sipas të dhënave të MFE

Nga tabela më sipër, referuar programeve ku janë realizuar shpenzimet e Aparatit të MFE, rezultojnë se për programin 01110 *“Planifikimi, Menaxhimi dhe Administrimi”* nga MFE janë realizuar shpenzimet në shumën 1,058,286 mijë lekë, pra rreth 87% e planit përfundimtar.

Në programin 01120 *“Menaxhimi i Shpenzimeve Publike nga MFE”* janë realizuar fondet në vlerën rreth 377,159 mijë lekë krahasuar me planin prej 422,868 mijë lekë, ose rreth 89%.

Në programin 01130 *“Ekzekutimi i Pagesave të Ndryshme”* janë shpenzuar 354,686 mijë lekë krahasuar me planin prej 983,898 mijë lekë, ose rreth 36% e planit.

Për programin 04130 *“Mbështetje për Zhvillim Ekonomik”* janë shpenzuar 194,957 mijë lekë apo 80% e planit përfundimtar, i cili rezultojnë në shumën 244,470 mijë lekë.

Për programin 10220 *“Sigurimi Shoqëror”* janë shpenzuar fonde në shumën 41,447,216 mijë lekë apo 99.99% e planit përfundimtar, i cili rezultojnë në shumën 41,453,277 mijë lekë.

Për programin 09240 *“Arsimi i Mesëm Profesional”* janë shpenzuar 1,493,720 mijë lekë, ose rreth 81% e planit përfundimtar i cili paraqitet në shumën 3,301,259 mijë lekë.

Për programin 06190 *“Strehimi”* janë shpenzuar 1,493,720 mijë lekë ose 91% e planit përfundimtar i cili rezultojnë në shumën 1,640,000 mijë lekë.

Gjithashtu nga tabela më sipër rezultojnë se peshën më të madhe të shpenzimeve për vitin 2023 e kanë pasur programet: *“Sigurimi Shoqëror”* 72%, *“Menaxhimi i të Ardhurave Doganore”* 7%, *“Arsimi i Mesëm (Profesional)”* 5%, *“Menaxhimi i të Ardhurave Tatimore”* 5%, *“Tregu i punës”* me 4%, etj.

Tabela më poshtë paraqet realizimin e projekteve të investimit për projektet me financim të brendshëm të aparatit të MFE:

Tabela nr. 14.5 “Planifikimi dhe realizimi i investimeve të Aparatit”

Në mijë lekë

Prog	Llog	Projekt	Emërtimi i projektit	PLANI FILLESTAR	Plani përfundimtar	Realizimi	Realizimi në %
01110	230	18BP401	Mirëmbajtja e sistemit të thesarit dhe ble	38,600,000	0	0	0%
01110	230	M100050	Studim Projektim	N/A	200,000	112,800	56%
01110	231	18BP101	Mirëmbajtje e objekteve ndërtimore	60,000,000	0	0	0%
01110	231	18BP211	Furnizim, vendosje sistem ngrohje ftohje 2	10,000,000	0	0	0%
01110	231	18BP402	Zgjerimi i SIFQ tek njësite e Qeverisjes s	214,000,000	0	0	0%
01110	231	18CJ202	Rikonstrukcion ambientesh për arkivat CFCU	14,400,000	10,600,000	10,210,839	96%
06190	231	18AY404	Projekte për përmirësimin e infrastrukture	20,000,000	0	0	0%
06190	231	18AY405	Banësë sociale me qira që sigurohet nëpërm	33,000,000	0	0	0%
06190	231	M100397	Rikonstrukcion i godinave ne pronesi te Nj	167,000,000	0	0	0%
06190	231	M100399	Përmirësim i kushteve te banimit për komu	230,000,000	0	0	0%
09240	231	18AY503	laboratorë, pajisje, makineri për repartet	73,440,000	71,940,000	71,666,676	100%
09240	231	18AY625	Mbikëqyrje për projektin: Rikonstrukcion i	106,800	106,800	0	0%
09240	231	18AY635	Rikonstrukcion i shkollës se mesme profes	119,410,000	119,410,000	119,256,388	100%
09240	231	18AY636	Ndërtim /rikonstrukcion i shkollës "Hotele	23,500,200	23,500,200	23,443,104	100%
09240	231	18AY637	Rikonstrukcion /shitim ambientesh ne Shkollë	17,580,000	17,580,000	15,773,367	90%
09240	231	18AY638	Ndërtim rikonstrukcion i reparteve te prakt	104,432,000	104,432,000	80,923,887	77%
TOTALI				1,125,469,000	347,769,000	321,387,061	92%

Burimi: Përpunuar nga grupi i auditimit sipas të dhënave të MFE

Nga auditimi rezultoi se:

Në programin 01110 *“Planifikim, Menaxhim dhe Administrim”*, janë realizuar vetëm 2 projekte, nga 6 të planifikuara, ku njëri prej tyre nuk ka qenë pjesë e planit fillestar, por vetëm e planit përfundimtar (M100050).

- Projekti 18BP401 *“Mirëmbajtja e sistemit të thesarit dhe blerje licenca Oracle”*, rezultojnë e planifikuara vetëm në planin fillestar, dhe nuk është realizuar.

- Projekti M100050 “*Studim projektim*”, është planifikuar në fazën përfundimtare por, jo në atë fillestare dhe realizimi është në masën 56%.

- Projektet 18BP101 “*Mirëmbajtje e objekteve ndërtimore*”, 18BP211 “*Furnizim, vendosje sistem ngrohje ftohje 2*” dhe 18BP402 “*Zgjerimi i SIFQ tek njësitë e Qeverisjes*” janë planifikuar vetëm në planin fillestar, jo në planin përfundimtar dhe nuk është realizuar.

- Projekti 18CJ202 “*Rikonstruksion ambientesh për arkivat CFCU*” është planifikuar në masën 14,400 mijë lekë, në planin fillestar dhe është rishikuar në shumën 10,600 mijë lekë në planin përfundimtar dhe është realizuar në masën 96%.

Për programin 06190 “Strehimi” janë parashikuar 4 projekte dhe nuk është realizuar asnjëri prej tyre, këto projekte rezultojnë të planifikuara vetëm në PBA 2023-2025. Projektet AY404 “*Projekte për përmirësimin e infrastrukturës*”, 18AY405 “*Banesë sociale me qira që sigurohet nëpërmjet*”, M100397 “*Rikonstruksion i godinave në pronësi të Njësive Qendrore*”, M100399 “*Përmirësim i kushteve të banimit*” rezultojnë vetëm në planin fillestar, por jo në atë përfundimtar dhe nuk janë realizuar.

Për programin 09240 “Arsimi i Mesëm Profesional” në planin fillestar dhe përfundimtar janë parashikuar 6 projekte dhe janë realizuar vetëm 5 prej tyre.

- Projekti 18AY503 “*Laboratorë pajisje, makineri për repartet*” është çelur në shumën 73,440 mijë lekë, është rishikuar në shumën 71,940 mijë lekë dhe është realizuar në masën 100% krahasuar me planin përfundimtar.

- Projekti 18A625 “*Mbikëqyrje për projektin: Rikonstruksion*” është çelur në shumën 106.8 mijë lekë, po kaq dhe në planin përfundimtar, por nuk është realizuar.

- Projekti 18A635 “*Rikonstruksion i shkollës së mesme profesionale*” është çelur në shumën 119,410 mijë lekë, po kaq dhe në planin përfundimtar dhe është realizuar në masën 100%.

- Projekti 18A636 “*Ndërtim /rikonstruksion i shkollës “Hoteleri Turizëm”*” është çelur në shumën 23,500.2 mijë lekë, po kaq dhe në planin përfundimtar dhe është realizuar në shumën 23,443 mijë lekë.

- Projekti 18A637 “*Rikonstruksion /shtim ambientesh në Shkollë*” është çelur në shumën 17,580 mijë lekë, po kaq dhe në planin përfundimtar dhe është realizuar në masën 90% .

- Projekti 18A638 “*Ndërtim rikonstruksion i reparteve të praktikës*” është çelur në shumën 104,432 mijë lekë, po kaq dhe në planin përfundimtar dhe është realizuar në masën 92%.

- Projekti 18AY503 “Laboratorë, pajisje, makineri për repartet e praktikave profesionale”

Ky projekt investimi është detajuar në muajin Janar në vlerën 73,440 mijë lekë, në muajin Dhjetor është rishikuar me ulje për vlerën 1,733 mijë lekë, duke reflektuar vlerën përfundimtare 71,667 mijë lekë. Projekti ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitura me Projekt Buxhetin e vitit 2023 si dhe ka qenë pjesë e PBA, faza e III 2023-2025, e detajuar si më poshtë:

18AY503	Laboratorë, pajisje, makineri për repartet e praktikave profesionale			
	2022 Buxheti	2023 Parashikimi	2024 Parashikimi	2025 Parashikimi
Kosto totale (në lekë)	83,500,000	78,969,000	150,000,000	180,000,000

Nga auditimi rezultoi se për këtë kod projekti janë zhvilluar 2 procedura prokurimi me lote, konkretisht

- Procedura e parë e prokurimit me objekt Loti 1: “*Blerje pajisje kuzhine profesionale për repartet e praktikave në shkollat e Aftësisimit Profesional*”, ka nisur në datën 24.07.2023, me fond limit 12,102 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 27.10.2023, me vlerë 14,087 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “A...T...”, afat kohëzgjatje 2 muaj. Nga auditimi rezultoi se kontrata është regjistruar në SIFQ në datën 07.11.2023, jashtë afatit ligjor, të përcaktuar në pikën 157 të Udhëzimit nr. 9, datë 20.03.2018 “Për procedurat standarde të zbatimit të Buxhetit”, ku përcaktohet se: “Nëpunësi zbatues i njësisë respektive regjistron kontratën ose urdhrin e

prokurimit për blerjet e vogla, sipas rastit, në kontabilitetin e menaxhimit, përpilon dokumentin e afateve të pagesave, dhe paraqet dokumentacionin si më sipër në gjuhën shqipe (në rastin e kontratave të lidhura në gjuhë të huaj) me njoftimin përfundimtar zyrtar për shpalljen e fituesit, në strukturën përgjegjëse për thesarin në degë brenda tre ditëve pune nga nënshkrimi i tyre.”

- Procedura e dytë e prokurimit me objekt Loti 2: “Blerje pajisje për kabinetet SHMT & Elektrike & Elektronike për repartet e praktikave në shkollat e Aftësimi Profesional”, ka nisur në datë 24.07.2023, me fond limit 48,904 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 27.10.2023, me vlerë 57,580 mijë lekë me TVSH, me fitues operatorin ekonomik “L...” me afat kohëzgjatje 2 muaj. Kontrata është regjistruar në SIFQ në datën 07.11.2023, jashtë afatit ligjor të përcaktuar në pikën 157 të Udhëzimit nr. 9, datë 20.03.2018.

Gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe lidhjeve të kontratave për të 2 procedurat ka pasur fonde në dispozicion.

- Projekti 18CJ202 “Rikonstruksion ambientesh për arkivat CFCU”

Ky projekt investimi është detajuar në muajin Janar në vlerën 14,400 mijë lekë, në muajin Dhjetor është rishikuar me ulje për vlerën 3,800 mijë lekë, duke reflektuar vlerën përfundimtare 10,600 mijë lekë. Projekti ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitura me Projekt Buxhetin e vitit 2023 si dhe ka qenë pjesë e PBA, faza e III 2023-2025, e detajuar si më poshtë:

18CJ202	Rikonstruksion ambientesh për arkivat CFCU			
	2022 Buxheti	2023 Parashikimi	2024 Parashikimi	2025 Parashikimi
Kosto totale (në lekë)	-	14,400,000	-	-

Rezultoi se procedura e prokurimit ka filluar më datë 26.05.2023, me fond limit 11,489 mijë lekë pa TVSH. Kontrata është lidhur në datën 27.07.2023, me afat përfundimi 3 muaj, me vlerë 10,250 mijë lekë me TVSH, me operator ekonomik fitues “E.. n... 2000”. Nga auditimi rezultoi se regjistrimi i kontratës në SIFQ është bërë në datën 22.10.2023, jashtë afatit ligjor, të përcaktuar në pikën 157 të Udhëzimit nr. 9, datë 20.03.2018. Gjatë zhvillimit të procedurës së prokurimit dhe lidhjes së kontratës, ky projekt ka pasur fonde në dispozicion.

Monitorimi i buxhetit të vitit 2023 për Aparatin e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë

Në zbatim të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, ligjit nr. 84/2022 “Për buxhetin e vitit 2023”, Udhëzimit nr. 9, datë 20.03.2018 “Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit”, Udhëzimit plotësues nr. 2, datë 19.01.2023 “Për zbatimin e buxhetit të vitit 2023”, Udhëzimit nr. 14, datë 30.05.2023 “Për procedurat standarde të monitorimit të buxhetit në njësitë e qeverisjes qendrore”, Ministria e Financave dhe Ekonomisë ka hartuar raportet e monitorimit të buxhetit sipas anekseve me detajimin e treguesve buxhetore dhe performancën e produkteve së bashku me relacionet shpjeguese me shkresat si më poshtë:

-Me shkresën nr. 9872, datë 31.05.2023 të Sekretarit të Përgjithshëm të MFE është përcjellë raporti 4 mujorit të parë të vitit 2023, për monitorimin e zbatimit të buxhetit, brenda afatit të përcaktuar në Udhëzimit nr. 14/2023.

-Me shkresën nr. 17645, datë 29.09.2023 të Sekretarit të Përgjithshëm të MFE-së është dërguar raporti 8 mujor i monitorimit të buxhetit, brenda afatit të përcaktuar në Udhëzimin nr. 14/2023.

-Me shkresën nr. 2639, datë 29.02.2024 të Sekretarit të Përgjithshëm të MFE është dërguar raporti 12 mujor i monitorimit të buxhetit, brenda afatit kohor, të përcaktuar në pikën 33 të Udhëzimit nr. 14 datë 30.05.2023 “Për procedurat standarde të monitorimit të buxhetit në Njësitë e Qeverisjes Qendrore”.

Nga auditimi rezultoi se Aparati i Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, si njësi shpenzuese e veçantë nuk ka hartuar raporte monitorimi vetëm për aparatin, për të mundësuar vlerësimin e

performancës së tij nëpërmjet krahasimit të treguesve të performancës së synuar me treguesit, faktikë të realizuar, por ka përfshirë një kapitull më vete “Aparati i MFE”, i cili ka të dhëna mbi realizimet në formë tabelare, pa bashkëlidhur komente.

Raporti i monitorimit, për 12 mujorin e vitit 2023 nuk është i plotë për të gjitha programet e administruara nga MFE. Konkretisht mungojnë të dhënat për programet: *Mbështetje për Zhvillim Ekonomik, Mbështetje për Mbikëqyrjen e Tregut, Infrastruktura e Cilësisë dhe Pronësia Industriale, Inspektimi në Punë, Strehimi, Arsimi i Mesëm Profesional, Sigurimi Shoqëror dhe Tregu i Punës.*

-Raporti i monitorimit për vitin 2023 nuk është publikuar në faqen zyrtare të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, në kundërshtim me pikën 51 të Udhëzimit nr. 14, datë 30.05.2023 ku citohet se: *“Ministritë dhe institucionet publikojnë raporte të monitorimit dhe tabelat e anekseve në faqen zyrtare të ministrisë/institucionit, brenda 4 javëve nga mbarimi i periudhës së raportimit”.*

2.5.2. Mbi administrimin e burimeve njerëzore në përputhje me kuadrin rregullator.

Për auditimin e kësaj pikë u shqyrtua dokumentacioni si më poshtë:

- Struktura organizative e ministrisë miratuar me urdhër të Kryeministrit,
- Rregullorja e brendshme e MFE,
- Dosjet e personelit,
- Informacione të marra nga Sektori i Burimeve Njerëzore dhe Sektori Ligjor dhe Financës mbi databazën e vendimeve gjyqësore për të larguarit nga puna,
- Listë pagesat dhe listë prezencat për MFE,
- Përshkrimet e punës.

Nga shqyrtimi i dokumentacionit të sipërcituar rezulton se:

Nga auditimi i dokumentacionit të vënë në dispozicion rezulton se, Ministria e Financës gjatë vitit 2023 ka funksionuar në bazë të strukturës dhe organikës së miratuar sipas Urdhrit të Kryeministrit Nr. 140 datë 26.08.2022 *“Për miratimin e strukturës dhe të organikës së Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë”*, është miratuar struktura e ministrisë sipas skemave nr. 1 dhe nr. 2 me 432 punonjës. Në vitin 2023 struktura e aparatit të Ministrisë së Financës përbëhet nga 11 Drejtori të Përgjithshme dhe 40 Drejtori.

Referuar të dhënave mbi strukturat organike për vitin 2023 të Ministrisë së Financës rezulton se në fund të vitit 2023 janë fakt 301 punonjës nga 432 në plan. Konstatohet një numër i konsiderueshëm vendesh vakante prej 131 vende (dhjetor 2023) ose 30% e total strukturës, i shpërndarë në drejtori të ndryshme. Në tabelën e mëposhtme pasqyrohen të dhënat e vakancave sipas pozicioneve dhe sektorëve.

Tabela nr. 15.5: Vendet vakanta në fund të vitit 2023

Emërtimi i pozicionit	Numri
Drejtor	10
Drejtor i Përgjithshëm	2
Këshilltar	5
Përgjegjës Sektori	19
Sekretar	2
Shofer	1
Specialist	91
Specialist Arkivist	1
Totali	131

Burimi: MF, përpunim nga grupi i auditimit të KLSH-së

Tabela nr. 16.5: Sektorët që kanë patur mbi 50% vendeve vakante

Nr	Përshkrim	plan	vakanca	Në %

1	Spektori i Kuadrimitt Tërësor të Parashikimeve Makroekonomike (3)	3	3	100%
2	Spektori i Lidhjes së Kontratave (3)	3	2	67%
3	Spektori i Monitorimit të Kontratave (3)	3	2	67%
4	Spektori i TEDA (3)	3	2	67%
5	Spektori i Programimit dhe Procesimit të Akteve të Brendshme (3)	3	2	67%
6	Spektori i Procedurave Konkensionare (3)	3	3	100%
7	Spektori i Lëvizjes së Lirë të Mallrave (3)	3	2	67%
8	Spektori i Mbrojtjes së Konsumatorit (3)	3	2	67%
9	Spektori i Konkurrueshmërisë (3)	3	2	67%
10	Spektori i Marrëveshjeve të Tregtisë së Lirë dhe Politikave Tregtare	3	2	67%
11	Spektori i Vlerësimit dhe Kërkimit (3)	3	3	100%
12	Spektori i Buxhetit (3)	3	2	67%
13	Spektori i Auditimit të Këshillimit, Sigurimit të Cilësisë, Planifikimit dhe Raportimit (3)	3	2	67%
14	Spektori i Analizës, Investigimit, Monitorimit dhe AFCOS (4)	4	3	75%
15	Spektori i Menaxhimit të Programeve dhe Projekteve IPA (3)	3	2	67%
16	Spektori i Administrimit Fiskalë Vendor (3)	3	3	100%
17	Spektori i Përgatitjes së Raportave Ekonomike (3)	3	3	100%
18	Spektori i Parashikimeve Sektoriale të Ekonomisë (3)	3	2	67%

Burimi:MF, përpunim nga grupi i auditimit të KLSH-së

Siç evidentohet edhe nga të dhënat e mësipërme, në strukturën e MF në fund të vitit 2023 janë afërsisht 87 sektorë. Sipas analizës së vakancave rezultojnë 18 sektor në fund të vitit 2023 kanë mbi 50% të strukturës vakante dhe nga këto 5 sektorë kanë 100% të strukturës vakante. Pra në fund të vitit 2023 rezultojnë se 20% e sektorëve në MF kanë funksionuar më mbi 50 % vakanca dhe 6% e sektorëve me 100% vakanca. Funksionimi drejtorive me mungesë stafi ndikon në kryerjen jo me efikasitet të funksioneve të këtyre drejtorive apo sektorëve si edhe në mbingarkesë për për stafin ekzistues. Vendet e lira të punës si dhe largimet e shumta në numër të punonjësve tregojnë mangësi në procesin e planifikimit të numrit të punonjësve dhe realizimin e strukturës së miratuar si dhe mangësi në procesin e rekrutimeve në punë të punonjësve. Kjo sjell cenim të performancës së institucionit në tërësi si dhe cenim në përmbushjen e objektivave për pozicionet e punës që rezultojnë të paplotësuar me staf. Veprime në kundërshtim me Urdhrin e Kryeministrit nr. 140, datë 26.08.2022 “Për miratimin e strukturës dhe të organikës së Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë”, Ligjin 7961, datë 12.07.1995 “Kodi i Punës i Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar, si dhe kërkesave e procedurës së përcaktuar për konkurrim në Vendimin e Këshillit të Ministrave nr. 173, datë 07.03.2003 “Për emërimin, lirin ose shkarkimin nga detyra të drejtuesve të institucioneve, në varësi të Këshillit të Ministrave, Kryeministrit ose Ministrit”.

Rregullorja e brendshme

Nga auditimi konstatohet se Ministria Financës dhe Ekonomisë për 6-mujorin e parë të vitit 2023 ka funksionuar me rregulloren miratuar me Urdhrin nr. 52, datë 10.03.2021 të ministrit dhe për 6-mujorin e dytë të vitit ka funksionuar me Rregulloren e Brendshme të Organizimit dhe Funksionimit të miratuar me Urdhrin nr. 138, datë 09.06.2023 të ministrit.

Përkthimet e punës

Nga auditimi konstatohet se janë hartuar përkthimet e punës në përputhje me formatin dhe janë të miratuar nga Sekretari i përgjithshëm i MF, në respektim të VKM-së nr. 142, datë 12.03.2014 , kapitulli IV “Procedura dhe formati i përkthimit të punës”, lidhja 4, dhe pika 18. Përkthimet e punës gjenden në dosjen individuale të nëpunësit dhe janë të firmosura nga Eprori direkt, Nëpunësi Civil dhe nga Sekretari i Përgjithshëm. Nga auditimi i dokumenteve si edhe nga testimi i përkthimeve të punës në Drejtorinë e Përgjithshme të Borxhit, Drejtorinë e Përgjithshme të Buxhetit dhe në Drejtorinë e Përgjithshme të Thesarit konstatohet se përkthimet e punës janë të përditësuar me ndryshimet ligjore të pësuar si edhe ndryshimet në strukturën organizatë miratuar me Urdhrin e Kryeministrit nr. 140, datë 26.08.2022 “Për miratimin e strukturës dhe të organikës së Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë”.

Pagat dhe sigurimet shoqërore

Nga auditimi konstatohet se listë-pagesat janë plotësuar nga punonjësi i caktuar për hartimin e pagave, Specialisti i Financës. Ato janë nënshkruar nga Nëpunësi Zbatues (Drejtori Buxhetit dhe Menaxhimit Financiar) dhe Nëpunësi Autorizues (Sekretari i Përgjithshëm), në respektim të pikës 69 të Udhëzimit nr. 30, datë 27.12.2011 “Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik”. Listë pagesat nënshkruhen nga punonjësi i caktuar për menaxhimin e burimeve njerëzore dhe nëpunësi zbatues ose i deleguari i tij.

Tabela nr. 17.5: Realizimi i fondit të pagave dhe sigurimeve shoqërore për vitin 2023 në lekë

Llogaria	Plani fillestar	Plani i rishikuar	Fakt	% e realizmit
600	513,773,385	543,093,402	529,926,066	98 %
601	103,555,420	103,555,420	83,494,644	81 %
Totali	617,328,805	646,648,822	613,420,710	95 %

Burimi: Ministria e Financave

Nga të dhënat e tabelës së mësipërme konstatohet se fondi i pagave është realizuar në masën 95% e planifikimit edhe pse rezultojnë vakanca të konsiderueshme, kjo masë realizimi vjen si rezultat e rialokimit të fondeve por dhe të mbulimit të shpenzimeve për paga nga rritja për disa pozicione në MFE.

Nga auditimi me zgjedhje i listëpagesave, për periudhën objekt auditimi, rezultoi se pagat e punonjësve janë vendosur sipas funksionit dhe kategorisë në respektim të përcaktimeve të ligjit nr. 152/2013, datë 30.05.2013 “Për Nëpunësin Civil”, i ndryshuar, VKM-së nr. 717, datë 23.06.2009 “Për pagat e punonjësve mbështetës të institucioneve buxhetore dhe të nëpunësve të disa institucioneve buxhetore” e ndryshuar, VKM-së nr. 325, datë 31.05.2023 “Për miratimin e strukturës së pagave, niveleve të pagave dhe shtesave të tjera mbi pagë të zëvendësministrit, funksionarëve të kabineteve, prefektit, nënprefektit, nëpunësve civilë dhe nëpunësve në disa institucione të administratës publike”, e ndryshuar. Nga testimi i listëpagesave të muajit qershor-dhjetor 2023 konstatohet se ato i plotësojnë kriteret formale të përcaktuara në Udhëzimi nr. 1, datë 21.05.2021 “Për formën, elementët dhe plotësimin e listëpagesës mujore të pagave dhe të urdhër shpenzimit për pagat në njësitë e qeverisjes së përgjithshme”.

Në funksion të auditimit të respektimit të dispozitave ligjore për pagat e punonjësve, shpërblimet, sigurimet shoqërore dhe shëndetësore, etj., u përzgjedhën në bazë risku praktikat dokumentare që shoqëronin shpenzimet e kryera për muajt qershor-dhjetor dhe nuk u konstatuan problematika.

Nga ana e strukturave përgjegjëse është hartuar regjistri themeltar i punonjësve dhe libri i personelit, ndërkohë që vendimet e emërimit, transferimit, ndryshimit të kategorisë dhe largimit nga detyra janë të pasqyruara në format Excel. Tabela e vjetërsisë në punë të punonjësve rishikohet për çdo muaj. Nga analiza e listë pagesave të punonjësve të zgjedhur për muajt Qershor-Dhjetor 20223, u konstatua se, kategoritë, klasat e pozicioneve të punës, elementet përbërëse të pagës bruto mujore dhe vlerat për secilin element të tyre për nëpunësit civilë janë llogaritur sipas përcaktimeve të VKM-së nr. 325, datë 31.05.2023, me ndryshime. Gjithashtu janë llogaritur saktë kontributet për sigurimet shoqërore dhe shëndetësore dhe tatimi mbi të ardhurat nga punësimi. Shtesa për vjetërsi është llogaritur sipas kreut II “Kategoritë, klasat dhe elementet përbërëse të pagës bruto mujore”, germa “ç”.

Shpenzimet gjyqësore për largim të padrejtë të punonjësve nga puna

Drejtorja e Buxhetit dhe Financës i ka vënë në dispozicion grupit të auditimit databazën e vendimeve gjyqësore të ekzekutuara dhe përlllogaritjen e detyrimit për çdo gjyq fitues. Konstatohet se nuk është publikuar në faqen zyrtare të MF apo në forma të tjera, veprime në kundërshtim me Udhëzimin e Kryeministrit nr. 1, datë 04.06.2014 “Për mënyrën e ekzekutimit të detyrimeve monetare të njërive të qeverisjes së përgjithshme në llogari të thesarit” pika 4 dhe 5 në të cilën thuhet se “Ekzekutimi i vendimeve gjyqësore që janë parashikuar të shlyhen nga

buxheti përkatës, bëhet sipas radhës së paraqitjes zyrtare të tyre në vitin paraardhës dhe grafiku i shlyerjes bëhet publik nëpërmjet publikimit në faqen on-line të njësive shpenzuese, apo në forma të tjera të publikimit, që ju bëhen të ditura publikut. Përmbaruesi i përmbahet grafikut të shlyerjes së detyrimit të publikuar”. Mos dokumentimi i një evidence zyrtare krijon kushtet për keq planifikim buxhetor apo akumulim interesash kundrejt gjyq fituesve.

Nga auditimi i dokumenteve u konstatua se për vitin 2023 në aparatet e Ministrisë së Financave janë kryer likuidime për Vendime Gjyqësore të formës së prerë për ish-punonjësit të larguar nga puna konkretisht, ***për 8 punonjësit, gjithsej në vlerën 57,635,459 lekë duke sjellë efekt financiar negativ në buxhetin e shtetit.*** Nga auditimi konstatohet se për 1 rast nuk është bërë ekzekutim vullnetar i vendimeve gjyqësore për punonjësit të larguar nga puna, të cilët për ekzekutimin e këtyre vendimeve kanë kontraktuar përmbarues privat, veprime të cilat kanë shkaktuar efekte financiare negative për buxhetin e shtetit në vlerën 276,319 lekë. Veprime të cilat janë në kundërshtim me udhëzimin nr. 9, datë 20.03.2018 “*Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit*” pika 60 në të cilën përcaktohet se: “*Të gjitha njësitë e qeverisjes së përgjithshme janë përgjegjëse për ekzekutimin e vendimeve gjyqësore të formës së prerë në ngarkim të tyre, brenda buxhetit vjetor të miratuar. Titullarët e njësive të qeverisjes së përgjithshme analizojnë të gjitha vendimet gjyqësore dhe kërkojnë nxjerrjen e përgjigjesive administrative. Vendimi gjyqësor nuk likuidohet pa miratimin e titullarit.*”.

Nga auditimi i dokumentacionit të vënë në dispozicion konstatohet se, Komisioni i Posaçëm i Shqyrtimit të Kërkesave për Ekzekutimin e Vendimeve Gjyqësore të formës së prerë, ngritur me urdhrin e Ministrit nr. 103, datë 09.05.2023 “*Për ngritjen e Komisionit të Posaçëm, për shqyrtimin e kërkesave për ekzekutimin e vendimeve gjyqësore të formës së prerë*”. Komisioni i Posaçëm, bazuar në kriteret e pozicionit të punës dhe kategorisë përkatëse, ka shqyrtuar dosjet e 12 gjyqfituesve, të cilët kanë kërkuar ekzekutimin e vendimit gjyqësor, pranë MF-së.

Rekrutimi i punonjësve.

Nga auditimi rezultoi se për periudhën objekt auditimi janë planifikuar 135 pozicione vakante, për MFE. Ky planifikim, është dërguar pranë Departamentit të Administratës Publike nëpërmjet shkresës MFE nr. 23411/1, datë 28.12.2022, si dhe shkresës nr. 23411/2, datë 27.02.2023. Në bashkëpunim me Departamentin e Administratës Publike, për Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë, gjatë vitit 2023 janë publikuar pozicione vakante, 8 pozicione të nivelit të mesëm drejtues; 22 pozicione të nivelit të ulët drejtues; 55 pozicione të kategorisë ekzekutive.

Nga këto shpallje, kanë rezultuar fitues 60 nëpunës. Në kuadër të punësimit të studentëve sipas platformës Gati për Shqipërinë, si dhe studentëve ekselentë, janë kryer procedurat e rekrutimit të tyre, sipas dispozitave ligjore. Në kuadër të Programit Kombëtar të Praktikave të Punës, është ngritur grupi i punës për përzgjedhjen e praktikantëve potencialë, për zhvillimin e praktikës 3-mujore të punës pranë MFE-së. Nga auditimi u konstatua se për punonjësit me kontratë të përkohshme janë hartuar kontratat e përkohshme të punës në zbatim të përcaktimeve në VKM-në nr. 56, datë 01.02.2023 “*Për përcaktimin e numrit të punonjësve me kontratë të përkohshme, për vitin 2023, në njësitë e qeverisjes qendrore*”, pika 3.

Administrimi i dosjeve individuale të punonjësve

Nga auditimi i dokumenteve me zgjedhje (10 nëpunës) të dokumentacionit të administruar në dosjen e personelit rezulton se janë plotësuar dokumentet sipas kërkesave të përgjithshme dhe specifike për vendin e punës (fotokopje e dokumenteve të identifikimit si ID apo pasaportës, diploma e shkollës së lartë, bachelor apo master së bashku me listën e notave të noterizuar, akti i emërimit, certifikata trajnimesh, librezë e punës, etj., në përputhje me përcaktimet e nenit 17, të ligjit nr. 152/2013, “*Për nëpunësin civil*”, i ndryshuar dhe VKM nr. 833, datë 28.10.2020 “*Për*

rregullat e hollësishme për përmbajtjen, procedurën dhe administrimin e dosjeve të personelit e të regjistrit qendror të personelit”. Dosjet e personelit përmbajnë të dhëna të karakterit të përgjithshëm, profesional, akademik, masa disiplinore, të dhëna për vlerësimin e rezultateve në punë, si dhe të dhëna të tjera, sipas lidhjeve 1 e 2, që janë pjesë e aktit nënligjor që rregullon këtë aspekt. Secila dosje është e inventarizuar me fletën e inventarit dhe përmban fletën prezantuese të dosjes së të punësuarit. Dokumentet në dosje janë origjinale dhe kopjet janë të noterizuara. Fleta e inventarit është firmosur nga i punësuarit dhe nga nëpunësi i njësisë së burimeve njerëzore, ndërsa në disa prej dosjeve fleta prezantuese mungon ose nuk përmbante të gjitha të dhënat e përcaktuara në lidhjen 2 të VKM nr. 117, datë 05.03.2014 dhe VKM nr. 833, datë 28.10.2020. Nga auditimi i dosjeve të personelit në lidhje me rekrutimet e reja për periudhën objekt auditimi nuk janë konstatuar problematika në lidhje me plotësimin e kriterëve sipas pozicioneve të punës. Grupi i auditimit testoi nivelin e diplomës sipas dokumentacionit bashkëlidhur dosjes me pagesën e kryer nga Drejtoria e Financës dhe nuk u konstatuan mospërputhje midis nivelit të pagesës dhe diplomës.

2.5.3. Mbi planifikimin dhe zhvillimin e procedurave të prokurimit publik, si dhe zbatimin e kontratave për punë, mallrave dhe shërbime.

Nga auditimi konstatohet se gjatë vitit 2023 Autoriteti Kontraktor, Ministria e Financave (ish Ministria e Financave dhe Ekonomisë) për blerjen e mallrave e shërbimeve dhe kryerjen e investimeve ka kryer 34 procedura prokurimi si më poshtë:

Tabela nr. 18.5: Mbi procedurat e zhvilluara

Nr.	Emërtimi	Fondi limit		Kontratat e lidhura	
		Nr.	Vlerë	Nr.	Vlerë
1	Procedurë e hapur mbi kufirin e lartë	2	61,200,000	2	59,722,230
2	Procedurë e hapur e thjeshtuar	3	18,097,115	3	15,042,547
3	Blerje me sistem dinamik	1	15,000,000	1	12,350,918
4	Blerje me vlera të vogla	28	12,703,590	28	10416148
TOTALI		34	106,810,689	34	97,531,843

Burimi: MF dhe SPE, përpunoi KLSH

Nga auditimi i 5 procedurave të hapura të përzgjedhura për auditim (e hapur e thjeshtuar dhe e hapur mbi kufirin e lartë monetar) me fond limit në shumën 79,297 mijë lekë dhe vlerë të kontratave në shumën 74,765 mijë lekë, që përbëjnë përkatësisht 74.2% dhe 76.6% të totalit të prokurimeve të zhvilluara, nuk u konstatuan mangësi në procedura dhe në zbatimin e kontratave, konkretisht: “Blerje pajisje kuzhine profesionale për repartet e praktikave në shkollat e Aftësisimit Profesional” me fond limit 12,102 mijë lekë; “Blerje pajisje për kabinetet SHMT & Elektrike & Elektronike për repartet e praktikave në shkollat e Aftësisimit Profesional” me fond limit 48,904 mijë lekë; “Rikonstruksion i ambienteve të arkivës së CFCU -së” me fond limit 11,489 mijë lekë; “Auditimi i Jashtëm i Projekteve dhe Granteve me Financim të Huaj për vitin 2021” me fond limit 2,919.6 mijë lekë dhe “Auditimi i Jashtëm i Projekteve dhe Granteve me Financim të Huaj për vitin 2022” me fond limit 3,688 mijë lekë.

2.5.4. Mbi përputhshmërinë e aktivitetit ekonomiko-financiar të Aparatit të Ministrisë së Financës në drejtim të mbajtjes së llogarive vjetore të institucionit dhe inventarizimit të aseteve.

Për trajtimin e kësaj çështjeje, nga grupi i auditimit u shqyrtua dokumentacioni i mëposhtëm:

- Auditimi i bilancit kontabël dhe plotësimi i pasqyrave financiare përkatëse.
- Auditimi i llogarive të të ardhurave dhe shpenzimeve.
- Vlerësimi nëse aktivi dhe pasivi janë llogaritur saktë dhe në përputhje me aktet ligjore dhe nënligjore përkatëse si dhe rakordimi me pasqyrat e tjera financiare.
- Procedura e inventarizimit të aktiveve.

- Ditari i llogarive.
- Kartelat e llogarive.
- Urdhër shpenzimet.
- Flete hyrjet-daljet e magazinës.

Nga auditimi i dokumentacionit ka rezultuar:

Organizimi dhe mbajtja e kontabilitetit

Mbi zbatimin e dispozitave të përgjithshme të përcaktuara në kreun II “Dispozita të përgjithshme mbi dokumentet kontabël dhe pasqyrat financiare” dhe kreun III “Përbërësit e Pasqyrave Financiare” të ligjit nr.25, datë 30.05.2018 “Për Kontabilitetin dhe Pasqyrat Financiare” dhe UMF Nr. 8, datë 09.03.2018, i ndryshuar, kreu II “Parimet dhe rregullat e organizimit dhe mbajtjes së kontabilitetit publik në njësitë e qeverisjes së përgjithshme”, kreut IV dhe Udhëzimin nr. 5, date 21.02.2022, kreu IV “Përbërja, përgatitja dhe rregullat e plotësimit të pasqyrave financiare vjetore të konsoliduara”.

Konstatohet se organizimi i kontabilitetit në Aparatin e Ministrisë së Financës është bërë sipas metodës së njohjes së të ardhurave dhe shpenzimeve. Vlera e paraqitjes së elementëve monetarë është bërë me monedhën funksionale, lekë dhe periudha e raportimit fillon më 1 janar dhe mbyllet më 31 dhjetor, regjistrat kontabël mbahen në gjuhën shqipe. Konstatohet se Aparati i Ministrisë së Financës e ka organizuar kontabilitetin në përputhje me Ligjin 25/2018 “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare” neni 6-10, Udhëzimin Nr. 8, datë 09.03.2018 të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë si dhe në përputhje me Standardet Kombëtare të Kontabilitetit (SKK).

Nga auditimi i dokumenteve konstatohet se nga struktura përgjegjëse janë përgatitur pasqyrat financiare të vitit 2023 që përmbajnë:

Tabela 19.5: “Pasqyrat financiare 2023 të përgatitura ”

Formati	Emërtimi i pasqyrës	Paraqitur
Nr.1	Pasqyra e pozicionit financiar;	✓
Nr.2	Pasqyra e performancës financiare (Klasifikimi sipas natyrës ekonomike);	✓
Nr.3	Pasqyra e flukseve monetare (Cash-Flow), sipas metodës direkte;	✓
Nr.4	Pasqyra e ndryshimeve në aktivet neto/fondet neto;	✓
Nr.5	Shënimet shpjeguese;	X
Pasqyrat statistikore:		
Nr.6	Investimet dhe burimet e financimit;	✓
Nr.7/a	Gjendja dhe ndryshimi i aktiveve (kosto historike);	✓
Nr.7/b	Format Nr. 7/b –Gjendja dhe ndryshimi i aktiveve (vlera neto);	✓
Nr.8	Format Nr. 8 –Numri i punonjësve dhe fondi i pagave .	✓

Burimi i të dhënave: MF, Përpunuar nga grupi i auditimit të KLSH-së

Pasqyrat financiare janë dërguar pranë Degës së Thesarit Tiranë, me anë të shkresës përcjellëse Nr. 3943, datë 26.03.2023, sipas përcaktimeve të pikës të 118 të Udhëzimit të MFE Nr. 8 datë 09.03.2018, i ndryshuar. Pasqyrat financiare për vitin 2023, deklarohen që janë përgatitur nga ana e specialistit (P/Sektorit të Financës dhe Kontabilitetit), kurse miratimi i pasqyrave financiare është bërë nga Sekretari i përgjithshëm në cilësinë N.A, dhe Drejtori i Drejtorisë së Buxhetit dhe Menaxhimit Financiar.

Për vitin 2023, rezultoi se pasqyrat financiare të aparatit të MF janë hartuar në përputhje me kërkesat e përcaktuara në kreun II “Dispozita të përgjithshme mbi dokumentet kontabël dhe pasqyrat financiare” dhe kreun III “Përbërësit e Pasqyrave Financiare” të ligjit nr.25, datë 30.05.2018 “Për Kontabilitetin dhe Pasqyrat Financiare” dhe UMF Nr. 8, datë 09.03.2018, i ndryshuar, kreu II “Parimet dhe rregullat e organizimit dhe mbajtjes së kontabilitetit publik në njësitë e qeverisjes së përgjithshme”.

Nga auditimi i dokumenteve konstatohet se struktura përgjegjëse në Ministrinë e Financës, ka hartuar pasqyrat financiare përmbledhëse të konsoliduara për të gjithë njësitë e varësisë. Pasqyrat

Financiare të Konsoliduara të vitit 2023 janë dërguar në Drejtorinë e Përgjithshme të Thesarit më shkresën nr. 3943/1 prot., datë 29.04.2024. Veprim në përputhje me Ligjin nr. 25/2018 “Për Kontabilitetin dhe Pasqyrat Financiare, kreu III, neni 12 “Pasqyrat e konsoliduara” ku citohet “*Njësia ekonomike mëmë dhe të gjitha njësitë e kontrolluara prej saj duhen përfshirë në konsolidim, pavarësisht se ku operojnë dhe ku i kanë selitë njësitë e kontrolluara..*” dhe me UMF nr.5, datë 21.02.2022, pika 23 që citon “*..Ministritë dhe institucionet e tjera qendrore hartojnë përmbledhësen e konsoliduar të pasqyrave financiare vjetore të vitit ushtrimor të mbyllur, për të gjitha institucionet apo njësitë e varësisë së tyre, brenda muajit Prill të vitit pasardhës dhe e depozitojnë në Drejtorinë e Përgjithshme të Thesarit, në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë*”, dhe me Rregulloren e Brendshme të MF “Për organizimin dhe funksionim e Brendshëm të MFE”, neni 36.

I. Vlerësimi nëse aktivi dhe pasivi janë llogaritur saktë dhe në përputhje me aktet ligjore dhe nënligjore përkatëse, si dhe rakordimi me pasqyrat e tjera financiare.

Analiza e posteve kryesore të pasqyrës së “Pozicionit Financiar”.

Nga auditimi dhe verifikimi i llogarive të pasqyrës rezulton se, llogaritë e Aktivit dhe të Pasivit kuadrojnë me pasqyrat financiare dhe llogaritë sintetike kuadrojnë me ato analitike.

Sipas pasqyrës së pozicionit financiar vjetore rezulton se:

Aktiviteti neto janë të barabarta me Aktive-Pasive=10,176,320,495

Aktiviteti 11,555,677,380 lekë

Pasiviteti 1,379,356,885 lekë

Në lidhje me verifikimin mbi saktësinë dhe besueshmërinë e vlerave të pasqyruara në Formatin nr. 1 “Pozicioni financiar” për vitin ushtrimor 2023, u audituan referencat e llogarive të aktivit dhe të pasivit si në vijim:

Aktive Afatgjata jo materiale

- Llogaria 201 “Prime të emisionit dhe rimbursimit të huave”, paraqiten në fund të vitit 2023 në vlerën neto 36,130,816 lekë. Krahasuar me vitin e kaluar kjo llogari është zvogëluar vetëm për vlerën e amortizimit. Konstatohet se llogaritja e normës së amortizimit për këtë llogari është bërë më normën 20 % dhe jo me normën 15% në kundërshtim me Udhëzimin në.8, datë 09.03.2018, pika 36. Si rezultat i aplikimit të pasaktë të normës amortizimi për llog. 201 është mbivlerësuar në vlerë 3,284,620 lekë ndërsa vlera kontabël neto e paraqitur në pasqyrat financiare është e nënvlerësuar, me diferencën e mosllogaritjes saktë të amortizimit.

- Llogaria 202 “Studime dhe kërkime” paraqitet në fund të vitit në vlerën neto 21,547,095 lekë. Krahasuar me vitin e kaluar kjo llogari është zvogëluar vetëm për vlerën e amortizimit. Konstatohet se llogaritja e normës së amortizimit për këtë llogari është bërë më normën 20 % dhe jo me normën 15% në kundërshtim me Udhëzimin në.8, datë 09.03.2018, pika 36. Si rezultat i aplikimit të pasaktë të normës amortizimi për llog. 201 është mbivlerësuar në vlerë 1,958,827 lekë ndërsa vlera kontabël neto e paraqitur në pasqyrat financiare është e nënvlerësuar, me diferencën e mosllogaritjes saktë të amortizimit.

- Llogaria 203 “Koncesione, patenta, licenca e tjera ngjashme”, paraqitet në fund të vitit në vlerën neto 789,082,253 lekë. Krahasuar me vitin e kaluar kjo llogari është zvogëluar vetëm për vlerën e amortizimit. Konstatohet se llogaritja e normës së amortizimit për këtë llogari është bërë më normën 20 % dhe jo me normën 15% në kundërshtim me Udhëzimin në.8, datë 09.03.2018, pika 36. Si rezultat i aplikimit të pasaktë të normës amortizimi për llog. 201 është mbivlerësuar në vlerë 71,734,750 lekë ndërsa vlera kontabël neto e paraqitur në pasqyrat financiare është e nënvlerësuar, me diferencën e mosllogaritjes saktë të amortizimit.

Nga auditimi i dokumenteve në lidhje me kalimin kapital të infrastrukturës dhe sistemeve IT

konstatohet se, Ministria e Financës me shkresën nr. 23068, datë 15.12.2022 i ka dërguar AKSHI-t listën e sistemeve si dhe vlerat përkatëse të tyre. AKSHI me shkresën nr. 113, datë 09.01.2023, i ka kërkuar MF-së dorëzimin e dokumentacionit të plotë të çdo sistemi dhe infrastrukture TIK ekzistuese, kodin e burimit si dhe ngritjen e një grupi pune për kalimin e kapitalit. Nga auditimi i dokumenteve bazuar edhe në pasqyrën financiare formati F7 AAGJ “Gjendja dhe ndryshimi i aktiveve afatgjata” e cila nuk ka ndryshime gjatë vitit 2023, rezulton se ende nuk ka përfunduar procesi i transferimit të aktiveve të teknologjisë së informacionit nga Ministria e Financës te Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit (AKSHI) pavarësisht korrespondencës së vazhdueshme. Veprime në kundërshtim Udhëzimin e Ministrit të Financës nr. 30, datë 27.12.2011 “Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik” i ndryshuar, pikat 5 dhe pika 34 dhe në kundërshtim me nenin 18, të VKM-së nr. 673, datë 22.11.2017 “Për riorganizimin e Agjencisë Kombëtare të Shoqërisë së Informacionit”, i ndryshuar “*Institucionet e administratës shtetërore nën përgjegjësinë e Këshillit të Ministrave duhet të dorëzojnë pranë AKSHI-t 1 (një) kopje të dokumentacionit të plotë të çdo sistemi dhe infrastrukture TIK ekzistuese dhe kodin e burimit. Sistemet dhe infrastruktura TIK ekzistuese kalojnë nën administrimin dhe inventarin e AKSHI-t, së bashku me të drejtat dhe detyrimet juridiko-civile përkatëse brenda datës 30 shtator 2018*”.

Mbi inventarizimin e aseteve

Nga auditimi i dokumenteve mbi procedurën e inventarizimit rezulton se Pasqyrat Financiare të vitit 2023 të Aparatit të Ministrisë së Financës janë përgatitur dhe miratuar pa u kryer inventarizimi fizik i aseteve. Në këto kushte nuk mund të vërtetohet saktësia, cilësia dhe gjendja fizike e aktiveve si edhe përdorimin në mënyrën e duhur dhe me efikasitet. Konstatohet se nga titullari i MF nuk është nxjerrë urdhër për ngritjen e komisionit të inventarizimit të aktiveve për periudhën raportuese të PF, për vitin 2023. Duke vepruar në kundërshtim me Ligjin nr. 25, datë 10.05.2018 “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”, neni 15 “Inventari i aktiveve dhe detyrimeve”, pika 1, pika 2, në kundërshtim me Ligjin nr.10296, datë 08.07.2010 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollonin”, i ndryshuar, nenin 6, neni 8 dhe në kundërshtim me Udhëzimin nr. 30, datë 27.12.2011 “Menaxhimi i aktiveve”, i ndryshuar, kapitulli IV “Sistemi i kontrollit periodik të aktiveve”, “Përgjegjësitë për inventarizimin”.

Konstatohet se Aparati i Ministrisë së Financës nuk ka hartuar një regjistër kontabël të aktiveve që zotëron apo ka në administrimin, ku të jenë të përcaktuara data e hyrjes ose marrjes në dorëzim, vlerën e blerjes, vlera e shpenzimeve kapitale që sjellin rritje të vlerës së aktivitetit, vlera e akumuluar e amortizimit, etj. Të dhënat mbi aktivet mbahen në kartelë respektive. Veprime këto jo në përputhje me Ligjin nr. 25/2018, “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”, neni 11 dhe nenin 15, me ligjin nr.10296, datë 08/07/2010, “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, i ndryshuar, neni 9 dhe 12, Udhëzimin e Ministrit të Financës nr. 30, datë 27.12.2011 “Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik” i ndryshuar, kreu III, pikat 26, 30.

Aktivet Afatgjata Materiale

Llogaria 212 “Ndërtime e konstruksione”, paraqitet në fund të vitit 2023 në vlerën neto prej 2,724,439,008 lekë, me zvogëlim prej 130,578,885 lekë nga amortizimi. Kjo llogari përbëhet nga vlera e godinës së Ministrisë së Financës dhe nga vlerat e godinave të ndërtuara apo rikonstruktura të shkollave profesionale. Konstatohet se Ministria e Financës (aparati) ka kontabilizuar vetëm vlerën e investimit që është kryer për konstruksion dhe rikonstruksion në shkollat profesionale. Gjithashtu rezulton se në pasqyrat financiare të aparatit të Ministrisë së Financës pasqyrohet vetëm vlera e investimeve të kryera nga kjo Ministri dhe jo vlera e plotë e aktiveve të shkollave profesionale. Nga verifikimi i kartelave të aseteve si edhe nga formati pasqyrës F7 AAGJ “Gjendja dhe ndryshimi i aktiveve afatgjata”, rezulton se MF nuk i ka asete të saja këto shkolla dhe as nuk

i administron ato por i ka njohur si aktive shkollat profesionale (vlerën e investimit). Gjithashtu konstatohet se gjatë vitit 2023 llog. 212 nuk ka pësuar ndryshim apo transferim të vlerës tek njësitë publike që i zotërojnë këto aktive. Veprime në kundërshtim me Ligjin 25/2018 “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”, neni 5, Udhëzimin e Ministrit të Financave nr. 30, datë 27.12.2011 “Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik” i ndryshuar, pika 4, germa b dhe me standardin kombëtar të kontabilitetit, SKK 5 “Aktivet afatgjata materiale dhe aktivet afatgjata jomateriale” ku thuhet “*..Një njësi ekonomike duhet të njohë në pasqyrat financiare një aktiv afatgjatë vetëm nëse ky aktiv kontrollohet nga njësia ekonomike*”. Nga kjo drejtori deri në momentin e auditimit nuk disponohet një regjistër kontabël të këtyre aseteve të cilat janë bërë rikonstruktion konform pikës 26 dhe 30, të Udhëzimit nr.30, datë 27.12.2011 “Për Menaxhimin e Aktiveve në Njësitë e Sektorit Publik”.

-Llogaria 214 “Instalime Teknike makineri, pajisje”, paraqitet në vlerën neto 202,933,426 lekë. Bazuar në pasqyrën statistikore Format 7/a “Ndryshim dhe gjendja e aktiveve afatgjata” kjo llogari është shtuar për blerjen në vlerën 71,772,213 lekë, dhe është pakësuar për zërin” Pakësime të tjera” në vlerën 79,441,377 lekë. Nga llogaritja e amortizimit rezulton se për këtë llogari nuk është përdorur norma 20% në kundërshtim me Udhëzimin nr.8, datë 09.03.2018, i ndryshuar.

-Llogaria 24 “Aktive afatgjata të dëmtuara” paraqitet në vlerën 1,401,359 lekë.

-Llogaria 215 “Mjete Transporti”, paraqitet në fund të vitit 2023 në vlerën neto prej 1,039,080 lekë dhe përfaqëson vlerën e automjeteve në dispozicion të Ministrisë së Financës dhe Ekonomisë. Bazuar në pasqyrën statistikore formati 7/a “Gjendja dhe ndryshimet e aktiveve afatgjata”, kjo llogari është pakësuar në vlerën 13,469,804 lekë për “pakësime të tjera” dhe për amortizimin e akumuluar në vlerën 49,973,486 lekë. Nga njësia përgjegjëse për amortizimin e kësaj llogarie është përdorur norma vjetore e amortizimit 5% dhe jo 20%, në kundërshtim me pikën 36 të UMF nr. 8/2018 i ndryshuar, si rezultat i mos aplikimit të normës së duhur të amortizimit, shpenzimet e amortizimit vjetor Vlera Kontabël Neto e llogarisë 215 “Mjete Transporti” në Pasqyrën e Pozicionit Financiar paraqitet jo e saktë.

- Llogaria 218 “Inventar ekonomik”, paraqitet në fund në vlerën neto prej 25,288,568 lekë. Ky zë ka pësuar ndryshime gjatë vitit, si rezultat i blerjeve gjatë vitit në vlerën 9,781,668 lekë dhe pakësime në vlerën 45,763,328 lekë. Nga kapitalizimi i investimeve në proces i llogarisë 2318 rezulton vlera 9,656,380 lekë ndërkohë si aktiv llogaria 218 është shtuar për blerje 9,781,668 lekë, me një diferencë prej 125,288 lekë. Nga njësia përgjegjëse për amortizimin e kësaj llogarie është përdorur norma vjetore e amortizimit 5% dhe jo 20%, në kundërshtim me pikën 36 të UMF nr. 8/2018 i ndryshuar, si rezultat i mos aplikimit të normës së duhur të amortizimit, shpenzimet e amortizimit vjetor dhe Vlera Kontabël Neto e llogarisë 218 “Mjete Transporti” në Pasqyrën e Pozicionit Financiar paraqitet të pasakta.

Aktive Afatgjata Financiare

Në pasqyrat financiare të vitit 2023 aktivet afatgjata financiare paraqiten me vlerë 0 lekë.

Nga auditimi konstatohet se Ministria e Financës, në Qendrën Kombëtare të Biznesit për vitin 2023 paraqitet si aksionare me 100% të aksioneve të “Korporata e Investimeve Shqiptare” SHA. Me NUIS “M01917011D” e cila është shoqëri aksionare me objekt “*Nxitja e zhvillimit ekonomik nëpërmjet projekteve të investimit me potencial komercial në nivel qendror, vendor dhe rajonal, ne mbështetje të politikave shtetërore të zhvillimit. Vënia në përdorim me efikasitet të pronave shtetërore. Kryerja e investimeve duke mobilizuar kapital shtetëror dhe/ose privat.*

Këshillimi i institucioneve publike dhe/ose private në hartimin, analizimin, rekomandimin, dhe strukturimin e projekteve. Zhvillimi i Zonave të Teknologjisë dhe Zhvillimit Ekonomik, me vendim/autorizim të Këshillit të Ministrave, sipas legjislacionit për Zonat Teknologjike dhe

Zhvillimit Ekonomik. Financimi ose bashkëfinancimi i projekteve ose subjekteve për qëllime të veçanta (SPV) të ngritura 2 për realizimin e tyre. Këshilli i Ministrave mund të autorizojë Korporatën të kryejë funksione të tjera, sipas legjislacionit në fuqi”. Numri i aksioneve është 100 aksione me vlerë nominale 43.180.000 lekë dhe kapital në vlerë monetare prej 4.318.000.000,00 lekë. Nga verifikimi i të dhënave në QKB, rezulton në datën 31.01.2023 është regjistruar Numër çështje: CN-071691-01-23, arsyeja e çështjes : Depozitim i vendimit të asamblesë date 28.12.2022 ku është bërë zmadhim i kapitalit ishte në vlerën 2,120,000,000 lekë. Konstatohet se kjo vlerë është pasqyruar në pasqyrat financiare të MF në llogarinë 401 “Furnitorë provizor” me përshkrimin “Transferim kapitali për shoqërinë Korporata e Investimeve Shqiptare (AIC)” dhe jo në llogarinë 26 “Pjesëmarrje në kapitalin e vet”. Vlera e kapitalit me 100% aksione në pjesëmarrje të Ministrisë së Financës në “Korporata e Investimeve Shqiptare SHA” e cila përbën investim, në asnjë rast nuk paraqitet në aktivet afatgjata financiare të Bilancit kontabël të vitit 2023, më konkretisht në llogarinë 26 “Pjesëmarrje në kapitalet e veta” në mospërputhje me Urdhrin e Ministrit Nr.64 datë 22.07.2014 “Për shpallje të Standardeve Kombëtare të Kontabilitetit të Përmirësuar” me Standardin Kombëtar të Kontabilitetit nr.5 “Aktivet Afatgjata Materiale dhe Aktivët Afatgjata Jo materiale” pika 55, 56, 57 si dhe me Standardin Kombëtar të Kontabilitetit nr.14 “Trajtimi kontabël i investimeve në pjesëmarrje” dhe me UMF nr.8, datë 9.3.2018, i ndryshuar pika 2 dhe pika 31 ku citohet “..Njësitë e qeverisjes së përgjithshme duhet të analizojnë e rakordojnë investimet e tyre eventuale që lidhen me pjesëmarrjet me kapitalin e vet (fondet e veta) në kapitalin e ndërmarrjeve të tjera (publike ose jo publike). Për këtë qëllim, çdo njësi e qeverisjes së përgjithshme duhet të saktësojë regjistrimet kontabël në momentin fillestar dhe në fund të vitit financiar”.

Investimet

-Llogaria 230 “Për Aktive afatgjata jo materiale” paraqitet në vlerën 53,387,900 lekë, krahasuar më vitin e kaluar me rritje prej 112,800 leke për blerjen e një projekti “Hartimi i detyre Projektimi-për Rikonstruksionin e ambienteve të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë”.

-Llogaria 231 “Për aktive afatgjata materiale” paraqitet në vlerën 6,537,020,209 lekë. Nga auditimi konstatohet se kjo llogari është e paraqitur në grup, llog.231+ llog.232. Krahasuar me vitin e kaluar kjo llogari rezulton me rritje prej 1,189,212,671 lekë. Kjo rritje e investimeve përbëhet nga shuma aritmetike e llogarisë 232 në vlerën 766,048,051 lekë me llogarinë 231 në vlerën 504,487,674 lekë, e detajuar në tabelën e mëposhtme. Në pasqyrën formati F6 “Investimet”, llogaria 232 paraqitet në vlerën 0 lekë. Konstatohet se Llogaria 231 “Për aktive afatgjata materiale” nuk është paraqitur e saktë në pasqyrat financiare pasi përfshin edhe vlerën e llogarisë 232 “Për aktive afatgjata financiare” në kundërshtim me Udhëzimin në.8, datë 09.03.2018, kreu II, pika 2.1, thuhet “Të dhënat për elementet dhe për shumat që ndikojnë në vendimmarrjet ekonomike të përdoruesve paraqiten veçmas në pasqyrat financiare. Paraqitjet e grupuara lejohen vetëm për elemente me natyrë të ngjashme, shumat e të cilave nuk janë materiale..”.

Tabela 20.5: Llogaria 232 “Transferim kapitali”

në lekë

Përshkrimi	Vlefte Debi
Transferim fondi për rritjen e përgjithshme të kapitalit të Republikës së Shqipërisë në Korporatën Ndërkombëtare Financiare (IFC) (1 172 000 \$)	121,173,080
Transferim fondi për rritjen e përgjithshme të kapitalit të Republikës së Shqipërisë në Korporatën Ndërkombëtare për Rindërtim dhe Zhvillim (IBRD) (3,124,446.50 \$)	297,853,479
Fatura të vitit 2023 kaluar në banke në vitin 2024	42,370,159
Transferim fondi për rritjen e kapitalit të Republikës së Shqipërisë në Bankën për Zhvillim të Këshillit të Evropës (CEB) (2,933,006.00 €.)	304,651,333
Totali	766,048,051

Burimi: F, përpunim nga grupi i auditimit KLSH

Investime me financim të huaj

Nga auditimi konstatohet se llogaria e Investimeve në Pasqyrat Financiare nuk është paraqitur e saktë pasi nuk janë pasqyruar fondet e angazhuara në projekte me financimi të huaja. Konstatohet se në fillim të vitit 2023 janë planifikuar fonde në kuadër të projekteve të investimit me burim financimi të huaj nga aparati i MF, sipas projekteve të listuara në PBA e dërguar sipas fazave përkatëse. Gjatë auditimit është konstatuar se megjithëse këto fonde planifikohen dhe administrohen nga njësi në strukturën e MF (Drejtoria e CFCU dhe Drejtoria e Fondit Kombëtar), por që i disbursohen si fonde aparatis, ato nuk janë pjesë e pasqyrave financiare të MF për vitin 2023. Nga analiza në bazën e të dhënave të SIFQ konstatohet se janë realizuar projektet si më poshtë:

Tabela nr. 21.5: Investimet me financim të huaj

në lekë

Emërtimi Institucionit	Llog.Ek.	Kodi i projektit	Emertimi I projektit	Plani	Realizimi
Aparati MFE	231	18BP213	Lehtësimi i Tregtisë dhe Transportit në Ballkanin Perëndimor	111,333,894	38,909,610
Aparati MFE	231	18BR904	Fuqizimi i kapaciteteve mbikëqyrëse të Autoritetit të Mbikëqyrjes Financiare në Shqipëri, faza 2	40,829,006	40,829,006
Aparati MFE	231	18BR908	Fuqizimi i cilësisë së auditimit dhe raportimit (FINREP III)	10,100,000	10,055,360
Aparati MFE	231	20AD301	IPA 2017 Disbursim i Fond	83,000,000	82,252,400
Aparati MFE	230	GM10152	Protax Albania CFCU EUR	-	33,879,420
Aparati MFE	230	GM10154	Zhvillimi i kontabilitetit në Sektorin Publik	-	70,857,100
Aparati MFE	231	18BS303	Mbështetje të arsimit dhe formimit profesional nëpërmjet inovacionit	100,000,000	79,860,720

Burimi: Ministria e Financave

Bazuar në formatin e pasqyrës F6 “Investime”, rubrika II “Burimet për Investimet” këto shuma nuk raportohen në pasqyrat financiare të Aparatis të Ministrisë së Financës, por sipas konfirmimit nga subjekti këto raportohen më vete nga njësia e cila i zbaton këto projekte, CFCU, drejtori në strukturën e MFE dhe Fondi Kombëtar për projektet IPA. Në rastin e krijimit të aseteve nëpërmjet këtyre projekteve me financim të huaj, në pasqyrat financiare të audituara paraqitet vetëm vlera e TVSH së investimit të kryer dhe jo kostoja e plotë e asetit me të cilën duhet të kapitalizohet në pasqyrat financiare. Vlera prej 80% e investimit në proces është jashtë pasqyrës së pozicionit financiar të MF. Pasqyrimi në kontabilitet i vetëm vlerës prej 20% të situacionit përkatës në lidhje me projektet e investimit, denatyrton vlerën reale të investimit të paraqitura në Pasqyrat Financiare. Llogaritë e burimeve të financimeve të huaja dhe llogaritë e investimeve apo shpenzimeve të realizuara përgjatë vitit 2023 janë të nënvlerësuara në kundërshtim me nenin 11 të Ligjit nr.25 datë 10.05.2018 “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”, i ndryshuar, me Udhëzimin nr.8, datë 09.03.2018 “Për procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore në qeverisjen e përgjithshme”, pika 5 dhe pika 87.

Nga auditimi i dokumenteve bazuar edhe në pasqyrën “F2 Performanca Financiare” dhe në pasqyrën “E3 Cash-Flow” konstatohet se të ardhurat për vitin 2023 janë në vlerën 5,159,654,886 lekë. Kjo vlerë përbëhet nga vlera e llogarisë 71” Te ardhurat jo tatimore “ 598,924,538 lekë dhe vlera e llogarisë 72 ”Grantet korente” në vlerën 4,560,730,348 lekë.

Tabela nr. 22.5: Të ardhurat jo tatimore sipas zërave

në lekë

Nr. Llog	Përshkrimi	Vlera
7109200	Te ardhura nga qera per troje	1,366,013.00
71095	Te ardhura nga llotarite shtetore	8,765,094.00
7109600	Te ardhura nga qera per ndërtesat	5,372,099.00
7109800	Te ardhura nga koncesionet	63,860,220.00
7109904	Te tjera te ardhura që nuk lidhen me taksat e buxhetit - Pagese gjoba per objektet e ndertuara	511,512,989.00
711103	Te ardhura nga Qendrat e Formimit Profesional	25,000.00
7111099	Te ardhura nga derdhjet promociionale	3,000.00
711306	Shitja e shtypshkrimeve	79,820.00
7206	Financim i pritshem nga buxheti	.00
773	Te ardhura nga veprimtarite e mbyllura dhe ndryshime tj.te strategjisë	2,041
778	Korrigjime nga vitet e kaluara	7,938,262

Totali	598,924,538

Burimi: MF, përpunim nga grupi i KLSH-së

Nga auditimi i të ardhurave të pasqyruara në formatin “F2 Performanca Financiare” rezultoi se në të ardhurat e krijuara gjatë vitit 2023 është regjistruar dhe kontabilizuar edhe llogaria 778/100 “Të ardhura-korrigjime nga viti i kaluar”, në vlerë 7,940,302 lekë. Nga auditimi i llogarisë analitike sipas ditarit të llogarive, pasqyruar edhe në tabelën e mëposhtme e detajuar sipas zërave që përmban kjo llogari konstatohet se asnjëri nga zërat e pasqyruar në llogarinë 778 nuk e plotëson kriteret e termit të ardhur. Sipas standardit SKK8 “Të ardhurat janë përfitimet ekonomike bruto, të marra gjatë periudhës kontabël, si rezultat i rrjedhës normale të veprimtarisë së njësisë ekonomike, atëherë kur këto përfitime ekonomike çojnë në rritjen e kapitalit”. Ky keq klasifikim është evidentuar edhe nga grupi auditues i KLSH vitin e kaluar. Si rezultat, në pasqyrat financiare të ardhurat e aparatit të Ministrisë së Financave për vitin 2023 janë pasqyruar të mbivlerësuara në vlerën 7,940,302 lekë. Veprime në kundërshtim me Udhëzimin nr.8, datë 09.03.2018 “Për Procedurat e Përgatitjes, Paraqitjes dhe Raportimit të Pasqyrave Financiare vjetore në njësitë e Qeverisjes së Përgjithshme”, i ndryshuar, pika 2.3 “Organizimi dhe mbajtja e kontabilitetit në sektorin publik” dhe Standardet Kombëtare të Kontabilitetit të Përmirësuara SKK 8 “Të Ardhurat”.

Tabela nr. 23.5: Llogaria 778 “Të ardhura-korrigjime”

në lekë

Përshkrimi	Llog	Vlera
Kthim shpenzimi procedure arbitrazhi IVSID: ARB 15/28	778	5,747,540
S.. Kunder Shqiperise - Kthim diference pagese	778	52,882
Sistemim veprimi sipas shkreses nr. 1975/1, dt. 07.04.2023	778	1,300
Kthim shume e nga Fondi Kombëtar, fondi IPA	778	2,136,540
Totali		7,940,302

Burimi: Ministria e Financave, përpunim nga grupi i KLSH-së

Rregullshmëria e veprimeve të kryera nëpërmjet bankës.

Për testimin e veprimeve të kryera nëpërmjet arkës dhe bankës u bë përzgjedhja e disa transaksioneve të realizuara nëpërmjet tyre dhe u verifikua nëse janë të shoqëruara me dokumentacionet justifikuese përkatëse dhe si është bërë kontabilizimi i tyre.

Transaksionet financiare të kryera nëpërmjet bankës janë regjistruar në mënyrë kronologjike në ditarin e bankës në bazë të urdhër-shpenzimeve të cilat ishin të nënshkruara nga nëpunësi autorizues dhe zbatues të konfirmuar nga nëpunësi i Thesarit dhe të vulosura nga të dy palët.

Përpilimi i urdhër shpenzimeve është i bazuar në dokumentet vërtetues dhe autorizues sipas natyrës së shpenzimit si urdhër prokurimi, procesverbale, oferta, kontrata, fatura e furnitorit, preventiva, situacione, fletëhyrje, listëpagesa, deklaratimet e tatimit mbi të ardhurat, formularët e përlllogaritjeve të kontributeve të sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore si nga punëdhënësi dhe nga punonjësi etj. Vlerat e shënuara në urdhër-shpenzim përputhen me vlerat e këtyre dokumenteve financiare që mbështesin këtë shpenzim. Kontabilizimi i veprimeve ekonomike nëpërmjet bankës është bërë në mënyrë të saktë sipas destinacionit dhe sipas natyrës së shpenzimeve.

Për verifikimin e saktësisë së veprimeve të realizuara me bankë, u bë përzgjedhje e disa shpenzimeve të kryera në mënyrë rastësore dhe për secilin rast u verifikua plotësia dhe saktësia e dokumentacionit justifikues, që shoqëronte praktikën përkatëse. Konkretisht :

Urdhër shpenzimi nr. 818, datë 09.09.2023, paguar fatura “Blerje Toner” për MFE në vlerën 4,721,995 lekë nga llogaria ekonomike 602. Në lidhje me procedurën e prokurimit me objekt “Blerje toner”, është bërë kërkesa për blerje në zbatim të “Marrëveshjes Kuadër”, me nr. 14/60 prot., datë 15.04.2022 nënshkruar midis Agjencisë së Blerjeve të Përqendruara dhe Operatori Ekonomik “I...O...” SHPK, dhe Kontrata me nr. 7671/1 prot., datë 31.05.2022. Nga auditimi i dokumenteve dhe i praktikës për pagesë konstatohet se urdhër-shpenzimi i ka të bashkëngjitur të

gjithë dokumentet justifikues për këtë shpenzim si dhe vlera e faturës kuadron më vlerën e marrë në dorëzim nga fletë hyrjet konkretisht:

- Kërkesën për blerje nr.5891 prot., datë 30.03.2023,
- Formularin e ofertës së operatorit ekonomik,
- Mini-Kontratën nr.5891/1 prot., datë 25.04.2023,
- Procesverbalin për marrjen në dorëzim të mallit,
- Fletë hyrjen me nr.11/12/13/14, datë 24.05.2023,
- Faturën elektronike nga operatori ekonomik.

Urdhër-shpenzimin nr. 401, datë 24.05.2024, paguar shpenzimi 4,425,880 lekë për “Auditim i projekteve dhe granteve me financim të huaj për vitin 2022”, fatura e lëshuar nga operatori ekonomik nr.53/2024, datë 21.02.2024. Në lidhje me procedurën e prokurimit, në zbatim të Urdhërit të prokurimit nr.119761 prot., datë 03.07.2023, është kryer procedura e prokurimit “Procedurë e Hapur e thjeshtuar” me objekt “Auditim i jashtëm i projekteve dhe granteve me financim të huaj për vitin 2022” me fond limit 3,688,234 lekë pa TVSH, (4,425,880 lekë me TVSH). Nga auditimi i dokumenteve dhe i praktikës për pagesë konstatohet se urdhër-shpenzimi i ka të bashkëngjitur të gjithë dokumentet justifikues:

- Urdhër prokurimi nr.11976/1 prot., datë 03.07.2023;
- Njoftim i shkurtuar i kontratës;
- Formulari i njoftimit të fituesit;
- Formulari sigurimit të kontratës;
- Kontrata nr.11976/4 prot., datë 25.09.2023 me objektin “Auditim i projekteve dhe granteve me financim të huaj për vitin 2022” lidhur me Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë dhe Kontraktorit “G... Th...” SHPK;
- Urdhri nr. 11976/7 prot., datë 25.09.2023, i ndryshuar për ngritjen e grupit të punës për mbikëqyrjen e zbatimit të kontratës;
- Plani i zbatimit të kontratës.
- Procesverbali i marrjes në dorëzim fizikisht i kontratës,
- Raportet e Auditimit,
- Fatura elektronike.

Urdhër-shpenzimi nr.614, datë 19.07.2023, paguar shpenzimi 247,600 lekë për “Blerje biletë avioni”. Në lidhje me procedurën e prokurimit, në zbatim të urdhrit të prokurimit nr.42, datë 08.06.2023 është vijuar më procedurën e prokurimit me sistemin e thjeshtuar dinamik për blerjen e 5 biletave të avionit në zbatim të Udhëzimit nr.03, datë 18.06.2021 “Mbi përdorimin e sistemit dinamik për blerjen e biletave të transportit ajror ndërkombëtar dhe zhvillimin me mjete elektronike” dhe Urdhrit nr. 574/2, datë 06.04.2023 “Krijimin e komisionit të sistemit dinamik të biletave të transportit ajror ndërkombëtar për vitin 2023”.

Nga auditimi i dokumenteve dhe i praktikës për pagesë konstatohet se urdhër-shpenzimi i ka të bashkëngjitur të gjithë dokumentet justifikues:

- Kërkesën nga Sektori i shërbimeve të përgjithshme;
- Autorizimin për shërbim jashtë vendit nr.8534/4 prot., datë 06.06.2023;
- Urdhër prokurimi nr. 42, datë 08.06.2023;
- Ftesa për ofertë datë 08.06.2023;
- Proces verbali i verifikimit të dokumentacionit dhe shpalljes fituesit datë 09.06.2023;
- Rezervimi i biletave
- Fatura elektronike nga operatori ekonomik

Mbi shpenzimet e udhëtimit jashtë vendit.

Nga auditimi mbi rregullshmërinë e pagesave mbi shpenzimet e udhëtimit jashtë vendit në zbatim të kriterëve të përcaktuara në VKM nr. 870, datë 14.12.2011 “Për trajtimin financiar të punonjësve që dërgohen me shërbim jashtë vendit” dhe në Udhëzimit nr.22, datë 10.07.2013 ” Për zbatimin e vendimit nr. 870, date 14.12.2011 të Këshillit të Ministrave “Për trajtimin financiar të punonjësve që dërgohen me shërbim jashtë vendit”” u përzgjedhën praktikat për periudhën objekt auditimi, të paraqitura në tabelën e mëposhtme. Nga veprimet me thesarin dhe ditari i llogarive rezultojnë shpenzimet totale për shërbimet jashtë vendit për vitin 2023 janë në vlerën 36,291,032 lekë.

Tabela nr. 24.5: Shpenzimet për shërbimet jashtë vendit sipas llogarive ekonomike në lekë

Llog. ekonomike	Emërtimi	Vlera
60242	Dieta	1,371,988
6024201	Bileta avioni	12,304,099
6024202	Hotel	9,945,225
602421	Bileta avioni	1,097,433
602422	Hotel	6,897,280
602423	Dieta	4,675,007
Totali		36,291,032

Burimi: MF, përpunim nga grupi auditues i KLSH-së

Tabela nr. 25.5: Urdhër shërbimi nga Arka në euro

Urdhër shërbimi	Shpenzimi total i akomodimit në hotel	Nr. I netëve	Vendi	Shpenzimi i akomodimit në hotel në natë/ për person	Indetifikimi I yjeve	Pozicioni I punonjësit
14.03.2023	444	2	Bruksel	222	jo	Specialist
17.03.2023	644	2	Bruksel	322	jo	Specialist
17.03.2023	936	3	Bruksel	312	jo	Drejtor
20.04.2023	601	2	Bruksel	301	jo	Specialist
18.05.2023	436	4	Selanik	109	jo	Shofer
09.05.2023	520	2	Bruksel	260	po	Drejtor
16.05.2023	1016	3	Bruksel	339	po	Drejtor
19.05.2023	438.6	2	Bruksel	219	jo	Specialist
19.05.2023	529	2	Bruksel	265	po	Zëvendës Ministër
22.06.2023	600	4	Selanik	150	jo	Keshilltar
12.06.2023	564	2	Bruksel	282	po	Specialist
12.06.2023	544	2	Bruksel	272	po	Pergjegjes sektori
03.07.2023	300	2	Selanik	150	jo	Shofer
19.07.2023	193.25	1	Bruksel	193.25	jo	Drejtor
19.07.2023	212	1	Bruksel	212	jo	Pergjegjes sektori
16.08.2023	580	2	Bruksel	290	po	Drejtor
22.09.2023	470.5	2	Bruksel	235.25	jo	Drejtor
14.09.2023	450	3	Selanik	150	jo	Pergjegjes sektori

Burimi: Ministria e Financave, përpunim nga grupi i KLSH-së

Tabela nr. 26.5: Urdhër shpenzime nga Banka në lekë

Urdher shpenzimi	Nr.	Shpenzimi total i akomodimit në hotel	Nr. I netëve	Vendi	Shpenzimi i akomodimit në hotel në natë/ për person	Indetifikimi I yjeve	Pozicioni I punonjësit	Operatori turistik
15.06.2023	496	294,151	5	Strasbourg	58,830.27	jo	Ministër	O.. travel and Tours
15.06.2023	497	322,140 ¹³	2	Genevë	40,267	jo	Staf	O... travel and Tours
10.07.2023	559	51,235	1	Rome	51,235	jo	Sekretar i Pergjithshëm i KM	O... travel and Tours
10.07.2023	561	284,381	4	Paris	71,095	jo	Sekretar i Pergjithshëm i KM	O.... travel and Tours
10.07.2023	560	142,190	2	Paris	71,095	jo	Minister	O... travel and Tours

Burimi: Ministria e Financave, përpunim nga grupi i KLSH-së

¹³ Shuma total është për 4 persona

Nga auditimi me përzgjedhje i Urdhër shpenzimeve dhe praktikës justifikuese mbi shërbimet jashtë vendit në zbatim të akteve ligjore, konstatohet:

Rezervimi i hoteleve për shërbim jashtë vendit, përgjithësisht është kryer me rezervim përmes agjencive të udhëtimit nga sektori i shërbimeve. Në të gjitha rastet, faturat e paraqitura nga Agjencia Turistike, rezultojnë me data më të vonshme se data e fundit e qëndrimit në hotel. Konkretisht;

Urdhër-shpenzimi nr. 496, datë 15.06.2023, ka të bashkëngjitur faturën nr. 2817/2023, datë 13.06.2023, udhëtimi rezulton të jetë kryer me 20-25 Maj 2023. Urdhër-shpenzimi nr. 559 ka të bashkëngjitur faturën nr. 3182/2023, datë 29.06.2023, udhëtimi rezulton të jetë kryer në datë 18-19 qershor, urdhër-shpenzimi nr. 560 ka të bashkëngjitur faturën nr. 2902/2023, datë 27.06.2023, udhëtimi rezulton të jetë kryer në data 19-21 qershor dhe urdhër-shpenzimi nr. 561, ka të bashkëngjitur faturën nr. 2903/2023, datë 27.06.2023, udhëtimi rezulton të jetë kryer në data 19-23 qershor. Për këto raste është ndjekur procedura më tri oferta dhe është zgjedhur oferta më e lire por, konstatohet se asnjëra nga ofertat e paraqitura nuk mban datën e ofertës. Në të gjithë rastet e audituara me përzgjedhje, rezulton fitues operatori ekonomik “O....t.. and T...”. Në faturat e paraqitura nga operatori ekonomik nuk identifikohet emrin hoteli në të cilën kanë qëndruar punonjësit si dhe numri i yjeve të hotelit duke e bërë të pamundur llogaritjen e efektit financiar. Gjithashtu, si është trajtuar në tabelën më sipër, rezulton se përgjithësisht punonjësit pavarësisht nga pozicioni i punës/kategorisë janë akomoduar në të njëjtin hotel, si Ministri dhe zv. Ministri; Drejtori i Përgjithshëm dhe Përgjegjësi i Sektorit, etj. Edhe në këtë rast nuk mund të llogaritet efekti financiar që rrjedh rezervimi i hotelit jo në respektim me kategorinë respektive, veprime këto në kundërshtim me pikën nr. 9 dhe lidhjen nr. 1 të VKM nr. 870, datë 14.12.2011 “Për trajtimin financiar të punonjësve që dërgohen me shërbim jashtë vendit”, ku citohet se: *“Në shpenzimet e fjetjes përfshihen faturat e hoteli të përzgjedhur, si rregull, në mënyrë të diferencuar, sipas numrave rendorë të lidhjes nr.1, si më poshtë vijon: a) për kategorinë 1, 2, 3 – hotel deri në 5 yje; b) për kategoritë 4,5,6 – hotel deri në 4 yje; c) për kategoritë 7, 8 – hotel deri me 3 yje”*. Sipas lidhjes nr. 1, ministri është pjesë e kategorisë nr. 3, zëvendës ministri është pjesë e kategorisë nr. 4, drejtori i përgjithshëm dhe drejtorët në Ministri bëjnë pjesë në kategorinë nr. 6, përgjegjësi i sektorit dhe specialistët në ministri bëjnë pjesë në kategorinë nr. 7, ndërsa punonjësit mbështetës (teknikë, sekretarë, shoferë, etj.) bëjnë pjesë në kategorinë nr. 8.

Me Urdhër-shpenzimin nr. 559, datë 10.07.2023, Urdhër-shpenzimin nr.560, datë 10.07.2023 dhe Urdhër-shpenzimin 561, datë 10.07.2023 janë paguar shpenzimet për shërbim jashtë vendit, u konstatua:

Sekretari i Përgjithshëm i Ministrisë së Financës ka nxjerrë Autorizimin për shërbim jashtë vendit nr. 10654/2 prot., datë 16.06.2023, ku shprehet Znj.D...I..., Ministër i Financës dhe Ekonomisë dhe Znj. E...K..., zv.Sekretare e Përgjithshme e Këshillit të Ministrave do të marrin pjesë në Plenaren e Grupit të Përbashkët të ICRG/FATF ku do të diskutohet “Progres raporti” i Shqipërisë që zhvillohet në Paris, Francë. 1. Ministria e Financave dhe Ekonomisë do të përballojë shpenzimet e udhëtimit (bileta vajtje –ardhje) shpenzimet e akomodimit, shpenzimet për dieta ditore dhe shpenzimet të tjera. 2. Znj. D...I... do të nisët nga Tirana në Paris në datë 19 Qershor 2023 dhe kthimi nga Parisi për në Tiranë do të bëhet në datë 21 Qershor 2023. 3. Znj. E...K... do të niset nga Tirana për në Romë në datë 18 Qershor 2023 dhe nga Roma për në Paris në datën 19 Qershor 2023 dhe kthimi nga Parisi për në Romë me datë 23 Qershor 2023 dhe nga Roma për në Tiranë do të bëhet në datë 23 Qershor 2023.

Me shkresën nr. 10654/1 prot., datë 16.06.2023 nga drejtori i Kabinetit është njoftuar Drejtoria e Mirëadministrimit të Burimeve Njerëzore, Aseteve dhe Shërbimeve për të filluar procedurat për

organizimin e udhëtimit. Me shkresën nr. 10654/3 prot., datë 16.06.2023 nga SP është kërkuar Komisionit të sistemit të thjeshtuar Dinamik të Blerjeve të biletave të transportit të fillojë procedura për blerjen e 2 biletave. Me memon nr. 10654/4 prot., datë 11.07.2023 është dërguar praktika e plotë për pagesë për procedurën “Blerje dy bileta avioni” Drejtorisë së Buxhetit dhe Menaxhimit Financiar, ku përmban Urdhër Prokurimin, Ftesën për ofertë, procesverbalin e verifikimit të dokumentacionit dhe shpalljen e fituesit, rezervimin e biletave dhe faturën elektronike me të dhënat bankare.

Nga sa më lart konstatohet se Urdhër-shpenzimet nuk kanë të bashkëngjitur të gjithë dokumentacionin e justifikues mbi shpenzimet, ftesën për ofertë, axhendën e takimit që zhvillohet në Paris në kundërshtim me pikën 2 dhe pikën 4 të Udhëzimit nr. 22, datë 10.07.2013, dhe pika 171, Udhëzimit nr. 9, datë 20.03.2018 “Procedura standarde e zbatimit të buxhetit”, i ndryshuar. Referuar autorizimit për shërbimin jashtë vendit, rezulton së Plenarja e Grupit të përbashkët ICRG/FATF zhvillohet në Paris në datë 19 Qershor 2023, ndërkohë znj. E...K..., zv.Sekretare e Përgjithshme e Këshillit të Ministrave është nisur në datë 18 Qershor për në Romë dhe nga Roma për Paris në datë 19 Qershor 2023. Nisja një ditë para nuk është në funksion të objektit të shërbimit jashtë vendit, për këtë janë paguar shpenzimet në hotel në Romë (në vlerën 51,235 lekë) dhe bileta e avionit Tiranë-Romë, për të cilën nuk mund ta llogarisim shpenzimin në vlerë pasi fatura e lëshuar nga operatori ekonomik është në total për dy biletat. Konstatohet së pika 1 e autorizimit për shërbim jashtë vendit nr. 10654/2 prot., datë 16.06.2023, në lidhje me mbulimin nga Ministria e Financave të shpenzimeve të kryera nga zv. Sekretarja e Përgjithshme e Këshillit të Ministrave në vlerë totale¹⁴ 335,616 lekë (51,235 lekë, fjetja në hotel (një natë) në datë 18 qershor në Romë dhe 284,381 lekë fjetja në hotel (4 netë) në Paris) është në kundërshtim me Udhëzimit nr. 22, datë 10.07.2013, pika 1, ku thuhet “Në rastet kur përfaqësimi në aktivitetet ndërkombetare realizohet me pjesëmarrjen e punonjesve nga njesi te ndryshme te qeverisjes se pergjithshme, shpenzimet e tyre, si rregull, perballohen nga buxheti i cdo njesie perkatese te qeverisjes se pergjithshme”.

Gjatë vitit 2023, Ministri i Financës ka nxjerrë Urdhrin nr. 142, datë 19.06.2023 “Për disiplinimin e shpenzimeve të lidhura me udhëtimet jashtë vendit”, ku në pikën 3 thuhet “Rezervimi i hotelit për akomodimin e pjesëmarrësve të bëhet brenda tavaneve të cmimeve të përcaktuar më poshte:- Për shtetet e Europës, deri në 250 Euro/nata, Për Zvicër dhe Vëndet Skandinave deri në 350 euro/nata...”. Në vlerësimin tonë kjo pikë bie ndesh më me pikën nr. 9 dhe lidhjen nr. 1 të VKM nr. 870, datë 14.12.2011 “Për trajtimin financiar të punonjësve që dërgohen me shërbim jashtë vendit”, ku citohet se: “Në shpenzimet e fjetjes përfshihen faturat e hoteli të përzgjedhur, si rregull, në mënyrë të diferencuar, sipas numrave rendorë të lidhjes nr.1, si më poshtë vijon: a) për kategorinë 1, 2, 3 – hotel deri në 5 yje; b) për kategoritë 4,5,6 – hotel deri në 4 yje; c) për kategoritë 7, 8 – hotel deri me 3 yje”.

Nga sa më lart konstatohet se nuk janë hartuar rregulla të brendshme për organizimin e punës për sigurimin e hoteleve me koston më të ulët dhe rezervimin e tyre, në kundërshtim me kërkesën e pikës 9 të VKM-së nr. 870, datë 14.12.2011 “Për trajtimin financiar të punonjësve që dërgohen me shërbim jashtë vendit” konkretisht ndër të tjera; ...Çdo institucion nxjerr rregulla të brendshme për organizimin e punës për sigurimin e hoteleve me koston më të ulët...”.

2.5.5. Mbi vlerësimin e veprimtarisë së Drejtorisë së Auditimit të Brendshëm në Aparatin e Ministrisë së Financës.

---

¹⁴ Nuk janë përfshirë shpenzimet e paguara për biletat e avionit

Për auditimin e veprimtarisë së Drejtorisë së Auditit të Brendshëm (DAB) grupi auditues ka shqyrtua dokumentacioni si më poshtë:

- Urdhri nr. 22, datë 06.03.2017 i Ministrit të Financave për “Miratimin e Metodologjisë për vlerësimin e jashtëm të cilësisë së auditimit të brendshëm në sektorin publik”;
- Urdhri nr. 86, datë 10.12.2015 i Ministrit të Financave “Për miratimin e Kodit të etikës për audituesit e brendshëm në sektorin publik”;
- Karta e Auditimit e miratuar me urdhrin e Ministrit të Financave nr. 11, datë 06.02.2017 “Për miratimin e kartës së Auditimit”;
- Urdhri i Ministrit të Financave nr. 14 datë, 13.02.2017 “Për zbatimin e rekomandimeve të Auditimit të Brendshëm”;
- Urdhri i Ministrit të Financave nr. 98, datë 21.09.2017 “Për sigurimin e brendshëm të cilësisë së njësive të auditimit të brendshëm në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë”;
- Plani Strategjik 2023-2024 dhe Plani Vjetor 2023 (së bashku me pasqyrat përkatëse pjesës integrale të Planit) i Drejtorisë së Auditimit miratuar përmes Urdhrit nr. 172, datë 05.10.2021 të Ministrit të Financave dhe Ekonomisë;
- Raporti Vjetor 2023 i Drejtorisë së Auditimit;
- Dosje auditimi të Drejtorisë së Auditimit në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë.

Nga auditimi i dokumenteve rezultoi:

Organizimi i Drejtorisë së Auditit të Brendshëm

Mbi zbatimin e kreut IV “Organizimi i Auditimit të Brendshëm” të ligjit nr. 114/2015 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik”, i ndryshuar, u konstatua:

Drejtoria e Auditimit të Brendshëm në Ministrinë e Financës, është ngritur dhe funksionon sipas ligjit nr. 114/2015 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik”, i ndryshuar dhe VKM-së nr. 83, datë 03.02.2016 “Për miratimin e kriterëve të krijimit të njësive të AB në sektorin publik”, i ndryshuar. Organizimi i drejtorisë është në nivel drejtorie dhe në varësi direkte nga Ministri duke përmbytur detyrimin ligjor të pavarësisë, i parashikuar nga Standardi Atributiv nr. 1100 i Institutit Ndërkombëtar të Auditëve të Brendshëm dhe në zbatim të ligjit nr. 114/2015 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik”, neni 10, pika 2.

Struktura e drejtorisë është e miratuar me 10 veta dhe me tre sektorë si më poshtë:

- Drejtor Drejtorie
- Sektori i Auditimit të Sigurisë (1+2)
- Sektori i Auditimit të Këshillimit, Sigurimit të Cilësisë, Planifikimit & Raportimit (1+2)
- Sektori Auditimit të Fondeve të BE (1+2)

Për vitin 2023, struktura e DAB rezulton me 3 vende vakante duke vepruar jo në përputhje me nenin 10/a të ligjit nr. 114/2015 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik”, i ndryshuar, me strukturën organike të miratuar me Urdhrin e Kryeministrit nr. 140, datë 26.08.2022 “Për miratimin e strukturës dhe të organikës së Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë”. Nga auditimi i dokumenteve bazuar edhe në regjistrin e trajnimeve për vitin 2023, konstatohet se audituesit pjesë e strukturës DAB përveç kushteve të përgjithshme, të parashikuara nga legjislacioni në fuqi për punonjësit që punësohen në njësinë e auditimit të brendshëm, i plotësojnë të gjitha kushtet e posaçme të parashikuara në nenin 11, neni 19 dhe neni 20 të ligjit nr. 114/2015 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik”.

Nga auditimi i veprimtarisë dhe organizimit të auditit të brendshëm konstatohet se Komiteti i Auditimit të Brendshëm nuk ka funksionuar në MF gjatë vitit 2023 për arsye se nuk janë emëruar anëtarët e tij nga titullari i MF që pas mbarimit të mandatit të anëtarëve në vitin 2021. Mosfunksionimi i Komitetit të Auditimit të Brendshëm ka sjellë moskryerjen e kompetencave dhe

detyrimeve të përcaktuara në ligj konkretisht; shqyrtimin dhe dhënien e rekomandimeve për ndryshimin e planit vjetor, gjatë vitit; në monitorimin, nëpërmjet raporteve të auditimit të brendshëm të efektivitetit të sistemit të kontrollit të brendshëm të MF; monitorimin e performancës së njësisë së auditimit të brendshëm; analizimin e gjetjeve dhe rekomandimeve të auditimit të brendshëm, me qëllim informimin për funksionimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm në MF, etj. Veprime këto jo në përputhje me ligjin nr. 114, datë 22.10.2015, “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik”, i ndryshuar, neni 12 “Përgjegjësitë e titullarëve të njësive publike”, germa b dhe neni 13 “Komiteti i Auditimit” si dhe VKM-së nr. 160, datë 02.03.2016 “Për mënyrën e funksionimit, kompetencat dhe përbërjen e Komitetit të Auditimit të Brendshëm në njësitë publike” kreu I, kreu II dhe kreu III dhe në kundërshtim me Manualin e Auditit të Brendshëm, kapitulli II, pika 2.7.3 “Marrëdhëniet me Komitetin e Auditimit të Brendshëm”.

Mbi përgjegjësitë e Drejtorisë së Auditit të Brendshëm.

Mbi zbatimin e përcaktimeve të nenit 14 dhe nenit 16, kreu V ” Të drejtat dhe përgjegjësitë e audituesve të brendshëm” të ligjit nr. 114/2015, i ndryshuar dhe të manualit të Auditit të Brendshëm miratuar me UMF nr. 100, datë 25.10.2016 “Për miratimin e Manualit të Auditimit të Brendshëm në sektorin publik”, u konstatua:

Karta e Auditit

Nga auditimi konstatohet se Drejtoria e Auditit të Brendshëm (DAB) ka hartuar “Kartën e Auditimit të Brendshëm në sektorin publik” e cila është miratuar miratuar me Urdhrin nr. 11, datë 06.02.2017 të Ministrisë të Financave, në zbatim të ligjit nr. 114, datë 22.10.2015 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik”, neni 14, germa “b” dhe të Urdhrit nr. 100, datë 25.10.2016 të Ministrisë të Financave “Për miratimin e Manualit të Auditimit të Brendshëm në sektorin publik”. Nga auditimi i dokumenteve u konstatua se Karta e Auditimit të Brendshëm përmban strukturën dhe formatin e përcaktuar në Manualin e Auditimit të Brendshëm, kapitulli II, Formatin Standart 1 “Modeli i Kartës së Auditimit të Brendshëm”. Konstatohet se qëllimi, misioni dhe objektivat e punës të përcaktuara në Kartën e Auditimit të miratuar me Urdhrin nr. 11, datë 06.02.2017 të Ministrisë të Financave nuk përgjigjen ndryshimeve ligjore dhe organizative që ka pësuar Ministria e Financës, e për rrjedhojë duhet të përditësohet Karta e Auditit të Brendshëm në funksion të ndryshimeve të ndodhura në MF.

Planifikimi dhe zbatimi i planit strategjik dhe planit vjetor 2023.

Nga auditimi konstatohet se DAB ka hartuar dhe miratuar planin strategjik 2023-2025 me Urdhrin nr. 234, datë 06.10.2022 “Për miratimin e planit strategjik 2023-2025 dhe planit vjetor 2023 të Drejtorisë së Auditimit në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë” në përmbushje të detyrimit ligjorë të përcaktuar në ligjin nr. 114/2015, neni 14/c si edhe në mbështetje të Manualit të Auditimit të Brendshëm në Sektorin Publik, pika 3.3 “Afati i përgatitjes dhe miratimit të planit strategjik dhe planit vjetor. Nga auditimi i dokumenteve konstatohet se plani strategjik dhe plani vjetor i kanë bashkëngjitur të gjithë pasqyrat e përcaktuara në Manualin e AB, kapitulli III. Konstatohet se hartimi i planit strategjik nga DAB përmban të gjithë elementët dhe është në përputhje me formatin dhe strukturën e përcaktuar në Manualin e Auditit të brendshëm, Formatin Standart nr. 5 “Hartimi i Planit Strategjik dhe Vjetor të NJAB”.

Për hartimin e planit strategjik fillimisht DAB ka identifikuar subjektet me risk për tu planifikuar dhe subjektet për të cilat është si detyrim auditimi i tyre në frekuencën jo më shumë se 5 vjet. DAB për planifikimin strategjik 2023 - 2025 ka identifikuar subjektet që janë prekur nga ndryshime organizative, operacionale dhe ligjore brenda 5 viteve të fundit, si në aparatin e ministrisë ashtu dhe në institucionet e varësisë/shoqëritë aksionere. Bazuar në këto numri i subjekteve objekt auditimi (universi i auditimit) për planifikimin strategjik 2023 - 2025 është 139 subjekte gjithsej,

nga 152 që ishin në vitin e mëparshëm. Kjo ulje vjen për shkak të ristrukturimit të MF dhe ndryshimit të strukturës së disa shoqëri aksionere që janë në proces bashkimi/përthithje me disa shoqëri të tjera. Drejtoria e auditimit të brendshëm auditon strukturat e aparatit të MF, institucionet e varësisë si edhe mund të kryejë auditime me kërkesë të titullarit edhe në institucionet në varësi të Ministrisë së Financës, që kanë të ngritur njësinë e auditimit të brendshëm apo që kanë marrëveshje.

Bazuar në identifikimin dhe vlerësimin e risqeve është bërë kategorizimi i zonave/subjekteve me risk në tre nivele, i lartë, i mesëm dhe i ulët dhe DAB ka caktuar subjektet e synuara për tu audituar në secilin vit strategjik. DAB ka marrë në konsideratë risqet me status “risqe pas kontrolleve” të identifikuara nga vetë subjektet si risqe me probabilitet të lartë/impakt i lartë. Sipas këtij regjistri DAB ka identifikuar si risqe me probabilitet të lartë/impakt i lartë rreth 14 risqe të cilat ju përkasin fushave/drejtorive si më poshtë:

- Drejtoria e Përgjithshme e Borxhit Publik,
- Drejtoria e Harmonizimit për Auditimin e Brendshëm,
- Drejtoria e Administrimit të Pronës Publike,
- Drejtoria e Fondit Kombëtar,
- Drejtoria Mbështetëse e ZKA,
- Drejtoria e Apelimit.

Në planifikimin strategjik 2023-2025 DAB ka përfshirë të gjitha subjektet për tu mbuluar me auditim në kuadrin kohor 5 vjeçar (1+2+2) pavarësisht periudhës se kur auditohet.

Konstatohet se DAB në hartimin e planit strategjik ka identifikuar edhe kufizimet e mundshme që mund të pengojnë arritjen e objektivave si edhe prioritet për tri vitet e ardhshme në funksion të përmirësimit të punës në zbatim të manualit AB, kapitulli III, formati 5 “Struktura e Planit strategjik”. Nga auditimi konstatohet se DAB ka përgatitur dhe dërguar raportin vjetor të veprimtarisë për vitin 2023 pranë strukturës përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm në zbatim të ligjit nr. 114/2015, neni 14, pika “ç” si edhe të Manualit të Auditimit të Brendshëm në Sektorin Publik. Konstatohet se hartimi i planit vjetor nga DAB i përmban të gjithë elementët dhe është në përputhje me formatin dhe strukturën e përcaktuar në Manualin e Auditit të Brendshëm, Formatit Standard nr.5 “Hartimi i Planit Strategjik dhe Vjetor të NJAB”.

Procesi i hartimit të Planit vjetor të auditimit i është nënshtruar një analize të thellë të risqeve nga ana e DAB që karakterizojnë sistemin e financave publike për funksionet që mbulon Ministria e Financave dhe Ekonomisë. Për vitin 2023 janë planifikuar të kryhen 34 misione auditimi nga 139 subjekte ose 24% e total universit të auditimit dhe 1 mision mbikëqyrje/ monitorim. Mesatarisht 3 auditime në muaj. Në tabelën e mëposhtme jepen misionet e auditimit sipas llojit të angazhimit.

Tabela nr. 27.5: Misionet e auditimit sipas llojit të angazhimit

Lloji i angazhimit	Nr.	Pesha
Sistemi dhe përputhshmërie	6	18%
Sistem, përputhshmëri, financiar	27	3%
Përputhshmëri dhe financiar	1	79%
Totali	34	100%

Burimi: MF, përpunim nga grupi i auditimit të KLSH-së

Mbi Realizimin e planit vjetor 2023.

Për vitin 2023 DAB ka planifikuar në planin vjetor 2023 të kryej 34 misione auditimi. Nga auditimi i dokumenteve mbi realizimin e planit vjetor konstatohet se nga DAB janë realizuar në total **34** misione auditimi konkretisht:

- **32** misione të realizuara që janë të planifikuara në planin vjetor 2023 ose 94 % nga 34 të planifikuara në total.

- 2 misione shtesë nga plani vjetor janë kryer në Agjencinë e Trajtimit të Kredive (ATK) me urdhërin e Titullarit nr.137, datë 29.05.2023 dhe në Agjencinë për Mbështetjen e Shoqërisë Civile me marrëveshje.

Konstatohet se DAB nuk ka kryer të gjithë misionet e auditimit sipas planit vjetor 2023, pasi nga auditimet e planifikuara për vitin 2023 nuk janë realizuar dy misione auditimi. Kjo shmangie nga plani vjetor ka ardhur për arsye si më poshtë:

-Drejtorinë e Harmonizimit për Auditimin e Brendshëm, pasi është audituar nga Kontrolli i Lartë i Shtetit.

-Ndërmarrja Industriale Nr.1 Tiranë, është zëvendësuar me auditimin në ATK, auditim me kërkesë të Titullarit.

Gjetjet dhe Rekomandimet

Nga misionet e auditimit janë konstatuar 154 gjetje sipas fushave të përmbledhura në tabelën e mëposhtme.

Tabela nr. 28.6: Gjetjet sipas fushës

Gjetjet sipas fushave	Nr.	Pesha
Sistemi i prokurimeve, blerjeve & investimeve	8	5%
Sistemi i pagesave, shpërblime, trajtime, komisione.	8	5%
Sistemet e legalizimeve, Urbanistikës, kthim pronash	1	1%
Sistemet e kreditimit, subvencioneve	4	3%
Të tjera/ sistemin e Kontrollit të Brendshëm	133	86%
Totali	154	100%

Burimi: MF, përpunim nga grupi auditues i KLSH-së

Nga të dhënat e mësipërme rezulton së numrin më të madh të gjetjeve janë në fushën e Sistemeve e Kontrollit të Brendshëm.

Nga analiza e të dhënave rezulton se DAB gjatë vitit 2023 ka dhënë gjithsej 154 rekomandime në 34 auditime. (përfshirë këtu dhe rekomandimet e auditimeve në proces të vitit 2023 dhe rekomandimet e auditimit të filluar në vitin 2022 dhe evaduar në vitin 2023). Gjithashtu, nga vlerësimi i nivelit të riskut të 154 rekomandimeve, rezulton se ka dhënë 87 rekomandime të vlerësuara me rëndësi/risk të lartë dhe 67 rekomandime të vlerësuara me rëndësi risk/ të mesëm. Për vitin 2023 rezulton se janë pranuar nga njësitë e audituara 153 rekomandime nga 154 që janë dhënë gjithsej, ose 99.35% e tyre dhe nuk është pranuar 1 (një) rekomandim.

Tabela nr. 29.5: Rekomandimet sipas natyrës

Rekomandimi	Nr.	Pesha %	I pranuar	I zbatuar	Në proces	Në afat për verifikim	I pazbatuar
Rekomandime të përmirësimit të sistemeve	53	34%	53	26	16	11	
Rekomandime për përmirësimin e kuadrit ligjor	7	5%	7	3	2	2	
Rekomandime të karakterit organizativ	13	8%	13	12	1	0	
Rekomandime për arketime	8	5%	8	4	2	2	
Rekomandime të tjera	73	47%	73	34	13	25	1
Totali	154	100%	154	79	34	40	1

Burimi: MF, përpunim nga grupi auditues i KLSH-së

Nga auditimi i dokumenteve konstatohet se DAB gjatë vitit 2023, ka ndërmarrë gjithsej 26 angazhime për kqyrjen e zbatimit të rekomandimeve të dhëna nga të cilat 25 angazhime janë në subjektet e audituara gjatë vitit 2023 (me 114 rekomandime të pranuar) dhe 1 angazhim është nga subjektet e audituara gjatë vitit 2022, (me 3 rekomandime).

Mbi zbatimin e procedurave dhe evadimi i materialeve të auditimit, ruajtja dhe arkivimi i tyre.

Nga grupi i auditimit për të verifikuar evidentimin e punës audituese dhe plotësinë e dosjeve të auditit për misionet e realizuara për vitin 2023 u përzgjedhen 4 dosje, përkatësisht dosjet:

- Dosje auditimi në subjektin “Drejtoria e Financave Vendore”;
- Dosje auditimi në subjektin “Drejtoria e Bashkërendimit dhe Sigurimit të ndihmës së huaj”;
- Dosje auditimi në subjektin “Avokati Tatimpaguesve”;
- Dosje auditimi në subjektin “Drejtoria e Përgjithshme e pronësisë Industriale”.

Nga auditimi i dosjeve të përzgjedhura u konstatua se grupet e punës kanë krijuar dosje të veçantë për secilin prej angazhimeve, dosje të cilat janë të inventarizuara. Këto dosje e përmbajnë të gjithë paketën e dokumenteve për çdo fazë të procesit të auditimit në zbatim të manualit të AB, kapitulli IV “Kryerja e auditimit të brendshëm, ndjekja e procedurave dhe raportimi e komunikimi i auditimit”, Formati Standard 1/2/3/4/5/6/7/8/9. Konstatohet se auditimet janë kryer në respektim të afateve të planifikuara në planin vjetor 2023.

Përsa i përket dokumentit “Rishikimi i Cilësisë së Punës” konstatohet se, për dosjet e përzgjedhura dokumenti është administruar në secilën prej dosjeve, referuar Kapitullit VII “Sigurimi i cilësisë së punës të auditimit të brendshëm”, Pika 4.1.10, Hapi 9 “Rishikimi i punës së Auditimit” në Manualin e Auditimit të Brendshëm në Sektorin Publik, i ndryshuar. Në dosje gjenden pyetësorët e dhënë nga grupet e auditimeve. Nga auditimi i dosjeve për testim konstatohet se grupi i auditimit pas marrjes së plan veprimit nga subjekti i audituar, ka formuluar Memo (përmbledhje e shkurtër e raportit përfundimtar) dhe ja ka paraqitur titullarit të institucionit në varësi të të cilit është subjekti i audituar në respektim të ligjit nr. 114/2015 “Për auditin e Brendshëm në sektorin publik”, neni 12/1, pika3, dhe manualit të AB, Kapitulli IV.

Konstatohet se, nga DAB për veprimtarinë e kryer gjatë vitit 2023 janë përmbushur të gjithë kërkesat e standardeve të auditimit lidhur me dokumentimin dhe evidentimin e punës audituese të parashikuara në Manualin e AB, kapitulli IV “Kryerja e auditimit të brendshëm, ndjekja e procedurave dhe raportimi e komunikimi i auditimit”.

Referuar kërkesave të parashikuara në “Normat tekniko-profesionale dhe metodologjike të shërbimit arkivor në Republikën e Shqipërisë”, ligji nr. 9154, datë 06.11.2003 “Për arkivat”, një kopje e dokumenteve të dosjeve të auditimeve (shkresa dhe/ose dokumente që lidhen me të) duhet të protokollohen e të dorëzohen në arkivën e Institucionit. Nga auditimi u konstatua se dosjet e angazhimeve për vitin 2023, janë protokolluar e arkivuar.

2.5.6.Mbi vlerësimin e sistemit të menaxhimit financiar dhe kontrollit në aparatin e Ministrisë e Financës.

Për trajtimin e kësaj çështje, nga grupi i auditimit u shqyrtua dokumentacioni i mëposhtëm:

- Urdhri nr. 89, datë 13.06.2018 i Kryeministrit “Për miratimin e strukturës dhe të organikës së Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë”;
- Rregullore e Brendshme e Ministrisë së Financës, miratuar me Urdhrin nr. 52, datë 10.03.2021 të Ministrit të MF;
- Dokumentacion mbi politikat e menaxhimit të burimeve njerëzore;
- Dokumentacion mbi monitorimin e sistemit të kontrollit të brendshëm;
- Pyetësorët e vetëvlerësimit të komponentëve të menaxhimit financiar dhe kontrollit;
- Deklarata e cilësisë së sistemit të kontrollit të brendshëm;
- Regjistri i Riskut;
- Raporti vjetor mbi cilësinë dhe funksionimin e sistemit të kontrollit të brendshëm
- Urdhrat e caktimit të Nëpunësit Autorizues (NA) e Nëpunësit Zbatues (NZ);
- Shkresat mbi ndarjen dhe delegimin e kompetencave;77
- Urdhri i krijimit të GMS.

Nga auditimi i dokumenteve të mësipërme ka rezultuar:

Në mbështetje të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2018 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë” i ndryshuar, udhëzimit nr. 7, datë 28.02.2018 “Për procedurat standarde të përgatitjes së programit buxhetor afatmesëm”, si dhe të udhëzimit nr. 9, datë 28.02.2022, “Për përgatitjen e Programit Buxhetor Afatmesëm 2023-2025”, Titullari i Institucionit ka miratuar me urdhrin nr. 88, datë 20.04.2023 ngritjen e Grupit të Menaxhimit Strategjik (GMS) dhe me Urdhrin nr. 88/1, datë 20.04.2023 ngritjen e ekipeve të menaxhimit të programeve buxhetore (EMP). Në respektim të nenit 62 dhe nenit 61 Ministri ka nxjerrë Udhëzimi nr. 31, datë 13.12.2023 “Procedura për mbylljen e llogarive vjetore për buxhetin e shtetit për vitin 2023” dhe Udhëzimin nr. 8, datë 09.03.2018 “Procedurat e përgatitje, paraqitjes dhe raportimit të Pasqyrave Financiare Vjetore në njësisë e qeverisjes së përgjithshme”, i ndryshuar me Udhëzimin nr. 5, datë 21.02.2022 “Për disa ndryshime në Udhëzimin nr. 8, datë 09.03.2018 “Procedurat e përgatitje, paraqitjes dhe raportimit të Pasqyrave Financiare Vjetore në njësisë së qeverisjes së përgjithshme””.

Sekretari i Përgjithshëm i Ministrisë së Financës (MF) në cilësinë e Nëpunësit të Parë Autorizues (NA) është edhe Koordinator Risku për vitin 2023. Konstatohet se NA me shkresën nr. 2080/38 prot., datë 29.02.2024 ka dërguar deklaratën për cilësinë e sistemit të kontrollit të brendshëm, raportin për funksionimin e sistemit të kontrollit të brendshëm të MF, pyetësonin e vetëvlerësimit për komponentët e MFK pranë Drejtorisë së Harmonizimit të Menaxhimit Financiar, Kontrollit dhe Kontabilitetit, për Ministrinë e Financës, brenda afatit (fundi i muajt shkurt) në zbatim të nenit 18 të ligjit nr. 10296, datë 8.07.2010 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, i ndryshuar.

Nga auditimi mbi vlerësimin e komponentëve të kontrollit të brendshëm rezultoi:

1. Mjedisi i Kontrollit.

Nga auditimi i dokumenteve konstatohet se janë miratuar dokumentet të cilët janë faktorët kryesor të mjedisi të kontrollit, në zbatim të ligjit nr.10296, datë 8.7.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”, neni 20 “Mjedisi i Kontrollit”, Manuali i MFK, kapitulli III “Komponentët e Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit”, pika 3.1 “Mjedisi i kontrollit të brendshëm”, konkretisht: Ministria e Financës gjatë vitit 2023 ka funksionuar në bazë të strukturës dhe organikës së miratuar sipas Urdhrit të Kryeministrit nr. 140, datë 26.08.2022 “Për miratimin e strukturës dhe të organikës së Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë”. Në përputhje me këtë ndryshim është miratuar rregullorja e brendshme, si edhe janë përditësuar përshkrimet e punës për çdo drejtori ku përshkruhen përgjegjësitë dhe funksionet e drejtorisë në respektim të Parimit 3 të mjedisit të kontrollit. Ministria e Financës për 6-mujorin e parë të vitit 2023 ka funksionuar me rregulloren miratuar me Urdhrin nr. 52, datë 10.03.2021 të Ministrit dhe për 6-mujorin e dytë të vitit ka funksionuar me Rregulloren e Brendshme të Organizimit dhe Funksionimit të miratuar me Urdhrin nr. 138, datë 09.06.2023 të Ministrit. Në këtë rregullore janë përcaktuar statusi, misioni, funksionet, detyrat, përgjegjësitë për drejtoritë e MF. Për më tepër, pjesë e rregullores së brendshme është dhe Kodi Etik, i specifikuar në Kreun IV “Rregullat e Etikës” e Rregullores së Brendshme të MF. Në Rregulloren e Brendshme në nenin 65 “Zëvendësimi në kryerjen e detyrave” është përcaktuar procedura që ndiqet për delegimin e detyrave.

Rezulton se marrëdhëniet e punëdhënësit me punëmarrësin, janë referuar ligjit nr. 152/2013 “Për nëpunësin civil”, i ndryshuar, VKM nr. 56, datë 1.2.2023 “Për përcaktimin e numrit të punonjësve me kontratë të përkohshme, për vitin 2023, në njësitë e qeverisjes qendrore”, pika 3, si dhe dispozita të tjera ligjore si ligji nr. 9936, datë 26.06.2008, “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, ligji nr. 10296, datë 08.07.2010, “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”, i ndryshuar, etj. Politikat e menaxhimit të burimeve njerëzore i referohen ligjit nr. 152/2013 “Për nëpunësin civil”, i ndryshuar dhe procedurat e emërimeve/largimeve kryhen nga Drejtoria e Menaxhimit të Burimeve Njerëzore në bashkëpunim me Departamentin e

Administratës Publike referuar ligjit të mësipërm. Për periudhën objekt auditimi konstatohet numër i lartë i vendeve vakante, afërsisht 131 vende vakante nga 432 vende të planifikuar ose 30% e total strukturës së miratuar. Ndryshimet e shpeshta të drejtuesve apo punonjësve përkatës mund të ndikojnë potencialisht në efektivitetin e drejtorive si edhe luhatje të kulturës dhe filozofisë së njësive apo bashkëpunimit ndërmjet njësive, sidomos sa i përket menaxhimit të procedurave të caktuara, duke shtuar risqet me të cilat përballet njësia për realizimin e objektivave.

Sa i përket përshkrimeve të punës rezulton se janë miratuar dhe firmosur përshkrimet e punës për nëpunësit civil në MF. Rezulton të jenë kryer trajnime nga ASPA (Shkolla Shqiptare e Administratës Publike) përgjatë vitit 2023 dhe nga Drejtoria e Harmonizimit për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin. Në rregulloren e Brendshme neni 36/2 “Drejtoria e Menaxhimit të Burimeve njerëzore” germa “g” përcaktohet si detyre identifikimi i nevojave për trajnimin e personelit. Bazuar në regjistrin i riskut dhe pyetësorin e vetëvlerësimit, si edhe në raportin vjetor të Auditit të Brendshëm të MFE-së rezulton të ketë mangësi në trajnim për tema të veçanta, mungesa e trajnimeve për AB në fushën e teknologjisë, fushën e auditimit të fondeve të BE.

2. Menaxhimi i riskut.

Me urdhër të Ministrit të MF-së, nr. 208 datë 05.08.2022 është miratuar përditësimi i strategjisë së riskut. Me shkresën nr. 736, datë 16.01.2023 është miratuar regjistri i riskut. Regjistri i riskut është përgatitur duke u mbështetur në objektivat e identifikuar në PBA 2023-2025 nga çdo program buxhetor si edhe objektivat e punës së çdo drejtorie. Konstatohet se objektivat e vendosura në PBA 2023-2025 janë në total për të gjithë grupin e MF përfshirë edhe aparatit e MF. Mos identifikimi veçmas i objektivave të aparatit në PBA e bën të vështirë përcaktimin e lidhjes midis qëllimeve strategjike dhe objektivave operationale në planet vjetore të punës me buxhetit të akorduar për realizimin e tyre, që shërben si pikënisje për procesin e menaxhimit të riskut të aparatit të MF-së. Nga auditimi i regjistrin të riskut për vitin 2023 miratuar me datë 16.01.2023, i cili përmbledh regjistrat e risqeve dhe planet e veprimit të gjithë strukturave të MF, si edhe strategjia e riskut miratuar me datë 05.08.2022 u konstatua se ky regjistër nuk është përgatitur sipas strukturës organizative të miratuar me Urdhrin e Kryeministrit nr. 140, datë 26.08.2022 “Për miratimin e strukturës dhe të organikës së Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë”. Për rrjedhojë drejtoritë të cilët kanë pësuar ndryshime në strukturën organizative, këto ndryshime të reflektuara edhe në rregulloren e brendshme, si edhe në përshkrimet e punës mungon informacioni mbi objektivat dhe risqet për realizimin e tyre, veprime këto në kundërshtim me ligjin nr. 10296, datë 08.07.2010, “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, i ndryshuar, pikën 2, të nenit 11 dhe neni 21 “Menaxhimi i Riskut”, ku pika 2, citon se “...*Titullari i njësive publike miraton një strategji, e cila përditësohet çdo tre vjet ose sa herë që ka ndryshime thelbësore të mjedisit të risku. Nëpunësi autorizues analizon dhe përditëson kontrollin që synojnë minimizimin e riskut, të paktën një herë në vit*”, si dhe në kundërshtim me Manualin e MFK, pika 3.2 “Menaxhimi i Riskut”.

Nga auditimi i sistemeve të kontrollit të brendshëm, për vitin 2023 rezulton që MF nuk ka takime të dokumentuara për veprimtarinë e GMS, i cili duhet të mbledhet të paktën 4 herë në vit, referuar përcaktimeve të ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 “Për menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, i ndryshuar, neni 27 “Takimet periodike ndërmjet menaxherëve të njësive publike”, pika 1, si dhe Udhëzimit nr. 16, datë 20.07.2016 “Për përgjegjësitë dhe detyrat e koordinatorit të menaxhimit financiar dhe kontrollit dhe koordinatorit të riskut në njësitet publike” të MF, paragrafi 2.2.4 “Roli i GMS në sistemin e MFK”, pika 3, e cila citon “*GMS duhet të mbledhet të paktën katër herë në vit. Vendimet duhet të jenë objektive dhe të merren si grup. Vendimet e GMS duhet të regjistrohen nga sekretari dhe vihen në dispozicion të drejtimit të njësive publike*”. Gjithashtu, GMS ka përgjegjësinë e rishikimit jo më pak se dy herë në vit të regjistrin të riskut, përgjegjësi e cila nuk

është realizuar, në kundërshtim me paragrafin 3.2.5 “Grupi i Menaxhimit Strategjik”, së Udhëzimit nr. 16, datë 20.07.2016 “Për përgjegjësitë dhe detyrat e koordinitorit të menaxhimit financiar dhe kontrollit dhe koordinitorit të riskut në njësitë publike” të Ministrit të Financave, ku përcakton se *“GMS është përgjegjës të sigurojë se regjistri i riskut për programe/objektiva specifik rishikohet jo më pak se dy herë në vit”*.

3. Aktivitetet e kontrollit.

Në rregulloren e brendshme është përcaktuar sistem i nënshkrimit, si edhe procedura e shkrimit të një akti apo dokumenti zyrtar, konkretisht neni 66 i rregullores së brendshme.

Sistemi me dy firma (me të paktën dy firma) është një procedurë e cila kryhet për të vërtetuar saktësinë e të dhënave të përfshira në dokument. Detyrimet financiare si nënshkrimi i kontratave, përfshirë edhe shitjen e pronës, urdhër-shërbimet, dhe kryerja e pagesës, (urdhërpagesa, etj.) autorizohen pas hedhjes së firmës nga:

- NZ ose nëpunësi i deleguar përgjegjës për regjistrimet në kontabilitet;
- Titullari i njësisë/NA, apo një nëpunës tjetër i deleguar, përgjegjës për kryerjen e shpenzimeve dhe mbledhjen e të ardhurave.

Rezulton se kryerja e pagesave është autorizuar pas firmosjes dhe dakordësisë së Nëpunësit Zbatues dhe Nëpunësit Autorizues.

Sa i përket procedurave për dokumentimin, arkivimin dhe ruajtjen e informacionit duhet të vendosen për të mbështetur kryerjen e operacioneve dhe kontrollimin e proceseve në njësinë publike. Konstatohet se në Rregulloren e Brendshme të MF janë të përcaktuara rregulla që lidhen me procedurat për dokumentimin, arkivimin dhe ruajtjen e informacionit në zbatim të kërkesave të parashikuara në “Normat tekniko-profesionale dhe metodologjike të shërbimit arkivor në Republikën e Shqipërisë”, ligji nr. 9154, datë 06.11.2003 “Për arkivat”.

Gjatë vitit 2023 konstatohet se Titullari nuk ka miratuar gjurmët e auditimit për të gjithë procedurat e miratuara që lidhen me veprimtari kryesore të institucionit. Një element shumë i rëndësishëm në kushtet e lëvizjes së vazhdueshme të stafit dhe numër të konsiderueshëm të vakancave. Në kundërshtim pikat nr. 1, 2 dhe 3 të nenit 16 *“Detyrimi për përgatitjen dhe dokumentimin e gjurmës së auditimit”*, të ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 *“Për menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”*, i ndryshuar, përcaktojnë se *“1. Ministri i Financave është përgjegjës për miratimin e gjurmëve standarde të auditimit, që lidhen me procedurat e unifikuara për të gjitha njësitë publike. 2. Titullarët e njësive publike miratojnë gjurmët e auditimit për procedura që lidhen me veprimtari kryesore të njësisë dhe sigurojnë që të gjitha operacionet e njësisë publike dokumentohen në atë formë, që u mundëson audituesve të brendshëm, të jashtëm dhe autoriteteve mbikëqyrëse të kuptojnë mjedisin e kontrollit. 3. Gjurma e auditimit arkivohet sipas dispozitave ligjore në fuqi”*.

Sa i përket aktiveve të MF të dhënat e tyre mbahen në kartela sipas llogarive respektive. Nga auditimi konstatohet se Ministria e Financës nuk ka hartuar një regjistër kontabël të aktiveve që zotëron apo ka në administrimin, ku të jenë të përcaktuar data e hyrjes ose marrjes në dorëzim, vlerën e blerjes, vlera e shpenzimeve kapitale që sjellin rritje të vlerës së aktivit, vlera e akumuluar e amortizimit, etj. Veprime këto jo në përputhje me ligjin nr. 25/2018, “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”, neni 11 dhe nenin 15, me ligjin nr. 10296, datë 08/07/2010, “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, i ndryshuar, neni 9 dhe 12, Udhëzimin e Ministrit të Financave nr. 30, datë 27.12.2011 “Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik” i ndryshuar, kreu III, pikat 26, 30.

Konstatohet se për vitin 2023, Titullari i MF nuk ka ngritur komisionin për të kryer inventarizimi fizik të aktiveve si edhe nuk ka ngritur komisionin për të vlerësuar aktivet të cilësuara jashtë përdorimit, në kundërshtim me nenin 8, pika ç) *miratimin e sistemit të rregullave e të procedurave*

për ruajtjen, mbrojtjen e nxjerrjen jashtë përdorimit të aktiveve të njësisë publike, sipas udhëzimeve të nxjerra nga Ministri i Financave. Për më tepër, referuar Kreut IV “Sistemi i kontrollit periodik të aktiveve”, paragrafi 74 i po këtij Udhëzimi, citohet se “Çdo njësi ekonomike duhet të kontrollojë, të paktën një herë në vit, ekzistencën dhe vlerësimin e aktiveve afatgjata materiale dhe jomateriale, aktiveve afatshkurtra, të detyrimeve dhe të drejtave, nëpërmjet inventarizimit të elementeve dhe dokumentacionit mbështetës” dhe paragrafi 81 i cili citon se “Inventarizimi kryhet nga një komision i posaçëm që krijohet me urdhër të titullarit të njësisë publike ose nëpunësit autorizues të çdo niveli të njësisë publike. Lista e aktiveve për inventarizim hartohet nga nëpunësi zbatues në bazë të të dhënave të regjistrave kontabël të aktiveve të njësisë”.

4. Informimi, Komunikimi.

Procesi i komunikimit dhe shkëmbimi i informacionit realizohet ndërmjet punonjësve të institucionit si horizontalisht ashtu edhe vertikalisht. Në Rregulloren e brendshme kreu V “Rregulla të përgjithshme” dhe kreu VIII “Ndërveprimet” neni 71, janë përshkruar proceset e punës, sjellja e etike gjatë punës, marrëdhëniet me njëri tjetrin, mënyra e raportimit dhe e bashkëpunimit. Komunikimi i informacionit realizohet përmes shkresave zyrtare me institucionet e tjera si dhe përmes postës elektronike/e-mail. Komunikimi i brendshëm në MFE dhe komunikimi me institucionet e tjera, kryhet edhe nëpërmjet rrjetit informatik/postës elektronike. Komunikimi dhe shkëmbimi i dokumenteve zyrtare nga nëpunësit e administratës së MF-së kryhet gjithmonë duke përdorur postën elektronike.

Sa i takon publikimit të raporteve të ndryshme dhe informacionit të nevojshëm për publikun apo palët e treta, konstatohet se në faqen zyrtare të MF rezultojnë të publikuara raportet periodike të monitorimit buxhetor të MF. Megjithatë, lidhur me raportime të tjera, konstatohet se në faqen zyrtare MF nuk janë përditësuar raportimet e viteve të fundit dhe as të vitit 2023, si edhe publikohen me vonesë.

5. Monitorimi.

Monitorimi është tërësia e proceseve të rishikimit të aktivitetit të njësisë, i cili synon të ofrojë garanci të arsyeshme se aktivitetet e kontrollit funksionojnë sipas qëllimit për të cilin janë krijuar dhe mbeten eficientë me kalimin e kohës. Në kryerjen e monitorimit, titullari i njësisë, NA dhe menaxherët e tjerë, duhet t’i kushtojnë vëmendje gjendjes së MFK-së dhe objektivave të arritura. Monitorimi i sistemit në MF kryhet përmes monitorimit në vijueshmëri, vetëvlerësimit dhe auditimit të brendshëm dhe raporteve të monitorimit të zbatimit të buxhetit. Në rregulloren e Brendshme të MF janë përcaktuar ndarja e detyrave mes hallkave duke specifikuar përgjegjësitë e drejtuesve për mbikëqyrjen e strukturave që mbulojnë. Nivelet më të ulta drejtuese sipas strukturës organizative të MF raportojnë tek niveli më i lartë.

2.6 Mbi veprimtarinë e Drejtorisë së Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik.

2.6.1. Mbi veprimtarinë e Drejtorisë së Përgjithshme të Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit

Për trajtimin e kësaj çështje, u shqyrtua dokumentacioni i mëposhtëm:

- Pyetësorët e vetëvlerësimit të njësive publike;
- Plani Vjetor 2023 nga DH/MFKK;
- Raporti Vjetor mbi Funksionimin e Sistemit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik në Njësitë e Qeverisjes së Përgjithshme për vitin 2023;
- Monitorimet dhe trajnimet e DH/MFKK;
- Dosje me përzgjedhje.

-Vlerësimi i treguesve të performancës për njësitë e qeverisjes së përgjithshme

Nga auditimi i dokumenteve ka rezultuar:

Drejtorja e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar, Kontrollit dhe Kontabilitetit (DHMFKK) është pjesë e Drejtorisë së Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik. Kjo drejtori është krijuar bazuar në ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008, “Për Menaxhimin e Sistemit Buxhetor në Republikën e Shqipërisë” nenin 66 pika c, si strukturë përgjegjëse për përgatitjen e ligjeve, udhëzimeve, metodikave për fushën e menaxhimit financiar dhe kontrollit (MFK) në institucionet e sektorit publik, si edhe për hartimin dhe harmonizimin e rregullave, standardeve dhe procedurave në kryerjen, monitorimin dhe raportimin e veprimtarisë së sistemeve të menaxhimit financiar dhe kontrollit në institucionet e sektorit publik. Fusha e veprimtarisë së kësaj drejtorie bazohet në legjislacionin e menaxhimit financiar dhe kontrollit dhe akte të tjera ligjore dhe nënligjore që rregullojnë fushën e MFK si edhe në Rregulloren e brendshme të MF neni 24/2. Për sa i përket strukturës organizative, rezultoi se DH/MFKK për periudhën objekt auditimi struktura e saj është miratuar me urdhër të Kryeministrit nr. 140, datë 26.08.2022 “Për miratimin e strukturës dhe organikës së Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë”. Kjo drejtori ka gjithsej 8 punonjës, konkretisht: Drejtor (1), Sektori i Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit (1+3), Sektori i kontabilitetit për Sektorin Publik dhe Privat (1+2). Nga auditimi rezulton të ketë 2 vende vakante të pa plotësuar në fund të vitit 2023, 2 specialist pranë Sektorit të Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit.

Mbi Aktivitetin e DH/MFKK për kryerjen e Vlerësimit të cilësisë së sistemeve të kontrollit.

Referuar dispozitave ligjore të fushës së kontrollit të brendshëm neni 6, neni 26 i ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, i ndryshuar, DH/MFKK realizon vlerësimin e cilësisë së sistemit të kontrollit të brendshëm bazuar në raportet vjetore të konsoliduara të përfituesve të fondeve publike mbi statusin e menaxhimit financiar dhe kontrollit dhe auditimit të brendshëm. Procedurat për realizimin e procesit të vlerësimit të cilësisë janë përcaktuar në dokumentin e Metodologjisë për Vlerësimin e Cilësisë së Sistemit të Kontrollit të Brendshëm në Njësitë e Qeverisjes së Përgjithshme, miratuar me Urdhrin e Ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr. 311, datë 23.12.2020 “Për miratimin e metodologjisë për vlerësimin e cilësisë së sistemit të kontrollit të brendshëm në NJQP”.

Për vitin 2023, përmes Planit Vjetor nr.3554, datë 20.02.2023 është planifikuar realizimi i procesit të monitorim/vlerësimit të cilësisë në 20 njësi të qeverisjes së përgjithshme (NJQP). Konstatohet se është finalizuar procesi i vlerësimit të cilësisë në 18 NJQP, ndërkohë në 2 (dy) prej tyre (Bashkia Konispol, Bashkia Berat) ky proces nuk është realizuar për shkak të mosangazhimit të këtyre institucioneve për vënien në dispozicion të grupit të vlerësimit të dokumenteve zyrtarë të gjeneruar. Në institucionet e vlerësuara nga DH/MFKK, sistemi i kontrollit të brendshëm ka rezultuar “*pjesërisht efektiv*”. Nga ky vlerësim është evidentuar nevoja për rritjen e angazhimit dhe përfshirjes së punonjësve në realizimin me efektivitet të proceseve të punës dhe ndërgjegjësimit të nivelit të lartë menaxherial në ndërmarrjen e masave për adresimin e mangësive të evidentuara dhe zbatimin e instrumenteve të MFK. Nga vlerësimi i cilësisë së sistemit të KB, DH/MFKK ka vlerësuar jo efektive cilësinë e sistemit në shtatë institucione, konkretisht: Ministria për Europën dhe Punët e Jashtme, Këshilli i lartë i Prokurorisë, Qendra Kombëtare e Kinematografisë, Bashkia Delvinë, Bashkia Kurbin, Bashkia Fier, Bashkia Mallakastër. Për këto raste DH/MFKK ka njoftuar nëpunësin e parë autorizues nëpërmjet Memos datë 09.01.2024 “Mosrespektim i kërkesave ligjore të ligjit nr.10296, datë 08.07.2010 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, i ndryshuar”. Në këtë shkresë janë përfshirë edhe disa njësi publike të cilat nuk kanë përmbushur detyrimin ligjor të nenit 18, pika 1 mbi raportimin e vitit 2022. Referuar Memos datë 09.01.2024, nëpunësi i parë

autorizues ka informuar Ministrin e Financave në respektim të nenit 31 të ligjit MFK, ku është vijuar më shkresat tërheqje vëmendje për çdo institucion për mos respektim të nenit 18, pika 1. Sa më lart konstatohet se njësitë publike, Bashkia Konispol, Bashkia Berat, Ministria për Europën dhe Punët e Jashtme, Këshilli i lartë i Prokurorisë, Qendra Kombëtare e Kinematografisë, Bashkia Delvinë, Bashkia Kurbin, Bashkia Fier, Bashkia Mallakastër janë në mosrespektim të Ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 “ Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”, i ndryshuar, neni 18, pika 1. Nga auditimi i dokumenteve rezulton se ndaj këtyre institucioneve nuk është marrë masa disiplinore sipas legjislacionit si edhe nuk është ngarkuar më përgjegjësi personi përgjegjës i punës siç përcaktohet në nenin 31, pika 2, por është dërguar shkresë për tërheqje vëmendje ndaj institucionit. Në këtë kontekst, në mospërmbushje të kërkesave nenit 18, është përcaktuar në nenin 31 “Masa disiplinore dhe masa të tjera” përcaktohet të fillojnë procedurat disiplinore sipas përcaktimeve ligjore në fuqi, me propozim të nëpunësit të parë autorizues, konkretisht në pikën 2 *“Mosrespektimi nga nëpunësi autorizues ose të deleguarit e tij i kompetencave të përmendura në nenet 9, pika 5, 18, pika 1, dhe 26, pika 3, të këtij ligji, si dhe bazuar në rezultatet e vlerësimit të cilësisë për sistemin e kontrollit të brendshëm përbën rast të keqmenaxhimit të sistemit të kontrollit të brendshëm dhe ndaj tij ose të deleguarit të tij fillojnë procedurat disiplinore sipas përcaktimeve ligjore në fuqi, me propozim të nëpunësit të parë autorizues”*.

Nga auditimi i dokumenteve mbi procedurën e ndjekur nga DH/MFKK për kryerjen e vlerësimit/monitorimit të cilësisë të sistemit KB, konstatohet se në disa njësi (konkretisht Agjencia e Menaxhimit të Burimeve Ujore, Qendra Kombëtare Kinematografisë Agjencia për Dialog dhe Bashkëqeverisje, Agjencia e Auditimit të Programeve të asistencës akredituar nga BE, Bashkia Delvine, KLP, Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Komisioni i Prokurimeve publike, Ministria e Europës dhe Punëve të jashtme, Bashkia Konispol) vlerësimi është kryer në 6-mujorin e parë të vitit 2023 dhe përmban të dhëna mbi gjendjen dhe mangësitë e sistemit të MFK për vitin 2022. Paraqitja e tyre në Raportin Vjetor 2023 KBFB të DH/MFKK, Kapitulli III *“Vlerësimi i cilësisë së sistemit të KB”* nuk paraqet në mënyrë të drejtë situatën për vitin 2023, pasi përfshihen në të edhe vlerësimet e cilësisë së sistemit të brendshëm për periudhën që i takon vitit 2022.

Referuar urdhrin nr. 311, datë 23.12.2020 “ Për miratimi e metodologjisë për vlerësimin e cilësisë së sistemit të kontrollit të brendshëm në NJQP, projektraporti duhet dërguar brenda 15 ditëve punë nga data e përfundimit të punës në terren. Nga auditimi i dosjeve të subjekteve ku Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit ka realizuar vlerësimet e cilësisë për sistemin e kontrollit të brendshëm, konstatohet raste të tejkalimit të afatit, pra ekziston diferencë kohore mes realizimit të kontrollit dhe hartimit/dërgimit të Raportit Përfundimtar mbi cilësinë e sistemeve të kontrollit të brendshëm, duke cënuar koherencën e gjetjeve dhe rekomandimeve lidhur me sistemin e kontrollit të brendshëm dhe asistencës teknike në këtë institucion. Konkretisht rastet me përzgjedhje që kanë rezultuar në tejkalim të afatit:

Në Qendrën Kombëtare të Kinematografisë është dërguar shkresa njoftuese nr.4420 prot., me datë 06.03.2023 ku vendoset afati i punës në terren 3-7 prill 2023. Ndërkohe projekt raporti mbi vlerësimin e cilësisë së sistemit të KB është dërguar me datë 17.05.2023, dhe raporti përfundimtarë është dërguar më datë 21.07.2023.

Në Agjencinë e Menaxhimit të Burimeve Ujore është dërguar shkresa njoftuese nr.4416, prot., me datë 06.03.2023 ku vendoset afati i punës në terren 29 Maj- 2 Qershor 2023. Ndërkohe projekt raporti mbi vlerësimin e cilësisë së sistemit të KB është dërguar me datë 29.06.2023 dhe raporti përfundimtarë është dërguar më datë 08.09.2023.

Në Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale është dërguar shkresa njoftuese nr.4422, prot., me datë 06.03.2023 ku vendoset afati i punës në terren 20-24 Mars 2023. Ndërkohe projekt raporti

mbi vlerësimin e cilësisë së sistemit të KB është dërguar me datë 17.05.2023, dhe raporti përfundimtarë është dërguar më datë 05.06.2023.

Në Bashkinë Elbasan është dërguar shkresa njoftuese nr. 4409, prot., me datë 06.03.2023 ku vendoset ku vendoset afati i punës në terren 18-22 Shtator 2023. Ndërkohe projekt raporti mbi vlerësimin e cilësisë së sistemit të KB është dërguar me datë 09.11.2023, dhe raporti përfundimtarë është dërguar më datë 15.12.2023.

Veprime e mësipërme janë në kundërshtim me afatet e përcaktuara në pikën 1.2.4 të Urdhërit të ministrit të Financave nr.311, datë 23.12.2020 “Për miratimin e metodologjisë për vlerësimin e cilësisë së sistemit të kontrollit të brendshëm në njësitë e qeverisjes së përgjithshme”.

Nga auditimi u konstatua se në kuadër të monitorimeve të statusit të implementimit të sistemit të MFK, DH/MFKK ka monitoruar zbatimin e sistemit të MFK-së në 5 njësi publike të cilat janë asistuar nga DH/MFKK, me qëllim vlerësimin e nivelit të zbatueshmërisë së kërkesave të ligjit të MFK-së dhe akteve nënligjore në zbatim të tij. Nga verifikimi i aktiviteteve të monitorimit rezultoi se monitorimet e njësive publike nga DH/MFKK kryen në një periudhë shumë të reduktuar kohore (mars-maj), periudhë në të cilën duhet bërë dhe konsolidimi i rezultateve me qëllim rankimin e njësive dhe paraqitjen e tyre në Raportin Vjetor të KBFP. Pra jo si një monitorim i vazhdueshëm nga ana e DH/MFKK me qëllim përmirësimin e vazhdueshëm të metodologjisë, standardeve dhe udhëzimeve, i cili është një nga detyrimet kryesore të kësaj drejtorie.

Konstatohet se DH/MFKK gjatë vitit 2023 ka kryer vlerësimin e cilësisë së sistemit të kontrollit të brendshëm vetëm për qeverisjen e përgjithshme, bazuar edhe në raportin vjetor KBFB 2023, kapitulli III “Vlerësimi i cilësisë së sistemit të kontrollit të brendshëm” ku DH/MFKK është shprehur vetëm për qeverisjen e përgjithshme, duke mos kryer vlerësim sistemi për shoqëritë tregtare, me qëllim që MF të ketë një përqasje gjithëpërfshirëse dhe një informacion të konsoliduar mbi cilësinë e sistem të kontrollit të brendshëm. Veprime në kundërshtim me ligjin nr. 10296, datë 08.07.2010 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, i ndryshuar nenin 26, pika 2 ku citohet “*Struktura përgjegjëse e harmonizimit për menaxhimin financiar, kontrollin dhe kontabilitetin siguron vlerësimin e cilësisë në mënyrë sistematike për sistemin e menaxhimit financiar dhe kontrollit në njësitë e qeverisjes së përgjithshme dhe shoqëritë tregtare sipas përcaktimeve të nenit 3 të këtij ligji, me qëllim mbledhjen e informacionit për të përmirësuar metodologjinë dhe standardet e punës*”, në kundërshtim me rregulloren e brendshme miratuar me UMF nr. 138, datë 09.06.2023, neni 24/2, pika h dhe me manualin e MFK, kapitulli II, pika 2.2.2 “Roli i DH/MFKK”.

Mbi Monitorimin e performancës së sistemit të kontrollit të brendshëm

Në zbatim të urdhrit të Ministrit të Financave, Urdhri nr. 117, datë 1.04.2019 “Për miratimin e metodologjisë për monitorimin e performancës së sistemit të kontrollit të brendshëm të njësive publike”, i ndryshuar më Urdhrin nr.221, datë 01.12.2021, pika 3 “*Strukturat përgjegjëse që ngarkohen në vlerësimin dhe matjen e treguesve të monitorimit të performancës së njësive publike janë: a. Struktura përgjegjëse për buxhetin: b. Struktura përgjegjëse për thesarin: c. Struktura përgjegjëse për harmonizimin e kontrollit të brendshëm financiar publik*” dhe pika 4 “*ngarkon me përgjegjësi DH/MFKK për përpunimin e informacionit të konsoliduar dhe paraqitur sipas kërkesave të metodologjisë si dhe hartimin e raportit përfundimtar brenda muajit Maj të çdo viti*” u konstatua:

Konstatohet se gjatë vitit 2023, Drejtoria e Përgjithshme e Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik dhe Raportimit Financiar (DPKBFP/RF) në bashkëpunim me Drejtorinë e Përgjithshme të Buxhetit dhe Drejtorinë e Përgjithshme të Thesarit u angazhuan në kryerjen e analizave për gjenerimin e të dhënave për 18 (tetëmbëdhjetë) tregues performance mbi planifikimin, zbatimin dhe ekzekutimin e buxhetit, si dhe mbi treguesit për implementimin e sistemeve të kontrollit të

brendshëm dhe auditimit të brendshëm. Konstatohet se gjatë viti 2023 janë marrë në analizë edhe treguesit e MFK dhe AB nga shoqëritë tregtare në kuadër të ndryshimeve në ligjin nr. 10296, datë 08.07.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”, i ndryshuar me ligjin nr. 110/2015, datë 15.10.2015 dhe ligjin nr. 14/2023, në bazë të nenit 18. Në raportin vjetor 2023 krahas analizës për treguesit e performancës së NJQP, DH/MFKK ka paraqitur në raport edhe analizën për treguesit e performancës së shoqërive tregtare.

Indikatorët e vlerësimit Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit janë 3 nga 18 vlerësuar nga DH/MFKK si në vijim:

Indikatori 11 – Hartimi me cilësi i Planit të Veprimit të MFK-së dhe paraqitja brenda afateve kohore të përcaktuara;

Indikatori 12 – Gjithëpërfshirja dhe rregullsia e raportimit vjetor mbi sistemin e kontrollit të brendshëm;

Indikatori 13 – Efektiviteti i mekanizmave bazë të përgjegjshmërisë menaxheriale në njësitë e sektorit publik

Referuar përgjigjeve të dhëna në pyetësorët e vetëvlerësimit dhe nga analizat e performancës së institucioneve të qeverisjes së përgjithshme vlerësimi i indikatorëve të performancës së menaxhimit financiar dhe kontrollit

Tabela nr. 1.6: Vlerësimi i indikatorëve të performancës nga DH/MFKK

Indikatori	Viti 2021	Viti 2022	Viti 2023
Indikatori 1	1.9	2.57	2.73
Indikatori 2	3.0	3.06	2.97
Indikatori 3	2.95	2.91	2.92

Burimi: Të dhënat nga DH/MFKK, në MFE. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Nga auditimi i të dhënave konstatohet se përpunimi i informacionit të konsoliduar nga DH/MFKK është bërë sipas formatit “Aneksi 4, Tabela e raportimit mbi vlerësimin e treguesve të performancës” dhe vlerësimi i performancës është kryer bazuar në sistemin e pikëzimit, në përputhje me Urdhrin nr. 117, datë 1.04.2019 “Për miratimin e metodologjisë për monitorimin e performancës së sistemit të kontrollit të brendshëm të njësisve publike”, i ndryshuar, pika ii/1 “Afatet e raportimit dhe hartimi i raportit vjetor”.

Mbi procedurat e përgatitjes së Raportit vjetor të vitit 2023 të sistemit financiar të brendshëm publik mbi funksionimin dhe progresin e sistemit të MFK në sektorin publik.

Në funksion të nenit 25 pika 3 dhe nenit 26 pika 2 të ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, i ndryshuar, Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar Kontrollit dhe Kontabilitetit është përgjegjëse për monitorimin sistematik të sistemeve të menaxhimit financiar dhe kontrollit në njësitë e sektorit publik për të vlerësuar nga afër ecurinë e zbatimit të nenit 18 të ligjit të MFK ku përcaktohet se Nëpunësi Autorizues duhet të paraqesë pranë Ministrisë së Financave pyetësorin e vetëvlerësimit, deklaratën dhe raportin mbi cilësinë e sistemeve të kontrollit të brendshëm të njësisë publike që mbulon, për vitin e mëparshëm, jo më vonë se fundi i muajit shkurt të vitit aktual.

Konstatohet se DH/MFKK ka shpërndarë 153 pyetësorë në njësitë e qeverisjes së përgjithshme, ku janë përfshirë 140 njësi të qeverisjes së përgjithshme dhe për 13 njësitë shpenzuese me buxhet të madh, si dhe 45 pyetësorë janë shpërndarë në shoqëritë tregtare të cilat zotërohen, kontrollohen, financohen ose garantohen financiarisht nga një njësi e qeverisjes së përgjithshme. Rezulton se nga 153 njësi të cilave i'u është dërguar për plotësim pyetësori i vetëvlerësimit mbi sistemin e menaxhimit financiar dhe kontrollit, 140 njësi, ose 91.5 % kanë raportuar pranë Ministrisë së Financave; 5 prej njësisë të qeverisjes së përgjithshme nuk kanë raportuar në mënyrën e duhur duke pasur mangësi në dokumentacionin e dërguar, ndërsa 9 NJQP nuk kanë raportuar në MF. Njësitë me mangësi në dokumentacion janë: Bashkia Delvinë, Bashkia Rrogozhinë, Bashkia

Kurbin, Bashkia Librazhd, Bashkia Finiq. Njësitë publike që nuk kanë raportuar në MF janë: Sekretariati Teknik i Këshillit Ekonomik Kombëtar, Qarku Lezhë, Bashkia Cërrik, Bashkia Tropojë, Bashkia Vlorë, Bashkia Konispol, Bashkia Vau Dejës, Bashkia Himarë dhe Bashkia Vorë.

Nga 45 prej shoqërive tregtare të cilat zotërohen, kontrollohen, financohen ose garantohen financiarisht nga një njësi e qeverisjes së përgjithshme, kanë raportuar gjithsej 29 shoqëri, ose 64 % e tyre. Rezulton se nga 29 pyetësorët e vetëvlerësimit që janë depozituar pranë DH/MFKK, 10¹⁵ shoqëri tregtare nuk kanë raportuar në mënyrën e duhur, duke pasur mangësi dokumentacion, ndërsa, 15¹⁶ prej tyre nuk kanë raportua në MF. Lidhur me instrumentin e planit të veprimit të MFK, rezulton se 16 SH.A kanë dorëzuar plane veprimi të sakta.

Për sa më lartë, në mbështetje të nenit 18 të ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, i ndryshuar, DHKBFP/MFK ka dërguar në total 198 njësi (njësi të qeverisjes së përgjithshme dhe shoqërive tregtare), kërkesën për plotësimin e pyetësorit të vetëvlerësimit prej të cilave kanë raportuar vetëm 169 njësi, ose 85.3 % e total njësi kanë raportuar në MF. Konstatohet se 14.7% e njësi të qeverisjes së përgjithshme dhe shoqërive tregtare nuk kanë përmbushur detyrimin ligjor të përcaktuar në nenin 18 të ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, i ndryshuar, Udhëzimin nr. 28, datë 15.12.2011 “Mbi paraqitjen e deklaratës dhe raportit vjetor për cilësinë e sistemit të kontrollit të brendshëm në njësitë publike”, pika 6. Për vitin 2023 detyrimin për depozitim të deklaratës raportit mbi cilësinë dhe funksionimin e sistemit të kontrollit të brendshëm e kanë përmbushur 123 njësi nga 198 njësi, ose 62 % e total njësi të cilat kanë ushtruar veprimtarinë e tyre gjatë vitit 2023. Konstatohet se 38 % e njësi të qeverisjes së përgjithshme dhe shoqërive tregtare nuk kanë përmbushur detyrimin ligjor të përcaktuar në nenin 18, pika 1 të ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, i ndryshuar, Udhëzimin nr. 28, datë 15.12.2011 “Mbi paraqitjen e deklaratës dhe raportit vjetor për cilësinë e sistemit të kontrollit të brendshëm në njësitë publike”, pika 1. Nga auditimi i dokumenteve rezulton se ndaj këtyre institucioneve nuk është marrë masa disiplinore sipas legjislacionit, si dhe nuk është ngarkuar më përgjegjësi personi përgjegjës i punës, por është dërguar shkresë për tërheqje vëmendje ndaj institucionit, duke vepruar në kundërshtim me nenin 31, pika 2 e ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin” ku thuhet “ *Mosrespektimi nga nëpunësi autorizues ose të deleguarit e tij i kompetencave të përmendura në nenet 9, pika 5, 18, pika 1, dhe 26, pika 3, të këtij ligji, si dhe bazuar në rezultatet e vlerësimit të cilësisë për sistemin e kontrollit të brendshëm përbën rast të keqmenaxhimit të sistemit të kontrollit të brendshëm dhe ndaj tij ose të deleguarit të tij fillojnë procedurat disiplinore sipas përcaktimeve ligjore në fuqi, me propozim të nëpunësit të parë autorizues.*”.

Pyetësori i vetëvlerësimit përbëhet nga 17 parime të cilat ndahen në 5 ndarje kryesore (Mjedisi i kontrollit/Menaxhimi i riskut/Aktivitetet e kontrollit/informimi dhe komunikimi/Monitorimi) dhe konsistojnë në 114 pyetje në total. Nga përgjigjet e pyetësorit të vetëvlerësimit janë evidentuar vlerësimet në vijim nga DH/MFKK sipas paraqitjes në tabelën e mëposhtme:

---

¹⁵Albpetrol sh.a Fier, Regjistri Detar Shqiptar,Ujësjellës Kanalizime sh.a Korçë, Ujësjellës Kanalizime sh.a Gjirokastrë, Ujësjellës Kanalizime sh.a Lushnjë, Ujësjellës Kanalizime sh.a Vlorë, Rezidenca Studentore Universitare nr 1 sh.a Tiranë, Klubi shumësportësh "Partizani", Klubi i Shumësporteve , Klubi Futbollit Teuta.

¹⁶ Prodhim Mobilje, sh.a Tiranë,Posta Shqiptare sh.a ,Ndërmarrja e Trajtimin të Studentëve sh.a Korçë,Agrokredit sh.a Tiranë,Ujësjellës Kanalizime sh.a Durrës,Ujësjellës Kanalizime sh.a Dibër,Ujësjellës Kanalizime sh.a Kukës,Ujësjellës Kanalizime sh.a Elbasan,Ujësjellës Kanalizime sh.a Berat,Ujësjellës Kanalizime sh.a Sarandë,Klubi Sportiv Tirana,Klubi Sportiv Studenti,Tiranë ,Qendra Kulturore dhe Klubi i Sportit Lushnjë,Klubi i Futbollit Gramozi ,Klubi Skënderbeu.

Tabela nr. 2.6: Vlerësimi i komponentëve të MFK për sistemin

Elementi	Vlerësimi 2021	Vlerësimi 2022	Vlerësimi 2023
Mjedisi i kontrollit	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv
Parimi 1: Njësia Publike demontron angazhim për integritet dhe vlerat etike	Efektiv	Efektiv	Pjesërisht efektiv
Parimi 2: Titullari / Nëpunësi Autorizues (NA) / Bordi apo Këshilli i drejtuesve demonstrojnë pavarësi dhe përgjegjshmëri në ushtrimin e përgjegjësisë për mbikëqyrje	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv
Parimi 3: Titullari/NA krijon strukturat organizative, linjat e raportimit, autoritetet dhe përgjegjësitë	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv
Parimi 4: Njësia publike demontron angazhim në realizimin e kompetencave	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv
Parimi 5: Njësia publike vepron në përputhje me përgjegjshmërinë menaxheriale	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv
Menaxhimi i riskut	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv
Parimi 6: Njësia Publike specifikon objektivat si bazë për identifikim dhe vlerësim të risqeve në lidhje me këto objektiva	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv
Parimi 7: Njësia Publike identifikon dhe analizon risqet për arritjen e objektivave	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv
Parimi 8: Njësia Publike vlerëson mundësinë e riskut të mashtrimeve	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv
Parimi 9: Njësia Publike identifikon dhe analizon ndryshimet e rëndësishme	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv
Aktivitetet e kontrollit	Efektiv	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv
Parimi 10: Njësia Publike përzgjedh dhe zhvillon aktivitetet e kontrollit	Efektiv	Efektiv	Efektiv
Parimi 11: Njësia Publike përzgjedh dhe zhvillon aktivitetet të përgjithshme të kontrolli mbi teknologjinë	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv
Parimi 12: Njësia Publike vendos aktivitetet e kontrollit përmes politikave dhe procedurave	Efektiv	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv
Informimi dhe komunikimi	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv
Parimi 13: Njësia Publike merr, gjeneron dhe përdor informacionin përkatës cilësor	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv
Parimi 14: Njësia Publike përdor komunikimin e brendshëm	Efektiv	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv
Parimi 15: Njësia Publike përdor komunikimin e jashtëm	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv
Monitorimi	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv
Parimi 16: Njësia Publike përzgjedh, zhvillon dhe kryen vlerësime të vazhdueshme dhe/ose të veçanta të sistemit të kontrollit të brendshëm	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv
Parimi 17: Njësia Publike vlerëson dhe komunikon mangësitë	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv
Total	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv	Pjesërisht efektiv

Burimi: Të dhënat nga DH/MFKK në MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Nga analiza e detajuar e 17 parimeve të kontrollit të brendshëm konstatohet se, sistemi i kontrollit të brendshëm për vitin 2023 në 169 njësi publike paraqitet *pjesërisht efektiv*. Sipas raportit vjetor 2023 KBFB ky vlerësim vjen si rezultat i moskonkludimit të procesit të lidhjes së objektivave strategjikë dhe operacionale, si dhe detajimit të objektivave në plane konkrete veprimi duke përcaktuar linjat e qarta të përgjegjshmërisë për përmbushjen dhe raportimin e standardizuar të tyre nga të gjithë menaxherët. Gjithashtu, nga analiza e pyetësorëve të vetëvlerësimit për të gjitha grupet e njësive të marra në analizë (ministri linje, njësi të vetëqeverisjes vendore, institucione të pavarura, njësi shpenzuese me buxhet të madh dhe SHA me kapital shtetëror) rezulton se vlerësim më të lartë merr grupi i ministrive të linjës, ndërkohë që situata vijon të paraqitet në nivel më të ulët në njësitë e vetëqeverisjes vendore dhe tek njësitë e reja raportuese (SHA të me kapital shtetëror).

Struktura e Raportit vjetor 2023.

Në zbatim të Urdhrit nr. 117, datë 01.04.2019 “Për miratimin e metodologjisë për monitorimin e performancës së sistemit të kontrollit të brendshëm të njësive publike” i ndryshuar, të Ministrit të MF, pika 4: “Ngarkohet struktura përgjegjëse për harmonizimin e kontrollit të brendshëm financiar publik, për përpunimin e informacionit të konsoliduar dhe paraqitur sipas kërkesave të metodologjisë bashkëlidhur si dhe hartimin e raportit përfundimtar brenda muajit Maj të çdo viti”.

Në funksion të kësaj, DH/MFKK ka bërë përpunimin e të dhënave dhe përgatitur në fund të këtij procesi, Raportin vjetor 2023 për KBFP, i cili është paraqitur për miratim para Ministrit të Financave dhe Ekonomisë me memon nr. 7700, datë 31.05.2024. Gjithashtu në zbatim të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008, i ndryshuar, neni 62 ku përcaktohet se: *“Ministri i Financave paraqet brenda muajit maj për miratim në Këshillin e Ministrave raportin vjetor të konsoliduar të zbatimit të buxhetit, të shoqëruar nga një informacion për arritjen e objektivave, situatën e menaxhimit dhe të kontrollit të brendshëm financiar dhe auditimit të brendshëm. Një kopje e këtij raporti i dërgohet Kontrollit të Lartë të Shtetit, i cili auditon llogaritë vjetore të buxhetit”*. MFE ka paraqitur për miratim raportin vjetor të konsoliduar të zbatimit të buxhetit për vitin 2023 me shkresat nr. 7701/1 prot., datë 31.05.2024 para Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Ministrave dhe me shkresën nr. 7701/2 prot., datë 31.05.2024 në Kontrollin e Lartë të Shtetit, protokolluar me shkresën nr. 869, datë 27.06.2024.

Në zbatim të detyrimit ligjor të përcaktuar në ligjin nr. 10296, datë 08.07.2010 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, i ndryshuar, nenin 26, pika c, ku citohet *“përcaktimin e nevojave dhe udhëheqjen e asistencës, trajnimeve dhe trajnimeve të vijueshme në fushën e menaxhimit financiar dhe kontrollit, përgjegjshmërisë menaxheriale dhe kontabilitetit në njësitë publike”*, konstatohet se DH/MFKK ka ofruar asistencës teknike për 5 institucione (Qendra Kombëtare e Kinematografisë, Këshilli i Lartë i Prokurorisë, Komisioni i Prokurimit Publik, Agjencia e Menaxhimit të Burimeve Ujore, Agjencia e Bashkëqeverisjes) ku nga vlerësimi cilësisë së sistemit të kontrollit të brendshëm kanë rezultuar me një nivel jo të kënaqshëm. Në kuadër të asistencës teknike janë trajnuar 44 punonjës.

Në zbatim të detyrimit ligjor të përcaktuar në ligjin nr. 10296, datë 08.07.2010 Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, i ndryshuar, nenin 26, pika d *“ndërgjegjësimin për kontrollin e brendshëm financiar publik me anë të seminareve dhe publikimeve në faqen e internetit të ministrisë përgjegjëse për financat”*, konstatohet se DH/MFKK në kuadër të ndërgjegjësimit të njërive publike DH/MFKK ka realizuar këto aktivitete:

Në pikën “c” të nenit 26 të ligjit nr.10926, datë 08.07.2010, i ndryshuar, parashikohet roli i Njesisë Qendrore të Harmonizimit për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin dhe më konkretisht një ndër rolet është *“Përcaktimi i nevojave dhe udhëheqjen e trajnimeve në vijueshmëri në fushën e menaxhimit financiar dhe kontrollit dhe të përgjegjshmërisë menaxheriale në njësitë e sektorit publik”*. Në zbatim të detyrimit ligjor, DH/MFKK ka vijuar me trajnimet gjatë vitit 2023:

- Në bashkëpunim me ASPA janë trajnuar 399 nëpunës publikë për çështjet që lidhen me vlerësimin e sistemit të kontrollit të brendshëm (97 punonjës), konceptet e KBFP (46 punonjës), llogaridhënien menaxheriale (66 punonjës), si dhe menaxhimin e rrezikut (190 punonjës të njësive publike nga të cilët 15 prej tyre janë certifikuar).

- Në bashkëpunim me Projektin e Financave Lokale janë realizuar disa trajnime me fokus zbatimin e procesit të menaxhimit të riskut, instrumentet e MFK-së si dhe treguesit e performancës së sistemit të kontrollit të brendshëm. Në këto trajnime kanë marrë pjesë rreth 185 pjesëmarrës, përfaqësues të 46 njësive të vetëqeverisjes vendore.

- Lidhur me risitë e ndryshimeve të ligjit të MFK, është organizuar trajnim për informimin dhe mënyrën e raportimit më përfaqësues nga SH.A me kapital shtetëror, të cilat pas ndryshimit të ligjit të MFK nr.14/2023, janë bërë pjesë e institucioneve që duhet të raportojnë në Ministrinë e Financës mbi zhvillimin e sistemit të kontrollit të brendshëm në njësitë e tyre.

Mbi aktivitetin në drejtim të zhvillimit të kontabilitetit publik dhe ndjekjen e procesit të zbatimit të strategjisë së qeverisë për implementimin e standardeve të kontabilitetit publik.

Misioni i sektorit të kontabilitetit është sigurimi i hartimit, harmonizimit dhe monitorimit të zbatimit të rregullave dhe metodologjive në fushën e kontabilitetit të sektorit publik si dhe akteve ligjore dhe nënligjore në fushën e kontabilitetit dhe të sektorit privat. Qëllimi i punës së këtij sektori është të përgjigjet para Drejtorit të Drejtorisë të Harmonizimit të Menaxhimit Financiar, Kontrollit dhe Kontabilitetit për mbikëqyrjen e zbatimit të 87 metodologjisë, standardeve dhe ofrimit të trajnimeve dhe asistencës në fushën e kontabilitetit të sektorit publik si dhe udhëzon e jep këshilla në përgatitjen e akteve ligjore dhe nënligjore në fushën e kontabilitetit të sektorit privat me qëllim përmbushjen e misionit të Drejtorisë së Harmonizimit të Menaxhimit Financiar, Kontrollit dhe Kontabilitetit. Sa i përket përmirësimeve ligjore, është realizuar përmirësimi dhe ndryshimi i ligjit për Auditimin e Brendshëm, duke rezultuar në ligjin nr. 12, datë 02.02.2023 “Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr. 114/2015, Për Auditimin e Brendshëm”.

Gjatë vitit 2023 drejtoria ka vijuar me aktivitetet në kuadër të Projektit “Zhvillimi i Kontabilitetit të Sektorit Publik në Shqipëri (IPSAS)”, konkretisht:

-Krijimin e kornizës rregullatore për kontabilitetin dhe raportimin financiar bazuar në Standartet Ndërkombëtare të Kontabilitetit në Sektorin Publik (IPSAS) dhe parakushteve të tjera të domosdoshme për realizimin e kësaj reforme. Kjo është kryer përmes përgatitjes të një metodologjie të re të kontabilitetit dhe të proceseve të punës të lidhura me të. Kjo bazë e re rregullatore përbëhet nga dhjetë udhëzime që mbulojnë të gjitha fushat e kontabilitetit në përputhje me IPSAS si inventarët, provigjionet, aktivet afatgjata jomateriale, aktivet afatgjata materiale mbi shpenzimet si dhe mbi përfitimet sociale dhe përfitimet e punonjësve, të ardhurat, mbi konsolidimin e pasqyrave financiare si dhe mbi instrumentat financiarë si dhe nga plani i llogarive bazuar në kontabilitetin mbi bazën e të drejtave dhe detyrimeve të konstatuara. Gjithashtu, janë identifikuar nevojat për zhvillimet e reja të nevojshme funksionale të sistemit SIFQ me qëllim mundësimin e përmbushjes së kërkesave të metodologjisë të re duke përfunduar rishikimin e proceseve të punës për kontabilitetin dhe raportimin financiar, si dhe vlerësimin mbi funksionalitetin e sistemit SIFQ. Gjatë vitit 2023 ka përfunduar procesi i përkthimit të Standardeve (IPSAS) nëpërmjet programit TRADOS dhe është nënshkruar marrëveshja me Federatën Ndërkombëtare të Kontabilistëve (IFAC) për përfitimin e të drejtës për përkthimin e këtyre standardeve në gjuhën shqipe, si dhe publikimin e tyre.

-Zhvillimi i kapaciteteve dhe aftësive profesionale në fushën e kontabilitetit për MF dhe për financiarët e sektorit publik. MF në bashkëpunim me kompaninë konsulente ndërkombëtare The Chartered Institute of Public Finance and Accountancy (CIPFA) ka realizuar aktivitetin e trajnimit dhe testimit të trajnerëve për kontabilitetin dhe raportimin financiar në sektorin publik bazuar në standardet IPSAS. Konstatohet se ka përfunduar trajnimi për herë të parë mbi kontabilitetin në sektorin publik dhe raportimin financiar bazuar në IPSAS për rreth 500 pjesëtarë të stafit të angazhuar në fushën e kontabilitetit në njësitë e qeverisjes së përgjithshme. Ndërkohë, DH/MFKK është në proces të konceptimit të politikave dhe programeve të Edukimit të Vijueshëm, duke konfiguruar mënyrën e ruajtjes dhe të përditësimit të njohurive dhe aftësive të punonjësve të kontabilitetit, nevojë e domosdoshme për zbatimin me sukses të reformës dhe që parashikohet të bëhet operacionale gjatë periudhës në vazhdim.

Në zbatim të ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, i ndryshuar, nenin 28 “Bordi i Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik”, konstatohet se Bordi është ngritur me Urdhrin nr. 210, datë 07.06.2019 “Për mënyrën e organizimit dhe funksionimit të Bordit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik” me ndryshime. Bordi ka në përbërje të tij 7 anëtarë ku në cilësinë e kryetarit të këtij bordi është Ministri i Financave, Sekretari i Përgjithshëm, Drejtori i Përgjithshëm i DHMFKK, Drejtori i Përgjithshëm i Drejtorisë së Buxhetit, Drejtori i

Përgjithshme i Drejtorisë së Thesarit, një anëtar nga fusha e menaxhimit financiar dhe kontrollit, një anëtar nga fusha e kontabilitetit dhe një anëtar nga fusha e auditit të brendshëm. Plani vjetor 2023 i Bordit është pjesë e planit vjetor të DH/MFKK, nr. 3554, datë 20.02.2023 miratuar nga MF. Në pikën 3 të këtij plani janë përcaktuar edhe detyrat/aktivitetet e BKBF. Në zbatim të nenit 28, pika 2 dhe pika 4 të ligjit të MFK-së, konstatohet se gjatë vitit 2023, Bordi është mbledhur një herë për të diskutuar mbi Raportin vjetor të vitit 2022 mbajtur me procesverbalin nr. 9878 prot., datë 31.05.2023. Për të diskutuar mbi raportin vjetor 2023 Bordi është mbledhur më datë 30.05.2024, mbajtur procesverbali me nr. 7584, datë 30.05.2024

Për sa është trajtuar në Projekt Raportin e Auditimit, nga subjekti i audituar është paraqitur observacioni me shkresën nr. 4564/43 prot., datë 09.09.2024 të MF, protokolluar në KLSH me nr. 472/24, datë 17.09.2024, nga Drejtoria e Harmonizimit të MFK janë shprehur objeksionet si më poshtë:

Pretendimi i subjektit:

Në lidhje me gjetjet dhe rekomandimet e bëra prezent në Projekt-Raport ku gjykojmë të nevojshme, të paraqesim më poshtë disa komente:

Në mbështetje të Gjetjes 32 dhe Rekomandimit 32.1 sqarojmë se, lidhur me realizimin e procesit të vlerësimit të cilësisë në institucionet e përzgjedhura, ky proces zhvillohet në përputhje me specifikimet e dokumentit të Metodologjisë për Vlerësimin e Cilësisë së Sistemit të Kontrollit të Brendshëm në njësitë publike (Urdhri i Ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr. 311, datë 23.12.2020), e cila synon përmirësimin e standardeve të punës si dhe analizimin dhe vlerësimin me detaje të gjendjes së sistemeve të kontrollit të brendshëm në njësitë publike dhe dhënien e rekomandimeve për adresimin e mangësive të identifikuara. Ky proces realizohet nëpërmjet vizitave në terren duke vlerësuar sistemin e kontrollit të brendshëm mbi bazë dokumentare. Metodologjia është në fazë rishikimi me afat të përcaktuar në planin vjetor të punës, brenda viti 2024.... Përsa i përket vonesave nga momenti i kryerjes së vlerësimit në terren, sqarojmë se vonesa në dërgimin e projekt raporteve apo raporteve të vlerësimit ndodh kryesisht për shkak të mospërgjigjes në afatet e përcaktuara për vënien në dispozicion të dokumentacionit të nevojshëm për vlerësim nga ana e institucioneve. Megjithatë, DH/MFKK vlerëson gjetjet e bëra dhe është angazhuar gjatë viti 2024 në rishikimin e dokumentit të metodologjisë së vlerësimit e kontrollit të brendshëm, me qëllim përshtatjen dhe përmirësimin e procedurave të vlerësimit sikurse është përmendur edhe më lartë. Në lidhje me periudhën e realizimit të analizës nga ana e DH/MFKK mars - maj 2023 DH/MFKK, në përputhje me detyrimet ligjore dhe funksionet kryesore të saj, realizon çdo vit vlerësimin e performancës së njësive të sektorit publik nëpërmjet analizimit të indikatorëve të performancës dhe përgatit raporti vjetor të KBFP-së për vitin paraardhës..

Rekomandimi 33.1: Titullari i DH/MFKK të marrë masa për përfshirjen e shoqërive tregtare në planin vjetor....Sqarojmë se në rubrikën III të Raportit Vjetor të KBFP, paraqitet informacioni i përmbledhur për vitin 2023, në kuadër të monitorimeve të realizuara gjatë vitit 2023, ndërkohë që për SH.A me kapital shtetëror është dhënë informacioni i përmbledhur mbi vlerësimin e indikatorëve të MFK-së dhe AB-së në bazë të raportimit nga ana e këtyre njësive. Këto njësi janë bërë pjesë e detyrimit për raportim mbi sistemin e kontrollit të brendshëm nëpërmjet ndryshimit të ligjit të MFK-së, nr.14/2023 dhe në këtë aspekt është duke u rishikuar metodologjia e vlerësimit të cilësisë në terren për mënyrën e realizimit të procesit të monitorimeve edhe për këto njësi. Bazuar në nenin 25 dhe 26 të ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, i ndryshuar, DH/MFKK planifikon realizimin e procesit të monitorimit të zbatimit dhe funksionimit të sistemit të kontrollit të brendshëm në disa njësi të qeverisjes së përgjithshme. ...Për të realizuar këtë proces për shoqëritë tregtare me kapital shtetëror është e nevojshme mbledhja e informacionit për matricën e riskut, pas miratimit të ndryshimeve të ligjit të MFK 14/2023, në mënyrë që të vijohet më përfshirjen e tyre në procesin e monitorimit. Gjithashtu, për këtë proces është i nevojshëm edhe rishikimi i metodologjisë së vlerësimit të cilësisë në terren, i cili do të realizohet gjatë vitit 2024, sikurse është përmendur edhe më lart.

Rekomandimi 34.1: Nëpunësi i Parë Autorizues, të marrë masa për përmbushjen e detyrimit ligjor...Në mbështetje të gjetjes dhe rekomandimit sqarojmë se në zbatim të ligjit nr.10296, datë 08.07.2010 “Për

Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin” të ndryshuar, në nenin 18 të tij përcaktohet se: çdo Nëpunës Autorizues i NjQP-ve dhe shoqërive tregtare sipas përcaktimeve të nenit 3 të ligjit, kanë detyrimin e përgatitjes dhe nënshkrimit të deklaratës dhe raportit vjetor mbi cilësinë dhe funksionimin e sistemit të kontrollit të brendshëm në njësinë që mbulon, për vitin e mëparshëm buxhetor. Në mbështetje të nenit 31 të ligjit nr.10296 datë 08.07.2010 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin” të ndryshuar, mosrespektimi nga nëpunësi autorizues ose të deleguarit të tij i kompetencave të përmendura në nenin 18, pika 1, të këtij ligji përbën rast të keqmenaxhimit të sistemit të kontrollit të brendshëm dhe ndaj tij ose të deleguarit të tij fillojnë procedurat disiplinore sipas përcaktimeve ligjore në fuqi, me propozim të nëpunësit të parë autorizues... Ndërkohë, DH/MFKK do të vijojë të angazhohet në njoftimin e Nëpunësit të Parë Autorizues mbi rastet e institucioneve të cilat nuk respektojnë dispozitat ligjore të fushës në mbështetje të informacionit të konkluduar në Raportin Vjetor të KBFP-së për vitin 2023 dhe përcaktimeve ligjore të fushës.

Qëndrimi i grupit të auditimit:

Në lidhje me komentet e bëra nga subjekti i audituar, grupi auditues sqaron se në lidhje me rekomandimin 34.1 konstatimi i referohet mos zbatimit të detyrimit ligjor nga ana e Nëpunësit të Parë. Sqarojmë se të gjithë konstatimet në fazën e terrenit i përkasin vitit 2023, dhe përmirësimet mbi metodologjinë që do të realizohet brenda vitit 2024 siç e keni shprehur edhe ju, nuk shërbejnë si argument kundërshtues mbi to. Në lidhje me rekomandimin 33.1 mbi përfshirjen e SHA në planin vjetor 2024 është detyrim ligjor.

2.6.2. Veprimtaria e Drejtorisë së Harmonizimit të Auditimit të Brendshëm

Për auditimin e kësaj pike u shqyrtua dokumentacioni si më poshtë:

- Planin Vjetor 2023 i konsoliduar hartuar nga DH/AB;
- Planin strategjik 2024-2026 dhe vjetor i konsoliduar, hartuar nga DH/AB;
- Ndryshimet në Planin Vjetor të Njësive të Auditimit të Brendshëm;
- Pyetësorët e vetëvlerësimit të NJAB-ve;
- Dokumentacion mbi përbërjen e strukturave të NJAB;
- Dokumentacion mbi Trajnimin e Vijueshëm Profesional;
- Dokumentacion mbi procesin e certifikimit të audituesve të brendshëm;
- Vendime të Komitetit të Kualifikimit;
- Raporti mbi Funksionimin e Sistemit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik në Njësitë e Qeverisjes së Përgjithshme për vitin 2023.
- Planin vjetor i veprimtarisë së DH/AB për vitin 2023.

Nga auditimi ka rezultuar:

Nga verifikimi i listës së NJAB-ve të vënë në dispozicion të grupit të auditimit nga DH/AB rezultoi se lista për vitin 2023, përmban 136 njësi të auditimit të brendshëm (NJAB), prej të cilave 6 nuk kanë qenë funksionale. Strukturat, që nuk kanë qenë funksionale për vitin 2023 paraqiten si më poshtë:

1. Autoriteti Kombëtar i Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve;
2. Ujësjetës Kanalizime Kukës ;
3. Ujësjetës Kanalizime Lezhë;
4. Ujësjetës Kanalizime Dibër;
5. Ujësjetës Kanalizime Kamëz;
6. Ujësjetës Kanalizime Berat.

Strukturat e lartpërmendura, për vitin 2023 nuk kanë pasur punonjës në strukturë.

Gjithashtu për vitin 2023, 5 institucione e kanë marrë shërbimin e auditimit të brendshëm me Akt-Marrëveshje ndërinstitucionale për ofrimin e shërbimit të auditit, konkretisht:

Lidhja e marrëveshjeve është në përputhje me pikat 3 dhe 6 të VKM nr. 83, datë 03.02.2016 “Për miratimin e kriterëve të krijimit të NJAB në sektorin publik”.

1. Bashkia Finiq – Akt-Marrëveshje me Bashkinë Dropull, nr. 1701, datë 28.09.2021 miratuar nga Ministria e Financave me shkresën nr. 17390/1, datë 05.11.2021 (me afat 5 vite);
2. Bashkia Pustec– Akt-Marrëveshje me Bashkinë Dropull, nr. 1326, datë 10.10.2023;
3. Bashkia Libohovë – Akt-Marrëveshje me Bashkinë Dropull, nr. 8447, datë 12.05.2021.

Ndërsa për institucionet: Shkolla e Magjistraturës dhe Komisioneri për Mbikëqyrjen e Shërbimit Civil, të cilat mbulohen me shërbim nga NJAB pranë Ministrisë së Financave, DH/AB nuk disponohen Akt- Marrëveshjet e lidhura mes palëve. Mos depozitimi i një kopje të akt marrëveshjes pranë strukturës përgjegjëse për auditimin e **brendshëm, është në kundërshtim me nenin 5, të formatit të Akt-Marrëveshjes për realizimin e shërbimit të auditimit të brendshëm, të përcaktuar në Manualin e Auditimit të brendshëm, të miratuar me Urdhrin e Ministrit të Financave nr. 100, datë 25.10.2016**, ku përcaktohet se: “Kjo marrëveshje përpilohet në gjuhën shqipe dhe mbahet në 3 (tre) kopje të barasvlershme, të cilat pasi nënshkruhen nga palët, 2(dy) i merr pala përfituese e cila 1(një) kopje e dërgon tek struktura përgjegjëse e harmonizimit për auditimin e brendshëm, dhe 1 (një) e merr pala sipërmarrëse e shërbimit të auditimit të brendshëm”

Planifikimi nga Njësitë e Auditit të Brendshëm dhe nga DH/AB

Drejtoria e Harmonizimit të Auditit të Brendshëm është struktura përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm. Në gërmën ç të nenit 24 të ligjit nr.114/2015, datë 22.10.2015 “Për Auditimin e Brendshëm në Sektorin Publik” të ndryshuar, përcaktohet se “Struktura përgjegjëse e harmonizimit për auditimin e brendshëm përgatit dhe administron planin e konsoliduar strategjik e vjetor të veprimtarisë së auditimit të brendshëm në njësitë publike”. Afati i përcaktuar për hartimin e planit të konsoliduar nga Struktura përgjegjëse përcaktohet në paragrafin e dytë të pikës 3.3 “Afati i përgatitjes dhe miratimit të planit strategjik dhe planit vjetor” të Kapitullit III të Manualit të Auditimit të Brendshëm në Sektorin Publik, ku përcaktohet se “*Plani Strategjik dhe Plani Vjetor, i përgatitur nga njësitë e AB, para se të dërgohet për miratim tek titullari i njësisë publike, duhet të dërgohet për mendim tek Komiteti i Auditimit të Brendshëm deri me datën 30 Shtator të çdo viti, i cili e shqyrton dhe jep mendim deri me datën 10 Tetor të çdo viti. Planet pas dhënies së mendimit të KA-së, miratohen nga titullari i institucionit dhe ato dërgohen jo më vonë se data 20 Tetor e çdo viti, në strukturës përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm. Struktura përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm, Brenda datës 15 Dhjetor të çdo viti përgatit planin e konsoliduar strategjik dhe vjetor për të gjithë veprimtarinë e sistemit të auditimit të brendshëm në sektorin publik. Ky plan, i paraqitet për informim Ministrit të Financave, brenda datës 31 Dhjetor të çdo viti dhe Kontrollit të Lartë të Shtetit në kuadrin e shkëmbimit të informacionit të ndërsjellët.*”

Nga verifikimi i të dhënave në lidhje me dorëzimet të Planeve Strategjike/Vjetore të NJAB-ve pranë DH/AB rezultoi se:

Nga lista e Njësive të Auditit të Brendshëm të vënë në dispozicion të grupit të auditimit rezultojnë të listuara 136 NJAB, prej të cilave 6 e kanë pasur numrin e audituesve faktikë për 2023, zero, ç’ka do të thotë se 130 NJAB kanë qenë funksionale. NJAB-të të cilat kanë pasur numrin faktikë të audituesve zero janë: Autoriteti Kombëtar i Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve, Ujësjellës Kanalizime Kukës, Ujësjellës Kanalizime Lezhë, Ujësjellës Kanalizime Dibër, Ujësjellës Kanalizime Kamëz, Ujësjellës Kanalizime Berat.

Nga verifikimi i listës së depozitimit të planeve pranë DH/AB-së, nga 135 NJAB e listuara rezultojnë se 4 institucione nuk kanë raportuar ose kanë raportuar në rrugë zyrtare me për faktin që nuk kanë raportim, konkretisht:

Nuk ka raportuar Agjencia Shtetërore e Kadastrës dhe KESH SHA, ndërsa 2 institucione kanë raportuar në rrugë zyrtare se nuk kanë raportim, konkretisht Fondi Shqiptar i Zhvillimit me anë të shkresës nr. 3101/1, datë 18.10.2023 dhe Autoriteti Kombëtar i Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve me anë të shkresës nr. 881/1 datë 28.09.2023.

17 institucione kanë tejkaluar afatin e dërgimit të planeve pranë DH/AB (data 20 tetor), të përcaktuar në pikën 3.3 të Kapitullit III të Manualit të Auditimit të Brendshëm në Sektorin Publik dhe 2 institucione, prej institucioneve që kanë raportuar, e kanë bërë raportimin më email dhe jo në rrugë shkresore. Në mënyrë të detajuar, situata paraqitet si në tabelën më poshtë:

Tabela nr. 3.6: “Evidenca mbi afatet e dërgimit të planeve vjetore dhe strategjike nga NJAB-të për 2023”

Përshkrimi	Nr. i NjAB-ve
Dorëzim i Planit Vjetor dhe Strategjik brenda afatit (20.10.2023)	112
Dorëzim i Planit Vjetor dhe Strategjik përtej afatit	17
Nuk kanë dorëzuar Plan Vjetor dhe Strategjik	4
Kanë raportuar vetëm përmes email (jo në formë shkresore)	2
Totali	135

Burimi: Të dhënat nga DH/AB në MFE. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Gjatë procesit të konsolidimit dhe miratimit të Planit Strategjik 2024-2026 dhe Planit Vjetor nga ana e DH/AB është referuar se nga ana e NjAB, në lidhje me përgatitjen dhe paraqitjen e planit vjetor dhe atij të konsoliduar për periudhën 2024-2025, ka pasur mangësi të cilat paraqiten si më poshtë:

- NjAB, nuk kanë hartuar Planin Strategjik dhe Vjetor sipas strukturës dhe përmbajtjes të paraqitur në Formatin Standard nr.5 “Hartimi i Planit Strategjik dhe Vjetor të NJAB “ të Manualit të Auditimit të Brendshëm;
- NjAB, kanë dërguar të plotësuar vetëm pasqyrat e planit strategjik dhe vjetor të pa shoqëruar me pjesën përshkuese të Planit strategjik dhe Vjetor të veprimtarisë së njësive;
- Titullari i njësive publike ka nënshkruar vetëm shkresën shoqëruese të këtyre planeve , pa nënshkruar miratimin e Planit Strategjik dhe Vjetor 2024-2026, sikurse përcaktohet në kërkesat e standardeve;
- Universi i auditimit nuk përfaqëson të gjitha fushat/sistemet/operationet e njësive publike, si të strukturave/Drejtorive pjesë të organigramës së njësive publike, dhe të njësive të varësisë (të gjitha subjektet ku ajo mund të ushtrojë auditimin, pra subjektet që janë në fushën e autoritetit të njësive publike), pavarësisht se në çfarë periudhe gjykohej të auditohet (Pasqyra nr.1);
- Nuk janë identifikuar fushat për tu audituar, respektivisht për subjektet e audituara,
- Njësitë e AB nuk kanë respektuar kërkesat lidhur me plotësimin e formateve të planeve, si konkretisht;
- Numri i angazhimeve në planin vjetor (Pasqyra nr.3) nuk është në koherencë me numrin e misionëve në vitin e parë të planit strategjik (Pasqyra nr.2);
- Planifikimi i numrit të misionëve të përllogaritura dhe të programuara, nuk është në raport me burimet njerëzore në dispozicion të njësive së auditimit të brendshëm, në momentin e hartimit të planeve;
- Përllogaritja e burimeve njerëzore të nevojshme për realizimin e angazhimeve të planifikuara është mbështetur në organikën e miratuar, ndërkohë që ky proces duhet të bazohet në burimet faktike që njësia ka në dispozicion.

Nga auditimi, rezulton se DH/AB, në lidhje me problematikat e evidentuara më sipër ka njoftuar institucionet përkatëse në formë shkresore, me qëllim përmirësimin e cilësisë së planeve në të ardhmen.

Plani i konsoliduar strategjik dhe vjetor të veprimtarisë së auditit të brendshëm në sektorin publik për vitet 2024-2026 i përgatitur nga DH/AB është dërguar pranë KLSH Me anë të shkresës nr. 16596/114, datë 14.12.2023 DH/AB i ka përcjellë KLSH-së, referuar germës b të pikës 2 të nenit 25 “Marrëdhëniet me Kontrollin e Lartë të Shtetit” të Ligjit nr. 114, datë 22.10.2015 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik”, të ndryshuar, ku citohet se “Mbi bazën e këtyre parimeve, fushat kryesore të bashkëpunimit janë: shkëmbimi i informacionit dhe i raporteve të auditimit;”.

Përgatitja dhe paraqitja e Planit të konsoliduar vjetor 2024

Germa d, e pikës 2.2.1 e Kapitullit II, të Manualit të Auditimit të Brendshëm në Sektorin Publik, miratuar me Urdhrin nr.100, datë 25.10.2016, i ndryshuar përcakton se “Struktura përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm: d) Përgatit dhe administron planin e konsoliduar strategjik dhe vjetor të veprimtarisë së auditimit të brendshëm në njësitë publike.” Sipas formateve standarde të planit strategjik të përcaktuar në kapitullin III të Manualit të Auditimit të Brendshëm në Sektorin Publik, citon se “Plotësimi i pasqyrave standarde nevojitet për përgatitjen e pjesës së shkruar të Planit Strategjik dhe Vjetor të NJAB. Të dhënat e paraqitura në pasqyra duhet të gjejnë argumentim të detajuar në pjesën e shkruar të dokumentit dhe kur është e nevojshme mund të bëhen dhe shënime shtesë në fund të materialit të përgatitur. Përgatitja e pasqyrave standarde ka si qëllim që të vendosë në të njëjtën linjë dhe formë planifikimin dhe rezultatet e veprimtarisë së auditimit të brendshëm në të gjithë sektorin publik.

Pasqyrat pjesë përbërëse e planit janë:

1. Pasqyra 1 “Vlerësimi i nivelit të riskut për të gjithë subjektet që duhet të auditohen nga NJAB”;
2. Pasqyra 2 “Plani strategjik i subjekteve të synuara për t’u audituar për vitet”;
3. Pasqyra 3 “Plani i angazhimeve të NJAB për vitin”;
4. Pasqyra 4 “Planifikimi i nevojave për trajnim të NJAB për vitin”;
5. Pasqyra 5 “Planifikimi i buxhetit dhe shpërndarja e burimeve të NJAB për vitin”.

Nga auditimi i Planit Strategjik 2024-2026 dhe Vjetor për vitin 2024 rezultoi se Pasqyra 4 “Planifikimi i nevojave për trajnim të NJAB e konsoliduar për vitin” **nuk është paraqitur nga DH/AB në përputhje me formatin e përcaktuar në Manualin e AB**, por vijon të paraqesë vetëm një listë të temave të parashikuara për trajnim, konkretisht nuk rezulton të jetë plotësuar për të dhënat në kolonat si më poshtë:

- Kolona 2) “Pjesëmarrës në trajnim”, e cila përcakton numrin e audituesve të interesuar për të marrë pjesë në tematikën përkatëse të trajnimit.
- Kolona 3) “Periudha”, e cila përcakton periudhën në të cilën kanë mundësi audituesit e brendshëm të ndjekin trajnimin, duke marrë parasysh planin vjetor të angazhimeve.
- Kolona 4) “Kohëzgjatja e trajnimit”, e cila përcaktohet duke pasur parasysh detyrimin ligjor që ka çdo auditues për trajnim”.

Plani vjetor 2023

Nga informacioni i vënë në dispozicion nga DH/AB rezulton se 45 NJAB kanë kryer ndryshim të planit vjetor të angazhimeve për vitin 2023, 10 prej tyre kanë qenë të pamiratuara nga titullari i njësisë, kjo në kundërshtim me pikën 3.5, të Kapitullit III, të Manualit të Auditimit të Brendshëm në Sektorin Publik, miratuar me Urdhrin nr. 100, datë 25.10.2016, ku përcaktohet se “Ndryshimet në planin vjetor të Auditimit të Brendshëm duhet të arsyetohen me shkrim nga drejtuesi i NJAB, ndryshime të cilat miratohen nga titullari i njësisë, pasi të jetë marrë edhe mendimi i Komitetit të Auditimit, (atje ku krijohet). Të gjithë planet vjetore dhe strategjike të rishikuar të auditimit të brendshëm duhet t’i dërgohen strukturës përgjegjëse të harmonizimit për AB-në, së bashku me shpjegimet e ndryshimeve të bëra”.

- Nga auditimi rezulton se nga këto 45 NJAB, të paraqitur me ndryshim plani, 27 prej tyre e kanë argumentuar ndryshimin e Planit Vjetor 2023 me relacionin përkatës dhe me pasqyrën nr. 3, e cila reflekton planin e ndryshuar të angazhimeve për vitin 2023;

- Institucionet të cilat **nuk kanë miratimin e titullarit** në planin e ndryshuar janë:

1. Operatori i Kujdesit Shëndetësor, Drejtoria Qendrore (Ish Autoriteti Shëndetësor Rajonal);
2. Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve;
3. Agjencia Kombëtare e Mbrojtjes Civile;
4. Drejtoria e Shërbimeve Qeveritare;
5. Fondi Shqiptar i Zhvillimit;
6. Këshilli i Lartë Gjyqësor
7. SHISH;
8. QSU, Nënë Tereza;
9. Spitali Universitar Shefqet Ndroqi Tiranë;
10. Spitali Rajonal Durrës.

- 6 nga 45 institucione e kanë paraqitur ndryshimin e planit duke paraqitur vetëm pasqyrën nr. 3 "Plani i Angazhimeve , për vitin 2023", pa bashkëlidhur relacionin shpjegues mbi ndryshimet e bëra planin vjetor të angazhimeve, të cilat paraqiten si më poshtë:

1. Kryeministria;
2. Drejtoria e Përgjithshme e Shërbimeve të Transportit Rrugor;
3. Operatori i Kujdesit Shëndetësor, Drejtoria Qendrore (Ish Autoriteti Shëndetësor Rajonal);
4. Agrokredit SHA, Tiranë;
5. Ujësjiellës Kanalizime Elbasan;
6. Bashkia Krujë.

- 6 institucione kanë bashkëlidhur në ndryshimin e planeve, relacionet shpjeguese, por jo pasqyrën nr. 3 "Plani i Angazhimeve për vitin 2023", ishte- bëhet.

1. Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve;
2. Radio-Televizioni Shqiptar;
3. Radio-Televizioni Shqiptar (RTSH);
4. QSU Nënë Tereza ;
5. Ujësjiellës Kanalizime Lushnjë;
6. Bashkia Sarandë.

- 1 institucion, konkretisht Ujësjiellës Kanalizime Durrës SHA, ka paraqitur relacionin shpjegues dhe pasqyrën nr. 3 "Plani i angazhimeve vjetore për vitin 2023", e cila rezulton e plotësuar për periudhën janar -qershor 2023.

- 2 institucione kanë bërë paraqitjen e planit, nga fillimi për shkak të ndryshimeve që kanë pësuar në strukturë, konkretisht Agjencia Kombëtare e Mbrojtjes Civile, Ujësjiellës Kanalizime Fier

Tabela nr. 4.6: "Numri i NJAB, me ndryshime plani për vitin 2023"

Paraqitja e ndryshimeve të planeve	Nuk ka relacion shpjegues, por bashkëlidhur ka Pasqyrën nr. 3 "Plani I Angazhimeve , për vitin 2023" të ndryshuar	Ndryshimi i planit është shoqëruar me relacionin përkatës, por nuk ka bashkëlidhur Pasqyrën nr. 3	Raportim i ri	Ndryshimi i planit është shoqëruar me relacionin & Pasqyrën nr. 3 "Plani I Angazhimeve 01-06.2023	Ndryshimet e planit konsistojnë në korrigjimin Pasqyrës nr.5 dhe jo Pasqyra nr.3).	Ndryshimi i planit është shoqëruar me relacionin përkatës, si dhe ka bashkëlidhur Pasqyrën nr. 3 "	Totali
Numri I NJAB-ve	6	6	2	1	1	27	45

Burimi: Të dhënat nga DH/AB në MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Në lidhje me afatet e paraqitjes së planeve të vitit 2023, të ndryshuara, nga grupi i auditimit u verifikuan afatet e paraqitjes së ndryshimeve të planeve pranë DH/AB nga ku rezultoi si në tabelën më poshtë:

Tabela nr. 5.6: “Afatet e paraqitjes së ndryshimeve në planin e veprimtarisë për vitin 2023 nga NJAB”

Janar-Mars	Prill-Qershor	Korrik-Shtator	Tetor-Nëntor	Dhjetor	Totali
5	7	15	13	5	45

Burimi: Të dhënat nga DH/AB në MF Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH

Nga tabela më sipër rezulton se ndryshimet më të mëdha në planet vjetore të auditimit të vitit 2023, janë bërë pas 6 mujorit të dytë të vitit 2023 dhe 18 janë bërë në 3 mujorin e fundit të vitit.

Në lidhje me afatet e ndryshimit të planeve vjetore, ligjërisht nuk ka kufizime, por ndryshimi i planeve individuale, bën që plani i konsoliduar vjetor dhe strategjik, të mos përmbajë reflektimet e bëra nga NJAB-të përkatëse dhe analizat mbi realizimet (krahasimi fakt me planin e rishikuar) prirën të rezultojnë pozitive, jo për shkak të realizimit faktik, por për shkak të rishikimit të planit vjetor.

Plani i konsoliduar për vitin 2023 ka përfshirë 130 NJAB, tek kolona institucioni janë listuar 133 të tilla, por 3 prej tyre kanë shënimin “nuk kanë raportuar”.

Plani vjetor i Konsoliduar për vitin 2023 rezulton 1,132 angazhime auditimi,

Në mënyrë të detajuar angazhimet e auditimit, sipas llojit të tyre paraqiten në tabelën më poshtë:

Tabela nr. 6.6: “Tabela me angazhimet e auditimit për vitin 2023 para dhe pas ndryshimeve në planet vjetore të NJAB-ve”

Nr.	Emërtimi	Auditime gjithsej	Shërbimet e Sigurisë					Shërbime konsulence
			Auditime përputhshmërie	Auditime performance	Auditime financiare	Auditime TI	Auditime të kombinuara	
I	Plani i konsoliduar për vitin 2023	1,132	401	35	75	8	605	8
II	Ndryshime Plani Vjetor 2023 (pakësim)	-40	-10	-3	-9	-2	-13	-3
Totali I+II		1,092	391	32	66	6	592	5

Burimi: DH/AB në MF

Nga tabela më sipër rezulton se numri total i angazhimeve audituese pas ndryshimeve të planeve për vitin 2023 ka qenë 1,092 auditime, ku pjesa më e madhe kanë qenë auditim të kombinuara (592 auditime) dhe 391 auditime përputhshmërie.

Nga analiza e bërë nga grupi i auditimit në lidhje me kapacitetet audituese dhe veprimtarinë e NJBA-ve për vitin 2023, konstatohet se:

- 10 NJAB rezultojnë me asnjë auditim të zhvilluar gjatë vitit 2023 (ose që nuk kanë raportuar), të cilat paraqiten si më poshtë:

1. Nj.Vend. Op.Kujd.Shend. Tiranë;
2. Agjencia Shtetërore e Kadastrës;
3. Agrokredit;
4. Ujësjiellës Kanalizime Kukës;
5. Ujësjiellës Kanalizime Lezhë;
6. Ujësjiellës Kanalizime Dibër;
7. Ujësjiellës Kanalizime Kamëz;

8. Ujësjetellës Kanalizime Lushnje;
9. Ujësjetellës Kanalizime Berat;
10. Autoriteti Kombëtar i Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve.

Nga verifikimi i veprimtarisë së NJAB përgjatë vitit 2023, nga grupi i auditimit u evidentuan NJAB me ngarkesën më të lartë për auditues (auditime/auditues) përgjatë vitit 2023, të cilat paraqiten si në tabelën më poshtë:

Tabela nr. 7.6: “ NJAB me raportin më të lartë Auditime/Auditues (10% i raportit më të lartë), për vitin 2023”

Institucioni	Auditues	Auditime gjithsej	Auditim/auditues	Auditime përputhshmërie	Aud. performance	Aud. financiare	Aud. TI	Aud. të kombinuara	Shërbime këshillimi	Me kërkesë titullari	Përfunduar	Në proces
Bashkia Memaliaj	1	8	8.0	8	0	0	0	0	0	0	8	0
Bashkia Tepelenë	1	8	8.0	4	0	4	0	0	0	0	8	0
Ujësjetellës Kanalizime Fier	2	13	6.5	3	0	9	1	0	0	0	13	0
Ujësjetellës Kanalizime Korçë	1	6	6.0	2	1	2	0	1	0	0	4	2
Drejt. Përgjith. Policisë	5	28	5.6	2	0	1	3	21	0	1	22	6
Ministria e Financave & Ekonomisë	7	35	5.0	0	0	0	0	33	0	2	33	2
SHISH	2	10	5.0	4	0	6	0	0	0	0	9	1
Alb Gaz sha	2	10	5.0	8	0	2	0	0	0	0	9	1
ALBCONTROL	1	5	5.0	3	0	2	0	0	0	0	5	0
Rezidenca Stud Univ nr.1	1	5	5.0	3	0	0	0	2	0	0	5	0
Bashkia Skrapar	1	5	5.0	5	0	0	0	0	0	0	5	0
Bashkia Cërrik	1	5	5.0	3	0	1	0	1	0	0	5	0
Bashkia Dropull	3	14	4.7	14	0	0	0	0	0	0	14	0
Ministria e Arsimit, Sportit & Rinisë	4	18	4.5	0	0	0	0	18	0	0	18	0

Burimi: Të dhënat nga DH/AB në MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Nga tabela më sipër rezulton se numri maksimal, i angazhimeve për auditues në nivel sistemi ka qenë për bashkitë Memaliaj dhe Tepelenë, nga 8 auditime në vit.

Kurse NJAB-të më numrin më të ulët të angazhimeve gjatë vitit 2023 paraqiten si në tabelën më poshtë:¹⁷

Tabela nr. 8.6: “ NJAB me raportin më të ulët Auditime/Auditues (10% i raportit më të lartë), për vitin 2023”

Institucioni	Auditues	Auditime gjithsej	Auditime/auditues	Auditime përputhshmërie	Aud. performance	Aud. financiare	Aud. TI	Aud. të kombinuara	Shërbime këshillimi	Me kërkesë titullari	Përfunduar	Në proces
Universiteti Politeknik i Tiranës	3	1	0.3	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Agjencia Kombëtare e Mbrojtjes Civile	2	1	0.5	0	0	1	0	0	0	0	1	0
Universiteti Mjekësisë	2	1	0.5	0	0	1	0	0	0	0	1	0
Fondi Shqiptar i Zhvillimit	6	4	0.7	4	0	0	0	0	0	0	4	0
Bashkia Rrogozhine	3	2	0.7	0	0	0	0	2	0	0	2	0
Posta Shqiptare sha	11	9	0.8	0	0	0	0	5	0	4	7	2
OSHEE sha	22	21	1.0	4	5	1	0	11	0	0	21	0
Radio-Televizioni Shqiptar	2	2	1.0	2	0	0	0	0	0	0	2	0
Universiteti i Tiranës	6	6	1.0	1	0	0	0	5	0	0	5	1
Bashkia Kolonje	2	2	1.0	1	0	0	0	0	0	1	2	0

Burimi: Të dhënat nga DH/AB në MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Nga të dhënat e tabelës më sipër rezulton se 6 institucione kanë raport auditime/auditues më të ulët se 1, ç’ka tregon për moseficencë të NJAB-ve.

Realizimi i planit të vitit 2023

¹⁷ Nuk janë paraqitur NJAB e listës, të cilat nuk kanë kryer asnjë auditim përgjatë vitit 2023.

DH/AB në Raportin Vjetor 2023 citon se “*Plani i auditimeve për vitin 2023 u realizua në 91,4% të Planit Vjetor të Angazhimeve, nga 1062 angazhime auditime të planifikuara, 971 auditime munden të mbylleshin plotësisht.*”

Nga verifikimi i planit të auditimit me ndryshime, konstatohet se në Raportin Vjetor të vitit 2023, shifra e auditimeve të planifikuara, sipas raportit, nuk korrespondon me totalin e auditimeve të planifikuara para dhe pas ndryshimeve të planeve vjetore, konkretisht auditimet e planifikuara para ndryshimeve të planeve janë 1,132 dhe pas ndryshimit të planeve janë 1,092 auditime dhe jo sa paraqitet në Raport (1,062).

Në Raportin vjetor 2023 të DH/AB paraqitet informacioni si më poshtë:

“Përgjatë vitit 2023, nga NJAB-të u përfunduan 971 angazhime auditimi që rezultuan në një nivel të realizimit të Planit Vjetor në vetëm 91,4 %.

Grafiku.1¹⁸. Auditime të planifikuara dhe të realizuara në vite

Në grafikun e mësipërm paraqitet realizimi i angazhimeve të auditimit për vitin 2023 të ndara sipas llojit. Nga të dhënat e pasqyruara vërehet se gjatë vitit ka një numër të madh auditimesh të kombinuara (385 auditime) dhe auditime përputhshmërie (431 auditime), si dhe një numër i konsiderueshëm i auditimeve të pa planifikuara, 41 me kërkesë të titullarëve të njësive publike. Këto të fundit, zëvendësojnë llojet e tjera të auditimeve të planifikuara, për shkak të mos trajtimit të planeve paraprakisht me titullarët e njësive publike ose për shkak të ndryshimit të shpeshtë të këtyre të fundit.”

Nga auditimi konstatohet se në Raportin Vjetor 2023, grafiku nr. 2 nuk paraqet në mënyrë të saktë të dhënat në lidhje me numrin e angazhimeve gjithsej të planifikuara për vitin 2023, auditimet e planifikuara në grafik paraqiten 1,062 ndërsa sipas planit me ndryshime ky numër është 30 më shumë, pra 1,092 auditime.

Situata e angazhimeve të realizuara, krahasuar me planin fillestar, planin e ndryshuar dhe situatës së paraqitur në Raportin vjetor për vitin 2023 të DH/AB paraqitet si në tabelën më poshtë:

Tabela nr. 9.6: “Krahasimi i realizimit të angazhimeve të auditimit me planifikimin për vitin 2023”

Emërtimi	Gjithsej	Shërbime të Sigurisë nga të cilat:					Shërbime Këshillimi	Angazhime me kërkesë të titullarit
		A. të përputhshmërisë	A. të performancës	A. financiare	A. TI	A. të kombinuara		
Plani fillestar i konosliduar 2023	1,132	401	35	75	8	605	8	
Plani përfundimtar me ndryshime	1,092	391	32	66	6	592	5	-
Plani Sipas Raport DH/AB	1,062	380	28	62	5	580	6	-
Realizimi	971	431	20	81	10	385	3	41

¹⁸ Grafiku nr. 1 sipas Raportit të DH/AB.

Realizimi sipas DH/AB (në %)	89%	110%	63%	123%	167%	65%	60%	#DIV/0!
Realizimi sipas KLSH (në %)	91%	113%	71%	131%	200%	66%	50%	#DIV/0!

Burimi: Të dhënat nga DH/AB në MF, Përpunuar nga grupi i auditimit.

Në tabelën më sipër janë paraqitur realizimi i Planit vjetor për vitin 2023, sipas llogaritjeve të bëra nga grupi i auditimit të KLSH-së dhe sipas llogaritjeve të DH/AB bazuar në të dhënat e paraqitura në grafikun nr. 3 të Raportit të DH/AB, në lidhje me planin faktin sipas llojit të angazhimeve.

Nga sa më sipër rezulton se diferenca në përqindjen e realizimeve vjen për shkak të paraqitjes jo të saktë të planit të auditimeve.

Në analizën e kryer nga DH/AB, mbi mos realizimin e planit vjetor është evidentuar se kanë ndikuar faktorët, të cilët paraqiten si më poshtë:

- Kapacitete të pamjaftueshme të strukturave të auditimit të brendshëm. Mungesa dhe qarkullim i stafit auditues të certifikuar;
- Ndryshimi i prioritetëve në veprimtaritë e subjekteve të audituara, pra ndryshim i shkallës së vlerësimit të riskut, përgjatë vitit ushtrimor. Sisteme komplekse dhe të reja që kërkojnë më shumë kohë për tu audituar;
- Planifikim të pabazuar në burimet reale të NJAB (planifikojnë numër të madh auditimesh dhe nuk arrijnë ti realizojnë.
- Planifikim “me rezerva” ku vihet re që NJAB-të kanë më shumë kapacitete në dispozicion duke planifikuar një numër të kufizuar auditimesh, por në fakt realizojnë shumë më tepër çka tregon mungesë efektiviteti dhe shpërdorim të burimeve.
- Kërkesat specifike të menaxhimit të lartë për auditime të fushave dhe sistemeve që janë paraqitur me risk më të lartë gjatë vitit;
- Procedura të zgjatura të auditimit si rezultat i komunikimeve dhe diskutimeve me palët e treta të përfshira në procesin e auditimit.

Nga DH/AB konstatohet se mangësitë në planifikimin e veprimtarisë audituese mbartin riskun që angazhimet e auditimit nuk sigurojnë, që risqet kryesore janë adresuar dhe fushat apo sistemet me risk të lartë e të mesëm që kanë ndikim thelbësor në arritjen e objektivave të jenë mbuluar me auditim. Ato gjithashtu “flasin” për një eficiencë të ulët, ç’ka mund të ndikojnë në të gjithë cilësinë e procesit të auditimit si gjatë punës në terren ashtu dhe në arritjen e objektivave të auditimit.

Nga NJAB-të, për vitin 2023 janë realizuar auditime, të cilat kanë rezultuar me efekt financiar, numri i madh iu gjetjeve ka rezultuar në fushat “Tatime, taksa dhe dogana,” “Prokurime, blerje dhe investime” dhe dëmi më i madh po në këto fusha. Të tjera sisteme ku paraqitet nivel i lartë i gjetjeve dhe nënsistemet përkatëse përfshihen: sistemi i pagave dhe shpërblimeve, administrimi i aseteve, planifikimi buxhetit dhe sisteme të tjera operationale sipas natyrës së subjekteve të audituara.

Problematikat e evidentuara gjatë auditimeve për vitin 2023, kanë sjellë efekt negativ në total në shumën 473,232 mijë lekë, nga ku fusha “Të tjera” mban rreth 38.5% të dëmit total, “Tatime, taksa, dogana” me 23.1% dhe “Administrim prone, pasurie” me 11.5% ndaj totali.

Krahasuar me vitin 2022 gjetjet në numër dhe në vlerë janë rritur, konkretisht 66,952 mjekë më shumë në vlerë dhe 1512 gjetje më shumë në numër.¹⁹

Tabela nr.10.6: “Gjetjet me efekt financiar negativ (dëm) në vlerë dhe në numër nga NJAB sipas sistemeve për vitin 2023”

Gjetjet sipas fushës ose sistem	Gjetje në vlerë (mijë lekë)	Gjetje në numër
Prokurim, blerje & investime	52,010	771
Paga, shpërblime, trajtime, komisione.	37,457	506

¹⁹ Për vitin 2022 dëmi ekonomik në vlerë paraqitet në shumën 406,280.6 mijë lekë dhe numri total i gjetjeve 7,260.

Fondet e sig.shoq, sig.shendetesore, përkujdesje shoqërore	889	38
Tatime, taksa, dogana	109,135	2,933
Administrim prone, pasurie	54,516	883
Privatizime, shitje, qiradhënie	29,035	112
Koncesione, ankande	6,698	21
Legalizime, Urbanistikë, kthim pronash	1,386	41
Kreditim, subvencione	2	33
Të tjera	182,104	3,384
Totali	473,232	8,722

Burimi: Të dhënat nga DH/AB në MF, Përpunuar nga grupi i auditimit.

Nga grupi i auditimit u bë krahasimi i listave të NJAB-ve, që kanë raportuar mbi numrin e gjetjeve dhe numrin e rekomandimeve të lëna nga ku rezultoi si më poshtë:

Tabela nr.11.6: “NJAB e listuara me zero gjetje dhe rekomandimet e numri i audituesve faktikë për vitin 2023”

Nr.	Zero Gjetje	Nr. Rekomandimeve	Nr. I audituesve faktikë
1	Universiteti Mjekësisë	26	2
2	Spitali Rajonal Elbasan	13	1
3	Ujësjetllës Kanalizime Gjirakastër	27	1
4	Bashkia Mat	5	2
5	Bashkia Has	9	1
6	Bashkia Lezhe	75	3
7	Bashkia Vorë	18	2
8	Agjencia Shtetërore e Kadastrës	0	5
9	Ujës. Kanalizime Berat	0	0
10	Ujës. Kanalizime Lushnje	0	1
11	Fondi Shqiptar i Zhvillimit	0	6
12	Nj. Vend. Op.Kujd.Shend. Tirane	0	1
13	Ujësjetllës Kanalizime Kamez	0	0
14	Ujësjetllës Kanalizime Dibër	0	0
15	Ujësjetllës Kanalizime Kukës	0	0
16	Ujësjetllës Kanalizime Lezhe	0	0
17	AGROKREDIT	0	4
18	Rezidenca Stud Univ nr.1	0	1
19	Bashkia Kolonje	0	2
20	Autoriteti Kombëtar i Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve	0	#N/A

Nga tabela, më sipër rezultojnë se ka 7 njësi të cilat kanë të plotësuar me 0, shifrën e gjetjeve totale, por që nuk janë në grupin e NJAB-ve me zero rekomandime. Nga verifikimi i listës së rekomandimeve rezultoi se për NJAB-të me numër rendor 1-7 dhe pse raportimi i gjetjeve është zero, ato rezultojnë më shumë rekomandimesh me të lartë se 1, ç’ka vë në dyshim saktësinë e deklarimeve të NJAB-ve që kanë raportuar në lidhje me veprimtarinë e vitit 2023.

Nga 13 NJAB-të që kanë të plotësuar me zero ose N/A (nuk kanë raportuar) numrin e gjetjeve dhe rekomandimeve të dhëna për vitin 2023, rezultojnë se vetëm 6 prej tyre nuk kanë pasur strukturë faktike të NJAB, por kanë pasur 0 punonjës në NJAB, kurse 7 të tjerat nuk kanë bërë asnjë gjetje dhe asnjë rekomandim ç’ka tregon mos efektivitet të tyre dhe burime financiare të përdorura, të cilat nuk kanë rezultuar në asnjë “produkt” nga procesi i auditimit.

Në lidhje me angazhimet e realizuara të auditimit nga NJAB-të janë rekomanduar në nivel sistemi 7,385 auditime, ku 7,370 janë pranuar. Nga rekomandimet e pranuar rezultoi se 3,911 prej tyre janë zbatuar dhe 2,913 janë në proces zbatimi.

Statusi i zbatimit të rekomandimeve të pranuar paraqite si në grafikun më poshtë:

Grafiku nr. 2: “Statusi i zbatimit të rekomandimeve të lëna, të pranuar, nga NJAB, në nivel sistemi”

Struktura e njësive të auditimit të brendshëm

Pika 1 të nenit 10 të Ligjit nr.114/2015, datë 20.10.2015, të ndryshuar përcakton se *“Të gjitha njësitë publike, të përfshira në nenin 3, të këtij ligji, sigurojnë shërbimin e auditimit të brendshëm sipas njërës prej formave të përcaktuara në gerrat a-c të kësaj pike”*.

Sipas të dhënave të vëna në dispozicion të grupit të auditimit rezultoi se gjatë vitit 2023, kanë qenë 136 struktura të NJAB-ve të miratuara, në tabelën më poshtë paraqitet forma e organizimit të tyre:

Tabela nr. 12.6: “Format e organizimit të NJAB-ve në nivel sistemi për vitin 2023”

Nr.	Niveli i NJAB	Në numër
1	Drejtori	40
2	Sektor	73
3	Zyrë	3
4	Degë	1
5	Njësi	1
6	Specialist	16
Totali		134
7	Sektor (vetëm miratuar)	2
Totali		136

Burimi: DH/AB në MFE

Nga tabela më sipër vihet re se për një nga institucionet (Autoriteti Kombëtar i Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve), DH/AB nuk informacion mbi germën e organizmit të saj në nivel drejtorie/sektori, zyre etj., kjo për shkak të mos raportimit nga institucioni.

Në nivel sistemi për vitin 2023 janë planifikuar 505 auditues dhe përgjatë vitit 2023 kanë qenë 441 auditues, pra 64 pozicione vakante, ç’ka paraqet risk për veprimtarinë audituese si rezultat i mos pasjes së burimeve të nevojshme dhe kapacitetet profesionale njerëzore që do të mundësonin realizimin në kohë dhe me cilësi të shërbimit të auditimit. Vendet vakante (64) paraqiten si më poshtë:

- 15 vende vakante në Ministrinë e Linjës;
- 12 vende vakante në institucionet qendrore;
- 4 vende vakante në institucionet e fondeve speciale
- 4 vende vakante në institucionet e pavarura;
- 2 vende vakante në Universitetet publike;
- 2 vende vakante në qendrat spitalore;
- 12 vende vakante në shoqëritë aksionere;
- 13 vende vakante në njësitë e qeverisjes vendore.

Tabela nr.13.6: “Të dhëna mbi audituesit e brendshëm, për vitin 2023”

Nr. NJAB gjithsej	Auditues të Brendshëm Plan	Auditues të Brendshëm Fakt	Vende Vakante	Auditues të Brendshëm të certifik	Auditues të Brendshëm të pa certifik	Auditues të Brendshëm në proces certifik
136	505	441	64	355	86	0

Burimi: DH/AB, në MF

Në lidhje me formimin e audituesve të NJAB-ve, pika 2/a e nenit 11 të ligjit nr. 114/2015, të ndryshuar përcakton se: *“Përveç kushteve të përgjithshme, të parashikuara nga legjislacioni në fuqi për punonjësit që punësohen në njësinë e auditimit të brendshëm, kërkohet plotësimi i kushteve të posaçme si më poshtë: a) të kenë diplomë të arsimit të lartë të ciklit të dytë të studimeve në*

shkencat ekonomike, juridike dhe disiplina të tjera, sipas nevojave të sektorit që auditohet”, nga verifikimi i bërë nga grupi auditimit në lidhje me këtë kriter rezultoi se nga 441 punonjës faktikë në NJAB-të në nivel sistemi për dy punonjës rekordi i formimit është i paplotësuar, 348 janë me formim ekonomik, 70 me formim juridik dhe 21 profesione të tjera, sipas nevojave të sektorit që auditohet. Në Raportin e DH/AB për vitin 2023 paraqitet informacioni: “Struktura profesionale e audituesve të brendshëm konsiston në: 348 ekonomistë, 69 juristë dhe 24 me profesione të tjera specifike sipas sektorëve të ekonomisë. Kriteri i eksperiencës përmbushet nga 246 auditues të brendshëm që kanë vjetërsi pune mbi 5 vjet dhe 195 kanë vjetërsi në auditim deri në 5 vjet”. **Nga auditimi rezultoi se nga të dhënat e paraqitura nga DH/AB kanë mospërputhje me të dhënat e Raportit të DH/AB për vitin 2023**, konkretisht nga DH/AB për 2 auditues nuk paraqitet informacion në lidhje me strukturën profesionale, juristë rezultojnë 70 dhe jo 69 siç paraqitet në Raport dhe të tjera rezultojnë 21 dhe jo 24 .

Në lidhje me kriteret e formimit të NJAB, në pikën 2 të VKM nr. 83, datë 03.02.2016 përcaktohet se: “Njësia e auditimit të brendshëm përbëhet nga jo më pak se 3 (tre) punonjës, përfshirë dhe drejtuesin e njësisë. Në strukturën e njësisë së auditimit të brendshëm mund të punësohen deri në 1/3 e punonjësve të pacertifikuar si auditues të brendshëm në sektorin publik., nga verifikimi i bërë mbi zbatueshmërinë e këtij kriteri për vitin 2023 rezultoi si më poshtë:

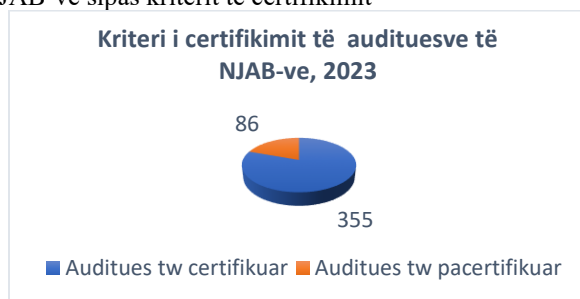
- 44 NJAB kanë në strukturën e tyre më pak se 3 punonjës(nuk janë llogaritur 6 NJAB-të që kanë pasur 0 auditues përgjatë vitit 2023), nga të cilat 17 NJAB me 1 punonjës dhe 27 NJAB me 2 punonjës;

Në Raportin e DH/AB për vitin 2023 paraqet informacioni: “21 njësi **me më pak se tre auditues, nga të cilat 15 NJAB, me 1 punonjës dhe 6 NJAB, me 2 punonjës (tre më pak se vitin e kaluar)**, pra sa më sipër të dhënat në raport **nuk janë koherente** me të dhënat e vëna në dispozicion të grupit të auditimit.

- 29 NJAB kanë më shumë se 1/3 e audituesve të pacertifikuar;

Punonjësit e NJAB-ve sipas kriterit të certifikimit paraqiten si në grafikun më poshtë:

Grafiku nr.3: “Punonjësit e NJAB-ve sipas kriterit të certifikimit”

Nga grafiku më sipër rezulton se 19.5% e audituesve në nivel sistemi kanë qenë të pa certifikuar përgjatë vitit 2023. Numri më i madh i audituesve të pa certifikuar (66) i përket njësive të vetëqeverisjes vendore dhe shoqërive aksionere publike (SHA). Në mënyrë të detajuar të dhënat në lidhje me certifikimin e audituesve sipas institucioneve paraqitet informacioni si në tabelën më poshtë:

Tabela nr. 14.6: “Kriteri i certifikimit të audituesve të NJAB”

Nr.	Institucionet	AB të pacertifikuar	AB në proc	AB të certifikuar
1	Ministritë e Linjës	2	0	56
2	Drejtori të Përgjithshme	8	0	56
3	Fonde Speciale	1	0	23
4	Instit.Pavarura	1	0	20
5	Universitetet	4	0	19
6	Qendrat Spitalore	4	0	12

7	Shoqëritë Aksionare	15	0	72
8	Bashkitë	51	0	97
TOTALI		86	0	355

Burimi: DH/AB, në MF

- 8 NJAB e kanë pasur Drejtuesin e NJAB-së së pacertifikuar dhe 15 NJAB e kanë pasur drejtuesit me më pak se tre vite eksperiencë punë si auditues i brendshëm, këto në kundërshtim me pikën 2/b të ligjit nr. 114/2015, të ndryshuar përcaktohet se: *“Drejtuesi i njësisë së auditimit të brendshëm duhet të ketë përvojë pune 5 vjet në profesion, nga të cilat jo më pak se 3 vjet në fushën e auditimit, dhe të jetë i certifikuar si “Auditues i brendshëm në sektorin publik”.*
- 5 NJAB kanë auditues me diplomë bachelor në kundërshtim me pikën 2/a të ligjit nr. 114/2015, të ndryshuar.

Shërbimi i auditimit të brendshëm nuk shtrihet në të gjitha një sitë e qeverisjes së përgjithshme, konkretisht në 27 institucione të pavarura dhe 7 njësi të pushtetit vendor (Bashki) nuk realizohet shërbimi i auditimit të brendshëm. Në këto kushte, krijimi i njësisë të auditimit duke mos përmbushur kriteret mbart risk të lartë dhe mund të ketë efekt në funksionimin dhe performancën e auditimit.

Hartimi, zhvillimi dhe administrimi i politikave kombëtare për zhvillimin profesional të audituesve të brendshëm nga certifikimi e trajnimi i vazhdueshëm i tyre në përshtatshmëri me praktikat bashkëkohore të fushës

Zhvillimi i kapaciteteve profesionale të audituesve të brendshëm

Ligji nr.114/2015 “Për Auditimin e brendshëm në Sektorin Publik”, i ndryshuar në nenin 20 të tij citon se *“Trajnimi i vijueshëm profesional organizohet nga struktura përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm, sipas procedurës së miratuar me urdhër të Ministrit të Financave.”*

Urdhri nr. 3, datë 08.01.2016 i Ministrit të Financave “Për miratimin e Rregullores së trajnimit të vijueshëm, profesional të audituesve të brendshëm në sektorin publik”, i ndryshuar, ka përcaktuar Rregulloren e Trajnimit të Vijueshëm Profesional (TVP) dhe përmes Urdhrit të Ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr. 295 datë 30.12.2022, është miratuar Programi i Trajnimit të Vijueshëm Profesional (TVP) të Audituesve të Brendshëm në sektorin publik për vitin 2023, i cili përfshin 8 module kryesore. Implementimi i programit të miratuar ndiqet nga Drejtoria e Harmonizimit për Auditimin e Brendshëm, e cila raporton te Ministri i Financave dhe Ekonomisë dhe te Komisioni i Kualifikimit të Audituesve të Brendshëm.

Me Urdhrin nr. 295, datë 30.12.2022 “Për miratimin e programit të trajnimit të vijueshëm profesional për audituesit e brendshëm në sektorin publik për vitin 2023” të Ministrit të Financave dhe Ekonomisë është miratuar programi i TVP si dhe është ngarkuar DH/AB, Komisioni i Kualifikimit të Audituesve të Brendshëm dhe Drejtoria e Përgjithshme Ekonomike dhe Shërbimeve Mbështetëse për zbatimin e këtij Urdhri.

Programi i TVP për vitin 2023 ka synuar të arrijë 350 auditues të brendshëm në detyrë, kjo bazuar në të dhënat e analizuara në planin vjetor të konsoliduar të auditimit të brendshëm për vitin 2021, **por në fakt ky duhet të ishte bazuar në planin e vitit 2022**, dhe ka identifikuar , duke mos u kufizuar vetëm në to dhe 20 tema për trajnim të vijueshëm për vitin 2023.

Sipas Raportit të DH/AB për vitin 2023, TVP është zhvilluar në 40 orë, në të cilat janë trajtuar 20 tema dhe kanë marrë pjesë 317 auditues të brendshëm, sipas të dhënave të raportit pjesëmarrja nuk ka qenë sa ajo e planifikuar, për faktin se ka pasur auditues të brendshëm, të cilët kanë ndërprerë marrëdhëniet e punës me NJAB.

Nga verifikimi i regjistrit të pjesëmarrësve në trajnimin e vijueshëm profesional për vitin 2023, te publikuar na faqen e MF, rezultoi se regjistri ka rekorde për 325 auditues në total, dhe në mënyrë të detajuar orët e trajnimit të realizuara prej audituesve për vitin 2023 paraqiten si në tabelën më poshtë:

Tabela nr. 15.6: “Evidenca mbi pjesëmarrjen në TVP të audituesve të brendshëm, 2023”

Përshkrimi	Nr. Pjesëmarrësish
Orë trajnimi nga DH/AB = 40 orë	288
Orë trajnimi nga DH/AB = 0 orë	37
Njohje trajnimi	84
Orë gjithsej trajnimi ≥ 40 orë	288
0 orë < Orë gjithsej trajnimi < 40 orë	29
Orë gjithsej trajnimi = 0 orë	8

Burimi: Të dhënat regjistri i trajnimeve të AB në faqen e Ministria e Financave. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Nga 325 auditues të brendshëm të regjistruar në TVP, rezulton se:

- 8 prej tyre nuk kanë realizuar asnjë orë trajnimi nga DH/AB dhe as nga SECO;
- 29 auditues të brendshëm kanë pasur për vitin 2023 më pak se 40 orë trajnimi në total, përfshirë trajnimin nga DH/AB dhe njohjet e trajnimeve, në kuadër të Projektit Seco “Financat Lokale”;
- 55 auditues të brendshëm kanë pasur 64 orë trajnimesh, të cilat janë prej DH/AB dhe prej trajnimeve të njohura, pra përpos 40 orëve të trajnime të siguruara nga DH/AB kanë pasur dhe 24 orë trajnimi si rezultat i trajnimeve në kuadër të Projektit SECO "Financat Lokale", viti 2023. Njohja e orëve të trajnimit të zhvilluara nëpërmjet këtij projekti, është bërë bazuar në Vendimin nr. 32, datë 22.12.2023 të Komisionit të Kualifikimit të Audituesve të Brendshëm në Sektorin Publik.

Në lidhje me kriterin e trajnimit të vijueshëm, pika 2 e nenit 20 e ligjit nr. 114/2015, të ndryshuar parashikon se: *“Të gjithë audituesit e certifikuar në detyrë, të përcaktuar në shkronjat “b” dhe “c” të pikës 2, të nenit 11, të këtij ligji, i nënshtrohen trajnimit të vijueshëm profesional, të paktën 80 orë në dy vjet”*. Kriteri i 80 orëve në dy vite e bën të vështirë kontrollin e plotësimit të këtij kushti dhe të dhënat mbahen për çdo auditues, duke llogaritur periudhën e fillimit të detyrës dhe duke e ndarë në periudha dy vjeçare. Këto të dhëna mbahen nga DH/AB dhe janë dhe të evidentuara nga kjo strukturë.

Analizimi dhe përpunimi i të dhënave nga formularët e vlerësimit plotësuar nga audituesit e brendshëm pjesëmarrës në trajnim, kanë përcaktuar treguesin e vlerësimit të përgjithshëm të trajnimit në nivelin e **mirë**.

Temat, të cilat sipas vlerësimit kanë përmbushur në një masë të konsiderueshme pritshmërinë e audituesve pjesëmarrës në TVP janë:

- Qasja audituese bazuar në risk;
- Prokurimi Publik dhe Auditimi i Partneritetit Publik Privat;
- Auditimi i Shoqërive Aksionere Publike.

Të dhënat e DH/AB për TVP janë vetëm për audituesit e brendshëm të certifikuar, por nuk disponohen të dhëna për të punësuarit pranë DH/AB-vë të cilët e ushtrojnë detyrën e audituesit të brendshëm, të cilët gjithashtu duhet të jenë pjesë e trajnimeve të vijueshme profesionale.

Certifikimi i audituesve të brendshëm

Sa i përket certifikimit të audituesve të brendshëm, në kreun VI “Kriteret e kualifikimit të audituesve të brendshëm” neni 19 të Ligjit nr. 114/2015 “Për Auditimin e brendshëm në Sektorin Publik” citohet se *“Certifikimi i audituesve të brendshëm organizohet nga struktura përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm, sipas procedurës së miratuar me urdhër të Ministrisë të Financave”*.

Procesi i certifikimit të audituesve të brendshëm ka nisur përmes Urdhrit të Ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr. 191, datë 19.07.2022 “Për fillimin e procesit të certifikimit të audituesve të brendshëm në sektorin publik për sezonin 2022-2023”. Nëpërmjet të cilit janë përcaktuar kriteret dhe mënyra e aplikimit për kandidatët për auditues të brendshëm dhe kandidatët për trajnerë. Sipas këtij Urdhri, afati i aplikimit është data 06.09.2022 për audituesit e brendshëm dhe trajnerë. Përmes shkresës nr. 13881/1, datë 19.07.2022 MFE ka dërguar drejt Njësive të Auditimit të Brendshëm njoftimin për fillimin e procesit të certifikimit të audituesve të brendshëm në sektorin publik për sezonin 2022-2023. Kalendar i veprimtarisë së Komisionit të Kualifikimit është miratuar përmes Vendimit nr. 2 të Komisionit të Kualifikimit të audituesve të brendshëm në sektorin publik, datë 13.07.2022, ku programi konsiston në 6 module, planifikuar si proces i plotë në periudhën 18.07.2022 – 10.07.2023.

Lidhur me certifikimet, në Planin Vjetor të DH/AB është përcaktuar detyra e organizimit të procesit të certifikimit të kandidatëve për auditues të brendshëm për sezonin 2023-2024, planifikuar të zhvillohet në shator 2023-qershor 2024.

Nga raportimi vjetor i DH/AB rezultojnë se pas vlerësimit nga ana e Komisionit të Kualifikimit të Audituesve të Brendshëm, 81 auditues të brendshëm në NJAB e sektorit publik u vlerësuan të plotësonin kriteret për ndjekjen e certifikimit. Ky proces zhvillohet tashmë prej vitit 2016 nën një kuadër të ri dhe modern të kurrikulave të kategorizuara në 6 Module, sipas një programi dhe rregullore të procedurave që janë hartuar me mbështetjen e SIGMA-s.

Në lidhje me procesin e certifikimit për vitin 2023 nga Komisionit i Kualifikimit të audituesve të brendshëm në sektorin publik”, janë marrë vendime në lidhje me zhvillimin e tezave, me shkrim dhe me gojë, në lidhje me sekretimin/ç’sekretimin e fletoreve, të kandidatëve të testuar në modulet përkatëse shpalljen e rezultateve të provimeve të kryera dhe riprovime.

Në lidhje me procesin e certifikimit, ecuria e procesit të testimit sipas moduleve paraqitet në vijim:

- **Moduli 1:** nga 81 kandidatë të paraqitur në testim, 11 kandidatë nuk janë kualifikuar me rezultat kalues;
- **Moduli 2:** nga 81 kandidatë të paraqitur në testim, 9 kandidatë nuk u kualifikuan me rezultat kalues;
- **Moduli 3:** nga 81 kandidatë të paraqitur në testim, 3 kandidatë nuk u kualifikuan me rezultat kalues;
- **Moduli 4:** 76 kandidatët që u paraqiten në testim, u kualifikuan me rezultat kalues;
- **Moduli 5:** 74 kandidatët që u paraqiten në testim, u kualifikuan me rezultat kalues;
- **Moduli 6:** 62 kandidatët që u paraqiten në testim, u kualifikuan me rezultat kalues;

Pas rezultateve në testimet paraprake kandidatët kalues, në testet e mësipërme, janë testuar me shkrim në lidhje me të gjitha modulet e zhvilluara dhe janë testuar me gojë para Komisionit të Kualifikimeve. Në fund të procesit të certifikimit u pajisëm me titull “Auditues të brendshëm” 81 nga 82 (98.8%) kandidatë të regjistruar.

Grupi i auditimit konstaton se nga publikimet e vitit 2023, Regjistri Kombëtar i Audituesve të Certifikuar i publikuar në faqen zyrtare të MF nuk jep informacione të mjaftueshme në lidhje me statusin e audituesve: aktiv ose pasiv në kryerjen e funksionit të audituesit, duke sjellë si pasojë paraqitjen e të dhënave jo të plota për audituesit e certifikuar në vite.

Vlerësimi i jashtëm i cilësisë nga DH/AB

Vlerësimi i jashtëm i cilësisë nga DH/AB në NJAB i referohet nenit 24 të ligjit nr. 114, datë 22.10.2015, “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik”, të ndryshuar, në Kapitullin VII të Manualit të Auditimit të Brendshëm, miratuar me Urdhër të MF nr. 100, datë 25.10.2016, i ndryshuar, si dhe në Metodologjinë e vlerësimit të jashtëm të cilësisë së auditimit të brendshëm në

sektorin publik, miratuar me Urdhër të MF nr. 22, datë 06.03.2017. Në metodologjinë e Vlerësimit të Jashtëm të Cilësisë së Auditimit të Brendshëm në Sektorin Publik citohet se *“Vlerësimi i brendshëm me vlefshmëri të jashtme do të kryhet nga struktura përgjegjëse e harmonizimit për auditimin e brendshëm, e cila harton regjistrin e vlerësimit të NJAB-ve me qëllim:*

- Hartimin e programit vjetor të veprimtarisë së SPHAB-së;
- Respektimin e frekuencës së vlerësimit të jashtëm të cilësisë (të paktën 1 herë në 5 vjet);
- Identifikimin e njësive të auditimit me problematikë të shtuar;
- Ndjekjen dhe monitorimin e progresit të njësive të auditimit.”

Pra, në kërkesat standarde të auditimit përcaktohet se çdo NJAB duhet të vlerësohet nga jashtë të paktën një herë në 5 vite. Për më tepër, DH/AB ka si detyrë hartimin e regjistrin të vlerësimit të NJAB-ve me qëllim përmbushjen e aktiviteteve të sipërcituara.

Sipas Planit Vjetor të DH/AB të miratuar përmes shkresës nr. 4806, rezulton se për vitin 20, datë 09.03.2023 janë parashikuar të kryhen 20 vlerësime të jashtme të cilësisë (VJC) në periudhën Janar-Dhjetor 2023, me objektiv zbatimin e standardeve ndërkombëtare të auditimit të brendshëm nga NJAB. Në tabelën e paraqitur në faqen 7 të Planit vjetor të DH/AB ndodhet plani vjetor i veprimtarisë së DH/AB për vitin 2023, në formë tabelare të miratuar me shkresën nr. 4806/1, datë 09.03.2023, ku paraqitet lista me 25 NJAB për t'u vlerësuar për vitin 2023, dhe jo 20 siç përmendet në pjesën e parë të Planit të DH/AB për vitin 2023. Duke iu referuar numrit 20 të vlerësimeve të jashtme të cilësisë sipas planit të Auditimit për DH/AB 2023 rezulton se DH/AB ka realizuar 19 auditime, nga 20 të planifikuara.

Nga krahasimi vlerësimeve të jashtme të cilësisë të planifikuara me ato të realizuara rezultoi se 2 vlerësime të jashtme të cilësisë të planifikuara nuk janë realizuar konkretisht Bashkia Himarë dhe Radiotelevizioni Shqiptar, por është kryer auditimi i OSHEE, i cili nuk ka qenë i planifikuar.

Ndërsa nga vlerësimi i jashtëm i cilësisë, realizuar në subjektin OSHEE Group SHA, nuk ka qenë në listën e subjekteve për t'u vlerësuar sipas planit vjetor të DH/AB.

Për vitin 2023, DH/AB vlerësoi në total 19 njësi të auditimit të brendshëm, ku specifikisht opinionet e dhëna, prej vlerësimeve, paraqiten si në tabelën më poshtë:

Tabela nr.16.6: “Opinionet e Vlerësimit të Jashtëm të Cilësisë, 2023”

Vlerësimi	Mospërputhje e plotë	Përputhje në disa fusha	Përputhje e pjesshme	Përputhje e plotë
Subjektet	1. Bashkia Cërrik 2. Bashkia Fushë-Arrëz 3. Bashkia Mat 4. Bashkia Klos 5. Bashkia Dibër 6. Bashkia Vorë	1. Bashkia Sarandë 2. Bashkia Mallakastër 3. Hekurudha Shqiptare Durrës SHA	1. Drejtoria e Përgjithshme e Fondit Të Sigurimeve Të Kujdesit Shëndetësor 2. Bashkia Vau-Dejës 3. Bashkia Fier 4. Bashkia Gjirokastrë 5. Autoriteti Portal Durrës SHA. 6. Bashkia Berat	1. Instituti i Statistikave Tiranë 2. Drejtoria e Përgjithshme e Shërbimeve të Transportit Rrugor Shqiptar 3. Bashkia Kamëz 4. OSHEE SHA, Tiranë

Burimi: Drejtoria e Harmonizimit të Auditit të Brendshëm, MF.

Ndër gjetjet më të rëndësishme nga VJC për vitin 2023 nga DH/AB janë evidentuar si në vijim:

- Cilësia dhe efektiviteti i punës audituese, e cila nuk përmbush plotësisht pritshmërinë e menaxhimit dhe grupeve të interesit;
- Në disa raste Karta e Auditimit, si një dokument kryesor që përcakton statusin dhe përgjegjshmërinë e auditimit të brendshëm dhe siguron pavarësinë de juro të auditimit të brendshëm, ka pasur nevojë për përditësime;
- Përrshkrim jo i qartë dhe i mjaftueshëm i të drejtave dhe përgjegjësisë të audituesve në Rregulloren e Brendshme, si pjesë integrale e njësive publike;
- Njësia e auditimit të brendshëm të krijuara jo në përputhje me kërkesat ligjore për auditimin e brendshëm si psh.: NJAB me më pak se 3 auditues, Drejtuesi apo audituesit e NJAB-ve

nuk plotësojnë kriteret e punësimit referuar eksperiencës në auditim dhe kërkesës për certifikim;

- Burimet në dispozicion të strukturës audituese nuk janë të plota në numër dhe disa raste ka mungesë të përvojës së punës në auditim. Kjo mbart riskun e pamjaftueshmërisë së burimeve për arritjen e objektivave në sasi por mund të çënojë dhe cilësinë e auditimeve;
- Mangësi në hartimin e pyetësorëve të vlerësimit të kontrollit të brendshëm dhe teste të pamjaftueshme për sistemet/fushat e përzgjedhura;
- Raportimi i rezultateve të auditimit nuk respekton parimet e raportimit në formë dhe apo dhe në përmbajtje. Raportet e auditimi të gjata , të dhe jo të qarta dhe koncize, për të adresuar rekomandime me mesazh të plotë për titullarët e subjekteve të audituara;
- Nuk respektohet lidhja organike gjetje, konkluzion e rekomandim, nuk trajtohen observacionet e subjektit, si dhe opinion për funksionimin e KB duhet të jetë më i qartë;
- Në disa raste mungon Plani i Veprimit për zbatimin e rekomandimeve të auditimit, si dhe tek Programet për sigurimin e brendshëm të cilësisë dhe përmirësimin në disa raste mungojnë ose indikatorët e performancës nuk janë të përcaktuar me mangësi;
- Nuk është vendosur një sistem efektiv për monitorimin e zbatimit të rekomandimeve të auditimit, duke mos arritur deri në impaktin përfundimtar të auditimit.

Rekomandimet kryesore të lëna nga DH/AB përgjatë vitit 2023 janë:

Rekomandimet kryesore të lëna nga DH/AB gjatë vlerësimeve të jashtme të cilësisë paraqiten si më poshtë:

- Përditësimi i dokumenteve bazë të auditimit, Kartës së Auditimit, e të tjera të nevojshme sipas kërkesave të Manualit të Auditimit të Brendshëm dhe të sigurohet aplikimi i tyre në praktikën e punës audituese;
- Qartësimin e rolit, funksionit, detyrave dhe përgjegjësi të auditimit të brendshëm në Rregulloren e Brendshme të njësisë publike si dhe përcaktimin e qartë të linjave të komunikimit duke respektuar Kodin e Etikës për shmangien e konfliktit të interesit;
- Programi i angazhimeve të auditimit të kryhet mbi bazën e një analize reale të vlerësimit të riskut dhe të adresojë të gjitha sistemet dhe fushat sipas prioritarizimit të riskut që këto sisteme paraqesin;
- Çdo NJAB duhet të hartojë, miratojë dhe të mbajë të përditësuar Programin e Sigurimit të Brendshëm të cilësisë, i cili zbatohet për çdo angazhim auditimi mbi bazën e indikatorëve të matjes së cilësisë së performancës;
- NJAB të dokumentojë procesin e monitorimit të zbatimit të rekomandimeve, si dhe komunikimin me subjektin e audituar, lidhur me marrjen e informacionit mbi progresin që është bërë për zbatimin e rekomandimeve, duke e përfshirë këtë monitorim dhe në raportin vjetor të veprimtarisë së tij.

Nga grupi i auditimit u përzgjedhën për shqyrtimin e plotësisë së dosjeve fizike 5 dosje, të vlerësimit të jashtëm të cilësisë (përzgjedhur nga grupi i auditimit me kampionim të rastësishëm), rezulton se këto vlerësime i janë referuar gërmës *dh* të nenit 24, të Ligjit nr. 114, datë 22.10.2017, “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik”, Urdhrit të Ministrit të Financave nr. 22, datë 06.03.2017, “Për miratimin e metodologjisë së vlerësimit të jashtëm të cilësisë së auditimit të brendshëm në sektorin publik” dhe Planit Vjetor të punës në DH/AB për vitin 2023 miratuar nga Ministri i Financave me shkresën nr. 4806, datë 09.03.2023. Nga shqyrtimi i dosjeve rezultoi si më poshtë:

1. Bashkia Fushë Arrëz

Në dosje është administruar Autorizimi për fillimin dhe përgatitjen e vlerësimit të jashtëm të cilësisë në NJAB e Bashkisë Fushë Arrëz. Janë firmosur Deklaratat e Pavarësisë nga audituesit. Përmes shkresës nr. 10634, datë 12.06.2023, DH/AB ka njoftuar Bashkinë Fushë Arrëz për fillimin e vlerësimit të jashtëm të cilësisë, ku citohet se vlerësimi i jashtëm do të fillojë në datën 19.06.2023.

Me shkresën nr. 10634/1, datë 12.06.2023 është miratuar Programi i Auditimit me objekt vlerësimi *“Monitorimi dhe vlerësimi i veprimtarisë së njësies së auditimit të brendshëm, në përputhje me standardet ndërkombëtare të auditimit të brendshëm të pranuar”*, me periudhë vlerësimi 1 Janar 2021 – 31 Dhjetor 2022, me kohë kryerje vlerësimi 19 Qershor – 30 Qershor 2023. Grup vlerësimi S.. B.. dhe I... D...

Drejtimit e vlerësimit:

1. Zbatimi i rekomandimeve nga vlerësimi i jashtëm i kryer nga KLSH;
2. Vlerësimet e veprimtarisë sipas kritereve të përcaktuara në Metodologjinë e Vlerësimit të Jashtëm të Cilësisë.

Përmes shkresës nr. 10634/4 , datë 06.09.2023 është dërguar drejt Bashkisë Fushë Arrëz Raporti Përfundimtar i Vlerësimit të Jashtëm të Cilësisë.

Opinionin i përgjithshëm i grupit të vlerësimit për përputhshmërinë e DAB në Bashkinë Fushë Arrëz me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit të Brendshëm të pranuar, bazuar në vlerësimin e kritereve kryesore ISSPA (ISSPA 1100, ISSPA 1200, ISSPA 2000, ISSPA 2200, ISSPA 2300) dhe dytësore është *përputhshmëri e pjesshme me standardet ndërkombëtare*. Vlerësimi për secilin nga standardet jepet në tabelën më poshtë

Tabela nr. 17.6: “Vlerësimi për standardet kryesore dhe dytësore të NjAB në Bashkinë Fushë Arrëz”

Vlerësimi për standardet kryesore		
Standardi 1100 “Pavarësia dhe objektiviteti”	Mospërputhje e plotë	E kuqe
Standardi 1200 “Aftësia dhe kujdesi i duhur profesional”	Mospërputhje e plotë	E kuqe
Standardi 2000 “Menaxhimi i veprimtarisë së auditimit të brendshëm”	Mospërputhje e plotë	E kuqe
Standardi 2200 “Planifikimi i angazhimit”	Përputhshmëri në disa fusha	Portokalli
Standardi 2300 “Kryerja e Angazhimit”	Përputhshmëri në disa fusha	Portokalli
Vlerësimi për standardet dytësore		
Standardi 1000 “Qëllimi, autoriteti dhe përgjegjësia”	Përputhshmëri e plotë	E gjelbër
Standardi 1300 “Sigurimi i cilësisë dhe programi i përmirësimit”	Mospërputhje e plotë	E kuqe
Standardi 2100 “Natyra e punës”	Përputhshmëri e pjesshme	E verdhë
Standardi 2400 “Komunikimi i rezultateve”	Mospërputhje e plotë	E kuqe
Standardi 2500 “Monitorimi i progresit”	Mospërputhje e plotë	E kuqe
Opinionin: Mospërputhje e plotë me standardet ndërkombëtare, të AB.		E kuqe

Burimi: Të dhënat nga DH/AB. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Nga subjekti i audituar është dërguar dhe plani i veprimit në lidhje me rekomandimet e lëna prej vlerësimit të jashtëm të cilësisë.

2. Bashkia Klos

Në dosje është administruar Autorizimi për fillimin dhe përgatitjen e vlerësimit të jashtëm të cilësisë në NjAB e Bashkisë Klos. Janë firmosur Deklaratat e Pavarësisë, nga grupi i vlerësimit të jashtëm të cilësisë.

Me anë të shkresës nr. 4806/3, datë 09.10.2023 Drejtori i Përgjithshëm i Drejtorisë së Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik ka njoftuar Bashkinë Klos për fillimin e vlerësimit të jashtëm të cilësisë për NjAB, ku citohet se vlerësimi i jashtëm do të fillojë në datën 10.10.2023.

Me shkresën nr. 4806/1, datë 09.10.2023 është miratuar Programi i Auditimit me objekt vlerësimi *Monitorimi dhe vlerësimi i veprimtarisë së njësies së auditimit të brendshëm, në përputhje me*

standardet ndërkombëtare të auditimit të brendshëm të pranuara, me metodë vlerësimi, me periudhë vlerësimi 1 Janar 2021 – 31 Dhjetor 2022, me kohë kryerje vlerësimi 10 Tetor 2023-18 Tetor 2023 dhe grup vlerësimi S... B... dhe L... D....

Drejtime vlerësimi:

1. Vlerësimet e veprimtarisë sipas kritereve të përcaktuara në Metodologjinë e Vlerësimit të Jashtëm të Cilësisë dhe standardet ndërkombëtare të pranuara.
2. Zbatimi i rekomandimeve nga vlerësimi i kryer nga audituesit e brendshëm dhe të jashtëm; Më anë të shkresës nr. 4806/7, datë 07.12.2023 i është dërguar Bashkisë Klos Raporti Përfundimtar i Vlerësimit të Jashtëm të Cilësisë.

Opinion i përgjithshëm i grupit të vlerësimit për përputhshmërinë e DAB në UKD me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit të Brendshëm të pranuara, bazuar në vlerësimin e kritereve kryesore ISSPA (ISSPA 1100, ISSPA 1200, ISSPA 2000, ISSPA 2200, ISSPA 2300) dhe dytësore është *përputhshmëri në disa fusha me kuadrin rregullator*. Vlerësimi për secilin nga standardet jepet në tabelë:

Tabela nr. 18.6: “Vlerësimi për standardet kryesore dhe dytësore të NjAB në Bashkinë Klos”

Vlerësimi për standardet kryesore		
Standardi 1100 “Pavarësia dhe objektiviteti”	Mospërputhje e plotë	E kuqe
Standardi 1200 “Aftësia dhe kujdesi i duhur profesional”	Përputhshmëri në disa fusha	Portokalli
Standardi 2000 “Menaxhimi i veprimtarisë së auditimit të brendshëm”	Mospërputhje e plotë	E kuqe
Standardi 2200 “Planifikimi i angazhimit”	Përputhshmëri në disa fusha	Portokalli
Standardi 2300 “Kryerja e Angazhimit”	Përputhshmëri në disa fusha	Portokalli
Vlerësimi për standardet dytësore		
Standardi 1000 “Qëllimi, autoriteti dhe përgjegjësia”	Përputhshmëri e plotë	E gjelbër
Standardi 1300 “Sigurimi i cilësisë dhe programi i përmirësimit”	Mospërputhje e plotë	E kuqe
Standardi 2100 “Natyra e punës”	Përputhshmëri e pjesshme	E verdhë
Standardi 2400 “Komunikimi i rezultateve”	Mospërputhje e plotë	E kuqe
Standardi 2500 “Monitorimi i progresit”	Mospërputhje e plotë	E kuqe
Opinion i: Përputhshmëri në disa fusha me kuadrin rregullator		E kuqe

Burimi: Të dhënat nga DH/AB. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Bashkia Klos i ka dërguar DH/AB Planin e Veprimit për zbatimin e rekomandimeve, përmes shkresës nr. 3366/1, datë 08.01.2023, brenda afatit 30 ditor.

3. OSHEE Group SHA

Në dosje është administruar Autorizimi për fillimin dhe përgatitjen e vlerësimit të jashtëm të cilësisë në NjAB e OSHEE Group SHA (këtu e më poshtë OSSHE) për fillimin e vlerësimit të jashtëm të cilësisë për NjAB, ku citohet se vlerësimi i jashtëm do të fillojë në muajin 28.08.2023. Me shkresën nr. 15050, datë 17.08.2023 është miratuar Programi i Auditimit me objekt vlerësimi *Monitorimi dhe vlerësimi i veprimtarisë së njësisë së auditimit të brendshëm, në përputhje me standardet ndërkombëtare të auditimit të brendshëm të pranuara*, me metodë vlerësimi *Metoda e përdorimit të pyetësorëve dhe konfirmimit*, me periudhë vlerësimi 1 Janar 2021 – 31 Dhjetor 2022, me kohë kryerje vlerësimi 28 Gusht-15 Shtator 2023 dhe grup vlerësimi A... Gj..., A... L..., S...B... Drejtime vlerësimi:

1. Vlerësimet e veprimtarisë sipas kritereve të përcaktuara në Metodologjinë e Vlerësimit të Jashtëm të Cilësisë dhe standardet ndërkombëtare të pranuara.
2. Monitorimi i zbatimit të rekomandimeve nga vlerësimi i kryer nga audituesit e brendshëm dhe të jashtëm;

Përmes shkresës nr. 12156/4, datë 20.11.2023 është dërguar drejt OSHEE Raporti Përfundimtar i Vlerësimit të Jashtëm të Cilësisë.

Opinion i përgjithshëm i grupit të vlerësimit për përputhshmërinë e DAB në SRE me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit të Brendshëm të pranuara, bazuar në vlerësimin e kritereve kryesore

ISSPA (ISSPA 1100, ISSPA 1200, ISSPA 2000, ISSPA 2200, ISSPA 2300) dhe dytësore është *mospërputhje e plotë me kuadrin rregullator*. Vlerësimi për secilin nga standardet jepet në tabelën e mëposhtme:

Tabela nr. 19.6: Vlerësimi për standardet kryesore dhe dytësore të NjAB në OSSHE

Vlerësimi për standardet kryesore		
Standardi 1100 “Pavarësia dhe objektiviteti”	Përputhshmëri e plotë	E gjelbër
Standardi 1200 “Aftësia dhe kujdesi i duhur profesional”	Përputhshmëri e plotë	E gjelbër
Standardi 2000 “Menaxhimi i veprimtarisë së auditimit të brendshëm”	Përputhshmëri e plotë	E gjelbër
Standardi 2200 “Planifikimi i angazhimit”	Përputhshmëri e plotë	E gjelbër
Standardi 2300 “Kryerja e Angazhimit”	Përputhshmëri e plotë	E gjelbër
Vlerësimi për standardet dytësore		
Standardi 1000 “Qëllimi, autoriteti dhe përgjegjësia”	Përputhshmëri e plotë	E gjelbër
Standardi 1300 “Sigurimi i cilësisë dhe programi i përmirësimit”	Përputhshmëri e plotë	E gjelbër
Standardi 2100 “Natyra e punës”	Përputhshmëri e plotë	E gjelbër
Standardi 2400 “Komunikimi i rezultateve”	Mospërputhje e plotë	E kuqe
Standardi 2500 “Monitorimi i progresit”	Përputhshmëri e plotë	E gjelbër
Standardi 2600 “Kryerja e angazhimit”	Përputhshmëri e plotë	E gjelbër
Opinion: Përputhje e plotë me kuadrin rregullator		E gjelbër

Burimi: Të dhënat nga DH/AB. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

4. Instituti i Statistikave

Në dosje është administruar Autorizimi për fillimin dhe përgatitjen e vlerësimit të jashtëm të cilësisë në NjAB e Institutit të Statistikave dhe procesverbali i takimit fillestar. Janë firmosur Deklaratat e Pavarësisë dhe ndarja e detyrave.

Përmes shkresës nr. 6932., datë 13.04.2023, MFE ka njoftuar Universitetin Bujqësor të Tiranës, Institutin e Statistikave për fillimin e vlerësimit të jashtëm të cilësisë për NjAB, ku citohet se vlerësimi i jashtëm do të fillojë në datën 14.04.2023.

Me shkresën nr. 6932/1., datë 13.04.2023 është miratuar Programi i Auditimit me objekt vlerësimi *Monitorimi dhe vlerësimi i veprimtarisë së njësisë së auditimit të brendshëm, në përputhje me standardet ndërkombëtare të auditimit të brendshëm të pranuar, me metodë vlerësimi Metoda e përdorimit të pyetësorëve dhe konfirmimit*, me periudhë vlerësimi *1 Janar 2021 – 31 Dhjetor 2022*, me kohë kryerje vlerësimi *14.04.2023-24.04.2023* dhe grup vlerësimi I... D..., A... L....

Drejtime vlerësimi:

1. Zbatimi i rekomandimeve nga vlerësimi i kryer nga audituesit e brendshëm dhe të jashtëm;
2. Vlerësimet e veprimtarisë sipas kriterëve të përcaktuara në Metodologjinë e Vlerësimit të Jashtëm të Cilësisë dhe standardet ndërkombëtare të pranuar.
3. Të tjera.

Përmes shkresës nr. 6932/3, datë 07.06.2023 është dërguar drejt Institutit të Statistikave Raporti Përfundimtar i Vlerësimit të Jashtëm të Cilësisë.

Opinion i përgjithshëm i grupit të vlerësimit për përputhshmërinë e DAB në Institutin e statistikave me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit të Brendshëm të pranuar, bazuar në vlerësimin e kriterëve kryesore ISSPA (ISSPA 1100, ISSPA 1200, ISSPA 2000, ISSPA 2200, ISSPA 2300) dhe dytësore është *përputhshmëri e plotë me kuadrin rregullator*. Vlerësimi për secilin nga standardet jepet në tabelën më poshtë:

Tabela nr. 20.6: “Vlerësimi për standardet kryesore dhe dytësore të NjAB në Institutin e Statistikave”.

Vlerësimi për standardet kryesore		
Standardi 1100 “Pavarësia dhe objektiviteti”	Përputhshmëri e plotë	E gjelbër
Standardi 1200 “Aftësia dhe kujdesi i duhur profesional”	Përputhshmëri e plotë	E gjelbër
Standardi 2000 “Menaxhimi i veprimtarisë së auditimit të brendshëm”	Përputhshmëri e plotë	E gjelbër
Standardi 2200 “Planifikimi i angazhimit”	Përputhshmëri e plotë	E gjelbër
Standardi 2300 “Kryerja e Angazhimit”	Përputhshmëri e plotë	E gjelbër
Vlerësimi për standardet dytësore		
Standardi 1000 “Qëllimi, autoriteti dhe përgjegjësia”	Përputhshmëri e plotë	E gjelbër

Standardi 1300 “Sigurimi i cilësisë dhe programi i përmirësimit”	Përputhshmëri e plotë	E gjelbër
Standardi 2100 “Natyra e punës”	Përputhshmëri e plotë	E gjelbër
Standardi 2400 “Komunikimi i rezultateve”	Përputhshmëri e plotë	E gjelbër
Standardi 2500 “Monitorimi i progresit”	Përputhshmëri e plotë	E gjelbër
Opinion: Përputhshmëri e plotë me kuadrin rregullator		E gjelbër

Burimi: Të dhënat nga DH/AB. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Instituti i Statistikave ka dërguar drejt DH/AB Planin e Veprimit për zbatimin e rekomandimeve, përmes shkresës nr. 743, datë 30.06.2023, brenda afatit 30 ditore të përcaktuar.

5. **Fondi i Sigurimit të Detyrueshëm të Kujdesit Shëndetësor (FSDKSH)**

Në dosje është administruar Autorizimi për fillimin dhe përgatitjen e vlerësimit të jashtëm të cilësisë në NjAB e FSDKSH dhe procesverbali i takimit fillestar. Janë firmosur Deklaratat e Pavarësisë dhe ndarja e detyrave.

Përmes shkresës nr. 7418., datë 24.04.2023, MFE ka FSDKSH për fillimin e vlerësimit të jashtëm të cilësisë për NjAB, ku citohet se vlerësimi i jashtëm do të fillojë në datën 02.05.2023.

Me shkresën nr. 7418/1, datë 26.04.2023 është miratuar Programi i Auditimit me objekt vlerësimi *Monitorimi dhe vlerësimi i veprimtarisë së njësisë së auditimit të brendshëm, në përputhje me standardet ndërkombëtare të auditimit të brendshëm të pranuar, me periudhë vlerësimi 1 Janar 2021 – 31 Dhjetor 2022, me kohë kryerje vlerësimi 2 Maj – 12 Maj 2023 dhe grup vlerësimi I.. D..., N...P...*

Drejtime vlerësimi:

1. Zbatimi i rekomandimeve nga vlerësimi i jashtëm i kryer nga KLSH;
2. Vlerësimet e veprimtarisë sipas kriterëve të përcaktuara në Metodologjinë e Vlerësimit të Jashtëm të Cilësisë.
3. Të tjera.

Përmes shkresës nr. 7418/4, datë 14.07.2023 është dërguar drejt FSDKSH Raporti Përfundimtar i Vlerësimit të Jashtëm të Cilësisë.

Opinion i përgjithshëm i grupit të vlerësimit për përputhshmërinë e DAB në DPRMSH me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit të Brendshëm të pranuar, bazuar në vlerësimin e kriterëve kryesore ISSPA (ISSPA 1100, ISSPA 1200, ISSPA 2000, ISSPA 2200, ISSPA 2300) dhe dytësore është *përputhshmëri e pjesshme me kuadrin rregullator*. Vlerësimi për secilin nga standardet jepet në tabelën më poshtë:

Tabela nr. 21.6: “Vlerësimi për standardet kryesore dhe dytësore të NjAB në FSDKSH”

Vlerësimi për standardet kryesore		
Standardi 1100 “Pavarësia dhe objektiviteti”	Përputhshmëri e plotë	E gjelbër
Standardi 1200 “Aftësia dhe kujdesi i duhur profesional”	Përputhshmëri e plotë	E gjelbër
Standardi 2000 “Menaxhimi i veprimtarisë së auditimit të brendshëm”	Përputhshmëri e pjesshme	E verdhë
Standardi 2200 “Planifikimi i angazhimit”	Përputhshmëri e plotë	E gjelbër
Standardi 2300 “Kryerja e Angazhimit”	Përputhshmëri e plotë	E gjelbër
Vlerësimi për standardet dytësore		
Standardi 1000 “Qëllimi, autoriteti dhe përgjegjësia”	Përputhshmëri e pjesshme	E verdhë
Standardi 1300 “Sigurimi i cilësisë dhe programi i përmirësimit”	Përputhshmëri e pjesshme	E verdhë
Standardi 2100 “Natyra e punës”	Përputhshmëri e plotë	E gjelbër
Standardi 2400 “Komunikimi i rezultateve”	Përputhshmëri e pjesshme	E verdhë
Standardi 2500 “Monitorimi i progresit”	Përputhshmëri e pjesshme	E verdhë
Opinion: Përputhshmëri e pjesshme me kuadrin rregullator		E verdhë

Burimi: Të dhënat nga DH/AB. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Me anë të shkresës nr. 1410/5, datë 01.08.2023 FSDKSH i ka dërguar DH/AB Planin e Veprimit për zbatimin e rekomandimeve, brenda afatit 30 ditore të përcaktuar në Metodologjinë e vlerësimit të jashtëm të cilësisë në auditimin e brendshëm në sektorin publik.

Pyetësori i vetëvlerësimit të NJAB

Pyetësori i vetëvlerësimit për vitin 2022 është plotësuar nga 115 NJAB nga 136 NJAB që kanë detyrimin për të raportuar veprimtarinë e tyre pranë DH/AB:

Ka rezultuar njësi publike megjithëse me strukturë të NJAB të miratuar nuk e kanë të plotësuar me stafin auditues dhe për këtë arsye nuk kanë dërguar raport për vitin 2023, konkretisht: Ujësjele Kanalizime Kukës, Ujësjele Kanalizime Dibër, Ujësjele Kanalizime Kamëz, Ujësjele Kanalizime Lushnjë, Ujësjele Kanalizime Berat, Bashkia Kolonjë dhe Autoriteti Kombëtar i Veterinarisë.

Institucione, të cilat në Raportin Vjetor të Veprimtarisë nuk kanë paraqitur bashkëlidhur Pyetësin e vetëvlerësimit, janë: Agrokredit SHA, Agjencia Shtetërore e Kadastrës, Fondi Shqiptar i Zhvillimit, Agjencia Kombëtare e Mbrojtjes Civile, Ujësjele Kanalizime. Lezhë, Bashkia Mat, Bashkia Klos, Bashkia Divjakë, Bashkia Fier, Bashkia Has, ndërsa Bashkia Elbasan, Bashkia Fushë Arrëz, Bashkia Kukës dhe Bashkia Sarandë kanë paraqitur një pyetësor të pa përditësuar.

Nga analiza në tërësi e “Pyetësit të vetëvlerësimit”, konstatohet se një pjesë e konsiderueshme e NJAB nuk kanë qenë të qarta dhe koncize në përgjigjet e tyre. Të dhënat tregojnë që përgjigjet e dhëna nuk janë plotësisht në përputhje me të dhënat reale, të cilat janë konsoliduar nga të dhënat e raporteve vjetore të veprimtarisë së NJAB.

Pyetësori i vetëvlerësimit përmban pyetje për të gjitha fazat e veprimtarisë së auditimit të brendshëm dhe analiza për vitin 2023 paraqitet e ndarë në 4 grupime kryesore.

I. Funksionimi i NJAB sipas akteve ligjore

Nga analiza e të dhënave të pyetësorëve të vetëvlerësimit, sa i përket kuadrit ligjor (paraqitur në tabelën më poshtë) rezulton se vetëm 81% e NJAB janë ngritur dhe funksionojnë në përputhje me aktet ligjore dhe nënligjore. Për më tepër, në 80% të NJAB ka komunikim të rregullt me titullarin dhe është e pavarur nga ana funksionale.

Tabela nr. 22.6: Përputhshmëria e NJAB me kuadrin ligjor, 2023

Indikatori	NJAB në përputhje të plotë	NJAB në përputhje të pjesshme	NJAB në përputhje në disa fusha	NJAB në mospërputhje të plotë
NjAB krijuar në përputhje me kërkesat ligjore	81%	17%	1%	2%
NjAB është e pavarur nga ana funksionale dhe komunikon periodikisht me titullarin	80%	17%	1.7%	1.8%
Audituesit e Brendshëm janë të përfshirë në veprimtari operacionale	92%	4%	0%	4%
Objektivat e NjAB janë në përputhje me objektivat e Njesisë Publike	87%	11%	2%	0%

Burimi: DH/AB në MFE.

Nga të dhënat e konsoliduara të pyetësorëve, rezulton se në 92% të NJAB audituesit e brendshëm nuk përfshihen në veprimtari operacionale. Pjesa tjetër 4% e tyre rezulton në kundërshtim me kriteret ligjore, ku në to vihet re përfshirje e audituesve të brendshëm në veprimtari operacionale. Objektivat e NJAB gjithnjë duhet të jenë në përputhje me objektivat e njesisë publike. Nga analiza e të dhënave, vihet re se 87% e NJAB i kanë objektivat e tyre në përputhje me objektivat e njesisë publike në të cilat ato operojnë.

II. Identifikimi, vlerësimi dhe menaxhim i risqeve nga NJAB

Nga analiza e përgjigjeve të NJAB në pyetësorët e dorëzuar në MFE, rezulton që 72% e tyre e bazojnë planin e auditimit plotësisht në vlerësimin e riskut të veprimtarisë së njesisë publike. Vetëm 73% e NJAB kanë vlerësuar drejt risqet e lidhura me objektivat e njesisë publike, kurse 37% e NJAB kanë nevojë për përmirësime në këtë vlerësim. Nga të dhënat e analizuara vetëm 68% e NJAB e përmbushin plotësisht kriterin e kontributit në hartimin e regjistrimit të riskut. Për më

tepër, 82% e NJAB vlerësojnë funksionimin e sistemit të kontrollit të brendshëm dhe 17% e vlerësojnë pjesërisht, duke mos përmbushur detyrimin ligjor.

Tabela nr. 23.6: “Identifikimi, vlerësimi dhe menaxhimi i risqeve nga NJAB, 2023”

Indikatori	NJAB në përputhje të plotë	NJAB në përputhje të pjesshme	NJAB në përputhje në disa fusha	NJAB në mospërputhje të plotë
AB përdorin metodologji dhe marrin opinionin e titullarit në identifikimin e risqeve	72%	25%	2%	1%
Risqet e lidhura me objektivat e njësish publike janë vlerësuar drejt nga AB	73%	23%	3%	1%
NJAB kontribon në hartimin e regjistrat të riskut të njësish publike	68%	26%	5%	1%
Veprimtaria e AB përfshin vlerësimin e sistemit të KB dhe nivelin e riskut	82%	17%	2%	0%

Burimi: DH/AB në MF.

III. Vendosja e kontrolleve efektive dhe monitorimi i rekomandimeve

Nga analiza e pyetësorëve, 70 % e NJAB e vlerësojnë përshtatshmërinë e kontrolleve të vendosura, kurse 28% e tyre i vlerësojnë ato pjesërisht. Në lidhje me monitorimin e zbatimit të rekomandimeve të dhëna rezulton që vetëm 78% të NJAB i monitorojnë në vazhdimësi këtë komponent dhe 20% e NJAB i monitorojnë ato pjesërisht. 87% të drejtuesve të NJAB paraqesin analizën vjetore të veprimtarisë në KAB dhe tek titullari i njësish publike. Manuali i auditimit të brendshëm ka një procedurë të qartë në lidhje me raportimin e angazhimit të auditimit dhe vihet re se 10% e NJAB e realizojnë pjesërisht këtë kërkesë të Manualit.

Tabela nr. 24.6: “Vlerësimi për kontrollet e vendosura dhe funksionimi i tyre, 2023”

	NJAB në përputhje të plotë	NJAB në përputhje të pjesshme	NJAB në përputhje në disa fusha	NJAB në mospërputhje të plotë
AB identifikojnë kontrollet që minimizojnë risqet dhe vlerësojnë përshtatshmërinë e kontrolleve.	70%	28%	2%	0%
NJAB monitoron zbatimin e rekomandimeve	78%	20%	1%	1%
Drejtuesi i NJAB paraqet analizën vjetore të veprimtarisë tek KAB dhe titullari	87%	10%	2%	1%

Burimi: DH/AB në MF.

IV. Vlerësimi i brendshëm i cilësisë së veprimtarisë audituese

Në lidhje me Programin e Sigurimit të Cilësisë 31% të NJAB rezultojnë të kenë hartuar, miratuar dhe zbatuar këtë program dhe 27% e NJAB e kanë zbatuar pjesërisht këtë program.

Në lidhje rishikimin e brendshëm të cilësisë nga ana e drejtuesve të NJAB rezulton se vetëm 62% e tyre realizojnë këtë proces në përputhje me standardet. Në këtë tregues evidentohet se 3% e NJAB nuk e realizojnë fare këtë proces për shkak të strukturave të cunguara dhe jashtë kriterëve (me 1 ose 2 auditues).

Në 70% të NJAB rekomandimet e rishikimit të brendshëm të cilësisë merren në konsideratë nga audituesit. Në këtë element evidentohet se 4% e tyre nuk bien dakord me rekomandimet e dhëna nga ana e rishikuesve.

Tabela nr. 25.6: Vlerësimi i brendshëm i cilësisë së veprimtarisë audituese të NJAB, 2023

	NJAB në përputhje të plotë	NJAB në përputhje të pjesshme	NJAB në përputhje në disa fusha	NJAB në mospërputhje të plotë
NJAB ka Program të Sigurimit të Cilësisë	61%	27%	9%	3%
Rishikimi i brendshëm i cilësisë kryhet nga Drejtuesi i NJAB.	62%	31%	4%	3%
Rekomandimet e rishikimit të brendshëm të cilësisë merren në konsideratë për përmirësimin e punës së NJAB	70%	24%	2%	4%

Burimi: DH/AB në MF.

Vlerësimi i indikatorëve që tregojnë nivelin e zbatimit të objektivave në përmbushje të strategjisë për auditimin e brendshëm në sektorin publik

Drejtoria e Përgjithshme e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik (DPH/KBFP) në bashkëpunim me Drejtorinë e Përgjithshme të Buxhetit dhe Drejtorinë e Përgjithshme të Thesarit ka realizuar analizimin e 18 (tetëmbëdhjetë) treguesve të performancës, bazuar në Metodologjinë për Monitorimin e Performancës së Sistemeve të Kontrollit të Brendshëm në Njësitë Publike, e cila është miratuar nëpërmjet Urdhrit nr. 117, datë 01.04.2019 “Për miratimin e metodologjisë për monitorimin e performancës së sistemit të kontrollit të brendshëm të njësive publike”. Indikatorët e vlerësimit të auditimit të brendshëm janë 4 nga 18,

- Indikator 15 “Organizimi dhe kapacitetet e AB”;
- Indikator 16 “Cilësia e përgatitjes së planifikimit strategjik dhe vjetor nga NJAB-të”;
- Indikator 17 “Cilësia e përgatitjes së Raportit vjetor”;
- Indikator 18 “Zbatimi i rekomandimeve të auditimit të brendshëm”.

Indikator 15 përbëhet nga nëntreguesit:

- Njësia publike realizon shërbimin e AB;
- NJAB është krijuar në përputhje me kërkesat ligjore;
- NJAB dhe AB plotësojnë kërkesat ligjore;
- AB trajnohen në përputhje me kërkesat ligjore (TVP).

Indikator 16 përbëhet nga nëntreguesit:

- Plani strategjik dhe vjetor i përmbahet strukturës së përcaktuar në Manualin e Auditimit të Brendshëm dhe është paraqitur në afatet e përcaktuara në DH/AB
- Plani strategjik dhe vjetor është përgatitur në përputhje me kërkesat ligjore (përfaqëson një univers gjithëpërfshirës dhe miratohet nga titullari)
- Plani strategjik dhe vjetor është bazuar në vlerësimin e riskut që mbulon të gjitha sistemet e njësisë;
- Plani strategjik dhe vjetor ka parashikuar lloje të ndryshme auditimi (përputhshmërie, të kombinuar, performance, të fondeve të BE (nëse ka), etj.

Indikator 17 përbëhet nga nëntreguesit:

- Raporti sipas strukturës së përcaktuar në MAB dhe është paraqitur në afat në DH/AB
- Raporti përfshin analizën e gjetjeve dhe rekomandimeve të AB;
- Raporti përfshin vlerësimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm;
- Raporti evidenton dobësitë dhe përcakton prioritetet të qarta për të ardhmen.

Indikator 18 përbëhet nga treguesi: shkalla e zbatimit të rekomandimeve të AB.

Për indikatorët e mësipërm, DH/AB ka vënë në dispozicion informacion mbi vlerësimin (0-4) për secilin prej indikatorëve, paraqitur në mënyrë të përmbledhur në vijim.

Tabela nr. 26.6: “Vlerësimi me pikë i indikatorëve nga DH/AB për vitin 2023”

Indikator 15 “Organizimi dhe kapacitetet e AB”	Numri i institucioneve
0 pikë	5
1 pikë	1
2 pikë	7
3 pikë	36
4 pikë	74
Indikator 16 “Cilësia e përgatitjes së planifikimit strategjik dhe vjetor nga NJAB-të”	
0 pikë	5
2.5 pikë	1
3 pikë	35
3.5 pikë	43
4 pikë	51
Indikator 17 “Cilësia e përgatitjes së Raportit vjetor”	
0 - 0.5 pikë	13

1 - 1.5 pikë	2
2 - 2.5 pikë	15
3 - 3.5 pikë	44
4 pikë	61
Indikatori 18 “Zbatimi i rekomandimeve të auditimit të brendshëm”	
0 pikë	34
1 pikë	33
2 pikë	19
3 pikë	17
4 pikë	32

Burimi: DH/AB në MFE.

Nga të dhënat e vëna në dispozicion të grupit të auditimit rezulton se në total për të katërt treguesit (pikë maksimale 16 në total): 31 njësi rezultojnë me 0 pikë, prej të cilave 9 Bashki janë pa shërbim dhe 28 njësi rezultojnë me pikë maksimale 16 pikë, detajuar në tabelën më poshtë:

Tabela nr. 27.6: “Të dhëna mbi vlerësimin e njësisë bazuar në indikatorët e DH/AB”

Vlerësimi	0-4 pikë	4.5-8.5 pikë	9-15 pikë	15.5 pikë	16 pikë
Nr. i njësive	8	11	97	4	15

Burimi: Të dhënat nga DH/AB në MF. Përpunuar nga grupi i auditimit, KLSH.

Ndërkohë, 15 njësi paraqiten në performancë optimale me 16 pikë në total nga vlerësimi i të katërt treguesve.

IV. REKOMANDIME

Për përmirësimin e gjendjes rekomandojmë marrjen e masave si më poshtë:

A. MASA ORGANIZATIVE

1. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi për zbatimin e rekomandimeve të KLSH, “Mbi auditimin e përputhshmërisë” për periudhën 01.01.2022 deri 31.12.2022, rezulton se janë lënë gjithsej 72 rekomandime prej të cilave: Propozime për përmirësim ligjore 1 masë, 56 masa organizative, 4 masa për eliminimin e efekteve negative, 1 masë administrative dhe 10 masa disiplinore. MFE me shkresën nr. 8584/53, 23.02.2024, protokolluar në KLSH me nr. 281/33, datë 19.03.2024, ka dërguar në KLSH planin e veprimit, në tejkalim të afatit kohor prej 20 ditë, në kundërshtim me nenin 15, shkronja “j” të ligjit nr. 154/2014, datë 27.11.2014 “Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”. Ndërsa me shkresën nr. 5854/54, datë 05.07.2024 MFE ka dërguar informacion mbi nivelin e zbatueshmërisë së rekomandimeve jashtë afatit prej 6 muaj, në kundërshtim me nenin 30, pika 2 të ligjit nr. 154/2014, datë 27.11.2014. Niveli i pranimi dhe zbatimit të rekomandimeve rezulton si më poshtë:

- 1 masë propozim për përmirësim ligjor, është pranuar dhe rezulton në proces zbatimi.
- Nga 56 masa organizative të lëna, janë pranuar 42 masa ose 75% dhe nuk janë pranuar 14 masa ose 25% e tyre. Në lidhje me zbatueshmërinë rezulton se: 6 rekomandime janë zbatuar plotësisht ose 14.3% e rekomandimeve të pranuar, 8 rekomandime janë zbatuar pjesërisht ose 19% e rekomandimeve të pranuar, 9 rekomandime ose 21.4% e rekomandimeve të pranuar janë në proces zbatimi dhe 19 rekomandime nuk janë zbatuar ose 45.3% e rekomandimeve të pranuar.
- Nga 4 masa 3E janë pranuar 2 masa ose janë pranuar në masën 50% dhe 2 të tjerat nuk janë pranuar ose 50% e tyre. Nga auditimi u konstatua se të 2 masat e pranuar janë në proces.
- 1 masë administrative rezulton e pranuar dhe e pa zbatuar.
- 10 masa disiplinore rezultojnë se janë pranuar dhe janë në proces zbatimi.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.1, faqe 13-30 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

1.1. Rekomandimi: Titullari i Ministrisë në bashkëpunim me Nëpunësin e Parë Autorizues të analizojë dhe të nxjerrë përgjegjësitë për nivelin e zbatimit të rekomandimeve të lëna në auditimin e mëparshëm, si dhe të marrë masat e nevojshme për zbatimin e masave pjesërisht të realizuara, të pa zbatuara dhe përsheptimin e atyre në proces zbatimi, me qëllim përmirësimin e menaxhimit të financave publike dhe forcimin e disiplinës buxhetore dhe fiskale.

Menjëherë dhe në vijimësi

2. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi mbi procesin e planifikimit dhe përgatitjes së dokumentit të Programit Buxhetor Afatmesëm 2023-2025 dhe Projekt Buxhetit vjetor 2023, ka rezultuar si më poshtë:

- Projektvendimi “Për miratimin e kalendarit të menaxhimit të shpenzimeve publike për vitin 2023” është dërguar pranë Këshillit të Ministrave, 2 ditë më vonë se data e parashikuar në kalendarin për menaxhimin e shpenzimeve publike për vitin 2023;
- Miratimi i kalendarit të shpenzimeve publike është bërë 13 ditë më vonë se data efektive e hyrjes së tij në fuqi, në kundërshtim me pikën 3, të Kreut 3.1, të Udhëzimit Standard nr. 7, datë 28.02.2018 “Për procedurat standarde të përgatitjes së PBA”;
- Projektvendimi “Për miratimin e tavanëve përgatitore të shpenzimeve të PBA 2023-2025”, është dërguar për miratim në Këshillin e Ministrave 7 ditë më vonë se afati i parashikuar në pikën 7, të Udhëzimit Standard nr.7/2018.
- Udhëzimi plotësues për përgatitjen e Programit Buxhetor afatmesëm 2023-2025 nuk ka pasur bashkëlidhur tavanet përgatitore për shpenzimet buxhetore për përgatitjen e PBA 2023-2025, në kundërshtim me gërmat a-c, të pikës 8 të kreut 3.1, të Udhëzimit standard për përgatitjen e PBA, gjithashtu në kundërshtim me pikën 1/a të nenit 24 të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008, “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë” të ndryshuar;
- Miratimi i tavanëve përgatitore të shpenzimeve për programin buxhetor afatmesëm 2023-2025 është bërë 6 ditë më vonë se data e parashikuar në kalendarin e menaxhimit të shpenzimeve publike për vitin 2022;
- Projekt dokumenti i programit buxhetor afatmesëm 2023-2025 dhe relacioni shpjegues i tij, i është dërguar për miratim Kryeministrisë nga Ministri i Financave, 7 ditë më vonë se afati i parashikuar në kalendarin e shpenzimeve publike 2022;
- Tavanet përfundimtare të shpenzimeve të PBA 2023-2025, janë miratuar 1 muaj më vonë se afati i përcaktuar në kalendarin e menaxhimit të shpenzimeve publike për vitin 2022;
- Udhëzimi plotësues nr. 22, datë 08.07.2022, nuk ka bashkëlidhur tavanet përfundimtare buxhetore për përgatitjen e PBA 2023-2025, në nivel programi, në kundërshtim me pikën 1/a të nenit 27, të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008, të ndryshuar;
- Me shkresën nr. 14768, datë 01.08.2022 Sekretari i Përgjithshëm i MFE-së i ka dërguar për njohje dhe zbatim tavanet përfundimtare të PBA 2023-2025, i cili duhet të ishte dërguar në momentin e dërgimit të Udhëzimit plotësues dhe data e shkresës së dërgimit të tavanëve përfundimtare është më e hershme se data e mbërritjes së tavanëve përfundimtare nga Këshilli i Ministrave në MFE, ku data e mbërritjes është data 04.08.2022. Nga verifikimi i përpilimit të kërkesave buxhetore në 6 ministri të linjës të përzgjedhura për verifikim rezultoi se paraqitja e kërkesave buxhetore në fazën e parë të programit buxhetor afatmesëm, është kryer në tejkalim të afatit të përcaktuar në kalendarin e menaxhimit të shpenzimeve publike 2022, kërkesat e paraqitura i kanë tejkaluar tavanet përgatitore të kërkesave buxhetore të përcaktuara me VKM nr. 130, datë 02.03.2022, nuk është dokumentuar zhvillimi i takimit konsultativ, sipas përcaktimeve të pikës 8/c të Udhëzimit nr. 9, datë 28.02.2022, janë evidentuar raste me mos përputhje të vlerave të paraqitura në formatet 3

“Kërkesat buxhetore për financimin e politikave të reja”, të plotësuar nga subjektet me vlerën e paraqitur në aneksin nr. 4 të Programit Buxhetor Afatmesëm 2023-2025, Faza I-rë, gjatë fazës teknike të përgatitjes së PBA 2023-2025 janë paraqitur kërkesa buxhetore mbi tavanet përfundimtare, në kundërshtim me paragrafin e dytë të Kreut 3, të Udhëzimit standard nr. 7, datë 28.02.2018 dhe paraqitja e këtyre kërkesave në fazën teknike është bërë nëpërmjet formatit nr. 3, të cilat janë plotësuar nga ana e institucioneve, janë bashkëlidhur praktikave të verifikuara nga grupi i auditimit, por nuk janë të publikuara në faqen e Ministrisë së Financave tek PBA 2023-2025, gjithashtu evidentohen mospërputhje në 5 ministri të kërkesave për shtesë fondesh, të paraqitura në Formatet 3 dhe në relacionet e paraqitura me analizat e dërguara nga MFE mbi paraqitjen e kërkesave buxhetore (faza parë dhe e dytë), kjo si rezultat i mos standardizimit të mënyrës së plotësimit të formateve të paraqitjes së kërkesave.

(Më hollësisht gjetjet trajtuar në pikën 2.2.1, faqe 13-43 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

2.1 Rekomandimi: Drejtoria e Analizave dhe Programimit Buxhetor në bashkëpunim me njësitë e qeverisjes së përgjithshme të marrin masa për respektimin e afateve të përcaktuara në kalendarin e menaxhimit të shpenzimeve publike për vitin përkatës, gjatë planifikimit buxhetor, për të realizuar një program buxhetor afatmesëm efektiv, duke mos cënuar kohën në dispozicion të institucioneve buxhetore për përgatitjen e kërkesave buxhetore në nivel projekti/prodakti.

-Drejtoria e Analizave dhe Programimit Buxhetor, në Ministrinë e Financave të marrë masa për të standardizuar formën e paraqitjes së kërkesave buxhetore sipas Formatit 2 dhe 3, me qëllim shmangien e mospërputhjeve, kryesisht për kërkesat buxhetore shtesë, të paraqitura nga vetë institucioni qendror dhe nga Ministria e Financave.

-Drejtoria e Analizave dhe Programimit Buxhetor, me qëllim të publikimit të plotë të informacionit të plotë, të marrë masa për të publikuar në faqen e Ministrisë së Financave, në seksionin Programi Buxhetor Afatmesëm, Faza e I-rë, përpos formateve 2 “Kërkesa buxhetore për financimin e politikave ekzistuese” dhe formatet 3 “Kërkesat buxhetore për financimin e politikave të reja”, në rastet kur paraqiten të tilla prej institucioneve.

Në vijimësi

3. Gjetje nga auditimi: Referuar të dhënave të Ministrisë së Financave evidentohet se plani përfundimtar me ndryshime, përputhet me totalin e planit të shpenzimeve të miratuar me AN nr. 6, datë 14.12.2023, por ka diferenca midis zërave. Plani fillestar i buxhetit i miratuar mund të pësojë ndryshime sipas parashikimeve të nenit 44 të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008, të ndryshuar si dhe nëpërmjet Akteve Normative. Nga auditimi rezultoi se Akti normativ nr. 6, datë 14.12.2023 (i fundit për vitin 2023) dhe pse daton pas VKM-ve të rishpërndarjeve apo rialokimeve të tjera, nuk ka reflektuar ndryshimet e ndodhura gjatë vitit, duke rezultuar në fund të vitit me diferenca në disa prej zërave të shpenzimeve, midis AN të fundit dhe planit përfundimtar të tyre. Gjithashtu, Ministria e Financave nuk i ka vendosur në dispozicion të grupit të auditimit dhe as nuk ka publikuar në faqen zyrtare të saj të dhëna/tabela, të cilat të reflektojnë në kohë reale, çdo ndryshim të ndodhur në planin fillestar të buxhetit nëpërmjet rishikimeve buxhetore apo VKM-ve në nivel programi sipas zërave të treguesve fiskalë të konsoliduar.

(Më hollësisht gjetjet trajtuar në pikën 2.2.1, faqe 13-43 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

3.1 Rekomandimi: Drejtoria e Përgjithshme e Buxhetit të marrë masa për hartimin e një metodologjie për paraqitjen dhe publikimin e të dhënave/tabelave, që të reflektojnë në kohë reale çdo ndryshim të ndodhur në planin e buxhetit në nivel programi dhe sipas zërave të treguesve fiskalë të konsoliduar, me qëllim rritjen e transparencës për planifikimin dhe përdorimin e fondeve buxhetore.

4. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi mbi procesin e planifikimit të të ardhurave buxhetore për vitin 2023 rezultoi se programimi i tyre bëhet duke konsideruar faktorët kryesorë me ndikim në buxhet, por nuk disponohet një metodologji/ manual/ rregullore, mbi të cilën bazohet programimi i të ardhurave, ndërsa sipas Drejtorisë së Programimit, Statistikës dhe Analizës së të Ardhurave përdoret një variant i përshtatur për Shqipërinë, i cili nuk u vu në dispozicion të grupit të auditimit si një dokument i miratuar ku të përcaktohen “axhustimet” e bëra në metodologji për të sjellë “variantin” për vendin tonë, në të cilën bazohet ky parashikim. Një mungesë e tillë shkakton pasaktësi në parashikimin dhe në planifikimin e të ardhurave, që reflektohet dhe në ndryshimet e shpeshta të ligjit vjetor të buxhetit. Nga auditimi rezultoi se, projeksionet e të ardhurave bëhen mbi tregues makroekonomikë, por nuk është i qartë roli dhe kontributi i vetë institucioneve të administratës fiskale, të cilat janë ngarkuar me mbledhjen e të ardhurave.

(Më hollësisht gjetjet trajtuar në pikën 2.2.1, faqe 13-43 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

4.1.Rekomandimi: Drejtoria e Programimit, Statistikës dhe Analizës së të Ardhurave të marrë masa për të përgatitur një dokument standard, mbi të cilin bazohet parashikimi dhe planifikimi i të ardhurave buxhetore, duke përfshirë rolin dhe kontributin e secilit institucion të administratës fiskale në këtë proces të rëndësishëm të ciklit buxhetor.

Brenda vitit 2024

5. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi mbi realizimin e investimeve kapitale me financim të brendshëm për vitin 2023 të regjistruara në SIFQ, konstatohet se nga të ardhurat dytësore janë realizuar në vlerën për 1,176 milionë lekë. Këto shpenzime për investime nuk kanë pasur plan buxheti të miratuar, ndërkohë që në Tabelën e Treguesve Fiskalë të Konsoliduar janë raportuar të realizuara ndaj planit të buxhetit. Nga auditimi mbi investimet kapitale me financim të brendshëm të realizuara me burim financimi të ardhurat e arsimit të lartë konstatohet se janë kontabilizuar në llogarinë 231 “Investime Kapitale Të Trupëzuara” 17 projekte investimi me vlerë 57,492 mijë lekë me përshkrimin “Studentë që ndjekin ciklin e parë të studimeve” në disa njësi shpenzuese të ndryshme. Për këto investime është përdorur i njëjti kod projekti investimi për disa institucione të arsimit të lartë, duke mos identifikuar specifikisht investimet e kryera në nivel produkti investimi me impakt në cilësinë e informacionit të raportuar dhe vështirësi në ndjekjen e ecurisë së tyre.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.2.4, faqe 69-108 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

5.1 Rekomandimi: Nga ana e Ministrisë së Financave të reflektohet në treguesit fiskalë të konsoliduar, sipas tabelës 4 të ligjit të buxhetit të vitit, plani buxhetor për të gjitha investimet kapitale të brendshme me burim financimi të ardhurat e veta sikurse parashikohen për investimet nga të ardhurat e arsimit të lartë. Në të njëjtën kohë, të detajohen në nivel analitik investimet e realizuara nga të ardhurat e veta të arsimit të lartë dhe të shmanget çelja e projekteve të investimit në një kod të përgjithshëm ndërkohë që projektet zbatohen nga njësi shpenzuese të ndryshme.

Në vijimësi

6. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi konstatohet se pika 20 e Udhëzimit plotësues nr. 2, datë 19.01.2023 “Për zbatimin e buxhetit 2023” citon se: “Projektet e reja të investimeve për vitin 2023, miratohen nga Ministria e Arsimit dhe Sportit, në përputhje me kriteret dhe procedurat e përcaktuara me udhëzim/urdhër të Ministrit të Arsimit dhe Sportit”. Ky përcaktim nuk është në përputhje me Fazën III “Analiza, monitorimi dhe financimi i projekt-propozimeve të investimeve publike”, Aneksi I, të VKM-së nr. 887, datë 27.12.2022 “Për procedurat e menaxhimit të

investimeve publike” ku citohet se: “Ministria përgjegjëse për financat, pas shqyrtimit dhe vlerësimit të projekt-propozimeve për investimet, miraton projektet e investimeve publike duke i përfshirë në PBA apo buxhetin vjetor, të cilat klasifikohen sipas pikës 6, gërma c “shpenzime për projekt investimesh”, të VKM-së...”.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.2.4, faqe 69-108 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

6.1 Rekomandimi: Ministria e Financave, gjatë procesit të hartimit të udhëzimit për zbatimin e buxhetit të vitit, të marrë masa që ky udhëzim të jetë në përputhje të plotë me të gjithë kuadrin ligjor dhe nënligjor në fuqi.

Në vijimësi

7. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi mbi planifikimin, realizimin dhe raportimin e investimeve kapitale me financim të brendshëm konstatohet se:

- Në Fondin Shqiptar të Zhvillimit, në programin buxhetor 6210 “Programe zhvillimi” raportohet si investim i realizuar kosto lokale e menaxhimit të projekteve të investimit në shumën 710,239 mijë lekë, me kod projekti M56032 “Projekti i rrugëve dytësore dhe lokale”, ndërkohë që këto fonde përdoren në llogari bankare të nivelit të dytë nga Fondi Shqiptar i Zhvillimit për aktivitetin e shpenzimeve korrente të institucionit.

- Në programin 4250 “Zhvillimi rural” në AZHBR konstatohet se janë raportuar investime kapitale me kod projekt 18AL301 “Përfitues nga Programi IPARD II nga masa 1” në shumën 367,898 mijë lekë, kapitulli 3 “kosto lokale”. Këto pagesa kryhen në kuadër të bashkëfinancimit të fondeve të BE për mbështetjen e fermerëve/agroturizimit në kryerjen e investimeve nga ana e investorëve. Pjesa e buxhetit të shtetit në kuadër të bashkëfinancimit është në masën 25%, ndërkohë që konstatohet se për nga natyra, nuk kemi të bëjmë me investim kapital, por me grant të dhënë të tretëve. Në këtë mënyrë, treguesit e investimeve publike janë të mbivlerësuar.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.2.4, faqe 69-108 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

7.1 Rekomandimi: Ministria e Financave gjatë fazës së diskutimit të kërkesave buxhetore dhe në vijim të detajimit të fondeve sipas kërkesave të institucioneve buxhetore të zhvillojë një analizë mbi natyrën ekonomike të fondeve të kërkuara me qëllim klasifikimin dhe raportimin e drejtë të shpenzimeve sipas natyrës dhe destinacionit për rastet e mësipërme.

Në vijimësi

8. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi është konstatuar se për 4 kontrata të Fondit Shqiptar të Zhvillimit në vlerën totale 1,125,430 mijë lekë, në 6 raste është bërë parapagim i kontratave, në vlerën 133,444 mijë lekë. Fondi Shqiptar i Zhvillimit me shkresën nr. 4113 prot., datë 12.12.2023, i ka dërguar MFE-së kërkesë për miratimin e dhënies së pagesës paraprake, ndërsa Ministri i Financave dhe Ekonomisë me shkresën nr. 8601/3 prot., datë 26.12.2023 ka miratuar dhënien e fondeve në formën e paradhënies, duke përdorur si referencë ligjore pikat 160 dhe 161 të Udhëzimit nr. 9 datë 20.03.2018 “Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit”, i ndryshuar.

Nga auditimi nuk rezulton që këto kontrata të paraqesin elementët për të qenë të një rëndësie të veçantë, si dhe nuk ka dokumentacion bashkëlidhur për të vërtetuar rëndësinë e veçantë të tyre, duke sjellë si pasojë që parapagimi i tyre është kryer në kundërshtim me Udhëzimin nr. 9, datë 20.03.2018 “Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit”, i ndryshuar, pika 160 dhe 161.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.2.4, faqe 69-108 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

8.1. Rekomandimi: Ministria e Financave të marrë masa për nxjerrjen e përgjegjësisë dhe parandalimin e kryerjes së parapagimeve për kontrata investimi, në mungesë të referimeve të akteve ligjore dhe nënligjore, si dhe miratimit paraprak para lidhjes së kontratës.

9. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i investimeve me financim të brendshëm janë konstatuar problematika lidhur me planifikimin, konkretisht:

-Për 43 projekte në vazhdim nga vitet e mëparshme, fondet nuk janë çelur në fillim të vitit, por janë çelur gjatë vitit, në kundërshtim me pikën 63 të Udhëzimit nr. 9, datë 20.03.2018 *“Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit”*, i ndryshuar, si dhe në kundërshtim me pikën 22, germa b, të Udhëzimit Plotësues nr. 2, datë 19.01.2023 *“Për zbatimin e buxhetit të vitit 2023”*.

Nga auditimi i ecursisë së projekteve në vazhdim nga vitet e mëparshme janë konstatuar problematika në planifikimin e tyre, ku janë marrë në analizë projektet me diferencë më të madhe se 100,000 mijë lekë midis planit fillestar dhe realizimit, nga të cilat rezultojnë se 18 projekte kanë plan fillestar të lartë dhe realizim të ulët ose s’kanë realizim dhe 62 projekte kanë plan të ulët fillestar dhe realizim të lartë. Këto ndryshime fondesh përgjatë vitit, në programe të ndryshme buxhetore, janë tregues i një planifikimi jo të kujdesshëm nga ana e ministrive të linjës dhe gjithashtu tregues të një monitorimi jo efektiv nga ana e Ministrisë së Financave. Konstatohet se në 2 muajt e fundit të vitit 2023, janë realizuar investime në vlerën 51,189 milionë lekë ose 55.4% e vlerës totale të investimeve të realizuara, nga të cilat në muajin Nëntor janë realizuar 17,103 milionë lekë investime ose 18.5% e totalit të realizimeve, ndërsa në muajin Dhjetor janë realizuar investime në vlerën 34,086 milionë lekë ose 36.9% e vlerës totale të investimeve. Nga vlera totale e raportimit të realizimit të investimeve të muajit dhjetor, referuar bazave të të dhënave për pagesat e realizuara nga SIFQ rezulton se në muajin janar janë paguar për llogari të buxhetit të vitit 2023, investime në vlerën totale 23,074 milionë lekë ose 24.97% të vlerës totale të investimeve të realizuara vjetore. Rezulton se, 79 institucione të qeverisjes qendrore kanë paguar detyrime të prapambetura (fatura datojnë që prej vitit 2017), në vlerën 6,791 milionë lekë, të cilat përfaqësojnë rreth 7.7% të investimeve kapitale me financim të brendshëm të realizuara për vitin 2023, duke mbivlerësuar investimet.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.2.4, faqe 69-108 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

9.1 Rekomandimi: Ministria e Financave në bashkëpunim me ministrinë e linjës të marrin masa për vlerësimin dhe analizimin e problematikave të konstatuara nga auditimi me qëllim realizimin e një planifikimi të kujdesshëm të buxhetit dhe një monitorimi sa më efektiv të realizimit të tij.

Në vijimësi

10. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i investimeve kapitale me financim të brendshëm janë evidentuar problematika në drejtim të detajimit të investimeve pa kaluar ciklin e menaxhimit të investimeve publike, marrjes së angazhimeve nëpërmjet kontraktimit të fondeve publike të pa miratuara në momentin e nënshkrimit të kontratave nga nëpunësit autorizues, detajimit të fondeve të investimeve vetëm për 20% të vlerës dhe pa pasur fonde të miratuara për periudhën e mbetur sipas vlerës dhe kohëzgjatjes totale të projektit etj., konkretisht:

-Për Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë, për programin buxhetor 04520 *“Transport rrugor”* janë audituar 11 projekte investimi, ku është konstatuar se: 5 projekte nuk kanë qenë pjesë e PBA-së; 2 projekte kanë qenë të planifikuara në PBA por për vitin 2023, nuk janë planifikuara fonde; 4 projekte kanë qenë të planifikuara në PBA, por edhe pse janë projekte me afat zbatimi kontrate më pak se 12 muaj, fondet janë planifikuara për 3 vite buxhetor; 10 projekte nuk kanë qenë pjesë e listës së investimeve publike në projekt buxhet; 1 kontratë është regjistruar jashtë afatit kohor; për 4 projekte, kontratat e lidhura janë 654,843 mijë lekë më shumë se vlera e tyre e planifikuara në PBA; për 2 projekte shumëvjeçare rezulton se alokimi prej 20% i fondeve është bërë për qëllim të

lidhjes së kontratës duke qenë se pak ditë më vonë këtyre projekteve u janë hequr fonde; për 9 projekte janë marrë angazhime pa pasur fonde në dispozicion në shumën 3,368,776 mijë lekë; 3 projekte rezultojnë të realizuara pak ditë pas lidhjes së kontratës, konkretisht: 1 projekt 54% i realizuar 18 ditë pas lidhjes së kontratës, 1 projekt 7.6% i realizuar 9 ditë pas lidhjes së kontratës dhe 1 projekt 3.8% i realizuar 9 ditë pas lidhjes së kontratës.

-Për Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë, për programin buxhetor 06730 “Furnizimi me ujë dhe kanalizime”, janë audituar 7 projekte investimi, ku është konstatuar se: 3 projekte nuk ka qenë pjesë e PBA-së dhe as pjesë e listës së investimeve publike në projekt buxhet; për 4 projekte, kontratat e lidhura janë në vlerën 732,868 mijë lekë më shumë se vlera e tyre e planifikuar në PBA; 3 projekte kanë qenë të planifikuar në PBA, por edhe pse janë projekte me afat zbatimi kontrate më pak se 12 muaj, fondet janë planifikuar për 3 vite buxhetor; për 1 projekt shumëvjeçar rezulton se alokimi prej 20% i fondeve është bërë për qëllim të lidhjes së kontratës duke qenë se pak ditë më vonë këtij projekti i janë hequr fondet; për 5 projekte regjistrimi i kontratës është bërë jashtë afati; për 6 projekte janë marrë angazhime pa fonde buxhetor në vlerën 771,518 mijë lekë.

-Për Ministrinë e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, programi buxhetor 04240 “Menaxhimi i infrastrukturës së kullimit dhe ujitjes” janë audituar 6 projekte, ku është konstatuar se: 4 projekte nuk ka qenë pjesë e PBA-së dhe as pjesë e listës së investimeve publike në projekt buxhet; për 2 projekte, kontratat e lidhura janë 66,495 mijë lekë më shumë se vlera e tyre e planifikuar në PBA; 2 projekte kanë qenë të planifikuar në PBA, por edhe pse janë projekte me afat zbatimi kontrate më pak se 12 muaj, fondet janë planifikuar për 2 vite buxhetor; për 1 projekt regjistrimi i kontratës është bërë jashtë afatit, për 6 projekte janë marrë angazhime pa fonde buxhetore në vlerën 170,256 mijë lekë; 1 projekt, kontrata e të cilit është lidhur në muajin Gusht, me afat zbatimi 5 muaj, në fund të vitit, referuar bazës së të dhënave për pagesat rezulton i pazbatuar.

- Për Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, programi 07330 “Shërbimet e kujdesit dytësor” janë audituar 2 projekte, ku është konstatuar se: 2 projektet kanë qenë të planifikuar në PBA, por edhe pse janë projekte me afat zbatimi kontrate më pak se 12 muaj, fondet janë planifikuar për 2 vite buxhetore; për 2 projekte, kontratat e lidhura janë 140,579 mijë lekë më shumë se vlera e tyre e planifikuar në PBA; për 1 projekt regjistrimi i kontratës është bërë jashtë afatit; për 2 projektet janë marrë angazhime pa fonde buxhetore në vlerën 170,544 mijë lekë.

-Për Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, programi 07220 “Shërbimet e kujdesit parësor” është audituar 1 projekt, ku është konstatuar se për projektin me kod 18BA613 “Rikonstruksion i qendrave shëndetësore viti 2023-2024” janë zhvilluar 4 procedura prokurimi. Të 4 kontratat janë regjistruar në SIFQ jashtë afatit. Për të 4 procedurat e prokurimit janë marrë angazhimeve pa fonde buxhetore në vlerën 99,847 mijë lekë.

-Për Ministrinë e Mbrojtjes, programi 02150 “Mbështetje e luftimit” është audituar 1 projekt, ku është konstatuar se projekti me kod 18AZ414 “Ndërtim objekti shumë funksional për akomodimin e Komandës dhe Shtabit të Komandës Mbështetëse, në pronën nr. 86, Ferraj, Tiranë” edhe pse ka qenë i planifikuar në PBA, me afat zbatimi kontrate 12 muaj, fondet janë planifikuar të shtrira në tre vite buxhetore; kontrata është regjistruar në SIFQ jashtë afatit; është marr angazhim pa fonde buxhetore në vlerën 169,713 mijë lekë.

-Për Ministrinë e Mbrojtjes, programi 01110 “Planifikimi, menaxhimi dhe administrimi” është audituar 1 projekt ku është konstatuar se projekti 21AB801 “Ngritja e Qendrës së Inovacionit për cyber security” edhe pse ka qenë i planifikuar në PBA, me afat zbatimi kontrate 3 muaj, fondet janë planifikuar të shtrira në tre vite buxhetore; kontrata është regjistruar në SIFQ jashtë afatit; është marr angazhim pa fonde buxhetore në vlerën 24,544 mijë lekë.

-Për Ministrinë e Mbrojtjes, programi 02120 “Forca e luftimit” është audituar 1 projekt ku është konstatuar se për projektin 18AY909 “Ndërtim objektesh dhe punime për rikonstruksione të godinave të KFT - Zall-Herr” janë paguar 27 furnitorë të ndryshëm, në vlerën totale 581,577 mijë lekë si dhe janë regjistruar 6 kontrata të reja, nga të cilat 2 kontrata janë regjistruar jashtë afatit. Regjistrimi i disa kontratave për procedura prokurimi me objekte të ndryshme prokurimi, në 1 kod projekti sjell vështirësi në monitorimin e ecurisë së projekteve dhe pamundësi për të llogaritur nëse gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe lidhjes së kontratave ka pasur fonde për marrjen e angazhimeve buxhetore.

-Për Ministrinë e Arsimit dhe Sportit, programi 09120 “Arsimi bazë, përfshirë parashkollorin” janë audituar 8 projekte investimi, ku është konstatuar se: 7 projekte nuk kanë qenë pjesë e PBA-së si dhe nuk kanë qenë pjesë e listës së investimeve bashkëlidhur projekt buxhetit; për 1 projekt kontrata e lidhur është 52,795 mijë lekë më shumë se vlera e tij e planifikuar në PBA; për 7 projekte kontratat janë regjistruar jashtë afatit kohor; për 8 projekte janë marrë angazhime pa pasur fonde në dispozicion në shumën 388,809 mijë lekë.

-Për Ministrinë e Arsimit dhe Sportit, programi 09450 “Arsimi universitar” është audituar 1 projekt ku është konstatuar se te projekti me kod M110468 “Fondi i ngrirë” është regjistruar procedura e prokurimit e zhvilluar nga Universiteti i Tiranës me objekt “Zbatimi i projekt-preventivit për efikasitetin e Fakultetit të Drejtësisë” i cili nuk ka qenë i planifikuar në PBA-në 2023-2025 si dhe nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023. Kontrata është regjistruar jashtë afatit. Për këtë projekt është marrë angazhim pa fonde buxhetore në vlerën 66,667 mijë lekë.

-Për AKSHI, programi 01120 “E-qeverisja” është audituar projekti me kod 20AD434 “Implementimi i Laboratorëve Smart për Ministrinë e Arsimit dhe Sportit”, ku është konstatuar se projekti nuk ka qenë pjesë e PBA-së si dhe nuk ka qenë pjesë e listës së investimeve publike të paraqitur me Projekt Buxhetin e vitit 2023. Regjistrimi i kontratës në SIFQ është jashtë afatit ligjor. Për këtë projekt janë marrë angazhime pa fonde buxhetore në vlerën 1,275,600 mijë lekë.

-Për Drejtorinë e Shërbimeve Qeveritare, programi 01320 “Shërbime qeveritare” është audituar projekti 18CI101 “Rikonstruksioni i Vilës 31”, nga ku ka rezultuar se regjistrimi i kontratës është bërë jashtë afatit ligjor. Për këtë projekt është marrë angazhim pa fond buxhetor në vlerën 90,739 mijë lekë.

-Për Drejtorinë e Arkivit të Shtetit, programi 01110 “Planifikimi, menaxhimi dhe administrimi” është audituar projekti 18AI312 “Muzealizimi dhe mbrojtja nga zjarri për Muzeun e Arkivave”, nga ku ka rezultuar se vlera totale e kontratës është 65,837 mijë lekë më shumë se fondi i parashikuar në PBA, për vitin 2023. Kontrata është regjistruar jashtë afatit. Për këtë projekt është marrë angazhim pa fond buxhetor në vlerën 65,837 mijë lekë.

Problematika të tjera në lidhje me investimet:

-Nga auditimi konstatohet se kontratat e lidhur më datë 24.10.2023, me vlerë 28,886 mijë lekë, me afat zbatimi 2 muaj, midis Universitetit të Mjekësisë Tiranë dhe operatorit ekonomik “I...” për procedurën e prokurimit me objekt “Rikonstruksion Salla e Leksioneve tek Godina e Paraklinikut”, nuk është klasifikuar si investim por është regjistruar në produktin me kod 91105AA “Studentë që ndjekin ciklin e parë të studimeve”. Kontrata për këtë procedurë është regjistruar në SIFQ më datën 30.10.2023, jashtë afatit ligjor.

-Kontrata e lidhur më datën 30.03.2023, për procedurën e prokurimit me objekt “Implementimi i projekt pilot të votimit dhe numërimit elektronik në zgjedhjet për organet e qeverisjes vendore 14 Maj 2023”, midis Komisionit Qendror të Zgjedhjeve dhe operatorit ekonomik “S... I...H...B.V”,

me vlerë 820,277 mijë lekë me afat zbatimi 2 muaj, nuk është klasifikuar si investim por është regjistruar në produktin me kod 97302AA “Proces zgjedhor i realizuar”.

-Kontrata e lidhur më datë 15.03.2023, për procedurën e prokurimit me objekt “Ngritja e sistemit për regjistrimin e procesit të numërimit të votave në VNV dhe transmetimit në kohë reale në KQZ, për zgjedhjet e vitit 2023”, midis Komisionit Qendror të Zgjedhjeve dhe operatorit ekonomik “R...&T...”, me vlerë 152,094 mijë lekë, me afat zbatimi 2.5 muaj, nuk është klasifikuar si investim por është regjistruar në produktin me kod 97302AA “Proces zgjedhor i realizuar”.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.2.4, 69-108 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

10.1 Rekomandimi: Ministria e Financave, në bashkëpunim me ministritë e linjës dhe institucionet e tjera, të marrin masa për:

- Detajimin e investimeve pasi të kenë kaluar ciklin e menaxhimit të investimeve publike;
- Marrjen e angazhimeve nëpërmjet kontraktimit të fondeve publike të miratuara në momentin e nënshkrimit të kontratave nga nëpunësit autorizues;
- Regjistrimin në kohë të fondeve të obliguara në SIFQ;
- Shmangien e detajimit të projekteve të reja të investimeve publike me akte normative, gjatë si dhe në përfundim të vitit buxhetor.

Në vijimësi

11. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i investimeve me financim të huaj konstatohet se, në vitin 2023, për 5 programe: “Siguria ushqimore dhe mbrojtja e konsumatorit” të Ministrisë së Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural; “Mbështetje institucionale për procesin e integritetit” të Ministrisë për Evropën dhe Punët e Jashtme; “Prefektura dhe funksionet e deleguara të pushtetit vendor” të Ministrisë së Brendshme; “Zhvillimi i turizmit” të Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit; “Veprimtaria statistikore” e Institutit të Statistikave, totali i realizimit në nivel programi tejkalon planin përfundimtar të buxhetit, e miratuar me Aktin Normativ nr. 6, datë 14.12.2023. Është konstatuar se, 3 projekte investimi me kredi, në vlerën gjithsej 874,450 mijë lekë dhe 36 projekte investimi me grant, në vlerën gjithsej 341,762 mijë lekë janë realizuar pa pasur plan buxhetor të miratuar me ligjin vjetor të buxhetit, akte normative apo rishikime buxhetore. Ndërsa 6 projekte investimi me financim të huaja në formën e kredisë, në vlerën 279,976 mijë lekë dhe 41 projekte investimi me financim të huaj në formën e grantit, në vlerën 49,802 mijë lekë janë realizuar në tejkalim të planit të buxhetit të miratuar. Realizimi i projekteve të investimeve me financim të huaj pa plan apo në tejkalim të planit buxhetor të miratuar është në kundërshtim me pikën 27 të Udhëzimit Plotësues të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë nr. 2, datë 19.01.2023 “Për zbatimin e buxhetit të vitit 2023”. Gjithashtu, konstatohet se, 81 projekte investimesh me financim të huaj në vlerën totale 1,120,212 mijë lekë, referuar përshkrimit të projektit janë keq klasifikuar kryesisht në llogarinë 231 “Investime për rritjen e aktiveve afatgjata materiale”, duke qenë për nga natyra shpenzimeve operative, aktive afatgjata jo materiale si dhe Transferta ndaj të tretëve.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.2.4, faqe 69-108 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

11.1. Rekomandimi: Ministria e Financave në bashkëpunim me ministritë e linjës, për programet dhe projektet me financim të huaj që realizohen pa pasur plan buxhetor apo në tejkalim të planit buxhetor, të marrin masa për rialokimin e fondeve gjatë vitit apo gjatë procesit të rishikimit të buxhetit.

Në vijimësi

12. Gjetje nga auditimi: Referuar VKM-ve, gjatë periudhës 2020-2023 janë miratuar rreth 120,726 milionë lekë projekte rindërtimi për qeverisjen qendrore dhe vendore. Ndërsa gjatë

periudhës 2020-2023, janë financuar projekte në vlerën 91,298 milionë lekë, çka do të thotë që financimi i pritshëm për periudhat e ardhshme (viti 2024 e në vijim) mbetet rreth 29,428 milionë lekë. Në ligjin nr. 97/2023 “Për buxhetin e vitit 2024”, fondet për rindërtimin janë planifikuar në shumën 7,000 milionë lekë, ndërsa në tabelën 4 “Treguesit Fiskalë të konsoliduar”, bashkëlidhur po këtij ligji, vlera e planifikuar për fondin e rindërtimit për vitin 2024 është 2,000 milionë lekë ndërsa për vitin 2025 është 0 lekë. Pra, rezulton se kosto totale e projekteve të miratuara me VKM, nuk është shoqëruar/mbuluar me ndryshim dhe paraqitje të drejtë të vlerës së planifikuar me ligjin e buxhetin për fondet e rindërtimit në vitet buxhetore vijuese, pasi edhe vlera e planifikuar për vitet 2024, 2025 dhe 2026 është rreth 22,428 milionë lekë më e ulët se vlera kosto totale të projekteve të miratuara deri në fund të vitit 2023.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.2.4, faqe 69-108 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

12.1 Rekomandimi: Ministria e Financave të marrë masa për reflektimin në vitet pasardhëse buxhetore në tabelën nr. 4 shoqëruese të ligjit vjetor të buxhetit, të efekteve të krijuara nga shpërndarja e fondeve të rindërtimit me VKM dhe në komponentët e treguesve fiskalë, me qëllim programimin brenda limiteve buxhetore të miratuara në ligjin vjetor të buxhetit, shmangien e krijimit të detyrimeve të prapambetura dhe përfundimin e procesit të rindërtimit në një kohë sa më të shpejtë.

Brenda vitit 2024

13. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi rezulton se për 13 bashki detyrimet e prapambetura të raportuara në fund të vitit 2022 (fillim i vitit 2023) rezultojnë më të larta se pagesat e kryera në vitin 2023 për detyrime të prapambetura që i përkasin periudhës Tetor 2022 dhe më parë, konkretisht: bashkia Bulqizë ka paguar 27,466 mijë lekë më shumë se stoku i raportuar në fund të vitit 2022; bashkia Divjakë 4,331 mijë lekë; bashkia Mat 23,473 mijë lekë; bashkia Mirëditë 15,384 mijë lekë; bashkia Prrerjas 826 mijë lekë; bashkia Pustec 4,905 mijë lekë, bashkia Roskovec 21,921 mijë lekë, bashkia Shijak 7,445 mijë lekë, bashkia Konispol 3,734 mijë lekë; bashkia Këlcyre 14,395 mijë lekë; bashkia Kolonjë 6,180 mijë lekë; bashkia Shkodër 121,329 mijë lekë; ndërsa bashkia Rrogozhinë ka paguar 4,528 mijë lekë më shumë se stoku i raportuar në fund të vitit 2022.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.2.3, faqe 60-69 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

13.1 Rekomandimi: Drejtoria e Financave Vendore në bashkëpunim me njësitë e vetëqeverisjes vendore dhe degët përkatëse të thesarit të marrin masa për saktësimin e vlerës së stokut të detyrimeve të prapambetura dhe regjistrimin e plotë të tyre në sistem, me qëllim paraqitjen reale të statusit financiar të këtyre njësive.

Në vijimësi

14. Gjetje nga auditimi: Referuar nenit 11 dhe 14 të ligjit nr. 84/2022, datë 24.11.2022 “Për buxhetin e vitit 2023”, rezulton se është miratuar dhe fond kontigjence për raste të paparashikuara në shumën 12,000 milionë lekë. Parashikimi dhe miratimi në buxhet i fondit të kontigjencës, nuk parashikohet si zë më vete në ligjin nr. 9936, datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar (LOB), si dhe në të njëjtën kohë, pavarësisht emërimit, për nga destinacioni i përdorimit është i njëjlojtë me fondin rezervë, trajtimi i të cilit në këtë formë jo vetëm deformon qëllimin e përdorimit të fondeve, por do të duhej të plotësonte kushtet e përdorimit të shpenzimeve jo të përhershme dhe të paparashikuara gjatë procesit të përgatitjes së buxhetit, referuar nenit 3 dhe 5 të LOB. Në të njëjtën mënyrë është vepruar edhe me dy Aktet

Normative, ku parashikohet fond kontigjence, përkatësisht në shumat 13,400 milionë lekë dhe 14,980 milionë lekë.

- Konstatohet se, në kundërshtim me përcaktimet e nenit 5, kreu II të LOB, Fondi Rezervë i miratuar me Aktet Normative nr. 5, datë 29.07.2022 dhe nr. 6, datë 29.12.2022 ka tejkaluar kufirin e planifikuar, përkatësisht përllogaritet në 3.13% dhe 3.38% të totalit të shpenzimeve të miratuara. Konstatohet se, projekt-aktet janë dërguar për shqyrtim e miratim në Këshillin e Ministrave nëpërmjet sistemit e-Akte, si dhe konstatohen mangësi në dokumentacionin fizik përkatës, në kundërshtim me kërkesat e VKM nr. 584, datë 28.08.2003 “Për miratimin e rregullores së Këshillit të Ministrave” me ndryshimet e mëvonshme.

- Nga auditimi konstatohet se, rezultojnë të pa ekzekutuara dy VKM, **në shumën gjithsej 82 milionë lekë**, përkatësisht për funksionimin e Agjencisë Shtetërore për Mbështetjen e Startup-ve dhe për krijimin e shoqërisë aksionare shtetërore “*Operatori i Blerjeve të Përqëndruara*”, çka tregon për kërkesa e përdorim të Fondit Rezervë të pa analizuar e studiuar si nga ana e NJQQ, por dhe nga Ministria e Financave, në kundërshtim me nenin 45 të LOB.

- Konstatohet se në 3 raste **për shumën 222,581 mijë lekë**, i janë akorduar fonde Ministrisë së Kulturës dhe Gjykatës Kushtetuese nga Fondi Rezervë, të cilat nuk plotësojnë kriterin e pa parashikueshmërisë, referuar paragrafit të dytë të nenit 5 të LOB, ku përcaktohet se, Fondi rezervë përdoret vetëm për rastet e financimit të shpenzimeve, të cilat nuk njihen dhe janë të pamundura të parashikohen gjatë procesit të përgatitjes së buxhetit, e për rrjedhojë duhet të ishin përfshirë në projektbuxhetin e vitit 2023, konkretisht: për Ministrinë e Kulturës për financimin e *projektit teknik të ndërhyrjes emergjente në objektin monument kulture, kategoria e I-rë “Ura e Matit”*, në shumën 57,516 mijë lekë, pasi gjendja e emergjencës rezulton e dokumentuar që nga vitit 2021; dhe për mbulimin e shpenzimeve për *realizimin e projektit “Festivali Folklorik Kombëtar, Gjirokastrë, 24 qershor- 2 korrik 2023”*, në shumë 130,065 mijë lekë, si dhe për Gjykatën Kushtetuese për mbulimin e *shpenzimeve kapitale*” në shumën 35 milionë lekë.

- Me VKM nr. 80, datë 14.02.2023 “*Për krijimin e shoqërisë aksionare për prodhimin dhe shpërndarjen e dokumenteve biometrike*”, **në shumën 20,000 mijë lekë**. Kjo VKM e iniciuar nga Ministria e Brendshme dhe trajtuar nga DP Pronës Publike nuk ka marrë në konsideratë funksionimin e Shtypshkronjës së Letrave me Vlerë SH.A, e cila ka si objekt shtypjen e letrave me vlerë, si pullat fiskale, biletat e lojërave të fatit, biletat e udhëtimit, etj., me qëllim shmangien e kostove shtesë për buxhetin e shtetit. Përballimi nga Fondi Rezervë i kapitalit për krijimin e shoqërisë nuk gjen mbështetje në nenin 5 të LOB. Me shkresën nr. 5273/1 prot., datë 30.03.2023 të DP Buxhetit, mbështetur në shkresën nr. 913/8 prot., datë 15.03.2023 të Ministrisë së Brendshme, i janë akorduar fonde kësaj ministrie në produktin 91601AB “Auditime të kryera”, produkt i cili nuk ka asnjë lidhje me objektin e kësaj VKM.

- Me VKM nr. 769, datë 26.12.2023 “*Për një shtesë nga Fondi Rezervë në Buxhetin e vitit 2023, miratuar për Agjencinë për Dialog e Bashkëqeverisje*”, i është akorduar nga Fondi Rezervë **shuma 43,500 mijë lekë**, fonde të cilat do të përdoren në vitin 2024, pra është prekur fondi rezervë për tu përdorur në formë paradhënie, të cilat duhet të parashikoheshin në hartimin e projektbuxhetit të vitit pasardhës. Akordimi i këtij fondi nuk plotëson kërkesat e neneve 5 dhe 45 të LOB, të ligjit 84/2022, pasi mandati për shpërndarje fondi është për periudhën 01.01.2023 deri më 31.12.2023, si dhe të Udhëzimit të Ministrit të Financave nr. 9, datë 20.03.2018, pikat 89- 90.

- Me VKM nr. 114, datë 01.03.2023 “*Për përdorimin e Fondit të Kontigjencës për kompensimin financiar të rritjes së kontributeve të sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore, për çdo të punësuar me pagë minimale, për shkak të rritjes së kësaj page në shkallë vendi*”, i është akorduar Ministrisë Financave dhe Ekonomisë fondi prej 452,000 mijë lekë. Nga auditimi i praktikave dokumentare

bashkëlidhur veprimeve ekonomike mbi zbatimin kësaj VKM –je konstatohet se: dy muaj nga dalja e VKM-së janë akorduar fonde në Programin 10550 “Tregu i punës” për Agjencisë Kombëtare të Punësimit dhe Aftësimit (AKPA), në artikullin 603, **shuma 195,000 mijë lekë**, referuar kërkesave të AKPA, ku kërkohen fonde për kompensimin financiar në masën 1,674 lekë për çdo të punësuar, mbështetur në kërkesat e Drejtorive Rajonale të AKPA, ku konstatohet se kërkohet kompensim dhe për të punësuar në sektorë të tjerë, si: të punësuar në spitale, Drejtori Rajonale të FSDKSH, etj., në kundërshtim me përcaktimet e Kreu I, pika 2 e VKM nr. 114, datë 01.03.2023, i ndryshuar.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.2.5, faqe 108-114 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

14.1. Rekomandimi: Ministria e Financës të marrë masa për nxjerrjen e përgjegjësiwe për mangësitë e evidentuara nga auditimi mbi përdorimin e Fondit Rezervë, shmangien e praktikave të deritanishme për krijimin e fondeve “Kontigjencë” të paparashikuara në LOB, si dhe të marrë masa për analizën dhe shqyrtimin e dokumentacionit të plotë të kërkesave për fonde shtesë nga fondi rezervë, për të vlerësuar kriteret e përdorimit dhe arkivimin e dokumentacionit.

Në vijimësi

15. Gjetja nga auditimi: Nga auditimi mbi pagesat e kontratave të koncesioneve/PPP me mbështetje buxhetore, për vitin 2023 rezultojnë 11 kontrata, prej të cilave janë realizuar pagesa faktike për 10 prej tyre.

- Në total, plani përfundimtar për këto projekte paraqitet në shumën 12,875,095 mijë lekë, ndërkohë që pagesat rezultojnë në shumën 12,659,602 mijë lekë, me një realizim në masën 98.3%. Shuma totale e pagesave vjetore neto, që kryhen nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme, të cilat rezultojnë nga kontrata koncesionare apo partneriteti publik privat (PPP), përbëjnë 2.34% të totalit të të ardhurave tatimore faktike të vitit 2022, prej rreth 541.34 miliardë lekë, duke qenë brenda kufirit të pagesave prej 5% të të ardhurave tatimore faktike.

- Nga auditimi konstatohet se në 3 projekte koncesionare, gjatë vitit 2023 janë shlyer detyrime të prapambetura në vlerën 1,671,419 mijë lekë, konkretisht për kontratat koncesionare: *ndërtimin dhe operimin e Rrugës së Arbrit, ndërtimin dhe operimin e Portit të Jahteve Orikum – Dukat, shërbimin e Skanimit në Dogana.*

- 5 nga 10 kontrata koncesionare/PPP, rezultojnë me rritje pagesash faktike vitin 2023, krahasuar me vitin 2022, konkretisht: *“Përmirësimi, ndërtimi, operimi, mirëmbajtje e rrugës Porti i Jahteve By Pass Orikum-Dukat”, “Ofrimi i setit të personalizuar të instrumenteve kirurgjikale, material mjekësor steril njëpërdorimësh në sallat kirurgjikale, trajtimi i mbetjeve biologjike dhe dezinfektimi i sallave kirurgjikale”, “Ofrimi i shërbimit të dializës”; “Ofrimi i shërbimeve laboratorike spitalore”, “Për përmirësimin e infrastrukturës arsimore në Bashkinë e Tiranës, për projektimin, financimin, ndërtimin, mobilimin, mirëmbajtjen, mbikëqyrjen dhe kolaudimin e pesë objekteve arsimore në zonën Tirana 1 dhe për 4 objektet arsimore në zonën Tirana 4”.* Rritja e shpenzimeve për kontratat koncesionare/PPP nga viti në vit përbën një risk fiskal për buxhetin, për më tepër që në mungesë të treguesve të matshëm të performancës së tyre bën të diskutueshme dhe arritjen në kohë të objektivave të tyre me eficiencë, ekonomikitet dhe efektivitet. Gjithashtu duke qenë se këto kontrata koncesionare/PPP janë me mbështetje buxhetore dhe koncesionari nuk ka përgjegjësi apo angazhim financiar, këto shpenzime nga ana e buxhetit të shtetit janë një borxh i fshehur për vitet në vijim. Këto kontrata koncesionare/PPP nuk raportohen si borxh por në buxhet shfaqen vetëm pagesat korrente të vitit, në formën e shpenzimeve operative dhe atyre kapitale.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.2.6, faqe 114-134 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

15.1.Rekomandimi: Ministria e Financave në bashkëpunim me autoritetet kontraktuese, të monitorojë me rigorozitet detyrimet që lindin nga kontratat koncesionare, veçanërisht kontratat që krijojnë detyrime të prapambetura për t'u mbartur në vitet e ardhshme buxhetore dhe rritje të vazhdueshme të kërkesës për financim, të cilat përbëjnë një risk fiskal për buxhetin dhe implikojnë borxhin publik për vitet në vijim.

Në vijimësi

16. Gjetje nga auditimi: Referuar të dhënave të raportit vjetor *“Performanca e Kontratave të Koncesionit dhe të Partneritetit Publik Privat për vitin 2023”* konstatohet se:

- Në faqen 3 të këtij raporti citohet se: *“Ministria e Financave gjatë vitit 2023 ka dhënë rekomandime për Autoritetet Kontraktuese me qëllim marrjen e masave nga ana e tyre për përmirësimin e performancës në ofrimin e shërbimeve dhe punëve publike, objekt i kontratave të koncesionit fushë e tyre e përgjegjësisë, si dhe për minimizimin apo eliminimin e risqeve të drejtpërdrejta e të tërthorta që ndikojnë në buxhetin e shtetit”*, pa specifikuar se cilit Autoriteti Kontraktues ia ka bërë këto rekomandime dhe cilat janë rekomandimet përkatëse.

- Po kështu citohet gjithashtu se: *“I është kërkuar çdo Autoriteti Kontraktues që të ngrejë struktura monitoruese për çdo kontratë koncesioni edhe kur kontrata specifike nuk e përcakton një strukturë të tillë, me qëllim që informacioni i raportuar pranë Ministrisë së Financave të jetë i plotë, gjithëpërfshirës dhe në përputhje me përcaktimet ligjore”*, pa specifikuar se cilët Autoritete Kontraktues janë ende pa struktura monitoruese.

- Ky raport paraqet ecurinë e kontratave koncesionare të vitit 2023, por nuk jep detaje të mjaftueshme. Konkretisht: koncesione të tilla si: Rruga e Kombit, Aeroporti i Rinasit, Rruga e Arbrit e të tjera, mbartin përshkrime të llojit: *“janë në fazë ndërtimi”*, apo *“punimet vazhdojnë”*, por nuk përcaktohet ecuria e investimeve të dakordësuara dhe në asnjë rast nuk paraqiten të dhëna, nëse kontraktori ka shkelur kushtet kontraktuale.

- Ky raport paraqet pak të dhëna, veçanërisht për kontratën koncesionare të inceneratorit të Tiranës. Konkretisht nga Ministria e Financave nuk paraqitet shuma e investuar deri më tani nga kompania koncesionare dhe as nëse kjo shumë është në përputhje me kontratën.

- Mungesa e mbledhjes dhe raportimit të të dhënave të ecurisë dhe performancës financiare dhe jofinanciare të kontratave koncesionare/PPP tregon se nuk është arritur të sigurohet që risqet kryesore fiskale nga këto kontrata janë identifikuar dhe raportuar në mënyrë sistematike.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.2.6, faqe 114-134 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

16.1 Rekomandimi: Drejtoria e Koncesioneve, në bashkëpunim me Autoritetet Kontraktore të marrin masat për identifikimin, mbledhjen dhe raportimin e të dhënave të ecurisë dhe performancës financiare dhe jofinanciare të kontratave koncesionare/PPP me qëllim që të sigurohet që risqet kryesore fiskale nga këto kontrata janë identifikuar dhe raportuar në mënyrë sistematike.

Në vijimësi

17. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i monitorimit të stokut të detyrimeve të prapambetura u konstatua se:

- Ky monitorim nuk është në përputhje me përcaktimet e pikës 31 dhe 33 të Udhëzimit nr. 5, datë 27.02.2014 *“Për shlyerjen e detyrimeve të prapambetura”*, i ndryshuar. Si rezultat, formati i administrimit të të dhënave mbi detyrimet e prapambetura nga ana e Ministrisë së Financave nuk paraqet informacion mbi kohën e krijimit të detyrimit së bashku me shtesat dhe pakësimet përgjatë

vitit, duke krijuar në këtë mënyrë kushte për mosrespektimin e parimit FIFO në shlyerjen e detyrimeve të prapambetura.

- Në faqe 53 të raportit “Mbi zbatimin e buxhetit vjetor, situatës makroekonomike dhe fiskale gjatë vitit 2023” citohet: “...duke konsideruar që procesi i shlyerjes së detyrimeve nga ana e institucioneve kryhet në respektim të parimit FIFO, rezulton se detyrimet që mbeten për t’u shlyer gjatë vitit 2022 karakterizohen nga një “moshë mesatare” e re e krijimit të tyre”. Ky konstatim bie në kundërshtim me raportin “Mbi funksionimin e kontrollit të brendshëm financiar publik në njësitë e qeverisjes së përgjithshme për vitin 2023” konkretisht në faqen 54 “Gjetjet kryesore në sistemin e detyrimeve të prapambetura” ku ndër të tjera evidentohet mosrespektim i qasjes FIFO në radhën e shlyerjes së detyrimeve. Gjithashtu nga auditimi janë konstatuar likuidime të faturave të viteve të kaluara, duke filluar nga viti 2002.

-Ministria e Financave, në Udhëzimin plotësues nr. 2, datë 19.01.2023, nuk ka kërkuar nga njësitë e qeverisjes qendrore hartimin e një plani për shlyerjen e detyrimeve të prapambetura, ndryshe nga sa është kërkuar për njësitë e vetëqeverisjes vendore në pikën 126/1.c, të kreut IV, të Udhëzimit plotësues nr. 2, datë 19.01.2023, me qëllim hartimin e një plan veprimi në rang institucional nga ana e njësive të qeverisjes së përgjithshme, identifikimin e risqeve dhe monitorimin e tyre për çdo vit buxhetor. Nga auditimi i detyrimeve të ndërsjella të ndërmarrjeve të sektorit energjetik konstatohet se:

- Procesi i rakordimit të detyrimeve të ndërsjella ndërmjet sektorit publik dhe enteve të tjera publike nuk ka përfunduar ende dhe këto detyrime kanë ardhur duke u rritur. Sipas raportimeve në Ministrinë e Financave dhe detyrimeve të raportuara në raportin “Mbi zbatimin e buxhetit vjetor, situatën makroekonomike dhe fiskale gjatë vitit 2023”, këto detyrime paraqiten në vlerën 180.13 miliardë lekë nga 163.11 miliardë lekë që rezultonin në vitin 2022, ose 17.02 miliardë lekë më tepër. Megjithatë kjo vlerë paraqet riskun për të qenë më e lartë për arsye se në vlerën e detyrimeve të ndërsjella ende të pa-rakorduara është marr kufiri minimal i detyrimit. Nëse kjo do të llogaritej me kufirin maksimal tek i cili variojnë detyrimet, detyrimi total i ndërsjellë do të shkonte në vlerën 192.43 miliardë lekë.

- Ky sektor për vitin 2023 e ka impaktuar buxhetin e shtetit me një vlerë të konsiderueshme totale prej rreth 5.3 miliardë.

- MFE dhe MIE nuk kanë arritur të zbatojnë me efektivitet Urdhrin e përbashkët nr. 304, datë 17.12.2020 “Për miratimin e planit të veprimit për uljen e detyrimeve të prapambetura në sektorin e energjisë elektrike” dhe urdhrin nr. 379, datë 30.09.2021 “Për zbatimin e planit të masave për uljen e detyrimeve të prapambetura në sektorin e energjisë elektrike”, duke qenë se detyrimet janë rritur miliardë, krahasuar me vitin 2022. Si rrjedhojë, nga ana e Ministrisë së Financave, përveç raportimeve nuk evidentohet rol në zbutjen e risqeve fiskale, që vijnë nga mungesa e rakordimeve të ndërsjella dhe impakti në buxhetin e shtetit.

Nga auditimi i detyrimeve të ndërmarrjeve të sektorit të ujësjellës-kanalizimeve konstatohet se:

-Për periudhën objekt auditimi sektori ujësjellës kanalizime vijon të paraqitet me vështirësi në pagimin e detyrimeve dhe mbledhjen e të ardhurave të faturuara korrente dhe të prapambetura. Për vitin 2023, buxheti i shtetit ka alokuar një vlerë totale subvencioni prej 310 milionë lekë në strukturën buxhetore të Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë, i cili detajohet nga AKUK/MIE bazuar në kriteret e përcaktuara në Udhëzimin “Për miratimin e metodologjisë për kriteret dhe procedurat, për shpërndarjen dhe përdorimin e subvencioneve shtetërore, për shoqëritë aksionare të ujësjellës-kanalizimeve...”, miratuar nga Ministri përgjegjës për Infrastrukturën dhe Energjinë. Ky subvencion shkon kryesisht për ndërmarrjet të cilat nuk arrijnë të mbulojnë koston/shpenzimet e operimit dhe mirëmbajtjes, shpenzime të cilat vlerësohen si risqe fiskale për buxhetin e shtetit.

Nga auditimi konstatohet se në raportin “*Mbi zbatimin e buxhetit vjetor, situatës makroekonomike dhe fiskale gjatë vitit 2023*”, nuk janë paraqitur të dhëna apo raporte financiare në lidhje me ndërmarrjet e këtij sektori.

-Për periudhën deri në Dhjetor 2023, detyrimet e akumuluarat të ndërmarrjeve të ujësjellës-kanalizimeve rezultojnë të jenë rreth 30.9 miliardë lekë nga të cilat rreth 16 miliardë lekë janë detyrime të faturuara ndaj kompanive dhe rreth 15 miliardë lekë janë detyrime për kamatëvonesa. Nga totali detyrime vetëm ndërmarrja e UK Durrës SHA ka rreth 5.46 miliardë lekë detyrime të akumuluarat ndër vite (pa kamatëvonesa). Këto detyrime vijnë me rritje duke marrë në konsideratë vitin 2021, detyrime dhe kamatëvonesa rezultojnë rreth 21.9 miliardë lekë, ndërkohë në vitin 2023 nga Ministria e Financave në raportin e zbatimit të buxhetit të vitit 2022 janë raportuar vetëm detyrimet pa kamatëvonesa në vlerën rreth 14.01 miliardë lekë. Me përjashtim të KESH SHA, gjithë njësitë e tjera raportuese të ndërmarrjeve shtetërore kanë raportuar jashtë afateve ligjore, në kundërshtim me pikën 126.4, kapitulli IV, Udhëzimi Plotësues nr. 2, datë 19.01.2023 “*Për zbatimin e buxhetit të vitit 2023*”, tregues ky i mungesës së një monitorimi të plotë nga ana e Ministrisë së Financave.

Këto situata konstatohen me impakt negativ në rritjen e detyrimeve të prapambetura, si rrjedhojë edhe të risqeve fiskale në të ardhmen.

(*Më hollësisht trajtuar në pikën 2.2.6, faqe 114-134 të Raportit Përfundimtar të Auditimit*).

17.1.Rekomandimi: Ministria e Financave të marrë masa për vlerësimin e problematikave të konstatuara nga auditimi, me qëllim që përveç funksionit të konsolidimit të raportimeve të këtyre detyrimeve, të ketë një rol më efektiv në zbutjen e risqeve fiskale, me qëllim parandalimin e rritjes së impaktit negativ në buxhetin e shtetit.

Në vijimësi

18. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i databazës së pagesave në Sistemin Informatik Financiar të Qeverisë (SIFQ) rezultoi se për llogari të buxhetit të vitit 2023, konstatohen 22 raste me fatura të regjistruara përpara datës së lëshimit të faturës nga furnitori, me diferencë nga -1 në -227 ditë, në vlerë 6,048 mijë lekë, për llogaritë ekonomike 600, 602, 606. Ndërkohë, rastet e regjistrimit të faturave përpara lëshimit nga furnitori potencialisht paraqet raste të gabimeve, megjithatë theksojnë faktin se sistemi lë hapësirë për lejimin e tyre.

(*Më hollësisht trajtuar në pikën 2.3.1, faqe 134-155 të Raporti Përfundimtar të Auditimit*)

18.1. Rekomandimi: Nga Ministria e Financave të merren masa për analizimin e të gjithë rasteve të evidentuara të regjistrimeve të faturave përpara lëshimit nga furnitori me qëllim saktësimin e të dhënave dhe shmangien e këtij fenomeni në të ardhmen.

Në vijimësi

19. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i të dhënave të gjeneruara përmes SIFQ konstatohen rishpërndarje buxhetore të kryera përgjatë gjithë vitit 2023 si dhe në tre muajt e parë të vitit 2024, me efekt buxhetin e vitit 2023, ku sipas numrit unik konstatohen 2,514 rishpërndarje buxhetore të cilat kanë sjellë ndryshime për 21,197 transaksione. Rishpërndarjet buxhetore ndarë sipas ID evidentohen të jenë kryer më shumë në muajt Nëntor – Dhjetor 2023. Një tregues i tillë referuar pikës 75 të Udhëzimit nr. 9, datë 20.03.2018, i ndryshuar, përcakton *vlerësimin e performancës gjatë zbatimit të buxhetit për çdo njësi të qeverisjes qendrore*. Gjithashtu, nga testimet e të dhënave mbi rishpërndarjet buxhetore u konstatuan rishpërndarje të kryera në tejkalim të afatit, në muajt Shkurt-Mars 2024 me efekt në vitin buxhetor 2023, ku evidentohen rishpërndarje të kryera për 60 transaksione, në kundërshtim me përcaktimet e nenit 52 të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008, i

ndryshuar, ku e drejta për të kryer pagesa mbi planin e rishikuar zgjat deri në muajin janar pas vitit buxhetor. Gjithashtu, tabela e treguesve fiskalë sipas buxhetit të konsoliduar ka afat publikimi deri në ditën e fundit të muajit Shkurt të vitit pasardhës (pas vitit buxhetor që raportohet), referuar edhe pikës 5 dhe 6 të Kreut I të Udhëzimit nr. 31, datë 13.12.2023 “Për procedurat e mbylljes së llogarive vjetore të buxhetit për vitin 2023”, i ndryshuar. Në total, pas datës 15 Nëntor 2023 konstatohet se janë kryer 454 rishpërndarje buxhetore, të cilat konsistojnë në 4,478 transaksione në kundërshtim me nenin 48 të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar. janë ndikuar edhe nga ndryshimi i buxhetit me dy akte normative, AN nr. 5, datë 18.10.2023 dhe AN nr. 6, datë 14.12.2023 duke ndryshuar të drejtën për të shpenzuar në pakësim apo shtesë të fondeve buxhetore të njëjve shpenzuese në muajin e fundit të mbylljes së buxhetit të shtetit për vitin buxhetor 2023, si dhe me VKM të dala përgjatë periudhës. Nga testimet e kryera, rezulton se 1,996 transaksione janë krijuar pas datës 14 Dhjetor, pra pas miratimit të AN nr. 6, dhe 45 ID të rishikimeve janë arsyetuar nga Drejtoria e Menaxhimit të Buxhetit si të kryera mbështetur në Aktet Normative dhe VKM përkatëse.

Nga analiza e databazës së rishpërndarjeve buxhetore, konstatohet se janë kryer regjistrime të rialokimeve të fondeve buxhetore (rishpërndarje buxhetore) me data kontabël efektive më të hershme (retrospektive), ndërkohë që referuar Udhëzimit Standard për Zbatimin e Buxhetit nr. 9, datë 20.03.2018, detajimi i buxhetit dërgohet zyrtarisht tek çdo njësi qendrore dhe bëhet i vlefshëm për zbatim vetëm pasi regjistrohet në SIFQ nga struktura përgjegjëse për buxhetin. Sipas testeve evidentohen 556 raste të regjistrimit me datë efektive (GL) retrospektive të një apo disa muajve më të hershëm, me efekt buxhetin e vitit 2023.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.3.1, faqe 134-155 të Raporti Përfundimtar të Auditimit)

19.1. Rekomandimi: Ministria e Financave të marrë masa për (i) evidentimin e rasteve të rishpërndarjeve buxhetore të ndërmarra në SIFQ për rastet e pambështetura në Akte Normative apo Vendime të Këshillit të Ministrave dhe analizimin e shkaqeve të kryerjes së tyre, si dhe për (ii) analizimin e rasteve të regjistrimeve të rishpërndarjeve buxhetore me data retrospektive me qëllim minimizimin e këtyre fenomeneve në të ardhmen dhe për të garantuar raportime periodike të drejta dhe të sakta.

Në vijimësi

20. Gjetje nga auditimi: Referuar auditimit të pagesave përmes SIFQ, konstatohet se me buxhetin e vitit 2023 janë shlyer detyrime/pagesa që i përkasin periudhave të mëparshme buxhetore, në kundërshtim me nenin 54 dhe 61 të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008, i ndryshuar dhe pikës 1 të Udhëzimit nr. 31, datë 13.12.2023, i ndryshuar, duke sjellë mbivlerësim të treguesve përkatës sipas klasifikimit në llogari ekonomike të publikuar në treguesit e konsoliduar fiskalë në të njëjtën masë për këtë vit. Kjo pasi në kuptimin e këtij ligji, njohja e shpenzimeve të vitit buxhetor bëhet në çastin e ndodhjes së tyre, pavarësisht nga data e pagesës. Bazuar në testimet e kryera nga grupi i auditimit, evidentohen në total 2,427 raste të pagesave në shumën totale 9,226,908 mijë lekë, të cilat u përkasin faturave me datë të viteve buxhetore të mëparshme për llogari të ndryshme, kryesisht për investime. Duke marrë në analizë vetëm investimet, efekti për vitin buxhetor 2023 konstatohet në 499 projekte investimesh në shumën 8,422 milion lekë me institucionet më përfaqësuese si MIE, Bashkia Tiranë, ARRS, Bashkia Pogradec, UK Lushnjë, etj. Ndërsa për shpenzime operative dhe vendime gjyqësore, efekti për vitin buxhetor 2023 konstatohet në shumën 845.30 milion lekë, me institucionet më përfaqësuese si AKSHI, Bashkia Pogradec, DPT, Bashkia Tiranë, Bashkia Dibër, etj.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.3.1, faqe 134-155 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

20.1. Rekomandimi: Ministria e Financave të marrë masa për (i) evidentimin dhe raportimin e efekteve të investimeve dhe shpenzimeve të cilat nuk i përkasin vitit buxhetor përkatës, (ii) për shmangien e praktikës së krijimit e shlyerjes së detyrimeve financiare duke shpërndarë vlerën përkatëse buxhetore sipas detyrimit financiar të ligjshëm të njërive, si dhe (iii) për analizimin e pagesave të kryera për detyrime financiare të viteve të kaluara me qëllim përcaktimin e ligjshmërisë së angazhimeve buxhetore sipas fondeve të miratuara në momentin e ndërmarrjes së tyre nga nëpunësit autorizues dhe miratimin e dhënë nga strukturat në MF.

Në vijimësi

21. Gjetje nga auditimi: Referuar testimeve në SIFQ është konstatuar se:

- Nga kryqëzimi i të dhënave të databazës së urdhër prokurimeve dhe databazës së kontratave, janë konstatuar 167 raste kur data fizike dhe regjistrimi në sistem i urdhër prokurimit i përkasin vitit buxhetor 2023, ndërsa data e kontratës fizike i përket viteve paraardhëse, dhe 594 raste kur urdhër prokurimi është regjistruar në vitin 2023, por kontrata dhe urdhër prokurimi fizik i përkasin viteve paraardhëse. Pra, procedura e prokurimit ka përfunduar para se urdhër-prokurimi të regjistrohet në SIFQ dhe regjistrimi në SIFQ është formal.

- Nga testimet mbi të dhënat e kryqëzuara për databazën e kontratave dhe databazën e urdhër prokurimeve, u konstatuan 39 raste për të cilat urdhër prokurimet rezultojnë të jenë regjistruar 0 – 10 ditë diferencë nga data e kontratës, afat i pamundur për realizimin e një procedure prokurimi. Edhe në këto raste, analizohet se radha e regjistrimit në SIFQ është formale dhe pa vlerë për kontrollin dhe bllokimin e fondeve disponibël përpara fillimit të procedurës së prokurimit.

- Nga të dhënat e testimit mbi ndërmarrjen e angazhimeve përtej datës 15 Tetor, rezulton se janë ndërmarrë potencialisht 23 raste në vlerë 2,315.97 milionë lekë, në kundërshtim me nenin 51 të ligjit nr. 9936, datë 26.6.2008 “Për Menaxhimin e Sistemit Buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.3.1, faqe 134-155 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

21.1. Rekomandimi: Nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit të merren masa (i) për analizimin e rasteve të konstatuara të urdhër-prokurimeve të mësipërme për detyrime financiare të viteve të kaluara si dhe ato në diferencë kohore të shkurtër nga data e kontratës me qëllim përcaktimin e ligjshmërisë së angazhimeve buxhetore sipas fondeve të miratuara në momentin e ndërmarrjes së tyre nga nëpunësit autorizues, si dhe (ii) për analizimin e urdhër-prokurimeve të evidentuara pas datës 15 Tetor me qëllim përcaktimin e përputhshmërisë dhe ligjshmërisë së tyre.

Në vijimësi

22. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i të dhënave të gjeneruara nga SIFQ evidentohen 16,827 kontrata të lidhura në vitet e mëparshme dhe përgjatë vitit 2023, të regjistruara deri në 31.03.2024, në vlerë totale të kontraktuar 134.67 miliard lekë dhe vlerë vjetore të kontraktuar 76.31 miliard lekë. Nga analizimi i të dhënave të modulit të kontratave, konstatohet se rezultojnë 16,013 kontrata të regjistruara në periudhën 01.01.2023 – 31.12.2023 me vlerë totale të kontraktuar prej 125.39 miliard lekë dhe vlerë të kontraktuar vjetore prej 72.42 miliard lekë. Ndërkohë, janë lidhur 15,441 kontrata përgjatë vitit 2023 (me datë kontratë 01.01.2023-31.12.2023) dhe regjistruar në periudhën 01.01.2023 – 31.03.2024 me vlerë totale të kontraktuar prej 113.64 miliard lekë dhe vlerë të kontraktuar vjetore prej 62.56 miliard lekë. Sa i takon afatit të regjistrimit të kontratave nga data e nënshkrimit të tyre konstatohet se për vitin 2023, janë regjistruar me vonesë 9,137 kontrata duke tejkaluar afatin prej 5 ditë në kundërshtim me përcaktimet e nenit 40 të Ligjit nr. 9936/2008, i ndryshuar, ku vonesat konstatohen të përhapura në njësitë e qeverisje vendore ashtu dhe në ato

qendrore, përfshirë dhe institucionet e pavarura. Evidentohet se njësitë e vetëqeverisjes vendore paraqiten me vlerën më të lartë të kontratave të regjistruara përtej afatit duke zënë thuajse 27% të totalit të vonesave në regjistrimin e kontratave. Nga auditimi i të dhënave të paraqitura në këtë modul konstatohen kontrata të viteve të mëparshme buxhetore që datojnë nga viti 2017 - 2021 të paraqitura sipas institucioneve dhe vitit të kontratës, duke evidentuar vlerën e kontraktuar totale dhe vlerën e kontraktuar për vitin buxhetor 2023. Ndërkohë, për kontratat e vitit 2022 të cilat janë regjistruar në vitin 2023, të përfshira në kontratat në tejkalim të afatit, evidentohen 1,263 raste në shumën 16.3 miliard lekë vlerë të kontraktuar totale dhe shumë 11.82 miliard lekë vlerë të kontraktuar vjetore. Në këtë kuadër, regjistrimi me vonesë riskon potencialisht pasqyrimin e saktë dhe në kohën e duhur të këtyre kontratave.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.3.1, faqe 134-155 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

22.1. Rekomandimi: Ministria e Financave të ndërmarrë masa (i) për evidentimin dhe analizimin e kontratave të viteve të mëparshme buxhetore me qëllim evidentimin e ligjshmërisë ose jo të lidhjes së tyre në momentin e marrjes së angazhimit, si dhe (ii) për marrjen e masave administrative për rastet e konstatuara në shkelje të afatit të regjistrimit.

Në vijimësi

23. Gjetje nga auditimi: Bazuar në të dhënat e publikuara nga Ministria e Financave në faqen e saj zyrtare, për angazhimet e ndërmarrë mbi investimet, nga testimi i të dhënave për muajin Dhjetor 2023, u konstatua se ekzistojnë 17 projekte të cilat kanë angazhim në vitin aktual me një vlerë të caktuar, kanë angazhim 0 lekë në vitin e parë dhe të dytë, si dhe kanë angazhim në vitin e tretë dhe të katërt në vlerë. Të dhënat e testuara i përkasin muajit Dhjetor 2023, duke qenë se në këtë periudhë janë konsoliduar edhe të dhënat në lidhje me planin dhe faktin. Ndryshimi i shpeshtë i projekteve të investimit me rialokime apo akte normative si dhe ndërmarrja e angazhimeve në projekte të reja investimesh në kuadër të tavaneve të përcaktuara për programet e shpenzimeve të miratuara, ka sjellë shtyrjen e planit të pagesave si pasojë e planit buxhetor me efekt në krijimin e detyrimeve të prapambetura. Ndërkohë, paraqiten edhe 17 projekte të cilët e kanë shtyrë shumën e angazhimit të investimit përtej buxhetit të miratuar 3 vjeçar sipas ligjit nr. 84/2022 “Për Buxhetin e vitit 2023” me rreth 31.47 miliard lekë.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.3.1, faqe 134-155 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

23.1. Rekomandimi: Drejtoria e Përgjithshme e Buxhetit të marrë masa në bashkëpunim me struktura të tjera për rishpërndarjen e mundësive dhe alternativave të implementimit të kontrolleve në Sistemin Elektronik Financiar të Qeverisë me qëllim që ky sistem të mos lejojë regjistrime në vitin t+1 kur t=0, duke shmangur kështu praktikën e shtyrjes së planit buxhetor përtej afatit 3 vjeçar për të cilin bëhet miratimi i fondeve buxhetore.

Në vijimësi

24. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi mbi kryerjen e pagesave në SIFQ, konstatohet se nga ana e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, në një pjesë të konsiderueshme të faturave të investimeve të viteve të kaluara, detajimi i fondeve buxhetore përputhet plotësisht me vlerën e paguar nga ana e njësive të qeverisjes së përgjithshme. Fondet disponibël të këtyre projekteve të investimeve janë buxhetuar vetëm për paguar detyrimet e prapambetura të këtyre projekteve/kontratave, pra detajimi/rishpërndarja buxhetore është ekzaktësisht e barabartë me vlerën e faturës(ve) të prapambetura për njësitë vendore dhe ato qendrore, ku vlera përcaktohet në masën 14.02 milion lekë me institucionet më përfaqësuese si AKSHI, MSHMS, Bashkia Tiranë, UK, etj., duke theksuar fenomenin e detyrimeve të prapambetura.

- Nga analiza e databazave dhe të dhënave mbi pagesat dhe kontratat, janë konstatuar raste kur pagesat për shlyerjen e faturave kryhen në të njëjtën ditë ose deri në 10 ditë diferencë nga data e regjistrimit të kontratës në SIFQ. Nga testimi rezultojnë 242 kode projektsh të procesuara për pagesë në shumën 8.95 milion lekë, duke konstatuar formalitet në regjistrimin e transaksioneve në sistemin informatik financiar të qeverisë dhe jo duke ndjekur procedurat e parashikuara në udhëzimin standard për zbatimin e buxhetit si pasojë e anashkalimit të kontrolleve të brendshme. Nga analiza e kryer arrihet në konkluzionin se një fenomen i tillë tregon mangësi në monitorimin e shpenzimeve si dhe ekziston risku që si pasojë e diferencës së vogël në kohë ndërmjet datës së kontratës dhe datës së kryerjes së pagesës, rast pas rasti nga ana e njësive të qeverisjes së përgjithshme të kryhen pagesa në formën e parafinancimit për përfituesit e fondeve publike.

- Nga testimi i regjistrimit të kontratave dhe pagesave të urdhër-shpenzimeve në SIFQ, konstatohen raste kur data e kontratës (data e kontratës fizike) sipas modulit të kontratave është e njëjtë ose me diferencë deri në 10 ditë nga regjistrimi i urdhër-shpenzimeve të parë për projektet e investimit të identifikuar për këto problematika. Këto konstatime përfshijnë gjithsej 63 projekte investimesh në shumën 4,3 milion lekë, që dëshmon për kryerjen e pagesave drejt përfituesve të fondeve publike në një kohë shumë të shkurtër nga lidhja e kontratës, afat i pamjaftueshëm për kryerjen e punimeve apo marrjen në dorëzim të tyre. Gjithashtu në disa raste përfaqësuese këto projekte investimesh përfshijnë lëvrimin e fondeve në formën e paradhënieve për kryerjen e punimeve, në kundërshtim me parashikimet e bëra në udhëzimin standard për zbatimin e buxhetit duke parafinancuar investimet publike dhe duke mbivlerësuar treguesit e investimeve publike.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.3.1, faqe134-155 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

24.1. Rekomandimi: Ministria e Financave të marrë masa për analizimin e rasteve të konstatuara me detajim fondesh për detyrime të periudhave të kaluara me qëllim evidentimin e përgjegjësisë për regjistrimin, miratimin dhe procesimin e transaksioneve për pagesë edhe në rastet e paradhënies, si dhe shmangien e këtij fenomeni në të ardhmen.

Në vijimësi

25. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i llogarive të shpenzimeve operative 602 dhe llogarive të shpenzimeve në proces për rritjen e investimeve 230 dhe 231, për transaksionet që i përkasin buxhetit të vitit 2023, konstatohen në total 31,717 fatura, me vlerë totale 74,084,125 mijë lekë të dorëzuara në Thesar jashtë afatit 30 ditor nga data e furnitorit të përcaktuar në ligjin nr. 9936, datë 26.06.2008, i ndryshuar. Institucionet me problematikat më të mëdha lidhur me regjistrimin e faturave paraqiten sipas radhës si ARRSH, MIE, AKSHI, FSHZH, Bashkia Tiranë, Bashkia Durrës, Bashkia Kamëz, Bashkia Kavajë, etj.

- Referuar kuadrit ligjor për menaxhimin e shpenzimeve publike, ekzekutimi i transaksionit të pagesës pas veprimit të regjistrimit të faturës në SIFQ duhet të kryhet brenda 30 ditëve. Nga analiza e databazës së pagesave dhe fushave “DATE_REGJ” me “DATE_EKZ” u konstatuan në total 97 raste për vitet 2023-2024, në vlerë 219.06 milion lekë.

- Nga analizimi i databazës së pagesave të faturave në SIFQ mbi llogaritë 230, 231 dhe 602 u konstatuan të paktën 36 pagesa pjesore të faturave në rreth 297.7 milion lekë, ku 19 raste u përkasin pagesave për llogaritë e investimeve 231, ku pagesat janë më të vogla se sa vlera e detyrimit të lindur sipas faturës së furnitorit, kjo me qëllim përputhjen e fondeve buxhetore disponibël. Evidentohet se me paraqitjen e faturës dhe urdhër-shpenzimit nga njësiti buxhetore, regjistrimi nga degët e thesarit është bërë pjesor duke rezultuar në pagesa pjesore, duke mos qenë në përputhje me nenin 52 dhe nenin 61 të ligjit nr. 9936, datë 26.6.2008, i ndryshuar, ku njohja e shpenzimit bëhet në çastin e konstatimit dhe pagesa e tij bëhet brenda 30 ditëve. Në këtë kuadër, edhe pse

numri i rasteve mund të jetë i ulët, grupi i auditimit thekson rëndësinë dhe efektin e detyrimeve të prapambetura në kushtëzimin e procesimit të transaksioneve të pjesshme në sistem, veprime që nuk japin siguri për vlerën reale të shpenzimeve apo investimeve të raportuara.

- Lidhur me saktësinë dhe plotësinë e informacionit të raportuar në treguesit fiskalë të konsoliduar për vlerat e raportuara të shpenzimeve operative dhe investimeve u konstatuan nga databaza të pagesave deri në 31.03.2024, 11,644 transaksione me datë fature të vitit 2023 dhe të mëparshëm për të cilat është përdorur buxheti i vitit 2023, në vlerë 47,925.03 milion lekë. Këto transaksione, nuk rezultojnë të jenë paguar në kohë në shumën 3,111.3 milion lekë, megjithë efektet e akteve normative përpara fundit të vitit buxhetor si dhe të drejtës për të kryer shpenzime edhe gjatë muajit Janar 2024 për efekt të vitit buxhetor 2023. Të grupuara në investime dhe shpenzime operative klasifikimi paraqitet në shumën 1,567.7 milion lekë për investime dhe 1,534.5 milion lekë për shpenzime operative.

- Referuar momentit të pagesës, konstatohet se pjesa më e madhe e ekzekutimit të shpenzimeve/investimeve përqendrohet në muajin Dhjetor në mbyllje të vitit buxhetor 2023. Nga analiza e të dhënave të pagesave, konstatohet se me datë libri të madh në muajin Dhjetor 2023 janë procesuar për pagesë edhe fatura të viteve të mëparshme apo të muajve të mëparshëm të vitit 2023. Nga 63.1 miliard lekë fatura me datë libri të madh në Dhjetor 2023, konstatohen rreth 47.2 miliard lekë pagesa të faturave të muajve Nëntor – Dhjetor 2023, duke evidentuar se ekzekutimi i buxhetit nuk ka qenë i njëtrajtshëm përgjatë vitit 2023.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.3.1, faqe 134-155 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

25.1. Rekomandimi: Nga ana e Ministrisë së Financave të merren masa për analizimin e rasteve të konstatuara në tejkalim të afateve të ekzekutimit për pagesë me qëllim shmangien e praktikës së detajimit të copëzuar të fondeve përtej detyrimeve të Njërive të Qeverisjes së Përgjithshme në rastet e vlerësimit të ligjshëm të këtyre detyrimeve pas kryerjes së investigimeve përkatëse.

Në vijimësi

26. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi rezultojnë 48 njësi të cilat nuk kanë dorëzuar ose kanë dorëzuar më vonesë pasqyrat financiare individuale të tyre për t'u reflektuar më pas në SIFQ dhe për të vijuar me procedurat e konfirmimit me degët e thesarit dhe konsolidimin, duke krijuar problematika në lidhje me afatet dhe produktin përfundimtar (pasqyrat financiare të konsoliduara), në kundërshtim me përcaktimet e nenit 62 "Përgatitja e llogarive vjetore të buxhetit" të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008 "i ndryshuar dhe Udhëzimit nr. 8, datë 09.03.2018. Për më tepër, konstatohet se si pasojë e mungesës së kuadrit rregullator për standardet kontabël, të cilat ende nuk janë miratuar, në kundërshtim me nenin 61 të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008, struktura e thesarit nuk shqyrton apo konfirmon pasqyrat financiare për t'u siguruar që nuk ka dublikime në transaksione apo transaksione të ndërsjellta me njësitë e varësisë.

Nga auditimi për pasqyrat financiare të konsoliduara është konstatuar se situata për vitin 2023, paraqitet e njëjtë me atë të vitit paraardhës 2022, ku rezulton se pasqyrat fizike të dorëzuara manualisht nga institucionet buxhetore në degët e thesarit dhe pasqyrat financiare të gjeneruara elektronikisht nga SIFQ kanë diferenca në kuadër të shpenzimeve dhe të të ardhurave. Në kuadër të mbajtjes së llogarive kontabël për pasqyrat financiare, nga auditimi rezulton se shpenzimet njihen dhe mbahen në një llogari ekstrakontabël për raportimin e tyre në grupin e llogarive 468 dhe nuk njihen në momentin e ndodhjes së tyre. Për më tepër, konstatohet se mungojnë standardet e kontabilitetit për regjistrimin e transaksioneve financiare, balancat e llogarive, shënimeve shpjeguese, si dhe kuadri konceptual për raportimin financiar sipas kuadrit rregullator financiar ndërkombëtar.

Edhe pse kuadri ligjor kombëtar përcakton detyrimin për krijimin e pasqyrave financiare të konsoliduar, rezulton se nuk kryhet procesi i konsolidimit të pasqyrave financiare në nivel njësie mëmë dhe pasqyrimi në sistem i tyre në nivel të konsoliduar, jo vetëm në nivel NJQP por edhe për sipërmarrje private ku shteti ka interesa pjesëmarrje në kapital përmes konsolidimit në formën e investimeve afatgjata apo konsolidimit total në varësi të raportit të ushtrimit të ndikimit mbi vendimmarrjen për këto të fundit.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.3.2, faqe 155-158 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

26.1. Rekomandimi: Titullari i Ministrisë së Financave të marrë masa (i) për bashkërendimin e punës dhe bashkëpunimin mes drejtorive në këtë ministri, me qëllim miratimin sa më shpejt në kohë e publikimin e standardeve kontabël dhe kuadrit të nevojshëm rregullator për metodologjinë e procesit të konsolidimit të pasqyrave financiare, si dhe (ii) për ndërmarrjen e masave administrative për mosdorëzimet në kohë të pasqyrave financiare individuale rast pas rasti.

Në vijimësi

27. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi konstatohet se përgjatë vitit 2023, me qëllim menaxhimit e likuiditetit rezulton të jetë përdorur: instrumenti i shkëmbimit spot-forward (SWAP) për monedhë të huaj EUR me të cilën administrohet llogaria e Unifikuar e Thesarit “Depozitë e Qeverisë” (TSA) (në 4 raste të mbartura nga vite të mëparshme dhe 1 rast të iniciuar në vitin 2023), instrumenti outright, depozitimi për vendosje në depozitë të tepricave të mjeteve monetare në rastet kur ka patur tepricë likuiditeti, si dhe blerje valute. Instrumenti SWAP i ndërmarrë në vitin 2023 në vlerën 39 milionë EUR rezulton të jetë përdorur për të shlyer detyrimin për maturimin e SWAP të emetuar në 29.12.2022 në vlerë 79 milionë EUR, pasi llogaria TSA nuk ka patur gjendje të mjaftueshme likuiditeti për maturimin më datë 16.03.2023. Përgjatë vitit nga përdorimi i 5 kontratave SWAP janë krijuar humbje nga diferencat e kursit të këmbimit në vlerë totale prej 283.9 milion lekë, ku 12.9 milion lekë i përkasin SWAP të ndërmarrë në vitin 2023.

Përveç kontratave SWAP, rezulton se gjatë vitit 2023 është kryer një konvertim outright i shumës 50,000,000.00 EUR nga llogaria e unifikuar e thesarit me datë valute 11.01.2023, pra 116.55 EUR/ALL, për të mbuluar nevojat në lekë për vitin 2022. Konstatohet se përgjatë vitit 2023 janë kryer 7 vendosje në depozitë e tepricës së likuiditeteve, në vlerë totale 58 miliard lekë. Gjithashtu, përgjatë vitit 2023, janë konstatuar edhe blerje valute në 6 raste, ku për 5 raste është blerë 78.5 milionë SDR nga valuta EUR për pagesat e borxhit të jashtëm, ndërsa në 1 rast janë blerë 10 milionë USD nga valuta EUR për të siguruar likuiditet për pagesa.

Referuar analizës së të dhënave nga grupi i auditimit, konstatohet se teprica e likuiditetit në monedhën vendase ALL është luhatur përgjatë vitit 2023 në intervalin 4 miliard – 50 miliard lekë dhe përgjatë vitit ka patur investime në depozitë të tepricave të likuiditetit në lekë. Pas marrjes së Eurobondit, pra pas muajit Qershor 2023, teprica e likuiditetit të TSA totale është rritur dhe paraqitet në intervalin 75 miliard – 131 miliard lekë, duke evidentuar tepricë të konsiderueshme të likuiditetit të llogarisë së TSA, ndikuar nga likuiditeti i monedhës EUR e cila paraqitet në intervalin 62 miliard – 90 miliard lekë. Mos ndjekja e duhur e këtyre tepricave jo normale të krijuara gjatë administrimit nuk është në përputhje me parashikimet e bëra në nenin 8 “Menaxhimi i mjeteve monetare të qeverisjes së përgjithshme” të ligjit nr. 9936 datë 26.06.2008 i ndryshuar.

Mbajtja e tepricave në valutë përtej nevojave normale të funksionimit të sistemit të pagesave i ekspozon mjetet monetare të qeverisjes së përgjithshme ndaj riskut të kursit të këmbimit. Edhe pse risku i kursit të këmbimit është prezent në treg lidhur me valutat e huaja, përmes menaxhimit të duhur të këtyre valutave, mund dhe duhet të minimizohet humbja potenciale nga konvertimi/ investimi/ shitja/ blerja e valutave. Në këtë kuadër, gjatë vitit 2023 sipas raportimit të llogarisë së

TSA në 31.12.2023 janë krijuar humbje nga kursi i këmbimit dhe diferenca nga rivlerësimi i monedhave të huaja me kursin e datës së fundit të vitit, reflektuar në zërin të tjera nën financimin e deficitit në tabelën e treguesve fiskalë të konsoliduar, zë i cili paraqitet në vlerën totale -28,044 milion lekë.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.3.3, faqe 158-164 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

27.1. Rekomandimi: Ministria e Financave të marrë masa për (i) investimin e tepërcave monetare të monedhës vendase dhe valutës së huaj, pas kryerjes së analizave kosto-përfitim, me qëllim minimizimin e humbjeve që rrjedhin nga procesi i menaxhimit të likuiditetit, si dhe (ii) shtimin e instrumenteve për konvertimin e monedhave edhe me konvertim të njëanshëm me aktorët e përfshirë në sistemin financiar.

Në vijimësi

28. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i transfertave në valutë të kryera gjatë vitit 2023, konstatohet se për shkak të përdorimit të llogarisë “Depozitë e Qeverisë në EUR” për 2 transfertat që i përkasin valutës USD është shkaktuar shpenzim i panevojshëm në vlerë totale prej 8,560 mijë lekë, si diferencë mes vlerave të Urdhër-Shpenzimeve nga konvertimi USD-ALL dhe nga transaksionet e konvertimit EUR-USD-ALL për transfertat. Në momentin e kryerjes së transaksionit, rezulton se llogaria “Depozitë e Qeverisë në USD” nuk ka patur gjendje të mjaftueshme për të kryer këto pagesa në valutën USD. Nga ana e Drejtorisë së Përgjithshme të Thesarit nuk rezulton që kjo mënyrë konvertimi të jetë mbështetur në një analizë të kryer nga MFE për përcaktimin e valutës që do të përdoret në konvertim, me qëllim përdorimin e mënyrës më të favorshme me më pak kosto si dhe për shmangien e shkaktimit të shpenzimeve të panevojshme. Në diferencat në vlerë mes Urdhër-Shpenzimeve dhe transfertave për këto dy pagesa kanë ndikuar (i) mënyra e kryerjes së konvertimit (nga EUR në USD në ALL) dhe (ii) kurset e këmbimit të përdorura në konvertim nga Banka e Shqipërisë në datat e kryerjes së konvertimit, ku urdhër-shpenzimet dhe transfertat kanë diferencë njëditore.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.3.4, faqe 164-177 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

28.1. Rekomandimi: Titullari i Drejtorisë së Përgjithshme të Thesarit të marrë masa për (i) evidentimin e pagesave të njohura të përvitshme në valutën USD me qëllim përcaktimin paraprak të gjendjes së mundshme të likuiditetit për përballimin e pagesave periodike në këtë valutë dhe (ii) kryerjen e një analize paraprake me qëllim përcaktimin e mënyrës më të favorshme për pagesë, në rastet kur kjo llogari nuk rezulton me gjendje të mjaftueshme për kryerjen e pagesave, me qëllim shmangien e shkaktimit të shpenzimeve të panevojshme nga përdorimi i valutave të huaja.

Menjëherë

29. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i dokumenteve për periudhën objekt auditimi konstatohet se vlera totale e dëmshpërblimit financiar për ish-të dënuar politikë e miratuar më VKM respektive deri në fund të vitit 2023 është 52,487,593 mijë lekë. Konstatohet se nga vlera totale prej 52,487,593 mijë leke dëmshpërblimit financiar për ish-të dënuar politikë, 28,814,983 mijë lekë ose 55 % dëmshpërblimi financiar të miratuar, nuk është dhënë dëmshpërblimi financiar nga shteti shqiptar për shkak të fondeve të pamjaftueshme, për ish të dënuarit politikë të regjimit komunist, për familjarët e viktimave të ekzekutuara dhe personat e internuar ose të dëbuar në kampe, si një angazhim i shtetit demokratik në dënimin e krimeve të regjimit totalitar komunist dhe garantimin për ta të një jete më të mirë. Sipas llogaritjeve, nëse buxheti dhe çelja e fondit për ish të përndjekurit do të vazhdojë me këtë ritëm apo të ulet më tej, ky detyrim do të shlyhet me kalimin

e disa dekadave, veprim në kundërshtim me nenin 2, neni 32 të ligjit nr. 9831, datë 12.11.2007 “Për dëmshpërblimin e ish të dënuarve politikë të regjimit komunist”, i ndryshuar.

Nga auditimi i dokumenteve mbi procedurën dhe mënyrën e përlllogaritjes së kështit të dëmshpërblimit dhe zbatimit të VKM respektive si edhe zbatimit të Udhëzimit nr. 5, datë 15.04.2016 “Procedurat e përlllogaritjes së përfitimeve nga ligjet e mëparshme dhe pagesave të dëmshpërblimit për ish të përndjekurit politik” i ndryshuar me Udhëzimin nr. 30, datë 07.12.2023 “Procedurat e përlllogaritjes së përfitimeve nga ligjet e mëparshme dhe pagesave të dëmshpërblimit për ish të përndjekurit politik” u konstatuan disa problematikat që evidentohen kryesisht në lidhje me sistemin elektronik E-dëmshpërblime, që paraqesin risk në realizimin e objektivave të drejtorisë dhe në të dhënat e regjistruara në sistem.

(Më hollësisht gjetjet trajtuar në pikën 2.3.5, faqe 177-180 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

29.1. Rekomandimi: Ministria e Financës në bashkëpunim me Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, të kërkojë shtimin e fondeve për dëmshpërblimin e ish-të dënuarve dhe të përndjekurve politikë, duke mundësuar shlyerjen në kohë të detyrimit të njohur nga shteti Shqiptar. Ministria e Financës të marr masa për analizimin dhe zgjidhjen e problematikave të sistemit E-dëmshpërblime me qëllim rritjen e sigurisë mbi të dhënat e regjistruara dhe pagesat e kryera për ish të përndjekurit politikë.

Menjëherë e në vijimësi

30. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i garancive të huaja jo performuese është konstatuar se në rastet kur huamarrësi nuk ka mundur të bëjë pagesën, në përputhje me kushtet dhe afatet e marrëveshjes së huasë institucioni huadhënës nuk i ka paraqitur Ministrit të Financave një kërkesë për pagesë, në përmbushje të së drejtës së tij, sipas garancisë shtetërore të huasë, me qëllim që Ministri i Financave, pasi të konfirmoj se kërkesa për pagesë është në përputhje me kushtet që bëjnë të nevojshme paraqitjen e një kërkesë të tillë, sipas përcaktimeve të marrëveshjes së huasë, të autorizojë transfertën e pagesës ose pagesave për institucionin huadhënës brenda pesëmbëdhjetë ditëve pune nga data e marrjes së kërkesës”. Aktualisht konstatohet se procesi konsiston në komunikim paraprak nga MF me përfituesin e garancisë i cili konfirmon nëse është apo jo në gjendje që të shlyejë kështin e radhës dhe në rast paaftësie nga ana e tij procedohet me pagesën nga Buxheti i Shtetit, veprime jo në përputhje me kërkesat e nenit 42 të ligjit nr. 9665, datë 18.12.2006 “Për huamarrjen shtetërore, borxhin shtetëror dhe garancitë shtetërore të huasë në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar me ligjin nr.92/2022, datë 22.12.2022 “Për disa ndryshime dhe shtesa në Ligjin nr. 9665, datë 18.12.2006”.

(Më hollësisht gjetjet trajtuar në pikën 2.4, faqe 180-202 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

30.1 Rekomandimi: Ministria e Financave në cilësinë e Autoritetit Publik dhe të Kompetencës nëpërmjet strukturës së borxhit në bashkëpunim me Agjencinë për Menaxhimin e Garancive dhe Kredive të Pakthyera (AMGKP), të merren masa që të ndiqen të gjitha rrugët ligjore për monitorimin proaktiv dhe dinamik, si dhe konfirmimit të gjendjes financiare dhe aftësisë paguese të subjekteve kredimarrëse (përmes aksesit të autorizuar në informacion mbi gjendjen e llogarive bankare të subjekteve përfituese të garancisë), përpara realizimit të pagesës, në mbështetje të vështirësisë financiare të deklaruar nga subjektet përfituese.

Brenda vitit 2024

31. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i dokumenteve mbi procedurën e ndjekur nga DH/MFKK për kryerjen e vlerësimit/monitorimit të cilësisë të sistemit KB, konstatohen disa problematika dhe mangësi në metodologjinë për vlerësimin e cilësisë së sistemit të kontrollit. Nga auditimi i

dokumenteve rezultoi se, në disa njësi publike vlerësimi i cilësisë së sistemit të brendshëm është kryer në 6-mujorin e parë të vitit 2023 dhe përmban të dhëna mbi gjendjen dhe mangësitë e sistemit të MFK për vitin 2022. Paraqitja e tyre në Raportin Vjetor 2023 KBFB të DH/MFKK, Kapitulli III "Vlerësimi i cilësisë së sistemit të KB" nuk paraqet në mënyrë të drejtë situatën për vitin 2023, pasi përfshihen në të edhe vlerësimet e cilësisë së sistemit të brendshëm për periudhën që i takon vitit 2022. Veprime të cilat nuk shërbejnë për raportimin mbi gjendjen reale të sistemeve të kontrollit të brendshëm për vitin 2023. Nga auditimi i dosjeve të subjekteve ku Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit ka realizuar vlerësimet e cilësisë për sistemin e kontrollit të brendshëm, konstatohet raste të tejkalimit të afatit të dërgimit të raporti prej 15 ditë punë nga data e përfundimit të punës në terren, duke cënuar koherencën e gjetjeve dhe rekomandimeve lidhur me sistemin e kontrollit të brendshëm dhe asistencës teknike në këtë institucion në kundërshtim me afatet e përcaktuara në pikën 1.2.4 të Urdhrit të Ministrit të Financave nr.311, datë 23.12.2020 "Për miratimin e metodologjisë për vlerësimin e cilësisë së sistemit të kontrollit të brendshëm në njësitë e qeverisjes së përgjithshme". Nga auditimi u konstatua se në kuadër të monitorimeve të statusit të implementimit të sistemit të MFK, DH/MFKK ka monitoruar zbatimin e sistemit të MFK-së në 5 njësi publike, nga verifikimi i aktiviteteve të monitorimit rezultoi se monitorimet e njërive publike nga DH/MFKK janë realizuar në një periudhë shumë të reduktuar kohore (mars-maj), periudhë në të cilën duhet bërë dhe konsolidimi i rezultateve me qëllim rankimin e njërive dhe paraqitjen e tyre në Raportin Vjetor të KBFP. Pra jo si një monitorim i vazhdueshëm nga ana e DH/MFKK me qëllim përmirësimin e vazhdueshëm të metodologjisë, standardeve dhe udhëzimeve."

(Më hollësisht gjetjet trajtuar në pikën 2.6.1, faqe 238-248 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

31.1. Rekomandimi: Titullari i Drejtorisë së Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit të marrë masa për rishikimin e dokumentit të Metodologjisë së Vlerësimit, ndër të tjera duke përcaktuar afate të qarta dhe të arsyeshme të publikimit dhe dërgimit të raportit përfundimtar, me qëllim përshtatjen dhe përmirësimin e procedurave të vlerësimit si dhe marrjen e masave në kohë të përshtatshme nga ana e njërive publike për përmirësimin e situatës.

Brenda vitit 2024

32. Gjetje nga auditimi: Konstatohet se, DH/MFKK gjatë vitit 2023 nuk ka kryer vlerësimin e cilësisë së sistemit të kontrollit të brendshëm për shoqëritë tregtare, ka kryer vlerësim/monitorimin e cilësisë vetëm për qeverisjen e përgjithshme bazuar edhe në raportin vjetor KBFB 2023, kapitulli III "Vlerësimi i cilësisë së sistemit të kontrollit të brendshëm" ku DH/MFKK është shprehur vetëm për qeverisjen e përgjithshme. Me qëllim që MF të ketë një përjasje gjithëpërfshirëse dhe një informacion të konsoliduar mbi cilësinë e sistemit të kontrollit të brendshëm DH/MFKK duhet të përfshijë në planin vjetor të vlerësim/monitorimit edhe shoqëritë tregtare. Veprime në kundërshtim me ligjin nr. 10296, datë 08.07.2010 "Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin", i ndryshuar, nenin 26, pika 2, në kundërshtim me rregulloren e brendshme miratuar me UMF nr. 138, datë 09.06.2023, neni 24/2, pika h, dhe me manualin e MFK, kapitulli II, pika 2.2.2 "Roli i DH/MFKK."

(Më hollësisht gjetjet trajtuar në pikën 2.6.1, faqe 238-248 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

32.1. Rekomandimi: Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit të marrë masa për përfshirjen e shoqërive tregtare në planin vjetor të vlerësimit/monitorimit të cilësisë së kontrollit të brendshëm me qëllim që MF të ketë një përjasje gjithëpërfshirëse dhe një informacion të konsoliduar mbi cilësinë e sistemit të kontrollit të brendshëm.

Në vijimësi

33. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatuam se gjatë vitit 2023 nuk janë marrë masat disiplinore të përcaktuara në ligj nga ana e nëpunësit autorizues për subjektet që përbëjnë rast të keqmenaxhimit të sistemit të kontrollit të brendshëm. DHKBFP/MFK ka dërguar në total 198 njësive (njësi të qeverisjes së përgjithshme dhe shoqërive tregtare), kërkesën për plotësimin e pyetësorit të vetëvlerësimit prej të cilave kanë raportuar vetëm 169 njësi ose 85.3 % e total njësive kanë raportuar në MF. Konstatohet se 14.7% e njësive të qeverisjes së përgjithshme dhe shoqërive tregtare nuk kanë përmbushur detyrimin ligjor të përcaktuar në nenin 18 të ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010, i ndryshuar, Udhëzimin nr. 28, datë 15.12.2011 “Mbi paraqitjen e deklaratës dhe raportit vjetor për cilësinë e sistemit të kontrollit të brendshëm në njësitë publike”, pika 6. Për vitin 2023 detyrimin për depozitimin e deklaratës së raportit mbi cilësinë dhe funksionimin e sistemit të kontrollit të brendshëm nuk e kanë përmbushur 75 njësi publike nga 198 njësi ose 38 % e njësive të qeverisjes së përgjithshme dhe shoqërive tregtare nuk kanë përmbushur detyrimin ligjor të përcaktuar në nenin 18, pika 1 e ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010, i ndryshuar. Konstatohet se nuk është finalizuar procesi i vlerësimit të cilësisë në 2 (dy) prej 18 njësi të planifikuara, ky proces nuk është realizuar për shkak të mosangazhimit të këtyre institucioneve për vënien në dispozicion të grupit të vlerësimit të dokumenteve zyrtarë të gjeneruar. Nga vlerësimi i cilësisë së sistemit të KB, DH/MFKK ka vlerësuar jo efektive cilësinë e sistemit në shtatë institucione. Për këto raste DH/MFKK ka njoftuar nëpunësin e parë autorizues nëpërmjet Memos datë 09.01.2024 “Mosrespektim i kërkesave ligjore të ligjit nr.10296, datë 08.07.2010, i ndryshuar. Referuar Memos datë 09.01.2024, nëpunësi i parë autorizues ka informuar Ministrin e Financës në respektim të nenit 31 të ligjit MFK, ku është vijuar më shkresat tërheqje vëmendje për çdo institucion për mos respektim të nenit 18, pika 1. Nga auditimi i dokumenteve rezulton se ndaj këtyre institucioneve nuk është marrë masa disiplinore sipas legjislacionit si edhe nuk është ngarkuar më përgjegjësi personi përgjegjës i punës siç përcaktohet në nenin 31, pika 2, por është dërguar shkresë për tërheqje vëmendje ndaj institucionit. Në këtë kontekst, në mospërmbushje të kërkesave nenit 18, është përcaktuar në nenin 31 “Masa disiplinore dhe masa të tjera” përcaktohet të fillojnë procedurat disiplinore sipas përcaktimeve ligjore në fuqi, me propozim të nëpunësit të parë autorizues”.

(Më hollësisht gjetjet trajtuar në pikën 2.6.1, faqe 238-248 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

33.1. Rekomandimi: Nëpunësi i Parë Autorizues, të marrë masa për përmbushjen e detyrimit ligjor duke filluar procedurat disiplinore për subjektet që përbëjnë rast të keqmenaxhimit të sistemit të kontrollit të brendshëm me qëllim parandalimin e rasteve dhe rritjen e angazhimit të subjekteve në funksionimin e SKB.

Në vijimësi

34. Gjetje nga auditimi: Në lidhje me marrëveshjet ndërinstitutionale Drejtoria e Harmonizimit të Auditimit të Brendshëm, disponon kontratat për vetëm 3 institucione konkretisht: Bashkitë Finiq, Pustec dhe Libohovë të cilat kanë lidhur marrëveshje me Bashkinë Dropull, dhe marrëveshjet janë në përputhje me formatin e paraqitur të marrëveshjes në Manualin e Auditimit të Brendshëm. Ndërsa për institucionet: Shkolla e Magjistraturës dhe Komisioneri për Mbikëqyrjen e Shërbimit Civil, të cilat mbulohen me shërbim nga NJAB pranë Ministrisë së Financave, DH/AB nuk disponon Akt-Marrëveshjet e lidhura mes palëve. Mos depozitimi i një kopje të akt marrëveshjes pranë strukturës përgjegjëse për auditimin e brendshëm, është në kundërshtim me nenin 5, të formatit të Akt-Marrëveshjes për realizimin e shërbimit të auditimit të

brendshëm, të përcaktuar në Manualin e Auditimit të brendshëm, të miratuar me Urdhrin e Ministrit të Financave nr. 100, datë 25.10.2016.

Në lidhje , me planin vjetor dhe strategjik të DH/AB, rezultoi se nga ana e NJAB-ve, 45 prej tyre kanë bërë ndryshime të planit vjetor 2023, përgjatë vitit dhe 18 prej ndryshimeve rezultojnë të jenë bërë në 3 mujorin e fundit të vitit 2023. Në lidhje me afatet e ndryshimit të planeve vjetore, ligjërisht nuk ka kufizime, por ndryshimi i planeve individuale, bën që plani i konsoliduar vjetor dhe strategjik, të mos përmbajë reflektimet e bëra nga NJAB-të përkatëse dhe analizat mbi realizimet (krahasimi fakt me planin e rishikuar) priren të rezultojnë pozitive, jo për shkak të realizimit faktik, por për shkak të rishikimit të planit vjetor.

Nga verifikimi i bërë në lidhje me veprimtarinë audituese të NJAB-ve për vitin 2023, nga grupi i auditimit u bë krahasim i gjetjeve, rekomandimeve të lëna për çdo NJAB dhe strukturat faktike nga ku rezultoi se, ka 7 njësi të cilat kanë të plotësuar me 0, shifrën e gjetjeve totale, por që nuk janë në grupin e NJAB-ve me zero rekomandime. Nga verifikimi i listës së rekomandimeve rezultoi se për 7 NJAB dhe pse raportimi i gjetjeve është zero, ato rezultojnë më shumë rekomandimesh me të lartë se 1, çka vë në dyshim saktësinë e deklarimeve të NJAB-ve që kanë raportuar në lidhje me veprimtarinë e vitit 2023.

Nga 13 NJAB-të që kanë të plotësuar me zero ose N/A (nuk kanë raportuar) numrin e gjetjeve dhe rekomandimeve të dhëna për vitin 2023, rezulton se vetëm 6 prej tyre nuk kanë pasur strukturë faktike të NJAB, por kanë pasur 0 punonjës në NJAB, kurse 7 të tjerat nuk kanë bërë asnjë gjetje dhe asnjë rekomandim çka tregon mos efikasitet të tyre dhe burime financiare të përdorura, pa asnjë “produkt” nga procesi i auditimit.

Nga verifikimi i bërë Regjistri Kombëtar i Audituesve rezultoi se, informacion i paraqitur në të nuk jep informacione të mjaftueshme në lidhje me statusin e audituesve: aktiv ose pasiv në kryerjen e funksionit të audituesit, por paraqet informacion vetëm mbi periudhën kur është kryer trajnimi (jo kur është marrë certifikata e audituesit të brendshëm), emër mbiemër dhe numër amze duke sjellë si pasojë paraqitjen e të dhënave jo të plota për audituesit e certifikuar në vite.

(Më hollësisht gjetjet trajtuar në drejtimin 2.6.2, faqe 248-272 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

34.1 Rekomandimi: Drejtoria e Harmonizimit të Auditimit të Brendshëm të marrë masa për të siguruar kopje të marrëveshjeve ndërinstitucionale për shërbimin e auditimit, në rastet kur shërbimi i auditimit sigurohet më anë të marrëveshjeve, të njoftojë titullarët e institucioneve, të cilat kanë rezultuar me raportim jo të saktë, apo pa veprimtari audituese, për të vepruar me qëllim rritjen e performancës së tyre në nivel NJAB dhe më tej akoma në nivel sistemi dhe të marrë masa për të propozuar tek Ministri i Financave, një format të regjistri të audituesve të certifikuar, të plotë, për të rritur transparencën dhe të paraqitet një pamje sa më të plotë të tij.

Menjëherë

35. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i procedurave të ndjekura nga Aparati i Ministrisë së Financave, gjatë planifikimit buxhetor afatmesëm (PBA) 2023-2025, rezultoi se kërkesat e paraqitura nga MFE si njësi qendrore nuk kanë përfshirë organin qendror (Aparatin) dhe njësitë shpenzuese të varësisë, kjo në kundërshtim me përkufizimin e Njesisë Qendrore sipas pikës 5, të Kreut I, të Udhëzimit Standard nr. 7, datë 28.02.2018 “Për procedurat standarde të përgatitjes së programit buxhetor afatmesëm”.

Nga auditimi i zbatimit të fazave të planifikimit buxhetor afatmesëm, për Aparatin e MFE rezultoi se programet buxhetore të MFE, kanë paraqitur kërkesa buxhetore shtesë gjatë fazës së dytë, teknike të përgatitjes së PBA, në kundërshtim me paragrafin e dytë të kreut III, të Udhëzimit

standard nr. 7, datë 28.02.2018 “Për procedurat standarde të përgatitjes së programit buxhetor afatmesëm”. Kërkesat për shtesë të fondeve buxhetore për Aparatin e MFE nuk rezultojnë të arsyetuara e as të prioritetizuara nga më e rëndësishmja tek më pak e rëndësishmja, për të mundësuar përzgjedhjen e duhur të atyre që do të financohen, kjo në kundërshtim me paragrafin e tretë faqe 42, të kreut 7.1 të Udhëzimit Standard për përgatitjen e PBA. Në shpenzimet kapitale të programit 0110 “Planifikim, Menaxhim dhe Administrim” është përfshirë projekti me kod M100332 “TVSH për projekte me financim të huaj, në vlerën totale 5,000 mijë lekë, pa u specifikuar në projekte specifike, duke rritur në mënyrë artificiale vlerën totale të investimeve me financim të brendshëm.

Nga krahasimi listës së investimeve publike me PBA 2023-2025 dhe çeljen e tyre sipas ligjit të buxhetit për vitin 2023, rezultoi se:

- Një projekt është planifikuar në Fazën e III të PBA 2023-2025 me vlerë të ndryshme nga vlera e paraqitur në listën e investimeve;
- Në listën e investimeve rezultojnë 16 projekte investimesh kapitale me financim të brendshëm, me një vlerë totale 1,325,469 mijë lekë, 2 prej të cilëve nuk rezultojnë të planifikuara në PBA 2023-2025, Faza III-të (projekti “SASPAC” dhe projekti me kod 18AY501 “Mobilje për shkollat e Mesme Arsimit Profesional”), projekte të cilat nuk rezultojnë as në çeljet sipas ligjit të buxhetit të gjeneruara nëpërmjet sistemit SIFQ.

Nga auditimi i listës së investimeve kapitale me financim të brendshëm, sipas PBA 2023-2025, planit fillestar, përfundimtar dhe faktit në dhjetor 2023, konstatohet se:

- 2 projekte (me plan fillestar dhe përfundimtar) nuk janë të planifikuara në PBA 2023-2025;
- 8 programe të planifikuara në Fazën e tretë të PBA-së 2023-2025 nuk janë realizuar;

Nga verifikimi i realizimit të investimeve rezultoi se në dy projekte të Aparatit të MFE, kontratat janë regjistruar në SIFQ përtej afatit ligjor të përcaktuar në pikën 17, të Udhëzimit nr. 9.1 datë 20.03.2018 “Për procedurat standarde të zbatimit të Buxhetit për Njësitë e Qeverisjes së Përgjithshme”

(Më hollësisht gjetjet trajtuar në pikën 2.5.1, faqe 202-214 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

35.1 Rekomandimi: Sektori i Buxhetit, pranë Drejtorisë së Buxhetit dhe Menaxhimit Financiar të marrë masa për të hartuar kërkesa buxhetore për Aparatin e Ministrisë së Financave si njësi shpenzuese më vete, si dhe të merren masa për planifikim më të kujdesshëm, të shpenzimeve për investime, me qëllim koherencën në të gjitha hapat e planifikimit deri në zbatimin e buxhetit faktik.

Në vijimësi

36. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i investimeve kapitale me financim të huaj (kapitulli 02), për aparatin e MF, në të gjithë fazat e planifikimit, deri në zbatimin faktik të tyre për vitin 2023, rezultoi se:

- 7 projekte të paplanifikuara, në PBA 2023-2025, planin fillestar dhe atë përfundimtar, janë realizuar në shumën totale 274,171,856 lekë;
- 8 projekte rezultojnë të planifikuara në PBA 2023-2025, planin fillestar dhe atë përfundimtar, por nuk janë realizuar;
- Projekti me kod 18BS3303 është planifikuar vetëm në PBA 2023-2025 për vitin 2023, por jo në planin fillestar dhe atë përfundimtar, është realizuar në shumën 79,860,720 lekë.

Realizimi i projekteve të investimeve me financim të huaj pa pasur plan buxheti apo në tejkalim të planit buxhetor të miratuar, si dhe mos marrja e masave për sistemimin e tyre nëpërmjet rialokimeve gjatë vitit apo gjatë procesit të rishikimit të buxhetit është në kundërshtim me pikën

27 të Udhëzimit Plotësues të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë nr. 2, datë 19.01.2023 “Për zbatimin e buxhetit të vitit 2023”.

(Më hollësisht gjetjet trajtuar në pikën 2.5.1, faqe 202-214 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

36.1 Rekomandimi: Sektori i Buxhetit, pranë Drejtorisë së Buxhetit dhe Menaxhimit Financiar të marrin masa, që në rastet e tejkalimit të shpenzimeve buxhetore të planifikuara, të kryejë sistemimet përkatëse, nëpërmjet rialokimeve gjatë vitit dhe gjatë rishikimit të buxhetit.

Në vijimësi

37. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i dokumenteve rezulton se Pasqyrat Financiare të vitit 2023 të Aparatit të Ministrisë së Financave janë përgatitur dhe miratuar pa u kryer inventarizimi fizik i aseteve për shkak se Titullari i institucionit nuk ka nxjerrë urdhrin për ngritjen e komisionit të inventarizimit. Në këto kushte nuk mund të vërtetohet saktësia, cilësia dhe gjendja fizike e aktiveve, si dhe përdorimin në mënyrën e duhur dhe me efikasitet, veprime në kundërshtim me ligjin nr. 25, datë 10.05.2018 “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”, neni 15 “Inventari i aktiveve dhe detyrimeve”, pika 1, pika 2; me ligjin nr.10296, datë 08.07.2010 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, i ndryshuar, nenin 6, neni 8 dhe në kundërshtim me Udhëzimin nr. 30, datë 27.12.2011 “Menaxhimi i aktiveve”, i ndryshuar, kapitulli IV “Sistemi i kontrollit periodik të aktiveve”, “Përgjegjësitë për inventarizimin”. Konstatohet se Aparati i Ministrisë së Financave nuk ka hartuar një regjistër kontabël të aktiveve që zotëron apo ka në administrimin, ku të jenë të përcaktuara data e hyrjes ose marrjes në dorëzim, vlerën e blerjes, vlera e shpenzimeve kapitale që sjellin rritje të vlerës së aktivitetit, vlera e akumuluar e amortizimit, etj., veprime këto jo në përputhje me ligjin nr. 25/2018, “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”, neni 11 dhe nenin 15; me ligjin nr. 10296, datë 08/07/2010, “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, i ndryshuar, neni 9 dhe 12, Udhëzimin e Ministrit të Financave nr. 30, datë 27.12.2011 “Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik” i ndryshuar, kreu III, pikat 26, 30.

(Më hollësisht gjetjet trajtuar në pikën 2.5.1, faqe 202-214 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

37.1. Rekomandimi: Titullari/Nëpunësi Autorizues të marrin masa për kontrollin e ekzistencës dhe vlerësimin e aktiveve afatgjata materiale dhe jomateriale, aktiveve afatshkurtra, të detyrimeve dhe të drejtave brenda periudhës raportuese nëpërmjet inventarizimit të këtyre elementeve me qëllim sigurimin e informacionit mbi saktësinë dhe cilësinë e aktiveve të aparatit të MF për përgatitjen e pasqyrave financiare.

Nëpunësi Autorizues të marrë masa për krijimin dhe përditësimin e regjistrit kontabël për të gjithë aktivitetet që zotëron apo ka në administrim aparatit të Ministrisë së Financës me qëllim menaxhimin me efektivitet dhe ruajtjes së të dhënave të detajuara të aktiveve.

Menjëherë

38. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i dokumenteve konstatohet se MF nuk ka marrë masat e duhura për të finalizuar transferimin e sistemeve të IT drejt AKSHI-t si edhe transferimin e vlerës së investuar për shkollat profesionale drejt njësive publike që i përfitojnë. Konstatohet se gjatë vitit 2023 titullari i institucionit nuk ka nxjerrë urdhrin për ngritjen e një komisioni/grupi pune për të kryer transferimet e cituara. Nga pasqyrat financiare rezulton se Llogaria 203 “Koncesione, patenta, licenca e tjera ngjashme”, paraqitet në fund të vitit 2023 në vlerën neto 789,082,253 lekë. Krahasuar me vitin e kaluar kjo llogari është zvogëluar vetëm për vlerën e amortizimit. Nga auditimi i dokumenteve në lidhje me kalimin kapital të infrastrukturës dhe sistemeve IT konstatohet se, pavarësisht korrespondencës së vazhdueshme ndërmjet Ministrisë së Financës dhe AKSHI-t nuk ka përfunduar procesi i transferimit të aktiveve të teknologjisë së informacionit

brenda afatit nga MF tek AKSHI. Si rezultat paraqitja e llogarisë 203 “Koncesione, patenta, licenca e tjera ngjashme” në pasqyrat financiare të vitit 2023 është e fryrë. Duke vepruar në kundërshtim me nenin 18, të VKM-së nr. 673, datë 22.11.2017 “Për riorganizimin e Agjencisë Kombëtare të Shoqërisë së Informacionit”, i ndryshuar, Udhëzimin e Ministrit të Financave nr. 30, datë 27.12.2011 “Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik” i ndryshuar, pikat 5 dhe pika 34.

Llogaria 212 “Ndërtim e konstruksione”, paraqitet në fund të vitit 2023 në vlerën neto prej 2,724,439,008 lekë, me zvogëlim prej 130,578,885 lekë nga amortizimi. Kjo llogari përbëhet nga vlera e godinës së Ministrisë së Financës dhe nga vlerat e godinave të ndërtuara apo rikonstruktura të shkollave profesionale. Konstatohet se Ministria e Financës (aparati) ka kontabilizuar vetëm vlerën e investimit që është kryer për konstruksion dhe rikonstruksion në shkollat profesionale. Gjithashtu rezulton se në pasqyrat financiare të aparatit të Ministrisë së Financës pasqyrohet vetëm vlera e investimeve të kryera nga kjo Ministri dhe jo vlera e plotë e aktiveve të shkollave profesionale. Nga verifikimi i kartelave të aseteve si edhe nga formati pasqyrës F7 AAGJ “Gjendja dhe ndryshimi i aktiveve afatgjata”, rezulton se MF nuk i ka asete te saja këto shkolla dhe as nuk i administron ato por i ka njohur si aktive shkollat profesionale (vlerën e investimit). Gjithashtu konstatohet se gjatë vitit 2023 llog. 212 nuk ka pësuar ndryshim apo transferim të vlerës tek njësitë publike që i zotërojnë këto aktive. Veprimet janë në kundërshtim me ligjin nr. 25/2018 “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”, neni 5, me Udhëzimin e Ministrit të Financave nr. 30, datë 27.12.2011 “Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik” i ndryshuar, pika 4, germa b dhe me SKK 5 “Aktivet afatgjata materiale dhe aktivet afatgjata jomateriale”. Nga kjo drejtori deri në momentin e auditimit nuk disponohet një regjistër kontabël të këtyre aseteve të cilat janë bërë rikonstruksion konform pikës 26 dhe 30, të Udhëzimit nr. 30, datë 27.12.2011 “Për Menaxhimin e Aktiveve në Njësitë e Sektorit Publik”.

(Më hollësisht gjetjet trajtuar në pikën 2.5.1, faqe 202-214 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

38.1. Rekomandimi: Ministria e Financës në bashkëpunim me Ministrinë e Ekonomisë, Kulturës dhe Inovacionit, të marrë hapat e nevojshëm ligjor për transferimin e të gjithë aseteve dhe investimet e kryera gjatë viteve për shkollat e arsimit profesional te njësitë shpenzuese përkatëse, me qëllimin kontabilizimin dhe njohjen e aktiveve të njësive të cilat kanë kontroll mbi to. Ministria e Financës të marrë masa për përfundimin e procesit të kalimit të aktiveve të sistemeve të informacionit nga MFE tek AKSHI, si dhe të përcaktojnë përgjegjësitë për vonesat e shkaktuara në zbatimin e kërkesave ligjore lidhur me këtë çështje.

Menjëherë

39. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i pasqyrave financiare, si edhe nga të dhënat në Formatin nr.7/b “Gjendja dhe ndryshimet e aktiveve afatgjata”, rezulton se amortizimi vjetor i aktiveve afatgjata (Materiale dhe jo Materiale) nuk është llogaritur sipas normave të përcaktuara në legjislacionin fiskalë, për pasojë vlera e amortizimit dhe vlera kontabël neto e aktiveve afatgjata nuk është pasqyruar e saktë në Pasqyrat Financiare të vitit 2023. Llogaritë e aktiveve afatgjata Materiale dhe Jo Materiale që kanë rezultuar më pasaktësi në normën e amortizimit duke vepruar në kundërshtim me Udhëzimin nr. 8, datë 09.03.2018 “Për procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare të qeverisjes së përgjithshme”, i ndryshuar, pika 36 janë: Llogaria 201 “Prime të emisionit dhe rimbursimit të huave”, rezulton se llogaritja e normës së amortizimit për këtë llogari është bërë më normën 20 % dhe jo me normën 15%. Llogaria 202 “Studime dhe kërkime”, rezulton se llogaritja e normës së amortizimit për këtë llogari është bërë më normën 20 % dhe jo me normën 15%. Llogaria 203 “Koncesione, patenta, licenca e tjera

ngjashme”, rezulton se llogaritja e normës së amortizimit për këtë llogari është bërë me normën 20 % dhe jo me normën 15%. Llogaria 214 “Instalime Teknike makineri, pajisje”, rezulton se për këtë llogari nuk është përdorur norma 20%. Llogaria 215 “Mjete Transporti”, rezulton se është përdorur norma vjetore e amortizimit 5% dhe jo 20%. Llogaria 218 “Inventar ekonomik”, rezulton se llogaritja amortizimin të kësaj llogarie është bërë me norma vjetore 5% dhe jo 20%.

(Më hollësisht gjetjet trajtuar në pikën 2.5.1, faqe 202-214 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

39.1. Rekomandimi: Nëpunësi zbatues të marrë masat që amortizimi vjetor i aktiveve të llogarit sipas normave të përcaktuara në legjislacionin fiskalë përkatës, me qëllim që pasqyrat financiare të paraqesin me vërtetësi dhe besueshmëri pozicionin financiar, ndryshimet në kapital/aktivet neto të aparatit të Ministrisë së Financës.

Menjëherë

40. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi rezulton se, në pasqyrat financiare të vitit 2023 aktivet afatgjata financiare paraqiten me vlerë 0 lekë, duke mos pasqyruar vlerën e investimit që lidhet me pjesëmarrjet me kapitalin e vet në kapitalin e ndërmarrjeve të tjera (publike ose jo publike). Nga auditimi konstatohet se Ministria e Financës, në Qendrën Kombëtare të Biznesit për vitin 2023 paraqitet si aksionare me 100% të aksioneve të “Korporata e Investimeve Shqiptare” SHA. me NUIS “M01917011D”, ku numri i aksioneve është 100 aksione me vlerë nominale 43.180.000 lekë dhe kapital në vlerë monetare prej 4.318.000.000,00 lekë. Nga verifikimi i të dhënave në QKB, rezulton se me date 28.12.2022 është bërë zmadhim i kapitalit në vlerën 2,120,000,000 lekë. Konstatohet se kjo vlerë është pasqyruar në pasqyrat financiare të MF në llogarinë 401 “Furnitorë provizor” me përshkrimin “Transferim kapitali për shoqërinë Korporata e Investimeve Shqiptare (AIC)” dhe jo në llogarinë 26 “Pjesëmarrje në kapitalin e vet”. Vlera e kapitalit me 100% aksione në pjesëmarrje të Ministrisë së Financës në “Korporata e Investimeve Shqiptare SHA” e cila përbën investim, në asnjë rast nuk paraqitet në aktivet afatgjata financiare të Bilancit Kontabël të vitit 2023, më konkretisht në llogarinë 26 “Pjesëmarrje në kapitalet e veta” duke shtrembëruar informacionin financiar, në mospërputhje me nenin 61 të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2007 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në RSH”, i ndryshuar, me Urdhrin e Ministrit nr. 64, datë 22.07.2014 “Për shpallje të Standardeve Kombëtare të Kontabilitetit të Përmirësuara”, me SKK nr. 14 “Trajtimi kontabël i investimeve në pjesëmarrje” dhe me UMF nr. 8, datë 9.3.2018, i ndryshuar pika 2 dhe pika 31.

(Më hollësisht gjetjet trajtuar në pikën 2.5.1, faqe 202-214 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

40.1. Rekomandimi: Ministria e Financave nëpërmjet strukturave përkatëse të marrë masa për të analizuar e rakorduar investimet e tyre eventuale që lidhen me pjesëmarrjet me kapitalin e vet në kapitalin e ndërmarrjeve të tjera (publike ose jopublike) me qëllim paraqitjen e pjesëmarrjeve dhe sipërmarrrjeve të përbashkëta në pasqyrat financiare.

Menjëherë

41. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i pasqyrave financiare të aparatit të MF, rezulton se llogaria e Investimeve 231 “Për aktive afatgjata materiale” paraqitet vlerën 6,537,020,209 lekë. Konstatohet se kjo llogari nuk është paraqitur e saktë pasi nuk janë pasqyruar fondet e angazhuara në projekte me financimi të huaj si edhe është e pasqyruar në grup së bashku me vlerën e llogarisë 232 “Për aktive afatgjata financiare”, në vlerën 766,048,051 lekë. Konstatohet se në fillim të vitit 2023 janë planifikuar fonde në kuadër të projekteve të investimit me burim financimi të huaj nga aparati i MF, sipas projekteve të listuara në PBA e dërguar sipas fazave përkatëse. Në rastin e krijimit të aseteve nëpërmjet këtyre projekteve me financim të huaj, në pasqyrat financiare të audituara paraqitet vetëm vlera e TVSH së investimit të kryer dhe jo kostoja e plotë e asetit me të

cilën duhet të kapitalizohet në pasqyrat financiare. Vlera prej 80% e investimit në proces është jashtë pasqyrës së pozicionit financiar të MFE. Pasqyrimi në kontabilitet i vetëm vlerës prej 20% të situacionit përkatës në lidhje me projektet e investimit, denatyron vlerën reale të investimit të paraqitura në Pasqyrat Financiare, veprime në kundërshtim me nenin 11 të ligjit nr. 25, datë 10.05.2018 “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”, i ndryshuar, me Udhëzimin nr. 8, datë 09.03.2018 “Për procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore në qeverisjen e përgjithshme”, pika 5 dhe pika 87 dhe kreu II, pika 2.1.

(Më hollësisht gjetjet trajtuar në pikën 2.5.1, faqe 202-214 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

41.1. Rekomandimi: Ministria e Financës të marrë masat që në pasqyrat financiare të MF-së të pasqyrohet vlera e plotë e të gjitha investimeve të kryera me burim financimi të huaj (grant apo kredi) me qëllim paraqitjen e vlerës së drejtë dhe të plotë të investimeve të kryera gjatë vitit.

Menjëherë

42. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i të ardhurave të pasqyruara në formatin “F2 Performanca Financiare” rezultoi se në të ardhurat e krijuara të vitit 2023 është regjistruar dhe kontabilizuar edhe llogaria 778/100 “Të ardhura-korrigjime nga viti i kaluar”, në vlerë 7,940,302 lekë. Nga auditimi i llogarisë analitike sipas ditarit të llogarive sipas zërave kjo llogari përmban kryesisht transferimet ndaj të tretëve në formë huadhënie afatshkurtër. Konstatohet se asnjëri nga zërat e pasqyruar në llogarinë 778 nuk e plotëson kriteret e termit të ardhur, ku sipas standardit SKK 8 “Të ardhurat janë përfitimet ekonomike bruto, të marra gjatë periudhës kontabël, si rezultat i rrjedhës normale të veprimtarisë së njësisë ekonomike, atëherë kur këto përfitime ekonomike çojnë në rritjen e kapitalit”. Si rezultat, në pasqyrat financiare të ardhurat e aparatit të Ministrisë së Financave për vitin 2023 janë pasqyruar të mbivlerësuar në vlerën 7,940,302 lekë, veprime në kundërshtim me nenin 11, të ligjit nr. 25, datë 10.05.2018 “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”, i ndryshuar, Udhëzimin nr. 8, datë 09.03.2018 “Për Procedurat e Përgatitjes, Paraqitjes Dhe Raportimit të Pasqyrave Financiare vjetore në njësitë e Qeverisjes së Përgjithshme”, i ndryshuar, pika 2.3 “Organizimi dhe mbajtja e kontabilitetit në sektorin publik” dhe Standardet Kombëtare të Kontabilitetit të Përmirësuar SKK 8 “Të Ardhurat”.

(Më hollësisht gjetjet trajtuar në pikën 2.5.1, faqe 202-214 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

42.1. Rekomandimi: Nëpunësi Autorizues dhe Nëpunësi Zbatues të marrin masa që të gjitha transferimet drejt të tretëve në formën e huadhënies afatshkurtër të kontabilizohen në llogaritë e debitorëve dhe arkëtimi i tyre të kontabilizohet si shlyerje nga këto debitorë dhe jo si e ardhur e realizuar e vitit ushtrimor, me qëllim që të sigurojnë një pasqyrim të vërtetë e të besueshëm të pozicionit financiar, performancës financiare, dhe ndryshimeve të fluksit të parasë.

Menjëherë

43. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i dokumenteve mbi rregullshmërinë e pagesave për shpenzimet e udhëtimit jashtë vendit në zbatim të kriterëve ligjore konstatohen parregullsi dhe mangësi. Nga auditimi me përzgjedhje i urdhër shpenzimeve dhe praktikes justifikuese mbi shërbimet jashtë vendit në zbatim të akteve ligjore, konstatohet se rezervimi i hoteleve për shërbim jashtë vendit, përgjithësisht është kryer me rezervim përmes agjencive të udhëtimit nga sektori i shërbimeve. Në të gjitha rastet, faturat e paraqitura nga Agjencia Turistike, rezultojnë me data më të vonshme se data e fundit e qëndrimit në hotel. Në të gjithë rastet e audituara me përzgjedhje, rezultojnë fitues operatori ekonomik “O...T... and T...”. Në faturat e paraqitura nga operatori ekonomik nuk identifikohet emri i hotelit në të cilën kanë qëndruan punonjësit, si dhe numri i yjeve të hotelit. Gjithashtu, rezultojnë se përgjithësisht punonjësit pavarësisht nga pozicioni i

punës/kategorisë janë akomoduar në të njëjtin hotel. Veprime këto në kundërshtim me pikën nr. 9 dhe lidhjen nr. 1 të VKM nr. 870, datë 14.12.2011 “Për trajtimin financiar të punonjësve që dërgohen me shërbim jashtë vendit”. Nga Urdhër-shpenzimet me përzgjedhje rezulton se nuk ka të bashkëngjitur të gjithë dokumentacionin e justifikues mbi shpenzimet, ftesën për ofertë, axhendën e takimit që zhvillohet në Paris në kundërshtim me pikën 2 dhe pikën 4 të Udhëzimit nr. 22, datë 10.07.2013, dhe pika 171, Udhëzimit nr. 9, datë 20.03.2018 “Procedura standarde e zbatimit të buxhetit”, i ndryshuar. Referuar autorizimit nr.10654/2 prot., datë 16.06.2023 për shërbimin jashtë vendit, rezulton se Plenarja e Grupit të përbashkët ICRG/FATF zhvillohet në Paris në datë 19 Qershor 2023, ndërkohë zv.Sekretare e Përgjithshme e Këshillit të Ministrave është nisur në datë 18 Qershor për në Romë dhe nga Roma për Paris në datë 19 Qershor 2023. Nisja një ditë para nuk është në funksion të objektit të shërbimit jashtë vendit, për këtë janë paguar shpenzimet në hotel në Romë në vlerën 51,235 lekë dhe bileta e avionit Tiranë-Romë, për të cilën nuk mund ta llogarisim shpenzimin në vlerë pasi fatura e lëshuar nga operatori ekonomik është në total për dy biletat. Gjithashtu në kuadër të përdorimit me efektivitet dhe efience të burimeve financiare publike nuk është e mire-argumentuar lidhja aktivitetit me itinerarin e ndjekur bazuar në dokumentet e vena në dispozicion. Konstatohet se pika 1 e autorizimit për shërbim jashtë vendit nr. 10654/2 prot., datë 16.06.2023, në lidhje me mbulimin nga Ministria e Financave të shpenzimeve të kryera nga zv. Sekretarja e Përgjithshme e Këshillit të Ministrave në vlerë totale²⁰ 335,616 lekë (51,235 leke, fjetja në hotel (një natë) në datë 18 qershor në Romë dhe 284,381 lekë fjetja në hotel (4 netë në Paris) është në kundërshtim me Udhëzimit nr. 22, datë 10.07.2013, pika 1. Konstatohet mungesa e një procedure apo rregullave të brendshëm mbi shërbimin jashtë vendit në respektim të pikës 9 të VKM-së nr. 870, datë 14.12.2011 “Për trajtimin financiar të punonjësve që dërgohen me shërbim jashtë vendit”.

Gjatë vitit 2023, Ministri i Financës ka nxjerrë Urdhrin nr. 142, datë 19.06.2023 “Për disiplinimin e shpenzimeve të lidhura me udhëtimet jashtë vendit”, konkretisht pika 3. Në vlerësimin tonë kjo pikë bie ndesh me pikën nr. 9 dhe lidhjen nr. 1 të VKM nr. 870, datë 14.12.2011 “Për trajtimin financiar të punonjësve që dërgohen me shërbim jashtë vendit”.

(Më hollësisht gjetjet trajtuar në pikën 2.5.1, faqe 202-214 të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

43.1. Rekomandimi: Titullari i Ministrisë së Financës të marrë masa për shfuqizimin e Urdhrit nr. 142, datë 19.06.2023 “Për disiplinimin e shpenzimeve të lidhura me udhëtimet jashtë vendit”, pasi është në kundërshtim me VKM nr. 870, datë 14.12.2011 “Për trajtimin financiar të punonjësve që dërgohen me shërbim jashtë vendit”, për arsye se nuk evidentohet lidhja midis kategorisë dhe numrit të yjeve të hotelit, për aq kohë sa kjo VKM nuk ka pësuar ndryshime.

Ministria e Financës, në rastet kur përfaqësimi në aktivitetet ndërkombetare realizohet me pjesëmarrjen e punonjësve nga njësi të ndryshme të qeverisjes së përgjithshme, shpenzimet e tyre të mos mbulohen nga buxheti i Ministrisë së Financës.

Strukturat përgjegjëse të shërbimeve mbështetëse dhe Drejtoria e Buxhetit dhe Menaxhimit Financiar, të marrin masa për rezervimin e hotelit në kohë në kuadër të përdorimit me efektivitet dhe efience të burimeve financiare publike.

Menjëherë

44. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i funksionimit të strukturës organizative për vitin 2023, konstatohet një numër i konsiderueshëm vendesh vakante prej 131 vende (dhjetor 2023) ose 30% e total strukturës, i shpërndarë në drejtori të ndryshme. Referuar të dhënave mbi strukturat organike

²⁰ Nuk janë përfshirë shpenzimet e paguara për biletat e avionit

për vitin 2023 të Ministrisë së Financës rezultoi se në fund të vitit 2023 janë fakt 301 punonjës nga 432 në plan. Sipas analizës së vakancave rezultojnë 18 sektorë në fund të vitit 2023 që kanë mbi 50% të strukturës vakante dhe nga këto 5 sektorë kanë 100% të strukturës vakante, pra, në fund të vitit 2023 rezultoi se 20% e sektorëve në MF kanë funksionuar më mbi 50 % vakanca dhe 6% e sektorëve me 100% vakanca. Funksionimi i drejtorive me pak punonjës ndikon në kryerjen jo me efikasitet të funksioneve të këtyre drejtorive apo sektorëve si edhe në mbingarkesë për stafin ekzistues. Vendet e lira të punës si dhe largimet e shumta në numër të punonjësve tregojnë mangësi në procesin e planifikimit të numrit të punonjësve dhe realizimin e strukturës së miratuar si dhe mangësi në procesin e rekrutimeve në punë të punonjësve. Kjo sjell cenim të performancës së institucionit në tërësi, si dhe në përmbushjen e objektivave për pozicionet e punës respektiv vakant, veprime në kundërshtim me Urdhrin e Kryeministrit nr. 140, datë 26.08.2022 “*Për miratimin e strukturës dhe të organikës së Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë*”, ligjin nr. 7961, datë 12.07.1995 “Kodi i Punës i Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar, si dhe kërkesave e procedurës së përcaktuar për konkurrim në Vendimin e Këshillit të Ministrave nr. 173, datë 07.03.2003 “Për emërimin, lirimin ose shkarkimin nga detyra të drejtuesve të institucioneve, në varësi të Këshillit të Ministrave, Kryeministrit ose Ministrit”.

(Më hollësisht gjetjet trajtuar në pikën 2.5.2, faqe 214-218 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

44.1. Rekomandimi: Ministria e Financës në bashkëpunim me DAP të marrin masa për plotësimin e vendeve vakante, në mënyrë që të sigurohet vijueshmëria e punës në drejtim të realizimit të objektivave të institucionit.

Menjëherë

45. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i veprimtarisë dhe organizimit të auditit të brendshëm konstatohet se Komiteti i Auditimit të Brendshëm nuk ka funksionuar në MFE gjatë vitit 2023 për arsye se nuk janë emëruar anëtarët e tij nga titullari i MF që pas mbarimit të mandatit të anëtarëve në vitin 2021. Mosfunksionimi i Komitetit të Auditimit të Brendshëm ka sjellë moskryerjen e kompetencave dhe detyrimeve të përcaktuara në ligj konkretisht; shqyrtimin dhe dhënien e rekomandimeve për ndryshimin e planit vjetor, gjatë vitit; në monitorimin, nëpërmjet raporteve të auditimit të brendshëm të efektivitetit të sistemit të kontrollit të brendshëm të MF; monitorimin e performancës së njësisë së auditimit të brendshëm; analizimin e gjetjeve dhe rekomandimeve të auditimit të brendshëm, me qëllim informimin për funksionimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm në MF, etj. Veprime këto jo në përputhje me ligjin nr. 114, datë 22.10.2015, “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik”, i ndryshuar, neni 12 “Përgjegjësitë e titullarëve të njësive publike”, germa b dhe neni 13 “Komiteti i Auditimit” si dhe VKM-së nr. 160, datë 02.03.2016 “Për mënyrën e funksionimit, kompetencat dhe përbërjen e Komitetit të Auditimit të Brendshëm në njësitë publike” kreu I, kreu II dhe kreu III dhe në kundërshtim me Manualin e Auditit të Brendshëm, kapitulli II, pika 2.7.3 “Marrëdhëniet me Komitetin e Auditimit të Brendshëm”.

(Më hollësisht gjetjet trajtuar në pikën 2.5.5, faqe 230-234 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

45.1. Rekomandimi: Titullari i Ministrisë së Financës të marrë masa për emërimin e anëtarëve të Komitetit të Auditit të Brendshëm, me qëllim funksionimin dhe kryerjen e kompetencave në drejtim të rolit mbështetës për DAB dhe rolit monitorues e këshillëdhënës për titullarin e institucionit.

Menjëherë

46. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i sistemit të menaxhimit financiar dhe kontrollit u konstatua se përgjatë vitit 2023 ka patur mangësi dhe problematika në sistemin e menaxhimit financiar dhe kontrollit të aparatit të Ministrisë së Financës. Nga auditimi i regjistrit të riskut për vitin 2023, i cili përmbledh regjistrat e risqeve dhe planet e veprimit së të gjithë strukturave të MF, u konstatua se ky regjistër nuk është përgatitur sipas strukturë organizative të miratuar me Urdhrin e Kryeministrit nr. 140 datë 26.08.2022 “Për miratimin e strukturës dhe të organikës së Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë”. Për rrjedhojë drejtoritë të cilët kanë pësuar ndryshime në strukturën organizative, ndryshime të reflektuara edhe në rregulloren e brendshme, si edhe në përshkrimet e punës mungon informacioni mbi objektivat dhe risqet për realizimin e tyre, veprim në kundërshtim me ligji nr. 10296, datë 08.07.2010, “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, i ndryshuar, pikën 2, të nenit 11 dhe neni 21 “Menaxhimi i Riskut”, pika 2, në kundërshtim me Manualin e MFK, pika 3.2 “Menaxhimi i Riskut”. Konstatohet se objektivat e vendosura në PBA 2023-2025 janë në total për të gjithë grupin e MF përfshirë edhe aparatit e MF. Mos identifikimi i objektivave të aparatit në PBA e bën të vështirë përcaktimin e lidhjes midis qëllimeve strategjike dhe objektivave operacionale në planet vjetore të punës me buxhetit të akorduar për realizimin e tyre që shërben si pikënisje për procesin e menaxhimit të riskut të aparatit të MF-së. Rezulton se nuk ka takime të dokumentuara për veprimtarinë e GMS, i cili duhet të mbledhet të paktën 4 herë në vit, referuar përcaktimeve të ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 “Për menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, i ndryshuar, neni 27 “Takimet periodike ndërmjet menaxherëve të njësisë publike”, pika 1, si dhe Udhëzimit nr. 16, datë 20.07.2016 “Për përgjegjësitë dhe detyrat e koordinatorit të menaxhimit financiar dhe kontrollit dhe koordinatorit të riskut në njësitë publike” të MF, paragrafi 2.2.4 “Roli i GMS në sistemin e MFK”, pika 3. Gjithashtu, GMS ka përgjegjësinë e rishikimit jo më pak se dy herë në vit të regjistrit të riskut, përgjegjësi e cila nuk është realizuar, në kundërshtim me paragrafin 3.2.5 “Grupi i Menaxhimit Strategjik”, së udhëzimit nr. 16, datë 20.07.2016 “Për përgjegjësitë dhe detyrat e koordinatorit të menaxhimit financiar dhe kontrollit dhe koordinatorit të riskut në njësitë publike” të Ministrit të Financës. Gjatë vitit 2023 konstatohet se Titullari nuk ka miratuar gjurmët e auditimit për të gjithë procedurat e miratuara që lidhen me veprimtari kryesore të institucionit, në kundërshtim pikat nr. 1, 2 dhe 3 të nenit 16 “Detyrimi për përgatitjen dhe dokumentimin e gjurmës së auditimit”, të ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 “Për menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, i ndryshuar. Sa i përket aktiveve të MF të dhënat e tyre mbahen në kartela sipas llogarive respektive, konstatohet se Ministrisë së Financave nuk ka hartuar një regjistër kontabël të aktiveve që zotëron apo ka në administrimin, ku të jenë të përcaktuara data e hyrjes ose marrjes në dorëzim, vlerën e blerjes, vlera e shpenzimeve kapitale që sjellin rritje të vlerës së aktivitetit, vlera e akumuluar e amortizimit, etj. Konstatohet se për vitin 2023, Titullari i MF nuk ka ngritur komisionin për të kryer inventarizimi fizik të aktiveve si edhe nuk ka ngritur komisionin për të vlerësuar aktiveve të cilësuar jashtë përdorimit, veprime këto jo në përputhje me ligjin nr. 25/2018, “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”, neni 11 dhe nenin 15, me ligjin nr.10296, datë 08/07/2010, “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, i ndryshuar, neni 9 dhe 12, Udhëzimin e Ministrit të Financave nr. 30, datë 27.12.2011 “Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik” i ndryshuar, kreu III, pikat 26, 30, nenin 8, pika ç. Rezulton se publikimi i raporteve të ndryshme dhe informacionit të nevojshëm për publikun apo palët e treta, në faqen zyrtare të MF nuk janë përditësuar raportimet e viteve të fundit si edhe publikimi i raporteve bëhet me vonë.

(Më hollësisht gjetjet trajtuar në pikën 2.5.4, faqe 219-230 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

46.1. Rekomandimi: Titullari i Ministrisë së Financës dhe Nëpunësi Autorizues të marrin masa për përmbushjen e mangësive të evidentuara si dhe për implementimin e një sistemi efektiv të

menaxhimit financiar dhe kontrollit, me qëllim për të adresuar risqet e për të dhënë garanci të mjaftueshme se objektivat e njësisë do të realizohen.

Menjëherë

47. Gjetje nga auditimi: KLSH ka konstatuar krijim të detyrimeve të reja në shumën 2,474 milionë lekë të subjekteve nënhuamarrëse në kuadër të marrëveshjeve të nënhuasë përgjatë vitit 2023, si pasojë e mosshlyerjes së detyrimeve përkatëse. Nga auditimi në lidhje me marrëveshjet e nënhuasë konstatohet se stoku i kredive në lidhje me këtë komponent të borxhit shtetëror është përkeqësuar përgjatë vitit 2023. Sektorët me përkeqësim të situatës financiare paraqiten sektori i energjetikës, kryesisht me nënhuatë e KESH, OSHEE dhe OST me rreth 2,284 milionë lekë të rritjes totale të detyrimeve nga 2,474 milionë lekë në total, pushteti vendor me rreth 229 milionë lekë, për sektorin e ujësjellësve paraqitet me ulje rreth (57) milionë lekë, Institucionet e Mikrokredisë me nënhuanë Unioni i Kursim Kredisë me rritje rreth 17 milionë lekë, dhe ARMO me rritje rreth 0.14 milionë lekë. Nga auditimi konstatohet se nuk janë përmbushur përcaktimet e nenit 30, “Huadhënia e të ardhurave të borxhit shtetëror, mbi të cilat zbatohen kushtet e marrëveshjeve ndërkombëtare”, të ligjit nr. 9665, datë 18.12.2006 “Për huamarrjen shtetërore, borxhin shtetëror dhe garancitë shtetërore të huasë në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, duke paraqitur një situatë ku detyrimet ndaj shtetit si pasojë e mos pagesave janë rritur me 2,474 milionë lekë, me një trend rritës nga viti në vit. Krahasuar nga stoku i detyrimeve të vitit 2018 në vlerën 21,279 milionë lekë në fund të vitit 2023 stoku i detyrimeve paraqitet në vlerën 47,483 milionë lekë ose me një rritje totale për periudhën 6 vjeçare (2018-2023) në masën 123%.

Gjatë vitit 2023 është miratuar ligji nr. 55/2023 “Për menaxhimin e garancive dhe kredive shtetërore të pakthyera”, i cili ngarkon Agjencinë e Menaxhimit të Garancive dhe Kredive të Pakthyera (AMGKP), për mundësimin e mbledhjes dhe rikuperimit të të drejtave për të arkëtuar që rrjedhin nga marrëveshjet e nënhuasë, por konstatohet se pavarësisht krijimit me ligj të kësaj Agjencie nuk ka proceduar dhe operuar gjatë vitit 2023 në këtë drejtim, për rrjedhojë masat e ndërmarra për vitin 2023 kanë qenë detyrim i Ministrisë së Financave.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.4, faqe 180-202 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

47.1 Rekomandimi: Ministria e Financave në bashkëpunim me Agjencinë e Menaxhimit të Garancive dhe Kredive të Pakthyera (AMGKP), të marrin masa të menjëhershme për rikuperimin e të drejtave për të arkëtuar nëpërmjet ushtrimit të instrumenteve ligjore që rrjedhin nga marrëveshjet e nënhuasë dhe përcaktimeve të ligjit.

Brenda vitit 2024

48. Gjetje nga auditimi: Për vitin 2023 gjendja e detyrimeve në lidhje me garancitë shtetërore që subjektet përfituese kanë ndaj shtetit është në shumën 19,131 milionë lekë nga 19,654 milionë lekë në vitin 2022, me një ulje vjetore prej (522) milionë lekë. Garancitë shtetërore përgjatë vitit 2023 paraqesin një risk të shtuar në drejtim të administrimit të tyre dhe situatës së rënduar financiare të cilën kalon kryesisht sektori energjitik. Detyrimet si pasojë e pagesave të kryera nga Buxheti i Shtetit për vitin 2023 janë akumuluar në masën më të madhe nga kompanitë private me kapital shtetëror përfituese në sektorin energjitik me stok të detyrimeve në shumën 15,348 milionë lekë. Gjatë vitit 2023 konstatohet se Buxheti i Shtetit ka kryer pagesa si pasojë e paaftësisë paguese edhe të Radio Televizionit Shqiptar, duke rritur stokun e detyrimeve me 168 milionë lekë. Gjithashtu, edhe në sektorin e ujësjellësve për projektet në Ujësjiellës Kanalizime Tirana situata paraqitet problematike duke vendosur Buxhetin e Shtetit në risk për kryerjen e pagesave që kanë dështuar të kryhen nga ky përfitues i garancisë me stok të detyrimeve në shumën 1,603 milionë

lekë. Nga auditimi konstatohet se nuk janë përmbushur përcaktimet e nenit 43 të ligjit nr. 9665, datë 18.12.2006, “Për huamarrjen shtetërore, borxhin shtetëror dhe garancitë shtetërore të huas në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, për aq kohë sa stoku i detyrimeve rezulton të jetë i lartë ku përgjatë vitit 2023, paraqitet në shumën 19,131 milionë lekë.

Gjatë vitit 2023 është miratuar ligji nr. 55/2023 “Për menaxhimin e garancive dhe kredive shtetërore të pakthyer”, i cili ngarkon Agjencinë e Menaxhimit të Garancive dhe Kredive të Pakthyer (AMGKP), për ushtrimin e mjeteve ligjore për arkëtimin e të drejtave për pagesa të kryera për garancitë, por konstatohet se pavarësisht krijimit me ligj të kësaj Agjencie nuk ka proceduar dhe operuar gjatë vitit 2023 në këtë drejtim, për rrjedhojë masat e ndërmarra për vitin 2023 kanë qenë detyrim i Ministrisë së Financave.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.4, faqe 180-202 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

48.1 Rekomandimi: Ministria e Financave në bashkëpunim me Agjencinë e Menaxhimit të Garancive dhe Kredive të Pakthyer (AMGKP), të ushtrojnë të gjitha mjetet ligjore për arkëtimin e të drejtave për pagesa të kryera për garancitë e arkëtuara dhe në të njëjtën kohë të ushtrojnë kontroll mbi planet ekonomike dhe financiare për shlyerjen e këtyre shumave.

Brenda vitit 2024

49. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi mbi të dhënat e raportuara, stoku i detyrimeve të prapambetura për njësitë e qeverisjes qendrore dhe ato të vetëqeverisjes vendore në datën 31.12.2023 rezulton në shumën 8,105,258 mijë lekë (viti 2022: 12,753,240 mijë lekë) ose 4,647,982 mijë lekë më pak se një vit më parë, pra me një ulje të konsiderueshme.

Nga auditimi mbi rakordimin e detyrimeve të prapambetura sipas të dhënave të Drejtorisë së Përgjithshme të Thesarit, Drejtorisë së Përgjithshme të Buxhetit, publikimit në faqen zyrtare të MFE-së dhe në raportin “Mbi zbatimin e buxhetit vjetor, situatës makroekonomike dhe fiskale gjatë vitit 2023”, konstatohet se të dhënat e raportuara paraqiten me diferenca në detajimin e detyrimeve të prapambetura sipas llogarive përkatëse dhe vlerave të raportuara.

Nga auditimi konstatohet se vetëm 5 Ministri, përkatësisht: *Ministria e Infrastrukturës dhe Energjetikës, Ministria e Brendshme, Ministria e Mbrojtjes, Ministria e Financave dhe Ekonomisë dhe Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale*, përbëjnë rreth 89% të totalit të stokut të detyrimeve të prapambetura të njësive të qeverisjes qendrore. Vendimet gjyqësore me 39.6% dhe investimet me 31.2% janë 2 kategoritë që zënë peshën kryesore të detyrimeve të prapambetura në njësitë e qeverisjes qendrore.

Nga auditimi konstatohet se vetëm 11 bashki përbëjnë rreth 70% të totalit të stokut të detyrimeve të prapambetura të njësive të vetëqeverisjes vendore. Vendimet gjyqësore me 47.4% dhe detyrimet e tjera me 25.6% janë 2 kategoritë që zënë peshën kryesore të detyrimeve të prapambetura në njësitë e vetëqeverisjes vendore.

Nga auditimi rezulton se vetëm 30 nga 1,075 institucione të listuara me detyrime të prapambetura, përbëjnë 37% të stokut total të detyrimeve ku veçojmë: *Bashkinë e Kavajës me 10%, Bashkinë e Vorës me 4%, Drejtorinë e Përgjithshme të Ujësjellës Kanalizime me 4%, Bashkinë Durrës me 4% etj.*

Institucionet me shtesën më të lartë të detyrimeve të prapambetura për vitin 2023, sipas testeve të kryera nga KLSH, nisur nga raportimet e DPTH-së mbi stokun e vitit 2022, pakësimeve sipas raportit të pagesave dhe stokut të vitit 2023, janë: *ARRSH me një shtesë prej 6,096,081 mijë lekë, Bashkia Tiranë me një shtesë prej 4,632,717 mijë lekë, Bashkia Durrës me një shtesë prej 1,291,839 mijë lekë, Ujësjellësi Durrës me një shtesë prej 921,703 mijë lekë etj.*

Me qëllim vlerësimin e saktësisë dhe plotësisë së këtij raportimi u analizuan të dhënat e vëna në dispozicion në lidhje me shumat e paguara, si dhe gjendja e detyrimeve të prapambetura raportuar më 31.12.2023 (grupi 486, llogaria 4864 “shpenzime të periudhave të ardhshme-fatura të prapambetura”).

Nga testimet e KLSH-së në lidhje me detyrimet e prapambetura për vitin 2023, konstatohet se ky raportim rezulton jo i plotë dhe i saktë pasi konstatohet se: *pagesat për faturat dhe detyrime të tjera rezultojnë 9,174,377 mijë lekë më shumë se pagesat e raportuara*, vlerë e cila nënkupton fatura të prapambetura të padeklaruara më parë nëpërmjet skemës së parashikuar në Udhëzimin nr. 5 datë 27.02.2014 “Për shlyerjen e detyrimeve të prapambetura”, procedurë që do të rriste balancën fillestare të vitit 2023 me këtë vlerë.

Konkretisht, nga testimet e KLSH konstatohet se 459 Institucione nga 1,075, rezultojnë me diferenca në raportim, si në vijim:

-99 institucione kanë raportuar pagesa më të mëdha sesa pagesat faktike që rezultojnë nga sistemi SIFQ, me një diferencë prej 5,391,279 mijë lekë. Institucionet me diferencat më të larta midis raportimit dhe pagesave në këtë kategori janë: Bashkia Tiranë, Bashkia Kurbin, Shoqëria Rajonale Ujësjiellës Kanalizime Durrës, Ndërmarrja e Mirëmbajtjes së Infrastrukturës dhe Punëve Publike, Bashkia Kuçovë, Aparati i Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve.

-71 institucione kanë raportuar pagesa më të vogla sesa pagesat faktike që rezultojnë nga sistemi SIFQ, me një diferencë prej (9,376,487) mijë lekë. Institucionet me diferenca më të mëdha midis raportimit dhe pagesave në këtë kategori rezultojnë: AKSHI, Aparati i MIE, Bashkia Kamëz, Bashkia Krujë, Bashkia Kavajë, Bashkia Vorë.

-253 institucione që nuk janë në databazën e raportimeve për detyrime të prapambetura për vitin 2023, sipas SIFQ për këto institucione/njësi rezultojnë pagesa në vlerën 5,423,165 mijë lekë. Institucionet me peshën më të madhe që kanë kryer pagesa për detyrime të prapambetura dhe nuk kanë raportuar rezultojnë: FSHZH, Qendra Spitalore Nënë Tereza, QFM Teknike Tiranë, Ujësjiellës Kanalizime Kamëz, Lushnjë, Elbasan, etj.

-36 institucione rezultojnë në databazën e raportimeve për detyrime të prapambetura për vitin 2023, ndërkohë që sipas testeve nga SIFQ për këto institucione/njësi nuk rezultojnë pagesa.

Nisur nga problematikat e konstatuara nga KLSH rezulton se procesi i raportimit tremujor nuk ka pasur monitorim të plotë përgjatë vitit 2023. Në pjesën më të madhe nuk është e mundur që vlerat e pagesave të investigohen dhe verifikohen me modulën e pagesave për të parë nëse ato kanë kaluar përmes skemës 486. Për sa më sipër, nisur nga testimet dhe problematikat e mësipërme, nuk mund të japim siguri se stoku i faturave të prapambetura më 31.12.2023 është i saktë dhe i plotë.

Mënyra e kontabilizimit të stokut të faturave të prapambetura si “shpenzime të periudhave të ardhshme” është në kundërshtim me pikën 8, kreu II.3 “Organizimi dhe mbajtja e kontabilitetit në sektorin publik”, të Udhëzimit nr. 8, datë 09.03.2018, “Për procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore në njësitë e qeverisjes së përgjithshme”, i ndryshuar, që përcakton se metoda e njohjes së shpenzimeve dhe të ardhurave në sektorin publik ka të bëjë me: njohjen e shpenzimeve të vitit buxhetor në çastin e ndodhjes së tyre, pavarësisht nga data e pagesës. Kjo me impakt, deformimin e pasqyrave financiare dhe treguesve fiskalë: zëri shpenzime dhe rrjedhimisht deficitit buxhetor. Llogaria e zgjedhur për kontabilizimin e faturave është një llogari aktive dhe duhet të preket për shpenzime të parapaguara dhe që i përkasin periudhave të ardhshme. Kjo mënyrë kontabilizimi duke mos prekur klasën e duhur të shpenzimeve apo investimeve, bën që stoku i detyrimeve të prapambetura apo borxhi ndaj palëve të treta i krijuar nga angazhime të pa buxhetuara apo parashikuara në PBA, të mos raportohet në treguesit e konsoliduar fiskalë.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.2.6, faqe 114-134 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

49.1.Rekomandimi: Ministria e Financave të parashikojë procedura shtesë kontrolli për të monitoruar raportimin aktual të detyrimeve të prapambetura, me qëllim shmangien e diferencave midis vlerës së raportuar të detyrimeve me vlerën e detyrimit të njohur në pasqyrat financiare si dhe diferencat midis detyrimit të njohur në pasqyrat financiare dhe detyrimit real të prapambetur, kryesisht fokusuar në detyrimet e prapambetura të investimeve dhe vendimeve gjyqësore si zërat me risk më të lartë.

-Nëpunësi i Parë Autorizues dhe strukturat përgjegjëse pranë MFE të marrin masat për kryerjen e sondazheve periodike tek ministritë e linjës duke përcaktuar përgjegjësinë dhe vendosur masa administrative sipas kuadrit ligjor në fuqi, nëse ekzistojnë detyrime financiare të krijuara rishtas dhe të papaguara në kohë për të përcaktuar pagesat e reja të kërkueshme, që rrjedhin nga faturat ose pretendimet e marra përtej fondeve në dispozicion.

Në vijimësi

B. MASA PËR ELIMINIMIN E EFEKTEVE NEGATIVE TË KONSTATUARA NË ADMINISTRIMIN E FONDEVE PUBLIKE DHE PËR MENAXHIMIN ME EKONOMICITET, EFICENCE DHE EFEKTIVITET TË FONDEVE PUBLIKE.

1. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i raportimeve mbi vendimet e Gjykatës së të Drejtave të Njeriut në Strasburg (GJEDNJ), rezulton se: Deri në fund të vitit 2023, detyrimet faktike dhe kontingjente për vendimet e GJEDNJ-së paraqiten në vlerën 18,082,500 Euro, vlerë e cila i takon 11 vendimeve.

Nga auditimi konstatohet se vetëm 2 vendime që zënë 99% të detyrimeve, konkretisht: “D...kundër Shqipërisë” dhe “R... dhe të tjerë kundër Shqipërisë”, rezultojnë ende të palikuiduara, në kundërshtim me nenin 19/4 të ligjit nr. 10018 datë 13.11.2008 “Për Avokaturën e Shtetit”, i ndryshuar. Në lidhje me çështjen “Sh.... dhe të tjerë kundër Shqipërisë”, me një detyrim kontingjent në vlerën 3,811,365 euro, ky detyrim kontingjent rezulton i raportuar në raportin vjetor për zbatimin e buxhetit të vitit 2022, në raportin e mesvitit për zbatimin e buxhetit 2023 dhe në informacionin e përcjellë grupit të auditimit me emailin e datës 17.05.2024, por jo në raportin e zbatimit të buxhetit vjetor të vitit 2023. Avokatura e Shtetit, në komunikimin elektronik të datës 15.04.2024 me Ministrinë e Financave nuk e ka raportuar në listën e vendimeve faktike ose kontingjente të GJEDNJ-së.

-Ministria e Financave, për çështjen “Sh... kundër Shqipërisë” ka propozuar pagesë me këste duke mbajtur në këtë mënyrë një qëndrim bllokues për projektvendimin e paraqitur nga Ministria e Drejtësisë, pavarësisht se, vendimi i GJEDNJ ka formë të prerë, është botuar në Fletoren Zyrtare dhe ky propozim është hartuar nga 2 institucione kompetente për çështjet ligjore, siç janë Ministria e Drejtësisë dhe Avokatura e Shtetit. Moszbatimi i këtij vendimi përkthehet në kosto financiare shtesë për buxhetin e shtetit. Propozimi i MFE për marrëveshje me këste nuk gjen mbështetje në dispozitat e vendimit dhe në ligjin organik të Avokaturës së Shtetit.

-Nga Ministria e Financave, në lidhje me çështjen “R... dhe të tjerë kundër Shqipërisë”, është vepruar në kundërshtim me pikën 5 të nenit 19/5 të ligjit nr. 10 datë 13.11.2008 “Për avokaturën e shtetit”, i ndryshuar, duke mos kaluar fondet në një llogari të ngurtësuar. Ky mosveprim rrit riskun e kërkesave për interesa dhe kamatëvonesa si dhe kostot nga mosekzekutimi vullnetar.

Veprimet dhe mosveprimet e Ministrisë së Financave për mosekzekutimet e vendimeve të mësipërme krijojnë risk të lartë për efekte shtesë në dëm të buxhetit të shtetit, konstatime të njëjta edhe me auditimet e mëparshme të KLSH-së.

Sipas llogaritjeve të bëra nga KLSH vlera e interesave/kamatëvonesave që i rëndon buxhetit të shtetit nga mosekzekutimi i vetëm 3 vendimeve kryesore të GJEDNJ-së deri më datë 31.12.2023 rezulton 3,442,744 Euro, nga 2,840,740 Euro që rezultonte në 31.12.2022.

Nga auditimi mbi raportimet e Vendimeve të Gjykatës Ndërkombëtare të Arbitrazhit rezulton se: Deri në fund të vitit 2023, detyrimet faktike dhe kontingjente për vendimet e Arbitrazhit paraqiten në vlerën 183,252,096 Euro nga 173,914,609 Euro që rezultonin në fund të vitit 2022. Në raportin “Mbi zbatimin e buxhetit vjetor, situatën makroekonomike dhe fiskale gjatë vitit 2023”, evidentohet se vlera totale e kostove të vendimeve të arbitrazhit të paguara nga buxheti i shtetit (kosto ligjore/mbrojtje/shpenzime gjyqësore apo kosto të tjera) për vitin 2023 rezulton në masën rreth 562.7 milionë lekë, vlerë e cila nuk përputhet me pagesat analitike të detajuara po në këtë raport, faqe 58, ku rezulton 582.2 milionë lekë.

Detyrimet e GJEDNJ-së dhe Arbitrazhit, si dhe mosekzekutimi i tyre në kohë, paraqesin një risk fiskal, jo vetëm për treguesit buxhetor të institucioneve përgjegjëse por edhe në nivel makroekonomik për financat publike. Pavarësisht se këto detyrime nuk llogariten dhe nuk regjistrohen në treguesit e borxhit publik, e implikojnë dhe e nënvlerësojnë këtë të fundit, pasi janë detyrime që do të shlyhen në të ardhmen.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.2.6, faqe 114-134 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

1.1.Rekomandimi: Ministria e Financave të marrë masa për ekzekutimin e vendimeve gjyqësore brenda afatit të përcaktuar në dispozitat ligjore me qëllim uljen e riskut të akumulimit të kamatëvonesave si dhe minimizimin e kostove si pasojë e mosekzekutimit në kohë të tyre.

Në vijimësi

2. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi mbi procedurat e ndjekura për menaxhimin dhe administrimin e burimeve njerëzore u konstatua se, gjatë vitit 2023 në aparatin e Ministrisë së Financës janë kryer likuidime për vendime gjyqësore të formës së prerë për 8 ish-punonjës të larguar nga puna, gjithsej në vlerën 57,635,459 lekë, duke sjellë efekt financiar negativ në buxhetin e shtetit. Nga auditimi konstatohet se për 1 rast nuk është bërë ekzekutim vullnetar i vendimeve gjyqësore për punonjësit e larguar nga puna, ku për ekzekutimin e këtyre vendimeve kanë kontraktuar përmbarues privat, veprime të cilat kanë shkaktuar efekte financiare negative për buxhetin e shtetit në vlerën 276,319 lekë, veprime këto në kundërshtim me Udhëzimin nr. 9, datë 20.03.2018 “Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit” pika 60.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2.5.2, faqe 214-218 të Projekt Raportit të Auditimit).

2.1 Rekomandimi: Ministria e Financës, Nëpunësi Autorizues të marrë masa të menjëhershme për analizimin e të gjitha vendimeve gjyqësore dhe të nxjerrë përgjegjësitë ligjore e administrative ndaj personave shkaktar të krijimit të efektit financiar negativ në buxhetin e shtetit për largime të padrejta nga puna.

Menjëherë

C. MASA DISIPLINORE

Mbështetur në nenin 15, të ligjit nr. 154/2014, datë 24.11.2014 “Për organizmin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”, germa “b”, “c” dhe “ç” nenit 58 “Llojet e masave disiplinore” të ligjit nr. 153/2013 “Për nëpunësin civil”, i ndryshuar, në VKM nr. 115, datë 05.03.2014 “Për përcaktimin e procedurës disiplinore dhe të rregullave për krijimin, përbërjen e vendimmarrjen në komisionin disiplinor në shërbimin civil” i rekomandohet Titullarit të Ministrisë së Financave

vlerësimin e problematikave dhe shkeljeve të përshkruara në këtë Raport Përfundimtar Auditimi dhe dhënien e masave disiplinore për punonjësit e ngarkuar me përgjegjësi.

Për sa më sipër paraqitet ky Raport Përfundimtar Auditimi.

KONTROLI I LARTË I SHTETIT

V. Aneksi: Monitorimi dhe raportimi i zbatimit të buxhetit të shtetit.

Për vitin 2023, monitorimi i buxhetit nga Ministria e Financave për zbatimin e buxhetit nga Ministrinë e linjës është kryer sipas përcaktimeve të udhëzimit nr. 14, datë 30.05.2023 *“Për procedurat standarde të monitorimit të buxhetit në Njësitë e Qeverisjes Qendrore”*.

Nga auditimi konstatohet se:

-4 ministri nuk kanë publikuar raportin vjetor të monitorimit në faqet zyrtare të internetit, konkretisht: Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme, Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë, Ministria e Mbrojtjes dhe Ministria e Financave dhe Ekonomisë, jo në përputhje me pikën 51 të Udhëzimit nr. 14, datë 30.05.2023 ku citohet se: *“Ministrinë dhe institucionet publikojnë raporte të monitorimit dhe tabelat e anekseve në faqen zyrtare të ministrisë/institucionit, brenda 4 javëve nga mbarimi i periudhës së raportimit”*.

-3 ministri kanë dërguar jashtë afatit raportin vjetor të monitorimit, konkretisht: Ministria e Mbrojtjes, Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë dhe Ministria e Turizmit, jo në përputhje me pikën 33 të Udhëzimit nr. 14, datë 30.05.2023 ku citohet se: *“Raportet e 4-mujorit dhe 8-mujorit duhet të dorëzohen të njësia përgjegjëse për monitorimin, në Ministrinë përgjegjëse për Financat deri në fund të javës së katërt, pas përfundimit të 4-mujorit dhe 8-mujorit, përkatësisht deri në 30 maj dhe deri në 30 shtator, ndërsa raporti vjetor deri në fund të muajit shkurt të vitit të ardhshëm”*. Nga auditimi mbi komentet e raporteve të monitorimit, rezulton si në vijim:

1. Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale

-Relacioni shoqërues nuk ka një analizë të detajuar të treguesve të monitorimit dhe zërave të shpenzimeve për të argumentuar apo shpjeguar arsyet e devijimeve nga plani, por vetëm një relacion konstatues.

-Nuk është paraqitur informacion mbi numrin e punonjësve buxhetor miratuar me ligjin vjetor si dhe nëse numri faktik ka devijim nga ai i planifikuar.

-Për vitin 2023 nuk është paraqitur në raportin e monitorimit evidentimi i detyrimeve të prapambetura si ato të trashëguara ashtu edhe ato të krijuara rishtazi si edhe është bërë pjesë e raportit janë bërë gjithashtu edhe të dhëna për buxhetimin me bazë gjinore për ato programe që ka të tilla.

-Nuk është plotësuar numri i përfituesve të përndjekurve tek programi 01190 “Rehabilitimi i të përndjekurve”, pra sasia e produkteve në raportin 16, të modulit BPPM, në sistemin AFMIS.

-Raporti i Monitorimit për vitin 2023, është publikuar në faqen zyrtare të Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale.

2. Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë

-Të dhënat e raportuara në raportin e monitorimit të paraqitur, nuk janë sipas formateve dhe anekseve të përcaktuara në udhëzim.

-Në raportin 16, të modulit BPPM, janë hedhur sasi të faktike të produkteve, por jo në të gjitha programet.

-Raporti i Monitorimit për vitin 2023, është publikuar në faqen zyrtare të Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë.

3. Ministria e Drejtësisë

-Programi “Shërbimi i provës” dhe programi “Mjekësia Ligjore” janë plotësuar sipas formatit të udhëzimit nr. 22, datë 17.11.2016 *“Për procedurat standarde të monitorimit të buxhetit në Njësitë e Qeverisjes Qendrore”* dhe jo sipas udhëzimit të ndryshuar nr.14. datë 30.05.2023.

- Nuk janë plotësuar të gjitha të dhënat e sasive faktike në modulën e AFMIS (output monitoring data) për programin “Shërbimi i provës” dhe “Mjekësia Ligjore”.
- Mungojnë shpjegime të hollësishme për devijimet e kostove nga plani fillestar apo nga vitet paraardhëse, për ato raste që kanë ndryshime të konsiderueshme në vlerësimet e kostove për njësi për produktet.
- Mungon informacioni lidhur me numrin e punonjësve buxhetorë të miratuar në Ligjin e Buxhetit vjetor si edhe ai i ndryshuar, me numrin faktik të punonjësve me shpjegimet përkatëse mbi devijimin e numrit faktik nga ai i planifikuar.
- Raporti i monitorimit është publikuar në faqen zyrtare të Ministrisë së Drejtësisë.

4. Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë

- Përmbajtja e raportit të monitorimit nuk është dërguar në përputhje me afatet kohore të përcaktuara në udhëzim.
- Relacioni shpjegues nuk përmban një analizë të detajuar mbi deviacionet më të theksuara nga plani.
- Nuk janë analizuar arsyet kryesore të mosrealizimit të fondeve për disa nga programet të cilat paraqiten me realizim nën trendin normal të periudhës.
- Nuk është paraqitur informacion nëse numri faktik i punonjësve buxhetorë ka devijim nga ai i planifikuar.
- Nuk është analizuar performanca e treguesve kyç të performancës me bazë gjinore në nivel produkti për programet buxhetorë që adresojnë çështje të barazisë gjinore.
- Nuk janë përcjell të gjitha anekset e monitorimit, përkatësisht Anekset nr. 3.1; nr. 3.2; nr. 4, si dhe aneksi nr. 3 i programit “Arsimi i Mesëm”.
- Anekset dhe relacioni shpjegues i raportit, nuk janë të sigluara nga Drejtuesit e EMP apo Sekretari i Përgjithshëm.
- Nuk janë plotësuar vlerat faktike për sasitë e produkteve në modulën BPPM, raporti nr. 16.
- Raporti i Monitorimit për vitin 2023, nuk është publikuar në faqen zyrtare të Ministrisë së Arsimit, Sportit dhe Rinisë.

5. Ministria e Mbrojtjes

- Relacioni shpjegues nuk përmban një analizë të detajuar mbi deviacionet më të theksuara.
- Nuk janë shpjeguar arsyet kryesore që kanë ndikuar në performancën e realizimit nën nivelin e duhur të shpenzimeve kundrejt planit.
- Nuk është paraqitur informacion mbi numrin e punonjësve buxhetorë miratuar me ligjin vjetor si dhe nëse numri faktik ka devijim nga ai i planifikuar.
- Paraqitja e raportit të monitorimit për vitin 2023 nuk është bërë në përputhje me afatin e përcaktuar në udhëzim.
- Raporti i Monitorimit për vitin 2023, nuk është publikuar në faqen zyrtare të Ministrisë së Mbrojtjes.

6. Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme

- Rezulton problematikë lidhur me regjistrimin e shpenzimeve kapitale të financimit të huaj pasi edhe pse ky institucion nuk operon më me programin “Mbështetje institucionale për procesin e integritetit” vazhdon të ketë realizim faktik tek ky program.
- Raporti i monitorimit nuk është konform përcaktimeve të cilësuar në udhëzim.

- Në AFMIS nuk është regjistruar asnjë e dhënë në lidhje me ecurinë faktike të produkteve për asnjë nga 4 mujorët përkatës.
- Nuk janë dërguar anekset sipas përcaktimeve në udhëzimin si dhe nuk janë përdorur të dhënat e AFMIS.
- Nuk janë bërë pjesë e raportimit për 12 mujorin e vitit 2023 të ardhurat jashtë limitit të krijuara nga MEPJ nga veprimtaria konsullore dhe nuk paraqitet informacion mbi përdorimin e tyre.
- Nuk është publikuar raporti vjetor i monitorimit në faqen zyrtare të Ministrisë për Evropën dhe Punët e Jashtme.

7. Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural

- Mungojnë të dhënat e realizimit faktik të produkteve në AFMIS për programet “Siguria Ushqimore dhe mbrojtja e konsumatorit”, “Këshillim dhe Informacion Bujqësor”, “Mbështetje për Peshkimin” dhe “Menaxhimi i infrastrukturës së kullimit dhe ujëtjes”.
- Mungojnë shpjegime të hollësishme për devijimet e kostove nga plani fillestar apo nga vitet paraardhëse (për ato raste që kanë ndryshime të konsiderueshme në vlerësimet e kostove për njësi për produktet).
- Mungon paraqitja e informacionit lidhur me numrin e punonjësve buxhetore të miratuar në Ligjin e Buxhetit vjetor si edhe ai i ndryshuar, me numri faktik të punonjësve me shpjegimet përkatëse mbi devijimin e numrit faktik nga ai i planifikuar.
- Raporti i monitorimit për vitin 2023 është publikuar në faqen zyrtare të Ministrisë së Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural.

8. Ministria e Turizmit dhe Mjedisit

- Paraqitja e raportit të monitorimit për vitin 2023 nuk është bërë në përputhje me afatin e përcaktuar në udhëzim.
- Relacioni shpjegues nuk përmban një analizë të detajuar mbi deviacionet më të theksuara nga plani për vitin 2023.
- Nuk janë shpjeguar arsyet kryesore që kanë ndikuar në performancën e realizimit nën/mbi nivelin e duhur të shpenzimeve sipas programeve kundrejt planit për vitin 2023.
- Nuk janë plotësuar vlerat faktike për sasinë e produkteve në modulën BPPM, raporti nr. 16, për programin “Zhvillimi i Turizmit”.
- Raporti i Monitorimit për 12 mujorin e vitit 2023, është publikuar në faqen zyrtare të Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit.

9. Ministria e Financave dhe Ekonomisë

- Raporti i monitorimit, për 12 mujorin e vitit 2023 nuk është i plotë për të gjitha programet e administruara nga MFE. Konkretisht mungojnë të dhënat për programet: Mbështetje për Zhvillim Ekonomik, Mbështetje për Mbikëqyrjen e Tregut, Infrastruktura e Cilësisë dhe Pronësia Industriale, Inspektimi në Punë, Strehimi, Arsimi i Mesëm Profesional, Sigurimi Shoqëror dhe Tregu i Punës.
- Vlerat e sasive faktike të produkteve për vitin 2023 nuk është plotësuar për 4 programet në modulën BPPM, raporti nr. 16, konkretisht për programin “Mbështetje për Mbikëqyrjen e Tregut”, “Infrastruktura e Cilësisë dhe Pronësia Industriale”, “Inspektimi në Punë”, “Sigurimi Shoqëror dhe Tregu i Punës”.
- Në programin “Ekzekutimi i Pagesave të Ndryshme” nuk është vendosur nr. i përfituesve për pagesën pas ndërprerjes së funksionit të këtij të fundit.

- Të dhënat për buxhetimin me bazë gjinore, ecuria e realizimit të qëllimeve dhe objektivave të politikës që trajtojnë çështjen e barazisë gjinore nëpërmjet treguesve të performancës, nuk janë bërë pjesë e raportit.
- Mungojnë shpjegime të hollësishme për devijimet e kostove nga plani fillestar apo nga vitet paraardhëse (për ato raste që kanë ndryshime të konsiderueshme në vlerësimet e kostove për njësi për produktet).
- Mungon paraqitja e informacionit lidhur me numrin e punonjësve buxhetore të miratuar në Ligjin e Buxhetit vjetor si edhe ai i ndryshuar, me numri faktik të punonjësve me shpjegimet përkatëse mbi devijimin e numrit faktik nga ai i planifikuar.
- Raporti i monitorimit për vitin 2023 nuk është publikuar në faqen zyrtare të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë.

10. Ministria e Brendshme

- Afati dhe forma e paraqitjes janë në përputhje me përcaktimet e udhëzimit.
- Vlerat e sasive faktike të produkteve për 12 mujorin e vitit 2023 janë plotësuar në modulën BPPM, raporti nr. 16.
- Raporti i Monitorimit për 12 mujorin e vitit 2023 është publikuar në faqen zyrtare të Ministrisë së Brendshme.

Gjithashtu, ky drejtim është audituar nga auditi i brendshëm i Ministrisë së Financave, në zbatim të programit të auditimit nr. 2714/1, datë 13.03.2024 në Drejtorinë e Analizës dhe Programimit Buxhetor dhe Drejtorinë e Menaxhimit të Buxhetit në Drejtorinë e Përgjithshme të Buxhetit. Grupi i auditimit në bazë të Standardit Ndërkombëtar i Auditimit (SNA) 610, rishikuar në vitin 2013, *“Përdorimi i punës së audituesve të brendshëm”*, duke u bazuar në gjetjet e këtij auditimi, konstaton se problematikat kryesore të evidentuara nga auditi i brendshëm rezultojnë si në vijim:

- 34 institucione të qeverisjes qendrore nga 64 institucione në total nuk kanë dorëzuar raportimin e 4 mujorit të parë të vitit 2023.
- 21 institucione të qeverisjes qendrore nga 64 institucione në total nuk kanë dorëzuar raportimin e 8 mujorit të vitit 2023.
- 24 institucione të qeverisjes qendrore nga 64 institucione në total nuk kanë dorëzuar raportimin e vjetor të vitit 2023.
- Raportin e monitorimit për 4 mujorin e parë të vitit 2023 e kanë dorëzuar jashtë afatit ligjor 9 institucione (7 institucione me nga 1-7 ditë vonesë dhe 2 institucione me nga 17-20 ditë vonesë).
- Raportin e monitorimit për 8 mujorin e vitit 2023 e kanë dorëzuar jashtë afatit ligjor 16 institucione (13 institucione me nga 1-10 ditë vonesë dhe 3 institucione me nga 11-21 ditë vonesë).
- Raportin vjetor të monitorimit për vitin 2023 e kanë dorëzuar jashtë afatit ligjor 4 institucione (3 institucione me nga 1-6 ditë vonesë dhe 1 institucion me 14 ditë vonesë).

Gjithashtu, ka rezultuar se nga ana e Ministrisë së Drejtësisë, Ministrisë për Evropën dhe Punët e Jashtme, Ministria së Bujqësisë:

- Nuk argumentohen arsyet e mosrealizimit të fondeve në artikujt e ndryshëm si shpenzime korrente, shpenzime kapitale me financim të brendshëm dhe të huaj, transfertave korrente të brendshme dhe të jashtme.
- Raportet narrative nuk janë në përputhje me formatin e udhëzimit.
- Paraqiten të dhëna me diferenca midis tabelës përmbledhëse të shpenzimeve dhe anekseve të tjera.

-Nuk janë dërguar të gjitha anekset përkatëse për programet buxhetore sipas formateve standard udhëzimit.

-Ka raste të mosrealizimeve në vazhdimësi të shpenzime kapitale dhe nuk është argumentuar në raport mosrealizimi i tyre.

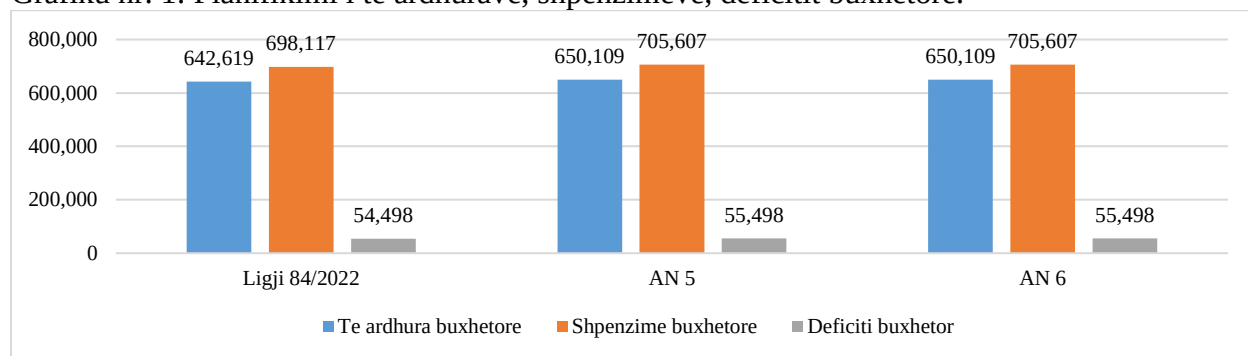
- **Mbi raportimin e treguesve fiskal të realizuar dhe monitorimi i tyre**

Përgjatë vitit 2023 Ligji nr. 84/2022 “Për buxhetin e vitit 2023” ka ndryshuar 2 herë, konkretisht me Aktin Normativ nr. 5, datë 18.10.2023 dhe Aktin Normativ nr. 6, datë 14.12.2023.

Me ligjin fillestar të ardhurat buxhetore për vitin 2023 janë planifikuar në vlerën 642,619 milion lekë, shpenzimet buxhetore në vlerën 698,117 milion lekë. Me Akti normativ nr. 5, është miratuar shtesë të ardhurash në vlerën 7,490 milion lekë, shtesë kjo e planifikuar për rritjen e shpenzimeve buxhetore. Kjo rritje është rezultat i rritjes së zërit kryesor të buxhetit të Ardhurat Tatimore, ku nga 588,453 milion lekë plani fillestar, ka ndryshuar në vlerën 595,942 milion lekë, me një rritje prej 7,489 milion lekë. Rritja e planifikimit të të ardhurave tatimore vjen si rezultat i planifikimit të rritjes së zërit “Të ardhura nga fondet speciale”, të cilat nga planifikimi fillestar në vlerën 128,100 miliardë lekë, janë rritur me AN 5 në vlerën 144,400 miliardë lekë, pra me një rritje prej 16,300 milion lekë. Ndërkohë që të ardhurat nga “tatime dhe dogana” dhe “të ardhurat nga pushteti vendor”, sipas AN 5, janë planifikuar me ulje krahasuar me ligjin fillestar.

Planifikimi i rritjes së të ardhurave nga fondet speciale, vjen kryesisht nga rritja në planifikim e zërave “të ardhura nga sigurimet shoqërore” dhe “të ardhura nga sigurimet shëndetësor”, si rrjedhojë e Vendimit për rritjen e pagës minimale dhe rritjes së pagave në administratën publike. Niveli i deficitit ka mbetur i pandryshuar në vlerën 55,498 milion lekë. Me aktin normativ nr. 6, rezultojnë ndryshime në treguesit buxhetor, të ardhura, shpenzime dhe deficit, por janë realizuar riallokime fondesh midis zërave.

Grafiku nr. 1: Planifikimi i të ardhurave, shpenzimeve, deficitit buxhetore.

Burimi: Ministria e Financave

Mbi realizimin e të ardhurave të buxhetit

Sipas tabelës së treguesve fiskal, rezulton se të ardhurat totale për vitin 2023 janë realizuar në vlerën 643,678 milion lekë ose në masën 99% krahasuar me planin përfundimtar (Aktin Normativ nr. 6, datë 14.12.2023), me mos realizim në vlerën 6,431 milion lekë. Në krahasim me planin fillestar të ardhurat totale janë realizuar në masën 100.16% ose me mbi realizim për vlerën 1,569 milion lekë. Ndërsa në raportin e zbatimit të buxhetit, dërguar me shkresën nr. 7701/1, datë 31.05.2024, të ardhurat totale të buxhetit të konsoliduar për periudhën 12 mujore të vitit 2023, janë raportuar në vlerën 643.4 miliard lekë, duke reflektuar diferencë me tabelën fiskale të konsoliduar, po bashkëlidhur kësaj shkrese në vlerën 0.3 miliard lekë.

Tabela nr. 1: Realizimi i të ardhurave të buxhetit 2023

milion lekë

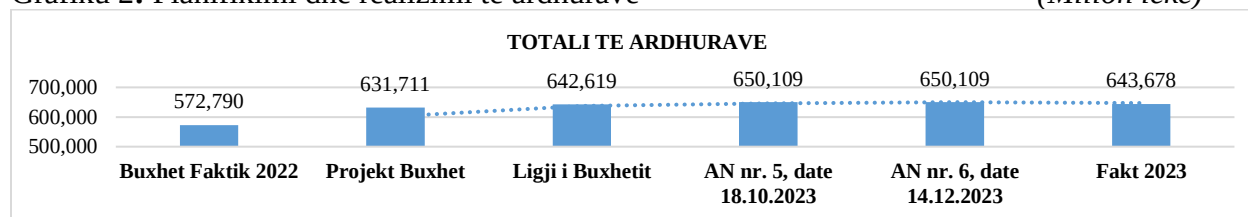
ZËRAT	Buxhet Faktik 2022	Projekt Buxhet	Ligji i Buxhetit	AN nr. 5, datë 18.10.2023	AN nr. 6, datë 14.12.2023	Fakt 2023
A	TOTALI TE ARDHURAVE	572,790	631,711	642,619	650,109	643,678
I	Te ardhura nga ndihmat	9,510	20,958	30,558	30,558	22,431
II	Te ardhura tatimore	541,342	587,853	588,453	595,942	598,662
1	Nga Tatimet dhe Doganat	390,892	431,200	431,200	423,800	422,491
2	Nga Pushteti Vendor	27,638	29,153	29,153	27,742	31,686
3	Nga Fondet Speciale	122,811	127,500	128,100	144,400	144,485
III	Të ardhura Jo tatimore	21,938	22,900	23,608	23,608	22,585

Burimi: Ministria e Financave

Grafiku në vijim paraqet planifikimin dhe realizimin e të ardhurave buxhetore për vitin 2023.

Grafiku 2: Planifikimi dhe realizimi të ardhurave

(Milion lekë)

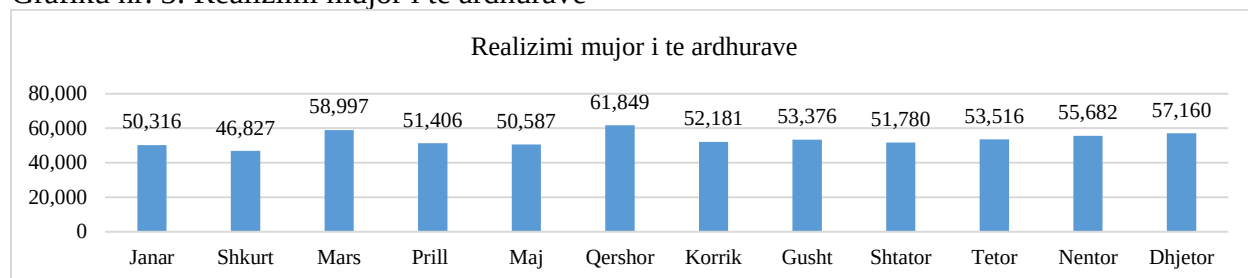

Burimi: Ministria e Financave

Kundrejt vitit 2022, të ardhurat totale janë realizuar më shumë për vlerën 70,888 milion lekë ose realizuar më shumë në masën 12.4%.

Për sa i përket realizimit mujor, referuar treguesve fiskal, rezulton si në vijim:

Grafiku nr. 3: Realizimi mujor i të ardhurave

Burimi: Ministria e Financave

Për sa më sipër, rezulton se të ardhurat kanë patur një trend relativisht të njëjtë përgjatë 12 muajve të vitit 2023. Muaji me realizimin më të lartë të të ardhurave rezulton qershori, ndërsa muaji me realizimin më të ulët rezulton shkurti.

Të ardhurat e buxhetit të shtetit

Referuar Treguesve Fiskalë të Konsoliduar, konstatohet se të ardhurat në buxhetin faktik në vlerën 643,678 milion lekë, sipas grupeve për vitin 2023 përbëhen:

- Të ardhurat nga ndihmat në masën 3% të të ardhurave të përgjithshme ose 22,431 milion lekë.
- Të ardhurat nga tatimet dhe doganat në masën 71% të ardhurave të përgjithshme ose 422,491 milion lekë.
- Të ardhurat nga pushteti vendor në masën 5 % të ardhurave të përgjithshme ose 31,686 milion lekë.
- Të ardhurat nga fondet speciale në masën 24 % të ardhurave të përgjithshme ose 144,485 milion lekë.
- Të ardhurat jo tatimore në masën 4 % të ardhurave të përgjithshme ose 22,585 milion lekë.

Ndryshimet që ka pësuar plani fillestar i buxhetit me akte normative dhe realizimi faktik i secilës kategori për vitin 2023 paraqitet në mënyrë të detajuar në tabelën në vijim:

Tabela nr. 2: Planifikimi dhe realizimi i të ardhurave sipas grupeve

(Milion lekë)

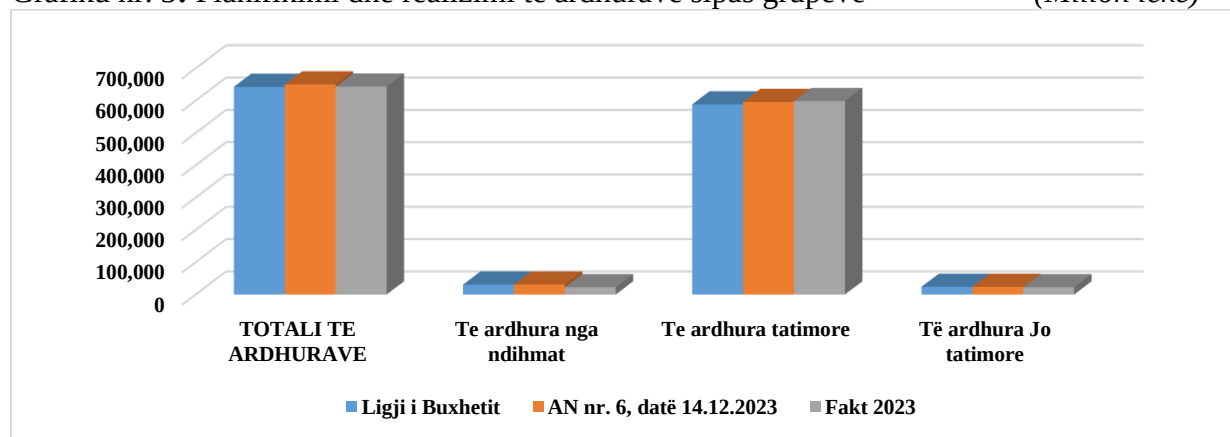
ZËRAT		Buxhet Faktik 2022	Projekt Buxhet	Ligji i Buxhetit	AN nr. 5, datë 18.10.2023	AN nr. 6, datë 14.12.2023	Fakt 2023	Ndryshimi fakt 2023-fakt 2022
A	TOTALI TE ARDHURAVE	572,790	631,711	642,619	650,109	650,109	643,678	70,888
I	Te ardhura nga ndihmat	9,510	20,958	30,558	30,558	30,558	22,431	12,921
II	Te ardhura tatimore	541,342	587,853	588,453	595,942	595,942	598,662	57,320
1	Nga Tatimet dhe Doganat	390,892	431,200	431,200	423,800	423,800	422,491	31,599
2	Nga Pushteti Vendor	27,638	29,153	29,153	27,742	27,742	31,686	4,048
3	Nga Fondet Speciale	122,811	127,500	128,100	144,400	144,400	144,485	21,674
III	Të ardhura Jo tatimore	21,938	22,900	23,608	23,608	23,608	22,585	647

Burimi: Ministria e Financave

Grafiku në vijim paraqet dinamikën e të ardhurave të planifikuara dhe të realizuara për vitin 2023.

Grafiku nr. 3: Planifikimi dhe realizimi të ardhurave sipas grupeve

(Milion lekë)

Burimi: Ministria e Financave

Pra siç shihet edhe grafikisht, të ardhurat nga Tatimet dhe Doganat janë burimi kryesor i të hyrave në buxhetin e shtetit dhe janë burimi kryesor për kryerjen e investimeve dhe shpenzimeve nga ana e institucioneve publike.

I. Të Ardhurat nga Ndhmat, zënë 4.75% të totalit të të ardhurave në planifikuara me ligj buxheti, ose 4.7% të të ardhurave të planifikuara me AN nr. 6, datë 14.12.2023, ndërsa realizimi i këtij zëri zë 3.48% të totalit.

Të ardhura nga ndihmat të planifikuara me buxhetin fillestar në vlerën 30,558 milion lekë janë realizuar në masën 73.4% ose me mosrealizim për shumën 8,127 milion lekë, ndërsa në krahasim me AN nr. 6, datë 14.12.2023 janë realizuar në masën 73.4% me mosrealizim për shumën 8,127 milion lekë. Kundrejt vitit 2022, të ardhurat nga ndihma janë realizuar më shumë për vlerën 12,921 milion lekë ose 135.86% më shumë.

II. Të Ardhurat Tatimore, zënë 91.57% të totalit të të ardhurave në planifikuara me ligj buxheti, ose 91.67% të të ardhurave të planifikuara me AN nr. 6, datë 14.12.2023, ndërsa realizimi i këtij zëri zë 93% të totalit.

Të ardhurat tatimore të planifikuara me buxhetin fillestar në vlerën 588,453 milion lekë janë realizuar në masën 101.73% ose me mbi realizim për shumën 10,209 milion lekë, ndërsa në krahasim me AN nr. 6, datë 14.12.2023 janë realizuar në masën 100.45% me mbi realizim për shumën 2,720 milion lekë. Kundrejt vitit 2022, të ardhurat tatimore janë realizuar më shumë për vlerën 57,320 milion lekë ose 10.59% më shumë.

Tabela nr. 3: Planifikimi dhe realizimi i të ardhurave sipas grupeve

(Milion lekë)

Emërtimi	Viti 2022	Viti 2023
Të ardhurave tatimore	541,342	598,662
Dif. nga viti i mëparshëm		+57,320
Në % nga viti mëparshëm		10.58%

Burimi: Ministria e Financave

Të Ardhurat Tatimore përbëhen nga:

- Të ardhurat nga Tatimet dhe Doganat, në masën 422,491 milion lekë ose 65.63% të totalit të të ardhurave.
- Të ardhura nga Pushteti Vendor, në masën 31,686 milion lekë ose 4.92% të totalit të të ardhurave.
- Të ardhura nga Fondet Speciale në masën 144,485 milion lekë ose 22.45% të totalit të të ardhurave.

II.1. Të ardhura nga Tatimet dhe Doganat, janë të përbëra nga:

a. Tatimi mbi Vlerën e Shtuar (TVSH), është realizuar për 192,322 milion lekë, kundrejt 200,000 milion lekë të planifikuar me AN 6 datë 14.12.2023, realizuar në masën 96.16%, me mos realizim për vlerën 7,678 milion lekë. Trendi i realizimit të të ardhurave nga TVSH për 2 vitet e fundit rezulton si në tabelën më poshtë:

Tabela nr. 4: Trendi i realizimit të ardhurave nga TVSH në 2 vite (Milion lekë)

Emërtimi	Viti 2022	Viti 2023
Të ardhurave nga TVSH	191,412	192,322
Dif. nga viti i mëparshëm		+910
Në % nga viti mëparshëm		0.47%

Burimi: Ministria e Financave

Nga 1 Janari i vitit 2023, kanë filluar efektet e ligji nr.82/2022 “Për disa shtesa dhe ndryshime në Ligjin nr. 92/2014 “Për tatimin mbi vlerën e shtuar në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar”, sipas të cilit, janë përjashtuar nga tatimi mbi vlerën e shtuar, furnizimi dhe importimi i artikujve të përfshirë në kreun 4401 (dru zjarri) të Nomenklaturës së Kombinuar të Mallrave, mallrat e destinuar për realizimin e projekteve të financuara me fonde të marra në bazë të një marrëveshjeje donacioni/granti, të lidhur ndërmjet Këshillit të dhe donatorëve të huaj, nëse në marrëveshje është parashikuar se fondet e marra nuk do të përdoren për të paguar tatime si dhe importimi dhe furnizimi brenda vendit i energjisë elektrike të destinuar për t’u shitur nëpërmjet Bursës Shqiptare të Energjisë.

b. Tatimi mbi Fitimin, është realizuar në shumën 64,576 milion lekë, kundrejt 59,000 milion lekë të planifikuar me AN nr. 6, datë 14.12.2023, realizuar në masën 109.45%, ose realizuar më shumë për shumën 5,576 milion lekë. Trendi i realizimit të këtyre të ardhurave për 2 vite rezulton si më poshtë.

Tabela nr. 5: Realizimi i të ardhurave nga Fitimi në 2 vite (Milion lekë)

Emërtimi	Viti 2022	Viti 2023
Të ardhurave nga tatim fitimi	47,683	64,576
Dif. nga viti i mëparshëm		+16,893
Në % nga viti mëparshëm		35.4%

Burimi: Ministria e Financave

Midis postimit të DPT dhe treguesve të konsoliduar fiskalë rezulton diferencë në shumën 144 milionë lekë, e cila vjen si rezultat i përfshirjes, nga DPT i shumës së arkëtuar nga gjobat dhe penalitetet në zërin “të ardhura tatimore”, ndërsa Ministria e Financave, këto të ardhura i klasifikon si jo tatimore.

c. Të ardhurat nga Akciza janë realizuar për 58,394 milion lekë, kundrejt 59,000 milion lekë të planifikuar me AN 6, datë 14.12.2023, ose me realizim në masën 99.97%, ose më pak për 606 milion lekë. Trendi i realizimit të këtyre të ardhurave për 2 vite rezulton si më poshtë.

Tabela nr. 5: Realizimi i të ardhurave nga Akciza në 2 vite

(Milion lekë)

Emërtimi	Viti 2022	Viti 2023
Të ardhurave nga akciza	53,547	58,394
Dif. nga viti i mëparshëm		+4,847
Në % nga viti mëparshëm		9%

Burimi: Ministria e Financave

d. Tatimi mbi të Ardhurat Personale është realizuar për vlerën 57,878 milion lekë, kundrejt 56,000 milion lekë të planifikuar me AN 6, datë 14.12.2023, me realizim në masën 103.35%, ose realizuar më shumë për 1,878 milion lekë.

Trendi i realizimit të këtyre të ardhurave për 2 vite paraqitet si më poshtë.

Tabela nr. 6: Realizimi i të ardhurave nga të Ardhurat Personale në 2 vite

(Milion lekë)

Emërtimi	Viti 2022	Viti 2023
Të ardhurave personale	44,983	57,878
Dif. nga viti i mëparshëm		+12,895
Në % nga viti mëparshëm		28.6%

Burimi: Ministria e Financave

Nga krahasimi i të dhënave të raportuara nga DPT dhe të dhënave të treguesve fiskalë të konsoliduar konstatohen diferenca në zërin “Të ardhura nga tatimi mbi të ardhurat personale” si pasojë e mbajtjes së ditarit manual, të llogarisë “Të ardhura personale nga të punësuarit e sektorit buxhetor dhe publik”, kthimit të tatimit që është realizuar nga DRT për disa kategori të tatimeve, raportimit nga ana e DPT të kamatëvonesave dhe gjobave si të ardhura nga tatimi mbi të ardhurat personale.

e. Taksa Nacionale dhe të tjera është realizuar për vlerën 40,188 milion lekë, kundrejt 41,000 milion lekë të planifikuar me AN 6, datë 14.12.2023, realizuar në masën 98.02%, ose realizuar më pak për vlerën 812 milion lekë.

Trendi i realizimit të këtyre të ardhurave për 2 vite paraqitet si më poshtë.

Tabela nr. 7: Realizimi i të ardhurave nga taksat nacionale dhe të tjera në 2 vite

(Milion lekë)

Emërtimi	Viti 2022	Viti 2023
Të ardhura nga taksat nacion. e tj.	44,821	40,188
Dif. nga viti i mëparshëm		-4,633
Në % nga viti mëparshëm		-10.3%

Burimi: Ministria e Financave

Nga analiza krahasimore mes raportimit të DPT dhe treguesve të konsoliduar fiskal, konstatohen diferenca. Taksat nacionale e te tjera te detajuar me zëra është 36,062 mijë lekë dhe i publikuar ne fiskale është 36,056 mije leke me ndryshim, sipas argumentit të DPT vetëm për vlerën e kamatëvonesave dhe gjobave për deklaratat e taksave ne shumen 6.4 milion leke . Ndërkohe e krahasuar me vlerën e tabelës se treguesve fiskal te konsoliduar ne shumen 40,188 milion lekë, ekziston një diferencë prej 4,132 milion lekë e cila e cila sipas DPT mund të vijë si rezultat i vlerës se takse se rentës ne Drejtorinë e Përgjithshme te Doganave dhe mbetet objekt verifikimi nga ky institucion.

f. Taksa Doganore është realizuar për vlerën 9,133 milion lekë, kundrejt 8,800 milion lekë të planifikuara me AN 6, datë 14.12.2023, ose me realizim në masën 103.79%, ose më shumë për 333 milion lekë.

Trendi i realizimit të këtyre të ardhurave për 2 vite rezulton kështu:

Tabela nr. 8: Realizimi i të ardhurave nga Taksat Doganore dhe të tjera në 2 vite (Milion lekë)

Emërtimi	Viti 2022	Viti 2023
Të ardhura nga taksat doganore	8,447	9,133
Dif. nga viti i mëparshëm		+686
Në % nga viti mëparshëm		8.12%

Burimi: Ministria e Financave

II.2. Të ardhura nga Pushteti Vendor janë realizuar për 31,686 milion lekë, kundrejt 27,742 milion lekë të planifikuar sipas AN 6, datë 14.12.2023, ose realizuar në masën 114.22%, ose më shumë për 3,944 milion lekë.

Këto të ardhura përbëhen nga: të ardhurat nga taksat lokale; nga tatimi mbi pasurinë; dhe nga tatimi mbi biznesin e vogël.

Tabela nr. 9: Realizimi i të ardhurave nga Pushteti Vendor në 2 vite (Milion lekë)

Emërtimi	Viti 2022	Viti 2023
Të ardhurat e pushtetit vendor	27,638	31,686
Dif. nga viti i mëparshëm		+4,048
Në % nga viti mëparshëm		14.6%

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë

Të ardhurat nga Pushteti Vendor përbëhen nga:

a. Taksa lokale realizuar për 25,445 milion lekë, kundrejt 21,391 milion lekë të planifikuar sipas AN 6, datë 14.12.2023 ose realizuar në masën 118.95%, ose më shumë për 4,054 milion lekë.

b. Tatimi mbi Pasurinë realizuar për 6,181 milion lekë, kundrejt 6,351 milion lekë të planifikuar, ose 97.3%, me 170 milion lekë më pak sipas AN 6, datë 14.12.2023.

c. Tatimi mbi Biznesin e vogël realizuar për 60 milion lekë, të cilat konsiston në pagesa për detyrimet e prapambetura të bizneseve, pavarësisht se nuk janë planifikuar të ardhura pasi me Ligjin nr. 122/2020 shkalla tatimore e aplikueshme mbi fitimin e tatueshëm është zëruar. Të ardhurat për këtë zë janë realizuar nga mbledhja e detyrimeve të prapambetura.

II.3 Të ardhura nga Fondet Speciale, të cilat janë realizuar për 144,485 milion lekë, kundrejt 144,400 milion lekë të planifikuar sipas AN 6, datë 14.12.2023, ose realizuar planin në masën 100.06%, me 85 milion lekë më shumë. Trendi i realizimit të këtyre të ardhurave për 2 vite, rezulton si më poshtë.

Tabela nr. 10: Realizimi i të ardhurave nga Fondet Speciale në 2 vite (Milion lekë)

Emërtimi	Viti 2022	Viti 2023
Të ardhurat nga Fondet speciale	122,811	144,485
Dif. nga viti i mëparshëm		+21,674
Në % nga viti mëparshëm		17.6%

Burimi: Ministria e Financave

Të ardhurat nga Fondet Speciale, janë të përbëra nga:

a. Të ardhura nga kontributet e sigurimeve shoqërore realizuar për 124,628 milion lekë, kundrejt 124,599 milion lekë të planifikuar sipas AN 6, datë 14.12.2023, ose 100.02% pra 29 milion lekë më shumë se plani përfundimtar. Nga auditimi në ISSH rezulton se të ardhurat nga fondet speciale (sigurime shoqërore) paraqiten në vlerën 124,618 milion lekë ose 10 milion lekë më pak se tabela

e treguesve fiskalë. Në realizimin e të ardhurave të paraqitura nga ISSH janë përfshirë të ardhura tatimore në shumën 122,877 milion lekë dhe të ardhura jo tatimore në shumën 1,741 milion lekë.

b. Të ardhura nga kontributet e sigurimeve shëndetësore realizuar për 19,018 milion lekë, kundrejt 18,801 milion lekë të planifikuar sipas AN 6, datë 14.12.2023, ose realizuar planin në masën 101.15%, pra 217 milion lekë më shumë se plani përfundimtar.

c. Të ardhura Kompensimi të Pronarëve realizuar për 839 milion lekë, kundrejt 1,000 milion lekë të planifikuar sipas AN 6, datë 14.12.2023, ose realizuar në masën 83.9%, ose më pak se plani përfundimtar për 161 milion lekë.

II Të Ardhurat Jo Tatimore janë realizuar në vlerën 22,585 milion lekë, ose 95.67% kundrejt planifikimit prej 23,608 milion lekësh me AN 6, datë 14.12.2023, pra 1,023 milion lekë më pak. Trendi i realizimit të këtyre të ardhurave për 2 vite rezulton si më poshtë.

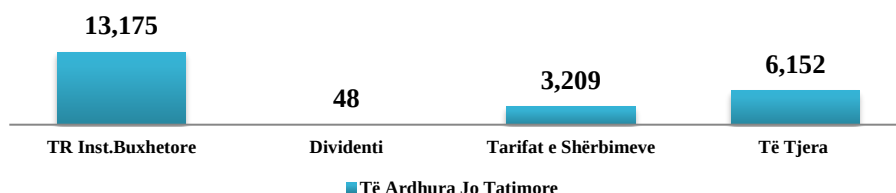
Tabela nr. 11: Realizimi i të Ardhurave Jo Tatimore në 2 vite (Milion lekë)

Emërtimi	Viti 2022	Viti 2023
Të ardhura jo tatimore	21,938	22,585
Dif. nga viti i mëparshëm		+647
Në % nga viti mëparshëm		2.9%

Burimi: Ministria e Financave

Grafiku në vijim paraqet realizimin e komponentëve të të Ardhurave jo Tatimore për vitin buxhetor 2023.

Grafiku nr. 15: Përbërja e të ardhurave të realizuara nga të Ardhurat Jo Tatimore (Milion lekë)

Burimi: Ministria e Financave

Mbi Realizimin e Shpenzimeve Buxhetore

Shpenzimet e përgjithshme të buxhetit për vitin 2023, janë realizuar në vlerë 674,857 milion lekë, nga 705,607 milion lekë të planifikuara sipas AN 6, datë 14.12.2023, ose janë realizuar në masën 95.64%, pra 30,750 milion lekë më pak, dhe janë realizuar në masën 96.67% kundrejt planit fillestar prej 698,117 milion lekë.

Tabela nr. 12: Shpenzimet buxhetore të planifikuara dhe realizuara (Milion lekë)

ZËRAT	Buxhet Faktik 2022	Projekt Buxhet	Ligji i Buxhetit	AN nr. 5 18.10.2023	AN nr. 6 14.12.2023	Plan përfundimtar me ndryshime	Fakt 2023
B	TOTALI I SHPENZIMEVE	651,015	687,209	698,117	705,607	705,607	674,857
I	Shpenzimet korente	499,991	546,360	546,709	551,781	548,482	547,039
1	Personeli	84,696	96,855	96,978	96,890	96,158	100,476
2	Interesat	39,624	60,943	60,943	56,010	56,010	47,591
3	Shpenzime operative/miremb	68,504	64,977	65,203	75,950	72,958	70,489
4	Subvencione	1,650	1,600	1,600	1,607	1,607	1,906
5	Shpenzime për fondet Special	216,515	226,351	226,351	224,751	230,478	226,788
6	Shpenzime për Buxhetin Vendor	58,696	65,584	65,584	64,473	66,473	68,841
7	Shpenzime të tjera	30,306	30,050	30,050	30,500	30,524	30,948
II	Transferimet kapitale	0	0	0	0	0	766
III	Fondi rezervë / Kontigjenca	0	6,600	15,500	17,200	18,980	0
IV	Shpenzimet kapitale	112,117	122,249	123,908	136,626	135,145	119,053
1	Financim i brendshëm	63,675	70,589	72,248	86,063	91,826	88,489
2	Investimet nga të ardhurat Arsimi i Lartë	892	1,000	1,000	1,000	1,000	602
3	Financimi i Huaj	18,676	45,660	45,660	32,563	25,320	13,761
4	Fondi i Rindërtimit	28,874	5,000	5,000	17,000	17,000	16,201
V	Fondi i shpronësimeve	11,000	0	0	0	0	5,000
VI	Të tjera	27,907	12,000	12,000	0	3,000	3,000
1	Hua e dhënë Albcontroll-it					3,000	3,000

Burimi: Ministria e Financave

Gjatë vitit 2023 shpenzimet buxhetore janë realizuar për vlerën 23,842 milion lekë më shumë se viti 2022, ose 3.66% më shumë se realizimi i vitit paraardhës.

Trendi i realizimit të shpenzimeve buxhetore për 2 vite, rezulton si vijon:

Tabela nr. 13: Realizimi i shpenzimeve buxhetore në 2 vite

(Milion lekë)

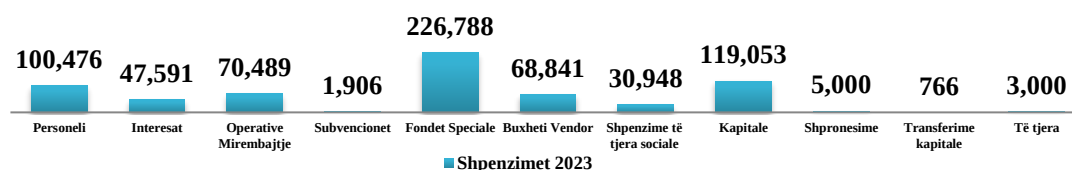
Emërtimi	Viti 2022	Viti 2023
Shpenzimet e përgjithshme	651,015	674,857
Dif. nga viti i mëparshëm		+23,842
Në % nga viti mëparshëm		3.66%

Burimi: Ministria e Financave

Grafiku në vijim paraqet realizimin e shpenzimeve të buxhetit 2023 sipas zërave.

Grafiku nr. 17: Realizimi i shpenzimeve të buxhetit 2023 sipas zërave përbërës

Milion lekë

Burimi: Ministria e Financave

I. Shpenzimet Korrente janë realizuar në vlerën 547,039 milion lekë, nga 548,481 milion lekë të planifikuara sipas AN 6, datë 14.12.2023, ose realizuar në masën 99.7%, me realizim kundrejt planit më pak në vlerën 1,442 milion lekë. Nga auditimi konstatohet se AN nr. 6, datë 14.12.2023 nuk reflekton ndryshimet e planit të ndodhura gjatë vitit me VKM apo shkresa të tjera për shpenzimet korrente, pasi plani përfundimtar për këtë zë rezulton të jetë në vlerën 566,649 milion lekë. Për sa më sipër kundrejt planit përfundimtar, shpenzimet korrente janë realizuar në masën 96.5%, ose realizuar më pak për vlerën 19,610 milion lekë.

Në shpenzimet korrente përfshihen: shpenzimet për personelin, për interesat, shpenzimet operative të mirëmbajtjes, shpenzimet për subvencionet, shpenzimet për fondet speciale, shpenzime për buxhetin e pushtetit vendor dhe shpenzime të tjera sociale.

Trendi i realizimit të shpenzimeve korrente për 2 vite, rezulton si më poshtë.

Tabela nr. 14: Realizimi i shpenzimeve korrente në 2 vite

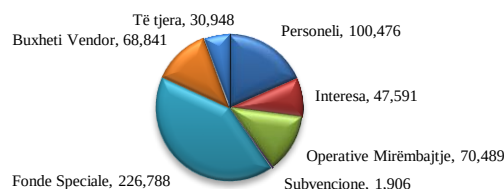
(Milion lekë)

Emërtimi	Viti 2022	Viti 2023
Shpenzimet korrente	499,991	547,039
Dif. nga viti i mëparshëm		+47,048
Në % nga viti mëparshëm		9.4%

Burimi: Ministria e Financave

Sipas përbërjes shpenzimet korrente të realizuara 2023 jepen në grafikun më poshtë.

Grafiku nr. 19: Realizimi i shpenzimeve korrente sipas zërave përbërës (Milion lekë)

Burimi: Ministria e Financave

Nga auditimi rezulton se në totalin e shpenzimeve korrente janë përfshirë edhe shpenzimet kapitale të kryera nga njësitet e vetëqeverisjes vendore, për vlerën 16,559 milion lekë, duke mbivlerësuar këtë zë.

I.1. Shpenzimet e Personelit janë realizuar në vlerën 100,476 milion lekë, nga 96,158 milion lekë të planifikuara sipas AN 6, datë 14.12.2023, ose realizuar në masën 104.5%, me një mbi realizim për vlerën 4,318 milion lekë. Nga auditimi konstatohet se AN nr. 6, datë 14.12.2023 nuk reflekton ndryshimet e planit të ndodhura gjatë vitit me VKM apo shkresa të tjera për shpenzimet e personelit, pasi plani përfundimtar për këtë zë rezulton të jetë në vlerën 101,817 milion lekë. Për sa më sipër kundrejt planit përfundimtar, shpenzimet e personelit janë realizuar në masën 98.7%, ose realizuar më pak për vlerën 1,341 milion lekë.

Trendi i realizimit të shpenzimeve të personelit për 2 vite, rezulton si në tabelën më poshtë.

Tabela nr. 15: Realizimi i shpenzimeve të personelit në 2 vite (Milion lekë)

Emërtimi	Viti 2022	Viti 2023
Shpenzime personeli	84,696	100,476
Dif. nga viti i mëparshëm		+15,780
Në % nga viti mëparshëm		18.6%

Burimi: Ministria e Financave

Në shpenzimet e personelit përfshihen:

a. Shpenzimet për pagat janë realizuar në vlerën 85,945 milion lekë ose në masën 108.53% kundrejt planit prej 79,192 milion lekë me AN 6, datë 14.12.2023, pra 6,753 milion lekë më shumë. Konstatohet se AN nr. 6, datë 14.12.2023 nuk reflekton ndryshimet e planit të ndodhura gjatë vitit me VKM apo shkresa të tjera për shpenzimet e pagave, pasi plani përfundimtar për këtë zë rezulton të jetë në vlerën 86,775 milion lekë. Për sa më sipër kundrejt planit përfundimtar, shpenzimet për paga janë realizuar në masën 99%, ose realizuar më pak për vlerën 830 milion lekë.

b. Kontributi i sigurimeve shoqërore është realizuar në vlerën 13,537 milion lekë ose në masën 103.6% kundrejt planit prej 13,066 milion lekë me AN 6, datë 14.12.2023, pra 471 milion lekë më shumë. Konstatohet se AN nr. 6, datë 14.12.2023 nuk reflekton ndryshimet e planit të ndodhura gjatë vitit me VKM apo shkresa të tjera për shpenzimet e sigurimeve shoqërore, pasi plani përfundimtar për këtë zë rezulton të jetë në vlerën 13,812 milion lekë. Për sa më sipër kundrejt planit përfundimtar, shpenzimet e sigurimeve shoqërore janë realizuar në masën 968%, ose realizuar më pak për vlerën 275 milion lekë.

c. Arsimi i lartë nga të ardhurat e veta është realizuar në vlerën 995 milion lekë ose në masën 110.52% kundrejt planit prej 900 milion lekë me AN 6, datë 14.12.2023, pra 95 milion lekë më shumë.

I.2. Shpenzimet për interesat janë realizuar në vlerën 47,591 milion lekë, nga 56,010 milion lekë të planifikuara sipas AN 6, datë 14.12.2023, ose realizuar në masën 84.97% me një mosrealizim kundrejt planit me 8,419 milion lekë. Shpenzimet për interesa përbëhen nga 61%, ose 29,030 milion lekë interesa të brendshme dhe 39%, ose 18,561 milion lekë interesa të huaja.

Trendi i realizimit të shpenzimeve për interesa për 2 vite rezulton si më poshtë.

Tabela nr.16: Realizimi i shpenzimeve të personelit në 2 vite (Milion lekë)

Emërtimi	Viti 2022	Viti 2023
Shpenzimet për interesat	39,624	47,591
Dif. nga viti i mëparshëm		+7,967
Dif. në % nga një vit më parë		20%

Burimi: Ministria e Financave

a. Shpenzimet për interesat e brendshme janë realizuar për vlerën 29,030 milion lekë, nga 29,510 milion lekë të planifikuara sipas AN 6, datë 14.12.2023, ose realizuar në masën 98.37%, me një mosrealizim kundrejt planit me 480 milion lekë.

b. Shpenzimet për interesat e huaja janë realizuar për 18,561 milion lekë, nga 21,600 milion lekë të planifikuara sipas AN 6, datë 14.12.2023, ose realizuar në masën 85.93% me një mosrealizim kundrejt planit me 3,039 milion lekë.

I.3. Shpenzimet operative të mirëmbajtjes -Në këtë zë, përfshihen të gjitha shpenzimet e tjera korrente të institucioneve publike, që nuk janë paga për personelin, por të domosdoshme për funksionimin e institucionit dhe ofrimin e shërbimeve për qytetarin. Këto shpenzime zënë 13.3% të shpenzimeve të planifikuara me AN 6, datë 14.12.2023 dhe 12.9% të shpenzimeve të realizuara. Gjatë vitit 2023, janë realizuar për 70,489 milion lekë nga 72,958 milion lekë të planifikuara sipas AN 6, datë 29.12.2022. Konstatohet se AN nr. 6, datë 14.12.2023 nuk reflekton ndryshimet e planit të ndodhura gjatë vitit me VKM apo shkresa të tjera për shpenzimet operative të mirëmbajtjes, pasi plani përfundimtar për këtë zë rezulton të jetë në vlerën 76,982 milion lekë. Për sa më sipër kundrejt planit përfundimtar, shpenzimet operative të mirëmbajtjes janë realizuar në masën 91.6%, ose realizuar më pak për vlerën 6,493 milion lekë.

Tabela nr. 17: Realizimi i shpenzimeve operative në 2 vite

(Milion lekë)

Emërtimi	Viti 2022	Viti 2023
Shpenzime Operative	68,504	70,489
Dif. nga viti i mëparshëm		+1,985
Dif. në % nga një vit më parë		2.9%

Burimi: Ministria e Financave

I.4. Shpenzimet për subvencionet janë realizuar për vlerën 1,906 milion lekë nga 1,607 milion lekë të planifikuara me AN 6, datë 14.12.2023 dhe realizuar 118.59% me realizim kundrejt planit me shumë në vlerën 299 milion lekë. Nga auditimi konstatohet se AN nr. 6, datë 14.12.2023 nuk reflekton ndryshimet e planit të ndodhura gjatë vitit me VKM apo shkresa të tjera për shpenzimet për subvencionet, pasi plani përfundimtar për këtë zë rezulton të jetë në vlerën 2,220 milion lekë. Për sa më sipër kundrejt planit përfundimtar, shpenzimet e subvencionit janë realizuar në masën 85.9%, ose realizuar më pak për vlerën 314 milion lekë.

I.5. Shpenzimet për fondet speciale zënë 41.3% të shpenzimeve të planifikuara dhe 41.5% të shpenzimeve të realizuara. Ato janë realizuar për 226,788 milion lekë nga 224,751 milion lekë të planifikuara sipas AN 6, datë 14.12.2023, ose realizuar në masën 100.91% me realizim mbi planin prej 2,037 milion lekë. Nga auditimi konstatohet se AN nr. 6, datë 14.12.2023 nuk reflekton ndryshimet e planit të ndodhura gjatë vitit me VKM apo shkresa të tjera për shpenzimet për fondet speciale, pasi plani përfundimtar për këtë zë rezulton të jetë në vlerën 230,479 milion lekë. Për sa më sipër kundrejt planit përfundimtar, shpenzimet për fondet speciale janë realizuar në masën 98.4%, ose realizuar më pak për vlerën 3,691 milion lekë.

Trendi i realizimit të shpenzimeve fondeve speciale për 2 vite, rezulton si më poshtë.

Tabela nr. 18: Realizimi i shpenzimeve për fondet speciale në 2 vite

(Milion lekë)

Emërtimi	Viti 2022	Viti 2023
Shpen. Fondeve Speciale	216,515	226,788
Dif. nga viti i mëparshëm		+10,273
Dif. në % nga një vit më parë		4.7%

Burimi: Ministria e Financave

a. Shpenzimet për sigurimet shoqërore janë realizuar për 170,239 milion lekë nga 160,585 milion lekë të planifikuara sipas AN 6, datë 14.12.2023, ose në masën 106.01%, ose me 9,654 milion lekë

më shumë. Nga auditimi konstatohet se AN nr. 6, datë 14.12.2023 nuk reflekton ndryshimet e planit të ndodhura gjatë vitit me VKM apo shkresa të tjera për shpenzimet për sigurimet shoqërore pasi plani përfundimtar për këtë zë rezulton të jetë në vlerën 171,327 milion lekë. Për sa më sipër kundrejt planit përfundimtar, shpenzimet për sigurimet shoqërore janë realizuar në masën 99.36%, ose realizuar më pak për vlerën 1,088 milion lekë.

b. Shpenzimet për sigurimet shëndetësore janë realizuar për 55,213 milion lekë nga 54,536 milion lekë të planifikuara sipas AN 6, datë 14.12.2022, ose realizuar në masën 101.24% me mbi realizim kundrejt planit në vlerën 677 milion lekë. Nga auditimi konstatohet se AN nr. 6, datë 14.12.2023 nuk reflekton ndryshimet e planit të ndodhura gjatë vitit me VKM apo shkresa të tjera për shpenzimet për sigurimet shëndetësore pasi plani përfundimtar për këtë zë rezulton të jetë në vlerën 56,236 milion lekë. Për sa më sipër kundrejt planit përfundimtar, shpenzimet për sigurimet shoqërore janë realizuar në masën 98.18%, ose realizuar më pak për vlerën 1,023 milion lekë.

c. Shpenzimet për kompensimin e pronarëve janë realizuar për 1,336 milion lekë nga 2,900 milion lekë të planifikuara sipas AN 6, datë 14.12.2023, ose realizuar në masën 46.08% me një mos realizim kundrejt planit me 1,564 milion lekë.

I.6 Shpenzimet për Buxhetin Vendor janë realizuar në shumën 68,841 milion lekë nga 66,473 milion lekë të planifikuara me sipas AN 6, datë 14.12.2023, ose realizuar në masën 103.56% me mbi realizim për vlerën 2,368 milion lekë. Shpenzimet e qeverisjes vendore përfaqësojnë rreth 10.2% të shpenzimeve totale të qeverisjes së përgjithshme në vitin 2023. Nga auditimi konstatohet se AN nr. 6, datë 14.12.2023 nuk reflekton ndryshimet e planit të ndodhura gjatë vitit me VKM apo shkresa të tjera për shpenzimet për buxhetin vendor pasi plani përfundimtar për këtë zë rezulton të jetë në vlerën 67,702 milion lekë. Për sa më sipër kundrejt planit përfundimtar, shpenzimet për buxhetin vendor janë realizuar në masën 101.6%, ose realizuar më shumë për vlerën 1,139 milion lekë. Konstatohet se shpenzimet për buxhetin vendor raportohen në total, pa specifikuar realizimin e shpenzimeve të kryera nga transfertat e buxhetit të shtetit, të ardhurat e veta të njëjësive të qeverisjes vendore si dhe financimet e huaja të realizuara nga këto njësi.

Trendi i realizimit të këtyre të shpenzimeve të pushtetit vendor për 2 vite rezulton si vijon:

Tabela nr. 19: Realizimi i shpenzimeve të Pushtetit Vendor në 2 vite

(Milion lekë)

Emërtimi	Viti 2022	Viti 2023
Shpenzime të pushtetit vendor	58,696	68,841
Dif. nga viti i mëparshëm		+10,145
Dif. në % nga një vit më parë		17.3%

Burimi: Ministria e Financave

I.7. Shpenzime të tjera sociale zënë 4.39% të shpenzimeve të planifikuara dhe 4.59% të shpenzimeve të realizuara total. Ato janë realizuar për 30,948 milion lekë nga 30,524 milion lekë të planifikuara sipas AN 6, datë 14.12.2023 ose realizuar në masën 101.39%. Shpenzimet e tjera sociale përbëhen nga: *pagesa e papunësisë, ndihma ekonomike dhe paaftësia, kompesim për ish të përndjekurit dhe bonusi i lindjeve*. Nga auditimi konstatohet se AN nr. 6, datë 14.12.2023 nuk reflekton ndryshimet e planit të ndodhura gjatë vitit me VKM apo shkresa të tjera për shpenzimet e tjera sociale pasi plani përfundimtar për këtë zë rezulton të jetë në vlerën 31,440 milion lekë. Për sa më sipër kundrejt planit përfundimtar, shpenzimet e tjera sociale janë realizuar në masën 98.4%, ose realizuar më pak për vlerën 492 milion lekë.

Trendi i realizimit të shpenzimeve të tjera sociale për 2 vite rezulton si më poshtë.

Tabela nr. 20: Realizimi i shpenzimeve të tjera sociale në 2 vite

(Milion lekë)

Emërtimi	Viti 2022	Viti 2023
Shpenzime të tjera	30,306	30,948
Dif. nga viti i mëparshëm		+642
Dif. në % nga një vit më parë		2.1%

Burimi: Ministria e Financave

Transferime kapitale në tabelën e treguesve fiskal të konsoliduar janë raportuar në vlerën 766 milion lekë dhe përbëhen nga: transfertat kapitale për IBRD dhe IFC, realizuar nga aparati i Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë për vitin 2023.

Shpenzimet Kapitale janë realizuar në vlerën 119,053 milion lekë kundrejt planit me AN 6, datë 14.12.2023, prej 135,145 milion lekësh, pra në masën 88.09%, ose me mosrealizim në vlerën 16,094 milion lekë. Nga auditimi konstatohet se te shpenzimet kapitale janë përfshirë edhe shpenzimet operative dhe transfertat ndaj të tretëve të kryera nga njësitë e qeverisjes vendore për fondin e rindërtimit në vlerën 2,507 milion lekë. Nga auditimi konstatohet se AN nr. 6, datë 14.12.2023 nuk reflekton ndryshimet e planit të ndodhura gjatë vitit me VKM apo shpresa të tjera për shpenzimet për shpenzimet kapitale pasi plani përfundimtar për këtë zë rezulton të jetë në vlerën 135,835 milion lekë. Për sa më sipër kundrejt planit përfundimtar, shpenzimet kapitale janë realizuar në masën 87.6%, ose realizuar më pak për vlerën 16,782 milion lekë.

Shpenzimet kapitale me financim të brendshëm janë realizuar në vlerën 88,489 milion lekë, kundrejt planit me AN datë 6, datë 14.12.2023, prej 91,826 milion lekë, pra në masën 96.37%, ose me mosrealizim për vlerën 3,337 milion lekë. Nga auditimi konstatohet se AN nr. 6, datë 14.12.2023 nuk reflekton ndryshimet e planit të ndodhura gjatë vitit me VKM apo shpresa të tjera për shpenzimet për shpenzimet kapitale me financim të brendshëm pasi plani përfundimtar për këtë zë rezulton të jetë në vlerën 92,515 milion lekë. Për sa më sipër kundrejt planit përfundimtar, shpenzimet kapitale me financim të brendshëm janë realizuar në masën 95.6%, ose realizuar më pak për vlerën 4,026 milion lekë.

Shpenzimet kapitale me financim të jashtëm janë realizuar në vlerën 13,761 milion lekë, kundrejt planit me AN datë 6, datë 14.12.2023, prej 25,320 milion lekë, pra në masën 54.35%, ose me mosrealizim për vlerën 11,559 milion lekë. Ndërsa në krahasim me planin fillestar, shpenzimet kapitale me financim të huaj, janë realizuar në masën 30.1%, ose me mos realizimi në vlerën 31,899 milion lekë. Kundrejt vitit 2022, shpenzimet kapitale me financim të huaj janë realizuar më pak për vlerën 4,915 milion lekë ose janë realizuar më pak në masën 26.3%. **Fond i Shpronësimeve** sipas tabelës së treguesve fiskal është realizuar në vlerën 5,000 milion lekë dhe është klasifikuar si shpenzim.

Në nenin 5 të AN nr. 5, datë 18.10.2023 citohet: “Gjendja e mjeteve monetare që do të rezultojë në fund të vitit buxhetor 2023 në llogarinë unike të thesarit si rezultat i mosrealizimit të shpenzimeve ose tejkallimit të të ardhurave, transferohet në llogarinë e shpronësimeve në Bankën e Shqipërisë në masën jo më shumë se 5 000 milionë lekë dhe përdoret me vendime të Këshillit të Ministrave për shpronësime dhe vendime gjyqësore që lidhen me shpronësimet”.

Klasifikimi si shpenzim i transfertës midis llogarive është në kundërshtim me pikën 17 të nenit 3 të Ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë” i ndryshuar, ku citohet se: “Shpenzim” është pakësimi i pasurisë neto, e cila përfundon me kryerjen e pagesave kapitale ose korrente, të pakthyeshme, me ose pa detyrim kthimi” dhe me nenin 61 ku citohet se: “Metoda e shpenzimeve dhe e të ardhurave, për qëllim të këtij ligji, ka të bëjë me:

- a) njohjen e shpenzimeve korrente dhe kapitale të vitit buxhetor në çastin e ndodhjes së tyre, pavarësisht nga data e pagesës;
- b) njohjen e të ardhurave tatimore, jotatimore, përfshirë edhe të ardhurat nga shitja e aktiveve, në çastin e arkëtimit të tyre.”

Fond i Rindërtimit është realizuar në vlerën 16,201 milion lekë, me realizim 95.3% kundrejt vlerës së planifikuar në AN 6, datë 14.12.2023, prej të cilit 3,717 milion lekë janë shpenzuar për qeverisjen qendrore dhe 12,484 milion lekë për qeverisjen vendore. Konstatohet se në vlerën e raportuar te tabela e treguesve fiskalë janë përfshirë edhe shpenzimet për rindërtimin që janë realizuar nga të ardhurat e veta të institucioneve, në vlerën totale 73.7 milion lekë, nga të cilat 29 milion lekë nga të ardhurat e veta të njërive të qeverisjes vendore dhe 44.7 milion lekë nga të ardhurat e veta të Drejtorisë së Përgjithshme të Policisë së Shtetit.

Mbi Deficitin Buxhetor

Gjatë vitit 2023, kufizimet për borxhin e ri të emetuar dhe shlyerjen e borxhit ekzistues janë përcaktuar në nenet 10, 19 dhe 20 të Ligjit Nr.84/2022 “Për buxhetin e vitit 2023”, i ndryshuar. Në këtë ligj është përcaktuar financimi i deficitit prej 55,498 milion lekësh nëpërmjet rritjes së huamarrjes totale neto nga burime të brendshme dhe të huaja.

Me Aktin Normativ nr.5 datë 18.10.2023, nuk janë bërë ndryshime të deficitit por janë bërë rialokime në strukturën e borxhit të brendshëm dhe të jashtëm brenda kufirit të deficitit.

Me Aktin Normativ nr.6 datë 14.12.2023, nuk janë bërë ndryshime të deficitit por janë bërë rialokime në strukturën e borxhit të brendshëm dhe të jashtëm brenda kufirit të deficitit.

Raportimi në tabelën e treguesve fiskalë të konsoliduar për financimin e deficitit të vitit 2023, së bashku me planifikimet e ndryshuara përgjatë vitit paraqiten:

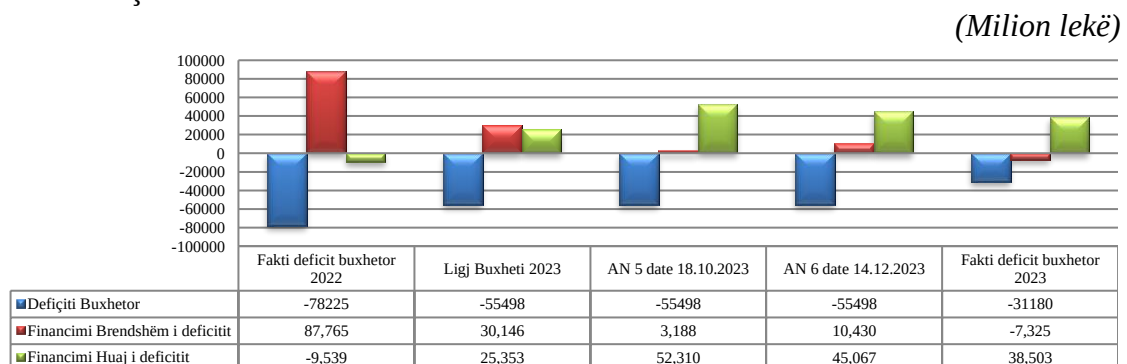
Tabela nr. 21 Defiçiti

Në milion lekë

ZËRI BUXHETOR	Ligji nr.84/2022 Buxheti 2023	AN nr.5 18.10.'23	AN nr.6 14.12.'23	Fakti në tregues fiskale
DEFIÇITI	(55,498)	(55,498)	(55,498)	(31,180)
Financimi Defiçitet	55,498	55,498	55,498	31,180
Brendshëm	30,146	3,188	10,431	(7,323)
Të ardhura nga privatizimi	0	0	0	47
Hua-marrje e brendshme	25,000	25,000	25,000	20,671
Të tjera	5,146	(21,812)	(14,569)	(28,042)
I Huaj	25,353	52,310	45,068	38,503
Hua afatgjatë (e marrë)	93,795	90,558	83,315	72,475
Ndryshimi i gjendjes së arkës	0	0	0	51
Ripagesat	(80,310)	(65,026)	(65,026)	(53,238)
Mbështetje buxhetore	11,867	26,779	26,779	19,215

Burimi: Ministria e Financave

Grafiku nr. 20: Defiçiti buxhetor

Burimi: Ministria e Financave

Huamarrja e brendshme me anë të instrumenteve të bonove të thesarit dhe obligacioneve sipas raportimit në treguesit fiskalë të konsoliduar paraqitet në shumën 20,671 milion lekë, me nën realizim përkundrejt planit në shumën 25,000 milion lekë. Gjithashtu ripagesat për borxhin e huaj paraqiten me nën realizim duke shlyer principal të borxhit të jashtëm në shumën (53,238) milion lekë përkundrejt (65,026) milion lekë të planifikuara.

Analiza e Akteve Normative

1.Me Aktin Normativ nr. 5 datë 18.10.2023,

- U ul huamarrja e brendshme nga 30,146 milion lekë në 3,188 milion lekë.
- U ndryshua zëri të tjera, që përfshin vlerën e akumulimit të gjendjes në llogarinë unike të Këshillit të Ministrave në Bankën e Shqipërisë nga minus (854) milion lekë në minus (27,812) milion lekë, si dhe vlera indikative e financimit nëpërmjet përdorimit të gjendjes së akumuluar në llogaritë e fondeve speciale në bankat e nivelit të dytë mbeti e pa ndryshuar në vlerën 6,000 milion lekë.
- U ndryshua zëri i mbështetjes buxhetore, nga 11,867 milion lekë në 26,779 milion lekë, vetëm si rrjedhojë e kursit të këmbimit të përdorur në projeksionet makroekonomike.
- U ul zëri i ripagesave të borxhit nga 80,310 milion lekë në 65,026 milion lekë.
- U ul zëri i financimit “Hua afatgjatë” nga 33,660 milionë lekë në 20,800 milionë lekë për arsye të mosrealizimit të disbursimeve të kredive për financimin e projekteve të investimit në masën e parashikuar fillimisht.
- U ndryshua zëri i Eurobond, nga 59,335 milion lekë në 68,958 milion lekë.

2.Me Aktin Normativ nr. 6 datë 14.12.2023,

- U rrit huamarrja e brendshme nga 3,188 milion lekë në 10,431 milion lekë.
- U ndryshua zëri të tjera, që përfshin vlerën e akumulimit të gjendjes në llogarinë unike të Këshillit të Ministrave në Bankën e Shqipërisë nga minus (27,812) milion lekë në minus (20,569) milion lekë, si dhe vlera indikative e financimit nëpërmjet përdorimit të gjendjes së akumuluar në llogaritë e fondeve speciale në bankat e nivelit të dytë mbeti e pa ndryshuar në vlerën 6,000 milion lekë.
- U ul zëri i financimit “Hua afatgjatë” nga 20,800 milionë lekë në 13,557 milionë lekë për arsye të mosrealizimit të disbursimeve të kredive për financimin e projekteve të investimit në masën e parashikuar fillimisht.

Në lidhje me raportimet për huanë e re të marrë dhe pagesat e principalit të kryera sipas Drejtorisë së Përgjithshme të Thesarit dhe Drejtorisë së Përgjithshme të Borxhit Publik dhe bashkërendimit të ndihmës së huaj konstatohen diferenca në disa prej elementëve sipas tabelës së mëposhtme:

Në milion lekë

Lloji i Huasë	Fakti DPTH	Fakti DPB	Diferenca Thesar-Borxh
Hua-marrje e brendshme	20,671	20,812	(141)
Ripagesat	(53,238)	(53,238)	-
Hua afatgjate (e marre) e jashtme	72,475	91,913	(19,438)
nga e cila Eurobond		62,773	
Mbeshtetje buxhetore	19,215	19,410	(195)

Burimi: Ministria e Financave

Huamarrja e brendshme që ka shërbyer për financimin e deficitit në treguesit fiskalë të konsoliduar paraqitet në shumën 20,671 milion lekë ndërkohë që sipas raportimit nga drejtoria e borxhit huaja e re e brendshme paraqitet në shumën 20,812 milion lekë. Vlera prej 20,812 milionë lekë rezultojnë e konfirmuar edhe në akt rakordimin ndërmjet strukturave të thesarit dhe strukturave të borxhit. Konstatohet se realizimi faktik i huamarrjes së brendshme i konfirmuar edhe me strukturat e DPTH

nuk rakordon me realizimin faktik të paraqitur në treguesit fiskalë të konsoliduar në huamarrjen e brendshme për financimin e deficitit në shumën (141) milionë lekë.

Të dhënat në lidhje me huanë afatgjatë të marrë e jashtme paraqitet në shumën 72,475 milionë lekë ndërkohë që sipas raportimi nga drejtoria e borxhit huanë afatgjatë të marrë e jashtme paraqitet në shumën 91,913 milionë lekë. Konstatohet se realizimi faktik i huasë afatgjatë të marrë e jashtme nuk rakordon në shumën (19,438) milionë lekë, e konvertuar sipas kursit të këmbimit të datës 31.12.2023 referuar Bankës së Shqipërisë në euro/lekë prej 103,88, diferenca në euro paraqitet në shumën 187 milionë Euro.

Disbursimet e projekteve me financim të huaj janë rakorduar në fund të vitit 2023 ndërmjet strukturës së thesarit dhe strukturës së borxhit në monedhën origjinale të disbursuar nga kreditorët dhe kanë rezultuar diferenca të sqaruara si më poshtë:

<i>Kredia</i>	<i>Përshkrimi</i>	<i>Shuma</i>	<i>Monedha</i>	<i>Koment</i>	
21/12/AFD	Barazia gjinore e mbështetur në politika	25,000,000	Euro	Borxhi>Thesari	MB
EUR5Y/23/01	Eurobond	594,330,000	Euro	Borxhi>Thesari	
23/01/IBRD	Përmirësimi i aksesit të barabartë në shërbimet publike nëpërmjet Gov.Tech	1,950,000	Euro	Borxhi>Thesari	Front&Fee
23/03/AFD	Mbështetja e politikave për sektorin e energjisë	50,000,000	Euro	Borxhi>Thesari	MB
23/04/IBRD	Rikonstruksioni, rehabilitimi, ndërtimi i urave dhe veprave të artit në rrjetin rrugor kombëtar	129,000	Euro	Borxhi>Thesari	Front&Fee
23/06/IBRD	Aftësia e parë ripërtëritëse dhe Zhvillimi i Gjellbër	110,800,000	Euro	Borxhi>Thesari	MB

Burimi: Ministria e Financave

Pra nga sa më sipër rrjedh se diferencat kanë rezultuar për shkak të “Front & Fee” të cilat janë komisione që parapaguhet të cilat nuk dalin në regjistrimet e thesarit, trajtimi dhe regjistrimi i garancive nga dy drejtoritë si psh 23/01/IBRD – *Përmirësimi i aksesit të barabartë në shërbimet publike nëpërmjet Gov.Tech*, si dhe 23/04/IBRD – *Rikonstruksioni, rehabilitimi, ndërtimi i urave dhe veprave të artit në rrjetin rrugor kombëtar* të cilën thesari e përfshin tek financimi i huaj.

Në lidhje me pagesat e principalit të regjistruara për vitin 2023 nga auditimi është konstatuar se fakti i raportuar në sistemin e DPB paraqitet në shumën (53,238) milion lekë e cila në krahasim me faktin e paraqitur në treguesit fiskal nuk paraqitet me diferencë.

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT